

Risale-i Nur Külliyyati'ndan

YİRMİ YEDİNCİ MEKTUP'TAN

**Barla
Lâhikası**

Bediüzzaman

Said Nursî

İstanbul - 2014

BARLA LÂHİKASI

Copyright © Şahdamar Yayınları, 2014

*Bu eserin tüm yayın hakları Işık Yayıncılık Ticaret A.Ş.'ne aittir.
Eserde yer alan metin ve resimlerin, Işık Yayıncılık Ticaret A.Ş.'nin önceden yazılı izni olmaksızın, elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.*

ISBN

978-605-5119-51-5

Yayın Numarası

186

Basım Yeri ve Yılı

Çağlayan A.Ş.

TS EN ISO 9001:2008

Ser No: 300-01

Sarıçık Yolu Üzeri No: 7 Gaziemir / İZMİR

Tel: (0232) 274 22 15

Haziran 2014

Genel Dağıtım

Gökkuşuğu Pazarlama ve Dağıtım

Merkez Mah. Soğuksu Cad. No: 31

Tek-Er İş Merkezi Mahmutbey/İSTANBUL

Tel: (0212) 410 50 60 Faks: (0212) 445 84 64

Şahdamar Yayınları

Bulgurlu Mahallesi Bağcılar Caddesi No: 1

34696 Üsküdar / İSTANBUL

Tel: (0216) 522 11 44 Faks: (0216) 522 11 78

www.sahdamaryayinlari.com

Barla Lâhikası

Şu Risale¹(Hâşiyeye) bir meclis-i nuranîdir ki Kur'ân'ın şu münevver, mübarek şâkirtleri, içinde birbiriyle mânen müzakere ve müdavele-i efkâr ediyorlar. Ve yüksek bir medrese salonudur ki Kur'ân'ın şâkirtleri onda her biri aldığı derisi arkadaşlarına söylüyor. Ve Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın hazine-i kudsiyesinin sandukçaları olan Risaleler'in satıcı ve dellâllarına muhteşem ve müzeyyen bir dükkân ve bir menzildir. Her biri aldığı kıymetli mücevheratı birbirine ve müşterilerine orada gösteriyor.

Said Nursî

1 (Hâşiyeye) Yani, Yirmi Yedinci Mektub'un umumu, hususan Barla Lâhikası.

Takdim

Bu lâhika mektupları –ki Yirmi Yedinci Mektup'tur– Risale-i Nur'un ilk telifiyle başlayıp devam edegelmiştir. Risaleler, Barla'da telif edilmeye başlanıp Isparta ve civarındaki kıymetdar talebeleri bu risaleleri okumak ve yazmak suretiyle istifade ve istifâza ettiklerinde, hissiyatlarını, iştiyak ve ihtiramlarını, bir şükran borcu olarak muhterem müellifi Hazreti Üstada mektuplarla takdim etmişler, bazı müşkülâtlarının ve suâllerinin halledilmesini rica etmişler; böylece hem Hazreti Üstadın, hem talebelerin mektupları ile Barla, Kastamonu ve Emirdağ lâhika mektupları vücuda gelmiştir.

Barla Lâhikaları: Risale-i Nur'un Barla'da telif edildiği ve kalemle istinsah edilerek neşre başlandığından Eskişehir hapsi zamanına kadar olan devrede Nur'un ilk müştak talebelerinin, Nur'ların hemen telifi zamanında, ilk okuyup yazdıklarında duydukları samimî hissiyat, kalbî ve ruhî istifade ve istifâzalarını dile getiren fıkralarını ve Hazreti Üstadın da bazı mektuplarını ihtiva etmektedir.

Kastamonu Lâhikaları ise: Eskişehir hapsinden tahliyeden sonra Nur Müellifi Kastamonu'ya nefyedilmiş, Denizli hapsi zamanına kadar orada ikamete mecbur edilmiş; bu müddet zarfında Nur Müellifi, Isparta'daki talebeleri ile daimî muhabere ederek Nur'ların hatt-ı Kur'ân'la yazılıp çoğalması, neşri ve inkişafı ve eski yazı bilmeyen gençlerin istifadesi için de Risale-i Nur Külliyyatı'ndan bazı bahislerin daktilo ile çoğaltılması hususunda şedit alâka göstermiş ve Risale-i Nur'un mâhiyeti, kıymeti, deruhte ettiği kudsî vazife-i imaniyesi ve mazhariyeti, hem talebelerinin tarz-ı hizmetleri, müteceviz dinsizler karşısında sebat ve metanetleri ve ehl-i İslâm'ın birbiri ile muamelâtında takip edecekleri ihlâslı hareketleri gibi, dahilî ve haricî birçok meselelere temas etmiştir. *Bu itibarla, Kastamonu Lâhika mektupları, bilhassa yazıldığı zaman itibarıyla da büyük ehemmiyet kesbeden bir devrin mahsulü olması ve birçok içtimâî meseleleri ve küllî imanî bir nazar-ı hakikatle mütâlaa, mülâhaza ve küllîleşmesi gibi cihetlerde büyük kıymeti hâizdir.*

Emirdağ Lâhika Mektupları birinci kısmı: 15 Haziran 1944'te Denizli hapsinden beraat ile tahliyeden sonra Heyet-i Vekile kararıyla Emirdağ'da

ikamete memur edilen Risale-i Nur Müellifi Said Nursî Hazretleri 1947 sonlarına kadar, yani üçüncü büyük hapis olan Afyon hapsine kadar Emirdağ'da ikamet ettiği müddetçe Isparta, Kastamonu, İstanbul, Ankara ve üniversite talebeleri ve Anadolu'da Nur'ların neşre başlandığı yerlerdeki talebelerine hizmete müteallik bazı mektup ve suâllerine cevaben yazdığı mektuplardır.

İkinci kısım ise: 1948-1949 Afyon Cezaevi'nde yirmi ay mevkufen kalıp tahliyeden sonra tekrar Emirdağ'a avdet edip orada bir müddet kaldıktan sonra, 1951 yılında Eskişehir'de iki ay ikameti müteakip, oradan da Gençlik Rehberi mahkemesi münasebetiyle iki defa İstanbul'a gelip üçer ay İstanbul'da kaldığı 1952-1953 tarihlerinde ve daha sonra yine Emirdağ'da iken talebelerine yazdığı mektuplar ve mahkemelere ve dâvâlara temas eden meselelere dair müteaddit bahislerdir.

1953'ten sonra ikamet eylediği Isparta'da arasına yazdığı mektuplar da vardır. Eskişehir, Denizli ve Afyon cezaevlerinde iken hapisteki talebelerine yazdığı pek kıymetli hapishane mektupları ise, yine Müellif-i Muhterem Hazreti Üstadın neşrini tensibiyle Şuâlar mecmuasında aynen neşredilmiştir. Bu lâhikalarda geçen talebelerin mektupları, Nur'lardan aldıkları feyz-i iman, ihlâs ve sadâkatlerini, şehamet-i imaniyelerini ifade ile Üstadlarına arz etmek ve teşekküratlarını bildirmekle bu zamanda zuhur eden bu ders-i Kur'âniye'nin muhatapları olduklarını izhar ediyor. Ve Risale-i Nur'un hakkâniyetine ve Hazreti Üstadın dâvâsına birer şahit hükmünde bulunuyor.

Risale-i Nur'un telifi ve neşriyle beraber bu lâhika mektuplarının zuhuru, devamı ve neşri, bizzat Muhterem Müellifi tarafından yapılması ve tensip edilmesi ve müteaddit mektuplarda da bu lâhikaların kıymetini ifade buyurmaları ve nazara vermeleri, herhalde bu lâhikaların ehemmiyetini tebarüze kâfidir.

Evet, Risale-i Nur'un telifi, zuhuru ve neşriyle beraber hizmet-i nuriyenin ve ders-i Kur'âniye'nin tâliminde ve ifâsında ve meslek-i nuriyenin taallümünde ve uzun bir zamandaki hizmetin devamında vâki olacak binler ahvâl ve hücumu mâruz talebelerin cereyanlar karşısında sebat, metanet ve ihlâsla hareketlerinde onlara yol gösterecek, hizmet-i Kur'âniye'nin inkişafında suhûlete medar olacak ikaz ve ihtarlara elbette ihtiyaç zarûdîr, kat'îdir, bedihîdir.

İşte Hazreti Üstadın bu gibi şüphe götürmez hakikatlere ve meselelere isabetle parmak basıp dikkati çekmesi, talebelerini ikazda bulunması, elbette bu hizmet-i kudsiyenin ehemmiyeti iktizasındandır.

Hem bu lâhikaların bir kısmı ihtiyaca binaen yazılmış ve yazdırılmış ihtarlar olması ve aynı ihtiyacın her zaman tekerrürü melhuz bulunduğundan daima müracaat olunacak hikmetleri ve düsturları muhtevîdir. Nitekim yüzer vakıalar, hâdiseler ve meselelerde bu ihtiyaç, kendini göstermiştir.

Nur'ların birinci talebesi Hulûsi Bey, Hazreti Üstada arzettiği bir mektubunda, "Dünyayı unutmak istesenez, başka hiçbir sebep olmasa dahi, yalnız bu mübarek Sözler'le râbita peydâ eden insanların rica edecekleri izahatı vermek isteyecek ve cevapsız bırakmayacaksınız... Allah için sizi sevenlere ve sizden istizahta bulunanlara yazdığınız pek kıymetli yazılarla meclis-i ilmînizde takrir buyurduğunuz mütenevvi ve Sözler'e bile geçmeyen mesâil, kat'iyetle gösteriyorlar ki ihtiyaç da hizmet de bitmemiştir." demekte ve Nur'ların hizmetinde, ikaz, ihtar ve irşadlara ihtiyaç bulunacağını ifade etmektedir ki ondan sonra zuhur eden ihtiyaca muvafık lâhikalar, o mübarek zâtin isabetli sözünü teyid etmiştir.

Bu lâhikalarda görüleceği gibi, Nur Müellifi Aziz Üstadımız Risale-i Nur'un neşri, okunup yazılması gibi bizzat Nur'larla iştigale ehemmiyet vermekte, talebelerini daima teşvik etmektedir. Bunun lüzum ve hikmeti ise, şüphesiz, izahat varestedir. Zira, asrımızda kâinat fenleri ve maddî ilimler revaçta olup, yeni yetişen nesiller bu ilim ve fenleri okudukları, hem tabiiyyûn ve maddiyyûnun din ve mâneviyat aleyhindeki neşriyatı, hem küfr-ü mutlak cereyanı ki hiçbir din ve mâneviyâtı tanımayan ve Allah'a iman hakikatine karşı muaraza ederek dinsizliği neşreden, İslâmî fikri zedeleyen ve bütün beşeriyeti tehdit eden, yeni nesillere ve gençliğe imansızlık fikr-i küfrîsini aşılacak isteyen kitap, broşür, gazete gibi neşir vasıtalarının İslâm ve iman düşmanlarınca ön plâna alındığı böyle acı ve dehşetli bir zamanda, elbette Risale-i Nur'a, okunmasına, neşredilmesine şiddetle ihtiyaç ve zaruret var.

Çünkü *Risale-i Nur, Kur'ân-ı Hakîm'in bir mucize-i mâneviyesi ve bu zamanın dinsizliğine karşı mânevî atom bombası olarak solculuk cereyanlarının mâneviyât-ı kalbiyeyi tahribine mukabil, mâneviyât-ı kalbiyeyi tamir edip ferden ferdâ iman-ı tahkîkîden gelen muazzam bir kuvvet ve kudrete istinad okuyucuların kalblerine kazandırıyor.* Ve bu vazifeyi de yine mukaddes Kur'ân'ımızın ilham ve irşadıyla ve dersiyle ifâ ediyor. Tefekkür-ü imanî dersiyle, tabiiyyûn ve maddiyyûnun boğulduğu aynı meselelerde tevhid nurunu gösteriyor, iman hakikatlerini madde âleminden temsiller ve deliller göstererek izah ediyor. Liselerde, üniversitelerde okutulan ilim

ve fenlerin aynı meselelerinde iman hakikatlerinin isbatını güneş zuhurunda gösteriyor.

Bu gibi çok cihetlerle Risale-i Nur bu zamanda ehl-i iman ve İslâm için ön plânda ele alınması icap eden ehl-i iman elinde mânevî elmas bir kılıçtır. Asrın idrakine, zamanın tefehhümüne, anlayışına hitap eden, ihtiyaca en muvafık tarzı gösteren, ders veren ve doğrudan doğruya feyiz ve ilham tarikiyle âyetlerin yıldızlarından gelen ders-i Kur'ânî'dir, küllî mârifetullah burhanlarıdır.

Asrımızın efkârının anlayışına ve idrakine hitap edici mâhiyeti ve Kur'ân-ı Hakîm'in bu zamanın fehmine bir dersi olması noktasından Nur Risaleleri, bilhassa bu memlekette büyük ehemmiyet kazanmıştır. Asırlarca Kur'ân'a bayraktarlık yapan ve dünyayı diyanetiyle ışıklandıran bu necip millet, yine dünyaya örnek, ahlâk ve fazilette üstad olarak insanlığın geçirdiği müthiş buhranlardan halâs için çare-i necatı göstermektedir. Beşeriyeti dehşetli sadmelere uğratan, tehdit eden, anarşiliğin, ifsat ve tahribin, yegâne çaresi ancak ve ancak ilâhî, semâvî bir dinin ezeli ve ebedî hakikatleridir, hakikat-i İslâmiyet'tir. Risale-i Nur, hakikat-i İslâmiye ve Kur'âniye'yi müsbet ve müdellel bir şekilde insanlığın nazar-ı tahkikine arz ve ifade etmektedir.

Hem Nur Müellifi bir mektubunda “*Dahilde tarafgirâne adâvet ve münakaşalara vesile olan fûrûatı değil, belki bütün nev-i beşerin en ehemmiyetli meselesi olan erkân-ı imaniyeyi ve beşerin medar-ı saadeti ve umum İslâm'ın esas ve rabita-yı uhuvveti bulunan Kur'ân'ın hakâik-i imaniyesini bulmak ve muhtaçlara buldurmaya hayatımı vakfettim.*” demek suretiyle, hizmet-i İslâmiye'nin ve mesâil-i diniyenin umumunu tazammun eden vüs'at ve camiiyeti hâiz bulunduğunu, dinî hizmetlerin her nev'ini teyit ve teşvik ettiğini ve bir cadde-i kübrâ-yı Kur'âniye olan Risale-i Nur dairesinin umum ehl-i iman ve İslâm'a şâmil bulunduğunu ifade ediyor.

Ve yine aynı mektubunda, devamla, “*Hatta değil müslümanlarla, belki dindar hıristiyanlarla dahi dost olup adâveti bırakmaya çalışıyorum.*”; Harb-i Umumî ve komünizm altındaki anarşistlik tehlike ve tahribatlarının lisan-ı hâliyle “*Dünya fânidir, firaklarla doludur. Ey insanlar, adâveti bırakınız, Kur'ân dersini dinleyip birleşiniz; yoksa sizi mahvedeceğiz.*” diye beyanıyla bu zamanın şartları ve icapları karşısında tarz-ı hizmeti yine Kur'ân'ın nuruyla göstererek hakîmâne irşadın ve tevfik-i ilâhiyeye muvafık hareketle isabetli

hizmetin îfası gibi noktalardan Risale-i Nur'un lüzum ve ehemmiyetini tebarüz ettiriyor.

İşte, lâhika mektupları bu gibi hususlara da işaret ediyor. Değişen dünya hâdiseleri, geniş ve küllî meseleler ve şartlar altında isabetli hizmet-i Kur'âniye'nin esaslarını ders veriyor.^{1(Hâşiye)}

Bediüzzaman Said Nursî Hazretlerinin Hizmetkârları
Tahirî, Zübeyir, Hüsnü Bayram, Mustafa Sungur, Bayram

¹ (Hâşiye) Barla Lâhikası: Evvelce hatt-ı Kur'ân'la el yazması defterler hâlinde tertip ve tanzim edilmiş olup, bunlardan bazıları bizzat Hazreti Üstadımız tarafından tashih edilmiştir.

Elimizde mevcut olan nüshalarda Hazreti Üstad, tashihle beraber ehemmiyetlerine işaretten de mektupların üzerine iki, üç, dört ve daha ziyade işaretler koymuşlardır.

Ayrıca Üstadımızın tensibiyle 1956'da İstanbul'da teksirle neşredilen ve baş tarafına Mektubat'tan "İnâyet-i Seb'anın" konulduğu küçük bir Barla Lâhikası dahi vardır ki: Mezkûr el yazma nüshalarındaki mektuplar ve Emirdağ Lâhikaları'ndan da birkaç mektup dahil edilmiştir.

Şimdi neşredilen bu Barla Lâhikası, yukarıda zikredilen ve Hazreti Üstadımızın tashihinden geçen el yazma nüshalar ve teksir ile neşredilen kısım, esas alınarak hazırlanmıştır.

Umumiyetle el yazma nüshalardaki tertip ve tanzim birbirine muvafıktır. Hemen hemen aynı mektuplar aynı sırayla birbirini takip etmektedirler.

Ancak son kısımlara doğru el yazmalarda bulunmayan Hulusî ve Refet Ağabeyler gibi kıymetli Nur erkânı talebelerine Hazreti Üstadımızın yazdıkları hususi bir kısım mektupları dahi ehemmiyetlerine ve ihtiva ettikleri ilmî hakikatlerle, Nurun ilk talebeleri olan o kıymetli zâtların hürmetlerine binaen neşredilmiş bulunuyor. Bu hususa dair Emirdağ Lâhikası-1'de bir mektupta Hazreti Üstadımız, bu mektupların neşrini temenni etmiş bulunmaktadırlar:

"Refet kardeş! Sen de çok safâlar geldin ve Risale-i Nur yazısı ile meşguliyetin beni cidden sevindirdi. Hulûsî ve Sabri gibi senin de suâllerinin Risale-i Nur'da ehemmiyetli neticeleri ve tatlı meyveleri var. Senin yanında bulunan ve Risaleler'de kaydedilmeyen ilmî parçaları münasip yerlerde veya 'Lâhika'da yazarsınız."

Yedinci Risale Olan Yedinci Mesele

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ¹

Şu mesele, “Yedi İşaret”tir.

Evvelâ, tahdis-i nimet suretinde birkaç sırr-ı inâyeti izhar eden “Yedi Sebeb”i beyan ederiz.

Birinci Sebeb: Eski Harb-i Umumî'den evvel ve evâilinde, bir vâkıa-yı sâdikada görüyorum ki Ararat Dağı denilen meşhur Ağrı Dağı'nın altındayım. Birden o dağ, müthiş infilâk etti. Dağlar gibi parçaları dünyanın her tarafına dağıttı. O dehşet içinde baktım ki merhum vâlidem yanımdadır. Dedim: “Ana, korkma! Cenâb-ı Hak'ın emridir, O Rahîm'dir ve Hakîm'dir.” Birden, o hâlette iken baktım ki mühim bir zât bana âmirâne diyor ki: “İ'câz-ı Kur'ân'ı beyan et!” Uyandım, anladım ki; bir büyük infilâk olacak.. o infilâk ve inkılâptan sonra Kur'ân etrafındaki surlar kırılacak.. doğrudan doğruya Kur'ân kendi kendini müdafaa edecek.. ve Kur'ân'a hücum edilecek.. i'câzı, onun çelik bir zırhı olacak.. ve şu i'câzın bir nev'ini şu zamanda izharına, haddimin fevkinde olarak benim gibi bir adam namzet olacak.. ve namzet olduğumu anladım.

Madem i'câz-ı Kur'ân'ı bir derece beyan, Sözlere le oldu. Elbette, o i'câzın hesabına geçen ve onun reşehâtı ve berekâtı nev'inden olan hizmetimizdeki inâyâtı izhar etmek, i'câza yardımdır ve izhar etmek gerektir.

İkinci Sebeb: Madem Kur'ân-ı Hakîm mürşidimizdir, üstadımızdır, imamımızdır, her bir âdâpta rehberimizdir. O, kendi kendini methediyor. Biz de onun dersine ittibâen, onun tefsirini methedeceğiz.

Hem madem yazılan Sözlere, onun bir nevi tefsiridir.. ve o risaleler ki hakâik-i Kur'âniye'nin malıdır ve hakikatleridir.. ve madem Kur'ân-ı Hakîm

¹ “De ki; Allah'ın lütfuyla, rahmetiyle, evet sadece bununla ferahlanın. Çünkü bu, onların dünya malı olarak topladıkları bütün şeylerden daha hayırlıdır.” (Yûnus sûresi, 10/58).

ekser sûrelerde, husûsan ¹الرّ'lerde ²حَم'lerde kendi kendini kemâl-i haşmetle gösteriyor, kemâlâtını söylüyor, lâyük olduğu methi kendi kendine ediyor. Elbette, *Sözler'de in'ikâs etmiş Kur'ân-ı Hakîm'in lemeât-ı i'câziyesinden ve o hizmetin makbuliyetine alâmet olan inâyât-ı rabbâniyenin izharına mükellefiz. Çünkü o üstadımız öyle eder ve öyle ders verir.*

Üçüncü Sebep: Sözler hakkında, tevazu suretinde demiyorum; belki bir hakikati beyan etmek için derim ki:

Sözler'deki hakâik ve kemâlât benim değil, Kur'ân'ındır ve Kur'ân'dan tereşşuh etmiştir. Hatta Onuncu Söz, yüzer âyât-ı Kur'âniye'den süzül-müş bazı katarâttır. Sâir risaleler dahi umumen öyledir.

Madem ben öyle biliyorum ve madem ben fâniyim, gideceğim. Elbette bâki olacak bir şey ve bir eser, benimle bağlanmamak gerektir ve bağlanmamalı. Ve madem ehl-i dalâlet ve tuğyan, işlerine gelmeyen bir eseri, eser sahibini çürütmekle eseri çürütmek âdetleridir. Elbette, semâ-yı Kur'ân'ın yıldızlarıyla bağlanan risaleler, benim gibi çok itirazâta ve tenkidâta medar olabilen ve sukut edebilen çürük bir direk ile bağlanmamalı.

Hem madem örf-ü nâsta, bir eserdeki mezâyâ, o eserin masdarı ve menbâ zannettikleri müellifinin etvârında aranılıyor.. ve bu örf'e göre, o hakâik-i âliyeyi ve o cevâhir-i gâliyyeyi kendim gibi bir müflise ve onların binde birini kendinde gösteremeyen şahsiyetime mal etmek, hakikate karşı büyük bir haksızlık olduğu için; *risaleler kendi malım değil, Kur'ân'ın malı olarak, Kur'ân'ın reşehât-ı meziyâtına mazhar olduklarını izhar etmeye mecburum. Evet, lezzetli üzüm salkımlarının hâsiyetleri, kuru çubuğunda aranılmaz. İşte ben de öyle bir kuru çubuk hükmündeyim.*

Dördüncü Sebep: *Bazen tevazu, küfrân-ı nimeti istilzam ediyor; belki küfrân-ı nimet olur. Bazen de tahdis-i nimet, iftihar olur. İkisi de zarardır. Bunun çare-i yegânesi –ki ne küfrân-ı nimet çıksın, ne de iftihar olsun– meziyet ve kemâlâtları ikrar edip, fakat temellük etmeyerek, Mün'im-i Hakîkî'nin eser-i in'âmı olarak göstermektir. Mesela, nasıl ki murrassa ve müzeyyen bir elbise-i fâhireyi biri sana giydirse ve onunla çok güzelleşsen, halk sana dese, “Mâşallah, çok güzelsin, çok güzelleştin.” Eğer sen*

¹ “Elif, Lâm, Râ.” (Yûnus sûresi, 10/1; Hûd sûresi, 11/1; Yûsuf sûresi, 12/1; İbrahim sûresi, 14/1; Hicr sûresi, 15/1).

² “Hâ, Mîm.” (Mü'min sûresi, 40/1; Fussilet sûresi, 41/1; Şûrâ sûresi, 42/1; Zuhruf sûresi, 43/1; Duhân sûresi, 44/1; Câsiye sûresi, 45/1; Ahkaf sûresi, 46/1).

tevazukârâne desen, “Hâşâ, ben neyim? Hiç! Bu nedir, nerede güzellik?” O vakit küfrân-ı nimet olur ve hulleyi sana giydiren mahir sanatkâra karşı hürmetsizlik olur. Eğer müftehirâne desen, “Evet, ben çok güzelim. Benim gibi güzel nerede var? Benim gibi birini gösteriniz.” O vakit, mağrurâne bir fahirdir. İşte fahirden, küfrândan kurtulmak için demeli ki: “Evet, ben güzelleştim. Fakat güzellik libasıdır ve dolayısıyla libası bana giydirenindir, benim değildir.”

İşte, bunun gibi ben de sesim yetişse bütün küre-i arza bağırarak derim ki: Sözlere güzeldirler, hakikattirler. Fakat benim değildirler; Kur’ân-ı Kerîm’in hakâikinden telemmû etmiş suâlardır.

وَمَا مَدَحْتُ مُحَمَّدًا بِمَقَالَتِي وَلَكِنْ مَدَحْتُ مَقَالَتِي بِمُحَمَّدٍ ﷺ

düsturuyla derim ki:

وَمَا مَدَحْتُ الْقُرْآنَ بِكَلِمَاتِي وَلَكِنْ مَدَحْتُ كَلِمَاتِي بِالْقُرْآنِ

Yani, “Kur’ân’ın hakâik-i i’câzını ben güzelleştiremedim, güzel gösteremedim. Belki Kur’ân’ın güzel hakikatleri benim tâbirâtlarımı da güzelleştirdi, ulvîleştirdi.”

Madem böyledir; hakâik-i Kur’ân’ın güzelliği nâmına, Sözlere nâmındaki aynalarının güzelliğini ve o aynadarlığa terettüp eden inâyât-ı ilâhiyeyi izhar etmek, makbul bir tahdis-i nimettir.

Beşinci Sebep: Çok zaman evvel, bir ehl-i velâyetten işittim ki: O zât, eski velilerin gaybî işaretlerinden istihraç etmiş ve kanaati gelmiş ki; “Şark tarafından bir nur zuhur edecek, bid’alar zulümâtını dağıtacak.” Ben, böyle bir nurun zuhuruna çok intizar ettim ve ediyorum. Fakat çiçekler baharda gelir. Öyle kudsî çiçeklere zemin hazır etmek lâzım gelir. Ve anladık ki, bu hizmetimizle o nurâni zâtlara zemin ihzar ediyoruz.

Madem kendimize ait değil; elbette, Sözlere nâmındaki nurlara ait olan inâyât-ı ilâhiyeyi beyan etmekte medar-ı fahir ve gurur olamaz, belki medar-ı hamd ve şükür ve tahdis-i nimet olur.

Altıncı Sebep: Sözlere’in telifi vâsıtasıyla Kur’ân’a hizmetimize bir mükâfât-ı âcile ve bir vâsıta-yı teşvik olan inâyât-ı rabbâniye, bir muvaffakiyettir.

¹ “Ben sözlerimle Muhammed’i (aleyhissalâtü vesselâm) övmüş olmadım; aslında sözlerimi Muhammed (aleyhissalâtü vesselâm)la övmüş ve güzelleştirmiş oldum.” Hassân İbni Sâbit’in sözü olarak; İbnü’l-Esir, el-Meselû’s-sâir 2/357; el-Kalkaşendî, Subhu’l-a’sâ 2/321; İmâm Rabbâni, el-Mektûbât 1/58 (44. Mektup).

Muvaffakiyet ise izhar edilir. Muvaffakiyetten geçse, olsa olsa bir ikram-ı ilâhî olur. *İkram-ı ilâhî ise, izharı bir şükür-ü mânevîdir.*

Ondan dahi geçse, olsa olsa, hiç ihtiyârımız karışmadan bir keramet-i Kur'âniye olur. Biz mazhar olmuşuz. Bu nevi ihtiyârsız ve habersiz gelen bir kerametın izharı zararsızdır. Eğer âdi kerâmâtın fevkine çıksa, o vakit olsa olsa Kur'ân'ın i'câz-ı mânevîsinin şûleleri olur. Madem i'câz izhar edilir; elbette i'câza yardım edenin dahi izharı, i'câz hesabına geçer. Hiç medar-ı fahir ve gurur olamaz; belki medar-ı hamd ve şükrandır.

Yedinci Sebep: *Nev-i insanın yüzde sekseni ehl-i tahkik değildir ki; hakikate nüfuz etsin ve hakikati, hakikat tanıyıp kabul etsin. Belki, surete, hüsn-ü zanna binâen makbul ve mûtemet insanlardan işittikleri mesâili takliden kabul ederler. Hatta, kuvvetli bir hakikati zayıf bir adamın elinde zayıf görür. ve kıymetsiz bir meseleyi kıymetli bir adamın elinde görse, kıymetli telâkki eder.*

İşte ona binâen, benim gibi zayıf ve kıymetsiz bir bîcârenin elindeki hakâik-i imaniye ve Kur'âniye'nin kıymetini, ekser nâsın nokta-yı nazarında düşürmemek için, bilmecburiye ilân ediyorum ki; ihtiyârımız ve habersiz olmadan birisi, bizi istihdam ediyor; biz bilmeyerek, bizi mühim işlerde çalıştırıyor. Delilimiz de şudur ki, şuurumuz ve ihtiyârımızdan hariç bir kısım inâyâta ve teshilâta mazhar oluyoruz. Öyleyse, o inâyetleri bağırarak ilân etmeye mecburuz.

İşte, geçmiş yedi esbaba binâen, küllî birkaç inâyet-i rabbâniyeye işaret edeceğiz.

Birinci İşaret: Yirmi Sekizinci Mektub'un Sekizinci Meselesi'nin Birinci Nüktesi'nde beyan edilmiştir ki, "*tevâfukat*"tır. Ezcümle: Mucizât-ı Ahmediye Mektubatı'nda, Üçüncü İşareti'nden tâ On Sekizinci İşareti'ne kadar altmış sayfa; habersiz, bilmeyerek, bir müstensihin nüshasında –iki sayfa müstesna olmak üzere mütebâki bütün sayfalarda– kemâl-i muvâzenetle, iki yüzden ziyade *Resûl-i Ekrem (aleyhissalâtu vesselâm)* kelimeleri birbirine bakıyorlar. Kim insafla iki sayfaya dikkat etse, tesadüf olmadığını tasdik edecek. Hâlbuki tesadüf, olsa olsa bir sayfada kesretli emsal kelimeleri bulunsa yarı yarıya tevâfuk olur, ancak bir-iki sayfada tamamen tevâfuk edebilir. O hâlde böyle umum sayfalarda *Resûl-i Ekrem (aleyhissalâtu vesselâm)* kelimesi; iki olsun, üç olsun, dört olsun veya daha ziyade olsun, kemâl-i mizanla birbirinin yüzüne baksa elbette tesadüf olması mümkün değildir. Hem sekiz ayrı ayrı müstensihin

bozamadığı bir tevâfukun, kuvvetli bir işaret-i gaybiye içinde olduğunu gösterir.

Nasıl ki ehl-i belâgatın kitaplarında belâgatın derecâtı bulunduğu hâlde, Kur'ân-ı Hakîm'deki belâgat, derece-i i'câza çıkmış; kimsenin haddi değil ki ona yetişsin. Öyle de mucizât-ı Ahmediye'nin bir aynası olan On Dokuzuncu Mektup ve mucizât-ı Kur'âniye'nin bir tercümanı olan Yirmi Beşinci Söz ve Kur'ân'ın bir nevi tefsiri olan Risale-i Nur eczalarında tevâfukat, umum kitapların fevkinde bir derece-i garâbet gösteriyor. Ve ondan anlaşılıyor ki; mucizât-ı Kur'âniye ve mucizât-ı Ahmediye'nin bir nevi kerametidir ki o aynalarda tecellî ve temessül ediyor.

İkinci İşaret: Hizmet-i Kur'âniye'ye ait inâyât-ı rabbâniyenin ikincisi şudur ki: Cenâb-ı Hak benim gibi kalemsiz, yarım ümmî, diyar-ı gurbette kimse-siz, ihtilâttan men edilmiş bir tarzda; kuvvetli, ciddî, samimî, gayûr, fedakâr.. ve kalemleri birer elmas kılıç olan kardeşleri bana muâvin ihsan etti. Zayıf ve âciz omzuma çok ağır gelen vazife-i Kur'âniye'yi, o kuvvetli omuzlara bindirdi, kemâl-i kereminden yükümü hafifletirdi. O mübarek cemaat ise –Hulûsi'nin tâbiriyle– telsiz telgrafın âhizeleri hükmünde –ve Sabri'nin tâbiriyle– Nur fabrikasının elektriklerini yetiştiren makineler hükmünde ayrı ayrı meziyetleri ve kıymettar muhtelif hâsiyetleriyle beraber –yine Sabri'nin tâbiriyle– bir tevâfukat-ı gaybiye nev'inden olarak, şevk ve sa'y u gayret ve ciddiyette birbirine benzer bir surette, esrar-ı Kur'âniye'yi ve envâr-ı imaniyeyi etrafa neşretmeleri ve her yere erişirmeleri ve şu zamanda (yani hurufât değişmiş, matbaa yok, herkes envâr-ı imaniyeye muhtaç olduğu bir zamanda) ve fütur verecek ve şevki kıracak çok esbap varken; bunların fütursuz, kemâl-i şevk ve gayretle bu hizmetleri, doğrudan doğruya bir keramet-i Kur'âniye ve zâhir bir inâyet-i ilâhiyedir.

Evet, velâyetin kerameti olduğu gibi, niyet-i hâlisanın dahi kerameti vardır. Samimiyetin dahi kerameti vardır. Bahusus, lillâh için olan bir uhuvvet dairesindeki kardeşlerin içinde ciddî, samimî tesânüdün çok kerametleri olabilir. Hatta şöyle bir cemaatin şahs-ı mânevîsi bir veliyy-i kâmil hükmüne geçebilir, inâyâta mazhar olur.

İşte, ey kardeşlerim ve ey hizmet-i Kur'ân'da arkadaşlarım! Bir kaleyi fetheden bir bölüğün çavuşuna, bütün şerefi ve bütün ganimeti vermek nasıl zülümdür, bir hatadır. Öyle de şahs-ı mânevînin kuvvetiyle ve kalemlerinizle hâsıl olan fütuhattaki inâyâtı benim gibi bir biçâyeye veremezsiniz. *Elbette,*

böyle mübarek bir cemaatte, tevâfukat-ı gaybiyeden daha ziyade kuvvetli bir işaret-i gaybiye var ve ben görüyorum, fakat herkese ve umuma gösteremiyorum.

Üçüncü İşaret: Risale-i Nur eczaları, bütün mühim hakâik-i imaniye ve Kur'âniye'yi, hatta en muannide karşı dahi parlak bir surette isbatı, çok kuvvetli bir işaret-i gaybiye ve bir inâyet-i ilâhiyedir. Çünkü hakâik-i imaniye ve Kur'âniye içinde öyleleri var ki en büyük bir dâhi telâkki edilen İbni Sina, fehminde aczini itiraf etmiş; "Akıl buna yol bulamaz!" demiş. Onuncu Söz Risalesi, o zâtın dehâsıyla yetişemediği hakâiki, avâmlara da çocuklara da bildiriyor.

Hem mesela; sırr-ı kader ve cüz-ü ihtiyârînin halli için, koca Sa'd-ı Teftazânî gibi bir allâme, kırk elli sayfada meşhur *Mukaddemât-ı İsnâ Aşer* nâmıyla Telvih nâm kitabında ancak hallettiği ve ancak havassa bildirdiği aynı mesâili, kadere dair olan Yirmi Altıncı Söz'de İkinci Mebhas'ın iki sayfasında tamamıyla, hem herkese bildirecek bir tarzda beyanı, eser-i inâyet olmazsa nedir?

Hem bütün ukûlü hayrette bırakan ve hiçbir felsefenin eliyle keşfedilemeyen ve sırr-ı hilkat-i âlem ve tılsım-ı kâinat denilen ve Kur'ân-ı Azîmüşşân'ın i'câzıyla keşfedilen o tılsım-ı müşki'l-küşâ ve o muamma-yı hayret-nümâ, Yirmi Dördüncü Mektup ve Yirmi Dokuzuncu Söz'ün âhirindeki remizli nüktede ve Otuzuncu Söz'ün, tahavvülât-ı zerrâtın altı adet hikmetinde keşfedilmiştir. Kâinattaki faaliyet-i hayret-nümânın tılsımını ve hilkat-i kâinatın ve âkıbetinin muammasını ve tahavvülât-ı zerrâtındaki harekâtın sırr-ı hikmetini keşif ve beyan etmişlerdir; meydandadır, bakılabilir.

Hem sırr-ı ehadiyet ile şeriksiz vahdet-i rubûbiyeti, hem nihayetsiz kurbiyet-i ilâhiye ile nihayetsiz bu'diyetimiz olan hayret-engiz hakikatleri, kemâl-i vuzuhla On Altıncı Söz ve Otuz İkinci Söz, beyan ettikleri gibi; kudret-i ilâhiyeye nisbeten zerrât ve seyyârât müsâvi olduğunu.. ve haş-ı âzamda umum zîruhun ihyâsı, bir nefsin ihyâsı kadar o kudrete kolay olduğunu.. ve şirkin hilkat-i kâinata müdahalesi imtinâ derecesinde akıldan uzak olduğunu kemâl-i vuzuhla gösteren Yirminci Mektup'taki **وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ**¹ kelimesi beyanında ve üç temsili hâvi onun zeyli, şu azîm sırr-ı vahdeti keşfetmiştir.

Hem hakâik-i imaniye ve Kur'âniye'de öyle bir genişlik var ki en büyük zekâ-yı beşerî ihata edemediği hâlde; benim gibi zihni müşevveş, vaziyeti

¹ "O (celle celâlih) her şeye kâdirdir." (Mâide sûresi, 5/120; Hûd sûresi, 11/4; Rûm sûresi, 30/50 ; ...)

perişan, müracaat edilecek kitap yokken, sıkıntılı ve süratle yazan bir adamda, o hakâikin ekseriyet-i mutlakası dekâikiyle zuhuru, doğrudan doğruya Kur'ân-ı Hakîm'in i'câz-ı mânevîsinin eseri ve inâyet-i rabbâniyenin bir cilvesi ve kuvvetli bir işâret-i gaybiyedir.

Dördüncü İşâret: Elli altmış risaleler^{1(Hâşiye)} öyle bir tarzda ihsan edilmiş ki; değil benim gibi az düşünen ve zuhurata tebaiyet eden ve tetkike vakit bulamayan bir insanın, belki büyük zekâlardan mürekkep bir ehl-i tedkikin sa'y ve gayretiyle yapılmayan bir tarzda telifleri, doğrudan doğruya bir eser-i inâyet olduklarını gösteriyor. Çünkü bütün bu risalelerde bütün derin hakâik, temsilât vâsıtasıyla, en âmî ve ümmî olanlara kadar ders veriliyor. Hâlbuki o hakâikin çoğunu, büyük âlimler "Tefhim edilmez!" deyip değil avâma, belki havassa da bildiremiyorlar.

İşte, en uzak hakikatleri en yakın bir tarzda, en âmî bir adama ders verecek derecede, benim gibi Türkçe'si az, sözleri muğlâk, çoğu anlaşılmasız ve "Zâhir hakikatleri dahi müşkülleştiriyor." diye eskiden beri iştihar bulmuş ve eski eserleri –kısmen– o sû-i iştiharı tasdik etmiş bir şahsın elinde bu harika teshilât ve sühûlet-i beyan; elbette, bilâ-şüphe, bir eser-i inâyettir ve onun hüneri olamaz ve Kur'ân-ı Kerîm'in i'câz-ı mânevîsinin bir cilvesidir ve temsilât-ı Kur'âniye'nin bir temessülüdür ve in'ikâsıdır.

Beşinci İşâret: Risaleler umumiyetle pekçok intişar ettiği hâlde; en büyük âlimden tut, tâ en âmî adama kadar ve ehl-i kalb büyük bir veliden tut, tâ en muannid dinsiz bir feylesofa kadar olan tabakât-ı nâs ve tâifeler, o risaleleri gördükleri ve okudukları ve bir kısmı tokatlarını yedikleri hâlde tenkit edilmemesi.. ve her tâife derecesine göre istifade etmesi, doğrudan doğruya bir eser-i inâyet-i rabbâniye ve bir keramet-i Kur'âniye olduğu gibi, çok tetkikât ve taharriyâtın neticesiyle ancak husûl bulan o çeşit risaleler, fevkalâde bir süratle, hem idrakimi ve fikrimi müşevveş eden sıkıntılı inkıbaz vakitlerinde yazılması dahi, bir eser-i inâyet ve bir ikram-ı rabbânîdir.

Evet, ekser kardeşlerim ve yanımdaki umum arkadaşlarım ve müstensihler biliyorlar ki On Dokuzuncu Mektub'un beş parçası, birkaç gün zarfında; her gün iki-üç saatte ve mecmuu on iki saatte, hiçbir kitaba müracaat edilmeden yazılması; hatta en mühim bir parça ve o parçada lafz-ı Resûl-i Ekrem (aleyhissalâtü vesselâm) kelimesinde zâhir bir hâtem-i nübüvveti gösteren dördüncü cüz; üç-dört saatte, dağda, yağmur altında,

1 (Hâşiye) Şimdi yüz otuzdur.

ezber yazılmış. Ve Otuzuncu Söz gibi mühim ve dakik bir risale, altı saat içinde bir bağda yazılmış. Ve Yirmi Sekizinci Söz, Süleyman'ın bahçesinde bir, nihayet iki saat içinde yazılması gibi.. ekser risalelerin böyle olması ve eskiden beri sıkıntılı ve münkabız olduğum zaman en zâhir hakikatleri dahi beyan edemediğimi, belki bilemediğimi yakın dostlarım biliyorlar. Husûsan o sıkıntıya hastalık da ilâve edilse, daha ziyade beni dersten, teliften men etmekle beraber; en mühim Sözler ve risalelerin, en sıkıntılı ve hastalıklı zamanımda, en süratli bir tarzda yazılması, doğrudan doğruya bir inâyet-i ilâhiye ve bir ikram-ı rabbânî ve bir keramet-i Kur'âniye olmazsa nedir?

Hem hangi kitap olursa olsun, böyle hakâik-i ilâhiyeden ve imaniyeden bahsetmişse, alâküllihâl bir kısım mesâili, bir kısım insanlara zarar verir. Ve zarar verdikleri için, her mesele herkese neşredilmemiş. Hâlbuki şu risaleler ise, şimdiye kadar hiç kimsede –çoklardan sorduğum hâlde– sû-i tesir ve ak-sülamel ve tahdîş-i ezhan gibi bir zarar vermedikleri, doğrudan doğruya bir işaret-i gaybiye ve bir inâyet-i rabbâniye olduğu bizce muhakkaktır.

Altıncı İşaret: Şimdi bence kat'iyet peydâ etmiştir ki; ekser hayatım, ihtiyâr ve iktidarımın, şuur ve tedbirimin haricinde, öyle bir tarzda geçmiş ve öyle garip bir surette ona cereyan verilmiş, tâ Kur'ân-ı Hakîm'e hizmet edecek olan bu nevi risaleleri netice versin. Âdetâ bütün hayat-ı ilmiyem, mukaddemât-ı ihzâriye hükmüne geçmiş ve Sözler'le i'câz-ı Kur'ân'ın izharı, onun neticesi olacak bir surette olmuştur. Hatta, şu yedi sene nefyimde ve gurbetimde ve sebepsiz ve arzumun hilâfında tecerrüdüm ve meşrebime muhalif, yalnız bir köyde imrâr-ı hayat etmekliğim.. ve eskiden beri ülfet ettiğim hayat-ı içtimaiyenin çok râbitalarından ve kaidelerinden nefret edip terk etmekliğim, doğrudan doğruya bu hizmet-i Kur'âniye'yi hâlis, sâfi bir surette yaptırmak için bu vaziyet verildiğine şüphem kalmamıştır. Hatta çok defa bana verilen sıkıntı ve zulmen bana karşı olan tazyikat perdesi altında bir dest-i inâyet tarafından merhametkârâne, Kur'ân'ın esrarına hasr-ı fikir ettirmek ve nazarı dağıtmamak için yapılmıştır, kanaatindeyim. Hatta eskiden mütâlaaya çok müştâk olduğum hâlde, bütün bütün sâir kitapların mütâlaasından bir men, bir mücânebet ruhuma verilmişti. Böyle gurbette medar-ı teselli ve ün-siyet olan mütâlaayı bana terk ettiren, anladım ki doğrudan doğruya âyât-ı Kur'âniye'nin üstad-ı mutlak olmaları içindir.

Hem yazılan eserler, risaleler –ekseriyet-i mutlakası– hariçten hiçbir sebep gelmeyerek, ruhumdan tevellüt eden bir hâcete binâen, âni ve def'i olarak ih-san edilmiş. Sonra bazı dostlarıma gösterdiğim vakit demişler: “Şu zamanın

yaralarına devâdır.” İntişar ettikten sonra ekser kardeşlerimden anladım ki tam şu zamandaki ihtiyaca muvafık ve derde lâıyk bir ilâç hükmüne geçiyor.

İşte, ihtiyâr ve şuurumun dairesi haricinde, mezkûr hâletler ve sergüzeşt-i hayatım ve ulûmların envâlarındaki hilâf-ı âdet, ihtiyârsız tettebbuatım, böyle bir netice-i kudsiyeye müncer olmak için, kuvvetli bir inâyet-i ilâhiye ve bir ikram-ı rabbânî olduğuna bende şüphe bırakmamıştır.

Yedinci İşaret: Bu hizmetimiz zamanında, beş-altı sene zarfında, bilâ-mübalâğa yüz eser-i ikram-ı ilâhî ve inâyet-i rabbâniye ve keramet-i Kur'âniye'yi gözümüzle gördük. Bir kısmını On Altıncı Mektup'ta işaret ettik. Bir kısmını Yirmi Altıncı Mektub'un Dördüncü Mebhası'nın Mesâil-i Müteferrikası'nda, bir kısmını Yirmi Sekizinci Mektub'un Üçüncü Meselesi'nde beyan ettik. Benim yakın arkadaşlarım bunu biliyorlar. Dâimî arkadaşım Süleyman Efendi, çoklarını biliyor. *Husûsan Sözlere'nin ve risalelerin neşrinde ve tashihâtında ve yerlerine yerleştirmekte ve tesvid ve tebyizinde fevka'l-me'mul, kerametkârâne bir teshilâta mazhar oluyoruz.. keramet-i Kur'âniye olduğuna şüphemiz kalmıyor. Bunun misalleri yüzlerdir.*

Hem maîşet hususunda o kadar şefkatle besleniyoruz ki en küçük bir arzu-yu kalbimizi bizi istihdam eden Sahib-i İnâyet, tatmin etmek için fevka'l-me'mul bir surette ihsan ediyor ve hâkeza...

İşte bu hâl gayet kuvvetli bir işaret-i gaybiyedir ki biz istihdam olunuyoruz. Hem rıza dairesinde, hem inâyet altında bize hizmet-i Kur'âniye yaptırılıyor.

الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي¹

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ²

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَاةً تَكُونُ لَكَ رِضَاءً وَلِحَقِّهِ آدَاءً وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ

وَسَلِّمْ تَسْلِيمًا كَثِيرًا، آمِينَ.³

¹ Allah'a hamdolsun; bu Rabbimin ihsanıdır.

² “Sübhanısın ya Rab! Senin bize bildirdiğinden başka ne bilebiliriz ki? Her şeyi hakkıyla bilen, her şeyi hikmetle yapan sensin.” (Bakara sûresi, 2/32)

³ “Allah'ım! Efendimiz Muhammed'e, O'nun âl ve ashabına, senin hoşnutluğuna ve O'nun hakkının ödenmesine vesile olacak şekilde çok salât ve selâm eyle, âmin...”

Mahrem Bir Suâle Cevaptır

[Şu sırr-ı inâyet, eskiden mahremce yazılmış; On Dördüncü Söz'ün âhirine ilhak edilmişti. Her nasılsa ekser müstensihler unutup yazmamışlardı. Demek münasip ve lâyük mevki burasıymış ki gizli kalmış.]

Benden suâl ediyorsun: “Neden senin Kur’ân’dan yazdığın Sözler’de bir kuvvet, bir tesir var ki, müfessirlerin ve âriflerin sözlerinde nâdiren bulunur? Bazen bir satırda bir sayfa kadar kuvvet var, bir sayfada bir kitap kadar tesir bulunuyor.”

İcevap: Güzel bir cevaptır! Şeref, i’câz-ı Kur’ân’a ait olduğundan ve bana ait olmadığından, bilâ-pervâ derim:

Ekseriyet itibarıyla öyledir. Çünkü; yazılan Sözler tasavvur değil, tasdikdir.. teslim değil, imandır.. mârifet değil, şehâdetdir, şuhûddur.. taklit değil, tahkiktir.. iltizam değil, iz’andır.. tasavvuf değil, hakikattir.. dâvâ değil, dâvâ içinde burhandır.

Şu sırrın hikmeti budur ki: Eski zamanda esâsât-ı imaniye, mahfuzdu; teslim, kavî idi. Teferruâtta, âriflerin mârifetleri delilsiz de olsa beyanâtları makbul idi, kâfi idi. Fakat şu zamanda dalâlet-i fenniye, elini esâsâta ve erkâna uzatmış olduğundan:

•Her derde lâyük devâyı ihsan eden Hakîm-i Rahîm olan Zât-ı Zülcelâl, Kur’ân-ı Kerîm’in en parlak mazhar-ı i’câzından olan temsilâtından bir şûlesini, acz ve zaafıma, fakr ve ihtiyacıma merhameten hizmet-i Kur’ân’a ait yazılarıma ihsan etti..

•Felillâhilhamd, sırr-ı temsil dürbünüyle en uzak hakikatler, gayet yakın gösterildi..

•Hem sırr-ı temsil cihetü’l-vahtetiyle, en dağınık meseleler toplatıldı..

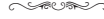
•Hem sırr-ı temsil merdiveniyle, en yüksek hakâike kolaylıkla yetiştirildi..

•Hem sırr-ı temsil penceresiyle, hakâik-i gaybiyeye, esâsât-ı İslâmiye’ye şuhûda yakın bir yakîn-i imaniye hâsıl oldu..

•Akıl ile beraber vehim ve hayal, hatta nefis ve hevâ teslime mecbur olduğu gibi, şeytan dahi teslim-i silâha mecbur oldu...

Elhâsıl: Yazılarımda ne kadar güzellik ve tesir bulunsa, ancak temsilât-ı Kur'âniye'nin lemeâtındandır. Benim hissem; yalnız şiddet-i ihtiyacım ile taleptir. ve gayet aczimle tazarruumdur. Dert benimdir, devâ Kur'ân'ındır.

Said Nursî

بِسْمِهِ شُبْحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²

Mukaddime

Hulûsi Bey ve Sabri Efendinin mektuplarında Risale-i Nur hakkındaki fıkralarının, bir mektup suretinde Risale-i Nur eczaları içinde idhal edilmesinin beş sebebi var:

Birincisi: Hulûsi ise, âhirdeki Sözlere'nin ve ekser Mektubat'ın yazılması na onun gayreti ve ciddiyeti en mühim sebep olması. Ve Sabri'nin dahi On Dokuzuncu Mektup gibi bir sülüs-ü Mektubat'ın yazılmasına sebep, onun samimî ve ciddî iştiyakı olmasıdır.

İkinci Sebep: Bu iki zât bilmiyorlardı ki bir vakit şu fıkralar neşredilecek. Bilmedikleri için, gayet samimî, tasannusuz, hâlisâne ve derece-i zevklerini ve o hakâike karşı şevklerini ifade etmek için, hususî bir surette yazmışlar. Onun için, o takdiratları takriz nev'inden değil, doğrudan doğruya, mübalâğasız bir surette, gördükleri ve zevk ettikleri hakikati ifade etmeleridir.

Üçüncü Sebep: Bu iki zât hakikî talebelerimden ve ciddî arkadaşlarımdan; ve hizmet-i Kur'ân'da arkadaşlarımda içinde talebelik ve kardeşlik ve arkadaşlığın üç hâssası var ki bu iki zât üçünde de birinciliği kazanmışlar.

Birinci hâssa: Bana mensup her şeye malları gibi tesahup ediyorlar. Bir Söz yazılsa, kendileri yazmış ve telif etmiş gibi zevk alıyorlar, Allah'a şükrediyorlar. Âdeta cesetleri muhtelif, ruhları bir hükmünde, hakikî mânevî vereselerdir.

¹ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

² "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

İkinci hâssa: Bütün makâsıd-ı hayatiye içinde en büyük, en mühim mak-satları, o nurlu *Sözler* vasıtasıyla Kur'ân'a hizmet biliyorlar. Dünya hayatının netice-i hakikiyesinin ve dünyaya gelmekteki vazife-i fitriyelerinin en mühimi, hakâik-i imaniyeye hizmet olduğunu telâkkileridir.

Üçüncü hâssa: Ben kendi nefsimde tecrübe ettiğim ve eczahane-i mukaddese-i Kur'âniye'den aldığım ilâçları, onlar da kendi yaralarını hisse-dip o ilâçları merhem suretinde tecrübe ediyorlar. Aynı hissiyatımla müte-hassis oluyorlar. Ve ehl-i imanın imanlarını muhafaza etmek gayreti, en yük-sek derecede taşımaları ve ehl-i imanın kalbine gelen şübehat ve evhamdan hasil olan yaraları tedavi etmek ihtiyakı, yüksek bir derece-i şefkatte hisset-meleridir.

Dördüncü Sebep: Hulûsi Bey, benim yegâne mânevî evlâdım ve medar-ı tesellim ve hakikî vârisim ve bir dehâ-yı nuranî sahibi olacağı muhtem-ol olan biraderzadem Abdurrahman'ın vefatından sonra, Hulûsi aynen ye-rine geçip o merhumdan beklediğim hizmeti, onun gibi ifâya başlamasıyla.. ve ben onu görmeden epey zaman evvel *Sözler*'i yazarken, onun aynı vazife-siyle muvazzaf bir şahs-ı mânevî bana muhatap olmuşcasına, ekseriyet-i mut-laka ile temsilâtım onun vazifesine ve mesleğine göre olmuştur. Demek olu-yor ki bu şahsı, Cenâb-ı Hak bana hizmet-i Kur'ân ve imanda bir talebe, bir muin tayin etmiş. Ben de bilmeyerek onunla onu görmeden evvel konuşu-yormuşum, ders veriyormuşum...

Sabri ise, fitraten bende mevcut has bir nişan var; bütün gezdiğim yer-de kimsede görmedim. Sabri'de aynı nişan-ı fitrî var. Bütün talebelerim için-de, karabet-i nesliyeden daha ziyade bir karabet kendinde hissetmiş. Ve şu havâlide en az ümid ettiğim ve o da geç uyandığı hâlde en ileri gittiği bir işa-rettir ki o da bir Hulûsi-i Sânidir, müntehaptır. Cenâb-ı Hak tarafından bana talebe ve hizmet-i Kur'ân'da arkadaş tayin edilmiştir.

Beşinci Sebep: Ben kendi şahsıma ait takdirat ve medhi kabul etmem. Çünkü mânen büyük zarar gördüm. Onun için şahsıma karşı takdirat, fa-hir ve gurura medar olduğu için şiddetle nefret edip korkuyorum. Fakat Kur'ân-ı Hakîm'in dellâli ve hizmetkârı olmaklığım cihetinden ve o vazife-i kudsiye noktasında takdirat ve medih bana ait olmayıp, nurlu *Sözler*'e ve belki doğrudan doğruya hakâik-i imaniyeye ve esrar-ı Kur'âniye'ye ait ol-duğu için onu müftehirâne değil, Cenâb-ı Hakk'a karşı müteşekkîrâne ka-bul ediyorum.

İşte bu iki şahıs, bu hakikati herkesten ziyade anladıkları için, onlar bil-meyerek vicdanlarının sevkıyla yazdıkları takdirat ve medihlerini, Risale-i Nur eczaları içinde dercedilmeye sebep olmuştur. Cenâb-ı Hak bunların emsâlini ziyade etsin ve onları da muvaffak etsin ve tarik-i haktan ayırmasın, âmîn...

اللَّهُمَّ وَفُقْنَا وَإِيَّاهُمَا وَأَمثَالَهُمَا مِنْ إِخْوَانِنَا لِحِدْمَةِ الْقُرْآنِ وَالْإِيمَانِ كَمَا تُحِبُّ وَتَرْضَى
بِحَقِّ مَنْ أَنْزَلْتَ عَلَيْهِ الْقُرْآنَ عَلَيْهِ أَفْضَلُ الصَّلَاةِ وَأَتَمُّ التَّسْلِيمَاتِ مَا اخْتَلَفَ الْمَلَوَانِ
وَمَا دَارَ الْقَمَرَانِ¹

Said Nursî

¹ Allahım, bizi ve bu ikisini ve kardeşlerimizden onların emsallerini, Kur'an ve iman hizmetinde, Senin muhabbet ve rızanı celb edecek şekilde muvaffak et. Kendisine Kur'an'ı indirdiğin O zat hürmetine ki, gece gündüz değiştiğe ve güneş ve ay döndükçe salât ve selâmın en üstünü onun üzerine olsun.

Yirmi Yedinci Mektup ve Zeyilleri

Otuz Üçüncü Söz'ün Yirmi Yedinci Mektubu'dur ki, Mektubatü'n-Nur'un birinci muhatabı olan Hulûsi Bey'in hususî mektuplarından, Risaletü'n-Nur hakkındaki takdiratını gösteren fıkralardır.

Yirmi Yedinci Mektub'un ikinci kısmı olan "Zeyl"i dahi, elhak bir Hulûsi-i Sâni olan Sabri Efendinin Risaletü'n-Nur hakkındaki takdiratını gösteren hususî mektuplarındaki fıkralardır.¹(Hâşiye-1)

Şu Risale²(Hâşiye-2) bir meclis-i nuranîdir ki Kur'ân'ın şu münevver, mübarek şâkirtleri, içinde birbiriyle mânen müzakere ve müdavele-i efkâr ediyorlar. Ve yüksek bir medrese salonudur ki Kur'ân'ın şâkirtleri onda her biri aldığı derisi arkadaşlarına söylüyor. Ve Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın hazine-i kudsiyesinin sandukçaları olan Risalelerin satıcı ve dellâllarına muhteşem ve müzeyyen bir dükkân ve bir menzildir. Her biri aldığı kıymetli mücevheratı birbirine ve müşterilerine orada gösteriyor.

Said Nursî

1 (Hâşiye-1) Üstadımız Yirmi Yedinci Mektub'u ilk defa bu şekilde tensip buyurmuşlar, sonradan ikinci, üçüncü, dördüncü zeyiller eklemek suretiyle genişletmişlerdir. En son şeklinde ise, Kastamonu ve Emirdağ Lâhikaları da Üstadımız tarafından Yirmi Yedinci Mektub'a idhal edilerek, Yirmi Yedinci Mektup ikmal edilmiştir. Bu itibarla, Hulûsi Bey ve Sabri Efendinin mektupları, Yirmi Yedinci Mektub'un başlangıcını teşkil etmiştir.

2 (Hâşiye-2) Yani, Yirmi Yedinci Mektub'un umumu, hususan Barla Lâhikası.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ ذَرَاتِ الْكَائِنَاتِ أَبَدًا³

(Hulûsi'nin birinci fıkrasıdır.)

Eyyühe'l-Üstâdü'l-Muhterem!

Kendilerini fakir ve hakir görmekte zevk alan zevât-ı âliye gibi değil, belki olduğu gibi görünmek isteyen ve “talebem, kardeşim, biraderzadem” unvanlarıyla taltif buyurduğunuz bendeniz, hakikatte mânen düşkün bir vaziyette ve cidden duanıza muhtaç bir hâldeyim. Serâpâ nur olan Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın hak ve hakikatini, bu asır insanların, bilhassa fırak-ı dâllenin gözlerine sokacak derecede, bazı Kur'ân lemeâtının zâhir olmasına murad-ı ilâhî taallûk etmiş ve bu emr-i mühimme, –felillâhilhamd– muhterem Üstadımız vasıta olmuştur.

İşte, hiç ender hiç olan bu talebenize de, yine lütuf ve fazl ve inâyet-i ilâhî ile bu âli memuriyetini ifâ eden aziz ve muhterem hocasına ve Hazreti Kur'ân hesabına pek cüz'î bir hademelik yaptırılmıştır. Bundan dolayı ne kadar şükretsem azdır; fahre zerre kadar hakkım yoktur. Belki şu hademelikte yapmış olmaklığım muhtemel hatîât ve kusurattan dolayı affımı niyaz ve istirham ediyorum. Fenâ şahsiyetimi tarif eylemekliğim gerçi manasızdır. Fakat mürâsele ve mülâkatta bu bapta pekçok büyük iltifatlarınızı gördüğümünden mütehasıl hicap sevkiyle ufak bir tasdîde bulundum. Son iki mektubunuzda suâl buyurulan hususa cevap vermeliğim ısrarla emir buyuruldu; **سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا**⁴. Fakat bu ağır suâle, acz ve fakrın en müntehâsında bulunan bu kardeşiniz hak ve hakikate muvafık ve mutabık bir cevap verebilmek için inâyet ve kerem-i ilâhî ve meded-i ruhaniyet-i Peygamberî'ye iltica eyledi. Şöyle ki:

Mübarek Sözler şüphesiz Kitab-ı Mübîn'in nurlu lemeâtıdır. İçinde izaha

1 Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

2 “Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın.” (İsrâ sûresi, 17/44)

3 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; kâinatın zerrelere adedince ve sonsuza kadar üzerinize olsun.

4 “İşittik ve itaat ettik ...” (Bakara sûresi, 2/285).

muhtaç yerler eksik olmamakla beraber, küll hâlinde kusursuz ve noksansızdır. Beşerin her tabakası kendi fitrî anlayışları nisbetinde onlardan hisse-mend ve fayda-mend olurlar. Şimdiye kadar tenkit olunmaması, her meslek ve mezhep ve meşrep ehline hoş gelmesi ve mülhidlerin dil uzatamayıp ebkem kalmaları, kanaatimizin sıhhatine delâlet etmeye kâfidirler.

Vazifenizin bitmediğine dair düşünemediğim burhanlar:

Evvelâ: Bid'atların çoğaldığı bir zamanda ulemânın sükût etmemeleri lâzım geldiğine dair beyan buyurulan hadisteki emir ve zecir.¹

Sâniyen: Peygamberimiz'in ittibâna mükellef olduğunuzdan, onlar gibi müddet-i hayatınızca vazifeye devam mecburiyeti olduğu.

Sâlisen: Madem bu hizmet münhasıran reyinizle değil, istihdam olunuyorsunuz; nasıl Mübelliğ-i Kur'ân, Fahr-i Cihan, Habib-i Yezdân (*sallâllâhu aleyhi ve sellem*) Efendimiz Hazretleri birgün **أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ**² ferman-ı celîlini tebliğ buyurmakla aynı zamanda vazife-i risaletinin hitâmına remzen işaret eylemişti. Muhterem Üstadın da hizmeti kâfi görülürse, bildirilir kanaatindeyim.

Râbian: Sözler hakkında bugüne kadar sükût edilmesi ve tenkide cüret edilmemesi, ilâ nihâye bu hâlin devam edeceğine delil olamaz. Hâl-i hayatınızda muhtemel hücumlara evvelen ve bizzat zât-ı fâzîlâneleri cevap vereceksiniz.

Hâmisen: Dünyayı unutmak istesenez, başka hiçbir sebep olmasa dahi, yalnız bu mübarek Sözler'le rabıta peydâ eden insanların rica edecekleri iza-hatı vermek isteyecek ve cevapsız bırakmayacaksınız.

Sâdisen: Allah için sizi sevenlere ve sizden istizahta bulunanlara yazdığımız pek kıymetli yazılarla meclis-i ilminizde takrir buyurduğunuz mütenevvi ve Sözler'e bile geçmeyen mesâil kat'iyetle gösteriyorlar ki ihtiyaç da, hizmet de bitmemiştir.

Birkaç mâruzât: Nurlu Sözler'i cemaate okumak nasip olduğu zamanlarda, bende bazı hissiyat hasıl oluyordu; şurada arza müsaadenizi rica edeceğim.

¹ Bkz.: Müslim, *imân* 78; Tirmizî, *fiten* 11; Ebû Dâvûd, *salât* 239, 242; İbn Mâce, *fiten* 20; Nesâî, *imân* 17-18.

² "İşte bugün sizin dininizi kemâle erdirdim." (Mâide sûresi, 5/3)

Evvelâ: Muhterem Üstadıma mâruzatta bulunmak için kalemi elime aldığım zaman, ruhumda büyük bir inkişaf hissediyor ve ihtiyarsız kalemim o andaki muvakkat duygularıma tercüman olduğunu görüyorum.

Sâniyen: Şöyle düşünüyordum: Eğer yalnız adüvv-ü ekber olan nefsin hilesinden ve cin ve ins ve şeytanların mekrinden emin olayım diye herkes başını karanlığa çekse ve kendisi kûşe-i nisyanâya çekilse veya çekilmek istese ve âlem-i insan ve âlem-i İslâm mühmel kalacak, kimsenin kimseye faydası olmayacak bir zaman olsa; ben din kardeşlerime bu nurlu hakikatleri iblâğ edeyim de Allahü Zülcelâl nasıl şe'n-i ulûhiyetine yaraşırca öyle muamele eylesin. Nefsimi düşünmekten kat'-ı nazar etmeyi yine o zamanlarda çok faydalı görüyordum. Bundaki hikmet nedir?

Sâlisen: Esmâ-yı hüsnâdan Rahmân ve Rahîm isimleri en âzam mertebede olduklarından mı, yoksa başka sebep ve hikmetle mi بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ kelimesi içine dahil olmuşlardır? Bu da şu mektubu yazarken kalbime geldi, ben de soruyorum.

Aziz ve muhterem Üstadım! Sizin vücudunuza yalnız bizler değil, bütün âlem-i İslâm muhtaçtır. Çünkü müminlerin imanına kuvvet veren, gafilleri uyandıran, dalâlete düşenlere râh-ı hidayeti gösteren, hükemâ-yı felâsifevi beht ve hayrette bırakan Kur'ân-ı Mübîn'den nebean ve lemeân eden o kudsî Sözlere'nin vücuduna vasıta oldunuz. Hemen Cenâb-ı Erhamürrâhimîn aziz Üstadımızı sıhhat ve âfiyette dâim ve ümmet-i Muhammed üzere kaim buyursun, âmîn, bihurmeti Seyyidi'l-mürselîn...

Hulûsi

Risale-i Nur mektuplarından bu mektubunuzun bendeki tesirlerini hülâsaten arz edeyim:

Sihhat ve âfiyetinizin devamı, şükrümü; bu gibi mesâilin hallini isteyenlerin vücudu, ümidimi; nazarımda ilim sayılacak her şeyi sizden öğrendiğim için, bu vesileyle hakikat sahasındaki mâlûmâtımı; hasbe'l-beşeriyye fütur hâsıl oluyorsa, şevkimi; hasta bir talebeniz olduğumdan Kur'ân'ın eczahanesinden verdiğiniz bu ilâçlarınızla sıhhatimi, matbaha-yı Kur'ân'dan intihap buyurduğunuz bu gıdalarla bütün hasselerimin kuvvetini; hayatın beş derecesini de tâlim, mevzin itibârî bir keyfiyet olduğunu tefhim, idam-ı

ebedînin mutasavver olamayacağına kalbimi takvîm buyurduktan sonra, Allah için muhabbetin her hâlde bu hayat derecelerinde de devam ederek hayat-ı bâkiyede bâki meyvesini vereceğini işaret buyurmakla müddet-i hayatımı nihayetsiz arttırmaya sebep olmuştur.

Risale-i Nur'la ihdâ buyurduğunuz dualar, zaten her gün sevgili Üstadı düşünmeye kâfi gelmektedir. Kur'ân'ın nihâyetsiz füyuzâtından, tükenmez hazinesinden inâyet-i Hak'la edindiğiniz ve tebliğe mezun olduğunuz manaları, cevherleri göstermekle, bildirmekle de bu bîçâre ve müştak talebe ve kardeşinize sonuna kadar ders vermek istediğinizi izhar ediyorsunuz ki bu suretle de ebeden ve teşekkürle gözümün önünden, hayalimden ayrılmamaklığınız temin edilmiş oluyor.

الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي¹

Hulûsi

~ 3 ~

Muvâsalatımın ilk gecesini pederimin misafirlerine tahsis eylediği odaya devam eden zevâta –mütevekkilen alellah– akşamla yatsı arasında Risale-i Nur'u okumaya başladım.

Sevgili Üstadım!

Evvelce arzettiğim veçhile, ben artık bir şey için yaşadığımı zannediyorum. O da Üstadım olan Dellâl-ı Kur'ân'ın vazife-i memure-i mâneviyesini ifâda kendilerine pek cüz'î bir yardım ve Kur'ân hesabına cüz'î bir hizmetkârlıktan ibarettir. Orada bulunduğunuz müddetçe Hazreti Kur'ân'dan hakikat-i iman ve İslâm hesabına vâki olacak istihraç ve tecelliyattan mahrum bırakılmamaklığımı hâssaten istirham ediyorum.

İnşaallah, müstecap olan duanızla Allahü Zülcelâl, Risale-i Nur hizmetinde ümit ve arzu ettiğim neticeye vâsıl, merhum ve mağfur Abdurrahman gibi âhir nefeste iman ve tevfik ve saadet-i bâkiyede iki cihan serveri Nebiyy-i Ekremimiz Muhammedeni'l-Mustafa (*sallâllâhu teâlâ aleyhi ve sellem*) Efendimiz'e ve siz muhterem Üstadımın arkasında ve yakınında komşuluk vermek suretiyle âmâl-i hakikiyeye nâil buyurur.

¹ Allah'a hamdolsun; bu Rabbimin ihsanıdır.

Risale-i Nur gerçi zâhiren sizin eserinizdir. Fakat nasıl ki Kur'ân-ı Mübîn Allah'ın kelâmı iken Seyyid-i Kâinat, Eşref-i Mahlûkat Efendimiz nâsa tebliğe vasıta olmuştur; siz de bu asırda yine o Furkan-ı Azîm'in nurlarından bugünün karma karışık sarhoş insanlarına emr-i Hak'la hitap ediyorsunuz. Öyleyse, O Hakîm-i Rahîm, size bu eseri yaptırtan o nurları ayak altında bıraktırmaz. Elbette ve elbette fânilerden, belki de hiç ümit edilmediklerinden sahipler, hâfızlar, ikinci, üçüncü, hatta onuncu derecede mübelliğler, nâşirler halk buyurur itikadındayım.

Hulûsi

≈ 4 ≈

Evet, İslâmiyet gibi bir âli tarikatım, acz ve fakrı Allah'a karşı bilmek gibi bir meşrebim, Seyyidü'l-mürselîn gibi bir rehberim, Kur'ân-ı Azîmüşşân gibi bir mürşidim, bir dakikada mertebe-i velâyete erişmek gibi ulvî bir netice almak mümkün olan askerlik gibi bir mesleğim var.

Üstadım bana ve dinleyen her zevi'l-ukule, “*Tarikat zamanı değil, imanı kurtarmak zamanıdır. Beş vakit namazını hakkıyla edâ et; namazın nihayetindeki tesbihleri yap; ittibâ-ı sünnet et; yedi kebâiri işleme!*” dersini vermiştir. Ben gerek bu derse, gerek Risaletü'n-Nur'la verilen derslere, Kur'ân'dan istinbat buyurarak gösterdiği hakikatlere karşı Allah'ın tevfiğiyle can ü dilden “belî” dedim, tasdik ettim ve bana böylece hakikat dersini veren bu zâta da ömrümde ilk defa olarak Üstad dedim. Hata etmedim, isabet ettim.

Hulûsi

≈ 5 ≈

Bu kere irsal buyurulan Mektubatü'n-Nur zeyilleri, emsâli gibi hoş, güzel ve bedîdir. Eserlerin “Nur” ism-i azîminin tecellisi olduğuna, ihtiyaca ve hâl-i âleme göre yazdırıldığına bence asla şüphe kalmamıştır. Bunu küçük bir misalle teyit etmek isterim. Mülhidler çok ileri gidiyorlar. Mesela: ... ilâ âhir.

İşte bu ahmakların hezeyanına ve her nevi iğfallerine ve zâhiren süslü laflarına kanmayarak, iman ve itikatlarında sâbit-kadem olmaları için erbâb-ı imana kuvvet ve zümre-i tuğyana kahır ve şiddetle ders-i ibret verecek pek münasebetli sözler, mevzuu bahis âsârda ayân-beyan görülmektedir.

Hayfâ ki bu nurlar şimdilik¹(Hâşiye) –lihikmetin– pek mahdud sahada ve ancak müminler içinde neşredilebilir.

الصَّبْرُ مِفْتَاحُ الْفَرَجِ² ، إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ³

Hulûsi

≈ 6 ≈

Otuz İkinci Söz'ün Üçüncü Mevkıfı'nı da Hakkı Efendi kardeşimizle merak ve dikkatle okuduk. Cidden çok âli mefhumu var. Tavsife bu âcizin kudreti olsa, belki bu ikinci nokta için pek ziyade rahatsız etmeye cesaret ederdim. Heyhat ki diğer hususatta olduğu gibi, bunda da sıfır'ı-yed bulunuyorum. Yalnız hulûs ve sâfiyetle ve kısaca derim: Belki diğer bütün Sözler'in daha fevkinde parlayan bir necm-i nur-efşândır.

(Doktordan Miracı nasıl bulduğunu sordum. Doktor Kemâl der: “Eserin pek büyük kıymetini takdir etmek için İslâm olmaya bile lüzum yok, insan olmak kâfi.” cevabını verdi.)

Hulûsi

≈ 7 ≈

Bizler ki, –elhamdülillâhi teâlâ– âhîret kardeşiniz, Kur'ân hizmetinde âciz hizmetkârınız, esrar-ı Kur'âniye'nin beyanında, –eşşükrü lillâhi teâlâ– “Ashab-ı Kehf” gibi musahibiniz. Liyâkat ve kifâyetimizin çok fevkinde mahzâ bir lütf ve inâyet-i samedânî olarak talebeniz bulunuyoruz. Bundaki niam-ı sübhaniyeye hamd ve şükürden âciz bulunuyoruz.

Hulûsi

≈ 8 ≈

Otuz İkinci Söz'ün Birinci Mevkıfı'nı, Ramazan hediyesini ikmale muvaffak oldum. Tevfik-i Hüdâ yoldaşım olursa, diğerlerini de, inşaallah, emir buyurduğunuz müddette yazarım. Bu kadar kıymetli ve nurlu Sözler'in en hüsünlü hat ile ve hatta altınla yazılması lâıyk ve muktazi iken, hasbe'l-kader bu biçâre kardeşinizin perişan ve belki ancak okunabilir, hatalı hattıyla yazılması da, hamd

1 (Hâşiye) Bundan otuz beş sene evvel.

2 “Sabır, kurtuluşun anahtarıdır.” (ed-Deylemî, *el-Müsned* 2/415; es-Sehâvî, *el-Makâsîdü'l-hasene* s.260; es-Suyûtî, *ed-Düreru'l-müntesira* s.13; el-Aclûnî, *Keşfü'l-hafâ* 2/27)

3 “Muhakkak ki Allah sabredenlerle bareberdir.” (Bakara sûresi, 2/153; Enfâl sûresi, 8/46).

ve şükrümü artırmaya vesile oluyor ve her vasıtaıyla aldığım meserret-bahş selâm ve iltifâtât-ı fâzilânelerinin ve her biri Risale-i Nur'a bir zeyil ve tefsir ve hâşiye makamındaki cihan-değer emirnâme-i ârifânelerinden maddeten dûr bulunacağımdan dolayı çok müteessir olacağım.

Fakat mânevî ciheti böyle düşünmüyorum ve nerede bulunursam bulunayım, inâyet-i Bâri ile aldığım dersi dinletecek bir muhatap bulmaya çalışacak ve neşr-i hakikat yolunda acz ve fakrımın bakmayarak, duanızla elimden gelen her çareye başvuracağım için müteselli oluyorum.

Yalnız, dünyevî vazifelerle uğraşmak ise, fitraten hoşlandığım ve hakâikine meclûb olduğum nurlu Sözler'le iştigalime kısmen mâni oluyor. İşte buna müteessifim; fakat elimden bir şey gelmiyor. Her geçen gün dünyanın fenâ ve fâni yüzünü daha ziyade üryanlığıyla göstermekte ve bu hayatta bâki ve sermedî hayat için bir şey kazanılmadan geçen vakitlere teessür hasıl ettirmektedir. Sureten ayrıldığıma o kadar müteessir değilim. Bilhassa sevgili Üstadın son dersi, bu fâni dünyanın en zevkli hâlinden pekçok yukarı derecede bir bâki hayat olduğunu kat'iyetle müjde etmektedir.

Hulûsi

~ 9 ~

Gönül isterdi ki o muazzam Sözler'e sönük yazılarımla biraz uzun cevap yazayım. Fakat buna muvaffak olamıyorum. Kabiliyetimin azlığı, istidadımın kısalığı, iktidarımın noksanlığıyla beraber uhdeme verilmiş olan birkaç maddî vazifelerin taht-ı tesirinde dimağım meşgul ve âdeta meşbû olduğundan, o mübarek cevherlerinize mukabil âdi boncuk bile ibraz edemeyeceğim.

Biliyorsunuz ki çok ifadelerimde sizi taklit ettiğim birinci sebebi, merbutiyet-i hâlisânemin; ikinci sebebi, kudret-i kalemiyemin kifayetsizliğidir. Fakat mübarek Yirmi Dördüncü Söz'de misali geçen fakir gibi, ben de derim: Ey sevgili Üstadım, eğer gücüm yetse, elimden gelse bütün o nurlu Sözler ayarında kelimelerden mürekkep cümlelerle size mâruzatta bulunmak isterim. Fakat biliyorsunuz ki yok. Niyetime göre muamele buyurunuz.

Hulûsi

~ 10 ~

Eser, emsâli gibi nurlu ve hikmetlidir. İnşaallah, temenni buyurduğunuz vecihle ümmet-i Muhammed'in içtimaî ve pek mühim bir yarasına kat'î

devâ olur. Doğrudan doğruya nur-u Kur'ân olan mübarek Sözler'in kast ve işaret edilmek istenildiğini arzettim ve makam-ı tasdikte şimdikiye kadar kendisine birkaç Söz'ü de okudum ve imkân buldukça da okuyacağım. Lâyüad ve lâyuhsâ niam-ı sübhâniyesine mazhar olduğum Allahü Zülcelâl Tebareke ve Teâlâ ve Tekaddes Hazretleri'ne hamd ve şükürden âciz, isyanla âlûde iken, zât-ı üstadâneleri bizi izn-i rabbâniyle o mübarek münevver Sözler'le irşad edip zulmetten nura çıkardınız.

Taharrî-i hakikatle ömür geçirirken, mukadderat bu âsi bîçâreyi de beş sen evvel Şâh-ı Nakşibend Hazretleri'nden Muhammedü'l-Küfrevî Hazretleri'ne doğru açılan tarik-i Nakşibendî'ye idhal eylemişti. Sonra, muvakkat bir küsuf neticesi olarak yol kaybolmuş, zulmet ve dikenler içinde kalınmış iken, nurlu Sözler'inizle zulmetten nura, girdaptan selâmete, felâketten saadete çıktım. ¹ *أَلْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي* ferman buyuruyorsunuz ki: İmanı kurtarmak zamandır. ² *عَلَى الرَّأْسِ وَالْعَيْنِ*.

Hulûsi

≈ 11 ≈

Bu defa bu bîçâre talebesine ihsan ettiği hediyeyi, gıyabî muhiplerinden Fethi Bey ismindeki komşumuzla okuyorum. Baştan başa mucize-i kübrâ-yı Ahmediye'yi ilân eden On Dokuzuncu Mektub'un tahsisen bendelerine irsali, yeniden hayata avdet etmiş kadar müessir olmuş ve mütâlaası rikkat damarlarımı tahrik ederek hayli ciddî gözyaşı akıtmaya vesile olmuştur.

Hulûsi

≈ 12 ≈

Ruhu, feza-yı kâinatta beyne'l-ecram seyr-i serî ile seyahat ettirecek tarzda tulû eden manzume-i hakikat, bilhassa bizler için büyük mazhariyettir. Tarîk-i Nakşî hakkındaki fıkraya mukabil “*tarîk-i acz ve fakr ve şefkat ve tefekkür*”ün hesabına tulû eden fıkra da pekçok kıymetli bir cevherdir. Bu Sözler altınla yazılsa lâyük iken nâkıs hattımla istinsah ettim. O hâlde kıymeti, âciz bir talebenizin yadigarı olmasındadır.

Hulûsi

¹ Allah'a hamdolsun; bu Rabbimin ihsanıdır.

² Baş göz üstüne.

≈ 13 ≈

Sâniyen: Şu zaman-ı isyan ve tuğyan ve küfranda mahz-ı inâyet ve lütf-u Hak olan, ümmet-i İslâmiye'yi hakâik-i imaniyeye sevk ve irşada memur edilen zât-ı hakîmânelerini, bütün ümmet-i Muhammediye'yi olduğu gibi, bu âcizi de nurlu Sözlere'le tarîk-i nura irşad buyurduğunuzdan dolayı hürmet ve minnetle daim yâd eder, dünyevî ve uhrevî muratlarınızı hâsıl eylemesini Rahîm, Kerîm olan Allahü Zülcelâl Hazretleri'nden abîdâne niyaz ve istirham eylerim, efendim.

Hulûsi

≈ 14 ≈

(Kardeşimin bir fıkrasıdır.)

Ellerinizi öper, duanızı isterim. Dünyadan dargın, nefsinde âciz olan Abdülmecid'e güzel bir üstad, ulvî bir müşşid olacak yeni eserleriniz geldi. Lafzî bir üstadı kaybettimse de mânevî müteaddit müşşidler buldum diye kendimi tebşir ettim. Hakikaten irşad edecek nurlu eserlerdir. Allah çok razı olsun...

Abdülmecid

≈ 15 ≈

(Yine Hulûsi'nin)

Evet, müteselli olduğum iki cihet var. **Biri:** elimizdeki mübarek Sözlere vasıtasıyla daima sohbet-i mânevîde bulunduğumuz. **Diğeri:** muhabbetimizin inâyet-i Bâri ile "hubb-u fillâh" mertebesinde olduğuna imanımızdır. *Binaenaleyh, size benim bugün ve yarın en büyük hediyem: Verdiğiniz ders, namınıza olarak vekâleten –alâ kaderi'l-imbân– müminlere tebliğ eylemek ve Allah'ın verdiği hakikî muhabbeti ebeden taşımak ve buna mukabil Erhamürrâhimîn ve Ekremü'l-Ekremîn, Ahsenü'l-Hâlıkîn, Rabb-i Rahîm ve Kerîm Hazretleri'nden, hakikî muhabbetin Otuz İkinci Söz'ün Üçüncü Mevkıfı'nda izah buyurulan neticesine mazhar buyurulmaktadır. İman-ı tahkikî yolunda bulunduğumuz Hakkı Efendiyle niyetimiz haka, sıdka, ihlâsa iştirakimiz muhakkaktır.*

Hulûsi

≈ 16 ≈

Bu mektubunuzdaki suâlle ve en son yazılmış olan Otuz İkinci Söz'le münasebet ve müşabehet nev'inden bu defaki arıza-yı cevabiyem üç vakfeli oldu.

Demek oluyor ki Risale-i Nur mânevî bir güneş, her bir Söz muhtelif kadirlerden nuranî yıldızlar ve Otuz İkinci Söz üç mevkıfı ile bu yıldızların hepsinin üstünde parlayan ve enzar-ı dikkati hâh-nâhâh üzerlerine celbeden hâlis nurdan vücuda gelmiş birinci kadirde pek nurlu, erbab-ı imana gülümseyen, ahzâb-ı dalâlete haşmetle bakan, gözlerini kör eden, erbâb-ı gafleti uyandıran pek haşmetli, çok nurlu birinci kadirde bir kevkeb-i nevvârdır. Ne yapayım, talebenizin dili bu kadar dönüyor. Yoksa bu sönük ifade o mübarek Sözler için sarfedilmek lâayık olmadığını biliyorum.

Bizden Üçüncü Maksad'ın tesirini suâl buyuruyorsunuz. Biz Hakkı Efendiyle ittifakan deriz ki:

İçindeki hakikatler cerhedilmez; içinde lüzumsuz bir şey yok, zararlı bir kayıt mutasavver değil. Dikkatle dinleyenler, Allah tevfik verirse, imanını kurtarabilirler. Bu hakâikle Avrupa ehl-i dalâletine de meydan okunur fikrindeyiz. Bu kabîl dalâlet ve gaflette olanlar ya mübarezedden mağlûp olurlar, ya ulviyeti hissedip tegayyüb ederler, yahut Ebûcehil gibi hakikati kabul etmemekte inat ederler veya dehşetlerinden kulaklarını kapayıp kaçarlara, fikir ve kanaat ve imanındayız. Sözler'i dinleyenlerin bir sükût-u mestî göstermeleri, izhar-ı hayret eylemeleri, kudretleri derecesinde takdiratta bulunmaları, herhalde düşündüğümüze kuvvet verir bir keyfiyettir; ümit ve tahminimizi tasdik ediyor.

Hulûsi

≈ 17 ≈

Niyetim büyük, tevfik Hüdâ'dan. Yalnız oda cemaatimize Yirmi Beşinci Söz'e kadar okudum. Ve inşaallah devam edeceğim. Emrinize tebean ve duanıza binaen fütur getirmiyorum. Maddî vazifem oradakinden daha ağırdır. Fakat her umurumda Allah'a istinad ettiğim için, ümitsizliğe düşmüyorum. Oradan ayrıldıktan sonraki füyuzattan istifade etmeyi cân ü yürekten arzu ediyorum. Nâtamam kalan Otuz İki ve Otuz Üçüncü Sözler'in de itmamına muvaffak olmanızı eltâf-ı ilâhiyeden niyaz eylerim.

Hulûsi

≈ 18 ≈

Ben burada, inşaallah, emanetçi olduğum Sözler'i inâyet-i Hak'la ve duanız berekâtıyla lâyıklı kulaklara duyurabileceğimi ümit ediyorum. Üstadım, müsterih olunuz, bu Nur'lar ayak altında kalamazlar. Onları Dellâl-ı Kur'ân'dan enzâr-ı cihana vaz eden Hâlik (*celle celâlihi*) bizim gibi kimsenin ümit ve tahayyül etmeyeceği âciz insanlarla bile neşir ve muhafaza ettirir. Bu işi ben sa'yimle, kudretimle kazandım diyen huddâm o gün görecekler ki, o mukaddes hizmet, zâhiren ehliyetsiz görünen, hakikaten çok değerli diğerlerine devredilmiş olur kanaatindeyim. Bu sebeple oradaki kardeşlerimizden Risale-i Nur'la çok alâkadar olmalarını rica etmekteyim.

Hulûsi

≈ 19 ≈

Risaletü'n-Nur, Mektubatü'n-Nur'un mütâlaası, tahrir edilmesi, başkalarına neşir ve tebliğ –alâ-kadri'l-istitâa– çalışılması gibi emr-i hayr-ı azîme havl ve kuvvet-i samedanî ve inâyet ve lütf-u rabbânî ile muvaffak olduğum zamanlar ki bu evkatta evvelen ve bizzat bu fakir istifade, istifâza, istiâne etmiş oluyor; bu itibarla mezkûr saatleri çok mübarek tanıyor, firakına acıyor, o yaşayışın devamını, tekrarını, kesilmemesini ez-can ü dil arzu ediyorum.

Fakat ne çare ki iğtinam edebildiğim kısacık vakitlerde zihnimi safileştirip Nur'ların karşısına, dolayısıyla Kur'ân'ın mucizeleri mecmuasına ve aziz, muhterem Üstadımın medresesine ve ol Seyyidü'l-Kevneyn Peygamberimiz Efendimiz (*aleyhissalâtu vesselâm*) Hazretleri'nin ravza-yı saadetlerine ve nihayet Rabbü'l-âlemîn Teâlâ ve Tekaddes Hazretleri'nin huzur-u lâmekânîsine çıkıyorum. Bu sebeple cidden “O Nur'larla işgal etmediğim zamanlar, keşki enfâs-ı ma'dûde-i hayattan olmaya idiler.” diyorum.

Hulûsi

≈ 20 ≈

Geçen hafta muhtelif iki cemaate Yirmi Dördüncü Mektub'un Birinci ve İkinci Zeyillerini okudum. Dinleyenler hayran ve bu fakir de o parlak i'câz-ı Kur'ân'dan âdeta gaşyoldum. Bu eserinizi Risale-i Nur ve Mektubatü'n-Nur'un en münevverleri safında mütâlaa ediyorum. Bugün Cuma idi. Komşumuz Fethi Bey'e on bir ve on üç numaralı Sözler'i okudum. Dünyevî işlerden tahlîs-i nefisle iğtinam edebildiğim vakitlerde, o mübarek nurlu pencerele-

koşuyorum. Ruhî ve mânevî gıdamı almaya ve bulabildiğim böyle bir muhabtabı da hissedar etmeye çalışıyorum.

Hulûsi

≈ 21 ≈

Yirmi Altıncı Mektub’u büyük sevinçle aldım. Defaatle, dikkatle, merakla, muhabbetle, lezzetle okudum ve neticede, “Duanız olmazsa ne değeriniz var?” ferman buyuran Zât-ı Zülcelâl’e ubûdiyetle intisabım hasebiyle ve abdiyetin tazammun ettiği lisanla, kemâl-i acz ve fakr ve şevkle, tamamen hasbî, bütûn manasıyla Allah namına, bütûn vuzûhuyla ehl-i iman ve Kur’ân nef’ ve hesabına olan maddî, mânevî, zâhirî, bâtinî, dünyevî, uhrevî hidemâtınızın mükâfatını lütuf ve kerem-i bînihayesine münasip bir tarzda ihsan ve ikram buyurmasını ve zât-ı Üstadânelerini her iki cihanda aziz etmesini ol Hâlık-ı Rahîm ve Kerîm Hazretleri’nden abîdâne tazarru ve niyaz eyledim. Ümidim ¹ *أَدْعُوْنِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ* fermanının tecellî edeceğindedir.

Muhterem Üstad! Zaten sizin, biz biçârelerden beklediğiniz yalnız dua değil mi? Mübarek Sözler hakkında şimdiye kadar mektuplarımda mevcut olan ihtisâsâtımı nâtik, sönük ifadâtımı Risaletü’n-Nur’a takriz yapmak hususundaki niyet-i Üstadânelerine bir şey demeye hakkım yok. Fakat benim o perişan ifadelerim, güneşin yanına mum yakmak kabîlinden olacak ve muhtemelen hakikatteki sönüklüğüne rağmen o Nur’ların komşuluğundan, aynadarlığından hisse-mend olarak nisbî bir parlaklık arzedebilecektir.

Risaletü’n-Nur’un müstemîleri arasında, Sultan Abdülhamid’in devrinde Kerbelâ’da senelerce müderrislik hizmetinde bulunmuş olan Hacı Abdurrahman Efendi namında 88 yaşında bir hoca vardır. Her defaki mütâlaadan büyük memnuniyet göstermekte, “Çok istifade ettim, Allah razı olsun.” demekte ve çok dua etmektedir. Yirmi Altıncı Mektub’un Üçüncü Mebhası’nı gayr-i ihtiyarî muhtelif rütbede mühim zâtlara okudum. Hepsi “Çok doğru, çok güzel.” dediler.

Evet, bu fakir çok tecrübe ettim ve yakîn hâsıl ettim ki, *وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ* ² *وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا* âyetinin lâyemut mucizesi vardır. Bu defaki mektupları birkaç defa muhtelif küçük cemaatlere okumak nasip oldu.

¹ “Bana dua edin, size cevap vereyim.” (Mü’min sûresi, 40/60)

² “Şunu da ilân et: Hak geldi, bâtil yıkılıp gitti. Çünkü bâtil, yok olmaya mahkûmdur.” (İsrâ sûresi, 17/81)

Bunların birinde mühim bir âlim de vardı. Cümlesi hayret ve takdirlerini izhar ettiler. Benim fikrime gelince:

Bütün Risaletü'n-Nur ve Mektubâtü'n-Nur, ihtiyac-ı zamana göre her sınıf erbab-ı din ve hatta, müfrit muannid olmamak şartıyla, dinsizleri bile ilzam ve ikna edecek derecededirler. Fakat –dünya bu– sevk-i menfaat, hırs-ı câh, küfür ve inat, gaflet ve kesel, şirk ve dalâl gibi ilâçsız hastalıklara tutulanlar için, bu Nur'lara karşı göz yummak, görse bilse kabul etmemek, gördüğünü inkâr etmek, hak ve hakikati reddetmek gibi divanelikler istib'ad edilemez. Mâlûm-u fâzilâneleri, Allah'ın şu muvakkat misafirhanesinde insan suretinde hayvanları eksik değildir. Bu Nur'lar intişar etseydi, elbette böylelerinin bugün istidlâlen dermeyan edilen divanelik hezeyanları da açık olarak görülürdü.

Hulûsi

≈ 22 ≈

(Şu fıkra kardeşim Abdülmecid'indir.)

Bu eserler bütün sınıflara ve cemaatlere daima mazhar-ı takdir oluyor. Kim görse istihsan eder. Tenkide mâruz olacak eserler değil. Fakat derecât-ı takdir, derecât-ı fehim gibi mütefavit ve müteaddittir. Herkes derece-i fehmine göre takdir edebilir.

Abdülmecid

≈ 23 ≈

(Hulûsi Bey'in selefi, yirmi altı yaşında vefat eden biraderzadem Abdurrahman'ın, vefatından bir-iki ay evvel yazdığı mektuptur.)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ² ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ³

Ellerinizden öper, duanızı dilemekteyim. Sıhhat haberinizi, irşad edici olan Onuncu Söz risalenizle beraber Tahsin Efendi vasıtasıyla aldım; çok teşekkür ederim. Evvelce gerçi emrinize muhalefet ederek muhterem ve değerli amcamdan ayrıldığıma pişman olmuş isem de ve itâbınıza müstehak olmuş isem de bu da mukadder imiş. Ve Cenâb-ı Hakk'ın emir ve iradesiyle ve belki de bizim için hayırlı olduğu için oldu. Binaenaleyh, ben cehalet sâikasıyla bir kusur yaptım ve belâsını da çektim. Bundan sonra çekmemek için affınızı rica ve duanızı dilerim.

1 Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

2 "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

3 Allah'ın selâmı üzerinize olsun.

Aziz mamom!¹(Hâşiye-1) Şunu da şurada arzedeiyim ki: Himaye ve himmetiniz sayesinde, din ve âhiretime dokunacak ef'âl ve harekâttan kendimi muhafaza ettim ve etmekte berdevamım. Gerçi dünyanın değersiz çok musibetlerini gördüm ve çektim ve birçok da lezâiz ve safâsını gördüm, geçirdim. Hiçbir vakit ve hiçbir zaman unutmadım ki bunların hepsi hebâ olduğu ve dünyanın Allah için olmayan lezâiz ve safâsı neticesi zillet ve şedit azap olduğu ve dünyada Allah için ve Allah'ın emir buyurduğu yollarda çekilen ve çekilmekte olan mezâhim neticesi, sonu lezzet ve mükâfat verildiğini bildiğim ve iman ettiğimden, fenâ şeylerin irtikâbından kendimi muhafaza edebildim. Bu his ve bu fikir ise, terbiye ve himmetinizle zihnimde ve hayalimde yer yapmıştır. Hakikat böyle olduğunu bildiğim için bütün meşakatlere şükürle beraber sabretmekteyim.

Şimdi amcacığım ve büyük üstadım! Habîs olan nefsimle mücadele edebilmek ve onun hevâî ve bilâhare elem verici olan arzularını yapmamak ve dinlememek için teehhül etmek mecburiyetinde kaldım ve şimdi artık her cihetle Cenâb-ı Hakk'ın lütuf ve keremiyle rahatım. Kimsenin dediğini, şer ise duymamazlığa gelir ve kimseyle, fenâ hasletleri kapmamak için ihtilât etmemekteyim. Dairede müddet-i mesâiden hariç zamanlarımı kendi evimde Cenâb-ı Hakk'ın şükrüyle geçiriyorum. Bundan başka, ey amca, sizden sonra şimdiye kadar en çok beni ikaz ve fenâ şeylerden meneden, üstad-ı âzam ve mürşidim olan bu âyet-i kerîmeden duyduğum ve hissettiğimdir:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ²

Ve öyle biliyorum ki o gün de pek yakındır.³(Hâşiye-2)

اللَّهُمَّ لَا تُخْرِجْنَا مِنَ الدُّنْيَا إِلَّا مَعَ الشَّهَادَةِ وَالْإِيمَانِ⁴

duam bu ve itikadım böyledir ve böyle de iman ederim⁵(Hâşiye-3)

أَمَنْتُ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَبِالْقَدْرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى،

1 (Hâşiye-1) Kürtçe “amcacığım” demektir.

2 “O gün onların ağızlarına mühür vururuz da, Bize elleri konuşur ve işleyip hesaplarına geçirdikleri günlere ayakları şahitlik eder.” (Yâsîn sûresi, 36/65)

3 (Hâşiye-2) Câ-yı dikkattir, vefatını haber veriyor.

4 Allah'im, bu dünyadan bizi ancak kelime-i şehadet ve imanla çıkar.

5 (Hâşiye-3) Hem iman ile gideceğini haber veriyor.

وَالْبَعْتُ بَعْدَ الْمَوْتِ حَقٌّ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ¹

2(Hâşiye)

Biraderzadeniz Abdurrahman

Demek Onuncu Söz onun hakkında bir mürşid-i hakikî hükmüne geçmiştir ki birden onu derece-i velâyete çıkararak şu üç kerameti söylettirmiştir. Benden sekiz sene evvel ayrılmış. Onuncu Söz eline geçmiş, mektubun başında söylediği gibi çok azim istifade edip sekiz sene zarfında aldığı kirleri onunla silmiştir. Hatta, tayyedilmiş mektubunun diğer bir parçasında Onuncu Söz'ün şevkinden demiş: “Yazdığın Sözler’in hepsini bana gönder, kendi hattımla her birisinden otuzar nüsha yazar ve yazdırırım. Tâ intişar edip kaybolmasın.” İşte böyle bir kahraman vârisi kaybettim. Ruhuna el-fatıha.

Said Nursî

Yirmi Yedinci Mektub'un Zeyli ve İkinci Kısmı

(Hulûsî-i Şânî ve büyük bir âlim olan Şabri Efendinin fıkralarıdır.)

≈ 24 ≈

Meb'us-u Âlem (*aleyhissalâtü vesselâm*) Efendimiz Hazretleri'nin insanları hayrette bırakan ve cüz'î şuûru olana iman-ı kâmil bahşeden, fevkalhad ve hârikulâde mânen bin envâ-ı mu'cizat-ı Ahmediye'yi ihtiva eden ve pek âli ve azim kıymeti müsbet ve müsellem bulunan On Dokuzuncu Mektub'un Dördüncü Cüz'ü'nü, nazar ve teveccüh-ü fâzîlânelerinde min-gayr-i haddin vekilleri bulunduğum mûmâileyh Hulûsî Beyefendiye irsal kılınmak üzere istinsaha başlamıştım.

Bin mucize-i Muhammediye münderic olan On Dokuzuncu Mektup, mukaddimen dahi arzedildiği vecihle, arzumun fevkinde pek ziyade ulvî ve

¹ “Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, âhîret gününe, kadere, hayır ve şerrin Allah Teâlâdan geldiğine, ölümden sonra dirilişin hak olduğuna iman ettim. Allah'tan başka ibadete lâayık hiçbir ilâh bulunmadığına ve Muhammed'in Allah Resûlü olduğuna şehâdet ederim.” Ebû Hanîfe, el-Fıkhu'l-ekber s.27-29. Bunları iman esaslarından sayan hadisler için bkz.: Buhârî, *imân* 50; *tefsîr* (31) 2; Müslim, *imân* 1, 8, 9.

² (Hâşiye) Âhîr nefesteki kelimat-ı imaniyeyi âhîr-i mektubunda zikretmesi dünyadan kahrmancasına imanını kurtarıp öyle gideceğine işaret eder.

nuranî mebâhis ve vekâyi-i risalet-meâbiyeyi beyan ve müjdeyle ruh ve kalb-i âcizîyi bahâr-ı âlem gibi gül ve gülistanlığa çevirmiştir. Bu hususta kalben hisseylediğim duygulardan mütevellid ve lâzımü'l-arz medh ü senâyı gayet parlak bir tarzda arz etmek, ehass-ı emelim ise de maalesef söylemekten âciz bulunduğumu beyanla iktifa ediyorum. Yalnız şu noktayı hissettim ki:

O vekâyide siz cismen değilse de fakat ruhen, Server-i Kâinat Efendimiz Hazretleri'yle beraber idiniz tasavvur ediyorum. Zira o vekâyi-i mezkûrenin künyesiyle, mevkiiyle, an'anesiyle katiyen müşahede ve ol vecihle nakil ve tahrir buyurduğunuza kânî ve kâilim.

On Altıncı Mektub'u Atabey'e giderken götürdüm. Ekseri noktalar bir kısım ihvanı ağlattı. Ve amcazâdem Zühdü Efendi, On Altı'yı okuyunca, “Şimdiye kadar bilmediğim ve görmediğim nuranî ve pek kesretli sürû-u mânevîyi ihtiva eden bir pencere bugün kalbimde açıldı. Şu pencereden hâsıl olan netâyıcı yazmak iktidarımın fevkinde ise de avn-i ilâhîye dayanarak bir arıza ile arz etmek ehass-ı emelimdir. Nihayetsiz selâm ve hürmetlerimi tebliğe tavassutunuzu rica ederim.” dediler.

Sabri

≈ 25 ≈

Gönül ister ki hemen Risaletü'n-Nur'un umumunu yazıversem de mâmelekimde bulunan dürr-i yektâları istidadım nisbetinde mütâlaaya başlasam.

Otuz Birinci elmas külliyyatını avn-i Hak ve inâyet-i ekremîleriyle iki gün evvel ikmale muvaffak oldum. Ahmed kardeşime ait derkenarı tefhim ettim. Biraz okur ve Onuncu Söz'ü istiyor; fakat bu Söz kıymet-i mâneviye itibarıyla mevcudattan ağırdır. İ'caz-ı Kur'ân'ın ikinci cüzünü hemen hitam buldurmak üzereyim. Fakat müştak bulunduğum Otuz İkinci Söz'ü dahi lütuf buyuracak olursanız, hâsıl olacak memnuniyetimi bir vecihle arz etmekten âciz kalacağım. Çünkü bu gibi kıymettar ve mânidar eserleri işittikten sonra görmek iştiyakı gittikçe artıyor ve bu tabiattan bir türlü kendimi menedemiyorum.

Sabri

≈ 26 ≈

Bu defa istinsahına muvaffak olduğum nurlu Yirmi Dokuzuncu Söz'de, melâike denizlerinde sefâin-i kibriyâya yapışarak seyrân ederken

ve beşerin hata-savap işlediği ef'âli, kat'î olarak umumî yoklama defteri-
kebirinde okunacağını, nef' ve zarar hiçbir şeyin mektûm bırakılmaya-
cağını şiddetle ihtar eden beka-yı ruh âlemini temâşâ ederken; matlab-ı
âlâ ve maksad-ı aksâ olan ba's ve mahkeme-i kübrânın ahkâmını kable'l-
uuku makam-ı istimâda dinlerken ve bilhassa "Medarlar" merdivenlerin-
den âlî makamlara mânevî suud ederken, hele Onuncu Medar ve Üçüncü,
Dördüncü Meseleler'de deniz dalgıçları gibi deryâ-yı mâneviyatta dalıp yü-
zerken, o kadar envâr-ı hakâik-i kibriyâya ve ezvâk-ı letâif-i ulyâya müstağ-
rak oldum ki, arz ve ifadeden âcizim.

Sabri

≈ 27 ≈

Müşrik ve münkirleri mağlûp ve ilzam eden ve son sistem malzeme-i
cihadiye-i vahdâniyeyi hâvi ve câmi, kuvvet ve resâneti çelik, kıymet ve
ehemmiyeti elmas ve cevâhir ve akik bir kale-misal olan Otuzuncu Söz'ü is-
tinsaha muvaffak oldum.

Sabri

≈ 28 ≈

Sözler sayesinde şu bir seneyi müteceviz bir müddetten beri şevkle ta-
allüm, inâyetle tefeyyüz, tergipte tenevvür, hâhişle telezzüz, işaretle tahallûk,
tedriçle tekemmül tarikinde ilerlemeye sâî bulunduğum bu muayyen müdde-
tin bir gününe, sâbıkan geçirmiş olduğum umum hayatımın bile mukabil ola-
mayacağı kanaatindeyim.

Sabri

≈ 29 ≈

(İkinci bir Sabri olan Ali Efendinin bir fıkrasıdır.)

Sözler öyle hâzık bir doktordur ki gözsüzlere hidayet-i Hak ile göz, ve
kalbsizlere inhidam-ı kat'iyeye uğramamış ise, kalb ve şuurunda çatlaklık
yoksa tenvirle düşünceye sevk, ve "Nereden, nereye, necisin?" suâl-i müş-
külün halliyle insanlığın iktiza ettiği insanıyeti bahşediyor.

Ali

≈ 30 ≈

(Yine Sabri'nin.)

Sözler namında olan bahr-i muhît-i nurda iki seneyi mütecevaz bir zamandan beri seyr u seyahatimin semere ve neticesini görüp bilmek hususunda şimdiye kadar zemin ve zaman müsait olmadığından, sermaye-i ticaretimin ne derecelere çıktığında, daha doğrusu bir ticaret edinebildim mi, yoksa edinemedim mi, mütereddit ve mütehayyir idim.

Hamden lillâh, bu şehri rahmet ve mağfirette, inâyet-i rabbâniye ve muavenet-i Peygamberî'ye ve himemat ve daavât-ı Üstadâneleri berekâtıyla sermaye-i ilmiye-i evveliye-i bendegânemin yüzde doksan dokuz derece yükseldiğini fehm ettim. O menâbi-i ilmiye ve temsilât-ı hakikiye, meclislerimi o kadar tezyin ve tenvir etmektedir ki arz etmekten âcizim. Beşerin pek ziyade ayağını kaydıran şu asırda, gayetle harika ve fevkalhad cihâzât ve malzeme-yi neşreden “Nur fabrikasından” her nevi teşhizatı almak farz olduğunu bilip, her türlü senâ ve sitâyîşe bihakkın sezâ ve lâyıık bulunan ve hiçbir suretle riyâyâya hamli imkânsız olan müessese sahib-i âzamına, ne derecelerde ifâ-yı şükran ve arz-ı minnettarî eylesem, yine hakkıyla vazife-i zimmetimi edâ etmiş olamayacağım.

Sabri

≈ 31 ≈

Çoktan beri ruh-u kemterânemin son derece müştak bulunduğu ve her bir kelimesi birer elmas mahzeni olan şu Yirmi Sekizinci risale-i pür-nurlarını, lehü'l-hamd, kıraat ve istinsaha muvaffak oldum. Şu altın-misal hurufattan mürekkep elmas menbainın derece-i kıymet ve rağbet ve ehemmiyetini arz ve ifade hususunda –mübâlâğa olmasın– mümkün olsaydı, şu risale-i kıymettarînin hakâik-i nâmütenâhîsini muvazzih ve câmi birçok kelimatın vaz ettirilmesine çalışacaktım ki, hakikat lâyııkıyla ifade edilsin. Zira Hâlık-ı Âlem Hazretleri, şu mükevvenâtı halk ve icad ve her birini birer vazifeye tavzif ve ecel-i âlemin hulûlünde, mesuliyet noktasında bu dünyada acz ve fakr ve zaaf ve ihtiyacını fehm ve idrâk ederek, kavânin-i ezeliye ve desâtir-i rabbâniyeye imtisâl ve ittibâ edenlere, şu mevzuu bahis cennet gibi bir nimetle i'zaz edecek ve alelhusus cennette en büyük nimet, cemâl-i bâ-kemâl-i rabbâniyeyi müşâhede ve müşerrefiyet-i uz mâ olduğundan, şu fâni âlemdeki her şey binnetice cennete nâzır ve hayran olduğu ve şu hakâikin menbaı olan Furkan-ı Mübîn ve Kur'ân-ı Azîm'in ebvâb-ı müteaddidesini fetih ve esrar-ı

gûnâ-gûnuna ittıla ile derya-yı hakâike dalmak herkese müyesser olmadığından, beş suâl ve beş cevap miftah-ı hakikîsiyle o künûz-u mütenevvia kapılarını açıp pek yakından ve kemâl-i sarahatle gösterilmesi ciheti, değil bu abd-i âcizin kasır akli, belki oldukça yüksek zekâlara mâlik olanların bile takdirine hakkıyla şâyan olduğunu kâil ve kâniim.

Sabri

≈ 32 ≈

Kemâl-i ulviyet ve kıymet-i bînihayesini arz ve ifadeden âciz bulunduğum şu Sözcler'deki âli ve azîm üslûp ve gayeler, bu abd-i pürkusuru ihyâ ve âdeta “ba'sü ba'de'l-mevt” hâline getirdi ve “Siyah Dutun Bir Meyvesi” namıyla müsemmâ, Avrupa meftunlarına endaht edilen altın topun elmas güllerini gördüm, hayran oldum.

Sabri

≈ 33 ≈

Yirminci Mektub'u yazarken vaktimin adem-i müsaadesi cihetiyle çabuk yazmaya fazlaca sa'yettiğimden, sathî bir nazar ve kıraat edildi. Derince düşünüp zihnimde takarrur ettiremedim ise de müsaade-i fâzilâneleriyle şu hakikati arza ictisar ediyorum ki bu mektub-u azîmül-mefhum, şimdiye kadar tesyâr buyurulan umum Nur Risaleleri'nin, hülâsatü'l-hülâsa zübdesi ve menba-ı amîki olduğuna müşahedemle beraber, tafsilât ve teşrihat hususunda dahi zevi'l-akıl olanlar için, ibare-i Arabi ile tahrir buyurulan ve yedi fıkra-yı mânidar ve Türkçe meallerinde münderiç olduğuna kanaat-i kâmileme mevcut bulunduğunu arz ile başkaca bir arzu daha uyandırdı ve dedim:

Âh, Hudâ-yı Müteâl ve Vâhibü'l-A'mâl ve'l-Âmâl Hazretleri tevfiyat-ı samedanîsini ihsan buyursa da Üstad-ı Âlıkadrimden fenn-i ilm-i kelâmı taallümle tefeyyüz edebilsem, dedim ve bu arzu kalb-i bendeleride ile'l-ebed merkûz kalacaktır ki bu da kıymet-i bîpâyânını hissedip ulviyet ve kudsiyetini hakkıyla ifadeden âciz bulunduğum Yirminci Mektub-u mergûptan mütevelliddir.

Sabri

≈ 34 ≈

Hele Birinci Söz'de besmelenin derece-i ehemmiyeti ve suret-i temsiliyesi şâyân-ı takdir ve hayrettir. Öteden beri her kitabın iptidasında Besmele, hamdele, salvelenin zikrinin vücubu, hocaefendilerimiz tarafından beyan edilmişse de bu gibi nefsi iskât edecek bir temsil işitilmediğinden, bu derece zihinde takarrur ve temerküz etmemiştir. Şu temsil, Besmele Sözü olan Birinci Söz'de ne kadar musîb ve mânidar olduğunu insan olan takdir eder.

Sabri

≈ 35 ≈

Üç kitaptan Yirminci Söz'ü ilk defa okudum. Habl-i metin-i ilâhî ve kanun-u mübîn-i rabbânî olan Kur'ân-ı Azîmüşşân'da, şu son asırda vücuda gelen ve Frenklerin medar-ı iftiharları bulunan tahtelbahir, tayyare ve saire gibi eşyaya, bin üç yüz küsur sene mukaddem işaretle ifade edildiğini öğrenerek Kitab-ı Mübîn'in mâzi ve müstakbelden vermekte olduğu ihbarat-ı gaybiye ve sâdık ve beyanat-ı harika, dost ve düşmanı meftun ve hayretlerde bıraktığı cihetle, bir kat daha i'câz-ı Kur'ân'ı isbat ve teyid etmiştir. Yirmi Üç ve Otuzuncu Sözler'in baş taraflarından üçer, beşer sayfa okuyabildim. Mahzen ve medfen-i mücevherâta rast gelmiş bir fakir gibi hangi cevheri alacağımı harîsâne düşünüyorum.

Sabri

≈ 36 ≈

Bahr-i mucizât, Fahr-i Kâinat Efendimiz Hazretleri'nin "şu sisli asırda paslı ruhlarımızı tenvir ve tesrîr eden" ve "sâik-i hayat-ı ebediyeleri bulunan" On Dokuzuncu Mektub'un beşinci cüz'ünü alarak, üçüncüsünü iade ettim. Fahr-i Kâinat Efendimiz'in mucizâtından olan, parmaklarından su akıtarak orduya içirmesine dikkat ederek derin bir tefekküre daldım. O sırada kalemim boya şişesinde idi. Yazmak vazifeme muvakkat bir fâsıla verecektim. Kalemimi tuttum, mürekkebiyle yerinde koymamak için kalemdeki mürekkep bitinceye kadar bir-iki kelâm daha yazayım da öyle bırakayım dedim. Başladım, yarım sayfa yazdım, kalem-den boya kesilmedi. Bundaki hikmeti düşündüm, kalem kurudu. Sonra birçok defalar kalemi dikkatle boyaya batırarak yazdım, tecrübe ettim. Yarım satır, nihayet bir satıra kâfi gelebildi. Bu da Hatîb-i Bağdadî'nin

¹ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ² sırrındaki²(Hâşiyeye) *tefekküründen müte-*
hassıl vâkıayı andırır bir tekid-i i'câz-ı nebevîdir, dedim.

Sabri

≈ 37 ≈

Evvelce takdim kılınan arızalarımıdaki tâbirât ve elfâz-ı tâzimiye niçin hak olmasın? Zira şu kıymettar ve ehemmiyet-i nâmütenâhiyeyi ihtiva ve âleme berk-i hâtif gibi satvet-i mâneviye ve hakikiyesini emsâli gibi ilâm ve ilân eden Yirmi Altıncı Mektub-u mergubu, yirmi günden beri muhtelif derecatta müntesibîn-i ilmiye mütâlâa ettikleri hâlde, bugün tashihine lüzum görülen ve ale't-ta'dâd yirmi sekiz noktada tâdil ve ilâve buyurulan nukat-ı mühimme, kelimat ve tâbirât-ı âliyeyi zâid veya noksan diyebilecek bir kimse çıkmasın ve çıkmıyor.

Evet, şu asrın eşhâs-ı muzırmasına karşı ilân etmiş olduğu cihâd-ı mâneviyede müşahede edilen muvaffakiyet-i fevkalâdenin, o guruh-u hazele ve rezeleyi iskât ve ilzam ettiğini zerre kadar insafı ve iz'ânı ve insaniyette hazı olanın ikrar ve itiraf ve tasdik etmesi, vecîbeden olduğu vareste-i rayb ve zunûndur.

Sabri

≈ 38 ≈

(Şu fıkra Şamlı Hâfız Tevfik'indir.)

Altın yaldızla yazılması lâzimgelen eser-i âlînizde, Resûl-i Müctebâ Aleyhi Ekmelü't-Tehâyâ Efendimiz Hazretleri'ne dil uzatan hâin-i bîdin olan mülhid hâinlerin kuruyası dillerini, inâyet-i ilâhî ve ruhaniyet-i Peygamberî ve şeriat kılıcıyla kesmeye muvaffak olduğunuz şu eser-i bergüzîdenizi Cenâb-ı Hak ind-i ilâhîsinde ve nezd-i Peygamberî'de kabul eylesin. Şefâat-i nebeviyeye efendimi ve fakiri de nâil eyleyip, sancak-ı Muhammedî (*aleyhissalâtü vesselâm*) tahtında cümlemizi ihvanlarımızla beraber haşreylesin, âmîn...

Tevfik

¹ "Elli bin yıl tutan bir günde (O'na yükselirler)." (Meâric sûresi, 70/4)

² (Hâşiyeye) O tefekkürde, bir günlük işi bir dakikada yapmış.

≈ 39 ≈

(Yine Sabri'nin.)

Burak-ı Tevfik ile hakâik-i semâvâta râh-ı urûcu irâe ve tefhim için tanzim ve tasnif buyurulan ve her bir lem'a-yı ulviyesi, akli ve nakli binler âyât ve alâim-i imanı fevkalhad izah ve isbat eden ve bir mirkat-ı iman ve bir mir'ât-ı Vâcibü'l-vücûd ve'l-Mennân olan ve saray-ı dâr-ı bekanın elmas bir miftahı bulunan Yirmi İkinci bahr-i hakâiki inâyet-i ilâhiyeye istinsaha muvaffak oldum.

Sabri

≈ 40 ≈

(Şu fıkra, hakikî ve birinci bir kardeşimiz olan Hakkı Efendinindir.)

Mükerreren mütâlaa ve kıraat ederek, arş kadar yüksek eserleriniz hakkında mütâlaa serdine, bir kelime hatta bir nokta ilâvesine kendimde cüret ve kudret bulamadığımdan dolayı, bu bapta bir mütâlaa dermeyanına imkân göremiyorum. Yalnız, çok yüksek, cihan kadar kıymettar mübarek eserleri okuyup, cehaletimiz hasebiyle idrak edebildiğimiz kadar istifade ve istifâzaya çalışarak müstefid olabilmek, bizim için pek büyük bir nimettir.

Hakkı

≈ 41 ≈

(Yine Hakkı Efendinindir.)

İşbu cihan-kıymet eserin mütâlaasında “nasıl bulduğumuz” istifsar buyruluyor. Dekâik-i hikmet ve hakâik-i ilmiyeye tezyin ve tarsin edilmiş olan yüksek eser hakkında bir mütâlaa serdetmek, bidâmın fevkindedir.

Hakkı

≈ 42 ≈

(Şu fıkra ikinci bir Sabri olan Hâfız Ali'nindir.)

Efendim, Yirmi Beşinci Söz, Cenâb-ı Hakk'ın ferman-ı mübîni olan Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan için öyle bir vuzuh-u etemmi hâvi bir muarrif-i hakikîdir ki bahr-i hakâikte seyr u seyahat eden ve haricen çelikle mücellâ ve müstahkem ve dahilen elmas ve akikle müzeyyen ve müberhen ve menba-ı hakikîsi olan Furkan-ı Hakîm gibi, daima gençliğini ve resanetini, ziyet ve hüsnünü tezyid ve muhafaza eden ve hiçbir vecihle ahkâm-ı memdûhasına

nakîsa getirmeyen, bir sefine-i semâviyenin mahsûlü olup, kalbleri kışırlandırarak felsefenin çıkmaz çığırına sapan gafil ve âsilere şiddetle darbe-i müthişe ve mühlikesini çarpan o Söz, mutîlere lütf-u dest-i mânevisiyle dünyevî ve uhrevî nihayetsiz mükâfatını ihsan eden Cenâb-ı Hakk'ın, zât-ı Üstadânelerine lütf buyurduğu ve “Vehhâb” ism-i celîlinden tulû eden nurun lem'asıyla ziyalandırıp hakâik-i ilâhiyenin zerrelere bile pırlantalar gibi görüp ve gösteren Üstadımın hakâik denizinde seyr u seyahatleri esnasında isabet eden mevceleler ki yekdiğerini müteakip her birisi başlı başına bir mucize, hatta bir katresi bile îcazıyla i'câzını gösterdiğini gördüğümde,

مَا شَاءَ اللَّهُ¹ ، الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى نُورِ الْإِيمَانِ وَهِدَايَةِ الرَّحْمَنِ²

cümle-i celîlesini lisanımda virdediyorum.

Ali

≈ 43 ≈

(Yine şu fıkra Sabri'nindir.)

Nur'ları âlemi tenvir eden, kıtası küçük ve kıymeti pek büyük ve ulvî ve azîmü'l-meâl ve bizzat hatt-ı ekremîleriyle muharrer elmas risalelerini istinsah ve Yirmi İkinci Nur deryasına dalıyorum.

Sabri

≈ 44 ≈

(Şu fıkra, mühim bir talebe olan Seyyid Şefik'indir.)

Şifahâne-i kalbinizden tulû eden Otuz Üçüncü Söz'ünüzle otuz üç cihetten marîz olan kalb-i mecruhumuzu tedavi buyurmanızı bilhassa istirham eylerim.

Seyyid Şefik

≈ 45 ≈

(İnşallah, Kur'ân'a büyük hizmet edecek olan Küçük Hâfız Zühdü'nün mektubudur.)

Bugün istinsahına muvaffak olduğum i'câz-ı Kur'ân'ın bu bîçâre talebenize bahşetmiş bulunduğu nihayetsiz füyûzat, mevte mahkûm ruhuma öyle

¹ “Mâşâallah! Allah ne güzel dilemiş ve yapmış!” (En'âm sûresi, 6/128; A'râf sûresi, 7/188; Yûnus sûresi, 10/49; Kehf sûresi, 18/39; A'lâ sûresi, 87/7)

² İman nûrundan ve Rahmân'ın lutfettiği hidayet nimetinden dolayı hamdolsun Yüce Rabbimize.

bir tabib-i hâzık ameliyatı yapmış ki mübtelâ olduğum emrâz-ı kalbiyeyi tedavi ve yeniden hayat bahşetmiş olduğundan, arz-ı minnettarî eyler ve bu bînazîr mücevherat mahzeninin diğer renkli kapılarının da açılmasını âcizâne istirham eylerim.

Otuz Üçüncü Mektub'un Otuz Üç Penceresi'nden ayrı ayrı lemeân eden nuranî ziyalar kalb-i âcizâneme feyyaz nurlarıyla gül-âblar serpti. Daha birçok Nur Risaleleri'nin füyûzâtından hisseyâp olmasını bârigâh-ı ehadiyyetten tazarru ederim efendim.

Hâfız Zühdü

≈ 46 ≈

(Yine şu fıkra Sabri'nindir.)

Mâruzât-ı hususiye: Şu on dördüncü asr-ı Muhammedî'de (*aleyhissalâtü vesselâm*) marziyât-ı rabbâniye ve tebligât-ı Ahmediye'yi bihakkın îfâ ve icra ve îlâm ve infaz eden, el-hak "matla-ı şems-i füyûzât" tâbiriyle tavsif ve tâzime mâsadak bulunan Nur risale-i ferîdelerinden ruh-u âcizîye in'ikâs eden ve sermaye-i kemterânemden olmayıp sırf Risaletü'n-Nur'un füyûzât ve lemeâtından derip çatıp yazdığım arızalarım, mahzâ bir eser-i hüsn-ü teveccüh-ü kerîmâneleri olarak, Risaletü'n-Nur sırasına idhal edilmesi hicabımı intaç etmiştir. Zira bahr-i muhîte nisbeten bir cetvel hükmünde bile olamayan, bu abd-i âcizin pürkusur ifadeleri öyle bâlâ bir mevkide yer tutacak bir mahiyette olmadığı âşikârdır. Umarım Cenâb-ı Kibriyâ'dan ki karîn bulunduğu nevvâr ve ziyâdâr Sözlere'nin nur ve ziyalarından müstefid ve ziyâdâr ola.

Sabri

≈ 47 ≈

(Şu fıkra Hulûsi'nindir.)

Esasen siyaset anlamadığım bir iş; şunun bunun âmâline hizmet, menfurum. Zilletle yaşamak, tahammül edemediğim hâllerdir. Felillâhilhamd, Allah'ımız bir, Peygamberimiz bir, kitabımız bir, dinimiz bir.. ilâ âhir. Bu bir birler, bize yekdiğerimizi Allah için sevmek kaydını sağlamaştırmakla beraber, ruhî, kalbî, ebedî, lâyemût bir birlik temin etmektedir. Hamd ve şükürler olsun, müminiz. Hayatta tesadüf edeceğimiz binlerle musibet ve acılara

¹ مَنْ أَمِنَ بِالْقَدَرِ أَمِنَ مِنَ الْكَدْرِ gibi çok müessir devâmımız var. Yine idrak ediyorum ki burada vazifeleri nihayet bulanlar için, ebedî mev'ûd bir hayat başlıyor. Biz de bu yolun yolcusu, bu hanın misafiri, bu fabrikanın muvakkat bir ameleli olduğumuz için, er geç o kafileye iltihak edeceğiz. Kısa, müz'îç, dağdağalı, elemli, hüznünlü, firaklı ve ancak o sermedî hayatın mezraası olan bu fanî ve kararsız âlemde² başlayan garazsız, ivazsız, pürüzsüz ve kimsenin arzusuna tâbi olmadan, sırf hasbî ve ciddî, hâlis ve muhlis arkadaşlığımızın meyvesini ve her türlü saadeti câmi hayatta idrak edeceğiz.

Ümit ve iman gibi pek âli sermayemiz var. Hocaefendi Hazretleri'nin âli tavsiyeleri: *Beş vakit namazını tâdil-i erkânla kıl. Yani, başka ibadete gücün yetmez. Namazın nihayetindeki tesbihleri yap. Yani, başka zikri yapamadım diye teessüf etme. Yedi kebâiri terk et. Çünkü sağâiri arayacak zamanda değiliz. İttibâ-ı sünnet et. Zira bu zamanda arkasında gidilecek ve harekâtı taklide değer, saf, hâlis ve muhlis bir hâdi –ki o da seni yine bu yola götürecektir– maalesef bulamayacaksın. Belki bu yola çıkaracaklar vardır; fakat kömürle elması kim fark edecek? Öyleyse, sen çalış, ondan daha iyi kılavuz bulamazsın.* Derslerinden birinde ki her vakit zikrettiğim مَنْ أَمِنَ بِالْقَدَرِ أَمِنَ مِنَ الْكَدْرِ şifabaş vecizesi hatırımızda varken, şüphesiz her musibet ve her elem hoş karşılanacaktır.

Aziz kardeş! Zaman olur ki her şey, herkes, her muamele, kalbi incitiyor. Fakat işte tiryakı:

³ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

Her zaman söylüyorum: Biz bu fânî hayat için dostluk yapmıyoruz. Bu kısa hayata veda etmek, indimizde ve itikadımızda ebedî bir hayatın mukaddimesidir. Öyleyse müteessir olmayalım. Nice ki o hayata başlamadık. İşte mürâsele ile muvasalayı temin edelim. Allah'a güvenelim, Ondan medet dileyelim.

¹ “Kadere iman eden, gam ve hüzünden emin olur.” Bkz.: el-Kudâi, *Müsnedü's-Şihâb* 1/187; ed-Deylemî, *el-Müsned* 1/113; el-Münâvî, *Feyzu'l-kadir* 3/187.

² “Dünya, âhiretin tarlasıdır.” mânâsındaki hadis için bkz.: el-Gazâlî, *İhyâu ulûmi'd-dîn* 4/19; es-Sehâvî, *el-Makâsîdül-hasene* s.497; Aliyyülkârî, *el-Esrâru'l-merfûa* s.205.

³ “(Ey Rasûlüm! Sen böyle onların üzerine titirken) onlar halâ senden ve yolundan yüz çevirecek olurlarsa de ki: Bana (yardımcı ve destekçi olarak) Allah kâfidir. O'ndan başka hiçbir ilâh yoktur. Ben O'na dayandım, O'na güvendim ve O, (bütün kâinatın, bütün varlıkların idare merkezi olan) Büyük Arş'in Rabbi, (bütün kâinatın mutlak Sultanı, bütün varlıkların yegâne sığınağı, besleyip yaşatani, koruyup gözetenedir).” (Tevbe sûresi, 9/129)

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَيَْنَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَيَْنَا اللَّهُ
لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلٌ رَبَّنَا بِالْحَقِّ¹

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ مِنَ الْأَزَلِ إِلَى الْأَبَدِ عَدَدَ مَا فِي عِلْمِ اللَّهِ
وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلِّمْ²

Hulûsi

﴿ 48 ﴾

(Sabri'nin Yirmi Birinci ve Yirmi İkinci Sözleri yazdığı vakit yazdığı mektubun bir fıkrasıdır.)

Bilumum Risâlâtü'l-Envâr her biri ayrı ayrı mevzularda, hadd ü hesaba gelmeyen müşkülleri halletmeleriyle beraber, bendeniz şöyle tasavvur ediyorum ki:

Nur deryasından nûş etmek isteyen bir kimse, Birinci ve Yirmi Birinci ve Yirmi İkinci Sözleri alsa, diğerlerine eli yetişmezse dahi maraz-ı kalbîyi def ve ref'e, ruhu tenvir ve tesrire kâfi bulunduğu meşhud ve müsellemdir. Zira Birinci Söz tevhid miftahıdır. Yirmi Bir'in Birinci Şıkkı da mirkat-ı cennettir; İkinci Şıkkı da emrâz-ı kalbiyenin tedavisi için nazirsiz bir şifahane-i eczadır. İksir ilâçlarıyla, bilâ-istisna herkeste bulunan vesvese marazını tedavi ve kal' eder. Kalb ve ruhta Kur'ân-ı Hakîm'in ebedî ve nâmütenahi füyûzât ve envârından gelen revzat-ı inşirâhiyeyi küşad ile saadet-i ebediyeye îsal edecek bir râh-ı necat ve selâmettir. Yirmi İki ise, burhanlarıyla, lem'alarıyla, insan olanın akaid-i diniyesini tahkim ve tarsîne emsalsiz bir rehber bulunduğunu arzederim efendim.

Sabri

¹ "Hamdolsun bizi bu cennete eriştiren Allah'a! Eğer Allah bizi muvaffak kılmıyaydı, biz kendiliğimizden yol bulamazdık. Rabbimizin elçilerinin gerçeği bildirdikleri bir kere daha kesinlikle anlaşılmıştır." (A'râf sûresi, 7/43)

² Allah'ım, efendimiz Muhammed'e (aleyhissalâtü vesselâm), onun âl ve ashabına, ezelden ebede kadar ilm-i ilâhîdeki mevcudat adedince salât ve selâm et.

﴿ 49 ﴾

(Şu fıkra Hüsrev'in mektubundandır.)

Sevgili ve muhterem Üstadım,

Sözlerinizin (yani risalelerinizin) her biri birer derya-yı azîmdir. Sözlerinizden pekçok feyz alıyorum. O kadar ki, okudukça tekrar etmeyi istiyorum. Ve tekrarında duyduğum ilâhî bir zevki tarif edemeyeceğim. Bugün Sözlerinizden değil hepsini, bir tanesini alan insafla okursa, hakkı teslim ve münkir ise gittiği yolu terke, fâsık ise tevbeyle mecbur olacağına katiyen ümitvârım.

Hüsrev

﴿ 50 ﴾

(Şu fıkra Refet Bey'in mektubudur.)

Sözleriniz müşidâne ve çok yüksek olduğundan, gayet dikkatli ve tahlil ederek okunmak icap ediyor. Serdeylediğiniz delâil-i akliye ve mantikiye o kadar tatlı ve hayret-bahşır ki insan okudukça okuyor ve nâmütenahi bir zevk-i mânevî hissederek hiç elinden bırakmak istemiyor. Bu sebeple, bir defa okumak kâfi değil. Hepsini yanında bulunup daima okumalıdır.

Refet

﴿ 51 ﴾

(Şu fıkra dahi Sabri Efendinin mektubundandır.)

Üstadım Efendim,

Şu kıymetli elmaslar Cenâb-ı Hak'tan Habib-i Zîşânına gönderilen şecere-i tûbânın nâmütenâhi semereleri olduğunu ve bunların emsali gibi bînazîr mücevherâtın ihraç ve teşhiri zamanını bulup sergi-i rabbâniye ve Muhammediye'ye vaz' eden zât-ı Üstadânelerine şu dakikada kasır aklım ve istidatsız lisanımla şöyle dualar ediyorum:

اللَّهُمَّ احْفَظْ مُؤَلَّفَ هَذَا الدَّرِّ الْيَكْتَا الَّذِي هُوَ مَوْسُومٌ بِرِسَالَةِ النَّوْرِ وَأَعْطِ قَلْبَهُ
(وَقَلْبَ صَبْرِي) الَّذِي هُوَ مَمْلُوءٌ بِالْحَقَائِقِ وَالْإِبْتِهَاجِ وَالسُّرُورِ، أَمِينَ¹

Sabri

¹ Allah'ım, Risale-i Nur diye isimlenen bu emsalsiz, nadide incinin müellifini sen muhafaza eyle! Onun hakikatlerle dolu olan kalbine (ve Sabri'nin de kalbine) neşe ve sevinç de lütfeyle, âmin!

(Hulûsi Bey'in fıkrasıdır.)

Maddeten uzak düşen bu bîcâre talebenizi yakından temsil eden Hâfız Sabri Efendi ile diğer zevatın Nur'lar hakkındaki ihtisasları çok kıymetli ve yüksek ve lâyıklı bir surette ifade edilmiştir. Bir mektubunuzda Muallim Cûdî'nin kasidesi münasebetiyle buyurduğunuz vecizeyi burada tekrara münasebet geldi.

وَمَا مَدَحْتُ مُحَمَّدًا بِمَقَالَتِي وَلَكِنْ مَدَحْتُ مَقَالَتِي بِمُحَمَّدٍ ﷺ¹

sırınca, güzellik yazılarımızda değil, belki i'câz-ı Kur'ân'dan olan nurlu Sözler'e ve Mektubat'a aittir. Her ferd-i mümin, derece-i fehim ve zevkine göre, aslında güzel olan bir şeyi tarif eder. Acz ve fakrdaki lezzet, şefkat ve tefekkürdeki ulviyet, hakikaten hiçbir şeyle kabil-i kıyas değilmiş.

Hâl-i âlem müsait olsa da hazine-i hassa-yı Kur'ân'dan çıkararak tâbir-i âlinizce dellâllığını yaptığınız elmasları çok gözler görse! Görse de sarhoşlar ayılsa, mütehayyirler kurtulsa, müminler sevinse, mülhidler, kâfirler, müşrikler imana, insafa, daire-i akla gelseler! Ve bu mesûd ve ulvî neticeyi bizlere idrak ettirmesini eltâf-ı ilâhiyeden tazarru ve niyaz ediyorum, âmîn...

Muhterem Üstad! Allahü Zülcelâl Hazretleri'ne ne kadar müteşekkir bulunsanız yeridir. Acz ve fakr tezkeresiyle girmeye muvaffak olduğunuz saray-ı Kur'ân'ın has hazinesinden, gözler görmemiş, kulaklar işitmemiş cevherleri görüyor ve mezun olduğunuz miktarını necim necim çıkartarak evvelâ kendiniz bakıyor, sonra "Eyyühe'l insan! İşte bakınız, bu misafirhaneyi açan, âlemleri rahmetiyle yaratan, sizi hikmetiyle halk buyurup bu âleme gönderen Sultan-ı Kâinat, bin üç yüz küsur sene evvel, büyük bir elçisi Habîb-i Ekremi (aleyhissalâtü vesselâm) vasıtasıyla, size hilkatteki hikmeti, buraya gelmekteki maksadı, ubûdiyetin iktiza ettiği hizmeti, ilâ âhir.. bildirmişti. Bu âli tebligatı, o kudsî ahkâmı sizin anlayacağınız lisanla anlatıyorum, dinleyiniz. Eğer aklınız varsa, gözünüz görüyorsa, insanlığınıza varsa hakikati anlar ve imana gelirsiniz." diye beyanatta bulunuyorsunuz. Bizler, hasbelkader, –felillâhilhamd– bu kudsî beyanata yakından dinlemek, görmek ve göstermek iştiyakını gösterdik. Siz de o elmasları gösterip bizi

¹ "Ben sözlerimle Muhammed'i (aleyhissalâtü vesselâm) övmüş olmadım; aslında sözlerimi Muhammed (aleyhissalâtü vesselâm)la övmüş ve güzelleştirmiş oldum." Hassân İbni Sâbit'in sözü olarak; İbnü'l-Esir, el-Meselü's-sâir 2/357; el-Kalkaşendî, Subhu'l-a'sâ 2/321; İmâm Rabbânî, el-Mektûbât 1/58 (44. Mektup).

uyandırdınız. Hakikati anlatıp, yolumuzu doğrultmaya vesile oldunuz. Allah sizden ebeden razı olsun. Nefs-i emmarenin zebunu, cin ve ins şeytanlarının hedefi olmaktan kurtulamadık ise de bu hasbî ve Kur'ânî hizmetten zevk alıyoruz, lâyıkiyla yapamıyorsak da yolunda bulunuyoruz.

إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ¹

Hulûsi

İkinci Zeyl

≈ 53 ≈

(Ümmî, fakat allâmelerin işini gören ve esrâr-ı Kur'âniye'ye karşı Isparta'nın intibahına sebep olan, âhiret kardeşim Âdilcevazlı Bekir Ağa'nın Sözler hakkındaki ihtisâsâtıdır.)

Fazîlet-meâb Üstadım Hazretleri,

Efendim, evvelâ arz-ı tâzim ve hürmetle mübarek ellerinizi öperek, her an ve zaman lisanıma yakıştığı kadar dua eder ve duanızı rica ediyorum.

Efendim, mâlûmunuz, fakir talebeniz ve kardeşiniz cahil olduğum hâlde, güneş-misali olan risale-i bergüzîdelerinizden umum Nur Risalelerinizi okutup dinledim. Güneşin nuruna sed çekilemediği gibi ve sed çekilmek ihtimali olmadığı gibi, risalelerinize de sed çekilemez. Onları istimâda ruh ve kalbimi tetkik ettim; tetkikatımda ne gibi hissetmiş ve anlamış olduğumu aradım. Baktım ki ruh ve kalbimde bir feyazan ve coşkunluk var ki beni bilâ-ihityâr bir vazifeye sevk etmek için hemen “Haydi, haydi!” diye tazyikata başladı. Ben de ruhumda olan bu vâkıyı takip ederken, o Nur'ların irâe ettiği miftahları gördüm ve gösterildi. Anladım ki bu anahtarlarla icap eden kapıları açıp, o Nur'lara ehil olan kardeşlerimi –min gayri haddin– arayıp bulmak vaziyeti âdeta bana emrolunup, o Nur'lardan güneş gibi nur saçılması hususunda ben de bu hâli kendime vazife addettim.

O Nur'lardan almış olduğum anahtarları teslimle, hâin-i din olan mülhidlerin elleri kımıldanmayacak derecede kırılması için, hamden-lillâh, bu kardeşlerimi arayıp buldum. Emânetullah ve emânât-ı Peygamberî'nin

¹ “Ameller niyetlere göredir.” Buhârî, *bed'ü'l-vahy* 1; Müslim, *imâre* 155; Tirmizî, *cihâd* 16; Ebû Dâvûd, *talak* 11; Nesâî, *tahâret* 60, *talak* 24, *eymân* 19;

(*aleyhissalâtu vesselâm*) gayet parlak, yakut ve zümrütten kıymettar olan hazinelerini o zâtların ellerine teslim ettim. Elhamdülillâh, Cenâb-ı Hak muvaffak etti. O mübarek eserlerinizi mütâlaa eden eşhas, insan iseler ve insaniyetle alâkaları varsa iman eder. İnanmadıkları takdirde, ya insaniyetten istifa etmeli veyahut “İnsan değiliz.” demeli. Bu eserler başlı başına, ayrı ayrı birer fâtihdir. İnşaallah, her cihetle fethederek fâtih olacaktır. Cenâb-ı Mevlâ âhirette cümlemizi sevabına nâil eyleyip şefaatine mazhar buyursun, âmîn... Tekrar mübarek ellerinizi bûs ile duanızı istirham eylerim, efendim hazretleri.

Abdülcelil oğullarından
Âdilcevazlı Emrullah oğlu Bekir

≈ 54 ≈

(Bu fıkra Hulûsi-i sâñf Sabri'nindir.)

Bekledim, tâ ki Onuncu Söz neşredilmiş. İşbu kıymeti mükevvenâta fâik olan mübarek nurlu eserden bir nüshacı ihсан buyuruldu. Hemen aldığım dakikada, zîruhtan hâli ve zümrüt-misal yeşillenmiş nebatat arasında bir ağacın altına gittim. Lâkin mevsim itibarıyla halîçe-i zemin gayet revnaktar ve envâ türlü çiçeklerle müzeyyen ve muhteşem ise de ânifü'l-beyan eser, âlem-i bekanın sened-i hakikî ve kat'îsi ve en kavî ve gayet rasîn ve son derece güzel, naklî ve aklî ve mantikî ve tarifi imkânsız bir delâil ve berâhin-i kat'îye ile müsbet ve hatta haşir hakkında ayağı kayarak mühlik uçurumlara giden ve en fena bataklıklara düşen, hüsrân ve dalâlette boğulan pekçok kimseleri dakik ve amîk işârât ve hakâikiyle ihyâ ettiğini ve edeceğini –alâ kaderi'l-istitâa– öğrendim.

Her ne kadar o kıymettar eserin derecat-ı refia ve mühimmesini, hatta en kısa bir cümlesini bile hakıyla anlayabilmek ve o hususta söz sarfedebilmek bidâamın fersah fersah fevkinde ise de menba-ı hakikisi bulunan Furkan-ı Mübîn'den tam bir feyiz alan ve emsâlî görülmemiş bir şâheser olduğunu anladım. Bu fakir, şiddetli acz ve zaafımla bîhad bahr-i hakâike daldım. Ve bahr-i muhît-i nura girebilmeye, şu mübarek eser, elmas bir miftahım oldu. Binaenaleyh, havas ve havassu'l-havas dikkatle onu mütâlaa ederlerse, daha ne derecelerde hakâik-i ilâhiye ve maarif-i rabbâniye müşahede ederek iktisab-ı füyûzât edeceklerini tahmin edemem.

Bundan başka, şu nurânî ve ulvî ve kudsî eser, numarası itibarıyla dokuz eserin daha mukaddimen sebkât ettiğini îmâ ve işaretle beraber ve “10”

numaradan sonra daha birçok eserlerin vücudunu mutazammın bulunmasına dair bir hassasiyet-i kalbiye uyandırdı.

Sonra anladım ki: Kur'ân-ı Hakîm'in nur ve ziyâdar menbaı cûş u hurûşa gelmiş. Furkan-ı Hakîm'in elmas meâdininden dehşetli bir infilâk husul bulmuş, Sözler namında hadsiz tiryaklar ve mücevherat zâhir oldu. Pekçok kulûb def-i maraz ve kesb-i âfiyet etti. Furkan-ı Mübîn'in feyziyle Sözler'inin her birini herkese görmek müyesser olmayan gayet dakik ve amîk beyanat-ı harikalarını röntgen makinesiyle temsil ediyorum. Nasıl o röntgen şuâi şu uzuvların içindeki en hafî ve ince hâli görüyor, gösteriyor. Öyle de Nur'ların hazinedarları olan Sözler dahi, hakâik-i eşyada en ufacık zerrelere bile görmek ve göstermek hâssasını hâizdir.

Sabri

≈ 55 ≈

(Şu iki fıkra Hüsrev'indir.)

Şimdiye kadar emsaline tesadüf etmediğim bu güzel ve yüksek Sözler'i birden bire kavramak herkese müyesser olamayacağı için, affımı rica ediyorum. Duanız berekâtıyla birgün gelip ona da Cenâb-ı Hakk'ın muvaffak buyuracağı ümidini taşıyorum. Ve beni zât-ı âlînize tevdi eden ve Sözler'i yazmaklığıma ruhsat veren Cenâb-ı Hakk'a milyarlarca hamd ediyor ve şükre diyorum.

Hüsrev

≈ 56 ≈

(Keza Hüsrev'in.)

Risalelerin yükseklğine ve güzelliğine ve latifliğine âciz lisanımla, kısa aklımla zayıf idrakimle hayrette kaldığım şöyle dursun, bilâ-kayd her okuyanı bizzarure tahsine sevk ediyor. Cenâb-ı Hakk'a ne kadar hamd eylesem, şükreyleşem, bu lütufların hakkını ödeyemem.

Hüsrev

≈ 57 ≈

(Şu fıkra Küçük Hâfız Zühdü'nündür.)

Nur bahçesinin nurlu meyvelerinden iki tanesini daha koparmaya muvaffak oldum. Bu meyvelerin muhtevî bulunduğu lezzeti, kasır lisanımla şimdi

ifade edebilmekten çok âciz bulunuyorum. Nebiyy-i Âhirüzzaman (*aleyhi ekmelüssalâti vesselâm*)'ın huzur-u saadetine ve pâk, latif sohbet-i nebeviyeleriyle müşerref olmak zevkini idrak ettiren bu kıymettar On Dokuzuncu Mektub'u mütâlaa etmekten bir türlü doyamıyorum. Bilocümle Risaletü'n-Nur'un takdir ve tevkîri hususunda söz söyleyebilmekten kalemim âciz ve nâkıstır. Cenâb-ı Vâhibü'l-Atâyâ'dan dilerim ki Nur bahçelerinin meyvelerinin hepsinden tatmaya arkadaşlarım gibi âcizlerini de muvaffak kılsın.

Hâfız Zühdü

≈ 58 ≈

(Bir Nur talebesinin fıkrasıdır.)

Bugün o yüksek kitabın ikmaline muvaffak oldum. “Mirac”ın ikmal ve mütâlaasından mütevellid sürûr ve saadetimi tariften kalemim dûcâr-ı acz oluyor. Mütâlaadan doğan duygularımı hülâsaten ve bir cümleyle arzedeceğim:

Mirac'ın mütâlaasında hayatın felâket girdaplarını ve saadet-i ebediyeye giden mânevî deryanın selâmet yollarını gösteren kalb dolusu bir nur ve ziya buldum. Evet, her temsilâtta isbat edilen pekçok hakikatler ve bugün tahatturu ve tahayyülü bile ruhumuzu doldurup taşırmaya kâfi gelen asr-ı saadet ve harikalar devri gözümün önünde hayatlandı; fikirden fikre, hayretten hayrete düştüm.

Miraç kitabı, felsefe düşkünü müterizlerin felsefesini her zaman için iflâs ve sukut ettirmek kuvvetine mâlik bir eserdir. Miraç kitabı, başlı başına, asıllardaki hakikatleri îzam edilmeden ve bîtarafâne bir tefekkürün bile göreceği ve kabul edeceği bir nazarla isbat eden ve kapalı kalmış noktaları ehl-i imana makul ve mantikî fikirlerle izhar eden bir kitab-ı tarihtir.

Gaflete dalmış ve dalâletin mağlûbu ve bir tutam aklıyla kendisine bir mümtaz mevki vermek isteyen filozof, Miraç gibi bir şaheser karşısında apoletleri sökülmüş, bütün şöhrat ve namı sukuta mahkûm bir kral vaziyetine düşer. O kral ise daimî bir yeise mahkûmdur. Hâlbuki bunca hakikatler karşısında felsefe zincirleri ve muteriz efkârı birer birer kırılan, dâvâsının ve iddiasının haksız olduğunu anlayan filozof ise Hâlık-ı Âzam'ın kudret ve azameti huzurunda secde eder ve af diler.

Zekâi

﴿ 59 ﴾

(Zekâî'nin fıkrasıdır.)

Namaza dair fazilet ve mükâfat menbâı olan Dördüncü ve Dokuzuncu ve Yirmi Birinci Sözlere ruhumun karanlık köşelerini nâkabil-i târif bir surette tenvir etmiştir. Kemâl-i aşk ve şevkle tetebbu ettiğim bu şaheser, şüphe bulutları içinde vakitlerini bir hiç için zâyî edip giden ehl-i gaflete ve gençlik hevesâtına esir olup mürûr-u zamanla nâdim olarak tarik-i hakikati arayanlara bir refik-i hayat olsun.

Zekâî

﴿ 60 ﴾

(Şu fıkra doktorundur.)

Hocam, emaneten bendenizde bulunan iki kitabı emrediyorsunuz. Bendeniz de yalvarıyorum ki gelecek hafta takdim edeceğim. Çünkü küçüğünü iki defa, büyüğünü bir defa okuyabildim. İhatamın darlığı veya aczim dolayısıyla idrâkim de kıttır. Binaenaleyh, sizin o muhteşem temsillerinizi defalarca daha okumak istiyorum ki cüz'î-küllî bir alâka hasıl olsun. Ya Rab, o ne büyük mantık, o ne büyük müskit beyan ve tarz-ı telâkki! Ah, Üstadım, bu mübarek dinin mübecceliyetini idrak ve ihata ve takdirde size ve ancak size medyûn-u şükranım ve minnettaram. **لَسَبَبٍ مِنَ الْأَسْبَابِ**¹— dinî akidelerimin azîm bir inkılâbı var. Nur Risaleleri'nden aldığım dinî ve insanî ve vicdanî ve iktisadî ve ilmî dersler bana hayatta muvaffakiyet verecektir.

Doktor Yusuf Kemâl

﴿ 61 ﴾

(Doktorundur.)

Tam manalarıyla mefhumlarını kavramak iktidarında olmadığım o yüksek eserlerinizi fırsat buldukça okuyorum. İrşad-ı âliyeleri unutulmaz ve şaheser hâtıradır. Mezarıma kadar dinî akidelerinizin esiri ve kurbanıyım. Üstadım, sizin Sözlere'niz benim dinî muhayyilemi cidden değiştirdi. Ve daha sevimli bir mecrâyâ sevketti. Şimdi bendeniz, doktorların düşündüğü gibi düşünmüyorum.

Doktor Yusuf Kemâl

¹ Bir sebebe binaen..

﴿ 62 ﴾

(Bu uzun fıkra Hulûsi Bey'indir.)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ الْمَلِكِ وَالْإِنْسِ وَالْجَانِ³

Eyyühe'l-Üstadü'l-Azîz,

Yirmi Sekizinci Mektub'un Dördüncü Meselesi'ni dört gün evvel, İkinci ve Üçüncü Meselesi'ni ve meflufalarını dün almakla bahtiyar oldum.

Evvelâ: Muhterem Sabri Efendinin, hakk-ı âcizîde ibraz buyurduğu azîm teveccüh ve takdîr-i Üstadâneleriyle de müsbet tevezuları münasebetiyle birkaç söz söylemeye müsaadenizi rica ediyorum. Şöyle ki:

Bu fakir-i pür-taksir kardeşinizde, çok mükerrem ve muazzez tanıdığı Üstadının bazı hasletlerinden denizden katre nisbetinde vardır. Bu cümleden olmak üzere üç hâlîmi arz edeceğim:

Birisi: Tâ küçük yaştan beri lütf-u Hak'la Kur'ân'ın hakikatine merak etmiş ve taharrî-i hakikat yolunda bulunmuş. Nihayet aradığımı Eğirdir'de Üstad-ı Muhteremimin neşre vasıta olduğu Sözler unvanlı Nur'larda bulmuşumdur. Bu buluş, beni evvelemerde çirkâbdan selâmete, felâketten saadete, zulmetten nura çıkardığı için, Nur'lara ve Hazreti Kur'ân'a ve bu nurların izni-i Hak'la nâşiri, mübelliği, vâizi, dellâli olan Üstadıma o andan itibaren ruhumda lâyetezelzel bir muhabbet ve bir alâka ve bir merbutiyyet hasıl olmuştur. Yüz bin kere hamd ve şükürler olsun. Nur'larla alâkadar olduğum zamanlarda, dünyevî bütün lezzetlerin fevkinde büyük bir zevk ve havâssımda azîm bir şevk hissediyorum.

İkincisi: Ubûdiyetin iktiza ettiği ve bu Nur'lardan aldığım derslerin delâlet ettiği vecihle bütün kusurları, tekmil fenalıkları nefsimden ve iyilikleri, iyi şeyleri Allah'tan biliyorum. Nur'lara ve Kur'ân'a hizmeti hasbî olarak arzu ediyorum ve neşrine muvaffak olamadığım için müminler hesabına çok müteessir oluyorum. Bu hâlîme de şükürler olsun.

Üçüncü hâl ve hakikî şahsiyetim: Bunu tarif etmeye cidden hicap duyarım. Hemen Cenâb-ı Allah'tan dilerim, beni ve bütün kardeşlerimizi nefis

1 Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

2 "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

3 Meleklerin, insanların ve cinlerin sayısınca Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

ve cin ve ins ve şeytanların mekirlerinden muhafaza eylesin ve dalâlete sanpanlardan eylemesin, âmîn...

Benim kardeşlerim,¹(Hâşiye) Üstadımın kardeş ve talebeleri olan zâtlar, şüphesiz birinci ve ikinci hâli ruhlarında hissederler. Öyleyse, beşerde, bilhassa müminlerdeki hâsselerin inkişafı tahdit edilemeyeceği için, tevfik-i Hüdâ'yla bir kere bu yola girenler, nefis ve şeytanlarına bu âciz, fakir ve bîçâre kadar mağlûp olmayacakları cihetle, terakki ve istifadeleri de o nisbette ziyade olur. Muhterem Üstadım bu kusurlu talebesine teveccühü, insanlara, müminlere, müminlerin bilhassa benim gibi muhtaçlarına derece-i şefkatine ve benim ihtiyacımın en çok olduğuna delil ve misaldir.

Hülâsa: Bana liyâkatimin çok fevkinde hüsn-ü zan eden ve teveccüh gösteren aziz ve muhterem ve mütevazi Sabri kardeş, bil ki çok günahkâr, çok âciz, fakir, müflis, ümmet-i Muhammed'den (*aleyhüssalâtü vesselâm*) bir abdim. Dualarınıza çok muhtacım. Acz ve fakr arzuhâlini kabul ettirerek hazine-i hâssa-yı Kur'ân'dan âleme muhtelif nam ve tarz ve şekillerde cevherler teşhirine muvaffak olan dellâl-ı Kur'ân'ın kudsî hizmetinde kendisine yardım en büyük emelim ve en ciddî temennim, en mukaddes niyetimdir. Bu niyetim sebebiyle Nur'larla meşgul olmak saadetine mazhar olduğum dakikalarında, hilâf-ı memul bazı sözler kendiliğinden kalbime ve kalemime gelmektedir ki bu mârifet benim değil, elbet, muhakkak ve mutlak Hazreti Kur'ân'dan lemeân eden Nur'lara aittir. Öyleyse, asıl üstad Kur'ân'dır. Üstad-ı muhteremimiz, elyak ve el-hak muarrifi, mübelliği ve müderrisidir. Biz muhtaçlar fırsatı ganimet bilmeli, cevherleri almalı, kalbimize, dimağımıza naksetmek, dâreynde medar-ı saadetimiz olacak olan bu Nur'ları –alâ kaderi't-tâka– neşre çalışarak muhafazasını kuvvetleştirmeliyiz.² **وَمِنَ اللَّهِ التَّوْفِيقُ**

Sâniyen: Mektubat'ın küçüklerinden on üçünü hâvi hususî mektuplar mecmuasını aldım. Bu vesileyle de mâziyi hâl yerine koyarak, derin manalı, şirin sohbetinizi bir kere daha şevkle dinlemiş oldum. Zaten ben o vakitlerin mâzide kalmasına razı değilim; her vakit hâl gibi mütâlâa ediyorum. Mâzi, hâl, müstakbel bunlar da itibarî birer taksim değil mi? Ehl-i zevk için bu taksime ihtiyaç kalmıyor.

1 (Hâşiye) Sabri gibi talebelere hitap ediyor.

2 Tevfik ancak Allah'tandır.

Sâlisen: Yirmi Sekizinci Mektubun Sekiz Meselesinden Birincisi, bana ait rüya hakkında kıymetli bir ders vermiş. **وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا**¹ âyetine güzel bir tefsir, nihayet manası zâhir olmuş rüyaya hoş bir tâbir olmuştur. Nevme ait âyeti pek âli ve münasip bir surette tefsirinizle, başta herkesten ziyade muhtaç Hulûsi'niz olduğu hâlde bütün Risale-i Nur ve Mektubâtü'n-Nur müstemîlerine ve kârîlerine faydalı, zevkli, esaslı, ciddî, veciz ve belîğ bir ders daha vermiş oldunuz.

Şuraya bir işaret etmek isterim: Kur'ân'ın kerametine bir nokta, bir zerre daha ilâve ediyorum. Gerek Eğirdir'de, gerek burada bazen zihnime bir şey gelir ve kendisiyle hayli meşgul ettirir. Hemen ilk mektubunuzda benim zihni mi işgal eden bu şeyin cevabını bulurum.²(Hâşiye) Bu birde, beşte kalmadı, çok taaddüt etti. Onun için diyorum ki, keramet-i Kur'âniye'dendir.

İkinci mesele, güzel ve ilmî bir ders olmakla beraber bir cihet daha hatıra geliyor. Hizbü'ş-şeytanın avenesi tâ buralardan dolaşarak sahte ve şaşkırtıcı hareketlerle arkadan çevirmek istemeleridir. Bu sebeple şifâhâne-i Kur'ân'ın anahtarı, inâyet-i ilâhî ile elinde bulunan sevgili Üstadımızın bu zehirlere de ilâç yetiştirmesi ve silâhhâne-i Kur'ân'dan aldığı acib silâhlarla mübareze etmesi nev'inden güzel ve bedî üslûpla ve harika temsilâtla bulunuşu hakikaten şâyân-ı menn ü şükrandır. Allah sizden çok razı olsun.

Üçüncü mesele, hakikaten çok güzel, çok hoş, çok vâzıhtır. Bu meseleyi beş noktaya ayırmakla sanki İslâm'ın beş rüknünü hatırlatmış, selâmet için beş esası göstermişsiniz. Hem bunu dostlarınıza ve kalben sizden bir şey bekleyenlere, suâl-i mukaddere cevap nev'inden kaleme almışsınız. Fakat hüsn-ü zanna mesağ veriyorsunuz. Niyetle me'cûr ve faide-mend olacağını ihtar ediyorsunuz. Sâil buna da razı. Otuz İkinci Söz'ün Üçüncü Mevkıfı zaten bu derde ilâç vermekte, bu yaraya merhem vurmakta ve bu arzuya çare bulmaktadır.

Sözler ile kuvvetü'z-zahr olduğunuz müminler, bataklıktan çıkardığınızı mütehayyirler, ayıltığınız sarhoşlar, iade-i şuur ettirdiğiniz divaneler, şu zamanda Kur'ân'dan daha iyi mürşid olamayacağına inandırdığınız hakikaten müştak insanlar, ilzam ettiğiniz münafıklar, mülhidler, hatta kaçırdığınız şeytanları her gözü olan ve bakan gördü, akıldan nasibi olan anladı, kalbi bozulmayan inandı. Bu azîm muvaffakiyâtın sırrı, acz yolunun rehberi olan

1 "Uykunuzu dinlenme yaptık." (Nebe sûresi, 78/9).

2 (Hâşiye) Bu keramet-i nuriye, Hulûsi'de olduğu gibi çoklarda dahi tezahür etmiş ve ediyor.

Kur'ân'ın ve Nur'ların dellâlinin gösterdiği hakikî acze karşı Hâlık'ın ihsa-nındadır. ¹ وَلَا رَطْبٌ وَلَا يَابِسٌ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ âyet-i celîlesine istinaden, her ne matlubunuz varsa Kur'ân'dadır. Buna muvaffak olmak için, Nur'larla alâkadar olmak, Kur'ân'a hâdim olmak, Allah'a karşı haddini ve acz-i tam içinde bulunduğunu anlamak ve bütün mevcudiyetiyle kabul etmekle olur diye mütemadiyen müminleri bu kestirme, selâmetli ve saadetli yola çağırın Üstadımızdan Allahü Zülcelâl Hazretleri ebeden razı olsun. Dünyevî, uhrevî bütün muradlarını hasıl etsin. Ümmet-i Muhammed'e bağışlasın, âmîn, bi-hurmeti Seyyidi'l-mürselîn...

Duanızın, cümlemiz muhtacı ve duanızda bulunmak hepimizin borcudur. Sabri Efendi kardeşimiz ne güzel takdir etmiş; mâşallah, mâşallah! Kimin had-didir ki bu Nur'larda yanlıklık bulsun. Evet, bazı ibareler belki edebiyat denilen şeye tam muvafık düşmüyormuş. Bunda da isabet var. Çünkü edebiyat satıl-mıyor, Kur'ân'dan nurlar gösteriliyor. Bu fakir kardeşiniz bu Sözler'i okuduğum zaman Üstadımı temsil eder bir hâl alıyorum. Tâbirâtınızla, şivenizle okumak bana o kadar zevkli, lezzetli geliyor ki tarif edemem. Onun için bir harfe do-kunmayı azîm bir günah işliyor telâkki ediyorum. Bazen verdiğiniz salâhiyetin mânevî kuvvetiyle namınıza olarak bir harfin yerini değiştiriyor veya kaldırıabi-liyorum. İşte bendeki telâkki ve tesir bu mahiyettedir.

Bu mektubu müsvedde ettiğim vakit tam bu anda müezzin minarede ² اللَّهُ أَكْبَرُ demişti. Ben de اللَّهُ أَكْبَرُ (celle celâlih) ile mukabele etmiştim. Bu hâl, iş-teki kudsiyete açık bir işaret değil mi?

Dördüncü hususî mesele: Eski Said lisanıyla da olsa ne kadar mu-vafık istifal-i silâh ediyorsunuz, bârekâllah! Mânevî taşlarınız ³ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ اللَّهُ أَكْبَرُ kerîmesinde işaret buyurulduğu üzere hedefle-rine isabet ettiğine kaniim. Allah böylelerinin şerlerini kudret kılıcıyla kes-sin. Böylesi hâin ve zâlimleri Kakhâr ismine tevdi ederiz. Hizmette füturum yok; fakat mânilerin hadd ü pâyânı yok. Fakat dünyayı sırtıma yükleseler, her tarafımı ateşle sarsalar, bu ulvî düşünceme mâni olamazlar. Amma bu-na gönül razı değil, çok şeyler arzu ediyor. Ne çare, nefis ve cin ve ins şey-tanları müthiş topuzlarla karşıma dikildiklerinden, ister istemez mücadeleye

¹ “Yaş ve kuru hiçbir şey yoktur ki açık, net bir kitapta bulunmasın.” (En'âm sûresi, 6/59)

² Yegâne büyük, Allah'tır.

³ “(Ey Resûlüm) Attığın vakit sen atmadın, lâkin Allah attı.” (Enfâl sûresi, 8/17).

mecburum, hakikî hizmetten geri kalıyorum. Buna ne kadar müteessif olsam azdır.

وَأَخِرُ دَعْوِيهِمْ أَنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ¹

Hulûsi

≈ 63 ≈

(Altı sene bana kemâl-i sadakatle, hasbî olarak hizmet eden ve harika olarak benim gibi bir asabî adamı hiçbir vakit gücendirmeyen ve müsvedde kâtipliğini daima yapan Süleyman Efendinin fıkrasıdır.)

Efendim Hazretleri,

Evvelâ mübarek ellerinizi öper, mukaddes dualarınızı beklerim. Fakir hademeniz ve talebeniz ve kardeşiniz olan Süleyman, şimdije kadar telif olunan mübarek Nur'ları birer birer mütâlaa ederek her birisinden ayrı ayrı ve büyük nurlu güneş gibi ışıklar gördüm ve çok büyük istifade ettim. O nurlar uhrevî yolumu irâe ettiler. Allah sizden razı olsun. Âhîret yolunda bulunan çok noksanlarımı gösterdiler, teşekküründen âcizim. O Nur'ları temsil ve tasvir edecek kudreti kendimde görmediğimden, ruhumu yoklayarak hissiyat-ı kalbiyemi şöyle tasvir etmeye –min gayri haddin– cüret eyleyeceğim. Hata vâki olursa da affımı istirham ediyorum.

Efendim! Görmüş olduğum Risale-i Nur deryasındaki lezzet ve saadetin dünyada hiç emsalini göremediğim gibi, kendi vicdanî muhakemem neticesinde katiyen anladım ki o risaleler her biri başlı başına ve ayrı ayrı birer tefsir-i Kur'ân'dır. Mahlûkat içerisinde hilkaten insan şeklinde ve hakikat noktasında insanıyetten sukut eden ve serâpâ mânevî yaralar içinde bulunan insanlara bu Nur'ların mütâlaası serî, şifalı bir ilâç ve yaralarına gayet nâfi bir tiryak ve merhem olduğunu ufacık karîhamla anlayabildim. Bu Nur'ların kıymetini zaman gösterecek ve dillerde destan olarak şark ve garbı gezecek itikâdındayım. Ve, inşaallah, Avrupa'ya karşı dahi Kur'ân'ın ne kadar parlak bir güneş olduğunu gösterecektir.

Tekrar ellerinizi öperek, duanızı isterim, efendim hazretleri.

Talebeniz
Süleyman

¹ “Onların duaları ‘Hamd âlemlerin Rabbi Allah’a mahsustur.’ diye sona erer.” (Yûnus sûresi, 10/10)

﴿ 64 ﴾

(Şu fıkra aklen Hulûsi, kalben Sabri, vicdanen Hüsrev hükmünde olan Refet Bey'in mektubudur.)

بِاسْمِهِ سُبحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا³

Bu defa Süleyman Efendi vasıtasıyla Yirmi Beşinci Söz'ü, tashih olunmak üzere huzur-u âlinize takdim ediyorum. İ'câz-ı Kur'ân el-hak bir şâheserdir. İhtiva ettiği hayret-bahş hakâik itibarıyla âsâr-ı âliyenizin en mühimmidir. Mucizât-ı Ahmediye'yi okudum. Çok mükemmel ve ruha ulviyet ve inkişaf bahşeden çok kıymetli bir eserdir. Şu kadar ki mu'cizat-ı Ahmediye'nin en büyüğü Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan olduğuna göre, i'câz-ı Kur'ân'ın ruhumda husule getirdiği tebeddülât ve münderecatından ettiğim istifade çok azîmdir. Bu eserinizle⁴ **وَلَا رَطْبٍ وَلَا يَابِسٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ** âyet-i celîlesinin muhtevî olduğu şümüllü ve pek azametli olan maânî-i ulviye isbat edilmiş oluyor. Bugünkü terakkiyât-ı fenniye ve ihtirâât-ı beşeriyeyi kendi mahsulât-ı fikriyeleri addeden ve bir hazine-i hakâik olan Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ı mühmel bırakarak Avrupa'dan ilim ve irfan dilenciliği yapan ve akıllı geçinen gafiller, beşerin dünyevî ve uhrevî saadetini temin edecek maâliyât ve desâtir-i muazzamayla memlû bulunan bu âsâr-ı muhteşemeyi bir nazar-ı insaf ve bir teyakkuz-ı ârifâne ile mütâlâa etselerdi, dalmış oldukları hâb-ı gafletten pek çabuk uyanacaklardı. Fakat, heyhât, bizler arpa ambarı içinde aklıktan ölen tavuklara benzeriz. Elimizde bir mecmua-yı hakâik dururken ona karşı göz yumar ve başkalarından istiâne ederiz.

İ'câz-ı Kur'ân'ın yüksekliği hakkında ne yazsam azdır. Kalemim onu tavsiften âcizdir. Kudret-i kalemiyem olsaydı, hakkını vermeye çalışırdım; olmadığı için âcizâne olarak sözümü kesiyorum. Kemâl-i hürmetle mübarek ellerinizden öper ve hizmet-i Kur'ân'da sâbit olmam hakkındaki duanızı talep ve istirham ederim, efendim.

Refet

¹ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

² "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

³ Allah'ın selâmi, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun.

⁴ "Yaş ve kuru hiçbir şey yoktur ki açık, net bir kitapta bulunmasın." (En'âm sûresi, 6/59)

﴿ 65 ﴾

(Binbaşı merhum Âsım Bey'in fıkrasıdır.)

Envâr-ı Kur'âniye mizan ve burhanlarından ve kıymeti takdir edilemeyen Sözler namındaki risale-i şerifeler fakiri ihyâ ediyor, kalbimi nurlandırıyor. ¹ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي Çoktan beri aramakta iken, lehü'lhamd, Cenâb-ı Hak, Sözler'i bu fakire ihsan buyurdu. Kalb ve gönlüme âciz kalemim ve kâlim tercüman olamıyor.

Âsım

﴿ 66 ﴾

Bahtiyar kardeşim Hüsrev,

Şu Risale²(Hâşiye) bir meclis-i nuranîdir ki Kur'ân'ın şu münevver, mübarek şâkirtleri, içinde birbiriyle mânen müzakere ve müdavele-i efkâr ediyorlar; ve yüksek bir medrese salonudur ki Kur'ân'ın şâkirtleri onda her biri aldığı derisi arkadaşlarına söylüyor; ve Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın hazine-i kudsiyesinin sandukçaları olan Risaleler'in satıcı ve dellâllarına muhteşem ve müzeyyen bir dükkân ve bir menzildir. Her biri aldığı kıymettar mücevheratı birbiri-ne ve müşterilerine orada gösteriyor. Bârekâllah, sen de o menzili çok güzel süslenmişsin.

Said Nursî

Yirmi Yedinci Mektub'un Üçüncü Zeyli

﴿ 67 ﴾

(Said'in bir fıkrasıdır.)

(Nur Risalelerine çok müştak ve onların mütâlaasından intibaha gelen bir doktora yazılan mektuptur. Bu üçüncü zeyle çendan münasebeti azdır; fakat kardeşlerimin fıkraları içinde bu da benim bir fıkram olsun.)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Merhaba ey kendi hastalığını teşhis edebilen bahtiyar doktor, samimî ve aziz dostum

Senin hararetili mektubunun gösterdiği intibah-ı ruhî şâyân-ı tebrik-tir. Biliniz ki mevcudat içinde en kıymettar, hayattır. Ve vazifeler içinde

¹ "Bu, Rabbimin bir lütfudur..." (Neml sûresi, 27/40)

² (Hâşiye) Yani; Yirmi Yedinci Mektub'un umumu, hususan Barla Lâhikası.

en kıymettar, hayata hizmettir. Ve hidemat-ı hayatiye içinde en kıymettarı, hayat-ı fâniyenin hayat-ı bâkiyeye inkılâp etmesi için sa'yetmektir. Şu hayatın bütün kıymeti ve ehemmiyeti ise, hayat-ı bâkiyeye çekirdek ve mebde ve menşe olması cihetindedir. Yoksa, hayat-ı ebediyeyi zehirleyecek ve bozacak bir tarzda şu hayat-ı fâniyeye hasr-ı nazar etmek, ânî bir şimşeği sermedî bir güneşe tercih etmek gibi bir divaneliktir.

Hakikat nazarında herkesten ziyade hasta olan, maddî ve gâfil doktorlardır. Eğer eczahane-i kudsiye-i Kur'âniye'den tiryak-misal imanî ilâçları alabil-seler, hem kendi hastalıklarını, hem beşeriyetin yaralarını tedavi ederler, inşaallah. Senin şu intibahın senin yarana bir merhem olduğu gibi, seni dahi doktorların marazına bir ilâç yapar.

Hem bilirsin, meyas ve ümitsiz bir hastaya mânevî bir teselli, bazen bin ilâçtan daha ziyade nâfidir. Hâlbuki, tabiat bataklığında boğulmuş bir tabip, o bîçâre marîzin elîm yeisine bir zulmet daha katar. İnşallah, bu intibahın seni öyle bîçârelere medar-ı tesellî eder, nurlu bir tabip yapar. Bilirsin ki ömür kısadır, lüzumlu işler pekçoktur. Acaba benim gibi sen dahi kafanı teftiş et-sen, mâlûmatın içinde ne kadar lüzumsuz, faydasız, ehemmiyetsiz, odun yığınları gibi câmid şeyleri bulursun. Çünkü ben teftiş ettim, çok lüzumsuz şeyleri buldum. İşte o fennî mâlûmatı, o felsefî maârifî faydalı, nurlu, ruhlu yapmak çaresini aramak lâzımdır. Sen dahi Cenâb-ı Hak'tan bir intibah iste ki senin fikrini Hakîm-i Zülcelâl'in hesabına çevirsin, tâ o odunlara bir ateş verip nurlandırısın. Lüzumsuz maârif-i fenniyen, kıymettar maârif-i ilâhiye hükümüne geçsin.

Zeki dostum, kalb çok arzu ederdi, ehl-i fenden envâr-ı imaniyeye ve esrar-ı Kur'âniye'ye iştiyak derecesinde ihtiyacını hissetmek cihetinde Hulûsi Bey'e benzeyecek adamlar ileri atılsın. Hem madem Sözler senin vicdanıyla konuşabilirler. Her bir Söz'ü, şahımdan değil, belki Kur'ân'ın dellâlından sana bir mektuptur ve eczahane-i kudsiye-i Kur'âniye'den birer reçetedir farzet. Gaybûbet içinde hâzırâne bir musâhabe dairesini onlarla aç.

Hem arzu ettiğin vakit bana mektup yaz. Ben cevap yazmasam da gücenme. Çünkü eskiden beri mektupları pek az yazarım. Hatta üç senedir kardeşimin çok mektuplarına karşı birtek cevap yazdım.

(Sabri'nin fıkrasıdır.)

Eyyühe'l-Üstadü'l-Âzam,

Bilhassa dest ve dâmen-i mübareklerinizi bûs edip, her an ve zaman muhtaç bulunduğum daavât-ı Üstadânelerini niyaz eylerim. Bir hafta evvel Süleyman Efendi kardeşim vasıtasıyla irsal buyurulan envâ-ı iltifatı şâmil lütfname-i ekremîlerini, kemâl-i hasretle alarak müfthiretle okudum. Bir fıkrasında tevâfukat-ı gaybiye hakkındaki kanaat-ı âcizanem suâl buyuruluyor. “Neam, sadakte, eyyühe'l-Üstadü'l-Muhterem!” kelimeleriyle icabet ediyorum. Zira, şu tevâfukat-ı gaybiye-i acîbe, bilumum bahr-i muhit-i nurun talebelerini ve hatta talebelerin cemaat-i müstemialarını mest ve hayran ve medyun-u secde-i şükran bırakmıştır. Nur'ların şu mu'ciznümâ kerametlerini, ancak ve ancak mir'ât-ı Muhammediye (*aleyhüssalâtü vesselâm*) ile müşahede edebiliriz. Bu hakikatin diğer bir mârifeti olan:

Âyinedir bu âlem, her şey Hak ile kâim,
Mir'ât-ı Muhammed'den Allah görünür dâim.^{1(Hâşiye-1)}

Şu iki mısra-yı mânidârı, perişan arızamı şerefliendirmek niyetiyle dercediyorum. Bu fakir ve âciz talebeniz, şu hayret-fezâ keramet-i Kur'âniye'yi ve i'câz-ı nebeviyeyi müşahede ettiğim günden beri, bu bapta çok derin düşüncelere dalıyorum. Ve “Şu tevâfukat-ı acîbeye müşabih tevâfukat, başka kitaplarda bulunur mu?” maksadıyla çok temaşa ediyorum, göremiyorum. Görülse de pek nâdir bir hâldedir. Şu hâlde tevâfukat-ı gaybiye, bir keramet-i aleniye olarak endamını nurlarda izhar ediyor. Ve lisan-ı hâlde beşere hitaben diyor ki: “Ey benîâdem, şu sisli asırda dalâleti ref ve selbedip necat ve saadet bahşedecek ve dimağınızdaki semli kokuları verd-i^{2(Hâşiye-2)} Muhammedî'ye tebdil edecek ve en kestirme ve son derece muhkem ve müstakim bir tarik-i selâmet ve necata sevkedecek, pekçok kerâmât ve i'câzını gösteren, bizim bulunduğumuz derya-yı nurânîdir. Ve âtiyen daha nice âsâr-ı hafiye tezahür edecektir.” diye nidâ ediyor.

1 (Hâşiye-1) Latif bir tevâfuktur ki Hulûsi-i Sâni Sabri Efendi bu beyti bana yazdığı zamanda, ya aynı zamanda veyahut az sonra, Hulûsi Bey bir ay uzak bir yerde, aynı beyti bana yazmıştır. Bu iki zâtn hem hizmet-i Kur'an'da, hem bana karşı münasebetlerindeki tevâfukları, alâmet-i muvaffakiyettir.

2 (Hâşiye-2) Gül demektir.

Müsaade-i fâzilâneleriyle bir mâruzâtım daha var. Fakat bu cihette, şahsımı istisna ederek meramımı arzedeceğim. Bendeniz Nur'ların müştak müşterilerinde, daha doğrusu yanık talebelerinde bir tevâfuk-u fevkalâde görüyorum. Çünkü enaniyet ve nefsanîyetin şiddetle hüküm-ferma olduğu şu asırda, hepsinin derece-i ihtiyaç ve iştiyakı bir, kâffesinin ahlâk ve etvarı bir, umumunun tarz-ı telâkkisi bir ve yekdiğerine karşı "ahî lieb ve üm"den (aynı ana-babadan olan kardeşten) daha kavî bir râbîta-yı hakikiye ile merbut, samimiyet ve hakikat-perverlikte, âdetâ yekdiğerine müsabaka eder derecede ciddî ve hâlis, kardeşlikte takip ettikleri hat ve hareket bir, ve daha pek ziyade birbirine benzeyen tullâb-ı nuraniyenin bu harika hâllerini de ayrıca bir tevâfukat-ı gaybiye sırasında görüyorum. Zira, İstanbul'dan, İzmir'den, Aydın'dan, Kütahya'dan, Isparta'dan, Eğirdir'den, ilâ âhir.. muhtelif belde-lerden seçilip, her sınıfta mukayyed bulunan talebelerin aynı hâssaları hâiz olmaları câlib-i nazar-ı dikkat olsa gerektir, zannederim, Efendim Hazretleri.

Sabri

(Sabri'nin fıkrasıdır.)

Lütufkâr ve inâyetkâr Üstadım Efendim Hazretleri,

Ramazan-ı Şerifin onuncu Cumartesi günü, saat on bir buçukta, her bir nüktesi nâmütenâhi hikmet ve hakikat müjdelerini hâvi ve mübeşşir, dokuz nükteli Ramazaniyeyi aldım. Ruhumun fevkalâde muhtaç ve müştak bulunduğu ve nazirsiz eser-i pürnuru, o gece kemâl-i fahir ve sürûrla yazdım. Ve aslını yine Nisli Hâfız Mahmud Efendiye teslim ettim; Hakkı Efendiye götürdü. Ertesi sabah istinsah ettiğim Risaleyi bir daha dikkatli okuyarak, hattımın tevâfukunu tashih ve Ali Efendiye ait bir mektup yazdım. Tam imza edeceğim esnada, İslâmköyü'nden bu vazifeye mânen memur bir adam geldi; Ali Efendiye gönderdim. Ve şu ümidin fevkinde âni olarak gelen vasita-yı irsal, eserin kudsiyetine sarîh ve bâriz bir delil olduğuna şüphe kalmadı.

Üstad-ı Azîzim, bazen Nur'ları düşünüp, hakikaten pekçok hakâik ve hikmetleri ihtiva ettiklerini görüyordum. Yalnız şu şehri rahmet ve mağfiretin ibâdâtından olan sıyâma ait bir mevzu açılmadığını görerek, Üstadıma bir arıza takdim etsem ve otuz günden ibaret olan Ramazan-ı Şerife ait Otuzuncu Mektup olmak üzere, bir niyazda bulunmak emelinde iken, bir sebebe binaen şu arzumdan ferâgat ettim.

İşte bu defa Külliyyat-ı Nur'dan mebhûs-u anhâ risale, bu abd-i âcize hitaben, "Senin kalbindeki hafî bir arzu ve hissin, bizim levha-yı mânevîmizde gayet büyük harflerle yazılıdır ki işte is'âf edildi." tarzında bana ihsan buyuruldu. Fakir de ruhumun mühim bir ihtiyacını temin eden, binler hikmet ve müjdeli Ramazaniyeyi alarak, Kur'ân-ı Azîmüştân'ı inzâl edene secdeler ve Nur'lar dellâl-i âlişânına hadsiz teşekkürlerle, borçlu olduğum dua-yı fâzîlânelerine müdavim bulunduğumu arzeylerim, Efendim Hazretleri.

Sabri

≈ 70 ≈

Ey Üstad,

Yirmi Yedinci Söz, müslümanları sa'y u gayretin ve bu ulvî dinin hizmetine teşvik ediyor. Bu risale sanki ufukta bir hedef, ehl-i iman için de bir rehber...

Evet, bu Söz, kalbler içinde bir iştiyak, iştiyak içinde bir nur olmuş. Otuz Üçüncü Mektup ise, Otuz Üç Penceresi ile beraber, hakikat mayasıyla yoğrulmuş bir varlık... Bu kıymetli eser, ulviyet ve kudsiyet içinde, kuvve-i idrakiyesiyle hissiz beşere hassasiyet; ve gaflet perdelerinden hakikati görmeyen nazarlara kuvvet; hakperest ehl-i imana ise, ulviyet bahşediyor.

Hadsiz ihtiyaçlara düşen, zâhire aldanarak maddiyata saplanan ve kendini lâkaytlık içinde yeise düşüren zavallılar, bu mukaddes eserin kârii olsunlar, anlaşılar ki nereye giderlerse, nereye bakarlarsa bir Hâlık-ı Âzam'ın, bir Rahîm-i Rahmân'ın dairesinden, hududundan, kanunundan ve idaresinden harice çıkamazlar. Her mevcudiyet, her vâkıa, her tahavvülât, her inâyet, her iltifat bir Kadîr-i Zülcelâl'in yed-i zaptındadır.

Demek oluyor ki en ufak bir zerrede –Sâni'i ilân ettiği cihetle– koca bir kâinatın saltanatının küçük numûnesi mevcuttur, denilebilir.

Zekâi

≈ 71 ≈

Aziz ve büyük Üstadım,

İki üç günlük sa'yimin mahsulünden doğan ve inâyet-i Hak'la istinsaha muvaffak olduğum On Yedinci Söz'ü tashih için takdim ediyorum.

Ey yüce Üstadım, On Yedinci Söz ki mefhumu, nâmütenâhî yükselen hakikatlerdir. Yüzlerce teşekkür... Her söz beşeriyetin müptelâ olduğu mahfî emrâzı gösteriyor. Ve nurlarıyla teşhis ederek tedavi ediyor. Pekâlâ, pek rânâ anlıyorum ki benim gibi yaralı, mânen zarar-dîde olmuş bir genç için, muhtaç bulunduğum teselliyetkâr şeyler, hep Risale-i Nur'dandır. Kalbime teselli nurlarını serpen Hâlık-ı Âzam'a binlerce şükür...

Zekâi

≈ 72 ≈

Sözler, yani Risale-i Ahmediye berâhinini yazarken, çok defalar kalemimi elimden bırakıp, o asr-ı saadetin anlarının tahassürüyle, hicranıyla yandım. Bu hicrandan kalbim ağlamış, gönlüm coşmuş, ruhum vücudumdan ayrılarak uzaklara gitmiş. Bana teselli tuhfeleri getirmiş.

Öyle ya, aziz Üstad, asr-ı saadette değilsek, müştakıyız. Bu bize kâfi. Hazreti Muhammed'in (*aleyhissalâtü vesselâm*) bize bıraktığı muazzam bir mucizesi bugün elimizde değil mi? O kitap, bize, muhtaç ve müştak bulunduğumuz saadeti vaad etmiyor mu? Ona hâlisâne sarıldığımız zaman muhtaç bulunduğumuz zevk-i mânevîyi bize vermiyor mu?

Evet, aziz Üstadım, bugün elimizde tuttuğumuz, gözümüzle gördüğümüz hakikî insanlara rehber olan o muazzam kitap, o büyük mucize ki ben mad-diyat içinde, dünya cereyanında boğulmak üzere iken, beni onun ulvî sesleri ne güzel teselli etmiş ve bana sarsılmaz bir istinadgâh olmuştur. Hakk'a nâmütenâhi şükürler olsun.

Muhterem Üstad, bana öyle geliyor ki mânevî saadete küşâde bulunan ruhum, kıymettar risaleleri okudukça, yazdıkça git gide bir zevk-i mânevî, bir saadet-i ebedî hazırlıklarıyla coşacak. Coşkunluklarımın hayli devam ettiği oluyor.

Üstadım, işte o zaman dünya, nazarımda bir hiçten ibaret kalıyor, ebediyete, sonsuza, saadet âlemlerine katılmak istiyorum. İşte o dakikalar bu dünyayı bana verseler, bu tatlı hülyalarımın bir nebzesini bile vermek istemem. Defolsun gençlik rüyâlarının kâbuslu fırtınaları!

Üstadım, duanıza muhtacım.

Zekâi

≈ 73 ≈

Fazilet-meâb Üstadım,

Nur sabahı olan Risale-i Nur'dan Birinci, İkinci, Üçüncü, Beşinci, Altıncı, Yedinci, Sekizinci Sözler'i istinsah ederek berây-ı tashi, taraf-ı âlilerine takdim ediyorum. Mezkûr Sözler ki kısa oldukları hâlde mefhumları büyük; büyük hisler ve ulvî fikir bahşediyor. O Sözler ki her biri ayrı ayrı mecralardan cereyan ederek büyük bir deryaya dökülen berrak ve saf ırmaklar gibi çağlıyorlar. İşte bendeniz, bu çağlayan ırmakların latîf ve ulvî seslerinden hayli derece istifade ediyor ve sonlarında, beşeriyetin başta âcizlerinin iptilâ olduğu emrâza şifa verici eczalar istihsal ediyorum. Kendisini acı, yoksulluk içerisinde bunalıyor zanneden ve muhayyilesi inkişaf edememiş kimseleri ikaz etmek emelini taşıdığıma emin olunuz.

Aziz Üstadım, anlıyorum ki kaybolmuş ümitlerimin, hayatımın semâsında sönen yıldızlarımın ufûlüne teessüf edip, bir fecr-i sabah ararken, bir nur sîma, bir nur sabah karşımda parladılar. Allah sizden razı olsun ki kıymetli eserleriniz sayesinde hayatın kıymet ve ehemmiyetini anladım. Bu suretle kalbime bir istinadgâh-ı mânevî buldum diye müstağrak-ı sürûr oluyorum. Hemen, Rabbim, Üstadımızı iki cihanda aziz ve gayelerine vâsıl eylesin, âmîn...

Zekâi

≈ 74 ≈

Ey Aziz Üstad,

Vâkıa, emr-i âlileri Sözler'in yazılması hususunda acele edilmemesi idi. Fakat hiç mümkün mü ki karşımda billûrî sular akıtan ulu pınarın suyundan kana kana içmek için acele etmeyeyim? Mâlûm-u âlileri, bendeniz bu hususta vazifelerde çok geç kaldım. Bu cihetleri vuzuh ile görüp idrâk ederken, mümkün mü ki o ulu pınarın billûrî sularıyla elimi yüzümü yıkamayayım, kalbimi parlatmak için isticâl göstermeyeyim? Cenâb-ı Hakk'ın azîm bir lütfu ki temin-i maişetim için çalıştığım zamanlar arasında kıymettar risaleleri yazmak için vakit bulabiliyorum. Bu fırsatları kaçırmak istemediğim içindir ki acele ediyorum. İsticâlimin en büyük sebebi, muhtaç bulunduğum teselliyetkâr nurları, o risalelerde buluyorum. Nasıl ki içerisinde tevakkuf imkânı olmayan tünellerden haris kumpanyalar fazla seyr u sefer etmekle iftihar ederler. Talebeniz de kezâ, o cihan-kıymet risaleleri ne kadar fazla okur-yazarsam, o kadar istifade-bahş ve müftehir olacağım.

On Altıncı Mektub'u serâpâ okudum. Her türlü mezâhim ve meşakkate karşı gösterdiğiniz sabır ve tevekküle meftun oldum. O Sözler'i okudukça, bütün mevcudiyetim bir ıssızlık içinde parlayacak zannettim. Tehâcüm-ü ıztırâp için hep güler yüzlü, güzel yüzlü sabırlar temenni ettim.

Yirmi Üçüncü Söz, derinden gelen bir sayha gibi insaniyete bağırın ve insanlara insanlıklarını ihtar eden ve en âli makamlara sahip olmak yollarını gösteren ve kârîlerini tekâmüle sevkeden ve meşru aşklar doğuran ölmez bir teselli hâtırasıdır. Sözü uzatmaya başladım. Yirmi Üçüncü Söz'ü lâyıkiyle takdirden âcizim. Çünkü o, bir teselli ve sâadet mayasıdır.

Ahmed Zekâi

≈ 75 ≈

(Hüsrev'in bir fıkrasıdır.)

Sevgili ve muhterem Üstadım efendim,

Bizi maddî ve mânevî tenvir eden, yükselten ve erişilmez feyizlere müstağrak kılan risalelerinize malikiyetimden ve lâyıık olmadığım hâlde, bu şerefe nâiliyetimden dolayı, Cenâb-ı Hakk'a bînihâye teşekkür etmekte, gerek bu şerefe nâil olmaklığıma vesile olduğunuzdan ve gerekse âtiyen bu hususta üzerimize terettüp eden vazife-i Kur'âniye'de muvaffakiyet kazanacağımızı tebşir etmekte olduğunuzdan dolayı, duyduğum pek büyük bir sürûrla müftehirim. Üstadım, hakkınızda, hatırınıza gelmeyen nimetlerin en güzeliyle dünyevî ve uhrevî mesûd olmanızı her vakit için dua etmekteyim.

Muhterem Üstadım, sizi özlemiştim. Aradaki hâinlerin her hususta engel olmaları, şüphesiz çok müteessir ediyor. Bugünkü hâl yüreklerimizi sızlatıyor, fakat elimizden bir şey gelmiyor. Nur deryasının feyizli risaleleri kimin eline geçerse, o zâtî kendine ciddî olarak raptettiği gibi, müştaklar ve ehil olanlar arasında dolaşüyor.

الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي¹

Hüsrev

¹ Allah'a hamdolsun; bu Rabbimin ihsanıdır.

≈ 76 ≈

(Hüsrev'in Sözler'i yazmaya başladığı zaman yazdığı mektubun fıkrasıdır.)

Muhterem Efendim Hazretleri,

Bu sefer okumaklığımız için irsal buyurduğunuz iki kitaptan birisini Bekir Ağadan aldım. Kitabın birkaç sayfasını okudum. Ve kitabın bir nüshası kendimde kalmak üzere istinsah etmeye başladım. Kitap münderecâtında arada sırada dimağımı alâkadar eden mesâilden bahsettiğini ve küçük mektupların pek büyük hakikatleri kucakladığını gördüm ve çok müstefid oldum.

Altıncı Mektub'a kadar yazılan Sözler'i bir taraftan yazıyor, diğer taraftan da yazının geççe yazılışından sıkılarak okumaya başlıyordum. Pekçok sürûr beni kaplıyordu. Altıncı Mektub'a gelince, şu gurbetteki firkatinizin en hazin kısmını tayyettiğinizi ve bir kısmının da hikâye edildiğini okudum. Okudukça sizinle beraber kalbim hazin hazin ağlamaktan kendimi alama-makta idim. Hatta yanımda bulunan valideme dahi okudum. Okurken validem ağlıyor, gözlerinden yaşlar dökülüyordu. Ben de ağlamamak için nef-sime cebrediyordum. Diğer taraftan da acaba tayyedilen kısmından da biraz yazılsa idi...

Hüsrev

≈ 77 ≈

Ey Üstad-ı Muazzam,

Atabey'e gelen Ramazan meyvesi olan ve Ramazan-ı Şerifin hikmetlerini bildiren Söz, bizi ikaz ve bilmediğimiz hikmetleri tasrih ediyor. Okuduğum her Söz, neşrettiğiniz o ulvî hakikatler için âciz lisanım tavsif ve takdirden âciz kalıyor. Ve görüyor ve anlıyorum ve öyle iman ediyorum ki bir zaman gelecek, bu Risalâtü'l-Envar ve Mektubâtü'n-Nur, için için ateşlenen, feveran eden bir dağ gibi hararetle nur-feşan bir menba kuvvetine tesahub edecek. Ve belki de etmiştir. Bir düğmesine basmakla her tarafı ziyaya müstağrak eden bir elektirik dinamosu gibi kendinden çok uzak mesafeleri ikaz ve irşad nuruyla ihâta edecektir.

Nur'un eski talebesi merhum Lütfi'nin arkadaşı
Zeki

≈ 78 ≈

(Hüsrev'in bir fıkrasıdır.)

Muhterem Efendim, sevgili Üstadım,

Yirmi Dokuzuncu Mektub'un bir kısmını nasıl bulduğum ferman buyuruluyor. Bu hususta ne yazabilirim, ne gibi bir fikir dermeyen edebiliyim? Risalelerin her birisinin nurları bir, fakat mevzuları ayrı, güzellikleri ayrı, latiflikleri ayrı, zevkleri ayrıdır. Bu risalenin nuru diğer risaleler gibi her tarafı parlak, her köşesi güzeldir. Bilhassa, ruhlarımızı sızlatan, kalblerimizi ağlatan bu hâl-i müessife dolayısıyla, sevgili Üstadımdan bir şifa-yı âcil bekliyordum. Bu şifayı, Yedinci, Sekizinci, Dokuzuncu Nükteler beklediğim devâyı vermiş ise de binler maslahat ve faydaları içinde yalnız bir maslahat için bile olmadığı hâlde tebdil edilen şeâir-i İslâmiye'den bazıları, bizi çok meyus ve müteessir ediyor.

Fakat, sevgili Üstadım, zaman takarrüb etmiş olmalı ki bir taraftan mülhidlerin tecavüzleri ziyadeleştikçe, diğer taraftan muhterem Üstadımızın, Kur'ân'ın feziyle nâil olduğu hakikat deryasından kükreyip gelen gizli hakâiki izhar etmesi bizim sevincimizi artırmaktadır. Madem çiçekleri görmek için baharı beklemek zarureti vardır; biz de ona şiddetle ve sabırsızlıkla intizar etmekteyiz.

Hüsrev

≈ 79 ≈

(Hüsrev'in fıkrasıdır.)

Sevgili, muhterem Üstadım, kıymettar Üstadım,

Bekir Ağayla gönderdiğiniz mektuptan duyduğum sürûru tarif etmek, benim gibi âciz bir talebenin ne lisanı ve ne de kaleminin haddi değildir. Sevincimden mektubunuzu takbil ediyor, ruhum sizinle yaşadığı hâlde, cismen uzak bulunduğumuzdan ağlıyordum. Zaman oluyor ki gözlerimden dökülen yaşları yazı yazmak veyahut risaleleri okumakla teskin edebiliyordum. Zaman oluyor, kalbim mütemadiyen ağlıyor, ah sevgili Üstadım! Sizden pek büyük istirhamım budur ki beni affediniz. İki-üç seneden beri dünyayı sevmez olduğum hâlde kurtulamadığımdan çok müteessirim. Issız sahralar, susuz çöller, ruhumun birer meskeni oluyor. Hayalen oralarda dolaşıyorum. Güya bir şey arıyorum.

Evet, bir şey arıyorum. Heyhât, aradığım hem çok yakın, hem çok uzak görünüyor. Bilmiyorum, daha ne kadar zaman bu hâl içerisinde çırpınacağım. Evet, yine pekçok müteşekkirim. Nasıl teşekkürüm hadsiz olmasın? Henüz bir sene oldu; iki gece birbiri üstüne gördüğüm iki rüya-yı sadıkada, temelleri atılmakta olan büyük bir gülyağı fabrikasının kâtipliğine tayin edilmiş ve işe mübaşeret etmişim. Bu rüya tarihinden iki ay sonra risaleleri yazmaya başladım. Ve bilhassa Yirmi Sekizinci Mektub'un Yedinci ve Sekizinci Meseleleri'nde, hizmetimizin makbuliyeti ve rıza-yı ilâhî dahilinde olduğu pek açık bir lisanla yazılması, âciz talebenizi de dilşâd etmiş bulunuyor. Sevgili Üstadım, Allah sizden ebeden razı olsun.

Hüsrev

≈ 80 ≈

Ey Aziz Üstad,

Bu defa yazmaya muvaffak olduğum üç mevkıftan mürekkep Otuz İkinci Söz'ü berây-ı tashih takdim ediyorum. İşbu kitabın, nazar-ı âcizîde giranbahâ bir hazine olduğunu yazmaya, bilmem, lüzum var mı? Dünyanın ölçülmek imkânı olmadığını söyleyen zât ve fikr-i beşerin nâmahdut bir arazi olduğunu iddia eden adam ne doğru söylemişler! Bu noktada fikrim, gittikçe inkişaf eden efkârımın ve dar muhayyilemin genişlemesinden mütevellit bir fikirdir. Dünyanın ölçülmez bir boşluk olduğunu ve fikr-i beşerin nâmahdut olduğunu izah maksadına müstenit değıldir. Demek ki her risaleden ruhum ayrı ayrı gıdasını alıyor. Otuz İkinci Söz'ün kalbime ve ruhuma bahşettiğı safâ-yı sermedî ve câvidânî değıil mi ki bu uzun mektubumla mesruriyetimi izhar için sizi tâciz etmeme bâdi oluyor. Hülâsa, tatlı bir sermestî içinde hayatımdan memnum. İnşallah, duanız himmetiyle, böyle meşru bir sermestî içinde hayatı ebediyeye vâsıl olacağım inşaallah.

Ahmed Zekâi

≈ 81 ≈

(Hüsrev'in bir fıkrasıdır.)

Çok muhterem, sevgili Üstadım,

Yirmi Dokuzuncu Mektub'un Üçüncü Kısmı'nı okuduk. Mektup münderecatı hepimizi şevke getirmiş, sevinçle her tarafımızı doldurmuştu. Kur'ân-ı Hakîm'in bazı âyâtından çıkan kıvılcımlarıyla, bir taraftan akli gözlerine

inmiş olan maddiyyûnlar ve emsâli tabakasına karşı, Mektûbatü'n-Nur ve Risalâtü'n-Nur'la meydan okuyarak onların kafalarına hakikat tokmaklarını vurmakta ve diğer taraftan onların kalblerini pek parlak feyizleriyle doldurmaktadır.

On sekiz bin değil, sevgili Üstadımın buyurdıkları gibi, yirmi sekiz bin âleme bakan o büyük Furkan-ı İlâhî'nin, bugünkü asırdan başka gelecek asırlara da bakan vecihlerinin bazı mühim noktalarına işaret edilmesi ve lafzullah üzerinde vâki tevâfukatın göze çaracak ve nazarı celbedecek şekle ifrağ edilmesi ve bazı kelimelerde görünen mânidar tevâfukatın güzelliğiyle meydana çıkarılması hakkında vâki Üstadımın fikirlerine, haddim olmaya- rak, yine Üstadımdan aldığım kuvvet ve cesaretle iştirak ediyorum. Ve böyle bir Kur'ân-ı Kerîm'in yazılması hakkında vâki olacak her fedakârlığa hazır olduğumu, utanarak, baştan ayağa kadar beni istilâ eden bu sürûrun verdiği hâlet-i ruhiye üzerine arz ediyor ve ayrıca diyorum ki: Sevgili Üstadıma istenilen şekilde kendi elimle yazılmış bir Kur'ân-ı Kerîm'i yazıp takdim etmeyi çok arzu ediyorum. Fakat meselenin müstâceliyetini düşünemiyordum. Ve bir de diğer kardeşlerimin bu şereften mahrumiyetidir ki bu fikrimin ve bu arzusun kabulünde ısrar edemiyorum.

Evet, sevgili Üstadım, inşaallah, zaman takarrüb etmiştir. İnşaallah, mev'ûd vakte biz de erişmiş bulunuyoruz. Artık sebep, Selef-i Sâlihîn'in Kur'ân'a hâşiye olarak bir şey ilâve edilmemesi hakkındaki kararlarının zamanlarına ait bulunması ve ulemâ-yı müteahhîrînin müsaadeleri de Arapça'nın tahsili cihetine gidilmediğinden ileri geldiği kanaatini taşıyarak, Arapça'nın okumak ve yazmak istenilmediği bir zamanda bulunuyoruz. Binaenaleyh, Kur'ân hakkında sevgili Üstadımın düşündüklerine pek büyük bir ihtiyaç olmakla beraber, bu güzel ve pek büyük bir emr-i hayra kapı açan bu işin hemen ikmal edilmesi için her şeye tercih edilmesi rica ve istirhamındayım. (Saatçi Lütfi Efendi kardeşim de bu kanaattedir.)

Sevgili Üstadım, Allah sizden hem ebediyen razı olsun, hem de her bir hayırlı işinizde muvaffak etsin, duasıyla Cenâb-ı Hak'a müteşekkir olduğum hâlde size olan minnettarlığımı arzeder ve dâmenlerinizi öperim, muhterem efendim hazretleri.

Hüsrev

Ey Üstad,

Kur'ân'ın bir mâkesi olan yazdığım risaleler, senin ne büyük üstad olduğunu kabul ve teslime kâfidir. Sen ki ey aziz Üstad, İslâmiyet üzerine çöken zulmet ve gaflet perdelerini risalelerinle yırttın. O mülevves perdeler altındaki en nurlu hakikatleri meydana çıkardın. Senin sarsılmaz azmin, kahraman metanetin, ârâmsız sa'yin semeresiz kalmadı. Anadolu'nun ortasına öyle bir âb-ı hayat çeşmesi açtın ki¹(Hâşiye-1) bu çeşmenin muslukları yazdığınız Risaleler'in, neşrettiğiniz eserlerin hakâikidir. Menba ve mâdeni, bâkî olan Kur'ân-ı Hakîm'in bahridir. Birgün olup bu dâr-ı imtihandan saadet âlemlerine göçtüğün zaman, kıymettar eserlerin seni nâmınla beraber yaşatacaktır. Ne mutlu, senin açtığın çeşmenin kıymetini takdirle ona muhafız ve müdâfi olan ve icabında eserlerinin ahkâmını ilân ve telkin uğrunda bin canla hayatını fedâyâ müheyyâ olan, candan sevdiğin talebelerin var. Uhrevîler diyarında olduğunuz zamanlarda dahi sizin ruhunuzu muazzeb edecek hareketlerde bulunmayacaklarına emin olunuz. Birçok esrar-ı Kur'âniye'nin anahtarlarını şimdiden talebenize tevdi ettiğimize, onlar canla başla size minnettar ve müteşekkirdirler. Bugün saçmakta olduğunuz feyizli nurlar, beşeriyetin hakikî insan olanlarını pâyânsız sürûrlara istiğrak ederek, mükellef oldukları vezâifi bildiriyor. Hizmetiniz inkâr edilmez ve senin fedakârlığın azîmdir, azîmdir.

Aziz Üstad, hizmetin göklerde gezsin²(Hâşiye-2) ve siz destanlarda geziniz. Fedakâr Üstad, diyanetten medet almayan, ehl-i gafletin gafletini ziyadeleştiren edebiyat denilen müthiş sarhoşluk, ancak ve ancak sizin âsâr ve telkinleriniz sayesinde mündefî oluyor. Dinsiz milletler pâyidâr olamayacağı ve hat-ta insaniyeti bile öğrenmeden dünyadan gelip geçeceklerini pek mâkul ve mantıkî delillerle isbat ettin. Eserlerin, ruhun gibi ulvî ve ihatalı.

1 (Hâşiye-1) Bu hizmet-i kudsiyedeki sevap ve şerefte benim gibi bîçârenin hissesi, tasavvur ettiğiniz miktardan binde bir düşse yine şükrederim. Ehl-i hüner, elmas kalemleriyle imdadına yetişen sizin gibi Kur'ân'ın hâlis şâkirtleridir.

2 (Hâşiye-2) Bu kardeşimin bu hissine iştirak etmiyorum. Rıza-yı ilâhî kâfidir. Eğer o yâr ise, her şey yârdır. Eğer o yâr değilse, bütün dünya alkışlasa beş para değmez. İnsanların takdiri, istihsanı, eğer böyle işte, böyle amel-i uhrevîde illet ise, o ameli iptal eder. Eğer müreccih ise, o ameldeki ihlâsı kırar. Eğer müşevvik ise saffetini izale eder. Eğer sırf alâmet-i makbuliyet olarak, istemeyerek, Cenâb-ı Hak ihsan etse, o amelin ve ilmin insanlarda hüsn-ü tesiri namına kabul etmek güzeldir ki **وَاجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقِي فِي الْآخِرِينَ**¹ buna işaretler.

Said

*1 "Bana gelecek nesiller arasında hayırla anılmamı nasip buyur." (Şuarâ sûresi, 26/84)

Sevgili Üstadım, müsterih olmalısınız ki sizin sa'yiniz beyhûde değildir. Lâyemût risalelerin ilelebed kıymetli ellerde gezecek. Bugünkü dinsizlere had-dini bildirecek. Ve belki iman dahi bahşedecek. Zaten sizin talebiniz bu değil mi? Emeliniz, gayeniz, iman dairesinde ikaz ve irşad hedeflerine yetişmek değil mi? Felsefe mezbelelerinde nâlân, sürünen edepsizler, elbette hakikî edebi ve edebiyatı sizin eserlerinizde bulacaklarına asla şüphe yoktur ki böyle olacak.

Siz de artık muhterem Üstad, muhtaç olan koca bir millete tarif ve mik-yas kabul etmez bir hizmeti îfâ etmiş bulunuyorsunuz. Bu millet, bu toprak, bu vatan hiçbir zaman size olan borçlarını ödeyemezler. Dilerim ki bu azîm, kudsî hizmetinizin mükâfatını Cenâb-ı Hak size pek lâyük bir tarzda ihsan etsin. Dünya ve âhirette sizden ve bizim gibi âciz ve kusurlu hizmetçilerinden razı olsun, âmîn...

Lütfi'nin arkadaşı

(Hüsrev'in fıkrasıdır.)

Sevgili Üstadım,

Yorucu bir kuvvetle gece ve gündüz beni düşündüren ve fakat hiç de kıymeti olmayan vaziyetten kurtaran mektubunuzu aldığım vakitten beri, sürûr içinde, Cenâb-ı Hakk'a bînihâye teşekkürlerimi takdim ediyor ve beş vakitte, eltâf-ı ilâhiyeye mazhariyetinizi dua ediyorum. Bilhassa sevincimi artıran keyfiyet, Cenâb-ı Hakk'ın sırf hizmet-i Kur'ân'da istihdam etmesinin iş'ar buyurulmasıdır.

Muhterem Üstadım, vaziyetimden çok çok memnunum. Artık emr-i âlileri mûcibince hiçbir şey düşünmüyorum. Düşündüğüm bir şey varsa, o da Risale-i Nur'dan Sözlere'yi ikmal etmek, bunlardan istinsah ederek arkadaşlarımızın çoğalmasını temin etmek için lâyükıyla çalışmaktır. Bunun için, kendimde gördüğüm âriyet ve emanet bir varlığa değil, belki Cenâb-ı Hakk'ın kudret ve lütuflarına istinad ediyorum.

Muhterem Üstadım, yazdığım Otuz İkinci ve Yirmi Yedinci Sözlere'yi takdim ediyorum. Yirmi Yedinci Mektup'ta arkadaşlarımızın ihtisâsatlarını okurken, bilseniz, ne kadar sürûr duyuyorum. Yekdiğerine, ayrılmamak için kıymetsiz maddî iplerle değil, kıymetli ve mânevî iplerle bağlanmış bir aile ve bir cemaat efradının hissedeceği sevinçle mütelezziz oluyorum. Şüphesiz, zât-ı Üstadâneleri başımızda olmakla beraber, büyük olanlarımız ağabey ve

beraber olanlarımız da kardeşlerimiz olmuşlardır. Veyahut ben bu cemaatin içerisine dahil olduğumdan, fevkalhad bahtiyarım. Kur'ân-ı Mübîn'in nurlarının ahz ve neşri hususunda, sevgili Üstadımız, şahsiyetiniz vasıta kılınmasından dolayıdır ki sizi bize veren Cenâb-ı Hakk'a minnettarlığımızı tahdid edemeyiz.

Hüsrev

84

(Sabri'nin bir fıkrasıdır.)

Eyyühe'l-Üstadü'l-Muhterem,

Bi'l-istinsah takdim-i huzur-u fâzilâneleri kılınan Yirmi Sekizinci Mektub'un Yedinci Meselesi tam zamanında izhar-ı endam etmiştir. Şu mübarek eser Risalâtü'n-Nur ve Mektubâtü'n-Nur'un bir nevi tarihçeleri olduğu gibi, diğer cihetten de âsâr-ı pür-envârın senedât ve berâhin-i kat'iyeleri hükmünde görülmekle beraber, üç seneden beri dimağımda mahsus ve mahfuz birçok ihtisasatı da bu kere zâhire çıkarmıştır. İşte Kur'ân-ı Azîmüşşân'ın derece-i kudsiyet ve ulviyet ve nuraniyeti böyle elmas ve mücevherat-ı mâneviyeyi câmi bulunduğu, bu mesele ve emsâli mesâilden anlaşılmalıdır.

Evet, şu hakikati de itiraf etmek lâzım ki bir mücevherat hazinesi ne kadar zengin ve ne kadar yüksek bir servete mâlik olursa olsun, bâyii, dellâlı, usûl-ü bey u şîrâya âşinâ olmazsa, zilyed bulunduğu kıymettar hazinenin müştemil ve muhtevî bulunduğu emtiayı, lâyıkıyla âleme ilân ve enzâr-ı âmmeye vaz edemez. Binaenaleyh, şu devr-i müşevveşte, hakâik-i Kur'âniye'nin hakkıy-la bey u şîrâsını yapan dellâl-ı Kur'ân'ın değil altı senedir, belki kırk seneden beri ehl-i İslâm'a hitâben,

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ تِجَارَةٍ تُنْجِيكُمْ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ¹

fermân-ı rabbânîsiyle nidâ etmeleri, bilumum envâr-ı imaniyeye muhtaç ümmet-i Muhammed'i medyûn-u şükran eylemiş ve eylemektedir.

Sabri

¹ "Ey iman edenler! Sizi pek acı bir azaptan kurtaracak çok kârlı bir ticareti size bildireyim mi?" (Saf sûresi, 61/10)

≈ 85 ≈

(Sabri'nin fıkrası.)

Eyyühe'l-Üstadü'l-Muhterem,

Bu kere Yirmi Yedinci Mektub'un İkinci Zeylini, Yirmi Sekizinci Mektub'un Beşinci, Altıncı Meselelerini bilistinsah asıl maa-suret takdim ediyorum. Bendeleri Yirmi Yedinci Mektub'un telif ve tesis ve tertibinde çok mühim bir isabet hissediyorum ki bu mektubun telifindeki gaye, katiyen mektup sahiplerini ilân ve teşhir olmadığı, belki muhtelifü'd-derecât zevi'l-efkâr ve elbâbın her biri, Nur'ların ancak yüzde birer hâssalarını ve fevâidini görerek, dellâl-ı Kur'ân'ın bir dereceye kadar nidalarını taklide çalışmaları, ayrıca bir zevk ve letâfet ihsas ediyor.

Nur deryasını görmeyen bazı kimseler müştâkane soruyorlar ki: Mensup bulunduğunuz Nur eczahanesinde ne gibi muâlecât var ve asıl mevzuları nedir? Evvelce bu suâle karşı Risaletü'n-Nur'u mümkün ise birer birer göstermeye, değilse aklım erdiği kadar söylemeye mecbur idim. Şimdi ise, Risaletü'n-Nur'un yüzde on nisbetinde mevzuunu mümkün merteye ifadeye hazırım. Ve nîm bir fihristini andırır Yirmi Yedinci Mektub'u veriyor ve bildiriyorum. Cüz'î-küllî maksadımı bildirebiliyorum. Nur'ların ekser aksamı vücuda geldikten sonra Yirmi Yedinci Mektup âdeta işaret tabancası gibi endahet edildi. Ve hem de Nur deryasının askerleri beyninde bir nevi müsabaka vazifesini de gördü. Her müntesip meşher-i Nur'a az çok hünerini döktü.

Sabri

≈ 86 ≈

(Sabri'nin fıkrasıdır.)

Eyyühel Üstad,

İd-i saîd-i fitrânizi tebrik ve bilvesile dest ve dâmen-i kerîmanelerini öperim.

Efendim, her an Nur'larla tegaddi eden ruh-u âcizânem, yine evvelki Cuma günü muğaddî bir nura muntazır iken, Yirmi Dokuzuncu Mektub'un Üçüncü Kısmını ihsan ve irsal buyurulmakla fakir talebeniz müşerref ve müstefid ve minnettar kalmıştır. Bir saatlik misafir kalan bu eser-i kıymettar ve mânidarları hemen Abdullah götürdü. O rüya-misal gördüğüm eserin, bir haftadan beri dimağimdaki kıymettar nakışlarını ve mânidar meallerini, aczim dolayısıyla ifade edebilmeye iktidarım yok.

Şu kadar arzedebileceğim ki bu burhânî, senedî, şuhudî, velhâsıl kâffe-i esbab-ı sübutiyesi aslında münderiç ve müstemil bulunan kıymettar eser, umum Risale-i Nur ve Mektubatü'n-Nur'un güneş-misal i'câzları, âlemleri hayrette bırakan kerametleri, dost ve düşmanın itiraf ve takdirini kazanan âsâr-ı sâbika-yı nuraniyenin ne kadar güzellikleri ve meziyetleri varsa, san-ki bu kısımda içtima etmiş. Ve yahut şöyle diyebileceğim ki her ne zaman nurlardan bir risale görsem, bu gibi veyahut daha ziyade bir zevk-i hakikî ve sürûr-u nâmütenâhi görüyorum. Şu hâlde bu acip mahsusat ve meşhudat, ancak Nur'lara ait ve münhasır bir i'câz, kezlâlik Nur'lara mahsus bir kerametidir demek, ehl-i imanca kâmil bir kanaat mevcut bulunacağına emimim. Bilhassa tevâfukatı, tefsiratı gösterilerek tahriri musammem ve menvî bulunan Kur'ân-ı Azîmüşşân'ı, umum ehl-i iman ve tevhid kemâl-i hâhişle ve nihayetsiz hürmetle karşılayacakları bedâhette olduğu gibi, birçok kimsele- rin de, âhir ömürlerinde yeniden okumaya şevk ve gayret gösterecekleri, bir ihtimal-i kavîdir. Daha nice emsali nâmesbuk âsârın vücuda getirilmesini, bütün ruhumla diler ve Cenâb-ı Mün'im-i Hakikî'den muvaffakiyetler temenni eylerim, efendim.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Hâfız Sabri

﴿ 87 ﴾

(Sabri'nin fıkrasıdır.)

Üstad-ı Âlişânım Efendim,

Şu iki geceden iğtinam edebildiğim vakitlerde, Yirmi Dokuzuncu Mektub'un Birinci Kısmı'nı istinsah ederek, kendi nüshamı Ali Efendiye ve aslını zât-ı Üstadânelerine iade ve takdim ediyorum. Şu bir aydan beri, ruhlarımız ateşe mâruz çimen gibi yanık, küskün, solgun bir vaziyette olup, hatta ekser arkadaşlarla, bu mesele hakkında ne hatt-ı hareket takip edeceğimizi mektupla muhabere ve müşavereye başladık. Ve bu tarafta Üstad-ı Âzamımıza en yakın bendeleri olduğu için, şifahen veya tahriren bu bapta mâruzatta bulunmak emelinde iken, bu dertlere birer iksir, ilâç ve cevab-ı şâfi olan Yirmi Yedinci Söz'ü, bir kat daha muvazzah ve oldukça şümulü bir cevâb-ı âliyi bizlere ihsan eden ve kısacık cümlesi nâmütenâhi hakâik-i maânîyi câmi

¹ Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

bulunan, “bahr-i muhît-i kebir” tâbirine mâsadak olan her bir cümle-i Kur’âniye şu kısımda, bilhassa Beşinci, Sekizinci ve Dokuzuncu Nükteler’de asrın kuru kafalı, müflis, felsefeci şeytanlarını gemlemiş, iskât etmiş, daha doğrusu bütün bütün ilzam ve ruhlarımızı da tenvir ve tesrir ve teselli etmiştir.

Üstad-ı Muazzezim, Kur’ân-ı Azîmüştân’ın, ne derecelerde zengin bir hazine-i rahmet-i ilâhiye bulunduğu vâreste-i arz olup, o hazine-i kudsiyenin muhtevi bulunduğu envâ-ı türlü elmas ve pırlantaları çıkartmak ve bilvesile bizim gibi muhtaç olanlara da verdirmek hususunda, Nur’lar Külliyyatı’nın ekserisinde tam bir muharriklik vazifesini deruhte eden Üstad-ı Sâni Hulûsi Beyefendimi, teşbih ve tâbiri caizse, saatçilerde bulunan yıldızvâri sekiz-on ağızlı saat anahtarlarına benzetiyorum ki o müteaddit ağızlı anahtar, âlemde mevcut her saati tahrik eder, işletir. Mümâileyh beyefendim de aynen o hâlde olup, emsâli görülmemiş ve duyulmamış birçok mesâil-i mühimme-i hakikiyeyi Hazreti Kur’ân ve dellâl-ı Kur’ân’dan istiyor.

Şu asırda hazine-i hâssa-yı mâneviyenin hazinedar-ı bînazîri de, o kıymettar sâiline en kıymettar ve ruha tam bir gıda-bahş mevâdd-ı mâneviye-i Kur’âniye’yle i’zaz ve ikrâm ederken, o halkaya lâyük ve müstehak olmadığı hâlde, fakir de gıda-yı ruhânîmi ârâmsız alınca, o mevâidi ihsan edene de getirene de isteyene de hadsiz medyûn-u şükran kalıyorum. Bu defaki aldığım lütufnâme-i ekremîlerinde, gücenmesini hazır farzederek, “Mektupla muhabere etmiyorum.” buyuruluyor. Bu hususta kalb ve ruhuma “Ne dersiniz?” dedim. “Estağfirullah, sadhezâr estağfirullah! Biz ölmüştük, lehül-hamd, bize taze hayat bahşedildi. Gücenmeye hiçbir cihetle hakkımız yok. Vazifemiz olan duaya devam ve teşekkür borçluyuz.” cevab-ı hakgûyânesini ruhumdan aldım.

Hâfız Sabri

≈ 88 ≈

(Hulûsi Bey’in fıkrasıdır.)

Eyyühe’l-Üstadü’l-Muhterem,

Bu kere Yirmi Dokuzuncu Mektub’un Dört ilâ Dokuzuncu Nükteleri’ni hâvi mübarek mektubunuzu, Yirmi Sekizinci Mektub’un Yedinci Meselesi’nin sırr-ı azîm-i inâyet beyanındaki hâtimesi namını verdiğiniz ve mu’ciz-nümâ Ramazanın hikmetlerini beyan eden Yirmi Dokuzuncu Mektub’un İkinci Kısmı’nı ve münevver hâtem-i i’câzı kemâl-i şükranla aldım. İştihakla, lezzetle,

zevk-i mânevî ile defaatle okudum. Fakat iki haftaya yakındır ki cevap yazamadım. İşte bu mübarek Cuma günü, hem Nur'lardan aldığım feyizleri, tesellileri, hem kalbî teessüratımı icmâlen arz maksadıyla, bu varak-pâreyi tahrîre lütf-u Hak'la başladım.

Evvelen, Yirmi Dokuzuncu Mektub'un altı nüktesiyle Kur'ân'ın hakikî tercümesi kabil olmadığını, imandan zerre kadar nasibi olana, Yirmi Beşinci Söz'deki burhanlara zeylen isbat ediyor. Ve şeâir-i İslâmiye'yi gayet güzel bir üslûpla tarif ve mütâlaa etmekle beraber, ulemâü's-sû ashabına çok mü-kemmel ve mânevî tokat aşkediyorsunuz. Ve nihayetle, mektuptaki hakikatlerin Kur'ân'dan geldiğine akli takvim için, onun belâgat-ı i'câz ve îcâzına imtisâlen,

لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ¹

âyet-i kerîmesini nazara vaz' ediyorsunuz. Bu biçâre duacınız, talebeniz ibraz ve irsal buyurduğunuz Nur'ların mütâlaasında, müsbet ve menfî iki tesir altında ne yapacağını ve ne edeceğini şaşırıyor. Çünkü mânevî vazifemizi îfâ edemiyoruz. Çok az ve dar bir muhite neşredebiliyoruz. Bid'at ve dalâlet her gün artmakta, ahkâm-ı İslâmiye'ye, sünnetlerden başlayarak ve Kur'ân hedef tutularak, çok insafsızca hücum edilmekte olan böyle bir zamanda ve tam bu yaralara münasip merhem olacak, bu nurlu ve şifalı eserlerin mahdut eşhas arasında ve yalnız bu zavallıların ümit ve imanlarını takviye edecek vaziyette kalması teessürü artırmakta ve dergâh-ı ilâhîye ilticadan başka çâre bırakmamaktadır.

Evet, kat'î kanaat hasıl olur; hatta dikkatle bakılsa görülüyor ki bu saray-ı âlem inkirâza hatve-behatve yaklaşmakta. Her saat çatısından tuğla, duvarından bir kerpiç, sıvasından bir parça kopmakta, hatta lâmbasının ışığı azalmaktadır. Eksilmez, yıpranmaz, yıkılmaz, değişmez zannolunan bu kervansaray elbette eskiyecek, yıpranacak, yıkılacak ve değişecektir.

İşte, beşere, bilhassa müslümanlara ârız olan ve alettevâli artmakta olan zaafılar, bu neticeyi tâcil ediyor, mütâlaasındayım. Fakat, irşad buyurulduğu üzere, madem ki neticeyle değil, hizmetle mükellefiz. O hâlde, ümidimizi kesmeyerek, sabır ve sükûnla dua ve niyazla dergâh-ı ilâhîden yalvarmalıyız. "Muhîl ilim ve zevalsiz ve nihayetsiz kudret sahibi olan Hâlîkımız iyi yapar, iyilikler halk buyurur, inşaallah." demeliyiz.

¹ "Cehennemliklerle cennetlikler elbette bir olmaz. Felâh ve başarıya erenler, cennetliklerdir." (Haşir sûresi, 59/20).

Yirmi Sekizinci Mektub'un Yedinci Meselesi'nin Hâtimesi, gaybî işârât hakkında, ihtimalen dahi olsa her türlü evhamı izale etmek maksadıyla yazılmıştır. Sıddıkınız, elhamdülillâh, mübarek eserlerde delâlet ettikleri manalarda, işaret ettikleri hakâikte, bütün mevcudiyetle kabul ve tasdik ve kudsî maânisini dercan etmekten başka bir his asla taşımamıştır. Nasıl ki aziz Üstadımız bu Kur'ânî cevherleri kendisine göstermekle iktifa etmiyor ve muhtaçlara da "Bakınız, görünüz, istifade ediniz; siz de muhtaçlara, müştaklara, mütehayyirlere göstermeye vasita olunuz." buyuruyorlar. Bu fakir talebeniz bu emre "Alerre's-i ve'l-ayn, sem'an ve tâaten!" demiş. Ve –alâ kaderi'l-imbân ve mütevekkilen alellah– bu emel uğrunda hizmette bulunmayı minnettarâne arzu etmekte bulunmuştur. Binaenaleyh gaybî tevâfuk hakkındaki bu müdel-let ve muknî beyanat da yerindedir, fazla değildir. Bu da herhalde lâzımdır. Buna mutlak ihtiyaç vardır veya olacaktır. Gösterilen misalden de anlaşılıyor. Özene bezene yazılmış, senelerle emek sarfıyla cemedilmiş, toparlanmış, tefsir kavâidine siyak ve sibak-ı kelâm gözetilerek, muhtemelen bazı yerlerinde kesret-i istimâl sebebiyle, hâh-nâhâh nazar-ı dikkate çarpan tevâfuk ve muvâzenete de an-kasdin ihtimam edilerek, emniyetle vücuda getirilmiş olan bir tefsir ile doğrudan doğruya hazâin-i mukaddese-i Kur'âniye'den, bu asır insanlarına, müslümanlarına göre nebeân, feverân ve lemeân eden nurlu âsârdaki gaybî muvafakat, muvazenet kıyas edilebilir mi? Asla!..

Hâtimedeki Ahmed Galip Bey'in fıkrası hoştur. Bu fıkranın Hazreti Kur'ân'a ve mahzen-i esrar-ı ilâhiyenin bir nevi nurlu reşahatı ve lemeâtı olan Sözlere nisbeti, güzelliğini arttırmıştır. Allah bu gibi kardeşlerimizin adedini çok arttırsın. Ve cümlesini, bu meyanda bu fakir-i pür-taksîri de muvaffakun bilhayr buyursun, âmîn...

Yirmi Dokuzuncu Mektub'un İkinci Kısmı, Kur'ân'ın has dürbünüyle bakılmak suretiyle, Ramazanın hikmetlerinden dokuzu mükemmelen ve emsalsiz tarzda beyan buyurulmuştur. Allah sevgili Üstadımızdan razı olsun. Bu sene burada Ramazan-ı Şerife riayet, evvelki senelerden zâhîren ziyade idi. Gönül arzu ederdi, keşke bu âli eser, bu Ramazandan evvel elimize geçmiş olaydı! Seyyidü'r-Rusûl, Nuru'l-vücûd Efendimiz Hazretleri (*sallâllâhu aleyhi ve sellem*)¹ **الَّذِينَ النَّصِيحَةُ** buyurdukları mâlûm-u fâzilâneleridir. İşte bu sebeple, azlığından müteessir olduğum buradaki cemaatimize tam vaktinde okumak

¹ "Din nasihatidir." Müslim, *îmân* 95; Ebû Dâvûd, *edeb* 59; Nesâî, *bey'at* 31; Dârimî, *rakâik* 41; Ahmed İbni Hanbel, *el-Müsned* 1/351, 2297, 4/102. Ayrıca bkz.: Buhârî, *îmân* 42 (bab başlığında).

suretiyle, bu emr-i celî-i nebevîyi de yerine getirmiş olurduk. Fakat bu şeref-ten mahrumiyetimiz, maddî uzaklığından ileri gelmiştir. Çünkü Kur'ân'ın madem ki ilk nüzûlü şehri Ramazanda olmuştur. Bu asırda ve şu zamanda da, o mübarek âyetin¹ hikmetleri hakkında eser yazılmasının bu ayda olması en-zeb ve alâdır. Cenâb-ı Hak emsal-i kesiresiyle, hayırlısıyla cümlemizi müşer-ref buyursun, âmîn...

Hâtem-i i'câz, hizmet-i Kur'ân'daki kıymetkar kardeşlerimi tanıttırdı. Ve şu güzel nurlu beyti hatırlattı:

Âyinedir bu âlem, her şey Hak'la kâim,
Mir'ât-ı Muhammed'den, Allah görünür dâim.²(Hâşiye)

Ve şu fıkrayı söylettirdi:

Âyinedir bu hâtem, herkes sıdk ile hâdim,
Mir'ât-ı Üstaddan, Kur'ân'dır görünen dâim.

Allahü Zülcelâl cümlesinden razı olsun. Bu mübarek mir'âtın boş köşesi-ne, bu beyitle imzamin konulmasını tasvib-i ârifânelerine arz ederim.

Hulûsi

(Binbaşı Âsım Bey'in Risaletü'n-Nur Sözleri hakkında temsîl ettiği bir fıkradır.)

Münezzehdir şuûnattan, hep ilham-ı ilâhîdir,
Okurken nur alır vicdan, sûtûr-u bî-tenâhîdir,
Riyâdan, kibirden, her meâsîden münezzehdir,
Kelâm-ı lâyezâlîden gelen bir nur-u müferrihtir.

Nasıl bir vecd içinde anladım bilsen, bu âsârı,
Bu, âyetler gibi nuranî ve lâhutî bu efkârı,
Meâsir mi? Eser mi? Müncelî, yoksa müessir mi?
İlâhî bir "sirran"dan berk uran, hayret-fezâ sır mı?

¹ Bakara sûresi, 2/185.

² (Hâşiye) Latîf bir tevâfuktur ki birinci Hulûsi ile ikinci Hulûsi unvanını alan Sabri Efendi, buradaki birbirinden çok uzak oldukları hâlde, aynı fıkrayı mektuplarında bana karşı yazıyorlar.

Anılmaz, anlatılmaz, sırr-ı vahdetten haberlerdir.
Sen ey gafil beşer, bil nefsini, gör ki ne şeylerdir.
Bütün kevn vâlih ve hayran düşündükçe serencâmın
Kerîm hayretle, hürmetle anar nâmın, büyük nâmın.

Âsım

≈ 90 ≈

(Hulûsî Bey'in fıkrasıdır.)

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ حُرُوفِ
رِسَالَةِ النُّورِ وَمَكْتُوباتِ النُّورِ أَلْفَ أَمْثَالِهَا¹

Eyyühe'l-Üstadü'l-Muhterem,

Geçen hafta Yirmi Sekizinci Mektub'un Beşinci ve Altıncı Meseleleri isimlerini alan biri şükre, diğeri harem-i şerif suâline cevap olan iki eser-i âli'l-âlnizi kemâl-i şevkle aldım, zevkle mütâlaa ettim. Çok susamıştım. Şükre da-ir çok derin manalı, şeker gibi tatlı, şeker şerbetinizi besmeleyle içmeye başladım. Bu âciz talebenize nimetlerinin hadd ü pâyânı olmayan ol Hâlık-ı Kerîm, ol Mün'im-i Hakîm, ol Rezzâk-ı Rahîm (*celle celâlihi*) Hazretleri'nin Nur'lar namı altındaki in'am ve ihsanına karşı³ **اللَّهُ أَكْبَرُ² ، الْحَمْدُ لِلَّهِ³** dedim. Ve mânevî susuzluğumu, elim ermez, gücüm yetmez, nazarım erişmez, hülâsa acz-i tam içinde, fakat rahmetinden ümit kesmediğim bir hâlde iken, ol Rahmânü'r-Rahîm Hazretleri'nin muazzez Üstadım vasıtasıyla teskin ettiğine, yüz binler hamd ve şükür eyledim ve edeceğim. Mübarek Sözlerinizde öyle kudsî feyizler var ki sanki talebenizin alâkayla mütâlaa eden veya istimâ eyleyenleri elinden tutuyor. “Bak, bu, bu manaya delâlet eder. Şu, şunun içindir. Bundaki maksat ve gaye ve hikmetler şunlardır. Gel, daha yukarı gidelim, daha ilerleyelim.” diye, menbada menbaya, etekten tepeye, izden yola, hakikatten mârifete götürüyor, çıkarıyor, ziyaret ettiriyor, istifade ve istifâza ettiriyorsunuz. Bu defa, bu seyr ile şükür nehrinin menbana şükür dağının tepesine, şükür çığırının şehrahına, şükür-ü mutlaktaki hakikatle mârifete götürüyor. Ve mebdede olduğu gibi, muntehâda

¹ Risâle-i Nur'un ve Nur mektuplarının harfleri sayınca ve onların bin katı daha fazlası kadar, Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

² Yegâne büyük, Allah'tır.

³ Bütün hamdler, övgüler Allah'adır.

“Der tarîk-ı acz-mendi, lâzım âmed çâr-çiz;

Acz-i mutlak, fakr-ı mutlak, şevk-i mutlak, şükr-ü mutlak ey aziz!”

buyuruyorsunuz. Biz de ¹ فَهَيْتُ وَصَدَقْتُ diyerek mukabele ediyoruz. Dua ve salâvâtla bu kudsî seyahate nihayet veriyorsunuz.

İbraz buyurduğunuz pek âli şefkatten yüz bulan muhtaç ve âciz talebeniz, Üstadının nazarını başka tarafa çevirecek bir suâle cüret eylediği için, “Gel, haydi, Harem-i Şerife girelim. Oranın bugünkü hâlini ve esbabını biraz anlayayım.” demek nev’inden olan Yirmi Sekizinci Mektub’un Altıncı Meselesi’ni de okudum. Çok istifade ettim. Allah sizden razı olsun.

Hulûsi

(Hulûsi Bey’in fıkrasıdır.)

Bu defa lütf ve inâyet buyurulan, Yirmi Sekizinci Mektub’un Yedinci Meselesi’ni hürmetle aldım. Tâzimle ve defaatle mütâlaa ettim. Ayrıca bir defa yeni talebeniz Hâfız Ömer Efendiye ve bir defa pederim ve eski hocalarımdan İbrahim Efendi ve bir dostumuza ve bir defa da Fethi Bey’e okudum. İnşallah, yine okur ve okuttururum. Bu mübarek mektubunuzla başta şu bîçâre olduğu hâlde, dinleyenlerin ahvâl-i ahîre dolayısıyla kalblerinde hâsıl olan mânevî yaraya çok mükemmel ve münasip bir merhem vurdunuz.

² لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ nass-ı celîlini hatırlatarak, Allah’ın lutfuna ve Habîb-i Ekrem’inin (*aleyhissalâtü vesselâm*) ruhâniyetine, Kur’ân-ı Azîmüşşân’ın ³ مِنْ أَوَّلِ التَّوْرَةِ إِلَى قِيَامِ السَّاعَةِ devam ettiğine şüphe kalmayan, i’câzına dehâlet ve hakikî sabırla bu acılara mukabele ederseniz, inşaallah, yakın ve nurlu istikbale mazhar olursunuz, gibi hakikaten pek azîm bir müjde vermiş oldunuz. Bîçâregân-ı ümmete, izn-i ilâhî ile beyan buyurduğunuz i’câz-ı Kur’ân hürmetine, Allahü Zülcelâl muhterem Üstadımızdan ebeden razı olsun. Ve Hazreti Kur’ân hesabına intizar buyurduğunuz ümitlerinizi, an-karîb mübeddel-i hakikat ve müminlere de selâmet-i iman tevfiik buyursun, âmîn...

¹ Anladım; ne kadar da doğru söylediniz.

² “Allah’ın rahmetinden ümit kesmeyiniz.” (Zümer sûresi, 39/53)

³ İlk nüzûlü ânından kıyâmet gününe kadar.

Yirmi Sekizinci Mektub'un Yedinci Meselesi'ni almazdan evvel, mübarek Sözlere'le alâkadar olmayan zevata, defaatle Üstadım altı-yedi seneden beri şöyle buyurmaktadır: “Kur’ân’ın sûrları yıkılmıştır. Bütün hücumlar Kur’ân’adır. İmanı kurtarmak zamanıdır..” İşte, yavaş yavaş bu beyanatın sıhhati, her gözü ve aklı olan mümin tarafından tasdik edilecek hâdisat zuhur etmektedir, diyordum. Bu mektup, bu biçâre talebenizin Üstadının emirlerini tebliğde sadık olduğunu isbat etmekle beraber, evvelce de arzettiğim vecihle, mektupları almazdan evvel hatırıma gelen, hatta lisanıma kadar geçen çok meseleler nev’inden olduğuna şüphem olmadığı için, bunu da i’câz-ı Kur’ân’dan addediyorum. Tevâfukatta, bendenizdeki nüshada da ekseriyetle muvâzenet vardır. Evet, hangi cihetten bakılsa inâyet-i ilâhiye ayan beyan görünür.

Muhterem Üstadım, rahmet-i ilâhiye ile bir hakikati daha yakînen anladım. O da şudur ki: İlk şeref-i mülâki olduğum zamanda verdiğiniz ders, bütün risale ve mektuplarda vücudunu hissettirmektedir. Fark yalnız o dersteki mücmel hakâikin diğer derslerle tafsil, tazvih ve izharından ibarettir. Demek ki imanı ve Kur’ân’ı esas ittihaz etmekle, dâimî bir feyz menbaı, sermedî bir nur kaynağı, fenâsız kudsî bir hazine, ilâhî bir kale kurulmuş oluyor.

Evet, madem ki kâinatın halkına sebep olan Nebiyy-i Efham (sallallâhu aleyhi ve sellem) Efendimiz Hazretleri, vazife-i risaletlerini mükemmelen ifâ ettikten sonra, emr-i ilâhi ile vücuduna bâis oldukları âlem-i bekaya teşrif ettiler. Şu misafirhane kapanıncaya kadar gelip geçecek, dolup boşanacak, çürüyüp tazelenecek sükkânına, bilhassa cin ve inse en âli bir hediye, en mükemmel bir rehber, en mukaddes bir mürşid olarak, Kur’ân-ı Hakîm’i bırakmışlardır. Nitekim müteakip asırların yetiştirdiği birçok zevât-ı âliye, bütün müşküllerini Kur’ân’la halletmişler, aradıklarını Kur’ân’da bulmuşlar.

İşte, bu bid’at ve zulümat asrında da yine o Kur’ân-ı Hakîm ve Kerîm, lâyet-i ilâhiye, muazzez ve muhterem Üstadımız elyak ve elhak memur ve vasıta olmuştur. Bu hakikate, daha birinci derste, lütf-u ilâhî ile iman ettim. Diğer nurlu dersler kuvvet-i imana vesile olmuş ve olmakta bulunmuştur.

الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي¹

Aziz ve muhterem Üstadım, “Bu dünya mümine zindandır.” derler. İşte, neşrine, izharına, beyanına vasıta olduğunuz Nur’lar, bize bu karanlık

¹ Allah’a hamdolsun; bu Rabbimin ihsanıdır.

dünyamızı aydınlattı. Hilkatteki hakikati tâlim etti. Bâki, dâimî ve sermedî, saadetli hayatı tedris etti. Şahsen bu Nur'lar olmasaydı, hâlim ne olacaktı? Ya Nur'lara erişmeseydim, ne yapacaktım? Ya bu Nur'ların neşrine, – alâ kaderi't-tâkati ve'l-îmkân– lütf-u ilâhî ile çalıştırılmasaydım, bütün kazancım mâsiyet ve kara yüzle, perişan hâlde, nasıl dergâh-ı ilâhîye çıkacaktım? Elhamdülillâh, sümme ve sümme elhamdülillâh, niyet-i hâlise ve cüz-ü lâyetecezzâ kabîlinden olan Kur'ânî hizmet sebebiyle, bu abd-i pür-taksîr de inşaallah duanızla rahmet-i ilâhiyeye nâil olur ümidindeyim.

Hulûsi

≈ 92 ≈

(Sabri'nin bir fıkrasıdır.)

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²

Efendim, hiç şek ve şüphem kalmadı ki nur nurdan seçilemediği gibi, Nur deryasının nurânî talebeleri de nerede olursa olsun hepsi bir gayede, umumî bir zihniyette, yekdiğerlerine rekabetleri yok, daima birbirinin evsâf-ı mümtazesıyla müftehir ve mübâhî, samimiyet ve vefa hususunda, rüfekasını şahsına tercih eder, bir emelde bulunmaları yegâne emel ve gayeleri olan “tevhid”in bir alâmet-i mümtaze ve fârikası olan itihad ve tesanüd-ü hakikîye ve meşruayı kâlen ve fiilen ve hâlen göstermeleriyle sabittir ki bu hâl bir alâmet-i muvaffakiyettir.

Talebeniz

H. S.

≈ 93 ≈

(Refet Bey'in bir fıkrasıdır.)

Aziz ve muhterem Üstadım Efendim,

Son neşrettiğiniz Söz, fakirde çok derin tesir ve intibalar bıraktı. Onun sâikının ne olduğunu anlayamadım. Zat-ı âlinizi o Söz'de çok hiddetli buldum. Gayet âteşin bir kalem, bütün elemelerinizi dökmüş-tü. İhtiva ettiği hakâike mest ve hayran olduğum hâlde, saatlerce okudum. Artık Sözlerinizin hiçbirini diğerine tercih edemiyorum. Zira, birine

¹ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

² “Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın.” (İsrâ sûresi, 17/44)

mühim derken, diğeri daha mühim ve bir diğeri ehem olarak kendini gösteriyor. Binaenaleyh, envâr-ı Kur'âniye'yi gökteki yıldızlara benzetiyorum. Filhakika yıldızlar parlaklık itibarıyla birbirinden farklı ise de hep si yıldızdır. Ve aynı menbadan ahz-ı envar etmede olduklarından, keyfiyetçe yekdiğerinden farkı yok gibidir. Sözleriniz aynen böyledir. Her biri ni yüz defa okusam, yüz birinci defa hiç okumamış gibi büyük bir zevk-i mânevî ile okumam dahi yüksekliğine şahittir. Bu bapta ne kadar yazsam Sözler hakkında hiçbir şey yazmış olamayacağımı düşünerek sözüme nihayet veriyorum.

Refet

≈ 94 ≈

(Şu fıkra Mesud Efendinindir.)

Ey benim muhterem Üstadım,

Hadd-i bülûğumdan bu âna kadar, lâîn şeytanın zırhından mâmul bir sanduka derûnunda kilitlemiş olduğu akl-ı uhrevî ve imanımı tazyik altına almıştı. Duanız sayesinde ve bana karşı göstermiş olduğunuz hüsn-ü niyet ve nasihatlerin semeresi olarak, ancak yedi senede, Üstadımın dua yumruğuyla lâîn şeytanın zırh sandukası kırılarak, imanımı tekrar teslim ettin. Ve teslim aldığımı şununla isbat ederim ki duaya kabul buyurduğunuz tarihte, yani, Ramazan-ı Şerifin üçüncü günü berây-ı ziyaret nezdinizde idim. Müfarakatimden sonra, Cenâb-ı Hakk'ın gösterdiği ve sevgili Üstadıma arzylediğim rüya ile, âcizâne tefsirimde, gündeğudan günindiye doğru olan çayı, yani, gündeğudaki duayı almamış olsaydım, önümde, elinde sepetle giden adam gibi gayyâ kuyusuna gidecektim. Ben de o kapının önünde durduğum hâlde, o müessir almış olduğum dua sayesinde, o korkunç kapıdan çağırılmayarak, avdetimde geniş bir caddeden halkın omuz omuza geçtiği ve bizim mestur bir mevkide seyreylediğimiz o meşak ve mezahime iştirak ettirilmediğimiz, ancak Üstad-ı Muhteremimin, Cenâb-ı Hak nezdinde duasının kabulüdür. Ve Sözler'in mukavemet-sûz tesirleridir.

Ben de buna mukabil, Üstadımın hâdim olduğu çığırî tâkiyle hizmet etmek emelinde isem de yalnız ettiğim hizmet kâfi değildir. O da ancak âhîret menfaatimiz içindir. Yalnız Cenâb-ı Feyyaz-ı Mutlak Hazretleri'nden beş vakte dua ediyorum: “Ya Rabbi, ya Rabbi! Yirmi yedi seneden beri, şeytan aleyhi'l-lâ'nenin zırhlı çelik sandukaya kilitlemiş olduğu imanımı, balyozuyla

kırarak tahlis eden Üstad-ı Ekremime, yani Kur'ân-ı Hakîm'in lemeâtı olan Risale-i Nur'un neşrine bir hizmet olarak, bana menamda göstermiş olduğun yevm-i mahşerde gayyâ kuyusu kapısının ağzından çevirmeye muvaffak olan müfessir-i Kur'ân'ı ve son musannif bulunan Saidü'n-Nursî Hazretleri'nin yevm-i mahşerde sancaktarı kıl, ya Rabbi, ya Erhame'r-râhimîn. Ve'l-hamdü lillâhi Rabbi'l-âlemîn!" olan Cenâb-ı Mevlâ'dan evkat-ı hamsede vird-i zebânımdır. Ve siz Üstadımın kabul buyurmasını istirham ile el ve ayaklarınızdan öperim, Efendim Hazretleri.

Mehmed Mesud

≈ 95 ≈

(Ahmed Hüsrev'in fıkrasıdır.)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبِخُ بِحَمْدِهِ²
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا³

Kıymettar Üstadım,

Tarih-i mektuptan iki gün evvel idi. Yirmi Yedinci Mektub'un Üçüncü Zeyli'ni yazmakla meşguldüm. Hulûsi ve Refet Bey, Zekâi ve Sabri Efendi gibi kardeşlerimin, Risaletü'n-Nur ve Mektubatü'n-Nur'a karşı gösterdikleri âteşin muhabbetle, kalbî iştihaklarını gösteren kalemleri, beni de heyecana düşürmüştü. Bu sırada Bekir Ağa, sizden gelen bir mektupla teşrif etti. Bekir Ağa, mutadının hilâfı olarak, pek gülşen yüzlü idi. Mektubu aynı sevinçle, ba'de't-takbil beraber açtık. Bir varak-pâre-i fâzîlâneleriyle, Yirmi Dokuzuncu Mektub'un Sekizinci Kısmı'nın sekiz sayfadan ibaret olan Sekizinci Remzi, üç sekiz tevâfukatıyla kendini gösterdi. Yirmi Yedinci Mektub'un Üçüncü Zeyli'nden hâsıl olan sevinçli bir heyecan-ı kalbî ve Bekir Ağanın Üstadına ve Nur'lara karşı kalbî iştihakını gösteren sevimli yüzü ve dört aydan beri beklediğimiz tevâfukatın gayesinin mebdeini gösteren Sekizinci Remiz'deki, sevgili Üstadımızın mânevî bir nurla parlayan ve gülümseyen, o yüksek, en harika, tatlı sözü, fakir talebenizde öyle bir hâlet-i azîme tevlid etmişti ki işte o dakikam saadet-i ebediyeye nail olanların geçirdiği anlardan bir dakika idi. Bu sürûr içinde mektubunuzu ve Sekizinci Remzi okudum. Okurken her bir cümlenin

1 Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

2 "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

3 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar süreklî üzerinize olsun.

nihayetinde, “Var ol, mes’ud ol, bahtiyar ol Üstadım!” nidaları, kalbime tercümanlık eden lisanımdan ihtiyarsız dökülüyordu. İlk defa Bekir Ağayla, bir defa Rüştü Efendi kardeşimle, bir defa da Refet Bey kardeşimle okudum.

Evet, sevgili Üstadım! Senelerden beri Kur’ân-ı Azîmü’l-Burhan’ın bahr-i ummanında medfun defineleri, Risaletü’n-Nur ve Mektubatü’n-Nur’la meydana çıkarmıştınız. İşte, azîm bir define daha lütf-u ilâhî ile Yirmi Dokuzuncu Mektub’un Sekizinci Kısmı’nın Sekizinci Remzi’nde en parlak ve gözler kaşıtıran nurlarıyla tezahür ediyor, kendini gösteriyor. Beşerin nazarını ister istemez kendine çeviriyor.

Bin üç yüz seneden beri, sahib-i insafı hayrette bırakan ve dünyanın her köşesinde ve beşerin her tabakasında, cin ve beşer lisanında, semâvâta melek ve ruhânîler lisanında en yüksek makam-ı mümtazı işgal eden o Furkan-ı İlâhî’nin esrâr-ı mühimmesinden ve i’câz-ı azîmesinden bir parçası daha, susmak bilmeyen mu’ciznü mâ bir sadâ ve latîf bir âvâz ve tükenmez bir feyizle karşımıza çıkıyor.

O kıymettar Kur’ân’ın bugün mükevvenatı yed-i kudretinde tutan ve azamet-i kibriyasıyla idare eden ve azamet-i celâli karşısında her şeyi kendine secde ettiren bir Zât-ı Vâcibü’l-vücûd’un kelâmı olduğunu, üzerindeki hadsiz damgalarıyla gösteren risalelerinizin kıymeti ne büyüktür! O risalelere nasıl kıymet verilir? Nasıl başkasıyla muvazene edilir? Nasıl bir başkasının tefevvuku tahattur edilir?

Beşerin zulmetli sîmasına nurlar saçan ve tevhid haricindeki her türlü akidelere zîr u zeber eden ve şâkirtlerine gülümseyerek tatlı bir yüzle bakan ve hoş ve pek şirin bir lisanla söyleyen, o risaleler ve o risalelerin sahibi ve naşiri olan sevgili Üstadım, siz talebelerinizin kalblerinde risalelerinizle yaşıyorsunuz. Hem öyle bir surette yaşıyorsunuz ki küçük bir işaretinize müheyya talebelerinizin ruhlarında ırmakların çağladıkları gibi, tevâlî eden ve tükenmek bilmeyen ilâhî bir muhabbetle yaşıyorsunuz. Hayat-ı fâniyeye veda etseniz bile, büyük büyük cemaatlerin arasında hürmetle yâd edileceğinize^{1(Hâşiye)} ve nâmınızın dünya ve ukbâda ihtiramla taşınacağına ve risalelerinizin pek büyük hâhişle revaçta olacağına kaviyyen ümitvârım.

1 (Hâşiye) Ben, kardeşim Hüsrev’in bu makamdaki hissiyatına iştirak edemiyorum. İnsanların nazarında mevki kazanmak ve dillerinde yâd edilmek, hakikat-bîn olanlarca bir şeref değildir. Eğer rızâ-yı ilâhî varsa, o rızanın cilvesi olarak insanlarda teveccüh görünse, bir derece emâre-i rıza olmak noktasında makbul olabilir. Yoksa arzu edilmemeli. Madem Hüsrev hakikat-bîndir, elbette benim şahsıma havale ettiği şerefi, risaleleri niyet ediyor. Zaten o şerefte umum talebeler hissedardırlar, tek birisine verilmez.

Evet, nasıl sözlerim haksız olsun ki en tehlikeli anlarda bile, hakkı söylemekte susmayan ve pek âli ruhu taşıyan ve talebelerine her an teselli nurlarını dağıtan, Kur'ân-ı Kerîm'in bugünkü dellâl-ı muhteremi olan Üstadım! Sizin, din-i mübîn-i İslâm'a olan merbutiyetinize ve o büyük muhabbetinize ve o yüksek sa'yinize mükâfat olarak defter-i hasenâtınıza Cenâb-ı Vâcibü'l-vücûd Hazretleri –¹ لَا يُعَدُّ وَلَا يُحْصَى – ecirleri yazmasını rahmet-i ilâhiyeden niyaz ederim.

Nasıl bugünkü beşeriyet size ve Risaletü'n-Nur'a medyun olmasın ki semâmızda dolaşan güneşin saçtığı ve her an ufûlüyle bir başka âlemi gösteren nurları gibi değil, Kur'ân'ın arş-ı âzamından gelen nurlarla ölmez, tükenmez, sermedî bir nuru, risalelerinizde gösteriyorsunuz.

İşte, o Risaleler ki her biri başlı başına menbaları ve mecraları ayrı ve fakat bir bahr-i muhîf-i ummana dökülen nehirler gibidir. Sonsuz olan bu nehirlerin, hangisine varsa nasıl doyuncaya kadar su içmez? El ve yüzlerini temizlemek isteyenler, nasıl oluyor da bu enhardan istifade etmez? Veyahut arazilerini iska için cetveller yaparak hangi tarafa götürülse, azîm cemaatler nasıl tefeyyüz etmez?

Bu enharda öyle azîm şifalar var ki hastalar içse, her türlü devayı içinde bulurlar. Yaralılar içse, bin türlü yaralarına merhem bulurlar. İhtiyarlar içse, hayat-ı ebediyenin civanmerd gençlerinden olurlar. Tazeler içse, saadet-i dâreyi bir anda elde ederler.

Risaleleri okuyanlar, sevgili Üstadım, sizin ne büyük ve âli bir kalbe mâlik bulunduğunuzu teslim için, bilmem tefekküre ihtiyaç var mı?

Bunca zamandan beri “Kur'ân-ı Azîmüşşân'ın dellâliyim ve bu kudsî vazifemi hiçbir şeye değişmem.” diye vâki olan ilânâtınıza bir kat daha kuvvet veren, bu kerreki neşir buyurduğunuz Yirmi Dokuzuncu Mektub'un Sekizinci Kısımının sekiz sayfalık olan Sekizinci Remzi ne güzel gösteriyor. Ve bu gösterilen hakikatlere meftun olmamak mümkün mü?

Ah, sevgili Üstadım, lisan ve kalemim müsait olsa, her bir risale için lâyık oldukları şekilde medhiyeler yapıp takdim etsem! Heyhat, her şeyde olduğu gibi, bu hususta da ben fakirim.

Evet, sevgili Üstadım, sevincimizi arttıran bir mesele daha var. O da Kenzü'l-Arş duasının feyzinden gelen bir nükte-i Kur'âniye nâmı altında

¹ Sayılamayacak ve hesap edilemeyecek derecede fazla..

neşredilen iki sayfalık huruf-u hecâiye-i Kur'âniye'nin bu kısma ilâvesi ve bu kısmın da yazmakta olduğumuz tevâfuklu ve hâşiyeli Kur'ân-ı Kerîm'in baş tarafına, umumun istifade ve istifazalarının kolaylıkla teminine binaen dercedilmesi hakkındaki tensib-i fâzilânelerdir. Bu tensip bizce de pekçok musîb görülmekle, fakir talebenizin nazarını mâziden hâle, hâlden de istikbale çeviriyor. Ve istikbaldeki parlayan nurları göstermekle, nihayetsiz sürûrlara müstağrak kılıyorsunuz.

Ahmed Hüsrev

﴿ 96 ﴾

(Refet'in fıkrasıdır.)

بِسْمِهِ شُبْحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ³

Muhterem ve çok kıymetli Üstadım Efendim,

Yirmi Dokuzuncu Mektub'un Sekizinci Kısmının Remzini dikkatle okudum. İhtiva ettiği harika-nümâ rumuzat ve o rumuzatın ifade ettiği yüksek hakâik, fakire azîm istifadeler temin etti. Ve beni derin derin tefekküre ve tememmüle sevk eyledi. Çocukluğumdan beri hakâik-i diniyeye çok merak eder ve her fırsattan istifade ederek tetkikat ve tettebbuatta bulunurdum. Ne yazık ki emelime muvaffak olamazdım. Bu sebepten yeis ve nevmîdiye dıçar olurdum. Nâmütenâhi şükürler olsun ol Hallâk-ı Azîm'e ki zât-ı âliye-i fâzilâneleri gibi, her asırda emsaline ender tesağuf olunan bir dâhî-i âzama bizleri mülâki kıldı da otuz seneden beri ruhumun çok büyük iştîyak ve tahassürle beklediği bir üstad-ı muhtereme nâil eyledi.

الْحَمْدُ لِلَّهِ ثُمَّ الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي⁴

Madem şimdîye kadar böyle hakikatler hiçbir eserde görünmemiş ve işitilmemiştir; yazılması çok muvafıktır ki okuyan her ehl-i imanın, Kur'ân-ı Hakîm'in hazâin-i nâmütenâhiyesinden bir kısım cevâhiri elde etmek suretiyle, hem ağniyâ-yı mâneviye adedine dahil olsun ve hem de künûz-u

1 Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

2 "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

3 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

4 Allah'a hamdolsun; hamdolsun ki bu Rabbimin ihsanıdır.

mahfiyeye ittıla kesbetmek gibi, ruh-u beşerin en büyük ihtiyacatını tatmin etmiş bulunsun. Hülâsa, tevâfukat ve rumuzat-ı Kur'âniye, tebşirat-ı azîmeyi ihtiva etmesi itibarıyla, kemâl-i hassasiyetle takip ve tetkik olunmaktadır. Bundan dolayı nihayetsiz hürmet ve tâzimatımı arzeder ve mübarek ellerinizden öperek, Cenâb-ı Hakk'ın bize inkişaf-ı kalbî ihسان buyurması hususunda ki dua-yı hayriyelerini istirham eylerim, sevgili Üstadım Efendim.

Refet

≈ 97 ≈

(Rüşdü'nün fıkrasıdır.)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ³

Pek kıymetdar ve pek muhterem Üstadım Efendim Hazretleri,

Nur'larıyla kara kalbimi nurlandırmış olduğunuz Mektubat'ınızdan, i'câz-ı Kur'ânî'den İhlâs-ı Şerif, Muavvizeteyn, Fatiha-yı Şerif sûrelerinin tevâfukat-ı hurufiye sırlarını gösterir, Yirmi Dokuzuncu Mektub'un Sekizinci Remzini din kardeşlerimle birlikte okuduk. Çok şükür, bin şükür elhamdülillâh. Cenâb-ı Vâcibü'l-vücûd ve Tekaddes Hazretleri'nin kelâmı olan Kur'ân-ı Azîm-i Hakîm'in sırlarına hayret ve bütün kalbimle ve lisanımla **اللَّهُمَّ نَوِّرْ قُلُوبَنَا بِنُورِ** **الْقُرْآنِ**⁴ dedim.

Üstadım, yeni tevâfukatlı Kur'ân-ı Azîmüşşân'ın baş tarafına bu remzin ilâvesi, hak ve hakikati ilân maksadına muvafık olsa da okudukça doymak ve usanmak bilinmeyen ve her okudukça dünya lezzetinden bin kat fazla lezzet veren ve kararmış kalbleri nurlandıran ve bize bizim lisanımızla hâllerimizi teşrih ve tarik-i Hakk'ı gösteren risale-i pürnurlarınızda da beraber ayrıca bulunması ve Kur'ân-ı Hakîm'in başına mümkün olursa hem Arapçasının ve hem de Türkçesinin konulması muvafık olacağı zannındayım, Efendim Hazretleri.

Rüşdü

¹ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

² “Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın.” (İsrâ sûresi, 17/44)

³ Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

⁴ Allah'ım, kalblerimizi iman ve Kur'ân nuruyla nurlandır.

﴿ 98 ﴾

(Saatçi Lütfü Efendinin fıkrasıdır.)

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا³

İ'câz-ı Kur'âniye'den İhlâs-ı Şerîfle Muavvizeteyn ve Fatiha-yı Şerîfe sûrelerinin tevâfukat-ı hurufiye sırlarını gösteren, Yirmi Dokuzuncu Mektub'un Sekizinci Remzi'ni aldım ve okudum. Neşir buyurulan işbu risaledeki tevâfukat, şimdide kadar emsâli nâmesbuk bir sırrı meydana koymuş. Bu hususa dair mütâlaada bulunmak, kuvve-i kalemiyemin ve havsala-yı mevcudemin kat kat fevkinde bulunmakla beraber, aff-ı Üstadânelerine mağruren şu kadar diyebilirim ki: Neşir buyurulan risaledeki izahat, herhangi bir bedbîn ve kör olan bir gafili uyandırmaya ve hatta bütün mevcudiyetiyle kararmış kalpleri tenvire ve irşada pek büyük delil bulunduğundan, Muhterem Üstadımızın tasavvurî kararı veçhile, her ferdin Kur'ân-ı Azimü'l-Burhan'daki mu'cizata görmesi için Kur'ân'ın baş tarafına derci hususu pek muvafık görüldüğünü arzleyerim, Efendim Hazretleri.

Saatçi Lütfü

﴿ 99 ﴾

(Âsım Bey'in fıkrasıdır.)

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ⁴ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ⁵
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ⁶

Üstadımı bu fakire lütuf ve kereminden ihsan buyuran Kadîr-i Mutlak, Ezel ve Ebed Sultanı Cenâb-ı Hayy-i Lâyemût Hazretleri'ne, her dakikada yüz binlerce hamd ve şükür etsem –ki ediyorum– yine yüz binde bir borcumu bile ifâ edemem. –هُذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي⁸– Pür-taksîr olan bu

¹ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

² “Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın.” (İsrâ sûresi, 17/44)

³ Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun.

⁴ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

⁵ “Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın.” (İsrâ sûresi, 17/44)

⁶ Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

⁷ Bütün şükür ve şükranlar Allah'adır, minnetin her türlü de sadece O'nadır.

⁸ “Bu, Rabbimin bir lütfudur...” (Neml sûresi, 27/40)

fakir, bilâ-fasıla otuz dört sene olan hayat-ı askeriyemde, muktezâ-yı beşeriyet, az ve çok mâsiyet fırtına ve dalgalarına tutulmuş, vazife-i diniye-i uhreviye ve ubûdiyet ciheti pekçok noksan kalmış ve hâb-ı gaflet perdesine bürünmekle imrâr-ı hayat etmiş olduğumu şimdi anlıyorum ve kusurlu geçmiş zamanlarıma pişman ve nâdim olup, evvelki güldüklerime şimdi ağlıyorum. Bu da siz Üstadıma ve risalelerinize kavuşmakla hasıl olmuştur ki yüz binlerce şükür, Cenâb-ı Hak sizi bu fakire ihsan buyurdu.

Dört sene evvel Burdur'a geldiğimde, kardeşimiz Şeyh Mehmed Efendinin delâlet ve tavassutuyla muhabereye başlanmış ve binnetice hikmet-resan ve nur-feşan ve müşkül-küşâ ve kâinatın muammâ-yı tılsımını açan anahtarları bu fakirin eline veren yine o risalelerdir. İşte o paha takdir edilemeyen o anahtarlar, öyle mücevherat ve pırlanta elmaslar ki ne diyeyim, iktidarsızlığımdan lisanım ve kalemim kalbimin tercümanı olamıyor, âciz kalıyor.

Şeriat, hakikat ve mârifet hazine ve definelerini küşât edecek ve eden, ancak ve ancak bu Nur risale-i şerifeleridir. Bu Nur risalelerinin her birisi birbirinden nurlu; hele İ'câz-ı Kur'an nurun alâ nur! Nasıl tavsif edeyim? Bir gülistan-ı ferah-fezâda gayet nâdide ve hoş bu ezhâr-ı latîfe gûna-gûn bulunup da, hangisini koparmaya, koklamaya, tercih etmeye mütehayyir kalıp da, neticede hepsinden bir deste, bir demet yapmaya karar verdiği gibi; bu risale-i şerifeler de yazanı, okuyanı, dinleyeni nur bahçesine, nur deryasına garkedip de mütefekkir, mütehayyir edip, hepsinden bir çiçek demeti yapmaz da ne yapar? İnsanı, fakat o insanı tahayyür ve tefekkür sahrâsında mest-i lâya'kıl bırakmaz da ne yapar? Bütün dünyevî beşeriyet ve hayvaniyet hâssalarından tecerrüt etmesine, Hâlık'ına ubûdiyet-i mütemâdiyede bulunmasına, mezmum bilcümle ahlâklarını def ve taretmesine ilâ âhir... gibi hissiyatıyla mütehassis edip de nefsi emmareyi öldürmez de ne yapar?

Diyebilirim ki bu Nur risale-i şerifeleri bir gülistan-ı cinândır. Bu gülstandan istifade edemeyen bed-mâyelere, nasibedâr olamayanlara sadhezâr teessüf! İşte o gibilere ilham-ı rabbânî erişsin de, Yirmi Üçüncü Söz risale-i şerifesinin âhirindeki iki levhanın birincisi ki hicâb-ı gafletten nihânı, ikinci levhadaki zeval-i gafletle ayâna tebdil edebilsinler.

Cümle müminîn-i muvahhidinin tarik-i hidâyette hatve-endâz olmaları için, Cenâb-ı Vacibü'l-vücûd Hazretleri'ne kavlen dua ve tazarrû etmekliğim ve fiilen de henüz dörtte birini yazamadığım, bu Nur risale-i şerifelerinin

fakirde mevcut olanlarını, itimad ettiğim, muhabbet ve aşkı olduğunu hissettiğim ihvana, ezcümle (.....) gibi zevât-ı muhtereme, Cuma günleri fakirhanede toplanıldığı vakit, bizzat okuyor ve ellerine birer Nur parçalarından verip akşama kadar ve bazı geceleri okunmakta devam ediyor. Hepimiz Cenâb-ı Kadir-i Kayyûm'a ubûdiyet ve niyazımızı îfa ediyoruz ve Zât-ı Üstadânelerine karşı da bu borcumuz olan dua-yı Üstadânelerini yâd ve tezkâr ediyoruz.

“Cenâb-ı Zülcelâl-i ve'l-Kemâl Hazretleri, muhterem Zât-ı Üstadânelerini dünyalar durdukça Nur Risaleleri'ni rehberlikte, delâlette ve nur dellâllığında ilâ-âhiri'd-deveran kâim buyursun.” duasını her namazın âhirinde hemşire-nizle beraber vird-i zebân etmişiz, Efendim Hazretleri.

Âsım

≈ 100 ≈

(Ahmed Galib'in Sözler hakkında bir fıkrasıdır)

Âdem-i ilm-i hakikattir sözün,
Tercüman-ı kenz ü vahdettir sözün.

Hazreti Hak'tan atâ-yı mahzıdır,
Neş'e-i Şît-i hüviyettir sözün.

Ders-i hikmetten bütün ulvî beyan,
Misl-i İdrîs, pür-hikmettir sözün.

Mevc-i tûfân-ı dalâletten siper,
Keşti-i Nuh-u selâmettir sözün.

Sarsar-ı ilhaddan inkaz eden,
Şûle-i Hûd-u hidâyettir sözün.

Tezkiyet-bahş-ı kulûb-u müminîn,
Sâlih-dâr-ı emanettir sözün.

Vahdetin esrarını ilân eden,
Ol Halîl-veş asl-ı millettir sözün.

Bahş-ı zezem eyler ehl-i hayrâta,
İsmail-i feyz-i hürmettir sözün.

Mahz-ı tahkiktir, hayâletten âlâ,
Sırr-ı İshak-ı hakikattir sözün.

Zümre-i tâğutu hep berbâd eder,
Lût gibi rûkn-ü salâbettir sözün.

Hep kelâmullah-ı nâtık şerhidir,
Kenz-i i'câz-ı risalettir sözün.

Din-i Hakkın neşr u tâmimi için,
Fazl-ı İsrâil-i kudrettir sözün.

Hak cemâliyle kemâlin gösteren,
Hüsn-ü Yûsuf'tan işarettir sözün.

Yokluk içre, varlığa kaim olan,
Sabr-ı Eyyûb-u metânettir sözün.

Mülhid firavunları gark eyleyen,
Tûr-u Mûsâ-yı şeriattir sözün.

Serteser mizan-ı hikmetle rasîn,
Çün Şuayb-ı emn ü adalettir sözün.

Ehl-i idlâli eden zîr u zeber,
Sanki Hârûn-u fesâhattir sözün.

Asker-i Câlûd küfrü mahveder,
Savt-ı Dâvud-u hilâfettir sözün.

Mârifet-i takvâ ve hikmet mülküne,
Bir Süleyman-ı emârettir sözün.

Hâsılı dertlilere dermân eder,
Dest-i Lukmân-ı hazâkattir sözün.

Ba's-ü ba'de'l-mevte kaim hüccetin,
Çün Üzeyr mazhariyettir sözün.

Söz değil, özdür bütün tibyânınız,
Veçh-i Hakk'a hep işarettir sözün.

Lübb-ü lüb mârifettir mâ-hasal,
Yüz yüze Hakk'a itaattir sözün.

Ehl-i şevke âb-ı hayat bahşeden,
Hıdr-ı bahreyn-i velâyetdir sözün.

Bâr-ı sıkletten ukulü kurtaran,
Nur-u İlyâs-ı riyazettir sözün.

Kulluğun efdalini izhâr eden,
Zülkifl-i ibadettir sözün.

Sed çeker kâfir olan ye'cüclere,
Çünkü Zülkarneyn-i kudrettir sözün.

Sırr-ı tesbihatı telkin eyleyen,
Misl-i Yûnus gavvâs-ı hakikattir sözün.

Rahmet-i Rahmân'ı hep tezkâr eder,
Hamd-i Zekeriyya-yı rahmettir sözün.

Tâb ile şerh-i kitab-ı Hak eder,
İlm-i Yahyâ-yı verasettir sözün.

Mürdeyi ihyâ, körü bînâ eder,
Nefha-yı İsâ-yı fitrattir sözün.

Müjde-i peyman-ı kulûb-u ehl-i hak,
Mâhi-i târik-i fetrettir sözün.

Ahmed'in mirâcını eyler beyan,
Şerh-i ahkâm-ı nübüvvettir sözün.

Hak Teâlâ daima pür-nur ede,
Çünkü irfân-ı saadettir sözün.

Şân-ı Üstadda ne dersin Galiba,
Ez ki, bir im'ân-ı hayrettir sözün.

Ahmed Galib

(Ahmed Galib'in Sözler hakkındaki Arabî fıkrasıdır)

قَوَامِ الدِّينِ فِي يَوْمِ الْفَسَادِ • مَقِيمِ السُّنَّةِ بِالْإِجْتِهَادِ
 عَنِ الْحَقِّ وَهُمْ أَهْلُ الْعِنَادِ • سَلَّمَتِ السَّيْفِ عَلَى الدِّينِ ضَلُّوْا
 عَلَى أَهْلِ الضَّلَالَةِ وَالْإِزْتِدَادِ • بَيَانُكَ كَانَ صَمْمًا شَدِيدًا
 إِلَى نَهْجِ الْحَقِيقَةِ وَالسَّدَادِ • وَنَادَيْتِ الْجَوَانِبَ هَلْ أَجَابُوا
 وَتَهَتَّرُ الْقُلُوبُ بِالْوَدَادِ • أَجَابَ أَهْلُ قَلْبٍ طَائِعِينَ
 لَقَدْ جَاؤُوكَ مِنْ أَقْصَى الْبِلَادِ • لَأَنْتَ دَعَوْتَهُمْ سِرًّا وَجَهْرًا
 لِأَنَّهُمْ أَتَوْكَ بِاعْتِمَادِ • فَمَا اسْتَعْنَوْا عَنِ الْآيَاتِ طُرًّا
 فَيَوْمًا بَعْدَ يَوْمٍ مُسْتَرَادِ • رَأَوْا فِي نُطْقِكُمْ نُورًا جَلِيلًا
 مِنْ أَقْسَامِ الْعُلُومِ بِالرَّشَادِ • فَتَحَّتْ عَلَيْهِمْ أَبْوَابًا كَثِيرَةً
 وَأَعْطَاكَ الصَّفَا فِي كُلِّ وَادِ • جَزَاكَ اللَّهُ مِنْ خَيْرٍ كَثِيرِ
 وَائْتَارَكَ مِنْ طَوْرِ الْكَسَادِ • وَيَحْفَظُ قَلْبَكُمْ مِنْ كُلِّ هَمِّ
 بِأَنْوَارِ إِلَى يَوْمِ النَّسَادِ • يَرُوجُ نُطْفُكُمُ فِي سُوقِ حِكْمَةٍ
 فَسَيَّرَ قَلْبَهُمْ وَاللَّهُ هَادِي¹ • أَلَا لَا تَزْتَعِبْ عَنْ دَعْوَةِ النَّاسِ

¹ Ahmed Galib'in Sözler hakkındaki Arabî fıkrasının tercümesidir

- Mücahede ve içtihad ile, sünneti ihya etmeye devam eden, Ümmet-i Muhammed'in fesada uğradığı şu günde dini kuvvetlendiren.
- Hak yolundan sapmış olanların üzerine mânevî kılıncı çektin, Ki onlar dalâletlerinde inat edip duruyorlar idi.
- Sözlerin, dinden dönenlere ve Hak yoldan sapanlara karşı şimşekler çakan kuvvetli bir kılıncı.
- Hakikat, doğruluk ve dürüstlük yoluna gelirler mi diye her bir tarafa nida ettin.
- Hak yolundaki ehl-i kalb, sana itâatle cevap verdiler, Muhabbetle dolan kalbler ise, aşk ve heyecanla coşup titrediler.
- Evet sen onları hem gizli, hem de açık olarak Hakk'a davet ettin. Onlar da en uzak beldelerden koşup sana geldiler de,
- Delillere ve âyetlere topyekün yapıştılar, hiçbirine kayıtsız kalmadılar. Çünkü onlar sana güvenerek ve itimat ederek gelmişlerdi.

~ 102 ~

(Sözler hakkında Murad Efendinin fıkrasıdır.)

Aziz dost,

Derya-yı maariften, semâ-yı irfâna ilâhî bir havayla coşup fıskıran ve semâ-yı irfandan zemin-i maarife ilâhî bir havayla inen bârân-ı mârifeti ve feyezân-ı hikmeti zeminle âsuman arasında seyre dalmıştım. Bu sırada coşan deryanın ka'ından, sahil-i beyana paha takdir edilemeyen cevahir geliyordu. Bunlardan bir miktar olsun almaya iktidarım gelmiyor ve gelemiyordu. Yalnız görüp alabildiğim bir şey varsa bedi'in cilvesiyle bedi'iyatın neşesiyle hayrettir.

Murad

~ 103 ~

(Sabri'nin fıkrasıdır.)

On dördüncü asrın elli ikinci sâline yetişip, ahkâm-ı kat'iyesiyle mümine beraat ve mücrime idâm-ı ebedî kararının infaz ve icrası gününe kadar, bâki kalacak olan kavânîn-i ezeliye-i sübhâniyeyi, bilkülliyeye hedm ve imha etmek âmâl-i bâtla ve efkâr-ı münafikanesine kapılan ehl-i dalâlet, ilk hatvelerini atmak istedikleri sırada, keşf-i kablelvuku olarak, işbu çelik kale tâbir ettiğimiz, Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın müfessir ve mümessili olan Nur deryası, zâhiren otuz üç adet, mânen otuz üç milyon elmas, inci ve mücevherat-ı mütenevvia ve müteaddideyi vücuda getirdikten sonra, asıl kalenin bu teşkilât-ı nuranîye ve mühimme dairesinde tanzim ve tarsîni iktiza ettiği hengâmda, ednâ bir amele olarak, yüz bin defa haddimin fevkinde olan şu kudsî vazifeye, bu abd-i âciz de tayin ve kabul edilmekliğimdaki tevfiyat-ı sübhâniyeye karşı, secdegâh-ı rabbâniyede mütâlaa ve riya olmasın, şu fâni vücudumu ârâmsız

-
- Sözlerinizde ve konuşmalarınızda açık bir nur gördüler, Öyle ki bu açık nur gün be gün artıyordu.
 - Onlara hem ilim adına hem de doğru yola iletme adına Hakka giden pek çok kapı açtın.
 - Bunlara mükâfat sadedinde Allah, size pek çok hayırla karşılık versin ve her yerde size safâ bahş etsin.
 - Allah, kalbinizi bütün üzüntü ve kederden, geriye bıraktığınız eserleri de heder olmaktan muhafaza buyursun.
 - Allah, sözlerinizi ve konuşmalarınızı kıyamete kadar nurlarla hikmet çarşısında revaçta eylesin.
 - Ey Üstad! İnsanları Kur'ân'a ve Hakk'a çağırılmaktan çekinme! Kalplere bişaret saç, doğru yola ileten Allah'tır.

Ahmed Galib

ifnâ etsem, o mukaddes vazife dairesinde, bir dakika müşerrefiyetime mukabil ubûdiyet etmiş olamayacağımdan,

إِلٰهِي أَنْتَ ذُو فَضْلٍ وَمَنْ
وَإِيَّيْ ذُو خَطَايَا فَاعْفُ عَنِّي¹

kaside-i şerifesiyle arz-ı ubûdiyet etmekle iktifa ettim.

Hulûsi-i Sâni

Sabri

﴿ 104 ﴾

(Ahmed Hüsrev'in fıkrasıdır.)

Sevgili Üstadım,

Bu hâl karşısında kendimi düşünüyorum. Ve bir de peşinde koştuğum bu kudsî hizmete bakıyorum. Cenâb-ı Hakk'ın lütf-u ihsanlarına hamd eder ve şükrederken, bir kardeşimizin dediği gibi, ben de kendime diyorum ki:

Evet Hüsrev, iyi olan sen değilsin. Takip ettiğin yol iyidir, güzeldir, parlaktır. Ondandır daha güzel ve ondan daha parlak ve onlardan daha nurlu, hiçbir şey olamaz diyorum.

Sevgili Üstadım, size medyunuz, risalelere medyunuz. Bizi size ve risalelere ulaştıran Cenâb-ı Hakk'a medyun ve müteşekkirimiz ve hâmidiz.

Sevgili Üstadım, mektubunuzda yorgunluğumdan bahis buyuruyorsunuz. Evet, bazen yoruluyorum; fakat yorgunluktan istirahati arzu eden nefsimi, ruhum vazifeye davet ediyor ve belki bugünkü sa'yim, keffâretü'z-zünûb olur. Çünkü Cenâb-ı Hakk'ın rahmeti vâsidir, diyorum. İşte bu düşünce ile şevk ve sevince doğru ilerlerken, yazılarımın kıymetkar Üstadımı memnun etmesi, bu hâlimi kat kat tezyid ediyor.

الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي²

Ahmed Hüsrev

¹ İlâhî, Sen ikrâm ve ihsân sahibisin; ben ise hataların sahibiyim. Hatalarımı af et.

² Allah'a hamdolsun; bu Rabbimin ihsanıdır.

~ 105 ~

(Küçük Zühdü'nün fıkrasıdır.)

Yirmi Dokuzuncu Mektub'un Yedinci Kısmı'nı akşam fakirhanede Bekir Ağa ile beraber bazı hususî arkadaşlarımızla okuduk. Ve son risalenin dinsizleri iskâta kâfi geleceğine hepimiz kanaat ve iman getirdik.

Küçük Zühdü

~ 106 ~

(Sabri'nin fıkrasıdır.)

Vakit vakit mukaddesat-ı diniyeye, ehl-i dalâletin icra etmekte oldukları hücumlarla, ruhumda açılan cerihaların teellümatıyla müteellim olduğum bir anda, muhterem Bekir Ağa, Hızır gibi yetişerek, Yirmi Dokuzuncu Mektub'un Yedinci Kısmı'nı sunup, derdime derman oldu.

Evet eczahane-i Kur'ân'ın müstahzarâtından ve ancak binden bir nisbetindeki hikmetinden olan işbu dürr-ü meknûn, es'ile ve ecvibe, işaret ve sa-rahatiyle tedaviyle, mağmûm kalbimi tesir ve müteessir vicdanımı tenvir ve mükedder ruhumu mahzûz edince dedim: "Aman yâ Rabbi! Sen, Resûlün ve Habibin Muhammed Mustafa'nın (*aleyhissalâtü vesselâm*) hakikî ümmetine öyle bir tükenmez hazâin-i hikmet bahşetmişsin ki o hazine-i kudsiye 1351 sene ahkâm-ı ezeli ve ferman-ı ebedîsiyle öyle bir hayat-ı bâkiye ihsan etmiş ki hakikî verese-i enbiyâ olan ulemâ-yı benâm, en kısa bir âyetten nice hakâik-i nâmütenâhiye istinbat ve istihraç ederek ümmet-i Muhammed'in kulûb-u mecrûhalarını Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın âb-ı hayatıyla ihyâ buyuruyor-sunuz. Ey Mâlikü'l-Mülk ve ey Hâlık-ı Zülcelâl, ey Hâkim-i Bîmisal! Senin Zât-ı Azamet-i Kibriyâ'na iltica ederek niyaz ediyorum, şöyle ki: Ahkâm-ı Kur'âniye'yi i'lâ ve tarik-i Ahmediye'yi ibka ve hakikî verese-i enbiyânın âmâl ve makâsıdını teshil ve teysir buyurarak, bu bîçâre kullarını Kur'ân-ı Azîmüşşân'ın daire-i nuraniyesinde mes'udâne ilâ-yı kelimetullah etmeyi göstermeden hayat-ı bâkiye âlemine göçürme Allah'ım!" diyerek zâhirî ve bâtinî gözlerimi levâih-i Kur'âniye ile perdeledim, Üstadım Efendim.

Pür-kusur talebeniz

Sabri

﴿ 107 ﴾

(Sözler'i müştakların ellerine yetiştiren kardeşim Bekir Ağa'nın fıkrasıdır.)

Elimizdeki hakâik-i Kur'âniye'yi câmi Nur risaleleri, her an ve zaman bi-zi tarik-i hakikatin nurlarına istiğrak ederek, şu zaman-ı hâziranın ehl-i imanın kalbine verdiği ıztırabı izale etmektedir.

Hakk'a şükürler olsun ki ehl-i imanın üzerine musallat olan ve gayr-i kabil-i tahammül olan hâlât karşısında, iman ve irşadın nuranî dairesi dahilinde, hak ve hakikate lâıyk bir vazifede istihdam ediliyoruz. Şu zamanda yegâne medar-ı tesellimiz olan şey, ancak Erhamü'r-Râhimîn'in, tavassutunuzla bize kavuşturduğu hakikatlerdir. Lisanım, şükranlarıma tercüman olamıyor. Ne söyleyeceğimi bilmiyorum. Ancak söyleyebildiğim şey, beklediğim ümit, benim ve ehl-i imanın, bilhassa risalelerle alâkadar kardeşlerimin iki cihanda mesrur olmalarını ve bilhassa başta Üstadımızın kudsî ve pek azîm hizmetinden, Hâlîk-ı Kâinat Hazretleri'nin razı olmasını temenniden ibaret kalıyor. Bugünkü ahvâl-i müessifeden müteessir olmamak mümkün değil. Allah iyi yapar, inşaallah. Ben câhilim, bu kadar yazabildim. O Sözler'in kıymetini tariften âcizim. Ne kadar yazsam, o eserlerin kıymetinden binde bir nebzesini gösteremez.

Talebeniz
Emrullah oğlu Bekir

﴿ 108 ﴾

(Tarikat hakkında olan Telvihât-ı Tis'a münasebetiyle yazılmış.)

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ³

Sevgili ve kıymetli Üstadım Efendim,

Hâfız Ali Efendi kardeşimle irsal buyurulan Yirmi Dokuzuncu Mektub'un Dokuzuncu Kısmı'nı pek büyük bir sevinçle aldım ve okudum. Kısmen kardeşlerimle, kısmen de yalnız başıma beş-altı defa okuduğum hâlde, bu risalenin

¹ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

² "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

³ Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

ruhuma ilka eylediği nuranî feyizleri karşısında, okudukça okumak ihtiyacım artıyordu. Ve senelerden beri müştakı bulunduğum tarikatın böyle ulvî, nezih, âli hakikatlerini öğreten bu kıymettar risaleyi elimden bırakamıyorum. Her okudukça başka bir zevki veren ve kendi arkadaşları olan diğer risaleler gibi, her bakışta başka bir güzelliği ve letâfet gösteren bu risaleyi ve içindeki ulvî ve âli hakikatleri bize okuyan levhaların münderecatını belki dört-beş seneden beri arıyor, bulamıyordum.

Sevgili Üstadım! Allah sizden ebediyen razı olsun. Nasıl ki bahr-i muhît içerisinde yaşadıkları hâlde, susuz kalmalarından dolayı değil, belki kendilerinden zîkıymet şeylerin husulü için Nisan yağmuruna şiddetli bir alâkayla ihtiyaç gösteren balıklar gibi, benim de bu risaleye ihtiyacım şiddetli idi. Cenâb-ı Hak ve Feyyaz-ı Mutlak Hazretleri'ne bînihâye şükür olsun ki hayatımın bu karanlık sayfasını da arzularımın pek fevkinde olarak nurlandırdı.

Evet, bu risalenin fakir talebenizde hasıl ettiği tesir ve intibalarını kalemle ifadeden her vakit için âcizim. Küçük küçük cümleleri ve anahtarlarıyla pek büyük define ve hazineleri açan ve azîm girdapları kapatan ve tarikatın nezih, âli ve çok yüksek feyizli, sürûrlü, zevkli, doyulmaz ve bırakılmaz bir yol olduğunu ders veren bu kıymettar risaleyi çok ehemmiyetli buluyorum. Ve bilhas-sa tarikata mensup olup da haricin ittihamından kaçınan veyahut öğrenmek ve anlamak istedikleri hâlde muvaffak olamayan ve alâkadar olmak isteyen kardeşlerimi, bu risaleye mâlikiyetlerinden dolayı tebrik etmekte, kendimi çok haklı görüyorum.

Kıymettar Üstadım, risalenin geri kalan kısmının da bir an evvel ikmalîyle istifade ve istifazamız için irsal buyurulmasını, dest ve dâmenlerinizi öperek niyaz etmekteyim. Ve ikmal ve irsaline de arkadaşlarımla birlikte sabırsızlıkla intizarımızı arz ediyorum, Efendim Hazretleri.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Hakir talebeniz

Ahmed Hüsrev

¹ Kendinden başka her şeyin fâni olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

Yirmi Yedinci Mektub'un Üçüncü Kısımı ve Üçüncü Zeylin Nihayetidir

≈ 109 ≈

(İkinci Sabri ve İkinci Hüsrev ve Birinci Ali'nin fıkrasıdır.)

Ey Yüce Üstad,

Cenâb-ı Erhamü'r-Râhimîne çok şükürler ki size, o muazzam Kitâb-ı Mübîn'in hazine-i hakâikinin miftahını, rahmetiyle ihsan buyurmuş. O hakâik-i azîme ki bütün dünya halkının eşedd-i ihtiyaç ve atş ile sabırsızlıkla, mütereddid, mütehayyir, "Acaba bir âb-ı hayat bulacak mıyız?" diye bir hâlette iken, o mahfuz ve mestur zezeme-i azimenin musluklarını açarak, her meşrep ehlinin müracaatlarında içirilmemek kabil olmayan bir tarzda, cüz'î, küllî, hat-ta pek âmî olanlar bile bir damlayla hararetini kestirecek derecede vazife-i âliyenizde münteşir, tekellüfsüz, tasannûsuz, çok cihetlerle kanâat-ı kâmileyle şahit olabildiğimiz bu vazifeyle muvazzaf ve ancak ilm-i binihâyeden lemeân eden, Arş-ı Hüdâ'ya nazar ile âleme rahmete vesile olduğunuz hengâmda ne diyebilmek mümkün ve ne cesaret!

Hem bütün mümkinatla alâkadar, o muhît ve ehass-ı havassın bile tam fâik derecesinde massedebilmesi, bence baîd diyebileceğim serâser nur olan eserlere, fakir gibi, her hususta nisf değil, hiçbir hiçi olanların, bu hususta mütâlaa değil, elime kalem alıp o mübarek fikr-i âlînin içine müşevveş fikrimi karıştırmaktan korkuyorum ve cesaret edemiyorum. Gaye-i maksat olan, yalnız Üstadım, her hususta muvaffakiyete kısa nazarımla bakıyorum. Muvaffakiyetler neticesi, bizim için bir eyyam-ı mübareke uzaktan uzağa görünüyor. İnşaallah, o yevm-i mev'ûdu, duanız himmetiyle göreceğiz. Ve biz görmezsek, fütuhât-ı azîme nâil olan eserleriniz, pek bâlâ bir mevkide kahramâne müşahede edecekleri şüphesizdir. Cenâb-ı Hak sizden ebedî râzı olsun. Dua-yı âciziyeden başka bir mütâlaa dermeyer edemeyeceğimden, o hususu, fikr-i âlî, kalb-i sâfi kardeşlerime havale edip, el ve eteklerinize yüzlerim sürerek, kırık dökük sözlerimden affınızı dilerim.

Üstadım, bu üçüncü nükte-i kenziyeyi mütâlaa ettim. Sûre-i Alak-ı mübareğin hurûfâtının îmâ ettiği sırlar karşısında hayretimden gayr-i ihtiyârî, "Allah, Allah!" lafz-ı celâli ağızımdan çıkmakla öz ve gözlerim hazin hazin yarıyordu ve şöyle düşünüyordum:

Evet, nasıl ki, kâinatın her zerresi Hâlık-ı Kâinat'a şehadet ve gülümseyerek haber veriyorlar. Öyle de kâinatın haritası olan Kur'ân-ı Hakîm'in

vücudunu teşkil eden harfleri de hâdisat-ı kevnîyenin mâzi, hâl ve müstakbeline lisan-ı hâlleriyle şehadet edecekleri bedihîdir, diyorum. Bu düşüncemin izahını nihayetdeki ihtarında buldum, elhamdülillâh dedim.

Hele mübarek Sûre-i Rahmân, şu zamanın efkâr-ı bâtıla ve firavun-meşrep kafalara yıldırım-misal sâika ile, pek sarîh bir surette, her işi Rahmânü'r-Rahîm'in diye isbat ve otuz bir defa bir cümle tekrarlar, çör-çöpten ibaret olan tabiiyyûn ve maddiyyûn tahassungâhlarını, o kudsî harflerinin remziyle zîr u zeber ediyor. Zaten, Üstadım, çok yerlerde beyan buyurduğunuz gibi, bu kâinat kitabını açan Kadîr-i Zülcelâl ve Hakîm-i Zülkemâl, o kitabı kapayınca kadar, o kitabın sayfa, satır, harf ve noktalarını hakkıyla izah edecek ve hikmetini gösterecek bir müfessir, bir muarrifi ve o muarrifin verese-i hakikîsini rahmeti muktezasıyla eksik etmeyecek.

الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي¹

Evet, Üstadım, şahidim ki çok yorgunsunuz ve yoruluyorsunuz. Fakat o vazifenin kudsiyeti yorgunluğa değil, her şeye tercih edileceğini buyuruyorsunuz. Madem şu zamanda iki mühim cereyan-ı azîmenin birisinin kumandasını Cenâb-ı Hak size tahmil etmiş oluyor ki bütün dünya Kur'ân'ın beyan ve esrarından mânen sizi dinliyor, inşaallah, her vakit dinleyecek. Bu mânevî muharebe zamanında netice-i muharebe yalnız insanların izmihlâline değil, belki bütün mevcudatın netice-i tahribini taşıyan ve istîmal eden muharriplerledir. Öyleyse siz yalnız bize değil, ilâ yevmi'l-kıyâm bâki kalacak müslüman yavrularının yaralanmaması için zırh; ve bir anda dünya sarsan, gürûh-u hazleyi boğucu dumanlar içinde bırakan, Kur'ân-ı Hakîm'in son sistem malzeme-i mübarekelerini icada vesilesiniz. Var ol, ey sevgili Üstadım! Hemen, Rabbim yorgunluğunuza bedel bin ehl-i gazâ sevabı ihsan buyursun, âmîn...

Affınıza mağruren şunu diyeceğim ki: Madem mânevî cihad zamanıdır, muvazzaf askeriz ve askerlikten lezzet aldığımızı söylüyoruz, düşman hem dessay, hem sûrî kuvvetlidir. "Kılıç hasma göre çekilir." düsturuyla, sizin telâşsız ve ârâmsız sa'yiniz göz önünde iken, cephemize hile tuzağı addedilen hubb-u câh ve sermaye-i dünya gibi, çok câzibedar şeylerle bizi aldattıklarını bilmeliyiz. Ve cepheyi bırakıp, âfil şeylere aldanıp, çok mübarek ve mu-kaddes şeylerin ayak altında kalmasına sebebiyet vermemek için, ancak ve ancak Cenâb-ı Kibriyâ'nın azamet ve kudretinden ve şümillü rahmetinden

¹ Allah'a hamdolsun; bu Rabbimin ihsanıdır.

ve Şâh-ı Levlâk'ın himmet-i âmnesinden ve Zat-ı Üstadânelerinin makbul ed'iyelerinden gece ve gündüz hissemend olmamızı niyaz ediyorum ve böyle imanım var ve her dakika ârâmsız bekliyorum.

Hâfız Ali (rahmetullâhî aleyhî)

≈ 110 ≈

(Hulûsi Bey'in bir fıkrasıdır.)

Yirmi Dokuzuncu Mektub'un Yedinci Kısmı:

1- Şeâir-i İslâmiye'nin tağyirine asla razı olmayan ve tahammül edemeyerek kulaklarını tıkayanların kanaatlerindeki isabete kat'î bir hüccet;

2- Tevilkârâne “Zâhirî muvafakat gösteriyorum.” iddiasında bulunanları birinci zümreye ilhak ettirecek müessir bir kuvvet;

3- Ulemâu's-sû ahzâbına şedit bir tokat;

4- Muhtelif nam ve vesilelerle, dinsizlik gayesiyle bid'alar çıkararlara, kahir bir darbe-i kudret ve tavk-ı lânet;

5- Beşinci ve altıncı işaretler, ıslah-ı âlemin bizzat Hazreti Mehdî'nin zuhuruna vâbeste olduğuna kanaat eden zümreden, bu zât-ı âlişânın dahi bu emirde muktedir olmasında şüphe duyanların, bu vehimlerini bertaraf edecek, itimatlarını temin edecek, gayet kuvvetli güneş gibi bir hakikat;

6- Yedinci İşaret, bu asrın en mâkul mücahedesinin nasıl yapılmak iktiza ettiğine delâlet eden, mahz-ı hikmet gibi hâssaları câmidir.

Âciz kardeşinizin kısa vasfı da elbette aczine şehadet eder. Yoksa bu hakâiki lâyıkiyle vasfeylemek, bu bîçârenin haddi değildir.

Dünyevî meşgalem, hususî işlerimiz ve pederime yardım gibi, mecburî ahvâl ve duygular, evvel ve âhir arzettiğim gibi, hizmet-i Kur'âniye'deki vazife çok mâni oluyor. Ne yapayım?

¹ **أَلْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ** diyorum. Duanıza çok muhtacım ve muhtacız. Biz her vakit sevgili Üstadımıza duada bulunuyoruz.

Hulûsi

¹ “Bize uygun gördüğü her hâlimizden ötürü hamdolsun Rabbimize..” Bkz.: Tirmizî, *deavât* 128; Ebû Dâvûd, *edeb* 97, 98; İbni Mâce, *edeb* 55, *duâ* 2; Ahmed İbni Hanbel, *el-Müsned* 2/117.

(Sabri'nin fıkrasıdır.)

Üstad-ı Ekremim Efendim Hazretleri,

Ekalli, kırk seneden beri hakikat âleminde nurlar saçan nuranî, kudsî, feyizli sözlerin kâffesi, bütün safahatında tarikat ve seyr-i sülûke ait pence-releri küşâd ile müştaklara temaşa ve berk-i hâtif misal **تَعَالَوْا أَيُّهَا الْإِخْوَانُ**¹ nidâ-yı belîğiyle dâvet etmekte iken, dürbînî bir nazara mâlik olanlar, pek âşikâre görüp ve dinleyip iltica etmekte iseler de bu abd-i pürkusur, onlarla omuz omuza yürüyen, tarikatın ne demek olduğunu, matla-ı şems-i füyuzat ve menba-ı fevz-i necat olan, Yirmi Dokuzuncu Mektub'un dokuz levha-yı saadeti câmi Dokuzuncu Nüktesi'ni okuduktan sonra, –alâ kaderi'l-istitâ– öğrendim. Nihayetsiz füyuzat ve hadsiz ezvâk-ı mütenevviayı hâvi olduğunu, bir kat daha tasdik ettim. Elhamdülillâh, şu nüktede nura muhtaç kalbime lâyuâd nurlar bahşedildi.

Kalbimin hissedip, lisanımın ifadeye muktedir olamadığı derya-yı hakikate dalarak, şu eser-i giran-bahanın şâyân-ı menn ü şükrân olduğunu arz ve mâba'dinin tevâli ve temadisini cân ü yürekten talep ve temenni etmekte iken, işte tetimmesi olan uç telvih de ihsan buyuruldu.

Bu hâtîme kısmı, vartalardan kurtulmak çaresini gösteren irşad ve ikazlarıyla, cidden bir levha-yı saadet ve bâis-i hayât-ı mücedded olmuştur. Acaba her an, en az bin bir nevi semere-i saadette tegaddî etmekten kaçan ve o cadde-i kübrâya asla lâyık olmayan iftira ve isnâdât perdelerini görüp, şu meş'ale-i adîmü'l-misali söndürmek, zulümat ve dalâlât vadilerine yol açmak isteyen bakar-körlere ne demeli?

Nazîrsiz şuleleriyle asr-ı hâzırî ihyâ ve tenvir ve istikbalin krokisini bi-hakkın tanzim ve tahkim eden nurlar, ilelebed payidar olsun. Dilerim Bâri-i Teâlâ Hazretleri'nden ki şu âsâr-ı pürnûrun, bütün ümmet-i Muhammed'e (*aleyhissalâtü vesselâm*) tâmîmine muvaffakiyet ve müyesseriyet ihsân buyursun, âmîn...

Sabri

¹ Gelin ey kardeşler!

(Hüsrev'in fıkrasıdır.)

Sevgili Üstadım Efendim,

Kenzü'l-Arş duasının feyzinden gelen bir nükte-i Kur'âniye'de, yanlışlığın tarafımızdan nasıl karşılandığını suâl eden ve hatasının esbabını bize izah eden sevimli mektubunuzu aldım. Bu kısmı, Sûre-i Kevser'in latif ve yüksek tevâfukatını gösteren Altıncı Remiz'le ve bir de büyük bir fatihten daha büyük olan tarikata ait kısımla beraber okudum.

Bu hafta sevincim ve şevkim pek ziyade idi. Bir taraftan, senelerden beri tab edilmesi ve âlem-i İslâm'a neşredilmesi için istinsah edilen o kıymettar mahzen-i hakâik, emin vâdilere gönderiliyordu. Diğer taraftan, şu baharın câzibedar güzelliğinden, pekçok yüksek bir nuraniyetle karşımıza çıkan Yirmi Dokuzuncu Mektub'un her bir kısmının verdiği zevk-i mânevî içerisinde yaşıyorduk.

Kenzü'l-Arş duasının feyzinden gelen ikinci bir nükte-i Kur'âniye'yi, mektubunuz gelmeden evvel arkadaşlarla birlikte tekrar okuduk. Tetkik gayesi hiçbirimizde olmadığı için, on dakika içerisinde, yazılan bu kısmın nurânî şûleleri arasında kaldık. Okurken, ağızımızdan arada sırada çıkan sadâ-yı hayret ve taaccüpten başka bir şey işitilmiyor ve yüzümüzden akan beşâşet, duyduğumuz mânevî zevki, tarife kâfi geliyordu.

Sevgili Üstadım, her bir risale aramızda pek büyük bir sevinçle karşılandığı ve hayretle okunduğu ve lâyük olduğu şekilde hürmet gördüğü için, her nasılsa vâki olan hatam hakkındaki mektubunuzu aldığım vakit, kıymettar Üstadım, bu hâli bize ihtar etmeseydiniz, biz hiçbir vakit böyle şeyle meşgul olmayacaktık ve “Yanlış var.” diyenlere karşı da hak dâvâ edeceğimizde hiç tereddüt etmeyecektik. Sûre-i Kevser'in ve Sekizinci Remzin tevâfukat-ı hurufiyeleri üzerinde birer birer tetkikatta bulunmuş ve hiçbirinde noksan bulmamıştık. Esasen bu tetkikatımız, noksan aramak gayesiyle değil, belki tevsi-i mâlûmat ve bir de mânevî gıdamızı almak için vuku buluyordu. Bu akşam fakirhanede Refet, Lütfi, Rüşdü Efendi kardeşlerimle oturmuş bu hususta tekrar konuşmuştuk. Hepimiz diyorduk: Üstadımız bize söylemekte hiçbir şeyden çekinmediğini biliyoruz. İşte bu hâl bize kâfidir. Şimdiye kadar da böyle bir şey vuku bulmuş değildir. Bu hususta en büyük şahit, bu risaleler, ilmi kendilerine isnad eden zâtların ellerinde gezdiği hâlde, onları da tasdike mecbur etmiştir.

İşte, sevgili Üstadım, bu hâdisat dimağımızı daha ziyade takviye etmiş bulunuyor ve bizi size daha ziyade raptediyor. Her hususta bizi himâye ve vikaye etmekte olduğunuza, kâfi ve daha kat'î bir burhan yerine geçmiş bulunuyor.

Sevgili Üstadım, bu hafta hatt-ı destinizle, pekçok zahmet çekerek, bin müşkülât içerisinde yazdığımız bütün Kur'ân'daki tevâfukatı gösterir bir nükteyi daha aldım. Bundan başka bir nükte gibi umumî olup, yalnız tarzları ayrı olmak üzere iki tevâfukat listesi daha yazılacağı iş'âr buyuruluyor. Onları da sabırsızlıkla bekliyoruz. Ve yorgunluğunuzu hatırladıkça, yüreklerimiz sızlıyor. Cenâb-ı Hak, sizlere lâayık bir tarzda hayr-ı kesir ihsan eylesin, âmîn...

Hüsrev

≈ 113 ≈

(Hüsrev'in fıkrasıdır.)

Sevgili Üstadım, muhterem Efendim,

Kur'ân-ı Kerîm'in âyât ve kelimât ve hurufâtında görünen ihtilâf bertaraf edilmek üzere, yeniden hakikî ve esaslı bir surette âyât ve kelimât ve hurufâtın tesbit edileceği hakkındaki iş'âr-ı fâzilâneleri, cidden şâyân-ı tebşirdir. Bu ve bu gibi ahvâl, bizi Üstadımızın ulvî ve umumî olan vazifesinde her vakit için Cenâb-ı Hak'tan muvaffakiyet talebinde bulunmaktığa sevk ediyor. Billhasa kardeşimiz Hacı Nuh Bey'e yazılan mektup sureti ve buna mümâsil diğer mektubat, bizim hayatımızı değiştirmiş ve müstakbeldeki hayatımıza nurlar serptiği gibi, bugünkü insanlığın giriftar olduğu riyakârlık, tabasbus ve temelluk ve emsâli gibi pekçok ahlâk-ı rezileden kurtarmış ve her birerlerinin yerlerine de ahlâk-ı hasene fidanları gars ederek, birer şecere-i âliye ve nâfizenin vücuda gelmesine sebebiyet vermiştir. Hatta o kadar diyebilirim ki bugünkü beşeriyetin duygularından bambaşka bir hayata sevk etmiş ve her ân, "Halıkımız bizden ne suretle razı olacak ve bugün ne gibi bir sa'y ile sahife-i hayatımı kapatacağım? Acaba ümmeti bulunduğumuz o sevgili Peygamber-i Zîşân (*aleyhissalâtü vesselâm*) Efendimiz'in, dalâlet yolunu tutan veyahut dalâlete gidenlerin arkalarından giden ümmetlerini, ne suretle tarik-i hidâyete getirmek için sa'yetssek hoşnudiyet-i Peygamberî'yi (*aleyhissalâtü vesselâm*) celbedebiliriz?" duyguları ve mefkûreleriyle yaşatmaktadır.

Kıymettar üstadlarına her hatvede ittibâ seven o talebelerinizin ruhlarında, Üstadlarının en güzel fıkrası olan "Kur'ân-ı Azîmüştân'a feda olan bu baş,

başka yere eğilmeyecek.” sözü hayatımızda en güzel ve en büyük bir miftah ve bir düstur olmuştur.

İşte bu hayatta, bu zevkle yaşadığımız için, bu vâdideki korku denilen mevhum kuvvet, talebelerinizin hak uğrunda gösterdikleri cesarettten korkmaktadır. Rızâ-yı ilâhî uğrunda her gelecek hâle memnuniyetle göğüs germe-yi, Üstadlarının hâlinden her gün ve her an ders alan talebelerimize ve kardeşlerime hayırlı muvaffakiyetler ve saadetler temenni ederken, sevgili Üstadım, size de lâayık olduğunuzdan daha güzel bir şekilde ve daha elyâk bir tarzda eltâf-ı sübhaniyeye nâiliyetiniz için dua eder ve dâmenlerinizi kemâl-i hürmet ve tâzimle öperim, Efendim Hazretleri...

Hüsrev

≈ 114 ≈

(Nasuhîzade Şeyh Mehmed Efendinin fıkrasıdır.)

Bülbül-ü Bağistan-ı Kur’ân, Üstad-ı Ekremim, Efendim Hazretleri,

Mürşid-i ekmel, şeyhim Hacı Rahmi Sultan Hazretleri, seferberliğin ikinci senesinde irtihâl-i dâr-ı beka buyurdular. Burdur’u teşrifinizden bir ay evvel, merhum Rahmi Sultan’la beraber bir cami-i şerifte birkaç cemaatle bulunmakta iken, sükût-u hâl-i murakebeye varıldı. Bazı veliler ruhânî teşrif buyurdular. Nihayette, siz Üstadım teşrif buyurdunuz. Bir cezbe-i Rahmân zuhur ile uyandım, kendime geldim. Bir ay sonra Burdur’u teşrifle, bazı yevm sohbet-i irfâniyenizde bulunup ruhlarımıza gıda bahşolundu.

Şu tulûatımı arza ictisâr ediyorum:

Halka-yı hakikatte devrandadır ol mübârek Üstad.
 Kavuşturdular ruhunu, ervâh-ı enbiyâya ânın.
 Mest-i müstağrak olup hayrettedir ol mübarek Üstad.
 Mübarek Kur’ân’ın dellâlisin dediler âna.
 Sözleri cândır, onu tutmayan ruhsuzdur hemân,
 Bütün söylediği nur-u hikmettir ânın.
 Mirâc-ı ruhânîde devrandadır ol mübarek Üstad.
 Kalbim içre feyz-i Nur’un görmüşem hemân.
 İçi umman-ı vahdette, dışı sahrâ-yı kesrette görünür Üstad.
 Dünyada, uhrâda refik olalım âna.
 Umarım Mevlâm ihsan eder biz âciz kullarına.

Nasuhîzâde Mehmed, söyledi hemân bu sırları.
Hazine-i Kur'ân'ın bir miftâhıdır Hazreti Üstad.

Nasuhîzâde Şeyh Mehmed

≈ 115 ≈

(Âsım Bey'in fıkrasıdır.)

Muhterem Üstadım Efendim Hazretleri,

Bu arızamı takdim ve tasdîe iki sebab-i mücbir hasıl oldu:

Birincisi: Sevgili Üstadımın geçenki iltifatnâmelerinin bir fıkrasında buyuruluyor ki: “Bu fakirle aziz kardeşim Hüsrev gibi yüksek, ciddî, hâlis kardeş ve talebelerimi, âhir-i ömrümüze kadar hizmet-i Kur'ân'da dâim eylesin.”

Muazzez Üstadımın, bu dua, bu niyaz ve himmetlerine bütün mevcudiyetimle âmîn dedim. Ve daima da diyorum. Ve Cenâb-ı Lemyezel Hazretleri'ne de daima niyazım budur. Ve pek muhterem ve pek sevdiğim Üstadımın dua ve himmeti sürûr, sevinç, gözyaşlarımı akıttırıyordu. Bu fıkra ve cümleyi takip eden ikinci fıkra ki aynen yazıyorum:

“Ve ben öldüğümde sizi arkamda vâris bırakarak ferah ile kedersiz kabri-me girmek rahmet-i ilâhiyeden ümit ederim.”

Burası beni çok düşündürdü ve hiçbir dakika Üstadımın bu arzu, bu talep ve rahmet-i ilâhiyeden bu ümidi, zihnimden ve fikrimden ve kuvve-i hal-yalimden hiç çıkmıyor. Binaenaleyh, bu fıkraya bütün zerrât-ı mevcudiyetimle “Âmin!” dedim ve Cenâb-ı Hakk'ın fazl ve keremini tazarru ve niyaz ettim.

Bununla beraber –yâ Hazret, riya değil, tasannu değil, içimden doğuyor– gönül şöyle istiyor ve arzu ediyor: Bu fakir, Üstadımdan evvel kabre girsin ve siz, dâr-ı bekanın ilk kapısına gelinceye kadar, dâr-ı dünyada bulununuz ki bu fakir ve muhtaç olan talebenize arkasından göndereceğiniz dua ve hediyenizle mütena'im, şâd ve mesrur olsun. Ve sizin teşrifinizde –ki Erhamü'r-Râhimîn olan Rabbü'l-âlemîn'den dua ve niyâzım budur– ruhum sizi istikbal etmek şerefiyle müşerref olabilmek gibi, gönül arzu ve hayatı hasıl oluyor.¹(Hâşiye) Ve çok düşündürüyor. Ve bu arzu ve niyazımdan daha büyüğü ve şedîdi şudur ki: Üstadımın dâr-ı dünyada daha pekçok zamanlar kalması, dolayısıyla

1 (Hâşiye) Hakikaten merhumun münâcâtı karîn-i icabet olmuş ki aynı yıl içinde Üstadına bedel, mahkemede, Üstadına zarar gelmemek için “Yâ Rabbi, canımı al! لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ” diyerek mahkemede vefat ederek irtihâl-i dâr-ı beka etmiştir (*rahmetullâhi aleyhi rahmeten vâsiaten*).

vazife-i kudsiyenizin devamı ve hakikat ve hidayet nurları olan Risale-i Nur ve Mektubâtü'n-Nur'ların teksiri ve intişarıyla, hâb-ı gaflette olanların, dalâlette kalanların, ehl-i bid'a ve mülhidlerin tarik-i hak ve hidayete girmeleri için siz Üstadımın çok zaman daha yaşamaklığınızı ve başımızdan eksik olmamanızı ve sizin gaybûbetinizle bizlerin yetim ve öksüz kalmamaklığımızı gönül arzu ediyor.

Daha çok söylemek isterim, fakat iktidar ve kifayetsizliğimden kalemim, kalbimin tercümanı olamıyor. Her iş gibi, bu arzumu da Cenâb-ı Kibriyâ'ya havale ederiz...

Âsım (rahmetullâhi aleyhi)

≈ 116 ≈

(Hâfız Ali'nin bir fıkrasıdır ki küçük bir meselede, "Gücendin mi?" diye istifsar münâsebetiyle yazılmıştır.)

Eyyühe'l-Üstadü'l-Muhterem,

Hayatımın her safhasından kıymetli ve o hayatı, pervâne-misal, bir emrinin infâzına ateşte yakmaya her an hâzır olduğum kıymetli Üstadım!

Evet, değil böyle hakikat uğrunda, hatta bir kıymetli hediye-i ihsan eden Pâdişâh-ı Zîşân için, o hediye-i sarfetmekte tereddüt edilmez. Öyle de Üstadım, bize emanet olarak ve ne zaman alınacağı meçhul olan hayatın ve her zaman emrine âmâde ve hazır olduğum Cenâb-ı Mün'im'in, o emanet üzerine ne gibi emri vâki olsa, inşaallah, bilâ-tereddüt emanetini iâdeye hazırız. Madem siz, o Padişah-ı Bîzevâl'in kurbiyet-i ilâhiyesinde, aynı emrini tebliğ memur bulunuyorsunuz; öyleyse, hem mübarek sözünüz hak ve ayını rahmettir.

Hem efendim.. bahçıvan-misal, fidanları büyütme üzere, hayvanat-ı muzırranın taarruzundan bir an evvel kurtarmak için aşağı dallar kesilir ki, tâ yükselsin. O fidanların hiçbir cihetle hakları yoktur ki "Bizi tımar eden ve hayatımıza sebep olan, bizi bazen rencide ediyor." diyemezler. Zira hâl-i asıllaıyla kalsaydılar, bir muzır hayvan koparacaktı ve topraktaki kökü de tefessüh edecekti, yok olacaktı.

Evet, Üstadım, mübalâğasız, pür-kusurlukta mislim olmadığını nefsimle bazen kabul ettirdiğim.. yalnız pür-zünûb talebenizi, dizlerime değil, belime değil, boğaz çukuruma değil, belki de boyumdan aşan ve belki dahilimin de

siyah çamurlara mezcolduğu ve tefessüh etmeye başladığı bir zamanda Hızır gibi yetişip ve misl-i Lokman, Kur'ân-ı Hakîm'in şifahenesinden lemeân eden muâlecelerle tedaviye başladınız. Hayat ismine lâıyk bir hayat bahşına vesilesiniz. O hayatı ihсан edene ve vesile olan uğruna, o hayatı ifnâ etmemek¹(Hâşiyeye) kâr-ı akıl değildir.

Hem bir hasta, ameliyata muhtaç olduğunu bilmelidir. Ve hastasını gece gündüz tedavi altında bulunduran eczacıya karşı yüz binlerle teşekkür ve o eczacıya eczahaneyi teslim eden Hakîm-i Pür-kemâl, Kadîr-i Bîmisal Hazretleri'ne nihayetsiz hamd ve şükre borçluyuz. Ve bu borcumu ifâ edemediğimden pek mükedderim. Allahü Teâlâ sizden ebeden razı olsun.

Hâfız Ali (rahmetullâhî aleyhi)

≈ 117 ≈

(Hulûsi Bey'in bir fıkrasıdır.)

Aziz Üstad, müşfik kardeş, muhterem mücahid,

Son iki hafta içinde, iki defada vürud eden Yirmi Dokuzuncu Mektub'un Altıncı Kısmıyla Kenzü'l-Arş duasının feyzinden gelen bir nükte-i Kur'âniye ve Yirmi Dokuzuncu Mektub'un Sekizinci Kısmının Sekizinci Remzi ve Altıncı Remzi isimlerini taşıyan mu'ciznümâ eserleri aldım.

Birinci mektup, hasbe'l-beşeriye çok sıkıldığım bugünün hemen saatinde elime geçti. Evet, gözlerim böyle bir nura, aklım böyle bir derse, hasta vücudum böyle bir ilâca, muztarip ruhum böyle bir teselliye, nihayet zâlim nefsim böyle bir mânevî terbiyeye çok muhtaç olduğu bir zamanda bu eserin yetişmesi, hem hakikatte üç gün sonra postaya verilen ikinci eserden dokuz gün evvel gelmesi kat'iyetle gösteriyor ki bu iş kendi kendine veya tesadüfi olmuş değil. Belki gelmiş değil, gönderilmiş. Yetişmiş değil, yetiştirilmiş. Maksatsız değil, bu hizmete koşturulmuş. Hatta bir dest-i gaybî tarafından en lüzumlu bir anda, en muhtaç ve Kur'ân hâdimlerinin en zayıfı, en âcizi, en liyâkatsizi, en zebûnu bulunan bu bîçâre kardeşinize mahz-ı eser-i rahmet ve inâyet olarak sunulmuştur.

الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي²

1 (Hâşiyeye) Benim bedelime şehid olacağını hissetmiş. Kuvvet-i ihlâsın kerameti olarak haber veriyor. Haber verdiği gibi şehid oldu.

2 Allah'a hamdolsun; bu Rabbimin ihسانıdır.

Yirmi Dokuzuncu Mektub'un Altıncı Kısmı'nı pederim, Fethi Bey, Hoca Abdurrahman ve diğer bir zât hazır iken, geçen Cuma okudum. Ben birkaç defa sırf kendi hesabıma mütâlaa ettim. Okuyacak ve okunması icap edecek mahdut zevâtın da inşaallah, istifadesine çalışacağım. Bu nurlu eserler hem okşamak, hem korkutmak gibi iki zıt tesiri hâizdir. İnsanlara bu iki vasıttan birinin müessir olacağı da şüphesizdir. İşte bu hakikati göz önünde bulunduran şerâit-i imandaki esaslara müşabih bir tarzda, Kur'ân-ı Hakîm'in tilmizlerini ve hâdimlerini hakikaten ikaz ediyor ve aldanmamaları için altı esası kendilerine bihakkın ders veriyorsunuz:

1– Hubb-u câh yerine, Allah'a imanın bir manası olan rızâ-yı ilâhîyi;

2– Havf ve vehim yerine kadere imanı;

3– Hırs ve tamah yerine *إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ*¹ âyet-i celilesi delâletiyle Kur'ân'a, kütüb-ü ilâhiyeye imanı;

4– Menfi milliyetçilik hissi yerine, bütün cin ve inse mürsel Nebiyy-i Efham (*sallâllâhu teâlâ aleyhi ve sellâm*)Efendimiz Hazretleri'nin mesleğini,² *إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ*³ ve *وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا*³ gibi âyât-ı mübarekeyi derhatır ettirmek suretiyle peygamberlere imanı;

5– Enâniyet yerine acze, noksanımızı itiraf ve Kur'ân'ın tereşsuhatının neşr ve muhafazası bâbında hissemize düşen hizmeti yapmak ve hizmetle mükellef olduğumuzu bilerek neticeyi hesaplamamak, yani bir nevi beşeriyetten çıkmak, kütüp ve suhuf-u enbiyâyı inzâle vasıta olan melâikeye benzemek suretiyle meleklere imanı;

6– Tembellik ve ten-perverlik yerine vazifedarlık, kudsî ve her saati birgün ibadet hükmüne geçecek kıymette olduğuna şüphe edilmemek lâzım gelen Kur'ânî hizmetine vakit bırakmayacak hâllere karşı, bu hizmetin ulviyetini düşünerek, elden çıkmazdan evvel gözü dört açmayı, yani ölmezden evvel hayatın kadrini bilmek gibi, kat'î bir lisanla âhirete imanı delâleten, remzen, işâreten, sarahaten ders veriyorsunuz ve ikaz lütfunda bulunuyorsunuz.

Allahü Zülcelâl Hazretleri sizden ebeden razı olsun ve ümmet-i merhume-i Muhammediye'yi (*aleyhissalâtü vesselâm*) dalâletten kurtarmak ve şahrâh-i

1 "Asıl bütün mahlûkların rızıklarını veren, kâmil kuvvet ve tam iktidar sahibi olan Allah Teâlâ'dır." (Zâriyât sûresi, 51/58).

2 "Müminler birbirleriyle ancak kardeşlerdir." (Hucurât sûresi, 49/10)

3 "Hepiniz toptan, Allah'ın ipine (dinine) sınıksız sarılın, bölünüp ayrılmayın." (Âl-i İmran sûresi, 3/103)

Kur'ân'a delâlet eylemek hususundaki ihlâslı mücadele ve hizmetinizde dâim ve muvaffak buyursun, âmîn...

بِحُرْمَةِ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ، وَبِحُرْمَةِ الْقُرْآنِ الْمُبِينِ...¹

“Kenzü'l-Arş Duasının Feyzinden Gelen Bir Nükte-i Kur'âniye” serlevhali eserle, Yirmi Dokuzuncu Mektub'un Sekizinci Kısmı'nın Sekizinci Remzi'ndeki füyûzât, tarif ve tavsif edilmeyecek âli ve müstesna bir vaziyettirler.

Birincide, bütün hurufât-ı Kur'âniye'nin adet itibarıyla işaret ve izah buyurulan tevâfukları, garîk-ı beht ve hayret etti.

Dört küçük sûredeki hurufâtın tevâfukat veçhine kısmen işaret eden ikinci eser: Hakka ki mu'ciznümâdır. Nebiyy-i Âhırzaman, medâr-ı fahr-i cihan, sebab-i hilkat-i ekvân ve nüzûl-ü Kur'ân, Peygamberimiz Muhammed Mustafa (sallallâhu teâlâ aleyhi ve âlihî ve eshâbihî ve ezvâcîh) Efendimiz Hazretleri'nin eser-i hikmet ve rahmet olarak, şimdiye kadar mahfi kalmış mucizelerinden i'câz-ı Kur'ân'a taallûk eden ve gaybî tevâfuk namıyla sevgili Üstadımız tarafından mevki-i intişara vaz olunan bu emsalsiz eserlere karşı duyduğum mânevî zevk ve feyzin binden birini bile arzedemeyeceğim. Ve mazhar olduğumuz bu kadar azîm niam-ı ilâhiyeye ve kerem-i sübhaniyeye karşı şükürden âcizim.

اللَّهُمَّ حَصِّلْ مَرَادَنَا وَمَقْصُودَ أَسَاتِدِنَا سَعِيدِ الثُّورِسِيِّ بِحُرْمَةِ حَبِيبِكَ الْمَكِّيِّ الْمَدَنِيِّ
الْهَاشِمِيِّ الْقُرَشِيِّ²

Yirmi Dokuzuncu Mektub'un Yedinci Kısmı'ndan bir suret Abdülmecid Efendi kardeşimize göndermiştim. Cevabında ezcümle diyor ki: “Seydânın bintü'l-fikri o güzel kıza, Hulûsi ile Abdülmecid'den maadâ her kim bakarsa câiz değildir. Mahrem olanlar da bu hususta nâmahremdir. Bu gibi kızların dışarıya çıkmaları, hiçbir menfaati temin etmediğini ve bilâkis büyük bir mazarratı intâç edeceği ihtimali kavlini Seydâyaya yazsan iyi olur. Eski Said'in hiddeti, yenisinde de vardır. Hâlbuki, Yeni Said, insanoğullarıyla izâa-yı vakit etmemeli. Meslek ve meşrebi öyle iktiza ediyor. Her ne ise... Cenâb-ı Hak Hâfız-ı Hakikî'dir.”

¹ Efendiler Efendisi Peygamberimiz hürmetine ve Kur'ân-ı Mübin hürmetine.

² Allah'ım! Mekki, Medeni, Hâşimi ve Kureşi olan Habibinin hürmetine bizim arzumuzu ve Üstadımız Said Nursî'nin maksûdunu tahakkuk ettir.

Bendeniz de kısaca şu mealde cevap vermiştim:

Bu mütâlaa bizler için doğrudur. Fakat dünyaya arkasını çeviren ve mânevî vazife-i memuresini ifâ ederken insanlarla –Nur’larla alakadar olanları vasıtasıyla– meşgul olan Üstad Hazretleri için bu fikri muvafık bulmuyorum. Çünkü o zâtı bu emr-i azîmde istihdam eden, elbette muhafaza buyurur. Bana öyle kat’î kanaat gelmiş ki, eğer bizler Nur’larla alâkamızı kesersek, Üstad Hazretleri bize arkasını çevirir.

Aziz kardeşimizin endişesi, zâhire bakılırsa haklı ve çok samimîdir. Fakat zaten cemaati çok mahdut olan Nur’larla alâkadar zevâtın bu hakâikten mahrum edilmelerini ve bu kudsî eserin tamamen hapsedilmelerini lâyük görmüyor ve esasa mugayir buluyorum. Nâsırımız, hâmimiz, muînimiz, hâfızımız Allah’tır. Bütün desâisi bertaraf ederek, muhterem Üstadın vazife-i kudsiyesine sâfi niyet, samimî his ve ciddî şevk ile yardım etmekte olan kardeşlerime selâm ve muvaffakiyetlerine dua eder, dualarını rica ederim. Pederim, Fethi Bey, Hoca Abdurrahman Efendi, sâbık Müftü Kemâleddin Efendi, imam Hâfız Ömer Efendi ve diğer Sözler’le alâkadar olanlar selâm ve dua ediyor, hayır duanızı istiyorlar.

Devam-ı âfiyet ve muvaffakiyetinizi tekrar eltâf-ı ilâhiyeden tazarru ve niyaz eyler, mübarek ellerinizi kemâl-i hürmet ve tâzimle takbil eyler, kusurumun affını ve hayır duanızdan bu biçâre sıddıkınızı çıkarmamanızı hâssaten arz ve istirham eylerim.

الْبَاقِي الْحُبُّ فِي اللَّهِ¹

Hulûsi

¹ “Kendinden başka her şeyin fâni olduğu gerçek Bâkî, Allah’tır. İçte duyulacak sevgi de, sadece Allah için olmalıdır.” ‘Allah için sevmek ve nefret etme’ bazı hadislerde amellerin en faziletlisi sayılmış; ¹ bazı hadislerde de imanın en güçlü bir bağı olduğuna dikkat çekilmiştir.²

¹ Ebû Dâvûd, *sünnet* 2; Ahmed İbni Hanbel, *el-Müsneid* 5/146; el-Bezzâr, *el-Müsneid* 9/461.

² et-Tayâlisî, *el-Müsneid* s.101; İbni Ebî Şeybe, *el-Musannef* 6/170, 172, 7/80.

﴿ 118 ﴾

(Said'in fıkrasıdır.)

(Hulûsi gibi mühim bir talebemin bana gönderdiği hediyesinin iadesine dair yazdığım bir mektubu, arkadaşlarımla tensiplerine binaen onların fıkraları içine dercedildi.)

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ³

Aziz, sıddık, vefâdar âhîret kardeşlerim Hacı Nuh Bey, Molla Hâmid,

Sizler benim için çok ehemmiyetlisiniz. “Sıddık-ı vefiy bu zamanda yoktur.” diyenlere karşı sizleri gösteriyorum. Yirmi sene Van’da geçirdiğim hayat-ı ilmiye.. benim için Van çok kıymettardır. Lillâhilhamd, sizler o kıymettarlığı gösterdiniz. Ve Van’a karşı şedit hissiyatıma tam mukabele ediyorsunuz. Size medâr-ı ibret bir vâkıa söyleyeceğim. Şöyle ki:

Geçen sene Barlalı, İstanbul ticaretinde bulunan Bekir Efendinin şeriki Mehmed Efendi vasıtasıyla bir mektup aldım. Mektup harika olarak bana göründü. Çünkü Hulûsi Bey, “Nuh Bey ile görüştüm.” diye o mektupta bana yazıyor. Aynı mektupta, kardeşim Abdülmecid de, Molla Hâmid’in selâm ve duasını bana yazıyor. Aynı mektupta Nurşin-i Süflâ’da Molla Abdülmecid’in yazısı ve imzası vardı. Fesübhanallah, dedim. En ziyade sevdiğim bu insanların ayrı ayrı memlekette bulunmakla beraber, bir mektupta bunların içtimalarını tevâfuklu bir levha-yı temâşâdır.

Bu sene yine o Mehmed Efendi Eğirdir’e gelmiş. Yine Nuh Bey’in aynı telgrafını, o zât bana getirdi. Fesübhânallah, dedim. Nuh Bey’in lisan-ı hâli, güya Mehmed Efendiye “Dostum, ben seninle beraber Üstadımla görüşeceğim.” diyor, tahayyül ettim. Sonra yine o Mehmed Efendinin hizmetkârı Eğirdir’e gidip Mehmed Efendinin mektuplarını getirmiş. Yine Nuh Bey’in hediyeye ait, bana olan mektubunu getirdi. Dedim, katiyen bu iş tesadüfî değil. Sonra mektubun müştemilâtına dikkat ettim. Tahmin ettim, Van’da Nuh Bey’in bana hazırladığı hediyeği göndermek tarihinde, ben de aynı tarihte⁴(Hâşiye) aynı fiyatta bir hediye-i azîmeyi Nuh Bey’in namına Van’daki

1 Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah’ın adıyla.

2 “Hiç bir şey yoktur ki, O’nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın.” (İsrâ sûresi, 17/44)

3 Allah’ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

4 (Hâşiye) Maddeten otuz liralık, mânen belki üç yüz liralıktır.

ihvanıma gönderiyordum. İşte bu iki tevâfuk, bana işarettir ki Nuh ile Hâmîd, talebelik ve kardeşlik için min tarafillâh intihap edilmişler. Çünkü tevâfuk bizim için bir emâre-i tevfik-i ilâhî olduğuna kanaatim gelmiş. Risaleler’de tevâfukatın bazı numûnelerini göreceksiniz.

Fakat çok rica ederim ki gücenmeyiniz, hediye kabul edemedim. Adem-i kabulün esbabı çoktur. En mühim bir sebep, benim kardeşlerim ve talebelerimle olan münasebetin samimiyetini ve ihlâsı zedelemektir. Hem iktisat, bereket ve kanaat sayesinde, şiddetli ihtiyacım olmadığı hâlde, dünya malına el uzatmak elimde değil.. ihtiyarım haricindedir. Hem bir misalle ince bir sebebi anlatacağım:

Mühim bir tüccar dostum otuz kuruşluk bir çay getirdi, kabul etmedim. “İstanbul’dan senin için getirdim, beni kırma.” dedi. Kabul ettim. Fakat iki kat fiyatını verdim. Dedi: Niçin böyle yapıyorsun, hikmeti nedir? Dedim: Benden aldığın ders, elmas derecesinden şişe derecesine indirmemektir. Senin menfaatin için, menfaatımı terk ediyorum. Çünkü dünyaya tenezzül etmez, tamah ve zillete düşmez, hakikat mukabilinde dünya malını almaz, tasannua mecbur olmaz bir üstaddan alınan ders-i hakikat elmas kıymetinde ise, sadaka almaya mecbur olmuş, ehl-i servete tasannua muztar kalmış, tamah zilletiyle izzet-i ilmini feda etmiş, sadaka verenlere hoş görünmek için riyakârlığa temayül etmiş, âhîret meyvelerini dünyada yemeye cevaz göstermiş bir üstaddan alınan aynı ders-i hakikat, elmas derecesinden şişe derecesine iner. İşte, sana mânen otuz lira zarar vermekle, otuz kuruşluk menfaatımı aramak, bana ağır geliyor ve vicdansızlık telâkki ediyorum. Sen mâdem fedakârsın; ben de o fedakârlığa mukabil, menfaatınızı menfaatime tercih ediyorum, gücenme.

O da, bu sırrı anladıktan sonra kabul etti, gücenmedi.

Ey Nuh Bey ve Hâmîd Kardeşlerim, siz de gücenmeyiniz. Hem Nuh Bey, biliniz ki, şu zamanda o havâlide vefâdârâne, şefkatkârâne beni aramaklığınız öyle bir hediyedir ki, bunun gibi binler hediyeden kıymettardır. Hem size gönderdiğim risaleleri muhafaza etmek ve sahip çıkmak ve benim yerimde onları himaye etmek, binler lira kıymetinde bana karşı büyük bir hediyedir. Çünkü netice-i hayatımı ve vazife-i vataniyemi ve o havâlideki kardeşlerimin uhuvvet ve muhabbetlerine karşı borçlarımı eda eden o risalelere ciddi sahip çıkmak, tam muhafaza etmek ve ehline yetiştirmeye vasıta olmak öyle bir hediyedir ki dünyevî hediyelerin binlerine mukabildir. Hem emin olunuz ki mânevî zararım büyük olmasaydı, Nuh Bey’in hatırını kırmayacaktım. *Şimdiye kadar, Cenâb-ı Hakk’a şükür, hediyeleri kabul etmeye mecbur*

olmadım ve şu zamanda ehl-i ilmin bir sebab-i sukutu olan tamaha girmeye ihtiyar benden selbedildi. Hem eğer sizin hediyenizi kabul etseydim, çok zâtların ya kalbi kırılacaktı veyahut elli senelik kaidem bozulacaktı.

Orada ve civarınızda bulunan eski talebelerim ve kardeşlerime birer birer selâm ve dua ediyorum ve onların dualarını istiyorum.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Kardeşiniz
Said Nursî

≈ 119 ≈

(Said Nursî'nin bir fıkrasıdır.)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ² ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ³
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ⁴

Aziz, sıddık, sadık, çalışkan kardeşim, hizmet-i Kur'ân'da arkadaşım Refet Bey,

Senin gördüğün vazife-i Kur'âniye'nin hepsi mübarektir. Cenâb-ı Hak sizi muvaffak etsin, fütur vermesin, şevkinizi artırsın.

Senin vazifen yazıdan daha mühimdir. Yalnız, yazıyı terk etmeyiniz.

Uhuvvet için bir düsturu beyan edeceğim ki o düsturu cidden nazara almalısınız:

Hayat, vahdet ve ittihadın neticesidir. İmtizaçkârâne ittihad gittiği vakit, mânevî hayat da gider.

İşaret ettiği gibi, tesanüd bozulsa cemaatin tadı kaçır. Bilirsiniz ki üç elif ayrı ayrı yazılsa kıymeti üçtür. Tesanüd-ü adedî ile içtima etse, yüz on bir kıymetinde olduğu gibi, sizin gibi üç-dört hâdim-i Hak, ayrı ayrı ve taksimü'l-a'mâl olmamak cihetiyle hareket etseler, kuvvetleri üç-dört adam kadardır. Eğer hakikî bir uhuvvetle, birbirinin faziletleriyle iftihar edecek bir tesanüdle, birbirinin aynı

¹ Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

² Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

³ "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

⁴ Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

⁵ "Sakin birbirinizle ihtilâf etmeyin; sonra korkuya kapılıp zaafa düşersiniz, rüzgârınız (kuvvetiniz) gider." (Enfâl sûresi, 8/46)

olmak derecede bir tefâni sırrıyla hareket etseler, o dört adam, dört yüz adam kuvvetinin kıymetindedirler.

Sizler koca Isparta'yı değil, belki büyük bir memleketi tenvir edecek elektriklerin makinistleri hükmündesiniz. Makinenin çarkları birbirine muavenete mecburdur. Hem birbirini kıskanmak değil, belki bilâkis birbirinin fazla kuvvetinden memnun olurlar. Şuurlu farzettiğimiz bir çark, daha kuvvetli bir çarkı görse memnun olur. Çünkü vazifesini tahfif ediyor. Hak ve hakikatin, Kur'ân ve imanın hizmeti olan büyük bir hazine-i âliye omuzlarında taşıyan zâtlar, kuvvetli omuzlar altına girdikçe iftihar eder, minnettar olur, şükreder.

Sakın birbirinize tenkit kapısını açmayınız. Tenkit edilecek şeyler kardeşlerinizden hariç dairelerde çok var. Ben nasıl sizin meziyetinizle iftihar ediyorum, o meziyetlerden ben mahrum kaldıkça, sizde bulunduğundan memnun oluyorum, kendimindir telâkkî ediyorum. Siz de Üstadınızın nazarıyla birbirinize bakmalısınız. Âdetâ, her biriniz ötekinin faziletlerine naşir olunuz.

Kardeşlerimizden İslâmköylü Hâfız Ali Efendi, kendine rakip olacak diğer bir kardeşimiz hakkında gösterdiği hiss-i uhuvveti, çok kıymetkar gördüğüm için size beyan ediyorum:

O zât yanıma geldi; ötekinin hattı, kendisinin hattından iyi olduğunu söyledim. "O daha çok hizmet eder." dedim. Baktım ki, Hâfız Ali kemâl-i samimiyet ve ihlâsla, onun tefevvukuyla iftihar etti, telezzüz eyledi. Hem Üstadının nazarı muhabbetini celb ettiği için memnun oldu. Onun kalbine dikkat ettim, gösteriş değil, samimî olduğunu hissettim. Cenâb-ı Allah'a şükrettim ki kardeşlerim içinde bu âli hissi taşıyanlar var. İnşallah bu his büyük hizmet görecek. Elhamdülillâh, yavaş yavaş o his bu civarımızdaki kardeşlere sirayet ediyor. Küçük bir latîfe:

Sohbet içinde sizden bahis geçti. Şükre dair meseleyi sordum: "Hüsrev'in yazdığını Refet Bey gördü mü?" Bekir Ağa dedi: Evet gördü ve dedi: "Çok güzel, fakat acaba sen kalem karıştırmadın mı?" Hüsrev dedi: "Yok, kendi nüshamda, tam bütün gelmedi. Fakat kendilerine yazdığım tam geldi." Biraz münakaşa oldu...

Bu münasebetle kardeşim Refet Bey'e derim ki: Aslında tevâfuk noksan olsaydı, zaten ben tavsiye etmişim ki kalem karıştırmasınlar, asıl vaziyet bozulmasın. Bekir Ağa da gördü ki asıl müsveddede çıkıntı olduğu hâlde, tevâfuk

Hüsrev'in tarzında var. Onun için Hüsrev'in bir mahareti varsa, tevâfuku bozmamış. Hatta Mucizât-ı Ahmediye'deki salavât tevâfukunda tavsiye etmiştim ki kimse maharetini karıştırmasın. Fakat asıl müsveddelerde, en acemi bir müstensihin nüshasında, birkaçı müstesna bütün tevâfuktur. Onun için, sekiz ayrı ayrı müstensihin setredemediği bir tevâfuk, elbette kuvvetlidir; müstensihler bozmasınlar. Tevâfuku getiremeyen bozuyor. Demek en büyük maharet odur ki tevâfuku bozmasın. Çünkü tevâfuk var. Sen de Hüsrev'e yardım et ki hakikaten mevcut ve matlup tevâfuku denk getirebilsin. Çünkü yoktan var etmiyorsunuz; hakikî varı yok etmeyin.

Sözler'le alâkadar olanlara selâm ve dua ediyorum.

Said Nursî

≈ 120 ≈

(Hâfız Ali'nin fıkrasıdır.)

Eyyühe'l-Üstadü'l-Muhterem,

Yirmi Dokuzuncu Mektub'un Üçüncü Kısımının Dokuzuncu Meselesi'nde emir buyurulan hizmet-i Kur'ân'dan fakirin hissesine iki erkek ve bir kız çocuğu düşmüş imiş. Aynı emri alıp gelirken düşünüyordum: Acaba, akrabayı taallukatımda çocuklar var, hangisini intihap edeyim? Benim bu düşünce-me mânen denilmiş ki: "Hay Ali! Kendi reyine muhtar değilsin. Onun intihabı başka kapiya aittir." Üç gün sonra Yaşar ve Necati isminde iki çocuk, bana hem refik, hem ders arkadaşı ve bir derece onlara kalfa olarak tayin edildim. Çocuklar hurufatı tam bilmedikleri için bazen yazıyla, bazen kitaptan gösteriyordum. Bir ay sonra Kur'ân okumaya başladılar. Beşinci ay içinde **الْحَمْدُ لِلَّهِ**¹ hatme muvaffak oldular.

Mübarek Üstadım, bu hususu çok düşünüyordum ki lâakal bir-iki sene de Kur'ân okumaya liyakat kesbedilirken, memûlün hilâfında meydana gelen bu emr-i azîm kimseye verilmez; ancak ve ancak i'câz-ı Kur'ân'ın o büyük denizinin reşhasıdır ve iki cihan fahri, Nebiy-i Âhîrzaman Peygamberimiz Muhammed Mustafa'nın (*aleyhissalâtu vesselâm*) himmet-i mâneviyeleriyle o i'câzın izhar ve intişarına memur edilen Üstadımın duası gibi çok büyük kuvvetlerle hasıl olduğuna, ben değil bu hâle şahit, karyemizin ekserisi iman edip tasdik ediyorlar. Bütün köy ehl-i imanı namına, bu emr-i hayra vesile olan

¹ Allah'a hamdolsun; bu Rabbimin ihsanıdır.

Üstadımıza –¹ لَا يُعَدُّ وَلَا يُحْضَى – teşekkürlerle, “Cenâb-ı Hak sizlerden ebeden razı olsun” duasını âciz lisanımla daima söylüyorum.

Üstadım, bir şey daha var ki emr-i Üstadânelerine intizardım. O da sudur: Cenâb-ı Hak ihsan ederse, dairenizin şakirdini Hâfız Yaşar bu kışta bahara sebep olup, mütenevvi çiçekleri açmasına Nisan yağmuru misillü, vücudunuz o çiçekler arasında, bir gül-ü Muhammedî (*aleyhissalâtu vesselâm*) yetiştirmekte inşaallah vesile olacağınıza şüphe yoktur. Mübarek dairenin mübarek talebesine, mübarek Cuma gecesinde hatminin duasıyla, hıfzının iptida duasını ve fakir-i pürkusurun af duasını, bütün hâsse ve duygularım- la, hürmetle el ve eteklerinizden öper ve kusurlarımın affını niyaz ederim, Efendim Hazretleri.

Hâfız Ali

(Hüsrev'in fıkrasıdır.)

Sevgili Üstadım,

Evvelki hafta irsal buyurduğunuz, “Bir Sırr-ı ² ﴿إِنَّا أَعْطَيْنَا﴾” serlevhasını taşıyan risalenizi aldık. Esasen hiçbir hafta geçmiyor, sürûrlarımızı tez-yid eden, yeni ve hem gayet derecede şirin birer risale elimize gelmemiş bulunsun. İşte, iki haftadır bu kıymettar risaleyi okuyor ve elimizden bırakmıyoruz.

Evet, bu risale, Cenâb-ı Hakk'ın istikbalde bu ümmete vaad ettiği güneşin tulûuna intizarımızı teşdid etmekle kalmadığı gibi, bir taraftan içindeki hakikate bizi meftun ediyor. Ve diğer taraftan, acaba fezası zulmet bulutlarıyla dolu olan bu âlemin, o güneş neresinden ve ne suretle doğacak ve ne şekilde bu zulmet ve âfet saçan bulutları dağıtacak diye tahayyül ederken, ikinci feyyâz bir diğer zeyl, o güneşin vaktini tayin etmekle bizi pek büyük bir bâr-ı sakilden kurtarmış ve senelerden beri almak istediğimiz hâlde alamadığımız derin bir nefesi vermiş ve bizi dilşâd eylemiştir.

Ahmed Hüsrev

¹ Sayılamayacak ve hesap edilemeyecek derecede fazla.

² “Hiç şüphesiz (sana bol ve kesilmez hayır) verdik.” (Kevser sûresi, 108/1)

(Hulûsi Bey'in fıkrasıdır.)

Bu defa, Kenzü'l-Arş duasının feyzinden gelen İkinci ve Üçüncü Nük-telerle, zeylini hâvi mübarek mektubunuzu almakla cidden bahtiyarım. Bu âciz kardeşiniz, gelen mektubunuzun, gerek muhterem Üstadıma ve gerek-se o havâlideki kıymetli arkadaşlarıma olan tesiri bana ait olmadığına ve bel-ki benim bir vasıta olduğuma delildir. Çok tecrübe ettim, zât-ı fâzilânelerine mektup yazmak için, bazen üç kelimeyi bir araya getiremiyorum. Ekseriyetle gaybî bir zatın ifâdâtını zaptına kadir olduğum kadar yazdığımı hissediyorum. Demek yazdırılıyor. Maamâfih, vâki takdirleri, bir dua olarak telâkki ile te-şekkür etmekteyim. Kur'ân hizmetini dünyevî ve maddî menfaate sarahaten tercih eden Hüsrev namındaki kardeşimi tebrik ederim. Cenâb-ı Hak, böyle Hüsrev'lerin adedini çoğaltsın ve daim arttırsın, âmîn...

Bu kudsi hizmete candan iştirak eden zevâtı bilmek bana en büyük müj-de oluyor. Müftü Kemâl Efendi, evvel mektubu mütâlaa etmişti. İki gün evvel ziyaretine gittim, "Hiç kimsenin bugüne kadar muktedir olmadığı dekâik ve hakâiki Kur'ân'dan bulup çıkarmışlar." diyerek takdirlerini beyan, selâm ve dualarını tebliğ etmeğimi söylediler. Bu dakikaya kadar mübarek mektu-bu Fethi Bey, Hacı Baha Efendi, pederim ve eniştem ve Hacı Abdurrahman Efendi dinlemeye muvaffak oldular. Hâfız Ömer Efendiye de inşaallah ilk fir-satta okumaya çalışacağım.

Her mektubunuz, bana yeniden hayat verecek kadar müessir oluyor. Bu mübarek mektup, Dördüncü Remzin yazılışını ve bu fakire de ihsan edilece-ğini mübeşşir oluşu itibarıyla, bilhassa memnuniyet ve sürûrumu mucip ol-muştur.

Hayli zaman evvel, Kur'ân'daki tevâfuk sırrını açmaya başlamıştınız. Bugüne kadar –lihikmetin– mahfi kalmış olan i'câz-ı Kur'ân'dan, böyle çok mühim bir faslının keşfine ve neşrine muvaffak oluşunuza ne kadar hamd ve şükür edilse yeridir. İzn-i Bâri ile açtığınız bu yolda ilerledikçe, daha ne kadar harikalar meşhudunuz olacak ve bunlardan muhtaç kardeşlerinize ne âli müj-deler vereceğiniz; geceden sonra gündüz, kıştan sonra bahar, dünyadan son-ra âhiretin vücutları gibi kat'î hissedilmektedir. Ne büyük bahtiyarlıktır ki bu saadetlere mazharız. Ne kadar bedbahtlıktır ki bu Nur'lara göz yumarlar. Ne derece hatadır ki bu hakâike lâyıki veçhile alâkadar olunmaz. Ne câniyane ve ahmakane bir ruhtur ki üflemele bu güneşi söndürmek düşünürler...

İşte bu ışıklı yolunuzda, Sâhib-i Kevser'in delâletiyle Kevser'i buldunuz. Şefîu'l-Mahşer'in izniyle Kevser ırmağının menbaında durarak, **وَسَقِيهِمْ رَبُّهُمْ** ¹ **سَرَابًا طَهُورًا** âyet-i celîlesini okuyor ve “Ey nâs! Kim ki ebedî hayat ister, işte âb-ı hayat! Kim ki yolunu şaşırması; işte vesile-i necat! Kim ki küfür ve inadından dönmez, onu bekliyor şedit azap ve ikab! İlâ âhir...” gibi nurlu beyanatınızla her tâifeyi ihyâ, ikaz ediyorsunuz.

Sizi kudsî hizmetinizde, –alâ kaderi't-tâka– tâkibe çalışan dost, kardeş ve talebelerimize birer maşraba vererek, muhtaçlara gıda, zayıf ve marizlere ilâç, zâlim ve kâfirlere semm-i katil olan mâ-yı kevserden ulaştırmayı emrediyorsunuz. Sizin kudsî hizmetinizle, irşadınızla açılan hakikat ufkuna bakınca, Kur'ân'ın hudutları tayin ve tahdid edilmeyecek kadar vâsi bir havz-ı ekber olduğunu; Fatiha besmelesinin (ب) menbaından gelen, her birisi ayrı lezzette, ayrı şiddette, ayrı kuvvette “sûre”ler namında, yüz on dört âb-ı hayat şubelelerinin kevser musluğundan bu havuza akmakta olduğunu görür gibi oluyoruz.

İdrâk-i maâlî bu küçük akla gerekmez,
Zira bu terazi o kadar sıkleti çekmez!

El ele, omuz omuza vererek himmet ve gayret-i Hüdâ pesendâneleriyle mazhar-ı takdir olan uhrevî kardeşlerime selâm ve dualar eder ve muvaffakiyetler temenni ile dualarını istirham eylerim.

Hulûsi

≈ 123 ≈

(Âsım Bey'in fıkrasıdır. Telvihat-ı Tis'a münasebetiyle yazmış.)

Sevgili Üstadım!

Ne diyeyim, müştâkı olduğum bu risale-i şerife, bu sözler, bu hakikat, bu nur, bu fakire lütuf ve kerem-i ilâhî olarak ihsan buyuruldu. **الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ** ² **فَضْلِ رَبِّي**

Cenâb-ı Kadir-i Mutlak Hazretleri'ne hadsiz ve hesapsız hamd ü senâ ediyorum ki siz Üstadıma kavuştum ve binnetice bu nurları, bu hakikatleri gördüm, okudum, yazdım ve gerdenbeste-i inkıyâd oldum. Binaenaleyh, tavsiye ve dua-yı Üstadâneleriyle feyizyâb olmak için, Cenâb-ı Zülcelâl ve'l-Kemâl

¹ “Ve Rabbileri onlara pak mı pak bir içecek ikramında bulunur.” (Dehr sûresi, 76/21)

² Allah'a hamdolsun; bu Rabbimin ihsanıdır.

Hazretleri'nden ve Mefhar-i Mevcudat Aleyhi Ekmelü't-Tahiyyat (*aleyhissalâtü vesselâm*) Efendimiz Hazretleri'nden ve bütün pîr, pîran ve mürşidân ve Şah-ı Nakşibend (*ḳuddîse sirruhi*) Hazretleri'nden ve bilhassa bütün mevcudiyetiyle gerden-dâde-i inkiyâd ve teslim olduğum siz Üstadımdan tazarru ve niyaz ve istimdad ediyorum ki –mütevekkilen alellah– ya Üstad-ı Âzam, tarikat-ı Muhammediye'nin (*aleyhissalâtü vesselâm*) maksat, gaye ve esasını, teferruat ve fûruatını zikir ve beyan eden bu Dokuzuncu Kısım, bir nur-u tarikat ve hakikattir. Okumaya doyulmaz; okudukça hâsıl olan şevk ve lezzet hesaba gelmez. Hele Dokuzuncu Telvih, hülâsa ve icmal edilerek bütün hakikatler toplanmış. –Temsilde hatâ olmasın– Hazreti Mevlânâ'nın üfürdüğü neyden tuğyan ve feyezân eden, Hazreti Ali'nin (*ḳerremallâhu vechehi*) kuyuya söylediği esrar-ı hakikat-ten başka nedir? Farkı nerededir ki o ney, o kuyuda hâsıl olan kamıştıdır.

Karîham dar, kalemim âciz kalbime tercüman olamıyor. Şu kadar diyebilirim ki benim gibi fakir ve müptedilere büyük ve pek büyük bir ders, bir mürşid ve mutmainneye erişmiş ve daha yukarı çıkmış şâfilere bir düstur ve ders-i ibrettir. Kıymet takdir edilmez bir şâheser-i tarikattir, bir nur-u hakikat-feşân, bir gülistandır. Daha doğrusu, sırf bir ilham-ı rabbânîdir. Cenâb-ı Lemyezeli Hazretleri siz Üstadımı, bu ve bunun emsâli âsâr-ı bergüzide telifinde, envar ve hakikatler neşir ve dellâllığında çok zamanlar daim ve kaim buyursun. Ve siz Üstadımı, sizi sevenlerin ve dellâllığında bulunduğunuz nidalarınızı işitmek ve dinlemek, okuyup yazmak, mûcibince hareket ve amel etmek heves ve iştiyakında bulunan kardeşlerimin başından eksik buyurmasın, âmîn, bihurmeti Seyyidi'l-mürselîn...

Âsım (*rahmetullâhi aleyhi*)

≈ 124 ≈

(Refet Bey'in fıkrasıdır.)

Muhterem Üstadım,

Bu remizler, öyle hayret-bahş ve harika-nümâ eserlerdir ki, okuyan ilim âşıklarına ezvâk-ı nâmütenâhi ve hissiyat-ı ulviye-i rakika bahşetmektedir. Bu hissiyat-ı âliye ile hayatımız o kadar tazelandı ki –yeni hayatımızda sâbit-kadem olmak şartıyla– Hallâk-ı Azîm'den uzun ömürler temenni ediyorum. Zira mütâlaasına doyamıyorum. Ne kadar okursam okuyayım, diğeri bir okuyuşumda, okumamış gibi oluyorum. Ve yeni bir eser okur gibi oluyorum. Hadsiz bir zevk-i mânevî ve nihayetsiz bir hazz-ı ruhî ile okuyorum.

İşte gerek Sözlere ve Mektubat ve gerekse Remizler'in en harika vasfı, zannederseniz bu ince noktada olsa gerektir. Âsâr-ı saireyi bir defa okuyunca, ikinci bir defa okumaya o kadar heves uyanmıyor. Kur'ân-ı Hakîm'in envârını ne kadar okursam okuyayım, def-i cû' edemiyorum. Bilhassa Remizler, fakiri çok teshir ve hayrete müstağrak kıldı. Ve onları derhal yazıyorum.

Refet

≈ 125 ≈

(Ahmed Hüsrev'in fıkrasıdır.)

Bizi tarik-i Hak'ta dolaştıran, mânevî yaralarımızı tedavi eden, hakikat uğrunda düşüncelerimize bir kat daha metanet veren, bugünün şeytânî tehdidatına rağmen cesaretimizi takviye eden ve her hususta ruh ve kalblerimizi iman ve hakikat nuruyla nurlandıran ve sa'yimizde teşcî eden ve Kur'ân-ı Hakîm'in iki âyetini ihtiva eden Otuz Birinci Mektubun Birinci ve İkinci Lem'alarını ve Yirmi Dokuzuncu Mektub'un Sekizinci Kısmından İkinci Remzi'ne ait mühim bir i'câzı da aldık, okuduk. Aldığımız mânevî feyzi, benim gibi yoksul bir talebenizin kalb ve kaleminin haddi değildir ki tarif etsin.

Kıymetli Üstadım, nasıl o Hâlık-ı Zülcelâl'e nihayetsiz bir minnettarlıkta bulunmayalım ki, aziz Üstadımızı vasıta kılarak, en büyük nimetlerini, pek ziyade muhtaç olduğumuz bir vakitte veriyor, bizi teselli ediyor. Hem memnun ediyor, hem istikbalin nurlu yüzünü göstererek bizi o nura koşturuyor. Bir taraftan kardeşlerimizi çoğaltıyor, muhabbetlerimizi teksir ediyor. Maddî ve mânevî kuvvetlerimizi takviye ediyor. Diğer taraftan saadet hazinelerinin anahtarlarını ellerimize veriyor.

Ey aziz Üstadım, Cenâb-ı Hak sizden ebeden razı olsun.

Ahmed Hüsrev

≈ 126 ≈

(Zeki'nin fıkrasıdır.)

Ben istiyorum ki bir an evvel bir yere çekileyim de mesâiden hariç zamanlarımı, o ulvî ve mukaddes hazine-i hakikat ve âsâr-ı giran-bahâ hizmetinde devama başlayayım. Fakat bugünlük bu yüce emelim husulünden, bizzarure ve bilmeceburiye mahrum kalıyorum. Hiç olmazsa şu günlerde elimde, o mütâlaası gönüllere ve kalblere bir safâ-yı sermedî ve câvidânî bahşeden kitab-ı kâinatın birer lem'ası ve birer nur-u timsâli olan eserlerinizden

bir-iki tanesi elimde bulunsaydı, benim için nâ-kabil-i tarif bir sürûr ve saadet menbaı olacaktı ve ne bulunmaz bir nimet, ne ele geçmez bir define olacaktı.

Çok zaman evvel Sabri Efendi ağabeyim, yeni çıkan kudsî ve esrarlı nurlardan, bir cüzü bari olsun göndermek fikrinde olduklarını bildiriyorlardı. Galiba müsait vakit bulamadıklarından, yazıp gönderemediler. Hem bazı eserleri beraberimde getirmedğimden çok pişman oluyorum. Onlardan başkalarını istifade ettirmek fırsatını bulamazsam da, mütâlaa eder, mânen mücadelede bir medar-ı kuvvet olurdu.

Netice itibarıyla, madem ki şimdilik o hazinelerden istifade edemiyorum; o hâlde, kendimi zararlı görmekte haklıyım. İnşallah duanız himmetiyle, yakın bir zaman zarfında, o zararları telâfiye kâfi bir zaman ve bir fırsat ele geçer.

Bir ömr-ü mukadderden mâdud olan şu günlerim şükür ve hamd ile geçmektedir. Bana öyle bir kanaat geldi ki, kalbimi yokladıkça, kalbim bu kanaati takviye ediyor; nefsimle mücadelede muzaffer olacağımı ümit ediyorum.

Aziz Üstadım, şu hicrana ve firaka, muvakkat olduğu için tahammül ediyorum. Ayrılığımız her ne kadar muvakkat olsa, yine beni müteessir ediyor. Bizzarûre mâlâyâni şeylere mâruz kaldıkça, “Âh” diyorum, “Üstadımın yanında olsaydım!” Ve kendi kendime, daha doğrusu kalbime ümit ve cesaret tavsiye ediyorum. Reddedilen bir arzu nasıl kesb-i şiddet ederse, emellerimin şimdilik husûle gelmemesiyle, iman ve emellerim de aynı nisbette kesb-i kuvvet ediyor, ruhum yükseliyor; kalbimde açılan pencereden, mânen daha serin ve daha geniş nefes alıyorum.

Zeki

≈ 127 ≈

(Hulûsi Bey'in fıkrasıdır.)

Üstad-ı muhteremim efendim,

Bu mektubun mühim bir hususiyeti var. O da, tarik-ı velâyet serlevhasını taşıyan ve çok ehemmiyetli bir mevzuu ihtiva etmesidir. Evet,

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ¹

âyet-i celîlesine bir nevi tefsir olan bu mübarek ve münevver eserle,

¹ “İyi bilin ki, Allah'ın velîleri için (özellikle âhirette) herhangi bir korku sözü konusu değildir ve onlar asla üzülmeceklerdir de.” (Yûnus sûresi, 10/62).

1- Tarikat, hoşça tarif ediliyor.

2- Faydasından, cüz'î, fakat güzel bir misal gösteriliyor.

3- Velâyet ve tarikatın münasebeti ve ehemmiyetleri, inkâr edenlerin fırak-ı dâlden oldukları ve bu hazine-i uzmâyı kapatmak, tahrip etmek ve bu kevser menbaini kurutmak isteyenlerin fiillerindeki hata yüzlerine vuruluyor. Ve bu yolda, akli başında ve insafı olanı ikna edecek delâil ve misaller beyan olunuyor.

4- Meslek-i velâyetin yekdiğerine zıt vasıfları ise, seyr u sülûkün iki meşrebi gayet sarih izah ve tavsif ediliyor.

5- Vahdetü'l-vücûd ve vahdetü'ş-şuhud meşrebiyle bundaki mühim var-ta beyan olunuyor.

6- Velâyet yolları içinde en güzelinin sünnet-i seniyyeye ittibâ olduğu, velâyet yollarının ve tarikat şubelerinin en mühim esası ihlâs olduğu ve bu dünyanın dârü'l-hikmet ve dârü'l-hizmet olup, dâr-ı ücret olmadığını fasih bir üslûpla takrir buyuruluyor.

7- Şeriatın şümûlü, tarikat ve hakikatin maksud-u bizzat hükmüne geçmemeleri iktiza ettiği, sünnet-i seniyye ve ahkâm-ı şeriat haricinde bulunan ehl-i tarikatın iki kısmı tarif ve sünnet-i seniyyeye muhalefetleri misaliyle fehme takrib ediliyor.

8- Tarikattaki sekiz varta sayılmakla, nazar-ı dikkat celbediliyor.

9- Tarikatın pekçok fevâidinden dokuzu, icmalen tedris buyuruluyor.

Heyhât! Bu maâliyatı lâyıkiyla fehmedemediğim için, ancak kabiliyetim nisbetinde feyz aldığımı itiraf etmek mecburiyetindeyim. Bununla beraber, bu bîçâreye, bu mübarek eserinizle çok şeyler öğrettiniz. Bazı zayıf bilgilerimi takviye ettiniz. Mütâlaalardan, musahabelerden ve vaaz u nasihatlardan, muhtelif meslek ve meşrep erbâbıyla hasbihallerden edindiğim bazı noksan kanaatları tashihle sağladınız.

Allahü Zülcelâl Hazretleri dünyevî ve uhrevî bütün matlup ve maksudunuzu ihsan, bilhassa ümmet-i merhume-i Muhammediye (*aleyhissalâtü vesselâm*) hakkındaki dualarınızı dergâh-ı ulûhiyetinde kabul buyursun. Hakikaten Kur'ân'a, imana hizmetten başka bir şey düşünmeyen aziz ve muhterem Üstadımızı bu ümmete başışlasın ve rıza-yı ilâhîsine nâil buyursun, âmîn, bihurmeti'l-Kur'âni'l-Mübîn ve bihurmeti İmami'l-Mübîn!

Bu nurlu mektubu okuduğum zevâtın hepsi, muhteviyatını takdir ve tasdik ettiler ve eminim ki çok istifade ettiler.

Aziz, müşfik Üstadım, Allah için size muhabbet eden bu âciz talebenizi, her vesileyle ikaz ve irşada çalışıyorsunuz. Mânevî çok yüksek dersler veriyorsunuz. Fakat maddeten ve mânen yakınınızda, şeref-i sohbetinizle müşerref ve hizmet-i Kur'ân'a tevfik-i ilâhîyle çok emekleri geçen, cidden çok muhterem ve çok kıymetli kardeşlerim gibi feyz alamıyorum. Bunu da isyan ve kusurumun fazlalığından ve muhîtin, hâdisatın beni daima nurlarla iştigale mâni oluşundan ve çok yaman nefsimin ve cin ve ins ve şeytanların hücumlarından biliyor ve bu sebeple bedbahtlığımı hissediyorum.

Gerçi mazhar olduğum ve –yüz bin kerre yazık ki– şükrünü yerine getiremediğim niam-ı ilâhiye hadsizdir. Fakat her gün, her saat, hatta her dakika ve saniye bu fâni hayattaki nasibimin kesildiğini ihtar etmekte olmasına rağmen, yine tamamen dünyadan elimi çekmekliğim mümkün olamıyor. Hazreti Kur'ân'a, sevgili Üstadıma çok kuvvetli merbutiyetim ve Nebiyy-i Efham (*sallâllâhu aleyhi ve sellem*) Efendimiz Hazretlerinin getirdikleri din-i mübîne ve şeriata lâyetzelzel imanım, mübarek duanızla bu fakir-i pürkusuru, inşaallah, hüsranda koymaz ümidi, yegâne tesellimi teşkil ediyor.

Bu mektubunuzda Yirmi Altıncı Söz'ün Zeylinde bahis buyurulan ve –alâ kaderi't-tâka– hükmüne tevfik-i harekete çalıştığım yol ki; acz, fakr, şefkat, teffekkür tarikidir. Aziz ve muhterem Üstadımın tarif ve tavsiye ve irşad buyurdıkları kestirme, Kur'ânî ve nurânî caddedir. İnşallah bu yoldan dönmem. Temenni ederim ki, hiç eksilmeyen ve vazife namı altında uhdeme tevdi edilen işler, bu sene duanızla ve hayırlısıyla biraz azalır da, hakikî hizmete daha ziyade çalışırım. ¹ وَمِنَ اللَّهِ التَّوْفِيقُ

Hulûsi

~ 128 ~

(Sabri'nin fıkrasıdır.)

Üstad-ı Âzam Efendim Hazretleri,

Bu defa hoş ve latîf tevâfukatıyla nuranî yolculara dest-i mânevîsini uzatarak, ziyâdar parmağıyla “Bizler başıboş, gelişi güzel serpilmiş şeyler değiliz. Belki muvazene-i tâmm ve tevâfuk-u hakikiye ve bir kıyâs-ı kat'îye ile inkişaf ve temevvüc eden kitab-ı semâviyye-i Kur'âniye'nin misalsiz birer

¹ Tefvik ancak Allah'tandır.

yıldızlarız...” diyerek, bâlâsı zîrine, sağı soluna eyâdî-i mânevîsiyle musafaha ve mukabele edercesine tevâfukatı müşahede edilen Kitab-ı Mübîn’in lemeât ve tereşşuhatının tevâfukatı, Onuncu Söz’de dahi müşahede edildi. Bu Söz’ün mânidar ve hikmettar tevâfuk ve intizamları, sanki kemâl-i hararetle yekdiğerine müştak ve mütehassir birkaç samimî ve ciddî kardeş ve arkadaşların vuslatları gibi, Kur’ân-ı Azîmüşşân’ın her bir âyât ve kelâmı, taht-ı tasarrufuna aldığı kelime ve kelâmları, yine semâvâtın hadsiz elektrikleri olan yıldızlar gibi parlatarak, şu letâfetleriyle, insanîyet tarifine tam dahil olan zîşuuru mest ve hayran bırakıyor.

Şurası da şâyân-ı hayrettir ki: Şu mübarek Onuncu Söz, mevzuu olan haşır mesele-i mühimesi, kâinatın hitam-ı ömrüne muallâk ve mukadder olduğu gibi, Risaletü’n-Nur arasında dahi, bu Söz’ün en son tevâfukatını göstermesi de ayrıca bir tevâfuktur diyorum. Cennet nehirleri demek olan Kur’ânî nehirleri, envâ-ı türlü âvâziyla coşkun coşkun aksın ki, zaman-ı câhiliyet ve devr-i fetrette, son derece ihtiyaçlı olan akvâm üzerlerine tulû eden şümûs-u Kur’âniye’nin sūr’atle inkişaf ve tevessü ve nev-i beşerin humsunu ihyâ, ebedî ve dâimî bir nurla tenvir ve izâe eylediği gibi, şu asr-ı dalâlet ve hüsrân ve devr-i bid’at ve tuğyanda, ehl-i iman ve tevhidin yaralı ruhlarına merhem olsun.

Evet, altı-yedi seneden beri hoş ve şirin bu manzarayı gören latîf ve nazîrsiz bir gül-ü Muhammedîyi (*aleyhissalâtü vesselâm*) koklayan ümmet-i Muhammed (*aleyhissalâtü vesselâm*) Sûre-i Kevser’den **بِحَمْدِهِ وَالْمِثَّةِ¹**— mükâfat-ı ruhiyesini ve dimağiyesini aldı. Ve bu noktaya ruhum emin idi ki, çoktan beri ehl-i iman ve tevhid, İslâmiyet gibi bâkî ve sermedî güneşin kûsûf ve ufûlüne canavarcasına çalışmayı kendine vazife addeden ehl-i dalâletin pis programlarını görüp nevm-i gafletten uyanarak, Sûre-i Kevser’i takip eden iki sûreyi lisan-ı hâl ve kâl ile okuyarak, zındıklara hitaben, “Bizler sizin nifak denizinde serseriyâne ve zulümkârâne gezen dalâlet ve sefâhet gemilerinize binemeyiz; ancak, Kur’ân-ı Mu’cizü’l-Beyan’ın nurânî ve tevhid sikkeli iman ve İslâm zırlılarına bineriz. Menzillerimize vardığımızda muvaffakiyet ve semere-i sa’yimiz tezahür ve tahakkuk eder.” diye bağırarak ve **﴿إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ﴾²... الخ** fermân-ı mübînini tilâvetle, “Sûre-i Kevser’in müjde ve beşâreti bizleri kuvvet ve metanete sevk, hem behçet ve meserrete yetiştirdi.” Mâruzatıyla nusret ve fütuhâtın gelmesi kokusunu alarak, fevc fevc daire-i Kur’âniye’ye arz-ı dehalet

¹ Bütün şükür ve şükranlar Allah’adır, minnetin her türlü de sadece O’nadır.

² “Allah’ın yardımı geldiği zaman..” (Nasr sûresi, 110/1)

ettiler. Bu hususta tesbih ve tahmidin ehem vazifeleri olduğunu anlayarak tevbelerini reddetmeyen Cenâb-ı Rabbü'l-İzzet Hazretleri'ne istiğfara şitâb edip salâh ve felâh ve fevz-i necat yollarını tuttular.

“Hemen Rabbim, hakikî verese-i enbiyâyı teksir, dünyevî ve uhrevî âmâl ve makâsıdına muvaffak buyursun.” duasını tekrarlar beraber Onuncu Söz'ün âciz kalemime kumanda verip yazdırdığı şu arzıcağımı takdime cüret eder, bilhassa dest ve dâmen-i muallâlarını öperim, efendim.

Hâmiş: Harman ortasında Mevlevî-vâri dolaşan bu biçâre çiftçi, sözlerini de işlediği işe benzeterek, söylediğini tekrar söylemiş, geçtiği yere dönmüş, yine gelmişse de, ne yapsın? Üstadı, yıldırım gibi seri hatvelerle ilerlerken, hiç olmazsa karınca yürüyüşü takip edeyim, irtibat kesilmesin niyetiyle şu perişan cümleleri derc ve takdim ettim, efendim.

M. Sabri (*rahmetullâhî aleyhi*)

(Ahmed Hüsrev'in bir fıkrasıdır.)

Kıymettar Üstadım,

Bugün Süleyman Efendi kardeşimle irsal buyurulan, biri dünyanın ömrünü izah eden bir mektupla, diğeri Hazreti Yûnus'un (*aleyhisselâm*) duasının fezâilini gösteren Otuz Birinci Mektub'un Otuz Bir Lem'adan On Birinci Kısımının birinci kısmını aldık ve okuduk.

Sevgili Üstadım, bu kısım bizi o kadar mesrur etti ki tarifine muktedir değilim. Cenâb-ı Hak sizden ebeden razı olsun.

Bu risale kat'î bir varlıkla bu ümmete necat kapılarını açıyor. Ve bu zulümatlı günlerin avdet etmemek üzere veda etmekte olduğunu ihbar etmekle beraber, şâkirtlerini hep birden ve bir ağızdan münacata davet ediyor.

Sevgili Üstadım, istikbalimizi nur deryasından fıskıran nücûm-misal nurlarla aydınlatan ve bu kasvetli ve karanlıklı ve kâbuslu günlerimizde kat'î bir ümitle yaşatan ve her bir risalede lemeân eden yeni bir başka nurla yüzümüzü güldüren Cenâb-ı Vâcibü'l-vücûd Hazretleri'ne bîhisab şükrümüzü takdim ederken, sevincimizi katlayan Üstadımızın vürûduna sabırsızlıkla intizarımızı arzederim, efendim.

Ahmed Hüsrev

(Said Nursî'nin bir fıkrasıdır.)

Kardeşim Hüsrev, Lütfi, Rüştü,

Size Üstad ve talebeler ve ders arkadaşları içinde fayda verecek bir fikrimi beyan edeceğim. Şöyle ki:

Sizler –haddimin fevkinde– bir cihette talebemsiniz ve bir cihette ders arkadaşlarımsınız ve bir cihette muîn ve müşavirlerimsiniz.

Aziz kardeşlerim, Üstâdınız lâyuhtî değil.. Onu hatasız zannetmek hatadır. Bir bahçede çürük bir elma bulunmakla bahçeye zarar vermez. Bir hazinede silik para bulunmakla, hazineyi kıymetten düşürmez. Hasenenin on sayılmasıyla, seyyenin bir sayılmak sırrıyla, insaf odur ki: Bir seyyie, bir hata görünse de, sair hasenata karşı kalbi bulandırıp itiraz etmemektir. Hakâike dair mesâilde külliyatları ve bazen de tafsilâtları sünuhat-ı ilhâmiye nev'inden olduğundan, hemen umumiyetle şüphesizdir, kat'îdir. Onların hususunda sizlere bazı müracaat ve istişarem, tarz-ı telâkkisine dairdir. Onlar hakikat ve hak olduklarına dair değildir. Çünkü hakikat olduklarına tereddüdüm kalmıyor.

Fakat münâsebât-ı tevâfukiyeye dair işaretler, mutlak ve mücmel ve küllî surette sünûhât-ı ilhâmiyedir. Tafsilât ve teferruatta bazen perişan zihnim karışır, noksan kalır, hata eder. Bu teferruatta hatam, asla ve mutlaka zarar îras etmez. Zaten kalemim olmadığından ve kâtip her vakit bulunmadığından, tâbirâtım pek mücmel ve nota hükmünde kalır, fehmi işkâl eder.

Biliniz, kardeşlerim ve ders arkadaşlarım! Benim hatamı gördüğünüz vakit serbestçe bana söylemeniz mesrur olacağım. Hatta başıma vursanız, Allah razı olsun diyeceğim. Hakk'ın hatırını muhafaza için başka hatırlara bakılmaz. Nefs-i emmârenin enâniyeti hesabına Hakk'ın hatırı olan bilmediğim bir hakikatî müdafaa değil, –ale'r-re'si ve'l-ayn– kabul ederim.

Biliniz ki şu zamanda şu vazife-i imaniye çok mühimdir. Benim gibi zayıf, fikri çok cihetlerle inkisam etmiş bir biçâyeye yüklenmemeli, elden geldiği kadar yardım etmeli. Evet, mücmel ve mutlak hakâike, biz zâhirî vesile olup çıkıyor. Tanzim ve tasfiye, tasvir ise, kıymettar, muktedir ders arkadaşlarıma aittir. Bazen onlara vekâleten tafsilâta, tanzimata girişiyorum, noksan kalıyor.

Bilirsiniz ki yaz mevsiminde dünya gafleti ziyade hükmeder. Ders arkadaşlarımızın çoğu fütûra düşüp tâtil-i eşgale mecbur oluyor. Ciddî hakâikle

tam meşgûl olamıyor. Cenâb-ı Hak, kemâl-i rahmetinden, iki senedir ciddî hakâike nisbeten yemişler, fâkiheler nev'inden tevâfukat-ı latîfeyle ezhânımızı taltif etti, zihnimizi neş'elendirdi. Kemâl-i merhametinden o tevâfukat-ı latîfe meyveleriyle, ciddî bir hakikat-i Kur'âniye'ye zihnimizi sevketti ve ruhumuza, o meyveleri gıda ve kut yaptı. Hurma gibi, hem fâkihe, hem kut oldu. Hem hakikat, hem zinet ve meziyet birleşti...

Kardeşlerim, bu zamanda dalâlet ve gaflete karşı pekçok mânevî kuvvete muhtacız. Maatteessüf, ben şahsım itibarıyla çok zayıf ve müflisim. Harika kerâmâtım yok ki, bu hakâiki onunla isbat edeyim. Ve kudsî bir himmetim yok ki, onunla kulûbu celbedeyim. Ulvî bir deham yok ki, onunla ukulü teshir edeyim. Belki, Kur'ân-ı Hakîm'in dergâhında, bir dilenci hâdim hükmündeyim. Bu muannid ehl-i dalâletin inadını kırmak ve insafa getirmek için, Kur'ân-ı Hakîm'in esrarından bazen istimdad ederim. Kerâmât-ı Kur'âniye olarak, tevâfukatta bir ikram-ı ilâhî hissettim, iki elimle sarıldım.

Evet, Kur'ân'dan tereşşuh eden İşârâtü'l-İ'câz ve Risâle-i Haşir'de kat'î bir işaret hissettim. Emsalleri bulunsun bulunmasın, bence bir keramet-i Kur'âniye'dir. İşârâtü'l-İ'câz'ın bir sayfasına dikkat ettik; satırların başında bütün hurûfât ikişer ikişer olup, harika bir intizamla hurufatın vaz' edildiğini gördük. Onuncu Söz'de medâr-ı tevâfuk (3, 4, 5, 6) rakamları, her birisi 13'te ittifakları; o 13'ün de, Altıncı ve Sekizinci, mahrem Dördüncü Remizlerde mühim bir esrar anahtarı olduğunu gördük. Bunda şüphemiz kalmadı ki kâğıt üzerinde daima kalacak bir keramet-i Kur'âniye'dir, bir ikram-ı ilâhîdir ve doğrudan doğruya, risalenin ve iman-ı haşrin tasdikine bir imza telâkki ettik. Havada uçmak, su üzerinde yürümeye benzemiyor; onlar muvakkat... Hem şahsın kemâline ve ihtiyarına, belki istidrâca verilebilir. Doğrudan doğruya hakikate –hususan bu zamanda– hizmet edemiyor.

Her neyse, bir küçük mesele münasebetiyle çok konuştum ve çok da israf ettim. Ahbapla fazla konuşmak mergub olduğundan, inşaallah bu israf affolur.

Kardeşiniz
Said Nursî

﴿ 131 ﴾

(Biraderzadem merhum Abdurrahman'ın vefatını müteakip yanıma gelip, kuvvetli emârelerle Abdurrahman'ın yerine bana gönderildiği kalbime ihtar edilen, gayet çalışkan ve hâlis kardeşlerimizden, elmas kalemli, Kuleönlü Sarıbıçak Mustafa Hulûsî'nin, on fıkra yerine geçecek tek birinci fıkrasıdır.)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ حُرُوفِ الْقُرْآنِ وَأَسْرَارِهَا³

Ey benim muhterem Üstadım,

Âciz talebeniz, küre-i arz içerisinde ruhum bazen şarka, bazen cenuba, bazen garba, bazen şimale, bazen semâya giderdi. Acaba yardım ne taraftan erişecek diye beklerdim. Ruhum bir mürşid-i ekmel taharri ederdi. Aramak üzere iken bana ilham olundu ki, “Mürşidi sen uzakta arıyorsun. Pek yakınında bulunan Bediüzzaman vardır. O zatın Risale-i Nur'u müceddid hükümdedir. Hem aktaptır, hem zülkarneyndir, hem âhırzamanda gelecek İsâ (*aleyhisselâm*)'ın vekilidir, yani müjdecisidir.” denildi. Bunun üzerine üstad-ı muhteremin nezdine vardım. Risaleleri, bize yazmak için emir verdi. Ben de on beş kadar Sözlere yazdım ve okuyorum. İstidadım kısa, fikrim müşevveş olduğundan, risalelerden hakkıyla istifade ve istifaza edemiyordum.

Bilâhare, Yirmi İkinci Mekub'u verdiniz, yazdım. Bir iki defa arkadaşlarımla okudum. Âciz talebenizin maddî ve mânevî on beş yaşından beri mazide birikmiş olan küflü yaralarını tedavi etti. Elhamdülillâh. Bunun üzerine bir rüya gördüm. Rüya budur:

Menâmda, kibleye karşı bir vilâyete gittim. O vilâyette gezerken, iki büyük acip fabrikaya rast geldim. Bu fabrikalar dünyadaki fabrikalara benzemiyor; ve hem de, bu fabrikalar insanın sağ cenahına geliyor. İkisinin de sahipleri yok. İçerisine girdim; fabrikanın biri büyük, biri küçük. Bu küçük fabrikayı ben idare ederim diye, ona sahip oldum.

Bunun üzerine bir rüya daha gördüm:

Kibleye karşı uzun bir kışla ve kışlanın içinde büyük bir fırın var. Ben de o fırının dairesindeyim ve ayak üzereyim. Karşımda, gençlerden ehl-i takvâ

1 Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

2 “Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın.” (İsrâ sûresi, 17/44)

3 Kur'an'ın harfleri ve esranı adedince, Allah'ın selâmi, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Süleyman isminde bir genç vardı. Ve sağ tarafımda yine gençten, İsmail isminde birisi vardı. Buna binaen, alettahmin yüz kadar gençler, o fırının daire-sinde sağımda ve solumda ayak üzere idiler. Hayret ettim. Bunun üzerine bü-yük bir zât geldi, gençlerin önüne ufacak bir mendil serdi. O mendil üzerinden, dört köşe haşhaşlı ekmeği gençlere birer birer dağıttı. Bilâhare, o mendilin için-den birer avuç da kuru üzüm dağıttı. Bakıyorum, o mendilden üzüm ve ekmek tükenmedi. Hayret ettim. Bana denildi ki. Bu mübarek zat, Said Nursî'dir. Ben de anladım ki, bu harika iş aktaflarda bulunur dedim, uyandım.

Bunun üzerine risaleleri devam üzere yazmakta iken, Allah'ın tevfi-ki ve Üstad-ı Muhteremin himmeti erişti. Çok çok istifade etmeye başladım. Bilâhare, bütün o rüyamda gördüğüm gençler, etrafıma toplandı. Her birisi bana arkadaş ve Kur'ân'a talebe oldular.

Ve bir de bizim memleketin insanları, bir parça ehl-i tarikat ve ehl-i takvâdır. Memleketimizde zâhir ve bâtın hocası olmadığından şeytana ve nefse çok defa hedef oluyorduk ve evham içinde boğuluyorduk. Risaleleri okudukça, şeytan-ı lâîn ve nefsin hilelerini ve evhamlarını cehennem di-bine atıyordu. Risaleleri okurken, çok arkadaşlar çok hayrette kalırlardı. "Bu koca Bedî", bu lü'lü-misal bu sözleri, bu kelimeleri nereden buluyor?" diye birbirimize çok defa diyorduk. Lisanına baksan, bir şey istifade edilmez gi-bi görünüyor. Hâlbuki, "Söyledikleri hep hikmettir. Nazarımıza dehşet veri-yor, nur serpiyor.¹(Hâşiye)" diye, tekrar tekrar iştiyakla okuyorduk. Bunun üle-rine, "Risaletü'n-Nur ve Mektubatü'n-Nur, okuyanlara bir iksir-i âzamdır." di-ye hükmettik.

Muhterem Üstadım, maddî ve mânevî yaraları bulunan, bu yüz arka-daşlarımın yaralarını, risaleler tedavi ediyor. Hatta, bazen bizden uzak olan-lar evhama boğulur, gelirler; âciz talebeniz bir risale okursam evhamını kal-dırır, giderlerdi. Cenâb-ı Hak, Feyyâz-ı Mutlak ve Hallâk-ı Azîm mevcudat ve câmidat ve zerreler adedince sizden razı olsun, âmîn...

Yarın mahşerde, herkesten evvel Resûl-i Ekrem ve Nebiyy-i Muhterem Efendimiz Hazretleri'nin şefaatine mazhar ol, inşaallah, âmîn...

Bu gençlerin her gün, her saat duasını alıyorsunuz. Ve her bir risale-yi okurken, en aşağı sekiz-on kadar arkadaş bulunuyor. Hâlbuki bu fitne-i

1 (Hâşiye) Evet, Mustafa kardeşim, Said'in üç şahsiyetinden ikisini tamam fark etmiş. Said'deki Üstadını, ders verdiği vakit âlî görüyor. Bîçâre dostu olan Said'i, hakikatte olduğu gibi âdi görüyor ve gördüğü doğrudur.

âhîrzamanda, bu gençlerin bir araya gelip hak söz dinlemeleri pek mühimdir ve medâr-ı şükrandır.

Bu âciz talebeniz Arabî görmemiş ve medrese hiç görmemiş. Eskiden yazılmış Türkçe kitapları okurdum, maddî ve mânevî yaralarımı tedavi edecek ilâç bulamazdım. Ruhum ve kalbim çok çırpınıyordu. Öyle bir dereceye geldim ki, her saat kendimi intihar etmeye karar verirdim. “Acaba hâlim nedir ve ne olacak? Mürşid-i kâmil nerede bulabilirim?” diye çok merak eder ve ye- is içerisinde kalırdım.

Cenâb-ı Hak, nasıl ki cehennem gibi bir zaman içinde cennet gibi bir zamanı halkeder; ve her zamana lâyık çareleri icad eder; ve her yaraya muvafık ilâcî ihsân eder... Öyle de bu medresesiz zamanımızda, bizim gibi yaralılara –Üstad-ı Muhterem vasıtasıyla– risaleleri Türkçe olarak telif ettiriyor. Buna ne kadar şükredeyim –¹ لَا يَعْدُ وَلَا يُحْطَى – Cenâb-ı Hakk’a şükürler olsun ve Üstad-ı Muhteremi de Kur’ân hizmetinde muvaffak edip iki cihanda aziz eylesin, âmîn...

Ben hiçbir Arabiyat görmeden, medresede beş-on sene okumadığım hâlde, yalnız risaleleri yazıp ciddiyetle okudum. Kendimi yirmi sene medresede okumuş gibi tahayyül ediyorum. Sebebi ise, bu âcizin, bu fakirin, bu miskin nezdine çok Arabiyat hocaları geliyor ve benim okuduğuma hayret ediyorlar. Evvelden mürşid-i kâmil terbiyesi görmüş insanlar geliyorlar, benden işittikleri kelimelere meftun oluyorlar. Çok hocalar, iki diz üzerine gelip, “Risale okuyuver.” diyorlar.

Eğer sesim erişseydi olanca kuvvetimle bağırarak, küre-i arzdaki gençlere diyecektim: “Risaleleri ciddî okumak ve yazmak, yirmi sene medresede okumaktan fâiktir ve daha menfaatlidir.” Medresede okumaktaki maksat, evvelâ kendini kurtarıp, sâniyen ümmet-i Muhammed’i (*aleyhissalâtü vesselâm*) kurtarmaya çalışmak değil mi? Risaletü’n-Nur ve Mektubatü’n-Nur, yirmi senelik medrese ilmini veriyor itikadındayım.

Ve her bir risale, tek başıyla bir mürşid-i ekmeldir. Kalbi bozulmamış herhangi genç, bir risaleyi alıp dikkatle ve teslimiyetle okusa, daire-i inkıyâda geliyor, ıslah oluyor. Herhangi bir maddiyyûn bir risaleyi alıp okursa, iman etmezse de hiçbir bahane bulamıyor. Herhangi bir dinsiz okusa ve tamam manasıyla anlasa, imana geliyor. Herhangi bir filozof okusa, “Bundan daha

¹ Sayılamayacak ve hesap edilemeyecek derecede fazla..

yüksek akıl olamaz ve akıllar toplansa bunun fevkine çıkamaz, akıl buna yol bulamaz.” diyor. Risale-i Nur, lisan-ı hâl ile Avrupa meftunu bulunan tek göz-lü deccâla “Ya iman et, yahut bütün dünyanın maskarası olacaksın.” diyor.

Şimdi, aziz ders kardeşlerim, bu fakir, bir tane mürşid-i ekmel ve kutup ararken, Cenâb-ı Hakk'ın ihsanıyla, keremiyle, lütfuyla, rahmetiyle, Üstad-ı Muhteremin sa'yi ile yüz on dokuz mürşid-i ekmel ve kâmil buldum. Risaletü'n-Nur ve Mektubatü'n-Nur, yüz on dokuz adediyle, her birisi birer mürşid-i ekmeldir ve aktaptır.

Ey maddî ve mânevî yaralı olan genç kardeşlerim ve ey mürşid-i ekmele muhtaç olan ehl-i tarikat kardeşlerim:

Şeyh Abdülkadir Geylânî ve Şah-ı Nakşibend, İmam Rabbânî, İmam Gazâlî, Muhyiddin Arabî, Mevlânâ Hâlid (*radiyallâhu anhüm ve kıddesallâhu esrârafum*) Hazretleri'nin derece-i kemâlâtları, merâtib-i imanları risalelerde ve Mektubat'ta vardır.¹(Hâşiye)

1 (Hâşiye) Merhum büyük kardeşim Mustafa, Risale'nin şakirtleriyle velâyetin şakirtlerini ve birbirinin arasındaki dereceyi anlatmak istiyor. Bu meseleyi Risale-i Nur halletmiş. Hem tevhid-i âmî ile tevhid-i hakikîyi göstermiş. Hem gözü kapalı olarak gitmenin ve gözü açık olarak gitmenin farkını Risale-i Nur beyan etmiş. Hem âlem-i yakaza ile âlem-i menâmî Risale-i Nur keşfetmiş. Hem âlem-i misal ile âlem-i şehadetî birbirinden Risale-i Nur ayırmış. Hem velâyet-i kübrâyı, velâyet-i vustâyı, velâyet-i suğrâyı ve birbirinin farkını, tamamıyla Risale-i Nur göstermiş. Bir sohbet, bir kademde –sahabelerin meseli gibi– zâhirden hakikate geçmenin sebeplerini anlatmış. Hem tarikat şeyhlerinin ve Eimme-i Erbaa'nın caddelerini Risale-i Nur beyan etmiş. Hem ilmelyakîn, aynelyakîn, hakkalyakîn ile elde edilen imanın farklarını Risale-i Nur göstermiş. Hem Hazreti Ebûbekir-i Sıddîk (*radiyallâhu anhî*) ve Hazreti Ömer (*radiyallâhu anhî*) ve Hazreti Osman'ın (*radiyallâhu anhî*) meşrebini Risale-i Nur takip etmiş. Hem İmam Ali'nin (*radiyallâhu anhî*) bir veled-i mânevîsi olduğunu, Celcelütiye'yi tefsir ile Risale-i Nur'un kıymetini ve vazifesini Risale-i Nur göstermiş. Hem Resûl-i Ekrem'in (*aleyhissalâtu vesselâm*) Mehdi ve İsâ (*aleyhisselâm*) ve Deccal ve Ye'cûc-Me'cûc ve Sedd-i Zülkarneyn hakkındaki müteşabih hadisleri Risale-i Nur tevil etmiş, esas maksadı anlatmış. İmam Ali (*radiyallâhu anhî*), Şah-ı Geylânî (*radiyallâhu anhî*), Sekizinci, On Sekizinci, Yirmi Sekizinci Lem'alar ile ve Sekizinci Şuâ ile kerâmât-ı evliya hak olduğunu ve yerde iken Arş-ı Âzam'ı müşahede ettiklerini Risale-i Nur beyan etmiş. Hem umum müçtehidler “Mütekelliminden birisi gelecek, hakâik-i imaniyeyi ve bütün mesâilî vâzıh bir surette beyan edecek.” diye müjdelerini, Risale-i Nur, hâdisât-ı âlem ile isbat etmiş. Hem bütün her asırda gelen meb'uslar, velîler keşfiyatlarında, “Birisi gelecek, şarktan bir nur zuhur edecek.” diye Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsini ve Üstadımın şahs-ı mânevîsini ve talebelerin şahs-ı mânevîsini görüp, bütün ümmet-i Muhammed'e (*aleyhissalâtu vesselâm*) Risale-i Nur'un faziletini, ehemmiyetini, kıymetini ve emr-i Peygamberî ile bütün ümmet virdlerinde azâb-ı kabirden ve âhırzamanda gelecek fitneden, Deccal'ın şerrinden istiaze etmelerini ve yapacağı maddî ve mânevî tahribatını Risale-i Nur tamir yaptığını görmüşler. Müjdeler, beşaretler, işaretler, remizlerle haber verdiklerini, Risale-i Nur, Eskişehir, Denizli, Afyon, İstanbul gibi hâdisât-ı âlem ile göstermiş...

Elhâsıl: Asırlardan beri beklenen ve muntazır kalınan zât, Risale-i Nur imiş. Hatta

Ey kardeşlerim ve ey halifeler! Tarikatın ve hakikatin müntehasını anlamak isterseniz, risaleleri ciddiyetle okuyun. Bâlâdaki zâtların arkasında gidersiniz ve yüksek imanlarına yaklaşırsınız.

Ey ehl-i tarikat kardeşlerim! Bilhassa sizlere çok rica ediyorum, risaleleri bir defa okuyunuz. Risaletü'n-Nur ve Mektubatü'n-Nur'un her bir satırında, bir kitabın tesirini bulamazsanız, bana ne dersiniz deyiniz, kabul ediyorum.

Tekrar çok tavsiye ediyorum, okuyun, okuyun. Okudukça, risaleler feyz-âver nurları saçıyorlar. Okudukça iştiyak getiriyorlar, usanç vermiyorlar. Başka kitapları bir-iki defa okusan, insana usanç veriyor. Hâlbuki risaleler öyle değil, okudukça başka başka iman hâlleri telkin ediyorlar.

Döneceğim bâlâdaki rüyanın tâbirine; aklım yettiği kadar tâbir edeceğim, Allah hayretsin:

Biri büyük, biri küçük fabrikadan büyük fabrika ise, Üstad-ı Muhteremdir. Fabrikanın içerisinde bulunan acib ve garip, bedî' âletler ise, bu zamana kadar hiçbir imamın söylemediği kelimeleri ve iman telkinatlarını yapan Risaletü'n-Nur eczalarıdır. O küçük fabrika ise, Risale-i Nur'ları kim okuyup yazarsa, o dahi küçük fabrikaya benzeyecek. İçerisindeki bedî' âletler ise, Risale-i Nur'un düsturları, hakikatleri ve mesâil-i imaniyedir. Okuyan ve yazan insanlar, öyle kuvvetli, sarsılmaz imanları bulacaklardır. Fabrika hareketi ise, risaleleri okuyup yazan adamların kemâl-i şevk ve heyecanla çalışmalarıdır. Görmüş olduğum vilâyet ise, velâyet-i kübrâ yollarını gösteren Risale-i Nur'dur.

Bu rüyayı takviye için, bir rüya daha söyleyeceğim:

Menâmda, İstanbul'a yaya olarak iki defa gittim. İstanbul'a vardığımda, dükkânları hep açıktır, içinde sahipleri yoktur. Dükkânların içinde, sandıklar da büyük büyük mihlar gördüm ve başka demir parçaları da vardı. Bunun üzerine mânevî rahmet yağarken, İstanbul'dan yaya olarak avdet ettim...

Allahu âlem, bunun tâbiri de dünyada İstanbul büyük ve güzel memleket

Üstadın kendisi de bir zaman böyle bir zatın geleceğine muntazır imiş. Hâlbuki, ne ağabeyim Mustafa'nın ve ne de benim haddim değil ki Risale-i Nur'un kıymetini ve vazifesini beyan edeyim, heyhât! Risale-i Nur, Kur'an'ın has tefsiri olduğundan Kur'an'a bağlıdır. Kur'an ise Arş-ı Âzam'a bağlıdır. Onun için, Risale-i Nur'u Kur'an medh ü senâ edebilir. Birinci Şuâ'da otuz üç âyetiyle işaret etmiş. Bunu yazmaktan maksadım, ağabeyim Mustafa'ya Risale-i Nur'dan medet ve Kur'an'dan şefaet ve Üstadımdan dua istemektir...

olduğu gibi, öyle de risaleler ve Mektubatü'n-Nur velâyet-i kübrâ yollarını gösterir. Demir gibi kuvvetli, elmas mihlar gibi hakikatin burhanlarını satışa çıkaran ve her risale bir kudsi dükkân hükmüne gelen bir meşher-i nuranıdır. O sergide imanî nurlar teşhir ediliyor. Ve velâyet-i kübrâ yollarını gösterdiği ni, iki kere iki dört eder derecesinde kanaatim gelmiştir.

İkinci gördüğüm rüyanın tâbiri, Allahu âlem, böyle olsa gerektir: *Kibleye karşı kışla ise, mânevî Allah'a asker olan gençlerin Isparta vilâyetindeki geniş dershanelerine işaretler. Ekmeği dağıtan zât ise, Üstad-ı Muhterem Said Nursî'dir. Ve ekmeğin pişiren fırın ise, Üstadımın hususî medresesidir. Fırının ekmeğinin müşterileri ise, risaleleri okuyup lezzetini anlayan, benim gibi ve arkadaşlarım gibi ¹هَلْ مِنْ مَزِيدٍ* diyenlerdir.

Evet, Üstad-ı Muhterem, insanlara mânevî ekmeğin dağıtıcısıdır. Bu fırında çok işaretler vardır. Aklım bu kadar yetişiyor. Gençlerin ayakta olması ise, gençlerin imanî risaleleri okuyup imanları kuvvetleneceğine işaretler. O tatlı ve yedikçe noksan olmayan üzüm ve ekmeğin ise her şeyden daha tatlı i'câz-ı Kur'ân esrarına ve imanın envârına işaretler ki, onları Risale-i Nur dağıtıyor. Âciz talebeniz ise, gençlerin başında ve sağ tarafta bulunduğum ise, gençlere ihsan-ı ilâhî, ikram-ı ilâhî ve Üstad-ı Muhteremin himmetiyle o gençlere vesile olacağıma işaretler inşaallah. Benim aklım bu kadar eriyor; bu kadar tâbir edebildim. Rüyalarımın ıslah ve tâbirini rica ederim.

Yirmi gün zarfında bir rüya daha gördüm: Eğirdir Gölü'nün kenarında, yani çakıllığında bulunuyordum. Bu denizin kenarında büyük bir beyaz çadır kurulmuş. Çadırın içinde, büyük bir direğin dibinde Üstadım Said (radiyallâhu anhu) bulunuyor. Bu esnada eline büyük, bir kırmızı kaplı kitap alıp, çadırın direğine dayanarak o kitabı okudu. Bilâhare, hariçten, kible tarafından Mahmud isminde gençten, yeşil elbiseli birisi gelip Üstadımın elinden o kitabı –yani okuduğu hutbeyi– istedi ve aldı. Çadırdan Mahmud ismindeki genç dışarıya çıktı, kibleye karşı, ayak üzere halklara dedi ki: “Bu âna gelinceye kadar böyle bir hutbeyi hiçbir imam okumamıştır.” diyerek, o hitabeyi alıp kibleye karşı götürdü. O anda uyandım.. Allah hayretsin.

Bu rüyayı da bildiğim kadar tâbir edeceğim: O deniz ise, Şeriat-ı Muhammediye'dir (aleyhissalâtu vesselâm). O çadır ise Isparta vilâyetidir. O

¹ Daha yok mu?

hutbe ise, Risaletü'n-Nur ve Mektubatü'n-Nur'dur. Hutbeyi götüren yeşil elbiseli genç Mahmud ise, ya Şeyh-i Geylânî, ya İmam Rabbânî'dir. Risaleler, makam-ı Mahmud yolunu târif ediyorlar. Üstadımın hutbesi olan Risale-i Nur, bu zamanın bir mehdîsi ve müceddididir.

Ey küre-i arzda bulunan gençler, hocalar ve halifeler! Bin senedir insanların aradığı Mehdî Hazretleri'nin pişdârı ve müjdecisi, Üstadımın neşrettiği Risale-i Nur'dur.

Ey benim kardeşlerim! Benim gibi âciz bir talebenin okumasından, anlamasından ne çıkar? Üstadıma ne suâl açabilirim? Kaç kitap okudum da suâl açayım ve mesele halledeyim? Ne gibi suâl sorayım?

Dünyada çok kitaplar vardır ve o kitapları okumuşsunuzdur. Okuduğunuz kitapların hepsini de anladınız mı? Alâ külli hâl, anlayamadığınız meseleler çoktur. Üstadıma suâl açınız, meydana ilim çıksın ve iman hakikati çıksın da dünyada bulunan üç yüz elli milyon müslümanlar da istifade etsinler. Ne kadar müşkülâtınız varsa halledilsin, bizim gibi âcizler de istifade etsin.

Ey hocalar ve ehl-i kalb, soracağınız suâllerin cevaplarını Risale-i Nur'da bulabilirsiniz. Ehl-i keşif ve kalbden birisi, benim gibi âciz bir insandan Mehdî'yi soruyor, "Ne vakit gelecek?" Daha Mehdî'yi anlayamamış. Dâbetü'l-arz kimler olduğunu bilmiyor. Bunlara dair, risalelerde birer bahis vardır. Her müşkül suâlin cevabını o risalelerden arayınız, bulursunuz.

Ey hocalar ve halifeler! "Bizim ilmimiz bize yeter." deyip, yıldız böceği gibi şavkınıza, ilminize aldanmayın. İnsanın kendi bildiği kendine kâfi gelmez. Her insan, her meseleyi anlayamaz. Uyuyorsunuz! Uyuduğunuz miktar artık yeter; uyanmalı!

Peder ve validem ve cümle arkadaşlarım ve biraderim Ali çok selâm edip, iki ellerinden öper ve dua etmektedirler.

Kuleönü'nde Sofuoğlu Talebeniz
Mustafa Hulûsi (rahmetullâhi aleyhi)

≈ 132 ≈

(Risale-i Nur'un tesvidinde çok hizmeti sebkat eden temiz kalbli, ihlâslı, güzel bir hâfız, müdakkik bir hoca olan Hâfız Halid'in bir fıkrasıdır.)

Risale-i Nur'un müellifi Bediüzzaman, nâdire-i cihan, hâdim-i Kur'ân Said Nursî hakkında hissiyatımdan binden birini beyan ediyorum:

Üstadım, kendisi Nur ism-i celiline mazhardır. Bu ism-i şerif, kendileri hakkında bir ism-i âzamdır. Kendi karyesinin ismi Nurs, valide-sinin ismi Nuriye, Kadirî üstadının ismi Nureddin, Nakşî üstadının ismi Seyyid Nur Muhammed, Kur'ân üstadlarından Hâfız Nuri, hizmet-i Kur'âniye'de hususî imamı Zinnûreyn; fikrini, kalbini tenvir eden âyet-i nûr¹ olması ve müşkül mesâilini izaha vasıta olan nur temsilâtı gayet kıymettardır. Resâilin mecmuuna Risale-i Nur tesmiyesi, Nur ismi onun hakkında ism-i âzam olduğunu teyid etmektedir.

Risale-i Nur adlı harika telifatının bir kısmı Arabî olmakla beraber, Risale-i Nur eczaları şimdiye kadar yüz on dokuza bâliğ olmuştur. Her bir risale, kendi mevzuunda harikadır. Gayet yüksek olmakla beraber, Onuncu Söz ismiyle iştihar eden haşre dair olan risalesi pek harikadır, câmidir. Ulemâca sırf naklî olan haşri ve neşri, gayet kuvvetli ve kat'î delâil-i akliye ile isbat etmiştir. Onunla çokların imanını kurtarmışlar.

هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا²

âyetinin sırrıyla diyebilirim ki Risale-i Nur bir kamer-i mârifettir ki, şems-i hakikat olan Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın nurunu istifâza eylemiş ki,

نُورُ الْقَمَرِ مُسْتَفَادٌ مِنَ الشَّمْسِ³

olan meşhur kaziyeye-i felekiyeye mâsadak olmuştur. Hem diyebilirim ki, Üstadım Kur'ân hakkında bir kamer hükmünde olup, semâ-yı risaletin şemsi olan Resûl-i Ekrem'den (*aleyhissalâtü vesselâm*) nuru istifade edip Risale-i Nur şeklinde tezâhür etmiş.

Üstadım, başkalarında nadiren bulunan mümtaz hasletlerinden, zâhirî tavrının pek fevkinde bir vaziyet gösteriyor. Zâhir hâle bakılsa, ilmihali bilmiyor gibi görünüyor; birden, bakarsın, bir derya kesiliyor. Mezun olduğu miktarı ve Resûl-i Ekrem'den (*aleyhissalâtü vesselâm*) istifade derecesi nisbetinde söyler. Resûl-i Ekrem'den (*aleyhissalâtü vesselâm*) cihet-i istifadesi olmadığı vakitlerde, yeni ay gibi mahviyet gösterir. "Bende nur yok, kıymet yok." der. Bu hasleti de tam tevazudur ve ⁴مَنْ تَوَاضَعَ رَفَعَهُ اللَّهُ hadisiyle tam âmil olmasıdır.

¹ Nûr sûresi, 24/35.

² "O Allah ki, güneşi aydınlatan parlak bir ışık kaynağı yaptı; ayı ise (güneşe bağlı olarak) ışıklı kıldı." (Yûnus sûresi, 10/5)

³ Ayın ışığı, kendinden değil güneşten gelir.

⁴ "Kim Allah için mütevazı davranırsa Allah Teâlâ hazretleri (ondan hiçbir şeyi eksiltmez; aksine) onu

İşte bu haslet icabatındandır ki bizim gibi talebelerinden bazı mesâil-i ilmiyede muhalefet bulunsa, onların sözlerini, içinde arar, hak bulduğu vakit, kemâl-i tevazuyla ve lezzetle kabul ederek teslim eder. “Mâşallah!” der “Siz benden daha iyi bildiniz.” der. “Allah razı olsun.” der. Hak ve hakikati, nefsin gurur ve enâniyetine daima tercih eder. Hatta ben bazı meselelerde muhalefet ediyordum. Bana karşı gayet mültefit, memnunâne bir tavır alır; eğer yanlış yapsam, güzelce, damarıma dokunmayarak beni ikaz eder. Eğer güzel bir şey söylemiş isem, çok memnun olur.

Üstadım bilhassa hikmet-i hakikiye fenninde, yani hikmet-i şeriat ve İslâmiyet noktasında pek harikadır ve hikmet-i beşeriyede dahi çok ileridir. Hatta o ilimde, Eflâtun ve İbni Sina’yı geçmiş diyebilirim...

Bundan on üç sene evvel, Dârü'l-Hikmeti'l-İslâmiye âzâsından iken, küçükten beri şimdiye kadar mânen izn-i ilâhî ile onun bir muîni ve nâsırı ve muhafızı olan kutb-u rabbânî ve kandil-i nurânî Abdülkadir-i Geylânî (*aleyhi nazaru'r-rahmânî*) Hazretlerinin Fethu'r-Rabbânî risalesini tefe'ülen açtığı esnada,

أَنْتَ فِي دَارِ الْحِكْمَةِ فَاطْلُبْ طَبِيبًا يُدَاوِي قَلْبَكَ¹

ibâresi çıktı. O ibare, onun hakkında pek mânidar olarak, Eski Said'i Yeni Said'e çevirmesine sebebiyet vermiştir.

Eski Said olduğu zamanlarda, İngilizlerin dinî suâllerine gayet latîf ve müskit bir cevap vermiştir. Ve ilm-i mantıkta, İbni Sina'nın telifatından geçecek Tâlikat namında harika bir risalesi var. İşkâl-i mantıkiyeyi kıyâs-ı istikrâî cihetiyle on bine kadar iblâğ edip, hiçbir âlimin yetişemediği bir derece-i ihata göstermiş... Sünuhat isminde bir risalesinde gördüm ki, Resûl-i Ekrem (*aleyhissalâtu vesselâm*), âlem-i manada, bir medresede ona ders verdiğini görmüş. O ders-i mâneviyeye binaen İşârâtü'l-İ'câz namındaki harika tefsiri yazmış. Bana birgün dedi ki:

“Harb-i Umumî hâdisat ve netâicleri mâni olmasaydı, İşârâtü'l-İ'câz'ı Allah'ın tevfiği ve izniyle altmış cilt yazacaktım. İnşaallah, Risale-i Nur, âhiren o mutasavver harika tefsirin yerini tutacak.”

Üstadımla yedi-sekiz sene musahabetim esnâsında mühim meşhudatım

sadece yükseltir.” el-Bezzâr, *el-Müsned* 3/161. Ayrıca yakın mânâdaki hadis-i şerifler için bkz.: Müslim, *birr* 69; Tirmizî, *birr* 82; İbni Mâce, *zühd* 16; Dârimî, *zekât* 35.

¹ “Sen Dârü'l-Hikmet'tesin; kalbini tedâvi edecek bir doktor ara!” (Bkz.: Abdülkadir Geylânî, *el-Fethu'r-Rabbânî* s.265)

çoktur. Fakat ¹ **الْقَطْرَةُ تَدُلُّ عَلَى الْبَحْرِ** mûcibince, deryaya delâlet maksadı ile bu fıkra kâfi görüldü. Çünkü Üstadımdan iftirak zamanı idi; acele yazdım. Üstadım, ² **وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ** âyetinin sırrıyla çok defa yanlarında beni mu-sahip bulmak hakkını ve teveccüh duasıyla yerine getireceklerine eminim...

Hâfız Halid (rahmetullâhi aleyhi)

≈ 133 ≈

(Hulûsi Bey'in fıkrasıdır.)

Aziz, muhterem, müşfik ve mükerrerem Üstadım,

Bu defa irsâline inâyet buyurulan Risale-i Nur eczalarının dört kısım-lık fihristesini aldım. Daha evvel Otuz Birinci Mektub'un On Üçüncü ve On Dördüncü Lem'alarını almış, fakat ihtisaslarımı arza muvaffak olamamıştım. Fihristeler dört tarafımı aydınlattılar ve itikatta bir olup, çok metin hikmetler-le bazı a'mâlde ayrılıkları olan dört mezheb-i hak gibi, bu fakire hakka, haki-kate, sıdka, imana, nura, rızaya giden yolları gösterdiler. Hâdisât-ı dünyeviye meşgalesi, şimdiye kadar başımdan geçmemiş bir tarzda beni yormuş. Koca bir dairenin maddî ve mânevî ağır yükü altında tek başıma kaldığımdan çok bunalmıştım.

Aziz Üstadımın Otuz Birinci Mektub'un Birinci Lem'ası'yla tavsiye bu-yurduğu evrâdın kuvveti, Risale-i Nur'un feyzi, müşfik üstadımın müstecab duası ve üstadımın üstadı Hazreti Gavs'ın, lillâhil-hamd, en küçük hâcetimi görece kadar zâhir himmeti, mahza bir lütf u fazl-ı ilâhî eseri olarak devam edebildiğim salâvât-ı şerife berekâtıyla zuhur eden imdâd-ı risaletpenâhî ve Cenâb-ı Allah'ın nihayetsiz in'âm ve ihsan ve inâyeti sayesinde, yüz binler hamd ve şükürler olsun, yeise ve fütura düşmekten kurtulmuş; yalnız, huzur-u mânevînize birkaç satırlık arıza ile çıkmak geç kalmıştır.

Hakikaten, elmas kalemlerle çok kıymetli kardeşlerimin –âsâr-ı Nur'un cem' ve teksir ve neşrinde– gösterdikleri gayret ve himmet ve sevgili Üstadımıza bu kudsî vazifede yaptıkları muavenet, her türlü takdirin fevkindedir. Allahü Zülcelâl cümlesinden razı olsun ve neşr-i envâr-ı Kur'âniye'de daimî muvafakiyetlere mazhar buyursun...

¹ Damla, denizin varlığını gösterir.

² “Yanınızdaki arkadaşına da (ihsanda bulunun.)” (Nisâ sûresi, 4/36)

Otuz Birinci Mektub'un On Üçüncü ve On Dördüncü Lem'aları'nda, o kadar büyük dersler, o kadar azametli hakikatler, o derece şâsaalı hikmetler ve nurlu, kudsî, lâhutî feyizler mündemiçtir ki, bu biçâre kardeşinizin sönük zekâsı, kısa düşüncesi, perişan, müşevveş dimağı ile hissedebildiği zevkleri ifade etmesine imkân yoktur...

İdrâk-i maâlî bu küçük akla gerekmez,
Zira, bu terazi o kadar sıkleti çekmez.

On Üçüncü Lem'a'nın on üç işaretle beyanı, Sûretü'l-Felâk ve Sûretü'n-Nâs âyetleriyle,

وَقُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ ۖ وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونِ¹

âyetlerinin mecmu-u adedine veya bu iki sûrenin her birinde okunmakta olan² **أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ** adedi ile ve Fatiha başta sayılmazsa, yüz on üçüncü sûreye tam ve latîf tevâfuk ve işaret göstermesi nazar-ı dikkati celbetmektedir. Her işaretin nihayetinde, o işarettaki hakâik, birkaç enseb ve âlâ kelimeyle ifade edilmiştir ki bundan daha kuvvetli beyan olamaz. İhtisasımı, bu işaretlerdeki kelimelerle kısaca arzedeceğim.

Birinci işaret: Şeytanın ve onun şerik ve muînleri olan ehl-i dalâletin şerinden ancak şeriat-ı Muhammediye (*aleyhissalâtü vesselâm*) ile âmil ve sünnet-i Ahmediye (*aleyhissalâtü vesselâm*) ile mütemessik olmakla kurtulmak imkânı olduğunu;

İkinci işaret: Küfre giren ehl-i dalâletin kemiyeten çokluğunun kıymetsizliği; şeytan ve avenelerinin tasallutlarına karşı istiâze, istiğfar, hıfz-ı ilâhîye iltica ve takvâyla sünnet-i seniyyeye yapışmaktan başka çare olmadığını,

Üçüncü işaret: Zâhiren cüz'î hata ve isyanla çok büyük tahribat yapmakta olan hizbü'ş-şeytana karşı, en kuvvetli kale olan Kur'ânî kaleye iltica lâzım geldiğini,

Dördüncü işaret: **مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ وَمَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَفْسِكَ**³ âyetine bir nevi tefsir mâhiyetinde, cüz'î ihtiyar ve icadsız kesb ile şerlere

1 "Sen de ki: 'Ya Rabbi! Şeytanların vesveselerinden, onların yanımda bulunmalarından Sana sığınırım!'" (Mü'minûn sûresi, 23/97-98)

2 Kovulmuş şeytanın şerrinden Allah Teâlâ'ya sığınırım.

3 "Sana gelen her iyilik Allah'tandır. Başına gelen her fenalık ise nefsendendir." (Nisâ sûresi, 4/79).

sebebiyet veren şeytanın müthiş tahribatına karşı istiğfar ve Allah'a iltica ve sünnet-i seniyyeye riayet iktiza ettiği;

Beşinci işaret: Kur'ân-ı Hakîm'in azîm terğib ve teşviklerinin tam yerinde olup, ehl-i imanın desâis-i şeytaniyeye kapılmaları imansızlıktan ve imanın zayıflığından ileri gelmediğini.. hem günâh-ı kebâiri işleyenlerin küfre gir-mediklerinin

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ۖ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ¹

iki âyetle sâbit olduğunu ve nihayet Cenâb-ı Erhamü'r-Râhimînin *Gafûr* ve *Rahîm* isimlerini melce ve tahassüngâh yaparak şeytandan istiâze edilmesini;

Altıncı işaret: Tahayyül-ü küfrü, tasdik-i küfürle iltibas ve tasavvur-u dalâleti, dalâletin tasdiki suretinde gösteren desâis-i şeytaniyeden kurtulmak için, hakâik-i imaniye ve muhkemât-ı Kur'âniye'ye sarılmak ve lümme-i şeytaniyeden gelen desiselere karşı istiâze etmek ve her iki mânevî yaraya karşı sünnet-i seniyyeyi merhem yapmak icap ettiğini;

Yedinci işaret: Erkân-ı imaniyeden biri olan kadere tevilsiz iman etmek lâzım olduğunu ve günâh-ı kebîreyi işleyen mümin kalabileceğini, fakat, şeytanların tahribatına karşı Cenâb-ı Hakk'ın bin bir isminin tecellî etmekte olduğunu, Ehl-i Sünnet ve Cemaat olan ehl-i hak mezhebinden ayrılmamak ve Kur'ân'ın çetin ve metin kalesine girerek sünnet-i seniyyenin muktezasına tevfik-i hareket eylemekle kurtulmaya muvaffak olunacağını;

Sekizinci işaret: Küfür ve dalâlet yolunda insanların nasıl ihtiyarlarıyla sülûk ettiklerini ve bunların nasıl hayat geçirebildiklerini aliyü'l-a'lâ bir tarzda ders verdikten sonra, ehl-i iman için Kur'ân'ın himayesi altına iman-ı tam ve itikad-ı kâmillle girmek ve sünnet-i seniyyenin daire-i nuraniyesine seve seve dahil olmağın ne kadar güzel olduğunu;

Dokuzuncu işaret: Hizbullahın, neden çok defa hizbü'ş-şeytan olan ehl-i dalâlete mağlup olduklarını, Medine münafıklarının dalâlette ısrar ederek hidayete girmemeleri ve Resûl-i Ekrem'in (*aleyhissalâtü vesselâm*) iki muharebedeki mağlûbiyetinin hikmetini beyan ederek, O Seyyidü'l-mürselîn'in sünnetine it-tiba sayesinde muvakkat acıların geçeceğini;

¹ "Zerre ağırlığınca hayır yapan onu bulur, zerre ağırlığınca şer yapan da onu bulur." (Zilzâl sûresi, 99/7-8)

Onuncu işaret: İblis'in en mühim bir desisesi olarak kendine tâbi olanlara kendini inkâr ettirdiğinden –dört misalle izah suretiyle– bahis; ehl-i imana, cin ve ins şeytanlarının şerlerinden, Allah'a iltica etmekle selâmete kavuşulacağını;

On birinci işaret: Cirim ve cismi küçük, cürüm ve zulmü büyük, ayıp ve zenbi azîm bîçâre insanı kâinatın hiddetinden, mahlûkatın nefretinden, mevcudatın öfkesinden kurtarmak için Kur'ân-ı Hakîm'in daire-i kudsiyesine girmeye ve sünnet-i seniyyeye ittibâ eylemeye dâvet ettiğini;

On ikinci işaret: Mahdut günahlara cehennemle mukabelenin mahz-ı adalet olduğuna, cehennemın cezâ-yı amel, cennetin fazl-ı ilâhî ile olduğuna, seyyienin az yazılıp hasenenin çok yazılmasına, ehl-i dalâletin muvafakiyetlerinin –hâşâ!– kendilerinde hakikat olduğuna veya ehl-i hakta zaaf bulunduğu delâlet etmediğini gösteren dört meraklı suâle gayet fasih ve belîğ cevaplar vermek suretiyle, ehl-i imanı, **رَأْسُ الْحِكْمَةِ مَخَافَةُ اللَّهِ¹** düsturuna, her türlü saadeti cami olan Kur'ân ve sünnet şahrâhına girmeye teşvik ettiğini;

On üçüncü işaret: Üç noktasıyla, şeytanın desiselerine müptelâ olan bîçâre insana, hayat-ı diniye, hayat-ı şahsiye ve hayat-ı içtimaiye selâmeti ve sıhhat-i fikir ve istikamet-i nazar ve selâmet-i kalb için muhkemât-ı Kur'âniye mizanlarıyla ve sünnet-i seniyye terazileriyle a'mâl ve hâtîrâtını tart ve Kur'ân'ı ve sünnet-i seniyyeyi daima rehber yap; ve **أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ²** diyerek Cenâb-ı Hakk'a ilticada bulun, diye çok kıymetli tavsiyede bulunduğunu; ve **حِثَامُهُ مِثْلُ³** nev'inden on üç işaret hâlinde tefsir olunan Sûretü'n-Nâs ve iki âyeti tekrar ile derse nihayet verdiğini, gayet zevkli ve şevkli ve alâkalı bir surette beyan ve ifade eylemektedir.

On Dördüncü Lem'a'nın Birinci Makam'ını teşkil eden iki mesele bence çok mühimdir. Bu dersin takrir ve tahririne vesile olan Refet Bey kardeşimizden Allah razı olsun. İkinci Makam başlı başına bir şâheserdir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ hakkındaki beyan buyurulan altı sır, öyle bir

¹ “Hikmetin başı Allah korkusudur.” (el-Beyhakî, *Şuabü'l-îmân* 1/470; el-Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb* 1/100; el-Hakîm et-Tirmizî, *Nevâdiru'l-usûl* 3/84; ed-Deylemî, *el-Müsned* 2/270; el-Gazâlî, *İhyâu ulûmi'd-din* 4/161)

² Kovulmuş şeytanın şerrinden Allah Teâlâ'ya sığınırım.

³ “Hitamı misktir, içildiğinde sonu mis gibi kokar.” (Mutaffifin sûresi, 83/26)

hazine-i esrar-ı rabbânîdir ki ancak Rahmân-ı Rahîm'in inâyetiyle bu mübarek eseri okuyup anlayanlar ondan zevk alabilirler.

Bundan evvelki bir mektupta, ihtiyarsız Birinci Söz'ü teşkil eden بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ hakkındaki mübarek eserden, kalb-i âcîziye gelen bazı hoş teffekkürattan bahsetmiştim. Dâima şefkatle dua ve derslerinden istifade ettiren muazzez üstadım, benim daha evvelden de بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ içindeki Rahmân ve Rahîm isimlerinin hikmet-i tahsisi hususundaki suâlîme, ikinci ve mutantan bir cevap daha lutfetmiş oluyorlar. Bu mazhariyetten dolayı Hâlık-ı Rahîme ne kadar şükretsem azdır.

Fihriste'yi harfi harfine henüz okuyamadım, fakat inşaallah okuyacağım. On Birinci Mektub'un neleri ihtiva ettiğini öğrendim. Yazılmayan ve rahmet-i ilâhiyeden yazılmasına muvaffakiyet niyaz olunan âsârın da neşrine muvaffakiyetinizi, eltâf-ı sübhaniyeden tazarru ve niyaz eylerim. Otuzuncu Söz'ün mahkeme başkâtibini nasıl tehdit ettiğini, hâtırasını tamamıyla gözümün önüne getirdim.

Fihriste-i Güldeste: Fihriste namı altındaki bütün risalelerde yazılı olduğu tarzda değildir. Tamamen hususiyet göstermektedir. Sözler'in ve Mektupların bir hülâsatü'l-hülâsası denecek vaziyettedir.

Âsâr-ı nurun bir zübdesi, hazâin-i nurun elmas anahtarı, resâil ve Mektubat'ın nurlu kapısı olan bu hayırlı telif sebepleri de müellifini de, Allahü Zülcelâl ve'l-Kemâl Hazretleri saadet-i dâreyne mazhar buyursun, âmîn...

Hulûsi

~ 134 ~

(Hüsrev'in fihriste hakkında bir fıkrasıdır.)

Aziz Üstadım,

Senelerden beri vücuda getirilen misilsiz âsâra, Otuz Birinci Mektub'un On Beşinci Lem'ası ile öyle misilsiz bir eser daha ilâve buyurulmuş oluyor ki o şâheserler, böyle şâh bir eseri, o harika bediiyyât böyle bedî bir zübdeyi, o acîb telifat böyle acip bir mecmuayı, o azîm hakâik böyle bir azîm külliyât-ı hakâiki ve o nurlu risaleler böyle nurlu bir fihristeyi istiyordu. Yüz binler şükrolsun ol Feyyâz-ı Mutlak Hazretleri'ne ki hiçbir müellifin muvaffak olamadığı böyle misilsiz eseri hazine-i rahmetinden ihsan etmekle, yüz yirmi adede vâsil

olan Külliyyat-ı Nur'u, yüz yirmi sayfadan aşağı olmayan misilsiz fihristesiyle bir yerde toplamış bulunuyor. Bu risalenin menfaati, fevâidi o kadar çok ki izaha hâcet yok. Bu kıymettar risale, kendi kendini lâîk olduğu bir tarzda methediyor. Hem o kadar güzel methediyor ki; fevkinde beyan olamaz.

Hüsrev

~ 135 ~

(Dereli Hâfız Ahmed Efendinin çok mânidar rüyalı bir fıkrasıdır.)

Aziz ve müşfik üstadım efendim,

Birgün âlem-i menamda bir sahrada gezerken, birçok kalabalık ahâlinin içine girdim. Dersim olan kelime-i tevhide devam ediyordum. O ahâlinin cümlesi nasârâ imiş. Biz âşikâre kelime-i tevhidi çektiğimizden, hepsi bize iştirak etti. Her yüz başında, ¹ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ diyorum. O nasârâlar, “İsâ ruhullah” diyorlar. Onlara dedim ki: “Yahu, biz İsâ'yı (*aleyhisselâm*) tasdik ediyoruz.” Ve kendilerine kelime-i tevhidi okudum, “İsâ ruhullah” dedim. “İşte bakınız, ben sizin peygamberinizi tasdik ediyorum. Siz de bizim peygamberimizi tasdik etseniz ne olur” dedim. “Hayır! İsâ (*aleyhisselâm*) gökten inmedikçe ve sizin peygamberinizi âşikâr tasdik etmedikçe, biz tasdik etmeyiz.” dediler. Bunun üzerine yanımda iki arkadaş bulundu. Lâkin arkadaşlarım kimler olduğunu bilemiyorum. “Biz dua edelim de İsâ (*aleyhisselâm*) gelsin ve bizi nasıl tasdik ediyor, göreceksiniz.” Dua ettik. İki kişi “Âmin!” dediler. Lâkin İsâ (*aleyhisselâm*) gelmeyince müteessir olduk. Yine dua ettik, “Ya Rabbi! Bizi bunların yanında niçin mahcup çıkarıyorsun?” dedik. “Bu din âlî değil mi?”

Tahminen, arası bir saat veya bir buçuk saat sonra, karşıdan üç kişi çıktı. Elhamdülillâh, İsâ (*aleyhisselâm*) geliyor. Baktım, birisi sakallı, ikisi şâbb-i emred. Dedim: “İsâ (*aleyhisselâm*) otuz üç yaşında olduğu hâlde göge huruç etti, niçin sakalında beyaz var?” Kalbime geldi ki, “Allahu âlem... İsâ (*aleyhisselâm*) değilse?” Bu zât ve iki arkadaşıyla yanıma geldiler. Dikkatle baktım, Üstadımızın simâsı ve elbisesidir. Bizim yanıma gelince, bizim altımız mağara imiş. Yanındaki iki kişiye emretti: “Şurada kilitli salipler, haçlar var. Cümlesini çıkarınız.” Çıkardılar. Nasârâlara karşı hepsini kırdı ve kelime-i tevhid getirip Peygamberimiz'i tasdik edince, biz de nasârâlara, “Bakınız, işte İsâ'nın (*aleyhisselâm*) vekili geldi.” deyince, cümlesi tasdik ettiler.

¹ “Muhammed Allah'ın resûlüdür.” (Fetih sûresi, 48/29)

Allahu âlem, bu rüyanın bir tâbiri şudur ki: Üstadımızın Kur'ân-ı Hakîm'den aldığı ve neşrettiği Risale-i Nur vasıtasıyla nasârânın bir kısmı İslâmiyet'i kabul edecek ve nasârâ müslümanları veya hıristiyan müminleri hükümüne geçip Üstadımızın sözlerini İsâ'nın (*aleyhisselâm*) sözleri nev'inden hüsn-ü kabul edeceklerine işârettir.

Evet, Risale-i Nur'da öyle bir kuvvet vardır ki, Avrupa'nın en muannid filozoflarını dahi teslim mecbur eder. Her ruhun bir ihtiyacı hakikî olan hakikî iman nurunu arayan hıristiyan muvahhidler, elbette Risale-i Nur'u gör-seler, Hazreti İsâ'nın (*aleyhisselâm*) vesâyâsı nev'inden kabul edip sarılacaklardır...

Dereli Mutâf Hâfız Ahmed

≈ 136 ≈

(Âsım Bey'in fıkrasıdır.)

Bu Risale Fihristesi, hakikaten menba-ı nur ve mecma-ı hakikattir. Elhak nur fihristeleridir. Şöyle söyleyebilirim ki: Otuz Üç Söz, Otuz Üç Mektub'un her biri, feyzanda olan birer menba-ı nur-u hakikat ve gülistan-ı bâğ-ı cinandır. Binaenaleyh bu müteaddit güller bağının her birisinden müteaddit güller koparıp, dört kısım üzerine güller demeti yapılmış gibi vücuda getirilmiş bir eser-i cihan-kıymet olduğuna kanaat ettim. Bu Fihristeleri okumak, herhalde ve behemehâl Söz ve Mektuplar risale-i şerifenizi görmek, okumak, yazmak için insanı iştiaak ve gayrete sevk ediyor ve şiddetli kamçılıyor. Fakirce noksan olan risale-i şerifelerin hangisini evvelâ yazayım? Çünkü her biri birbirle-riyle nur ve hakikat müsabakasına çıkmış diye, mütelaşî ve heyecanlı bir vaziyetteyim. İnşallah, –dua-yı Üstadâneleriyle– kâffesini yazarım. Şurasını da arz etmek isterim ki: Sabri Efendi kardeşimin ilhâhı ve zat-ı Üstadânelerinin ilhamıyla Fihristelerin telifi, çok musîb ve hayırlı, hem hadsiz hakikatlere anah-tar olmuştur...

Cenâb-ı Hak, sevgili Üstadımızı âfiyette dâim, ömürlerine bereket ve her bir umûrunda muvaffakiyet ihsan buyursun da pekçok zamanlar başımızda tâc-ı zafer olarak taşıyalım ve hizmet-i Kur'ân'da çalışalım, yorulalım, yol alalım. Ve cümle müminin de istifade etsin ve ehl-i bid'a ve mülhidlerin de baş-ları yere gelsin.

Talebeniz

Âsım (*rahmetullâhi aleyhi*)

﴿ 137 ﴾

(Kuleönü'nden Sarıbuçuk Mübarek Mustafa'nın
kardeşi Küçük Ali'nin fıkrasıdır.)

(Bulduğumuz asrın yaralarından, mânevî doktora muhtaç bir gencin
fıkrasıdır.)

Aziz, şefkatli, muhterem Üstadım,

Bulduğumuz asır, mânevî seferberlik (harp) zamanı olduğundan, vücudumdaki yaralara baktıkça, yaralar git gide daha fazlaşmakta iken.. birgün işittim ki, “Sağdan sola geçiniz!” diye ilân ediyorlar. Ve otuz iki harfin birkaç adedini kaybedip ilân edince öyle bir yara daha açıldı ki evvelki yaraları unutturdu. Nasıl ki, nass-ı Kur’ân’da **إِذْ أَوَى الْفِتْيَةُ إِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا آتِنَا مِن مِّنْ أَمْرِنَا رَشْدًا¹** Ashâb-ı Kehf efendilerimiz beş veya sekiz delikanlı, asrımızdaki tahammül edilmeyen fenalık gibi o asırda fenalıktan, fitneden kaçarak mağaraya iltica ettiler. Sebebi ise, din-i hak üzere bulunan ehl-i imanı, zamanlarının padişahı olan Dakyanus, putperestliğe dâvet edip, kabul edenleri putlara kurban kestirip, kabul etmeyenleri katliâm ettiği sırada, Ashab-ı Kehf efendilerimiz mağaraya çekildiler.

Ben de asrımıza ve yaralarımıza baktıkça, bütün gün ruhum çırpınmakta iken.. “Acaba bu karma karışık zamanda, benim gibi böyle mânevî yaralı gençler, o Mahkeme-i Kübrâ’da, Cenâb-ı Vâcibü’l-vücûd ve Tekaddes Hazretleri’nin huzurunda, Peygamberimiz Muhammed Mustafa (*aleyhissalâtu vesselâm*) Efendimiz’den nasıl şefaât dileyebilirler?” diyerek, bütün gün ruhum ağlardı. Madem Muhammed’e (*aleyhissalâtu vesselâm*), binlerce maddî ve mânevî yaralılar, dilsizler, nüzûl olmuş, bütün kalbi kararmış, imanı yok bedevî adamlar, Muhammed (*aleyhissalâtu vesselâm*)’ın yanına vardığında, bir saat, birgün sohbet-i nebevîde bulunur; sonra kavim ve kabilelerine rehber ve muallim olarak döndüler. Ve madem kıyâmete kadar bâki bıraktığı Kur’ân ve Kur’ân’ın tayin etmiş olduğu mânevî doktorlar, kıyâmete kadar gelecek müminlere maddî ve mânevî doktorluk vazifesini görecekler. Ve şimdiki hâl vilâyetimiz dahilinde bulunan mânevî doktora müracaat edeyim diyerek, ruhum her an gezmekte iken bihuş olup yattım...

¹ “O yiğit gençler mağaraya sığınmış ve şöyle dua etmişlerdi: ‘Rabbimiz, katından bize hususî bir rahmet ver, bize yardım et, önümüzü aç ve şu işimizde doğru ve rızana uygun olan ne ise onu bize nasip eyle!’” (Kehf sûresi, 18/10)

Bana rüyamda üç şahıs gösterildi. İkisinin ismini söylemediler. Diğeri Üstadım Bediüzzaman'ı, ismiyle söylediler. Hemen eline yapışıp ellerini öptüm. Üstadım acele olarak cebinden bir kalem ve bir kâğıt parçası çıkarıp bana verdi. Hemen uyandım. Peder ve validem ehl-i kalb olduğundan, rüyayı anlattım. Pederim, “Bu Zât Barla'ya henüz yeni geldi. Bir iki sene kadar oldu. Git, müracaat et.” dedi. Ben dedim: “Daha askere gitmedim, yaşım genç. Böyle büyük mânevî bir doktorun yanına bu yaralarla nasıl gideyim ve nasıl cerrahiyesine dayanayım?” Bana “Git.” denildi. Hitap iki oldu. Hemen sabahleyin kalkıp gittim. Üstadımı görünce, bir-iki dakika titredim. Sonra, “Fesübhânellah!” dedim. “Doktoru görünce o yaralar bütün kuvvetleriyle bağıyorlar. Verdiği eczâlara tahammül edemeyecekler.” O yaraları açamadım. Üstadım da talebeliğe kabul edip, beş vakit farzı bırakmayacağıma çok çok tenbih etti. Avdetten bir-iki ay sonra hemen askere gittim. Terhis olunca kadar, (yirmi mah mukaddem) bu yaralar içinde, her saat ve her dakika, ¹ **الْمَوْتُ حَقٌّ** kaziyyesini düşünüp, “Acaba benim hâlim ne olur?” derdim. Memlekete avdetimde, ağabeyim Mustafa'yı (*rahmeten vâsiaten*) görünce ruhum biraz genişledi. Acaba bu nereden ileri geliyor, dedim. Bir-iki gün sonra, mübarek Ramazan-ı Şerif gecesi üçüncü hitap olarak, yine rüyamda, memleketimizin kenarında, Üstadım Bediüzzaman, elinde bir asâ, çoban olup dellâllığı ilân ediyor. Ve diyor, “Ben Kur'ân'ın dellâliyim!” diye yüksek sesle bağıyor, ilân ediyor. Ben heyecanımdan hemen uyandım...

Demek, bakınız ey kardeşlerim ve bütün müminler! Üstadım Hazretleri değil memleketimize, bütün üç yüz elli milyon müslümana her saat, her dakika, her an bağıyor. Benim gibi zâhir kulağıyla dinlemeyiniz, kalb kulağıyla dinleyelim ki her an bağıp çağırıldığını iştelim. Madem bu elmas ve cevherler, bu sergiler asrımıza verilmiş; bütün asrımızda kazancımızı versek, yine o elmasların birinin fiyatını veremeyeceğiz. Bahar mevsimi geçmeden bütün cevherlerden alalım. O cevherler ise Risale-i Nur Külliyyatı'dır.

Ben âciz de Yirmi Dördüncü Söz'ün Dördüncü ve Beşinci Dalını okumaya ve yazmaya başladım. Ve yaralarımın birer birer kurduğunu hissedince, Mektubat ve Sözler'i bütün kuvvetimle yazmaya karar verdim. Benim gibi yaralı kardeşlerime, bütün müslümanlara, bütün kuvvetimle bağıyorum:

¹ “Ölüm kesin bir gerçektir.” (Bkz.: et-Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebir* 3/180. Ayrıca, ölüm gerçeğini ifade eden âyet-i kerîmeler için bkz.: Bakara sûresi, 2/28; Âl-i İmran sûresi, 3/185; Hac sûresi, 22/66; Câsiye sûresi, 45/26; Kaf sûresi, 50/19; Cum'a sûresi, 62/8; Mülk sûresi, 67/2).

“Eyvah! Bu asrımızda, bu yaralarla nasıl istirahat edebiliriz, yoksa!.. Bu asrın mânevî doktoru ve ilâçları ise, Kur’ân’dan tereşşuh eden Risale-i Nur ve Mektubatü’n-Nur’dur. Onlara sıkı sarılalım.”

Âciz talebeniz

Ali Ulvi

~ 138 ~

(Kuleönü karyesinden Ibişoğlu Mehmed’in bir fıkrasıdır.)

Muhterem Üstadım Efendim,

Kardeşim Mustafa risaleleri yazmaya başlayalı beş sene oldu. Maalesef iki senesini zayi ettik. Üç seneden beri, risaleleri sair arkadaşlarla beraber, hizmetimizin haricinde her zaman okuyup istifade ediyoruz. Bazı köyümüzün ehl-i tarikat olanları, bidayeten kardeşim Mustafa’nın okuduğuna ehemmiyet vermiyorlardı.

Ben de, bu “Okunan Sözler, hem tarikate, hem hakikate pek muvafıktır. Bu zamanın yaralarına bir ilâçtır.” diyordum. Ve her ne zaman yeis içerisinde kalsam, kardeşimin yanına gelir, işittiğim hakikatleri Risale-i Nur’dan okutur, dinler ve Risale-i Nur’un verdiği feyizle yaralarım tedavi olur, giderdim. Herhangi bir meseleden bahsedilse, Risale-i Nur’da en iyisi vardır. Yalnız çok insanlar var ki Sözler’in kıymetini bilmiyorlar. Ben de bütün bu söylenen sözlerle ilâç, risalelerde vardır diyorum. Olanca kuvvetimle küre-i arza bağırarak derim ki, “Hariçte görülen marazlara ilâç vardır.”

Ey kardeşlerim! İstifade edelim. Bu risalelerden istifade etmeyenler ne kadar akılsızdırlar! Çok şükürler olsun ki böyle bir zat-ı muhtereme Cenâb-ı Hak bizi eriştirdi. **فَلِلَّهِ الْحَمْدُ وَالْمِنَّةُ**¹

Cenâb-ı Hakk’ın rahmetiyle, ihsanıyla, eltafiyla Üstad-ı Muhteremin himmetiyle ehl-i tarikatla birleştik. Şimdi Sözler’i çok okuyoruz. Ve onlar da çok istifade ediyorlar, menfaattar oluyorlar. Sözler’in hak olduğunu tamamiyle anladılar. Hatta okumak için kardeşimi çok zaman icbar ediyorlar. Birgün kardeşim Mustafa risaleleri yazmaklığım için beni teşvik etti. Ben de yazmak için Yirminci Mektub’u aldım. İstinsah ettiğim bu mektupta üç tevâfuk gördüm. Satırın yukarısında iki tane “nihayetsiz” var, ve altında da üç “dünya” tevâfuku var. Bu hâlden müteessir oldum. İnşallah üstad-ı muhteremimin himmetiyle risaleleri yazmağa muvaffak olurum ümidindeyim.

¹ Bütün şükür ve şükranlar Allah’adır, minnetin her türlü de sadece O’nadır.

Yirminci Mektub'u elimde götürürken, meydanda idi. Karşımda muhtar odası olduğundan, risaleyi saklamıştım. O gece rüyamda, Üstad-ı Muhteremimi büyük bir denizde ve denizin içerisinde sarayda gördüm. Bizim köyün insanları da o sarayın etrafında idiler. Âciz talebeniz, doru ata binerek zatınızın yanına vardım. O adamlar bana, denizden nasıl atladığımı sordular. Ben de o adamlara cevaben, "At yeni nallı olduğundan hiç zahmet çekmeden geldim." Hâlbuki, deniz ince bir surette incimad etmişti. O esnada Üstadım karşıma çıkarak, "Niçin Sözler'i saklıyorsunuz? Bundan sonra Sözler meydanda olacak." dediniz. O esnada benden at istediniz. Ben de güzel yürüylü atı getirdim, o esnada uyandım. Allah hayr etsin.

Âciz talebeniz
Hacı Mehmed

≈ 139 ≈

(Kuleönü karyesinden elmas kalemlî Mustafa'nın kıymetli arkadaşı Hâfız Mustafa'nın fıkrasıdır.)

Ey Feyyâz-ı Mutlak ve Vâhid-i Ehad olan Cenâb-ı Allah'a giden tarik-i müstakim yolunu gösterip, pek elemli ve pek hatarlı uhrevî hayatımın kurtulmasına sebep olan Üstadım Efendim!

Bundan dört mah mukaddem, Kur'ân-ı Hakîm'in elmas, inci dükkânından pırlantaları ve vüs'atimiz kadar uhrevî harçlığı almak üzere ziyaretinize kardeşim Mustafa ile varmıştık. "Niçin geldiniz?" diye şefkatli bir tekdire binâen müteessirâne geriye döndük. O tekdirden gelen şefkatli ve ücretli bir fırtınaya tutulduk. O zaman Üstadımın iksir-i âzam olan o mübarek kalbini rencide ettiğimizi anlayınca, ikinci bir teessür bana geldi. Bu zamana kadar pek âciz, hiç-ender-hiç olan zayıf ruhum o teessürler içinde feryad ederken, şefkatli tokat risalesinde, bizim fırtınalı tokadımızı zikreden Üstadımızın hakkımızda ne derece şefkatli olduğunu anladık. O teessürâtımız sürûra kalboldu. **اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ**

هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي¹

Bu mübarek Rebiü'l-evvelin on ikinci gecesi –mübarek bir gecede– Üstadımın pek yakınımızda olan Isparta'ya hicreti beni o kadar memnun ve mesrur etti ki, o yaralar ve bereler ve teessürlerden hiçbir şey kalmadı. Elhamdülillâh, Rebiü'l-evvel ayının on ikinci gecesi, dünya ve âhîret

¹ Allah'a hamdolsun; bu Rabbimin ihsanıdır.

yaratılmasına sebep olan, dünya ve âhireti, zerreden şemse kadar bütün mükevvenâtı ziyalandıran, kıyâmete kadar bâki, güneş gibi nurlu, feyizli, gıdali şeriatıyla âhret kapısını açan o mübarek Zât-ı Fahr-i Âlem (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Efendimiz'in o mübarek gecede dünyaya teşrif buyurması, bütün mükevvenâtı memnun edecek pek mübarek bir gecede Üstadımın hicreti, yani Rebiü'l-evvelin on ikinci gecesi İsparta'nın harîmine dahil olması ve hicretinin tevâfuk ve tesadüf gelmesi, beni yine o elmas çarşısında pırlantaları vüs'atimiz kadar almak üzere Üstadımın ziyaretine yol açtı. İnşallah, bu hicretiniz büyük fütuhata sebep olacaktır.

Nitekim, Sallallâhu aleyhi ve sellem Efendimiz'in Mekke'den Medine'ye hicreti esnasında, feth-i Mekke haberinin Cibrîl-i Emîn ile nüzûlü, Peygamberimiz'i ve sahabe efendilerimizi memnun ettiği gibi, Üstadımın tevâfuk eden hicreti, fütuhata sebep olması, beni ve bütün müslümanları memnun ve mesrur eyleyecektir, efendim.

İmamoğlu Hâfız Mustafa (rahmetullâhi aleyhi)

≈ 140 ≈

(İmamoğlu Hâfız Mustafa'nın bir fıkrasıdır.)

(Bütün Söz ve Mektubat'ın birer mürşid-i kâmil vazifesini gördüklerine dair hâtıra gelen bir mektuptur.)

Üstadım Efendim,

Bundan bir sene evvel –Sözler ve Mektubat'ı istinsah esnasında– bazı nükteler, kendi emrâz-ı kalbiyeme muvafık bir ilâç geldiğinden “Evet, bu nükteyi altın yazıyla yazmalı.” diye söyledim.¹ **لَمَّا هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي** Lem'alar telif edildi. Bütün Söz ve Mektubat'a feyizleriyle anahtarlık yaptı. Şöyle ki:

Kışın en şedit tehlikeli ve fırtınalı zamanında –yırtıcı hayvanların en azgın ve kuvvetli zamanlarında– geniş sahrada, çamurlu bir yolda giden bir yolcunun imdatsız, kimsesiz o tehlikeler içinde, düşe kalka, –yüzde doksan dokuz– fırtınalar ve o yırtıcı canavarların elinde parçalanacağı ve telef olacağı hengâmda, kendini kurtarmak isteyen o yolcunun gözüne tesadüf eden, sahranın ortasındaki çelikten daha güzel, polattan daha kuvvetli yapılmış bir saraya rast gelmesi, o yolcuyu o kadar memnun ve mesrur eder ki hatta o saraya daha çabuk yetişip, yırtıcı hayvanlar tarafından parçalanmasından halâs

¹ Allah'a hamdolsun; bu Rabbimin ihsanıdır.

olmak için koşarak, acelesinden ayaklarının bile yere temas etmesini istemeyen bu yolcu, kendisinin saraya girmesine vesile olanlara, değil bütün malını vermek, belki canını feda eder.

İşte, asrımızda Sözler ve Mektuplar, o yolcunun saraya rast gelmesiyle bütün tehlikelerden kurtulduğu gibi, ins ve cin canavarlarının tehlikelerinden kurtulmak için Sözler'in her biri o kaleden daha sağlam bir tahassungâh olduğuna yüz bin kanaatim vardır. Lillâhilhamd, o sarayın anahtar vazifesi ni Lem'alar'ın feyziyle bulabildim. O tehlikelerden biçâre zayıf ruhumu kurtarmak için içeriye girdim. Gördüm ki cennet, sekiz tabaka olup, hiçbirbirine mâni olmadığı ve benzemediği gibi, birine girdiğimde onun letâfeti evvelki girdiğimim lezzetini tazelandirdiği gibi, risaleler aynen öyledir.

İmamoğlu

Hâfız Mustafa (rahmetullâhi aleyhi)

≈ 141 ≈

(Risale-i Nur'un tesvid ve tebyizinde çok hizmeti sebkate eden Şamlı Hâfız Tefvîk'in, Risale-i Nur'un hakkâniyetine dair istihraç bir fıkrasıdır.)

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ¹

Malûm olsun ki Zübdetü'r-Resâil Umdetü'l-Vesâil namında, kutbü'l-ârifin Ziyaeddin Mevlânâ Şeyh Hâlid'in (*kuddise sirruhi*) mektubat ve resâil-i şerifelerinden muktebes nesâyih-i kudsiyesinin tercümesine dair bir risaleyi, on üç sene mukaddem, Bursa'da Hocam Hasan Efendiden almıştım. Nasılsa mütâlaasına muvaffak olamamıştım. Tâ bugünlerde, kitaplarımın arasında bir şey ararken elime geçti. Dedim: "Bu Hazreti Mevlânâ Hâlid, Üstadımın hemşehrisidir. Hem İmam Rabbânî'den sonra, Tarık-ı Nakşî'nin en mühim kahramanıdır. Hem Tarık-i Hâliyye-i Nakşiyye'nin pîridir." Risaleyi mütâlaa ederken, Hazreti Mevlânâ'nın tercüme-i hâinden şu fıkrayı gördüm:

Ashâb-ı kütüb-ü ehâdisten İmam Hâkim, Müstedrek'inde ve Ebû Dâvûd, Kitab-ı Sünen'inde; Beyhakî, Şuabü'l-İmân'da tahriç buyurdıkları,

إِنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ لِهَذِهِ الْأُمَّةِ عَلَى رَأْسِ كُلِّ مِائَةِ سَنَةٍ مَنْ يُجَدِّدُ لَهَا دِينَهَا²

¹ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

² Ebû Dâvûd, *melâhim* 1; et-Taberânî, *el-Mu'cemü'l-ıevsat* 6/324; el-Hâkim, *el-Müstedrek* 4/567, 568; Hatib el-Bağdâdî, *Târîhu Bağdâd* 2/62.

yani, “Her yüz senede Cenâb-ı Hak bir müceddid-i din gönderiyor.” hadis-i şeriflerine mazhar ve mâsadak ve muzhir-i tâm olan Mevlânâ eş-şehîr, kutbül-ârifîn, gavsü'l-vâsılîn, vâris-i Muhammedî, kâmilü't-tarîkati'l-âliyye ve'l-müceddidîyye Hâlid-i Zülcenâheyn (*kudûise sirruhi*), ilh...

Sonra tarihçe-i hayatında gördüm ki tevellüdü 1193 tarihindedir. Sonra gördüm ki 1224 tarihinde Saltanat-ı Hind'in payitahtı olan Cihanâbâd'a dahil olmuş. Abdullah Dihlevî Hazretleri'nden aldıkları füyûzât-ı mâneviyyeyle Tarik-i Nakşî silsilesine girip müceddidliğe başlamış.

Sonra 1238'de ehl-i siyasetin nazar-ı dikkatini celbettiğinden, vatanını terk ederek diyar-ı Şam'a hicretle gitmiştir. Hem içinde gördüm ki, Hazreti Mevlânâ'nın nesli, Hazreti Osman bin Affan'a (*radîyallâhu anhu*) mensuptur.

Sonra gördüm ki tercüme-i hâlinde istidad-ı fitrî ve kabiliyet-i harika ile sinni yirmiye bâliğ olmadan a'lem-i ulemâ-yı asr ve allâme-i vakit olmuş. Süleymaniye kasabasında tedris-i ulûm ile iştigal eylemiştir.

Sonra Üstadımın tarihçe-i hayatını düşündüm. Baktım, dört mühim noktada tevâfuk ediyorlar.

Birincisi: Hazreti Mevlânâ bin yüz doksan üçte dünyaya gelmiş. Üstadım ise, –Arabî– bin iki yüz doksan üçte. Tam Mevlânâ Hâlid'in yüz senesi hitam bulduktan sonra dünyaya gelmiş.

İkincisi: Hazreti Mevlânâ'nın tecdid-i din mücahedesine başlangıcı ve mukaddimesi, Hindistan'ın payitahtına bin iki yüz yirmi dörtte girmiş. Üstadım ise, aynen yüz sene sonra, bin üç yüz yirmi dörtte Osmanlı Saltanatının payitahtına girmiş, mücahede-i mâneviyesine başlamış.

Üçüncüsü: Ehl-i siyaset, Hazreti Mevlânâ'nın fevkalâde şöhretinden tevehhüm ederek diyar-ı Şam'a nakl-i mekân ettirilmesi, bin iki yüz otuz sekizde vâki olmuştur. Üstadım ise, aynen yüz sene sonra bin üç yüz otuz sekizde Ankara'ya gidip, onlarla uyuşmayıp, onları reddederek, küsererek tekrar Van'a gidip, bir dağda inziva ederken bin üç yüz otuz sekiz senesini müteakip, Şeyh Said hâdisesinin vukuu münasebetiyle ehl-i siyasetin vehmine dokunmuş. Üstadımızdan korkarak Burdur ve Isparta vilâyetlerinde dokuz sene ikamet ettirilmiş.

Dördüncüsü: Hazreti Mevlânâ Hâlid, yaşı yirmiye bâliğ olmadan evvel allâme-i zaman hükmünde, fuhûl-ü ulemânın üstünde görünmüş, ders okumuş. Üstadım ise, tarihçe-i hayatını görenlere ve bilenlere mâlûmdur ki on

dört yaşında icâzet alıp a'lem-i ulemâ-yı zamanla muarazaya girişmiş, on dört yaşında iken, icâzet almaya yakın talebeleri tedris etmiştir.

Hem Hazreti Mevlânâ Hâlid, neslen Osmanlı olduğu ve sünnet-i seniyyeye bütün kuvvetiyle çalıştığı gibi, üstadım da Kur'ân-ı Hakîm'e hizmet noktasında, meşreben Hazreti Osman-ı Zinnûreyn'in arkasından gidip, Hazreti Mevlânâ gibi, Risale-i Nur eczâlarıyla, bütün kuvvetiyle sünnet-i seniyyenin ihyâsına çalıştı.

İşte bu dört noktadaki tevâfukat, tam yüz sene fasılayla Risale-i Nur'un takviye-i din hususundaki tesirâtı, Hazreti Mevlânâ Hâlid'in Tarik-i Nakşiyevâsıtasıyla hizmeti gibi azîm görünüyor.¹(Hâşiye)

Üstadım kendine ait medh ü senâyı kabul etmiyor. Fakat Risale-i Nur, Kur'ân'a ait olup medh ü senâ, Kur'ân'ın esrârına aittir. Yalnız Üstadımla Hazreti Mevlânâ'nın birkaç farkı var:

Birisi: Hazreti Mevlânâ, zülcenâheyndir. Yani, hem Kadirî, hem Nakşî tarikâtı sahibi iken, Nakşîlik tarikâtı onda daha galiptir. Üstadım, bilâkis, Kadirî meşrebi ve Şâzelî mesleği daha ziyade onda hükmediyor. Ben Üstadımdan işittim ki: Hazreti Mevlânâ Hindistan'dan Tarik-i Nakşî'yi getirdiği vakit, Bağdat dairesi Şâh-ı Geylânî'nin (*kuddise sirruhi*) ba'del-memat hayatta olduğu gibi, taht-ı tasarrufunda idi. Hazreti Mevlânâ'nın mânen tasarrufu, bidâyeten câ-yı kabul göremedi. Şâh-ı Nakşibend ile İmam Rabbânî'nin ruhaniyetleri Bağdat'a gelip Şâh-ı Geylânî'nin ziyaretine giderek rica etmişler ki "Mevlânâ Hâlid senin evlâdındır, kabul et." Şâh-ı Geylânî, onların iltimaslarını kabul ederek Mevlânâ Hâlid'i kabul etmiş. Ondan sonra Mevlânâ Hâlid birden parlamış. Bu vâkıa, ehl-i keşifçe vâki ve meşhud olmuştur. O hâdise-i ruhaniyeyi, o zaman ehl-i velâyetin bir kısmı müşahede etmiş, bazı da rüya ile görmüşler. (Üstadımın sözü burada hitam buldu.)

İkinci fark: Şudur ki: Üstadım kendi şahsiyetini merciiyyetten azlediyor. Yalnız Risale-i Nur'u merci gösteriyor. Hazreti Mevlânâ Hâlid'in şahsiyeti, kutbü'l-irşad, mercü'l-hâs ve'l-âmm olmuştur.

Üçüncü fark: Hazreti Mevlânâ Hâlid, zülcenâheyndir. Fakat, zamanın muktezasıyla –ilm-i tarikâtı ve sünnet-i seniyyeyi esas tutmak cihetiyle– tarikâtı daha ziyade tutmuşlar. O noktada sarf-ı himmet etmiş. Üstadım ise, şu

¹ (Hâşiye) Madem Hazreti Mevlânâ Halid, milyonlar etbâlarının ittifaklarıyla müceddiddir ve baştaki hadis-i şerifin bir mâsadağıdır. Ve madem tam yüz sene sonra, dört mühim cihet-i tevâfukla beraber Risale-i Nur aynı vazifeyi görüyor. Demek, nass-ı hadis ile Risale-i Nur eczaları tecdid ve takviye-i din vazifesini görüyorlar.

dehşetli zamanın muktezâsıyla ilm-i hakikati ve hakâik-i imaniye cihetini iltizam ederek, tarikata üçüncü derecede bakmışlar.

Elhâsıl: Baştaki hadis-i şerifin “Her yüz sene başında dini tecdid edecek bir müceddidi gönderiyor.” müjdesinin ihbarına müvâzi olarak, Hazreti Mevlânâ Hâlid, ekser ehl-i hakikatin tasdikiyle, bin iki yüz senesinin, yani on ikinci asrın müceddididir. Madem tam yüz sene sonra, aynen dört cihette tevâfuk ederek Risale-i Nur eczaları aynı vazifeyi görmüş. Kanaat verir ki –nass-ı hadisle– Risale-i Nur tecdid-i din hususunda bir müceddid hükmündedir.

Benim Üstadım daima diyor ki: “Ben bir neferim, fakat müşir hizmetini görüyorum. Yani kıymet bende yoktur. Belki Kur’ân-ı Hakîm’in feyzinden tereşsuh eden Risale-i Nur eczâları bir müşiriyet-i mâneviye hizmetini görüyorlar.”

Üstadımı kızdırmamak için şahsını senâ etmiyorum.

Şamlı Hâfız Tevfik

~ 142 ~

(Refet Bey ve Hüsrev gibi Risale-i Nur şâkirtlerinin –Risale-i Nur bereketine işaret eden– buldukları latif bir tevâfuktur.)

Risale-i Nur’un Isparta’ya ne derece rahmet olduğuna delâlet eden bir tevâfuk-u acibe

Risale-i Nur’un mazhar olduğu inâyâtın külliyetinden mühim bir ferdi de şudur ki: Isparta vilâyeti sekiz seneden beri Risale-i Nur’un müellifini sinesinde saklamıştı ve Barla gibi şirin bir nahiyesinde, Cenâb-ı Hakk’ın lütuf ve keremiyle muhafaza etmişti. Bu müddet zarfında yavaş yavaş intişar eden Risale-i Nur’dan Isparta’da binler adam imanlarını takviye ettiler. Bilhassa gençler pekçok istifade ve istifaza ettiler.

Vaktâ ki Üstadımızın Barla gibi latif ve şirin bir mahaldeki sıkıntılı ve pek acıklı ve en katı kalbleri ağlatan işkenceli esareti bitti. Risale-i Nur’un müellifi olan Üstadımızın nazarı Cenâb-ı Hakk’ın avniyle Isparta’ya müteveccih oldu. Evhama düşen bazı zâlim ehl-i dünyanın teşebbüskârâne harekât-ı zâhiriyesi bir sebab-i âdi olarak yeni bir zulme hedef oldu. Üstadımız Isparta’ya getirildi.

Fakat Üstadımızın teşrif ettiği zaman yaz mevsiminin en hararetili zamanı idi. Yağmurlar kesilmiş, Isparta’yı iskâ eden sular azalmış, bir kısım-ı mühimminin menbaı kesilmiş, ağaçlar sararmaya, otlar kurumaya, çiçekler buruşmaya başlamıştı.

Risale-i Nur'un en ziyade intişar ettiği mahal Isparta vilâyeti olduğu için, Risale-i Nur hakkındaki inâyât-ı rabbâniyeyi pek yakından müşahede eden Risale-i Nur şâkırtleri olan bizler, mühim bir vâkıya daha şahit olduk.

Bu hâdiseye ise: Müellifinin Isparta'ya teşrifini müteakip –bir asır içinde bir veya iki defa vukua gelen– bu yaz mevsimindeki yağmurun kesretli yağması olmuştur. Pek harika bir surette yağın bu yağmur Isparta'nın her tarafını tamamen iskâ etmiş; nebatata yeniden hayat bahşedilmiş; bağlar, bahçeler başka bir letâfet kesbetmiş; ekserisi hemen hemen ziraat ile iştilal eden halkın yüzleri –Risale-i Nur'un nâil olduğu inâyâtından ve bereketinden olan bu yağmurdan istifade ederek– gülmüş, ruhları inbisat etmişti. Cenâb-ı Hak, kemâl-i merhametiyle, bu yaz mevsiminin bu şiddetli ve hararetili vaziyetini, baharın en letâfetli, en şirin ve en hoş vaziyetine tebdil etti. Güya Risale-i Nur, yüz on dokuz parçasıyla, müellifi olan Üstadımıza bir taraftan hoşâmedî etmek ve mahzun olan kalbine teselli vermek ve gamnâk ruhunu tatyip etmek; ve diğer taraftan da, sekiz seneden beri yaşadığı Barla'yı unutturmak ve o muhteşem çınar ağacını ve dostlarını ve alâkadar olduğu şeylerden gelen firak hüznünü hatırlatmamak için, Cenâb-ı Hak'tan yüz on dokuz risalenin eliyle, yüz on dokuz bin kelimeleri diliyle dua etti, yağmur istedi. Cenâb-ı Hak, öyle bereketli bir yağmur ihsan etti ki bir misli doksan üç tarihinde yağdığını ihtiyarlarımızdan işitiyoruz ki bu tarih, Üstadımızın tarih-i velâdetine tesadüf etmekle beraber, bu umumî hâdiseye-i rahmet olan kesretli yağmur, hususî bir surette Risale-i Nur'a baktığına bir delili de şudur ki:

Risale-i Nur'un neşrine vasıta olan Üstadımız geldiği gün, Isparta'yı gayet hararetili ve yağmursuzluktan toz-toprak içinde görmüş. Barla gibi bir yayladan gelip böyle bir yerde dayanamayacağım, diye telâş ediyordu. Üçüncü veya dördüncü günü bahçeleri kısmen gezdiği vakit, sebze ve ot ve çiçeklerin susuzluktan buruştuklarını görerek gayet müteessirâne su istiyor, yağmur talep ediyordu. Arkadaşımız olan Bekir Bey'den, değirmenleri çeviren suyu göstererek “Isparta'nın suyu bu kadar mı?” diye sormuştu. Bekir Bey cevap verdi: “Gölcüğün suyu kesilmiş, gelmiyor. Isparta'nın dörtte birini sulayan bu sudan başka yoktur.” dedi.

Üstadımızın Isparta'da çok talebesi bulunduğundan, ruhen yağmurun gelmesini istiyordu. Aynı günde öyle bir yağmur geldi ki elli seneden beri Isparta böyle bir hâdiseyi görmemiş. O yağmur yüzde doksan dokuz menfaat vermiştir. Bundan anlaşılıyor ki o tevâfuk tesadüfî değil; bu rahmet, Isparta'ya rahmet olan Risale-i Nur'a bakıyor. Lillâhilhamd, bu kerem-i ilâhî neticesi

olarak Üstadımız diyor ki: “İsparta bana Barla’yı unutturdu. Unutamayacağım bir şey varsa, o da, her yerde olduğu gibi, Barla’da bulunan ciddî dost ve talebelerimdir.”

Talebesi <i>Mustafa</i>	Talebesi <i>Lütfi,</i>	Hizmetkârı <i>Rüştü</i>
Hizmetkârı <i>Hüsrev</i>	Daimi Hizmetkârı <i>Bekir Bey</i>	Daimi Hizmetkârı <i>Refet</i>

≈ 143 ≈

(Süleyman Efendi, Mustafa Çavuş ve Bekir Bey’in bir fıkrasıdır. İsparta’daki kardeşlerimizin fıkrasındaki dâvâyı isbat eden kuvvetli iki delili gösteriyor.)

Refet Bey ve Hüsrev gibi kardeşlerimizin harika bir surette yağın umumî yağmur içinde Risale-i Nur bereketine hususiyetle baktığına, bizim de kanaatimiz geliyor. Çünkü gözümüzle yağmur hâdisesini, hususî bir şekilde hizmet-i Kur’ân ve Risale-i Nur’a baktığını iki suretle gördük.

Birinci suret: Risale-i Nur’un vasıta-yı neşri olan Üstadımızın camii, Barla’da seddedildi. Risale-i Nur’u yazacak hariçteki talebelerinin yanına gelmeleri men edildiği hengâmda kuraklık başladı. Yağmura ihtiyacı şedit oldu. Sonra yağmur başladı, her tarafta yağdı. Yalnız Karaca Ahmed Sultan’dan itibaren, bir daire içinde kalan Barla mıntikasına yağmur gelmedi. Üstadımız bundan pek müteessir olarak dua ediyordu. Sonra dedi ki:

“Kur’ân’ın hizmetine sed çekildi, bu köydeki mescidimiz kapandı. Bunda bir eser-i itab var ki yağmur gelmiyor. Öyleyse, madem Kur’ân’ın itabı var. Yâsin sûresi’ni şefaataçı yapıp Kur’ân’ın feyzini ve bereketini isteyeceğiz.”

Üstadımız Muhacir Hâfız Ahmed Efendiye dedi ki: “Sen kırk bir Yâsin-i Şerif oku.”

Muhacir Hâfız Ahmed Efendi bir kamışa okudu. O kamışı suya koydular. Daha yağmur alâmeti görünmezken, ikinci namazı vaktinde, Üstadımız, daima itimat ettiği bir hâtırasına binaen Muhacir Hâfız Ahmed Efendiye söyledi ki: “Yâsin’ler tılsımı açtı; yağmur gelecek.”

Aynı gecede, evvelce yağmadığı Barla dairesi içine öyle yağdı ki Üstadımızın odasının altındaki Çoban Ahmed’in bahçesindeki duvar

yağmurdan yıkıldı. Hâlbuki Karaca Ahmed Sultan'ın arkasında ve deniz kenarında balık avlamakla meşgul Şem'î ile arkadaşları bir damla yağmur görmediler.

İşte bu hâdise katiyen delalet ediyor ki, o yağmur, hizmet-i Kur'ân'la münasebettardır. O rahmet-i âmme içinde bir hususiyet var ki Sûre-i Yâsin anahtar ve şefaathî oldu ve yağmur kâfi miktarda yağdı.

İkinci suret: Kuraklık zamanında, yirmi otuz gün içinde yağmur Barla'ya yağmamışken, Yokuşbaşı Çeşmesi yapıldığı bir zamanda menbaina yakın Üstadımız ve biz (yani, Süleyman, Mustafa Çavuş, Ahmed Çavuş, Abbas Mehmed ve sair kardeşlerimiz) beraber cemaatle namaz kıldık. Tesbihattan sonra dua için elimizi kaldırdık, Üstadımız yağmur duası etti. Kur'ân'ı şefaathî yaptı. Birden, o güneş altında, her birimizin ellerine yedi-sekiz damla yağmur düştü. Elimizi indirdik, yağmur kesildi. Cümlemiz bu hâle hayret ettik. O vakte kadar yirmi otuz gündür yağmur gelmemişti. Yalnız o yağmur duası ânında, dua eden her ele yedi-sekiz damla düşmesi gösterdi ki bunda bir sır var. Üstadımız dedi ki: "Bu bir işaret-i ilâhiyedir. Cenâb-ı Hak mânen diyor ki: Ben duayı kabul ediyorum, fakat şimdi yağmur vermiyorum." Demek sonra Sûre-i Yâsin şefaathî edecek. Nitekim öyle olmuştur.

Elhâsıl: Isparta'daki kardeşlerimizin umumî rahmet içindeki Risale-i Nur'un bereketine dair dâvâ ettikleri hususiyeti, bu iki kuvvetli delille tasdik ediyoruz.

Şem'î, Mustafa Çavuş, Bekir Bey,
Muhacir Hâfız Ahmed, Süleyman

(rahmetullâhî aleyhim ecmaîn)

Ehl-i iman –bilhassa şimdiki Risale-i Nur'un zâkir ve muvahhid şâkirtleri– öyle bir cadde ve minhâca girmişler ki, o cadde gayet müstakim, gayet nurlu, gayet sevimli. Bütün iki tarafı elmas, inci dükkânı... Bunların başında, nass-ı Kur'ân'dan gelen ve Kur'ân-ı Kerîm'in ve Furkan-ı Hakîm'in âyât-ı beyyinatından intişar eden Risale-i Nur'un yüz yirmi parçasından beher parçası birer mürşid-i âzam, birer mürşid-i ekmel, birer kale-i hasîn, birer elmas kılıç olarak sabittir. Öyleyse, ey Lutfî, Risale-i Nur'a sıkı yapış ki bir mürşid-i ekmel bulasın. Lisanına tevhidi ver ki şu muhkem kaleye giresin; Feyyâz-ı Mutlak'ın kelâmı olan Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'a hâdim ol ki o elmas kılıcı elinde tutasın.

İşte o kılıçla, hiç havfsız, başlarını sarhoşlukla o bataklığa sokan dinsizlerin kafalarına vurarak atla. Ondan sonra, ¹ فَاسْتَقِم كَمَا أَمَرْتُ gibi kat'î delilleri Peygamberimiz (sallallâhu teâlâ aleyhi ve sellem) Efendimiz'den müteselsilen, bütün Risale-i Nur'un müellifi Üstadımız Said Nursî'nin yetiştiği ve serbest gezdiği “Şeriat-ı Garrâ-yı Muhammediye (aleyhissalâtü vesselâm)” olan hatt-ı müstakîmi bari bir parça da sen takip et ki başın felâh bulsun...

Şu geçen Cuma günü ruhumda bir sıkıntı devam ederek, Üstadım için بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ sırrını istinsah ediyordum. Maalesef emrâz-ı asabiye-min hadsiz istilâsı, o mühim risaleyi pek âni olarak akîm bıraktırdı. Tekrar yine başladım, bir parça yazdım; baktım ki yine satır geçmişim, evvelki yazdığım yere mürekkep dökülmüş. Kendimde o sıkıntı hâlâ duruyor. Tekrar olarak abdest üstüne abdest aldım, bütün seyyiatımı itiraf ederek ortaya döktüm, istiğfar ettim. Mübarek dua olan salavât-ı şerifeye başladım. Sonra kalbime geldi ki Üstadımdan himmet isteyeyim. Üstadımın üstadına dediği gibi, ben de derim ve dedim... O hâl, o vaziyet el'ân devam ediyordu. Hatta intihar derecesine kadar gelmişti. Dedim: “Aman yâ Rabbî! Bundaki hikmet nedir?” Ve o risaleyi ertesi güne tâlik ettim.

O akşam, yani Cumartesi gecesı, âlem-i menamda, Üstadım Atabey'in Zergendere Mescidinde imiş. Sabah namazına gidiyormuşum. Tesadüfi bir kakol kumandanı bana dedi ki: “Nereye gidiyorsun?” “Camiye.” dedim. Beni takiben camiye o da girdi. Gördüm ki Üstadım bir karyola üzerindedir. Evvelki cemaatimizden hariç, içeride beş-altı daha jandarma bulunuyor. Cemaat

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ
بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ²

devam ediyorlar. O beraber girdiğimiz kumandan ise, cemaatimize karşı “Aman siz ne yapıyorsunuz?” diyerek kendisinin itliğini isbat edip, mağruriyetinden içeriye tükürdü. O anda Üstadım o dinsizin yüzüne tükürüp “Git yanımızdan, pis!” dedi, tardetti. Hemen o zaman elimi sağ taraftaki deliğe uzattığımda bir kasatura geldi. Hiç meslek ve meşrebimize uymayan, her cihetle

¹ “Emrolunduğun gibi dosdoğru ol!” (Hûd sûresi, 11/112)

² “Allah'tan başka ilâh yoktur. O birdir. Ortağı yoktur. Mülk umumen O'nundur. Ezelden ebede her türlü hamd ve övgü, şükür ve minnet O'na mahsustur ve O'na lâyıktır. Hayatı veren de, alan da O'dur. O, ezeli ve ebedî hayat sahibidir. Bütün iyilikler O'na aittir; O, yapılan her hayrı kaydeder ve karşılığını verir. O'nun her şeye gücü yeter ve hiçbir şey O'na ağır gelmez.” (Bkz.: Tirmizî, *deavât* 36; Nesâî, *menâsik* 163; İbni Mâce, *ticârât* 40, *menâsik* 84).

muhelif hareket eden Hasan isminde bir adam o kasaturayı alıp ve ucuyla o dinsizi göstererek, “Aman efendim, aman hocam, siz yalnız emir buyurunuz, bu dinsizin imhasına sebep ben olacağım.” dedi ve aynı zamanda bir sağ omuzuna, bir de sol omuzuna vurdu ve gitti. Bütün bu dinsizler bunu görünce tevehhüme düşüp “Başımıza belâ bulduk, bizden Hocanın yanına kimse gitmez. Ancak Ethem Çavuş¹(Hâşiye-1) var, onu gönderelim, bizim için yalvarsın, yakarsın; aman biz hepsinden vazgeçtik.” dediler.

O sabah bu garip rüyayı Zühdü Efendi ve Hâfız Ahmed ağabeylerime söyledim. Hatta o gün Hâfız Ahmed, Üstadımı ziyaret için iki bardak suyla beraber Isparta'ya gitmek istedi. Fakir de gittiğine memnun oldu. Rüyayı tenbih ettim, çünkü o gece gördüm. Nitekim söylemiş. Fakat çok acıklı haberden o kadar müteessir oldum ki o zaman anladım, ruhumdaki sıkıntı bu imiş.²(Hâşiye-2)

Lütfi

1 (Hâşiye-1) Câ-yı hayrettir ki o gecede Keçiborlu'da bulunan Ethem Çavuş herkesten evvel o hâdiseden müteessir olarak imdada gelmişti.

2 (Hâşiye-2) Garip ve latif bir tevâfuktur ki Isparta'da Cumartesi gecesinde başıma gelen gayet sıkıntılı bir hâdiseyi sekiz sene kemâl-i sadakatle, hiç gücendirmeden bana hizmet eden Siddık Süleyman aynı zamanda, benim gibi aynı sıkıntı çektiğinden ve sebebini de bilmediğinden, Isparta'ya Pazar'dan evvel geldi. Sıkıntısının mânevî sebebini de anladı. Süleyman'ın ne kadar selim bir kalbi bulunduğu mâlûmdur. Hem aynı gecede, has talebelerin içinde letâfet-i kalbiyle mümtaz Küçük Lütfi, bu fıkrada mezkûr rüyayı ve sıkıntıyı görüp aynı sıkıntıya iştirak ve az bir tabirle aynı vaziyetimi müşahede ediyor.

Elhâsıl: Süleyman'ın selim kalbi, Lütfi'nin latif ruhu imdadıma koşmak istemişler. Demek ki Risale-i Nur'un şâkirtlerinin ruhları birbiriyle alâkadardır. Cesetleri müteaddittir; ruhları müttehid hükmündedir...^{*1} **الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي**

Süleyman Rüştü namındaki kardeşimiz, bu hâdisе gecesinden evvel, sabahleyin bana ve Bekir Bey'e dedi ki: “Ben bu gece bir rüya gördüm. Bu rüyada siz Üstadımı valinin makamında vali olarak gördüm. Etrafınızda hükümet adamları bulunuyordu. Elinizde bulunan küçük bir kâğıda not yapmışsınız, nutuk söyleyecekmışsınız. Sonra bir daha gördüm ki Üstadım, siz, Bekir Bey ve Hüsrev bir faytona binmişsiniz, hükümetten eve geliyordunuz.” dedi. O sabahın akşamı, hükümet dairesinde aynı hâl vuku bulmuş, faytonda aynı adamlar bulunup selâmetle eve dönülmüştür. İsticvap makamında söylenen sözler tam yerinde olduğu için, nutuk suretinde ona görünmüş. Hem Hâfız Ali, aynı gecede, bana olan hücumu ve su-i kasdı kendine karşı görmüş. Sabahleyin başındaki kasketinin siperliğini dikmiş, tâ hücumdan kurtulsun.

Elhâsıl: Risale-i Nur'un şâkirtlerinin şahs-ı mânevîsi kerâmetkârâne bir hassasiyet gösteriyor ki, Hâfız Ali, ulvî sadakatıyla; birinci Süleyman selim kalbiyle, ikinci Süleyman Rüştü müstakim aklıyla, Küçük Lütfi latif nuruyla Üstadlarının imdadına mânen koşmuşlar, sıkıntısına iştirak ile tahfifine çalışmışlar.

Said

*1 Allah'a hamdolsun; bu Rabbimin ihsanıdır.

Mektubat'ın Üçüncü Kısmı

~ 145 ~

(Hüsrev'in bir fıkrasıdır.)

Sevgili Üstadım,

“Mirkatü’s-Sünne ve Tiryâk-ı Marazi’l-Bid’a” ismine hakikaten elyak olan Otuz Birinci Mektub’un On Birinci Lem’ası’nı kardeşlerimle ve dostlarımla defâatle okudum. Gâyet azim bir tebşirât-ı peygamberî ile başlayan bu risale-nin, on bir nüktesinden her bir nüktesi başka bir hüsün ve başka bir letâfette yazılmakla beraber; ittibâ-ı sünnetin maddî ve mânevî fevâidi tâdad edilir-ken, akla açılan kapılardan içeriye giriyor. Her kapının içerisinde bulunan kapılar ve pencerelerden bakarak, gördüğü hakikatler karşısında hayran oluyor. Gösterdiği deliller ile muterizlerin itirazlarına mükemmel ve muntazam cevaplar vermekle mukabele ediyor. Ehl-i şevke, “Benim gösterdiğim kapılardan girseniz, müşkülâtsız ebedî bir saadete kavuşmuş olacaksınız.” diyerek ittibâ-ı sünneti, her bir müslümana, hayatında düstur ittihaz etmesini tavsiye ediyor. Talebelerine, anlayabilecekleri bir tarzda emr-i azîm olan dersini takrir eder-ken, “Ben zâhirde 15-16 sayfadan ibaret küçük bir risaleyim. Fakat hakikatte neşrettiğim nurla çok büyük denizleri geçecek bir azamette ve çok büyük yıldızların nurlarını setredecek kudretteyim. Bahtiyar ol kimsedir ki beni hafızasında nakşederek, benimle âmil olur.” diyerek belîğ ve çok yüksek ve nihayet derecede latîf sözleriyle bizleri irşat ediyor.

Bu hakâiki gösteren bu risaleden, gücüm yetse de yüz tane, ikiyüz tane yazabilsem. Heyhat! Elim kısa, sa’yim mahdut, aczim her bir emr-i hayrı arzuma kadar ifâya mâni... Bu kadar arzuya rağmen yazabildiğim bir nüshasını takdim etmiş bulunuyorum. Hüs-ü kabul buyurulursa benim için ne büyük saadettir.

Ahmed-i Bedevî Hazretleri’nin kerametkârâne hareketiyle, semâvât ve arzın tabakatından bahseden On İkinci Lem’a’yı üç-dört defa okudum.

Sevgili Üstadım, rızka muhtaç her bir zihayatın rızkı, Rezzâk-ı Hakikî tarafından taahhüd altına alındığı ve rızık ancak Mün’im-i Hakikî’nin yed-i kudretinde bulunduğu, o kadar güzel bir üslûp ile târif buyuruluyor ki.. ve talebelerine o kadar şirin ve âlî bir ders veriyor ki akıl eğriliğe, nefis itiraza, kalb inkâra sapacak hiçbir yol bulamıyor. Zaferi kazanan ordular gibi insanın bütün kuvâsına, “Ey kıymettar risaleler ve ey nuranî feyyaz Sözler, meydan sizindir! Size teslim olmuşuz! Beşeriyete ve bütün mükevvenâta hükümran olan

Hâlik-ı Azîm'in hak sözleriyle bizlere tarîk-ı hidâyeti ve istikameti gösteriyor-sunuz." dedirtiyor. Bilhassa arz ve semâvâtın yedişer tabaka olduğuna dair âyât-ı azîmenin¹ küllî ve umumî ve şümullü maânisinin tatlı ve lezzetli ve şirin hakâikini okurken, insanın hissiyatına kalemi tercüman olabilse de bu risalelere mukabele edebilse.. heyhat!

Her tarafını anlayabilmek imkânı olmamakla beraber –bu kısımda– arzın yedi iklimi ve birbirine muttasıl yedi tabakası ve bu tabakalardaki nurânî mahlûkatın mürûr u ubûruna hiçbir şeyin mâni olmaması hâlâtı; ve elektrik ve ziya ve harareti nakil ve kâinatı baştan başa istilâ eden madde-i esîriyeden başlayarak semâvâtın yedi tabakasının kabul edilmesine hiçbir mâni olamıyacağı, fennen, aklen ve hikmeten muhtelif delâil ile isbat edilmesi ve en sonunda semâvâtın yedi tabaka ve arzın yedi kat olduğu hakkında Kur'ân-ı Hakîm'in ifadâtının tasdik edilişi, akıl ve kalb şübehâta atılacak yol bulamaması, risalelerin büyüklüklerine has bir keramet-i kübrâ olduğunu gösteriyor. Böyle azim hakikat-i Kur'âniye'yi göremeyen feylesofların ve kozmoğrafyacıların kulakları çınlasın!..

Evet sevgili, kıymettar Üstadım, bu nurlu misilsiz eserler, insanın şübehatını izale ettiğine ve şübheleri dâvet edecek karanlık bir nokta bırakmadığına kat'î bir kanaatle iman ettiğim gibi, temas ettiğim kardeşlerimden ve mütâlaasında bulunan zevâtın, kanaatimin umumen tasdik edildiğini işittiğim anlar, her tarafımı meserret kapladığını hissediyorum.

Ey sevgili Üstadım, her hususta size yapılacak dua için kelimat bulamıyorum. Zât-ı Zülcemâl, bu kadar güzelliklere, hazine-i rahmetinden binler güzelikleri size ihsan etmekle mukabele buyursun, âmîn...

Ahmed Hüsrev

≈ 146 ≈

(Sabri Efendinin bir fıkrasıdır.)

Eyyühe'l-Üstad,

Kelâmullahi'l-Azîzi'l-Mennân olan Hazreti Kur'ân, şeâir-i İslâmiye'nin hâdimlerini cenâh-ı himaye ve re'fetine alarak, bu defaki hâdise-i elîmede bir seneden beri mülhidlerin çevirdikleri plânlarını akîm bırakıp, zâhiren üç kardeşimizi beraat ve mânen milyonlar mümin muvahhidinin zümresine nişâne-i

¹ Bkz.: Talâk sûresi, 65/12; İsrâ sûresi, 17/44.

beraatini bahş ve mülhidlere ebediyet ve ezeliyeti izharla kendini müdafaa ve hadimlerini muhafaza ve himaye ettiğini ve edeceğini göstermekle, Kur'ân hâdimlerinin kulûbu, behçet ve sürûra müstağrak olarak, ilerlemek istedikleri hâlisâne emel ve gayelerinde adımlarını daha ziyade uzatmaya ve dairelerini daha ziyade tevsie başlamışlardır. ¹ **الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي**

Aziz Üstadım, Cenâb-ı Kibriyâ'nın mahzâ bir lütuf ve nihayetsiz bir ke-rem ve ihsanı olarak Nur'lar Külliyyatı, bu abd-i pürkudur gibi nice gafillere ih-
san buyurularak, sürekli yağmurların arz üzerinde tathîrat yaptığı gibi, nurlar mahallesinde şu asr-ı dalâlet ve devr-i bid'atte çirkâb-ı hayat-ı maddiye ba-
taklığına batan bu âciz kula, "Zararın neresinden dönsen kârdır." ders-i ika-
zını vererek, hamden sümme hamden, zulmet vadisinden çıkararak şâhika-yı
Nur'a yetiştirmişti.

Her nasılsa, bir sene evvel, "Ey Sabri! Belki hubb-u câha meyledersin;
olur ki o cihette bir arzu uyandırır. Gel, o bedbahtların bulanık havuzcuğu-
na bir daha dal, çık." denildi. Elhamdülillâh, selâmet çıktım. Bundan halâsım
nazar-ı fakirânemde pek ehemmiyetli bir kurtuluştur.

Talebeniz
Sabri

≈ 147 ≈

(Osman Nuri'nin bir fıkrasıdır.)

Kitapların en büyüğüsün, Kelâm-ı Kadîm,
Hak kanunların anası, Kur'ân-ı Azîm,
Kudsî tarihlerin nur babası, Kelâm-ı Kadîm,
Sen, dinimizin bekçisisin, Kur'ân-ı Azîm.

Dört ilâhî kitabın anası, yalnız sensin,
İftihar eder seninle, bütün din-i İslâm,
Sensiz yaşamak isteyen kalbler gebersin,
Sen hakikatin ilk ve son güneşisin.

Her varlığın üstünde, sönmeyecek güneşsin,
Bütün gizli ve âşikârın miftâhı sensin,

¹ Allah'a hamdolsun; bu Rabbimin ihsanıdır.

Seni tanımayan ve tâbi olmayan, her yerde
Sahibinin gazabına uğrasın, gebersin...

Hükmün, muhakkak kıyâmete kadar bâkidir,
Sana inanmayanlar âdi, zelîl, kâfirdir,
Sen, her varlığın üstünde doğan güneşsin,
Seni istemeyenler, dünyada cehenneme göçsün.

Hâşâ! Seni beğenmeyen ve yanlış diyenlerin,
Dilleri kesilsin, yere batsın.
Sana hor bakmak isteyenleri Allah kahretsin,
Sen hakikatin ilk ve son güneşisin...

Osman Nuri

≈ 148 ≈

(Hâfız Ali'nin bir fıkrasıdır.)

Aziz Üstadım,

Otuz Birinci Mektub'un On Üçüncü Lem'ası, "Hikmetü'l-İstiâze" nâm-ı âliyi taşıyan bir parça-yı nuru aldım. Elhamdülillâh, istinsaha muvaffak oldum. Cenâb-ı Hak, hazine-i bînihayesinden emsâl-i sairesini ihsan buyursun, âmîn, bihurmeti Seyyidi'l-mürselîn...

Üstadım efendim, bu azîm hakikati taşıyan risale, fakir talebenizde pek azîm tesirat yaparak, dimağım ve bütün duygu ve hâsselerim, o azîm hakâik üzerine serpilerek, toplanmaz bir hâle geldiler. Gündüzde, güneşin ziyası karşısında kalan yıldız böceği gibi, gerek güneşin tarifini ve gerekse kendi şevkiyet daire-i muhîtimde bulunanları tarif edemediği gibi; fakir, aynı hâl kesbettim.

Evelâ: Bu risale, diğer tevhide dair büyük risalelerin bir büyük kardeşi olabilir. Zira, nasıl ki öbür kütle-i nur, Cenâb-ı Hakk'ın âlem-i kebirde cilve-i cemâl ve kemâl ve esmâ-yı hüsnâsını pek zâhir bir tarzda âmâ olanlara da gösterdiler. Aynen bu parça-yı Nur, âlem-i asgar olan ve esmâ-yı hüsnâya ayna olan ve hilkat-i dünyanın ruhu mesabesindeki beşerin kemâl ve sukutuna, ebediyet ve ademine sebep olan en büyük vesile ve desiseleri, pek yakînen keşfedip gösteriyorlar.

Sâniyen: Bu hakikatleri düşünürken kalbime şöyle geldi ki: Nasıl ki, "Hüdhüd-ü Süleymanî, zeminin suyu meçhul olan yerlerinde hafriyatsız

suyu bulmaya vesile idi” diyorlar. Aynen bu risale, hüdhüd-ü Süleymanî tarzında, âlem-i asgar olan insanın ezdaddardan müteşekkil cism-i vücudunda nur-u iman yatağı olan kalbi, biaynihî gösteriyor. Zemin yüzünde zararlı ve zararsız otları teşhis eden kimyagerin âb-ı hayat bulduğu gibi, binde bir hakikatini ancak görebildiğimi anladığım bu eser-i âli, bütün ehl-i iman ve zîsuura, menba-ı hakikisi olan Kur’ân-ı Hakîm gibi, nurlarıyla âb-ı hayatı serpiyor.

Hâfız Ali (rahmetullâhi aleyhi)

﴿ 149 ﴾

(Ahmed Hüsrev’in bir fıkrasıdır.)

Üstadım Efendim,

Bir hafta evvel “Hikmetü'l-İstiâze” isimli risalenin bir kısmını ve birkaç gün evvel de diğer kısmıyla, On Dördüncü Lem’a’nın Birinci Makamı’nı aldım. Hikmetü'l-İstiâze’nin Birinci Kısmı’nı müteaddit defalar kardeşlerimle okudum.

Ey sevgili Üstadım, bu kıymetli risaleyle mücahid talebelerimize öyle güzel bir ilâç takdim ediyorsunuz ki bu ilâçlarla mânevî yaralarımızı o kadar güzel ve çabuk tedavi ediyorsunuz ki o pek müthiş yaralarımız bir anda iltiyâm buluyor, ıztıraplarımız o anda zâil oluyor, kalblerimiz serâpâ sürûrla doluyor. Rabb-i Kerîmimize karşı taşımakta olduğumuz muhabbetimiz tezayüd ediyor. Ve Halık-ı Rahîme karşı olan âdâbımıza bile halel gelmeyeceğini okudukça, vazifedeki şevk ve gayretimizi artırıyor.

Evet, aziz Üstadım, ekser zamanlar ins ve cin şeytanlarının hücumlarından ve terbiye edemediğim âsi nefsimden gelen birtakım havâtır-ı şeytaniyeden kurtulmak için pekçok çabaladığım zamanlarım oluyordu. Kalb, bu gibi hâletten kurtulmak için inzivâ ararken, Nakşî kahramanlarının **تَرْكِ دُنْيَا تَرْكِ** ¹ **عُقْبَى تَرْكِ هَسْتِ تَرْكِ تَرْكِ** diye olan esâsâtı dimağımıza ilişiyordu. Fakat bu söze cevap veren aziz Üstadımın beyanatı arasında, “İnsan bir kalbden ibaret olsa idi, bu söz doğru olabilirdi. Hâlbuki, insanda, kalbden başka akıl, ruh, sır, nefis gibi mevcut olan letâif ve hâsseleri kendilerine mahsus vezaiife sevk ederek zengin bir dairede, kalbin kumandası altında ifâ-yı ubûdiyeti” tavsiye

¹ Hem dünyayı terk etmek, hem nefis hesabına âhireti dahi maksud-u hakikî yapmamak, hem vücudu nu unutmak, hem ucbe, fahre girmemek için bu terkleri düşünmemek.

buyuruluyor. Güneş gibi böyle hakikatleri izhar eden böyle nurlu düsturlar talebelerinde esas olduğu için, sâlifü'l-arz havâtıra çare arıyordum.

Talebelerinin her an ihtiyaçlarını düşünüp çareler arayan, ilâçlar hazırlayan, ihzârâtını zahmetsiz olarak talebelerine istimal ettiren, mukabilinde hiç bir şey istemeyerek minnet ve medhin Cenâb-ı Hakk'a yapılmasını emreden sevgili Üstadım... Size evvelden beri "Lokman" nazarıyla bakmaktayım... Evet, hakikaten bir Lokman'sınız. Lokman Hekim gibi, kalbî arzularımızı işiteyerek bu risalelerle muâlece uzatıyorsunuz. Bedî' olan Cenâb-ı Hakk'ın bedâyii içinde, kemâliyle her cihette derece-i nihâyeye vâsıl olan bedî' kelâmından, bedî' bir kuluyla ihsan ettiği bu bedâyii medhedebilmek, intak-ı bilhak olmadıkça elbette imkânsızdır. Bu vadide ne kadar söz söylenilse yine azdır...

Sevgili Üstadım, herhangi bir risaleyi açıp okuyacak olsam, hissem kadar dersimi alıyorum. Hâlbuki, evvelce bu risaleleri tamamen yazdığım için, okumaya pek az vakit bulabiliyordum ve el'an da öyleyim. Evvelce okuduğum zamanlar istifadem az oluyordu. Şimdi ise, Nur'ların hakikatlerini gördükçe minnet ve şükürüm tezayüt ediyor, kalbim nurlarla doluyor, ruhum nurlarla istirahat ediyor, letâifim bu Nur'larla hisseleri kadar feyizyâb oluyor. Ve yine Cenâb-ı Hak'tan ümit ediyorum ki, hissem ve istifadem gün geçtikçe çoğalacaktır ve nasibim artacaktır...

Bu hâdisat gösteriyor ki bedî' âsârın büyük bir hâsiyeti ve bir kerame-tidir ki, talebelerini başka ellere vermiyor ve nurlandırmak için başka kapılara boyun büktürmüyor. Ağlayan kalblerimize teselliler veriyor. İman-larımızı takviye ediyor. Lika-yı ilâhîyi iştiyakla istetiyor ve sonunda da, "Ya Rab! Sen Üstadımızdan hoşnut olacağı tarzda razı ol!" nidalarını, lisanen ve kalben söylettiriyor.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Talebeniz
Ahmed Hüsrev

≈ 150 ≈

(Sabri'nin bir fıkrasıdır.)

Eyyühe'l-Üstad,

Eyyam-ı baharın her bir gününün, birer letâfet ve tarâvet-i bîmisali ve acip tebeddülü, Fâtır-ı Akdes Hazretleri'nin nihayetsiz kudret ve azametini irâe

¹ Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

eylediği gibi, deryâ-yı Nur'un da bînazîr ve hayret-bahş bir baharı; Minhaclar, Mirkatler, İstîâzeler ve emsâli latîf, şirin, nuranî ezhâr ve esmâr-ı bînihayeleri, ehl-i iman ve tevhide taze hayat bahşediyorlar. Bu nurlar öyle mânevî gıdalar ki herkesi, her an doyurmaya kâfi; ve bu elmaslar öyle kıymetdar birer ridâlardır ki herkesi her zaman ısıtmaya vâfidir. ¹ **الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي**

Aziz büyük Üstadım, bu risaleleri okudukça ruhum güller gibi açılıyor, hayat-ı fânîyeden gelen âlâm ve meşakkati kaldırıp atıyor. Yerine, kanaat gibi bir kenz-i mahfiyi iddihar ediyor. Ve diyorum:

“Ey ruh! Şimdiye kadar mânevî talep ve arzularını temin eden Nur fabrikasının elmas ve cevherlerinden her birerlerinin ayrı ayrı kıymet ve zerafetlerini görünce, bundan daha kıymetdar bir eser olamaz deyip, sen hâlen, ben kalen hükmediyorduk. Envâr-ı Kur’âniye ve reşehât-ı Furkaniye ve lemeât-ı bekaiyenin işte nihayeti yokmuş... Elhamdülillâh, hakâik-i Kur’âniye’den –yevmen feyevmen– nasîbedar oluyoruz ve olacağız inşaallah. Hemen Cenâb-ı Kibriyâ, şu enhâr-ı kevseri hayat-ı bâkiye harmanı olan mahşere kadar akıt-sın, âmîn...

Üstadım Efendim, bugün harekât-ı mâziyem ile ahvâl-i hâzıramı mukayese ciheti ihtar edildi. Âlâ kadri’l-istitâa, tetkik ettim. Neticede ahvâl-i hâzıramı –hamden sümme hamden– sıklet cihetinde pek hafif ve kıymet hususunda pek ağır buldum. Harekât-ı sâbıkam ise bunun hilâfıdır. Elhamdülillâh, Cenâb-ı Feyyâz-ı Hakikî, âciz, fakir, muhtaç kullarından rahmet-i rabbâniyesini esirgemedi... “Armut piş, ağzıma düş.” kabîlinden, her nevi malzeme-i cerrâhiye-i ruhiyeyi, hâzık bir operatörle beraber ihsan buyurdu. Eğer bizler, bu amelîyatı görmeseydik ve bu nurlu ve zevkli, şevkli ihrama girmeseydik, hubb-u câh yüzünden acaba hangi bid’attan geri duracaktık?

İşte –² **لَا يَعُدُّ وَلَا يُحْطَى**– nurların bîpâyân füyuzatı, zümre-i muvahhidîni medyûn-u şükran bırakmıştır.

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ³

Heman Cenâb-ı Hak cümle Ümmet-i Muhammedi (*aleyhissalâtu vesselâm*) envâr-ı Kur’âniye’den müstefid ve hakikî muvahhidîn sınıfına ilhak ve şimdiye

¹ Allah’a hamdolsun; bu Rabbimin ihsanıdır.

² Sayılamayacak ve hesap edilemeyecek derecede fazla.

³ “Bütün hamdler, övgüler âlemlerin Rabbi Allah’adır.” (Fâtiha sûresi, 1/2)

kadar gafletle geçirdiğimiz zamanlardan, defter-i a'mâlimize yazılan seyyiatımızı, rahmetiyle af buyursun, âmîn...

Hulûsi-i Sâni Sabri

≈ 151 ≈

(Zekâî'nin bir fıkrasıdır.)

Üstadım,

Bir meydan-ı mücadele ve imtihan olan şu dünyanın her köşesinde beşere ders-i ibret olacak bir hâdise, bir numûne eksik değil... Her yerde muhtelifü'l-mizaç insanlarda ayrı ayrı temâyülât-ı kalbiye bulunuyor. Hâdisat-ı dünyeviye içinde, en elîm olan şeyin, meslek-i uhreviye ve diniye perdesi altında vahşet ve hayvaniyet ruhlarıyla karşılaşmak olduğunu tecrübelerim ve müşahedelerim bana öğretiyor.

Evet, ehl-i iman için mûcib-i teessür şeyler, kendisini ıslah-ı hâle irca etmek üzere, ubûdiyetle Hâlık'ına yalvarırken, bir mülhidin uysal bir mahlûk gibi sokularak, birkaç zaman hileli etvar gösterdikten sonra, ruhunun çirkinliğiyle karşısındakine hücum ederek, kendine onu benzetmek istemelerini ve hatta karşısındaki mümin hakkında, sû-i zan ve sû-i tefehhüme düştüğünü görmektir.

Ah Üstadım, ne vardı, insanlar ya görüldüğü gibi olsa, yahut olduğu gibi görünselerdi! Ehl-i irşad, ahkâm-ı Kur'âniye'yi tebliğ hususunda müşkülât çekmeyecek ve inkâr edilmeyecekti. Benim gibi henüz kendini ıslah edemeyenler de, bazı budalaların ruhlarında sâfiyet ve hüsn-ü insaniyet aramaya çalışmayacaktı.

Aziz Üstadım, inşaallah Cenâb-ı Hak, hak ve hakikatin güneş gibi yükseldiğini size ve bize gösterecek. Bir zindan hayatına benzeyen, birçok mânevî mahrumiyetler içerisinde geçen şu günleri, sürûrlü ve serbest günlere tebdil eylesin, âmîn...

Talebeniz

Zekâî

≈ 152 ≈

(Sabri'nin fıkrasıdır.)

Üstad-ı Ekremim,

Hikmetü'l-İstiâze'nin İkinci Kısmı öyle kıymettar bir hazine-i cevahir ve maraz-ı vesvesenin iksir bir ilâcıdır ki, âlem-i fâniden âlem-i bekaya göçünceye kadar, nefis ve şeytanın hücumuna mâruz bulunan insan, kalbinin üzerine asıp beraberinde taşımalı. O iki düşman her zaman köpük gibi, zâhirde bir şeye benzeyip, hakikatte ele avuca girmeyen havâî itirâzât-ı muannidâne yaparlar. Onlara karşı en rasîn tahassungâh ve en güzel esliha ve bu uğurda sarf edilecek hâlis sikkeler bunlardır. Zira vücudumda tecrübe yaptım. Suâlleri okuduğum vakit nefsim, suâl cihetine mâil bulunuyor. Ve ehemmiyet veriyor. Fakat, elhamdülillâh, akabinde, tevâli eden Kur'ânî elmas müdafaalar, o ka-bil emrâz-ı nefsanıyeyi çabuk çürütüyor ve kökünden kurutuyor. Şu nuranî ve Kur'ânî hikmetleri bihakkın takdir hususunda, zîruh ve zîşuurun mükemmel bulunan nev-i beşerin, bidâyet-i vahiyden tâ haşre kadar, i'câz ve icâzında izhar-ı acz edegeldikleri, dâvâmızın bâriz ve zâhir bir delilidir.

Hülâsa: Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın ahkâm-ı bî-nazîrinden olan şu Risale-i İstiâze-i Furkaniye'yi mütâlaamda, derya-yı hakâikte sermest-i hayran kalarak, kemâl-i aşkla dedim: “Yâ Rab, şu Kitab-ı Mübîn'in infaz-ı ahkâmını tes-hil ve teysir ve dellâl-ı Kur'ân'ı da, âmâl ve makâsıdında muvaffak ve cemî ih-vanımla beraber bu kemter kulunu da, hulûl-ü ecelime değın Kitab-ı Mübîn'e hâdim buyur.” duasıyla arıza-yı âciziyeye hâtime veririm.

Sabri

≈ 153 ≈

(Hâfız Ali'nin fıkrasıdır.)

Sevgili Üstadım,

Bu defa irsaline inâyet buyurulan Hikmetü'l-İstiâze'nin İkinci Kısmını aldım. Sekizinci İşaret'te isbat edilip gösterilen hak ve hakikat, dalâlet vâdilerinde uçan serseri mudillerin yollarını pek vâzıh tenvir ile, onlara hem kendilerinin ne yaptıklarını, hem cadde-i hakikati göstermekle, îcâzıyla azîm bir mesele tahayyül buyuruluyor.

Dokuzuncu İşaret'te ise, bütün ehl-i iman ve bilhassa risale-i envarla hilkat-i insaniyenin gaye-i hakikîsini anlamaya çalışan talebeleriniz, ruhen istikbale gittikçe, bu mesele pek geniş bir daire olarak, Hazreti Âdem'den beri

bütün Peygamberân-ı İzam Hazerâtının ehl-i dalâlete karşı mağlûbiyeti ve feci hâdiseler çok düşündürüyor ve kalbi zedeliyordu. ¹ **الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي** O geniş daire öyle tenvir ediliyor ki, içinde Üstad'dan, Fahrü'l-Mürselîn'den Hazreti Âdem'e kadar müşkülât, hak ve hakikat kılıcıyla fethedilip, akıl ve kalb ² **صَدَقَتْ وَبِالْحَقِّ نَطَقَتْ** diye tasdik ediyorlar.

Onuncu İşareti yazarken elimden kalemi bırakarak hâzırûna okudum. İçinde temsilin misal değil, hakikat olduğunu ve böyle bir hakikati, ism-i Hakîm ve ism-i Nur ve ism-i Bedî'in cilvesiyle görüleceğini derk ettim. Ve hayalen tatbikine çıktım. Pek doğru bir esas olduğunu anladım, Cenâb-ı Hakk'a şükrettim.

On Birinci İşaret'te gösterilen zecr-i Kur'ânî, kâinat tarlasının mahsulü, makinesinin mensucatı, insan nev'i olduğu ve umum mevcudat semeratıyla o nev'e hizmet ettiklerinden insan hodgâmlığıyla, bedbinliğiyle o azîm gaye-i dünyayı hiçe indirmesiyle, büyük çarklar misillü anâsır-ı külliye'nin insan aleyhine hareket ettiklerini ve mühlik mesuliyetten kurtulmak ancak Kur'ân-ı Hakîm'in daire-i kudsiyesine girmek ve Fahrü'l-Mürselîn'e ittibâ etmekle olacağını beyanla insanı kendine veznettiriyorsunuz.

On İkinci İşaret ve dört suâlin cevabının ihtiva ettikleri hakikatler, bizi arasıra kendi hesabına çalıştırmak isteyen ve cüz-ü ihtiyar ile kendisinde bir varlık görüp, istihkaka göz diken ve şöhret ve hodfuruşluk tahakkümüyle hebâen çalışan nebatî ve hayvanî nefis ve heva zincirlerini, altın makaslarla keserek halâs buyuruyorsunuz.

On Üçüncü İşaret ve üç noktayla, her zaman, hususuyla mübarek vakitlerde bizimle uğraşan ve bazı yeise düşüren, yüzümüzün siyahlığını görmeyip, mümin kardeşlerimizin ufak tefek çizgiler nev'inden kararlarıyla onları bütün siyahlıkla itham ettiren, Cenâb-ı Hakk'ın rahmetini ve Gaffâr ve Rahîm isimlerini tenkide cüret eden ve bu yüzden büyük tahribatlara sebebiyet verdiren hizbü'ş-şeytanın kuvveti gösteriliyor.

Muhterem Üstadım, bu işareti yazarken, vücut âlemine seyahate çıktım. İşârâtteki noktalar bir müfettiş hükmüne geçti. İzah buyurulan kuvvetler yerinde görülüp, teslim-i silâh etmek üzere idiler. Bize bu kuvvetleri gösteren Kur'ân-ı Hakîm'den istimdad ve feyzi, her hatvelerimde istiyordum. Ve bize

¹ Allah'a hamdolsun; bu Rabbimin ihsanıdır.

² Doğru söyledin ve hakkı dile getirdin.

bu esas hakikat-i hayatın neticelerini, karanlıklarını gösteren Üstadımız, muvaffakiyetimizi Cenâb-ı Hak'tan dilemekte olduğu, her an kendini göstermektedir. Ve inşaallah halâs edecektir.

Muhterem Üstadım, bu On Üç İşaret, on üç cevahir kümesini muhtevîdir. Bunlardan bazılarını ipe çizip göstermekle ve çizmemekle ve görmemekle, o cevahir hazinesine ve cevherlerine bir nakîse gelmeyeceğinden eğri ve doğru çizmek istediğim cevherler, inşaallah hüsnünü zâyî etmez.

Ey sevgili Üstadım, ne kadar teşekkürât-ı vefire ifâ etsem ve hayli minnettar olsam, yine ifâ edemeyeceğime kâil olduğumdan, dilerim Cenâb-ı Hak'tan razı olacağınız kadar, nâil-i mükâfât eylesin, âmin, bihurmeti Seyyidi'l-mürselîn...

Hâfız Ali (rahmetullâhi aleyhi)

❧ 154 ❧

(Vezirzâde Mustafa'nın fıkrasıdır.)

Aziz, kıymettar Üstadım,

Hesapsız hamd ve şükür, ol Hâlık-ı Mennân Hazretlerine ki, ben ümmî olduğum hâlde, hissiyat ve emellerimi, şu fâni ve âfil olan hayat-ı dünyadan tecritle, Risale-i Nur talebeleri içine girdim ve hizbü'l-Kur'ân âlimlerine arkadaş oldum. Hizmet-i neşriyede ve ilimde onlara yetişemiyorum. Fakat inşaallah irtibat ve muhabbet ve ihlâsta yetişmeye çalışacağım. Ve duayla onların kalemlerine yardım ediyorum. Risale-i Nur'a karşı hissiyatımı, ümmîliğim münasebetiyle, yalnız rüyalarım ile arz ediyorum.

Bu defa rüyada Fahr-i Âlem (*aleyhissalâtu vesselâm*) Efendimiz Hazretlerini gördüğüm vakit, Sûre-i Hacc'ın nihayetinde, مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ¹ okuyarak ve Şâh-ı Geylânî (*kuddîse sirruhi*) Hazretlerini gördüğüm vakit, Sûre-i Nur'da² لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرْجٌ² âyetini kıraat ederek nevmden bîdâr oldum. Ve anladım ki, bu âhirde sünnet-i seniyyeye dair mühim bir risale yazıldığı için, Resûl-i Ekrem'in (*aleyhissalâtu vesselâm*) makbulü olmuş ki, rüyamda müşerref oldum. Ve o âyet Risale-i Nur'un hülâsasını ifade ettiği gibi,

¹ "Allah'ı Allah oluşunun gerektirdiği şekilde tanıyıp takdir etmediler. Muhakkak ki Allah, mutlak güçlüdür, her işte üstün ve mutlak galiptir." (Hac sûresi, 22/74)

² "(İhtiyaç sahibi ve bakıcısı olmayan) görme özürlü için mahzur yoktur." (Nûr sûresi, 24/61). Ayrıca bkz.: Fetih sûresi, 48/17.

ehl-i gafleti şiddetli tehdit eder. Şâh-ı Geylânî'yi gördüğümün sebebi, Risale-i Nur'un talebelerinin kudsî bir üstadı, beni de şâkirt kabul ettiğine dair bir işareti anladım ve bu âyetler havsalamın haricinde olduğu hâlde, o kudsî zâtların hürmetine, kuvve-i hafızamda her zaman okur ve bir genişlik hâsil olurdu.

Diğer bir rüyamda, pek geniş bir daire (temelleri henüz inşa ediliyor) görmüştüm. Bu defa o büyük bina ikmal edilmiş, içine girdiğimde sağ cihetini cami-i şerif olarak gördüm. Ve namaz kıldıktan sonra, bütün yazılan Risale-i Nur'u bana verdiler. Ben de yalnız bir adedini orada okunmak üzere verdim. Binanın en yüksek ve ortasında bir dikmesinin değişmesi için ellerinde demir, vinç ile çalışanlar üç kişi idiler, gördüm. Tâbirini siz Üstadıma havale ediyorum.

Ümmî talebeniz

Mustafa

~ 155 ~

(Âsım Bey'in fıkrasıdır.)

Üstad-ı Ekremim,

Bu kerre ikmaline muvaffak olabildiğim üç risale-i şerife ki, Yirmi Dördüncü, Yirmi Dokuzuncu Söz, Otuz Birinci Mektub'un Beşinci Lem'ası Mirkatü's-Sünne Risaleleri berây-ı tashih ve manzûr-u Üstadânelerine buyurulmak üzere takdim edildi. Risale-i şerifelerin cümlesi, birer hakikat nuru fişkırان birer gülistan-ı cinândır. Hele Otuz Birinci Mektub'un Lem'aları ki Minhâcü's-Sünne ve gerekse Tiryâk-ı Marazî'l-Bid'a olan Mirkatü's-Sünne okunmaya doyulmaz. Okudukça hissedilen mânevî sürûr ve füyûzatın had ve hududu bulunmaz bir umman-ı feyizdir. Bazı cümleler oluyor ki, namazdan evvel ve sonra fakirhaneye gelen ihvana müteaddit defalar okuyup feyizleniyoruz. Hele Giritli Hasan Efendi, gözyaşlarından kendisini alamıyor. Mâlûm-u Üstadâneleri, kendisi Kâdirî şeyhidir. Zat-ı Üstadânelerine ve bâhusus Gavsü'l-Âzam Şeyh Geylânî Hazretlerine merbutiyet ve muhabbeti derece-i nihayettedir.

Üstad-ı Ekremim, bu defa risale-i şerifeler bir parça tehire uğradı. Bunu, fakirin atâlet, betâlet ve kesâletine hamlı buyurmayınız. Şikâyet değil, müftehirâne arz ediyorum. Bu sene Cenâb-ı Hakk'ın fakire lütuf-u ihsan ve keremi çok oldu. **لَهُ الْحَمْدُ وَالْمِنَّةُ**¹ – yüz binlerce müteşekkirim. Ramazan

¹ Bütün şükür ve şükranlar Allah'adır, minnetin her türlü de sadece O'nadır.

Bayramından beri, iki defadır hastalığım ki –el’an nekahet devrindeyim– Risale-i Nur-u Şerifelerin istinsahına oldukça bir fasıla vermiş oldu. Çok şükür elhamdülillâh, bu hastalıklar bir in’âm-ı ilâhîdir. Dua-yı Üstadâneleriyle sıhatim yerine gelmektedir.

Âsım

≈ 156 ≈

(Rüşdü Efendinin fıkrasıdır.)

Ey Aziz Üstadım,

Bu kadar azim ihsanınız, beni sevgili Üstadımızın nezdinde talebelerin en sonuncusu olmak şerefini kazandırdığını tahattur ettirdikçe, Cenâb-ı Vâcibü’l-vücûd Hazretlerine gece ve gündüz dua ediyorum. Ve bazı vakitlerde başım secdede olduğu hâlde, mütemadiyen ağlıyorum. Günahımın azameti, cürmümün hadsizliği beni titretirken, sevgili Üstadımın duası, Cenâb-ı Hakk’ın rahmeti, beni teselli ediyor.

Her gönderdiğiniz risaleyi kemâl-i iştiaqla okuyorum. Kıymetli kardeşle-
rimle belki her gün bir yerdeyim. İstifadem pekçok, siz Üstadımın mânevî fe-
yizlerini her vakit risalelerden alıyorum.

Evet aziz Üstadım, hissiyatımı yazabilsem her hafta mektuplarımla muka-
bele edeceğim ve size mektup yazmak da, benim için en büyük meserrettir. Affınıza istinad ederek, zâhiren sükûtle ve mânen dergâh-ı Hüdâ’ya el açtığım vakitlerde, size âciz Rüşdü talebeniz, aczini takdim ettikçe, sevgili Üstadımdan bilmukabele gördüğüm lütuflar karşısında, gözyaşlarımla cevaplar îtâ eyliyo-
rum, efendim.

Talebeniz

Rüşdü

≈ 157 ≈

(Hâfız Ali’nin dersini ne tarzda anladığını gösteren bir fıkrasıdır.)

Muhterem Üstadım,

Otuz Birinci Mektub’un On Dördüncü Lem’asının İkinci Makamı’nı bir defa kendim okudum. Pek cüz’î istifadeyle, dimağımda bir lezzet hissettim. İkinci ve üçüncü tekrarlarımda öyle bir zevk-i ruhanî uyandırdı ki, eğer kalb ve kalemim ruhuma tercüman olabilse idiler, belki bir derece siz Üstadıma

minnettarâne arza cüret eylerdim. Heyhât, ne kalbim ve ne kalemim ve ruhum, aczle önüme çıktılar ve itiraf-ı kusur ediyordular.

Sevgili Hocam, Sözler unvanıyla neşr-i envar ve feth-i bab-ı rahmet eden envâr-ı Kur'âniye esasen has, mahsus bir sikke-i hâtemi taşımaktadırlar. Her bir parçasından, şümulü rahmet-i ilâhiyeye cüz'î, küllî bir kapısı var gösteriyor ve göstermekle kapıları açık bırakıyorlar. Bu mübarek risaleyi, Süleyman, Zeki, Zekâi ve Lütfi kardeşlerimle okurken, hayalime bir büyük müzeyyen bir saray gösterildi. Aslı ve hakikatini ve vüs'atini ve müzeyyenatını temâşâ için ruhen çıktım. Baktım ki, yorgun ve nazarım kesik bir tarzda geriye döndüm. Zekâi kardeşim devam ediyordu. Tekrar o saray şeklinde mutantan, revnaktar, kıymetçe, mahiyetçe aynı, ufak bir saray-ı vücut âlemimi gördüm. Ve feth-i bâb edip temâşâ etmek istedim. Anahtarı yoktu. Birden kardeşimin ağzından بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ işittim. Kapı açıldı.

¹ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰی نُوْرِ الْاِيْمَانِ وَهِدَايَةِ الرَّحْمٰنِ dedim. Gördüm ki, büyük sarayın müştemilâtı ve tezyinatı, o küçük sarayda dercedilmiş. Âdeta çarklardan mürekkep bir saat ve çok ipleri hâvi bir nessacdır. Dikkat ettim, o saati kuran ve işleteni ve o ipleri gûna gûna boyayıp dokuyanı, gündüzü gündüz eden güneş olduğu gibi, pek parlak bir surette izah buyurulunca gördüm. Tekrar ² اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ dedim ve şu âlem-i kübrânın fihristesini ve numûnesini elime alınca artık pervasız seyahate çıktım.

Muhterem Üstadım, şu söz öyle bir hakikati ders veriyor ki, daha insana yabancı ve bilinmesi mümkün olmayan bir şey kalmıyor. Her gördüğü mûnis bir arkadaş oluyor ve susuz vadiler ve geniş sahralar ve koca küre-i arz bir bahçe hükmünde Halık-ı Rahîm tarafından ihzar edilmiş ve tılsımı da بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ olduğu ve tılsımı bulunmazsa ve alınmazsa, o bahçede yaşamak mümkün olmadığı ve yaşasa da her tarafta yabancı olarak ve her hatvesinde istiskal edilerek, hayat değil, belki câmid olarak bulunacağını izah buyuruyorsunuz. Hele bizi her zaman, günde kırk defa havsalamız almayarak “âh” ile geri dönen mirâc-ı mümin olan namazda ³ اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ نَسْتَعِينُ sırrı öyle bir düğme olarak gösteriliyor ki, her mümin kendi vücut âleminde bir elektirik fabrikası görüyor. Ve düğmesini açınca bütün dünyayı ziyayla gösteriyor.

¹ İman nûrundan ve Rahmân'ın lutfettiği hidayet nimetinden dolayı hamdolsun Yüce Rabbimizle.

² Bütün hamdler, övgüler Allah'adır.

³ “(Haydi öyleyse deyiniz): Yalnız Sana ibadet eder, yalnız sende medet umarız.” (Fâtiha sûresi, 1/5)

Sevgili Üstadım, “Cenâb-ı Hak bu kıymetli eserleri kıyâmete kadar mümin kullarına yetiştirsin.” duasıyla hatm-i kelâm eylerim, efendim.

Kusurlu talebeniz

Hâfız Ali

﴿ 158 ﴾

Yeni mühim bir kardeşimiz Müftü Ahmed Feyzi Efendi'nin fıkrasıdır. Bu fıkra çendan şahsıma bakıyor. O zat şahsımı görmemiş, dellâllığım eseri olan risaleleri gördüğünden, haddimden pekçok fazla olan sena ve medhi, risalelere ve esrar-ı Kur'ân'a ait olduğu için kabul ettim.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Hamd-i bînihaye Kerîm-i Mûteâl'e, salât ü selâm Habib-i Zülcelâl'e ve O'nun âl ve ashabına.

Ey bâkîye vâsil olmuş fâni! Ve ey matlubun bâb-ı rahmetinde oturan mahbûb! Ve ey derecâtın ekmeli olan sıfat-ı abdiyyete sülûk edebilmiş bahtiyar! Ve ey Şems-i Tâbân-ı Zülcemâl'in karanlıklara aksettirdiği ziyâ-yı hidâyet! Ve ey Habib-i Kuddûs'ün tarik-i ulviyetinde karanlıkları yararak uçan şehâb-ı şâşaanisâr! Hatîât ve mâsiyet deryasının korkunç dalgaları arasında inleyen, Hâlık-ı Kerîm'in bunca eltâfını nankörlükle karşılamaktan başka bir vaziyeti bulunmayan bu ednâ-yı mevcudat, nâil olduğun derece-i makbuliyetten bir katresinin olsun, kendine ihdâsını senin şevket ve kereminden bekliyor. Ne olur, beni kendine alıp hizmetinle müşerref kılsan. Ne olur, Habib-i Kibriyâ'ya benim de kendisinin hizmetine intisabım için ve O'nun uşşâkının asgarı ve hikmet ve nurunun dellâli olmaklığım için yalvarsan, ah!..

Her an ayaklarının altına öpmek ateşiyle
mütehassir ve nâlân, ahkar-ı mahlûkat

Ahmed Feyzi

﴿ 159 ﴾

(Ahmed Hüsrev'in Otuz Birinci Mektub'un, On Dördüncü Lem'asının İkinci Makamı münasebetiyle yazdığı fıkradır.)

Sevgili Üstadım Efendim Hazretleri,

Üç-dört gün evvel Cenâb-ı Hakk'ın o mukaddes kelâmından müjdeliler çıkararak aktâr-ı aleme saçan coşkun denizlerin akıntıları gibi, feyizleriyle

bizi mest eden, âfil güneşin her gündüze mahsus sönmez ziyası gibi, ardi arası kesilmeyen nurlarıyla bizi nurlandıran, hiçbir ferdi şübehatta boğmamak esas-ı üzerine yürüyen, kendisine has belâgatiyle ukulü teshir edecek bir kabiliyetle söyleyen, sâmiâları ve bâsıraları kendisine müteveccih kılan, o azametli külliyyat-ı nurdan bir nur daha aldım.

Bu nur, o güzel İslâm nişanı ve o büyük rahmet hazinesinin keşşâfı olan **بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ** 'in, binler esrarından otuz sırta mukabil, altı sırla nurlu şualarını ezhanımıza nakşetmiş ve rahmetin binbir esmâ-yı ilâhiyeden gelen şualarıyla, insana had ve hesaba gelmeyen niam-ı sübhaniyenin mededleriyle yardıma gönderildiğini öğretmekle, bizi sonsuz bir derya-yı feyze gark etmiştir.

Bu kudsi mübarek kelimenin her sûre başında zikriyle, ehemmiyet ve azameti ve her hayırlı işlerde tekrarıyla mübarek bir şefaathçi olması, ferşde gezen insana, arşa çıkacak kamet giydirmesi ve acz-i mutlakta çırpınan insanı Kadîr-i Mutlak'a rapt etmekle, insanın kıymet ve izzeti gösterildikten sonra **إِنَّ اللّٰهَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ عَلَىٰ صُوْرَةِ الرَّحْمٰنِ**¹ hadis-i şerifiyle Mün'im-i Hakikî'nin bin bir esmâ-yı hüsnâsının cilvelerinin şualarından tezahür eden rahmetiyle perverde edilmek suretiyle de, rahmetin bir cilve-i etemmi olduğu izah buyurulmuştur.

Sevgili Üstadım, ruh-u insanın nazarını akıl ve kalbini ve muhayyilesini “Bismillâh” ile kâinat sîmasına, “er-Rahmân” ile arz sîmasına, “er-Rahîm” ile ebnâ-yı cinsinin sîma-yı mânevisine dağıtıyor. Oralardaki rahmet-i vâsia-yı külliyyenin azametini, letafetini gösteriyor.

Aziz Üstadım, nazarım nereye ilişse, aklım herhangi bir hâli muhake-me etse, muhayyilem neyle meşgul olsa, sâmiâm ne duysa, kalbim nereye gitse, dolaştıkları yerlerde ve tesadüf ettikleri şeylerde, beşere bakan pek büyük âsâr-ı rahmeti görüyor. Semâvât ve Arş, bütün heybetiyle insanların seyrangâhı, cennet mesken-i hakikisi oluyor. Zemin bir hane şekline giriyor. Mele-i âlânın sekeneleri ve zemin yüzüne serpilen yüz binlerce mahlûkat ve nebatat envâmının, insanların hacetleri için koşuştuklarını, sineklerden balıklara, zerrelere yıldızlara kadar küçük büyük her bir masnû, insanların yüzüne vahşetle değil, gülerek baktıklarını görüyor.

¹ “Şüphesiz Allah Teâlâ, insanı Rahmân sûretinde yaratmıştır.” : Buhârî, *isti'zân* 1; Müslim, *birr* 115, *cennet* 28; Ahmed İbni Hanbel, *el-Müsne'd* 2/244, 251, 315, 323, 434, 463, 519.

Sonsuz rahîm olan Hâlik-ı Azîm'in kusursuz olan bu kasrını temaşaya doyamayan ruh, kendine avdet ediyor. Rahmetin nihayet derecede incelikleriyle tanzim ve idare edilen cisme bakıyor. Duyguları arasında yalnız muhayyilesine hasr-ı nazar ediyor. Bu muhayyilenin dimağda kendisine tahsis edilen mahalli, bir hardal tanesi kadarken, her zaman bütün âlemi sinema şeritleri gibi hayal hanesinde dolaştırır. Hafıza bir çeşit, akıl ayrı bir çeşit, fikir başka bir hâlde, kalb daha başka, kâmil insanlarda hâl-i faaliyette olan diğer letaif daha başka bir şekilde, bâsıra, sâmia, zâika, lâmise, şâmme gibi havâss-ı zâhirînin istiâb ettikleri mânevî sahalara nisbetle, nihayet derecede küçük bir dimağında yerleştikleri hâlde, yekdiğerine karışmayarak, biri diğèrinin vazifesine müdahale etmeyerek, ayrı ayrı vazifelerde, ayrı ayrı dairelerde gayet muntazam çalıştıklarını ve hatta etibânın bile senelerce tahsil ederek içinden çıkamadıkları vücud-u beşerin her bir kısmının, her bir uzvunun inceliklerini görüyor. Bu derece rahmetle tanzim edilen, bu kadar muhtelif vezailerle çalıştırılan, bu muhayyirü'l-ukul makineyi temaşa eden ruh, bu makine üzerindeki derece-i mâlikiyetini düşünüyor. Hükmünün hiçbir uzva tesir etmediğini görünce, sığınacak bir yer, iltica edecek bir mahal, perverde edilecek bir varlık arıyor. İşte o vakit bu kadar rahmetiyle perverde eden Hallâk-ı Azîm'e karşı secde-i şükrana kapanarak ağılıyor, ağılıyor, ağılıyor. Bütün dertlerini döküyor. Onun, yalnız onun lütf u keremine iltica ederek affolunmak, dünyada olduğu gibi ukbâda da sevdikleriyle birlikte vadettiği cennette bulundurulmasını istiyor ve yalvarıyor.

Ahmed Hüsrev

≈ 160 ≈

(Refet Bey'in fıkrasıdır.)

Aziz ve muhterem Üstadım Efendim,

Geçen hafta aldığım mektupta, "Senin ve Şerif Efendi'nin ifadeleri kısadır; bir şey anlaşılıyor. Tenkit mi, takdir mi?" buyurdunuz. Bütün eserlerinizi takdir ve kemâl-i istihsan ile karşıladığımız mâlûm-u âlileridir. Esasen tenkit edecek kudret-i ilmiye değil bizde, Türkiye ulemâsında olmadığı, hâdisatla sâbittir.

Sinn-i sabavetinizde şark ulemâsını ilzam etmeniz ve ondan sonra İstanbul'a gelerek bilumum ulemânın nazar-ı takdir ve hürmetini celbetmeniz, bu hususu isbata kâfidir. Gerek Şerif Efendi ve gerekse Hikmetü'l-İstiâze

ve Besmele Sırrını okuyan diğer arkadaşlar duydukları hazz-ı mânevîden gaş-yolmuşlardır.

Fakire gelince, Sözler hakkında hiçbir şey yazmazsam bile, o kemâl-i takdirdendir. Zira, şimdiye kadar büyük bir zevkle mükerreren okuduğum ve daima okumaktan hâli kalmadığım Sözler ve Mektubat hakkında kanaatlerimi daima Üstadıma arz ettiğimden, yazacak kelime bulamıyorum. O da âcizliğimden olsa gerektir. Bir risale ne kadar parlaksa, onu takip eden, ondan çok ziyade parlaktır. Binaenaleyh, ne yazsak hakkıyla ifade-i meram etmiş olamıyorum.

Şimdi hayatım çok zevklidir. Sözler'in tetkikatıyla meşgulüm. Evvelki okuyuşlarımda hazmedemiyordum. Şimdi gayet yavaş ve dikkatli okuyup anlamaya çalışıyorum. Takıldığım noktalar oluyor, soruyorum. Bu vesileyle istifade fazladır. Nitekim Yirmi Dördüncü Söz'ün Birinci ve İkinci Dalında çok tevakkuf ettim. Lâyıkıyla anlayamadım. Üstadımızla görüştüğümde bu iki Dalın şifahen izahını rica edeceğim.

Muhterem Üstadım, fakirin bir nokta çok hayretini mucip oluyor. Sizden bir meselenin izahını rica ediyorum. İzah ediyorsunuz. O izahta da, muhtaç izah noktaları bulunuyor. Öyle latîf ve şümüllü cümlelerle cevap veriyorsunuz ki, o cümleleri de anlamak için suâl icap ediyor. Bundan şu netice çıkıyor ki, Sözlerinizin her satırı, bir kitap teşkil edecek kadar şümüllü ve mânidardır. İstenildiği kadar izah olunabilecektir.

Refet

≈ 161 ≈

(Doktor İbrahim'in fıkrasıdır.)

Efendim,

Nuranî ve ziyadar cadde-i kübrâ-yı mânevîyede seyr u seyahat eden umum âhiret kardeşlerimle her hafta görüşüyor ve âramsız tulû eden Risale-i Nur eczaları gibi, feyiz ve mârifet güneşlerinin haberlerini işittikçe, ruhum güller gibi açılıyor. Hubur ve ibtihaca müstağrak oluyor. Ve istidadım nisbetinde bir-iki meselecik öğrenmeye sa'y ediyor isem de, bu envâr-ı bahr-i muhîttten kardeşlerimin ruhlarına in'ikâs eden mesâilden bâhis arzuları tahrir ve takdim ettiklerini gördükçe, adem-i muvaffakiyetimden mütevellit esef ve kederim hasebiyle cehlîmden el-amân çekiyorum. "Ümmîlik ne güç

imiş!” diye ruhum ağlıyor. Muterifâne, “İbrahim, müstehaksın” diyorum. Nihayet yine ümidimi Rabbinden kesmeyerek diyorum: “Bir müessesenin baş müdürü, muavini, kâtibi, müvezzii, tahsildarı, hademesi olur. Fakir kısmen müvezzîlik, kısmen hademelik sıfatıyla bulunsam ne zararı var?” deyip mütesellî oluyorum.

İbrahim

≈ 162 ≈

(Osman Nuri'nin fıkrasıdır.)

Kur'ân-ı Azîm

Bir kelimeni, milyonlar defa tekrar okusam,
İlk başladığım lezzeti, daima duyarım.
Sen İslâm ocaklarının sönmez bir lem'asısın,
Sen o misilsiz Zatın emsalsiz kelâmısın.
Rabbin en sevgili Resûlüne kısmet olan,
Değerli bin bir çeşit isbatlı kelâmısın.

Hangi kitap var ki, asırlarca böyle hürmetle okunsun?
Nasıl bir nankör var ki, gelsin sana dokunsun?
Hâşâ, sana inanmayanlar kâfirse bile,
Gelsin onun dellâlinin yanına otursun.

O dellâldan alınca ders-i ilhamı,
Lânetler eder, inkâr ettiğine Kur'ân'ı,
İlmin en derin hocası, burhanı,
Zelil eder, karşısında seni tanımayanı.

Kudsî kitabın çok ünlü, onun dellâlı Üstadım Said
Gönül ister ki, o ayarda bulunsun binler Said.

Aynı günün sabahı okuduğum, büyük ve kudsî kitabımız olan Kur'ân-ı Azîmüşşân'dan aldığım nurlu ilham-ı ilâhîden, dolayısıyla güneş gibi kuvvetli olan Risale-i âliyelerinizin âcizde bıraktığı derin his ve tesirlerden doğmuştur.

Osman Nuri

~ 163 ~

(Hulûsi'nin fıkrasıdır.)

Bir Mirkatü's-Sünnet olan mübarek mektup hakkındaki ihtisaslarımı arza maalesef muktedir değilim. Fakat istikametli tefsir, i'câzlı beyan, nurlu ilân gibi şanına lâıyk tâbirle tavsif edebileceğim Beşinci Lem'anın on bir nükteyi ihtiva edişini mânidar buldum. Sanki, mânen diyor: İfâ-yı sünnetle mükellef olduğumuz, ol Nebiyy-i Zîşân'ın taraf-ı ilâhîden getirip haber verdiği yakinen mâlûm olan şeylerin hak olduğunu bilip, kalble tasdik ve dille ikrar etmek suretiyle, tarif olunan iman ve İslâmın şartlarının mecmuu olan on bir adediyle bu nurlu mektuptaki nüktelerde sarih tevâfuk vardır. Madem böyledir, müminim diyen ittibâ-ı sünnet etmeli. “Elhamdülillâh müslûmanım” iddiasında bulunan ve **لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ**¹ itâbindan kurtulmak isteyen sünnete yapışmalı, ilâ âhir.. hakâiki ders veriyor.

Bu mektubu almazdan evvel –Allah hayretsin– bir gece rüyamda büyük bir camide bulunuyorum. Namaz kılındıktan sonra, ben kapıya yakın bir yerde ayakta duruyorum. Baktım, mihrabın sol tarafından küçük ve toplu bir cemaat geliyor. Bana yaklaştıkları zaman, “İşte Abdülkadir-i Geylânî Hazretleri” diye kulağıma bir ses geldi. Gayr-i ihtiyarî “Medet yâ Gavs-ı Âzam” diyerek, ağlayarak ayağına kapandım. Mübarek sol elleriyle beni yerden kaldırdılar ve şefkat gösterdiler. Kendileri uzun boylu, çok mehîb ve üzerlerinde siyah bir sako, mübarek sakalları siyah, pek az ağarmış, beşûş ve nuranî bir çehre... mübarek başlarında bir mahrût-u nâkıs şeklinde yüksek ve çok beyaz bir sarık vardı. Camiden çıkınca, bitişik bir odada cemaatle beraber oturduğumuzu da hatırlıyorum. Bu rüya bana çok zevk vermekle beraber, dua ve himmetlerinin Hizbü'l-Kur'ân üzerinde her zaman mevcut bulunduğuna daha ziyade yakîn hasıl ettirdi.

Hulûsi

~ 164 ~

(Sabri'nin fıkrasıdır.)

Bu kere, bir kıta lütufname-i fâzılâne-i mergubeleriyle tereşsuhat-ı Kitab-ı Mübîn'in bir zübdesi bulunan, Fihriste-i Mübîn'in Dördüncü Kısmını, Süleyman Efendi kardeşimiz yediyle aldım, okudum. Müellifine, kâtibine,

¹ “Yapmadığınız, yapmayacağınız şeyleri neden söylersiniz?” (Saf sûresi, 61/2)

naşirine, hâdimlerine binler dualar ettim. Hakikaten vakt-i kıraatim olan iki saat zarfında, Risalâtü'n-Nur ve Mektubatü'n-Nur'un kâffesini icmâlen okumuş kadar mütelezziz ve müstefid oldum. Ve şöyle dedim: Lütufnâme-i keremkârilerinde işaret buyurulduğu üzere dört nüsha değil, belki birkaç ay, her vazifeye tercihen Fihriste'yi teksir ve neşre sa'y etmeliyiz.

Madem ki gayemiz neşr-i envâr-ı hakâik-i Kur'ân'dır. Bu mübarek ve kıymettar eser-i girânbahâ ise hakâik-i Kur'âniye'nin hülâsası ve zübdesi ve tâbiri câiz ise, tam bir pişdâridir. Miftâhu'n-nusret ve mirkatü'l-fütûhtur.

Üstad-ı Azizim, mukaddimen, bu kıymettar eserleri avn-i ilâhîyle vücuda getirdikçe, bu kusurlu talebenizi de bir muhatap addederek her eseri irsal ve tenvir buyurmakta idiniz. Fakat o zamanlar, gayr-i ihtiyarî nurla, zulûmat karşısında bulunmaklığım hasebiyle, nurlarla aramdaki perde açılmamıştı. Şimdi o semm-i katil tâbirine lâyük muhalif, zıt, menfî cereyanların zevaliyle, envâr-ı bînihaye-i Kur'âniye'nin, elhamdülillâh, kapıları açıldı. Sâlifü'l-arz zulûmâtın zebûnu bulunduğum sıralarda münteşir âsârı tekrar okuyup yazıyorum.

Risalelerin derece-i kıymetlerini ve bahşettiği feyzi ve fevzi arzetmek, lisan ve kalemin fersah fersah iktidarının fevkindedir. Bu mübarek ve kudsî tereşşuhat-ı Kur'âniye ve lemeât-ı Furkaniye'yi, hakikî bir dellâl-ı Kur'ân olmalı ki, hakıyla takdir ve sena edebilsin. Zira bu hayat-ı hakikiye ve sermediye hazinelerindeki müstâmel kelimat ve tâbirâtın kâffesi sairlerine minküllî'l-vücûh fâik ve bâkir beyanatı hâvi, kemâl-i selâset ve cezâlet ve şâyân-ı gıpta ve hayret, dirayeti müştemil ve cami ve cümel ve fikarât ism-i Bedî' ve Hakîm'in bir cilve-i hâssa ve mümtâzesidir, dersem binden bir hakını bile vermiş olamam.

Hülâsa: Bu nurların kâffesi, deccallara mahsus ve müstahzar elmas gülleler ve ehl-i iman için menba-ı envâr-ı hakâik olan Kur'ân-ı Hakîm'den son asırda nebean etmiş, binler âb-ı hayât-ı bâkiye hazineleridir.

Sabri

~ 165 ~

(Hâfız Ali'nin fıkrasıdır.)

Sevgili Üstadım Efendim Hazretleri,

Otuz Birinci Mektub'un On Beşinci Lem'asının Birinci Kısmını, büyük bir meserretle aldım.

Sevgili Üstadım, zaten fakir, âcizane nazarımda, “Şems-i hidayetten neşr-i envâr eden Sözler” hak ve hem hakikat olarak, hakikat âleminin çarşısıdır. Hakikat âleminde ne varsa, o kadar zengin, o kadar mücehhez, o kadar bîpâyandır. Böyle bir çarşı-yı âlem mallarını almak lâzım ki, bir padişah kuvveti olsun. Eğer görmekse, öyle bir keskin nâfiz, seyyar bir nazar olmalı ki, seyr-i seyahatle görebilirsin. Bu da pek ender bulunduğundan, almak ve görmek için lâzım ki, bütün malların bir numûne levhası bulunsun.

Ey sevgili Üstad, her numûne levhaları mukaddemâ görülüyordu ki, yalnız bir parçayla topların ve küllîlerin nevilerini gösterir. Daha bir şeye yaramaz. Fakat serâser nur olan hazine-i bînihayenin fihriste ve numûne levhasının her parçasından, ¹حَنِيفًا مُسْلِمًا gömleği çıkacak. Harika derecede parçaları ve kıymetleri hâvidirler. Nasıl umuma muhalif külliyatla harika olduğu gibi, cüz'iyatlarıyla hârîka bir hatemi taşıyorlar.

Evet, Üstadım, bu mektubu istinsah ederken kalb ve ruhum cûş u hurûşa gelerek bütün envâr-ı resâilî kemâl-i şevk ve tahassürle görmek istiyordular.

Demek, Üstadım, umum risalelerin her parçasına ihtiyacımız olduğu gibi, her parçayı da birden görmeye şiddetle ihtiyaç varmış. Cenâb-ı Vâcibü'l-vücûd size kemâl-i rahmet ve merhametinden, o rahmet ve merhametinin iktizasıyla nâil-i mükâfat buyursun, âmîn...

Hâfız Ali

(Kardeşim Abdülmecid'in fıkrasıdır. Hulûsi Bey'e yazdığı mektuptandır.)

Ey Elaziz'in Azizi, Hazreti Seyda'nın Muhterem Tilmizi,

Teşnesi bulunduğum tebşirnamelerinizi memnuniyetle aldım. Var olunuz. Cevapları yazmak icap eder, amma ne yazayım? Ruh nâhoş, kalb bîhoş, kafam bom boş. Zira, etraf-ı erbaamdan takattur eden vahşetler, kasâvetler, yeisler, beisleri tasavvur ettikçe, biri cinnete, yani cünûna, diğeri cennete, yani Şam'a gitmek üzere, akıl ve ruhum seferber vaziyetini alıyorlar. Bunun içindir ki, ne Seyda'nın, yani Üstadın talebeliğini ve ne de sizin kardeşliğinizi bihakkın îfâ edemediğimden, ne yazacağımı bilemiyorum.

¹ “Dupduru bir tevhid inancı üzerinde (İbrahim Milleti'ne bağlılık).” (Ahmed İbni Hanbel, *el-Müsned* 3/375, 406; el-Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ* 6/4; el-Beyhakî, *Şuabü'l-îmân* 5/484). Aynı hususu ifade eden âyetler için bkz.: Bakara sûresi, 2/135; Âl-i İmran sûresi, 3/95; Nisâ sûresi, 4/125; En'âm sûresi, 6/161; Nahl sûresi, 16/123)

Hem de sizden gelen mektuplar saf, temiz, nurlu bir fikirden çıktığından, okuyanlara ışık veriyor. Zulmetli fikrimden çıkan arızalar ise, size zulmet ve-receği ihtimalinden korkarak, titreye titreye, takdime cesaret edemiyorum.

Abdülmeçid

≈ 167 ≈

(Refet Bey'in bir fıkrasıdır.)

Aziz ve muhterem Üstadım efendim,

Sözler'in ve Mektubat'ın ve Pencereleler'in fihristesi o kadar güzel olmuş ki, bir defa sathî bir nazar atfeden kimse, Risaleti'n-Nur eczâlarının kıymet ve ehemmiyeti hakkında yek nazarda bir fikir edinebilir. Bu fihriste umum risalelere bedeldir. Hiçbir müellif, yazmış olduğu yüz yirmi kadar kitabının her birisinin hülâsa-yı meâlinden ve bilhassa metnindeki âyâtı, birer birer münasip ve mânidar bir tarzda tâdâd etmek suretiyle risalelerin gayatından ve mahiyetinden bahsetmek şartıyla, böyle ehemmiyetli dört risaleyi vücudunda getiremez. Fihriste'nin bâriz bir vasfı daha var ki, o da kendi ihtiyarınızla olmayıp, sünühat-ı kalbiye ile olduğunu isbat ediyor. Biz bu hâlleri gördükçe, sizin gibi bir Üstada nâiliyetimizden dolayı Rabbimize çok şükür etmekteyiz.

Refet

≈ 168 ≈

(Hulûsi Bey'in fıkrasıdır. Eğirdir'de bir kardeşimize gönderdiği mektuptandır.)

Üstad Hazretlerinin son Otuz Birinci Mektubun On Üç ve On Dördüncü Lem'alarını hâvi olan pek kıymetli, nurlu ve hikmetli, serâpâ nur olan hakâik derslerinden derin manalı, şirin lezzetli, asel-i musaffâ nev'inden ekmel eserlerini almakla bahtiyar, cevap takdimine muvaffak olmamakla bedbahtım. Şuracıkta karalamaya niyet eylediğim birkaç satırla, o ders-i hakâikten aldığım feyzi izah veya duygularımı nakletmek istemiyorum. Çünkü bu dersin nihayetindeki hususî hâşiye, sanki mânen beni bir müddet mektup yazmaktan menetti. Zâhirî manalar da bu işaretin doğrudan doğruya bu biçâyeye ait olduğunu göstermektedir. Bu nurlu dersi bir defa (On Üçüncü Lem'a kısmını) İmam Ömer Efendi gibi arkadaşlara okuyabildim.

Sevgili Üstadımın emirleri, işaretleri, dersleri, tenbihleri, ikazları, irşadları, tehditleri, şefkatleri hep hakikatlidir. Bugüne kadar söylenmişler böyle

olmakla beraber, bundan sonrakiler de aynı mahiyettedir. Asla şüphe ve te-reddüdüm yoktur. Tabii, sevk-i tabii tesadüf değil. Hakikî, fitrî sevk-i ilâhî, kader-i sübhânî, her işimizde hâkim. Cüz-ü ihtiyarımızla seyyiatımızdan mesul olmakla beraber, hasenat tevfik-i Hüdâ ile olduğuna, Kur'ân-ı Bâhirü'l-Burhan şahid-i sadıktır.

Hulûsi

﴿ 169 ﴾

Eğirdir Müftüsüne Son İhtar

(Bir kardeşimiz olan Hakkı Efendinin hatırı için lâayık olduğu şiddeti bırakıp gayet mülayim bir surette ihtar edildi.)

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ¹

Eski bir dost ve ilim noktasında bir arkadaş olmak üzere sizinle bir has-bihal edeceğim. İkimize taallük eden mühim bir musibet-i diniyeyi size ha-ber veriyorum. Bunun telâfisine mümkün olduğu kadar beraber çalışmalıyız. Şöyle ki:

Zatınız, herkesten ziyade hizmetimize taraftar ve hararetle himayetkâr ol-mak lâzım gelirken, maatteessüf, meçhul sebeplerle, aksimize tarafgirâne ve bize karşı soğukça rakîbane baktığınızdan, oğlunuzu bu köyde yerleştirip ona dost-ahbap buldurmak için çalıştınız. Neticesinde, burada öyle bir vaziyet ha-sıl olmuş ki, mahiyetini düşündükçe senin bedeline ruhum titriyor. Çünkü² **السَّبَبُ كَالْفَاعِلِ** kaidesince, bu vaziyetten gelen günahlardan, seyyiattan siz mesulsünüz.

Zehire tiryak namı vermekle tiryak olmadığı gibi, zındıka hissiyatını ve-ren ve dinsizliğe zemin ihzar eden bir heyetin vaziyetine, ne nam verilirse ve-rilsin, Genç Yurdu denilsin, hatta Mübarekler Yurdu denilsin, ne denilirse de-nilsin, o mana değişmez. Başka yerlerde, Genç Yurdu ve Türklük Meclisi, Teceddüt Mahfeli gibi isim ve unvanlarla bulunan heyetler, başka şekillerde zararsız bir surette bulunabilirler. Fakat bu köyde, madem sekiz senedir ki sırf esâsât-ı imaniye, usul-ü hakâik-i diniyeyle meşgulüz. Elbette, bu köyde bize

¹ Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

² (Bir işe) sebep olan, (onu bizzat) yapan gibidir.

karşı muannidâne bir heyetin takip edeceği esas, imansızlığa ve usûl-ü diniyeye muhalif, hatta zındıka hesabına bir hareket yerine girer. Bilinsin bilinmesin, netice öyle çıkar. Çünkü bu havalide umumca tebeyyün etmiş ki, siyaset cereyanlarıyla alâkadar değilim; belki yalnız hakâik-i diniyeye meşgulüz. Şimdi burada birisi bize muhalif hareket etse, hükûmet hesabına olamaz; çünkü mesleğimiz siyâsî değil. Hem yeni bid'alar hesabına da olamaz; çünkü hakikî meşgalemiz esâsât-ı imaniye ve Kur'âniye'dir.

Hem resmî Diyanet dairesinin emirleri hesabına dahi değil; çünkü emirlerini tenkit ve muhalefet meşgalesi bizi kudsî hizmetimizden men ettiği için, o meşgaleyi başkasına bırakıp onunla meşgul olmuyoruz. Mümkün olduğu kadar o emirlere karşı temas ettirmemeye çalışıyoruz.

Öyleyse, sekiz sene bu cereyan-ı imanî merkezi olan bu köyde, bize karşı muhalefetkârâne ve mütecâvizâne vaziyet alan, ne nam verilirse verilsin, muhalefeti zındıka hesabına ve imansızlık namına kaydedilecek.

İşte, sizin ilminize ve makam-ı içtimaînize ve mensab-ı fetvanıza ve bu havalideki nüfuzunuza ve evlât hakkındaki müfrit şefkatinizden gelen teşvikkârâne muavenetinize istinad ederek, burada hem beni, hem seni pek ciddi alâkadar edecek bir vaziyet vücuda geliyor.

Ben kendim burada muvakkatım; ıslahına da mükellef değilim; belki bir derece mesuliyetten kurtulabilirim. Fakat zatınız hem sebep, hem nokta-yı istinad olduğunuzdan, o vaziyetten gelen müthiş meyveler defter-i a'mâlinize geçmemek için, her şeyden evvel bu vaziyeti ıslah etmelisiniz. Veyahut oğlunu buradan çek. O daimî senin mânevî zararına günah işleyecek tezgâhı tebdil etmeye çalış. Zatınıza bu tezgâhın mahsulâtından numûne olarak, sizin hesabınıza, bana muhalif suretinde gelen yalnız iki küçük numûneyi göstereceğim:

Birincisi: Beni haddimden çok fazla hüsn-ü zanda bulunan ve harekâtımı herkesten ziyade hak telâkki eden bir ehl-i ilim, sana itimaden, oğlunuza meslekçe dostluk etmiş. O adam birgün yanıma geldi. Hususî odamda namazımı kılmak vakti geldi. Benimle beraber cemaatle kılmak onun yanında çok ehemmiyetli olduğu hâlde, gizli ezân-ı Muhammedîyi (*aleyhissalâtü vesselâm*) işitmekten kulağı müteneffirâne, havftan gelen istirahat ile, kalktı, kaçtı. Bu işe sen fetva ver! Fahr-i Âlem'in (*aleyhissalâtü vesselâm*) en nuranî, leziz, kudsî kelimâtını işitmekten kaçan bir kulağın altında olan kalbde bulunan iman, ne hâle girdiğini sen söyle!

Bu böyle olsa, başka cahil yahut gençler, o meslekte nasıl boya alırlar, kıyas ediniz, benimle beraber bu işe ağılayınız.

İkincisi: Bir dostum vardı, takvâsi ifrat derecesindeydi. Benim yanıma geldiği vakit, âhirete ait en güzel parçaları bana gösteriyordu ve ihtar ediyordu. Zatiniz onu bir derece benden soğutmak ve senin oğluna dost yapmak suretinde onunla konuşmuşsunuz.

İşte o zât, o telkinattan sonra geçen Ramazanda birgün, bana Hülâgû ve Cengiz vâkıalarını okutmak için gösterdi. “Aman, bunları oku!” dedi. Ben kemâl-i taaccüp ve hayretten dedim: “Kardeşim, sen divane mi oldun? Benim Delâil-i Hayrât’ı okumaya vaktim yok. Böyle zalemelerin sergüzeşt-i zâlimânelerini bu Ramazan-ı Şerifte bana okutmak hissini nereden kaptın?” dedim. Haftada iki defa yanıma gelen o has dostumu, iki ayda bir defa daha göremedim. Fakat hakkında inâyet vardı, o hâlden kurtuldu.

Her neyse... Bu neviden olan elîm hâdiseler çoktur. Hakikatli bir kardeşimin neseben kardeşi olduğunuzdan, haşînâne değil, mülâyimane bir surette olan bu dertleşmekten gücenmeyiniz.^{1(Hâşiyeye)}

Said Nursî

≈ 170 ≈

(Ehl-i bid'anın şiddetli hücumuna mâruz kalan Süleyman hakkındadır.)

Suâl: Süleyman nasıl adamdır? Başta buranın memuru, çok adamlar onu tenkid ediyorlar. “Lüzumsuz sözleri hocaya söylüyor, yanlış ediyor, âdeta münafıklık ediyor.” derler. Sana çoktan beri hizmet ediyor; mahiyeti nedir, bildir.

İncevap: Süleyman sekiz sene benim gibi asabî, hiddetli bir adamı hiçbir vakit gücendirmeyen, hiçbir menfaat-i maddî mukabilinde olmayarak, kendi

¹ (Hâşiyeye) Hiç kimseye söylemediğim, hatta düşünmesini de istemediğim, Kur'ânî hizmetimize zarar veren bir hâleti söyleyeceğim: Zatiniz, bir zaman bize dost görüldüğünüzden, senin oğlun talebe gibi yanıma geliyordu. Ciddî istifadeye çalışıyordu. Değil bana sıkıntı vermek, belki ihtarâtımı ciddî telâkki ediyordu. Vaktâ ki zatiniz bana karşı rakibâne bir vaziyet aldınız; oğlunuz da o vaziyetin tesiriyle öyle bir şekle girdi ki, en mutî talebeden, en merhametsiz bir düşman vaziyetine geldi. O zamandan beri çektiğim sıkıntıların ve hizmet-i Kur'âniye'mize gelen zararların kısm-ı âzâmı, oğlunuzun yüzünden ve senin o rakibâne vaziyetinden geldiğine şüphe kalmadı. Senin nüfuz ve şerefin olmasaydı, oğlun böyle şeylere müdahale edemezdi. Her neyse... Sizi bütün bütün gücendirmemek için kısa kesiyorum. Kardeşim Hakkı Efendinin hatırı için ben hakkımı helâl ederim. Fakat bizi istihdam eden ve hizmetine kabul eden Kur'ân-ı Hakîm'in darbesinden korkmalı; belki o helâl etmez.

işini bırakıp, kemâl-i sadakatle Allah için hizmeti bu köyce mâlûmdur. Böyle bir adamla bu köy değil, belki bu vilâyet iftihar etmeli. Bu tarz ahlâk, bu zamanda bulunması, medâr-ı ibrettir. Ben hem garip, hem misafirim. Benim istirahatimi temin etmek köyün borcu idi. Bu köy namına Cenâb-ı Hak onu ve Mustafa Çavuş'u ve Muhacir Hâfız Ahmed'i ve Abdullah Çavuş'u bana ih-san etti. Ben de Cenâb-ı Hakk'a şükrediyorum. Bunlar, bana yüzer dost kadar kıymettar göründüler, vatanımı bana unutturdular. Gurbet ve misafirlik elemi bana çektiler. Bunların yüzünden ben, bu köyün hayatta ve vefat edenleriyle alâkadar olup, onlara her zaman dua ediyorum. Sadakatçe Süleyman'dan geri kalmayan Mustafa Çavuş'la, Muhacir Hâfız Ahmed, şimdilik hücumâ mârûz olmadığından iyiliklerinden bahsedilmedi. Bir parça Süleyman'dan bahsedeceğiz. Şöyle ki:

Süleyman, benim her hususî işimi ve kitabetimi kemâl-i şevkle, minnet etmeyerek, mukabilinde bir şey kabul etmeyerek, kemâl-i sadakatle yapmış. Hatta o derece hizmeti sâfi ve hâlis, Allah için yapıyordu, belki yüz defadan ziyade arzu ettiğim dakikada, ümit edilmediği bir tarzda geliyor; "Fesühânallah," diyordum. "Benim arzu-yu kalbimi, bu işitiyor mu?" Anladım ki o, istihdam olunuyor; sadakatının kerametidir. Hatta hizmetimde bulunduğu birgün, bir yaşındaki kız çocuğuna bakılmamış. Yüksek bir damdan, taş üstüne çocuk düştü. O hizmet sadakatının bir ikram-ı ilâhî olarak, o çocuk hiçbir teessür ve hastalık görmediği gibi, süttten, memeden bile kesilmedi. Her neyse, bu tarz sadakatının lem'alarını çok gördüm.

Süleyman'da sadakatle beraber esaslı bir ihlâs gördüm. Evet, bu günlerde insafsız insanlar, onun şeref ve haysiyetini kıracak derecede, hakkında işâalar izhar ettikleri zaman, ona tesellî nevinden dedim ki: "Sana bu su-i şöhreti takmakla riyadan kurtulursun." O da kemâl-i sürûr ve ciddî bir surette o teselliye kabul etti.

Gelelim gıybet hakkındaki mesleğine: Bu zat, bende gıybet hakkında ne kadar şiddetli bir nefret olduğunu bildiği cihetle, beni kızdırmamak için, mümkün olduğu kadar cevaz da olsa söylemiyor. Ve bilhassa Ramazan'da, bütün bütün içtinab eder. Zaten ahlâkında başkasına muzırlık yok. İnsafsızların işâasına sebep, bu kadar olmuş: Birisi sormuş, "Hoca Efendi filân adama şöyle demiş mi?" O da geldi, bana aynı sözü söyledi ki o adama cevap versin. Hâlbuki o sözde ne gıybet var, ne de bir şey. Her neyse...

Ben bu köyde ümit etmiyordum ki, benim en ziyade itimad ettiğim ve

tam ahlâklarına ve diyanetlerine kanaat ettiğim Mustafa Çavuş, Süleyman Efendi gibi kardeşlerimi tenkit etsinler. Zannederdim ki, ben gittikten sonra, burada benim yerimde, bana ettikleri hürmeti onlara edecekler. Ümidim budur ki, köy halkının yüzde doksanı onların kıymetini takdir edecekler. Birkaç insafsızlar tenkit ededursunlar, o tenkidlerden ne çıkar? Bunlara ilişmek, doğrudan doğruya bana ilişmektir.

Bana hizmet eden mezkûr kardeşlerim, hiçbir maddî menfaati düşünmeyerek ve kabul etmeyerek ve bilâkis kendi keselerinden bana ve misafirlerime bakıyorlar. Hatta Süleyman'a bazı yemediğim bir ekmek verdiğim vakit, hatırıma kırmayarak alır. Fakat katiyen mukabelesiz almıyor. Ona mukabil evinden getiriyor. Arasına birer bardak çay ısrar ediyordum, ilhâhıma karşı istinkâf ediyordu. "Niçin böyle yapıyorsun?" derdim. "Hizmetimize maddî fayda gir-meyip, fisebîlillâh, ihlâslı olmak istiyoruz" derdi.

Hatta bu Süleyman ve Mustafa Çavuş, misafirlerim için çok hizmet ettikleri hâlde, hiçbir vakit hiçbir misafir bu iki zata bir hediye getirdiğini görmedim, bilmedim. Yalnız Bekir Bey bir defa Süleyman'ın küçük kızına birkaç meyve vermiş. Ona mukabil Süleyman –bildiğime göre– birkaç defa patlıcan, biber, kavun gibi sebzeler hediye edip ona göndermekle beraber, Bekir Bey buraya geldikçe onun, hem başka misafirlerin hayvanatına saman, arpa verir.

Bunun bu ahlâkı zatında vardı. Yanıma geldiği vakit, benim bir düstur-u hayatım olan istiğnâ ve insanların hediyelerini almamak kaidesi, onun aslı ahlâkına muvafık gelmiş. Daha ziyade, insanların değil hediyesini kabul etmek, onlara ettiği iyiliklere mukabil dahi bir şey kabul etmiyor. Hatta yüz defa ben ısrar etmişim; benden fazla kalan bir şeyi kabul etmiyor.

Hatta bir defa, bir kıyye kadar üzüm, kayısı kurusu, bir kıyye bal ben yemiyordum. Misafirlere de yedirmek istemiyordum. Ona ısrar ettim, "Bu hediyemdir, teberrükümdür. Çocuklarınıza hediye ediyorum, almaya mecbursun." dedim. Aldı, iki şinik buğdayını, bana, değirmende öğüterek getirdi. Dört aydır daha bitmemiş.

İşte bu zatın hakikî hâli bu surette iken, insafsız insanlar bunun hakkında işâa ediyorlar ki, "Said'in sayesinde yaşıyor." O da kemâl-i iftiharla dedi: "Evet, Üstadımın sayesinde kanaati ve iktisadı öğrendim, rahatla yaşıyorum. Halkların bu sözleri bana iyidir. Beni riyadan kurtarır, ihlâsa sevk eder." dedi.

Ben de dedim: “Sana iyidir, hizmet-i Kur’ân’a zarardır. Onun için hakikat-i hâli beyan ediyorum, tâ ehl-i bid’a bilsin ki ihlâsla, Allah için çalışıyorlar.”

Said Nursî

≈ 171 ≈

(Hulûsî'nin fıkrasıdır.)

On Sekiz Recep tarihli, Otuz Birinci Mektub'un Birinci, İkinci Lem'alarıyla Yirmi Dokuzuncu Mektub'un Birinci Remzinin Birinci Makamını, Şaban'ın birinci günü, yani yazıldığından on üç gün sonra aldım. Demek oluyor ki, Receb'in on sekiz rakamına, on üç daha ilâve ederek, mübarek mektubun numarasını teyid etmek gibi, gaybî bir işaret ibraz edilmiş oluyor. Bu nurlu Mektuptan aldığım hisseyi, kendisinden evvel gelmiş olan mânevî feyzinden, âli affınıza güvenerek bahsetmek suretiyle arzedeceğim. Şöyle ki:

Mektubun bura postahanesinde kaldığı gece, âlem-i menamda şöyle garip bir hâlet gördüm; Allah hayretsin: Kamer batn-ı arzdan sür'atle çıkararak, şâkulen semâvâta yükselmeye başladı. Çıkışıyla sür'atle yükselişinde hiçbir ziya eseri görülmüyordu. Sükûnetle hareketi takip etmekle beraber, sanki gaybî bir ses bana, “Alâmet-i kübrâ başladı.” diyor gibi geldi. Kamer bu hızla çıkışı esnasında, bir hadde geldi ki, parladı, büyüdü. Bedr-i tam hâlinin birkaç misli cesamet arz etti. Bu vaziyette içinde bir insan şekli görüldü. Kısa bir zaman sonra bu şekil ve kamer kayboldu. Cihan serâser zulmet içinde kaldı. Mağrib cihetinde, ufuktan bir mızrak boyu yüksekliğinde, şems sönük bir ziyayla görüldü. Ufku takiben bir müddet şimale doğru gayet sür'atle gitti ve kayboldu. Tekrar zulmet başladı. Soğukkanlılığımı muhafaza etmekle beraber, kıyâmet kopuyor diye uyandım.

İşte bu dehşetli gecenin gündüzünde, Otuz Birinci Mektub'un Bir ve İkinci Lem'alarını hâvi kıymetli eseri aldım, okudum. Kendi kendime geceki hâleti düşündüm. Dedim: Bu mübarek mektup, bana şu dersi veriyor: Sen bir sefineye râkipsin ki, o azametli sefinen başdöndürücü süratle, fezayı nâmütenâhide koşturuluyor. Bu sefineyi böyle pırl pırl çeviren Kadîr-i Kayyûm, sana musahhar ettiği, muntazam tulû ve gurub eden şemsle inceleyerek, büyüyerek mükemmel bir takvim-i semâvî vaziyetini gösteren kamer gibi

azîm cisimleri de istihdam ediyor. Bir küre kün feyekûn¹ emrini aldığı zaman, bu muazzam küreler gibi milyonlarca seyyârat birbirine karışacak, nizam-ı âlem bozulacak, her şey harap olacak.

كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهٗ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ²

sırrı zâhir olacak. Öyleyse en metin, en âli, en müzeyyen görünen bu saray-ı kâinatın bir anda yıkılacağı, harap olacağı, bütün sekenesinin mahv u nâbud olacaklarını düşün. Hiç ender hiç olduğunu hatırla. Senin mini mini hayat tekneni, dağlar gibi dalgaları bulunan, kısacık ömrünün denizinde aldanarak boğdurma. Ve hayat-ı ebediyeni söndürmek isteyen, en büyük ve en yakın olan nefsinin hilesinden kurtulmaya çalış. Bunun için sana çok kolay ve ucuz, tesiri mücerreb ve kat'î ve

لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ³

رَبِّ إِنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ⁴

gibi halâs ve şifa ve necat vasıtalarını tavsiye ederim. Bunlara bilhassa mağrib ve işâ ortasında, otuz üçer defa devam et, demekte olduğunu hissettim.

O küçük rüyanın tâbiri, muhterem Üstadıma aittir. Ve arzusuna bağlıdır. Bu defa mânevî mahrumiyetin uzaması, beni cidden müteessir etmişti. Sabra gayret ettim; fakat gariptir ki, bu mübarek mektubun bura postahanesine vürûdu gününün sabahında ⁵ **إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ** emr-i celîlinin kuvvetine dayanarak tahammül etmekte olduğumu, fakat meraktan da hasbelbeşeriye kurtulamadığımı nâtik küçük bir mektubu, uhrevî kardeşimiz Hakkı Efendiye göndermişti.

Bu nurlu mektubun başını işgal eden beş nükteli İkinci Lem'a, başıma tokmak vurarak: Ey biçâre, sabırdan bahsetmek sana yakışır mı? Gözünü aç da Hazreti Eyyub'un (*aleyhisselâm*) sabrına bak! Aklın varsa, o Peygamber-i

1 “(O, bir şeyi yaratmak isteyince sadece) ‘ol!’ der, o da olur.” (Bakara sûresi, 2/117; Âli İmran sûresi, 3/47, 59; En’âm sûresi, 6/73; Nahl sûresi, 16/40; Meryem sûresi, 19/35; Yâsin sûresi, 36/82; Mü’min sûresi, 40/68).

2 “O’nun vechi (Zâtı), hariç her şey yok olacaktır. Hüküm O’nundur ve hepiniz O’nun huzuruna götürüleceksiniz.” (Kasas sûresi, 28/88)

3 “Sen’den başka ilâh yoktur. Sen, her türlü kusurdan, eksiklikten, eşi-ortağı bulunmaktan mutlak münezzehsin. Ben, gerçekten kendine yazık edenlerden oldum!” (Enbiyâ sûresi, 21/87)

4 “Rabbim, bu dert bana iyice dokundu (ve Sana gerektiği gibi ibadet edemez hale geldim). Sen, Merhametilerin En Merhametlisisin!” Enbiyâ sûresi, 21/83’ten alınmış bir duadır.

5 “Muhakkak ki Allah sabredenlerle bareberdir.” (Bakara sûresi, 2/153; Enfâl sûresi, 8/46).

Zîşân'ın (*aleyhisselâm*) sabırdaki kahramanlığını taklide çalış. Ve korkunç mânevî yaralarından kurtulmak için رَبِّ إِنِّي مَسَّيْتُ الضُّرَّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ dua-sını vird-i zebân et, diye tenbih ve ikazda bulunduğuna yakîn hasil ettim; elhamdülillâh dedim.

Yirmi Dokuzuncu Mektub'un Sekizinci Kısımının Birinci Remzinin Birinci Makamının Birinci Bâbı, mucizât-ı Ahmediye'nin en büyüğü ve kıyâmete kadar i'câzının devam edeceğine şüphe olmayan Kur'ân-ı Kerîm'in, otuz cüzünden otuzuncu, yüz on dört sûresinden yüz onuncu, lafız itibarıyla küçük, fakat makam ve mana itibarıyla âli ve şümüllü Sûretü'n-Nasr'daki çok mühim sırlardan muazzez ve muhterem Üstadımız vasıtasıyla zâhir olan tevâfukata münasebetli birtek sırrından beyan buyurulan üç mesele, bana öyle bir kanaat getirdi ki, bu küçük sûrenin üç âyetinden sülûs ve tamamında otuz cüz Kur'ân'a, hatta her harfinde bir sûreye işaret ve delâlet mevcut olduğunu cezmettim.

Bu nuranî mektup hakkındaki muhtasar tahassüsâtımı âcizane yukarda arz ettim. Feyz menbaina maddeten ve mânen çok yakın olan kardeşlerime, şu perişan ifâdâtım kapı açmak ve buradan içeri geçmeye sizler lâyıksınız, diyecek kadar fayda-bahş olduğu hakkındaki emirlerinizden çok sevindim.

Sevgili Üstadım, Allah için sevenler, Kur'ân'a hâdim olmayı yürekten isteyenler, musibetin büyüğünü dine gelen mesâib bilenler, zâhiren ne kadar şâşaalı, mutantan görünse de, her bid'akârâne hareketten mutlak ve muhakkak, Kur'ân'a ve imana bir hücum hissedener.. ilâ âhir. İşte bunlar, niyetlerindeki ihlâs, kalblerindeki sâfiyet ve imanlarındaki kuvvet ve Kur'ân'a ciddî merbutiyetleri derecesinde, –felillâhilhamd– merkez-i menbâ ve masdar-ı feyze yakın bulunduruyorlar. Elbette böyle ulvî ruhlu, ciddî, ihlâslı, metin, imanlı kardeşlerimi çok sever ve mazhar oldukları niam-ı ilâhiyeye şâkirînden olmalarını tazarru eylerim. Hasbelkader dünyaya dalmış, mâsiyette bunalmış, hakikatte acıklı bir gurbete düşmüş olan bu biçâre kardeşlerine dua etmelerini rica ederim. Cümlesine, alehusus isimleri zikrolunan Galip, Hüsrev, Hâfız Ali, Süleyman Efendilere ve Nur'ların başkâtibi Şamlı Hâfız Tefvik, hasta olduğundan müteessir olduğum ve inşaallah iade-i afiyet etmiş olan Muhacir Hâfız Ahmed Efendiye ve sair mukarreblere selâm ve dualar ederim.

(Sabri Efendinin fıkrasıdır.)

Eyyühe'l-Üstâdü'l-Âzam,

Şâh-ı Geylânî Hazretleri'nin mânidar ve ihâtalı bir beyt-i kıymettarîlerinin Dellâl-ı Kitab-ı Mübîni mânevî parmağıyla irâe ve müntesiplerine î mâ ve işâret ettiği tefe'ülnâmenin nihayet fıkrasında okudum ve dedim: "Evet, Nur'lar heyetini umum ehl-i hak ve hakikat mânevî elektrik aynalarına hedef etmişlerdir. Ve hatta Kur'ân-ı Azîmüşşân'ın ve ehâdis-i nebeviyenin bu hususu alenen veya sırran ve remzen ihbarıyla bile vardır" demekte asla tereddüt etmiyorum.

Bu zümre-i sâfiye ve hâlise arasında, sâni Hulûsi tesmiyesine bile lâyıık ve müstaid olmayan ve hiç-ender-hiç olan bir abd-i pürkusura da, haddinin fersah fersah fevkinde bir yer veriliyor. Hâlbuki, bu aczi bîpâyan, kusuru çok, hatası azîm Sabri, sahâif-i a'mâline baktığında çok kara ve mucib-i nefret görüyor. Ve bu mevkiye işaret edilen şahıs ismiyle, a'mâl ve harekâtıyla, sabr ve teennîsi müsbet ve müsellemler bulunan başka kardeşlerimiz olduklarına hükmediyor. Çünkü kıymettar bir hazine ve defineyi keşfeden ve o zemin ve zamanda gayûr keşşâfa, taharriyatta bezl-i vücud eden sâiler o yolda acaba o defineyi bulabilir miyiz gibi bir eser-i tereddüt göstermeyerek sarf-ı mesâide bulunan, pek kıymettar semere-i sa'yi ve âlem kıymetindeki mahsul gayretleriyle, herkesi tergeb ve teşvik ve tenvire hasr-ı vücud eden zevât, hakikaten şâyân-ı takdir ve tebriktiler.

Hulûsi ise, Şâh-ı Geylânî, İmam Rabbânî ve Şâh-ı Nakşibendî gibi nice zevât-ı mübarekenin mâziden şiddetle bastıkları adımlarının kuvvetiyle, istikbalde coşup fıskırarak olan menâbiü'l-envârı, mûmaileyh ayrı bir meslek, bir meşrepte olduğu hâlde, her türlü vezaife tercih ederek, "Dahîlek yâ Dellâlü'l-Kur'ân!" nidâ-yı âşıkane ve müştâkaneyle dehâlet etmesi, fevkalâde bir tefeyyüze mazhar olduğuna ve olacağına yegâne delil ve hüccettir. Onun içindir ki, Risaletü'n-Nur ve Mektubatü'n-Nur'a birinci muhataplığı hakkıyla ihraz etmiştir. Ve müstehaktır. Ve hâkezâ, Süleyman Efendi kardeşimiz de, mânen ve maddeten teşrik-i mesai etmiş ve hiçbir ferdin yapamayacağı fedakârâne hidematı yapmış olmasıyla, saadet-i ebediye sikke-i hâliselerinin teksir ve tâmimine çalışmış, ¹السَّبَبُ كَالْفَاعِلِ mefhumunca, kezâ bu zat da, her türlü takdire sezâ ve lâyııktır.

¹ (Bir işe) sebep olan, (onu bizzat) yapan gibidir.

Bu günahkâr ise, maalesef sâlifü'l-arz zevâtın hiçbirisiyle kabil-i kıyas değildir. Madem Üstad-ı Âli böyle görmüşler ve bu şekilde buyurmuşlar. Küfrân-ı nimet etmeyip, tahdis-i nimet suretinde kabul eder ve gördüğüm sahife-i siyahımın, sahife-i beyaza tahvilini, Cenâb-ı Hak'tan tazarru ve niyaz eder ve Rahmet-i Rahmân' a iltica eylerken, teveccühât-ı Üstadânelerinin bekasını yürekten dilerim, efendim.

Sabri

≈ 173 ≈

(Ahmed Hüsrev'in fıkrasıdır.)

Sevgili Üstadım,

Aktâb-ı Hamse-i Azîme'nin birincisi ve Gavs-ı Âzam namıyla müştehir Şeyh-i Geylânî Hazretleri'nin, şimdiki Kur'an'ın hâdimlerine bakan kasidesindeki ihbârât-ı gaybiye-i mühimmeyi hâvi, kıymettar risaleyi kardeşlerime ve dostlarıma okudum. Ve inşaallah fırsat buldukça yine okuyacağım. Rahatsızlığım, bir suretinin takdimine fırsat bahş etmediği gibi, Otuz İkinci Söz'ün Birinci ve İkinci Mevkıflarından da üç-dört sayfadan daha fazla yazmaklığıma mâni oldu.

Sevgili Üstadım, o büyük Şeyhin mazhar olduğu o büyük tecellî ve nâil olduğu o büyük eltâf-ı sübhâniye ile sekiz yüz senelik mesafeyi gören ve bu müddet arasında gelip geçenlere ve bugünün dehşetini ehl-i zevk ve keşfe gösteren, yazılarındaki o derin ve pek ince manalar, idrak edebildiğim kadarını düşünürken, ehl-i gafletin nazarından saklanmış olan ve fakat ehl-i hakikatin görmesine mâni olmayan maziye hatırladım. Ve bu risalenin feyziyle mücahede-i mâneviyenizden ve etrafınızda toplanmış olan fedakâr, mücahid talebelerinizden ve mâruz kaldığınız mühlik felâketlerden ve nâil olduğunuz, bu kadar azîm eltâf-ı ilâhiyeden başlayarak, Şâh-ı Geylânî'ye kadar ve ondan asr-ı saadete kadar uzanan o uzun zamanı hayalen gezdim. O büyük Gavs'ın sekiz yüz sene evvel ilân ettiği bu hakikatin karşısında hayran oldum. O büyük Şeyh, eski Said gibi bir mürid ile, yeni Said gibi bir ders arkadaşıyla konuşuyor. Ve konuşmaya da zaman ve mekân mâni olamıyor ister arzın öbür tarafında olsun, ister semâvâtın en uzak köşelerinde olsun, ister Hazreti Âdem Safiyyullah zamanında dünyaya vedâ etmiş olsun...

İşte bu muhavere neticesinde bu ihbârât-ı gaybiyeyi ve acîbeyi sekiz-on sene evvel öğrenmiş ve şimdi de talebelerinize ders veriyorsunuz. Bu hizmette temayüz eden arkadaşlarınıza irâe ederek, her hususta sitayişe lâyıık Hulûsî'yi

ve ona refik olacak bir kabiliyette bulunan mütevâzi Sabri'yi ve hizmet ve gayretleriyle sadıkane çalışan Süleyman ve Bekir Ağa gibi talebelerimize işaret eyliyorsunuz. Ve bu küçük cemaatin istinadgâhı olan azîm cemaatlerin himmetlerini ve bu cemaatlerin içindeki nuranî sîmaları tanıttırdığınız gibi, Şâh-ı Geylânî zamanındaki Hülâgû vak'asıyla da zamanımızın riyakâr münafıklarına ve bu münafıkların re'skârlarına hitap ederek "Yakın bir istikbalde kakhâr bir el, size cezanızı tamamen vermekle mâsumların intikamını alacaktır." diyorsunuz. Bu hakikatler, gösterilen dokuz-on delille isbat edildikten sonra, bu risale-i şerife ile ilân ediliyordu.

Sevgili Üstadım, Hulûsi Bey'in bir fıkrasında söylediği gibi, ben de diyorum ki: Kur'ân'ın feyziyle açtığınız bu cadde-i nuraniyede acz ve fakr kanatlarıyla tayeran ederken, ne büyük harika kerametlerle karşılaşıyorsunuz! Ve ne azîm hâdisât-ı acîbeye şahit oluyorsunuz! Kimbilir, daha neler göreceksiniz. Ve mazhar olduğunuz bu inâyetlerden bizleri de hissedar ederek, vazifemizde her an gayret ve ciddiyet tavsiye ediyorsunuz.

İşte sevgili Üstadım, bu kadar ikram-ı ilâhî karşısında bir taraftan kulluk edemediğim için gözlerim yaşıyor. Kalbim ağlıyor. Diğer taraftan da bârgâh-ı samediyete affolunmaklığım için yalvarırken, bihad ve bihesab minnet ve teşekkürlerimi takdim ediyorum. Ve sevgili Üstadıma ve muhterem fedakâr kardeşlerime muvaffakiyet ve selâmetler ihsan edilmesi için duâgû oluyorum, kıymettar Üstadım Efendim Hazretleri.

Günahkâr talebeniz
Ahmed Hüsrev

≈ 174 ≈

(Refet Bey'in fıkrasıdır.)

Pek muhterem ve sevgili Üstadım Efendim,

Bu defa göndermiş olduğunuz Gavs-ı Geylânî Hazretleri'nin ihbar-ı gaybîsi, çok şâyân-ı hayret ve teemmül bir mesele-i mühimmedir. Büyük zevk-i ruhânî ile okumakla beraber, fakir talebeniz bunu çoktan hissetmiştim. "Üstadımızın bu zaman için, mühim bir vazife-i mâneviyesi var. Lâkin henüz ifşâ etmiyor, mektum tutuyor." fikrindeyim ve bu fikrimi bazı hâlis kardeşlerime de söylemiştim. Geçen sene Sabri Efendiye yazmış olduğunuz mektupların birinde de şu fıkrayı görmüştüm: (İmam Rabbânî, son zamanlarda biri gelecek, iman meselelerini gayet vâzıh bir surette neşir ve ilân edecek. Bu sizin hiç-ender-hiç kardeşiniz –hâşâ– kendimi o adam zannedecek değilim; yalnız o

büyük adamın bir pişdâr neferi olduğumu zannediyorum. Sen benden o zatın kokusunu hissediyorsun.) Bu fıkra evvelki düşüncemi takviye etti ve kemâl-i sürûrla gelip Hüsrev'e dahi söyledim. Üstadımızın rütbe-i mâneviyesini anladığımızdan çok sevinmiştik. Bundan dört-beş ay evvel de ziyaret-i âlinize geldiğimde, Üstadımız hakkında sormuş olduğum suâle verdiğiniz cevap, kezlâlık evvelki kanaatlerimi teyit ve takviye etti. O zaman yalnız bir-iki kişi biliyorduk. Şimdi, bu risalenin neşriyle has talebelerin hepsi vakıf olmuş oluyor. Sürûrumuza pâyân yoktur. Dinsizliğin münteşir olduğu şu zamanda bulunduğumuza evvelce teessüf ediyorduk. Şimdi hiç teellüm, teessür eseri kalmadı. Zât-ı âlileri gibi bir Üstadı bulduğumuzdan, zaman ne olursa olsun bizi meyus etmiyor. Cenâb-ı Allah tûl-ü ömür ihsan buyursun. Daha bizlere çok zevkli eserler okutacağınıza eminim. Müsaadenizle şunu da ilâve edeyim ki sizin daha harika vazife-i mâneviyeniz var. Zaman gelecek, remizlerle, işârât-ı Kur'ânîye ile öyle haber vereceksiniz ki¹(Hâşiyeye) bunları da geçecek ve bizleri şaşırtıp bırakacaktır.

Fakir talebeniz
Refet

~ 175 ~

(Refet Bey'in fıkrasıdır.)

Son gönderdiğiniz Minhâcü's-Sünnet gibi Lem'alar hakkında ne söylesem ifade-i meram etmiş olamam. Zira eserler birbirini takiben neşrolundukça, kıymetleri de mebsûtan tezayüd etmektedir. Bizlere cennet hayatı yaşatmaktadır. Eserler hakkında fakirin mütâlaa yürütmesi küstahlık olur. Çünkü Şeyh-i Geylânî'nin medih buyurduğu zat-ı mübarekin yazmış olduğu eseri tenkit değil, kemâl-i hürmetle tasvip ve tahsin ve takdir ve büyük bir zevk-i ruhânî ile okumaktan başka ne yapabiliriz? Yalnız şu kadar diyebilirim ki, bu dalâlet devrinde bizlere zât-ı âlileri gibi yüksek bir Üstadı lütuf buyuran ve şimdiye kadar emsâline tesadüf olunmayan mükemmel ve mükemmil eserler okutup ezvâk-ı nâmütenâhiye içinde yaşatan Hâlık-ı Zülcelâl'e, nihayetsiz şükürler etmekle, ifâ-yı vazife-i ubûdiyet edebilirsek bahtiyarız.

Talebeniz
Refet

1 (Hâşiyeye) Bu, Refet'in bir keramet-i ferasetidir.

(Hâfız Ali'nin fıkrasıdır.)

Pek sevgili ve muhterem Üstadım,

Hazreti Şeyh-i Geylânî'nin (*kuddise sirruhü'l-âli*) keramet-i acîbe-i gaybiyesini aldım. Hayretimden düşünmeye başladım. Aradan çok geçmeden, hizmet ettiğim Nur elektrik fabrikasından bir düğme çevrildi, bir mumluk bir ziya geldi. Bir şeyler görmeye başladım. Aynıyla yazıyorum. Kusur ve noksan, bîçâre Ali'nindir.

Evet, Üstadım, nasıl ki Fahr-i Âlem (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Hazretleri şecere-i kâinatın hayattar çekirdeği, enbiyâ ve mürselîn o şecere-i mübarekin dalları olup, dalın iptidasından müntehasına kadar, kat'î bir alâkayla daimî birbirlerini götürüyorlar. Bu sır için, Hazreti Âdem Safiyyullah kokladığı ve hissettiği nur-u Muhammed (*aleyhissalâtü vesselâm*) hakkında demiş: "Yâ Rab, benim alnimda bir çiğirtî var, nedir?" Cenâb-ı Kibriya hazretleri buyurmuş: "Nur-u Muhammed'in (*aleyhissalâtü vesselâm*) tesbihidir." Aynen kütüb-ü sâbıkada da vesile-i dünya olan Şâh-ı Levlâk'ı evsafiyla, ashabıyla haber vermeleri gösteriyor ki ulûm-u evvelîn ve âhirîni cami bir kitapla ba's olunacak, kâinatın ruhu hükmünde ve bütün kâinatın güzellikleri kendi fitratında tecemmu edip, tekemmülle tulûu, fecirden sonra şemsin tulûu gibi bekleniyordu.

İşte bu kitab-ı kâinatın vâzih bir fihriste-i mukaddesesi olan Furkan-ı Mübîn, Arş-ı Âzam'dan ve her ismin âzamî mertebesinden nüzûl ile kökü Arş-ı Âzam'dan, gövdesi Fahr-i Âlem'in (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) sadrına ve dalları bütün zemini ihata eden kitab-ı kâinatın her sayfasında ve her cüzünde lafzullah ve lafz-ı Resûl-i Ekrem (*aleyhissalâtü vesselâm*) ve lafz-ı Kur'ân'ın bütün birbiriyle alâkadârâne işaret edip birbirini göstererek, birbirinin hükümlerini tasdik ettikleri misillü, Hazreti Şeyh (*kuddise sirruhi*) sırrına mazhar olduğu, esmâ ve cilvesine mazhar olduğu Levh-i Mahfuz ve lutfuna mazhar olduğu Cenâb-ı Hâlık'ın bildirmesiyle, sekiz asır sonra kendisiyle tevâfuk eden bir hâdim-i Kur'ân'ı görüp ve tasdik etmekle haber vermesi, hak ve ayn-ı hakikattir.

Evet, Hazreti Şeyh hâdim olduğu o hizmet-i kudsiye-i Kur'âniye hürmetine zamanın padişahlarını titretmiş, nur-u Muhammed (*aleyhissalâtü vesselâm*) omuzunda tecellî etmesiyle, o nur-u Muhammed'in (*aleyhissalâtü vesselâm*) ziyasıyla hareket eden bütün evliya Hazreti Şeyh'e boyun eğmeleri, gerek müslim ve gayr-i müslim ve her bir meşrep ehli Hazreti Şeyh'i tenkide cüret

etmemeleri gösteriyor ki, cadde-i Muhammediye'de (*sallâllâhu aleyhi ve sellem*) batakılık ve nur-u Muhammedi'de (*aleyhissalâtü vesselâm*) zıll olmadığını, aynelyakîn derecesinde isbat ediyordu.

Öyle de on dördüncü asrın hâdim-i Kur'ân'ı da dokuz yaşından altmış (seksen altı) yaşına kadar, bilâ-istisna, doğrudan doğruya Kur'ân namına hizmet ve hareketi ve zamanın padişahından en canavar reislerine baş eğmediği, hatta terakkiyat-ı fenniye ve zihniyede birinciliği ihraz eden, Avrupa devletlerini iskât eden, zemzeme-i Kur'âniye'nin şifâhânesinden nebeân ederek, onların semlerine karşı tiryakları şişe değil, mâ-yı câri nehirlerle îlâyı kelimetullah eden ve onların kalelerini zîr u zeber eden, emsâli görülmemiş on dördüncü asra mahsus envâr-ı Kur'âniye'den Risale-i Nur'la, cihanın cihât-ı sottesini ve semânın yüzünü aydınlatan ve yaralı olup ölmeyen ehl-i imanın yaralarını tedavi ve seksen yaşında ihtiyarlarını şâbb-i emred ve gençlerini mâsum bir hâle Hazreti Eyyubvârî hayat bahşına vesile olan hâdim-i Kur'ânî'nin ve Nur Risalelerini, değil Hazreti Şeyh (*kuddise sirruhi*) altıncı asırdan on dördüncü asırda görmesi, kütüb-ü sâbıkada remzen ve Hazreti Kur'ân'da sarahaten göstermeleri, o kitab-ı mübarekin şe'nindendir, diyebileceğim. İnşallah, vazifenin makbuliyetine işaretir ki, vazifenin ehemmiyetine binaen Cenâb-ı Hak onu çok zaman evvel göstererek, meb'us-u âlem, güzide-i benîâdem Efendimiz'den, Hulefâ-yı Râşidîn'den (*radiyallâhu anhum*), aktâb-ı evliyadan öyle bir mânevî kuvvet teraküm etmiş oluyor ki, değil bu zamanın kör ve sağırları, dünyanın en azgın firavun ve nemrutları da olsa, yine korkacakları ve ağır açamayacakları bedihîdir. Dilerim Cenâb-ı Hak'tan, envâr-ı Kur'âniye'nin ² مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ ، ¹ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ bayrağı altında toplanan ehl-i imanın ellerine yetişmesiyle, ilâ yevmilkiyâm o envârın tevessüüne ve neşrine hayatını fedâ eden ve edecek erbabının teksirini ihsan buyursun, âmîn, âmîn, bihurmeti Seyyidi'l-mürselîn...

Sevgili Üstadım, yarım yaşımın tercüman olduğu şu arızama, yarım nazarla bakıp aff-ı kusur buyurmanızı diler, el ve eteklerinizden öper, “Bize ve bütün âleme vesile-i hayat olan Üstadım, Cenâb-ı Hak sizden ebediyen razı olsun.” duasını gece ve gündüz niyaz eylerim.

Mücrim talebeniz
Ali

1 “Allah'tan başka ilâh yoktur.” (Sâffât sûresi, 37/35; Muhammed sûresi, 47/19)

2 “Muhammed Allah'ın resûlüdür.” (Fetih sûresi, 48/29)

(Hulûsi'nin fıkrasıdır.)

Aziz, muhterem Üstadım Efendim Hazretleri,

Emirlerinize imtisâlen, uhrevî kardeşimiz Hüsrev Bey tarafından irsal buyurulan şâyân-ı hayret ve câ-yı dikkat, “Mühim Bir İhbar-ı Gaybî” ismini taşıyan çok kıymetli, manalı, ruhlı, sürûrlü, tesirli, lezzetli, hikmetli, nurlu emrini-zi bu hafta aldığımdan dolayı, Cenâb-ı Hak ve Feyyâz-ı Mutlak Hazretleri'ne hamd ve şükürler ve müşfik Üstadıma yüzümün karasına, kalbimin yarasına bakmayarak, dergâh-ı ilâhîye kapanıp dualar eylerim. Ve defaatle,

اللَّهُمَّ حَصِّلْ مَرَادَنَا وَمَقْصُودَ أَسْتَاذِنَا سَعِيدِ التُّورِسِيِّ بِحُزْمَةِ حَبِيبِكَ مُحَمَّدِ النَّبِيِّ الْأَمِينِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ، آمِينَ¹

dedim.

Gavs-ı Azam Şâh-ı Geylânî (*quddise sirruhu'l-âlî*) Hazretlerinin eserlerindeki gaybî ve mânevî ihbar, bu biçâreyi öyle bir hâle getirdi ki, tariften âcizim. Ruhaniyetlerindeki celâlet ve azamet karşısında avuç içinde sıkılan bir top hamur ne hâle girerse, bu biçâre de öyle oldum. Bir şey düşünemez, sersem, âdeta meyyit-i müteharrik bir hâle geldim. Günlerden beri zihnim ve bütün havâssım, hemen tamamen bu harika eserle meşgul. Bu hâlette iken, istidadımın fevkinde şöyle birkaç beyit kalbime ve kalemime geldi. Kaidesine uygun olarak düzeltemedim. Müşfik Üstadımın aflarına istinaden yazıyorum. Tashihi, Üstadıma ve hablullaha yapışan kardeşlerime bırakıyorum.

Hulûsi bak gaybî ihbarnameye,
Gör Üstadım neler izhar eylemiş...

Kitab-ı Sinan'dan edip tefe'ül,
Hakk'a ki keramet ibrâz eylemiş...

“Ümmî Alîm”le²(Hâşiye) “Sinan-ı Ümmî”de,
Hesâb-ı ebcedle var mutabakat...

Görünür bakılınca bu tarikle,
Esmâ-yı Üstadla tam münasebet...

¹ Allah'ım, Nebiyi-i Ümmî olan Habibin Muhammed'in (*aleyfissalâtü vesselâm*) hürmetine, arzumuzu ve üstadımız Said Nursî'nin maksudunu gerçekleştir.

² (Hâşiye) (Ümmî ey Alîm) tarzında okunduğuna göre.

Hakkıyla hâdimü'l-Kur'ân'dır Üstad,
İspata kâfidir bu muvafakat...

Hayret-bahş esrara vakıftır bu zat,
İhvâna deriz haber-i beşâret...

Sekiz yüz sene evvelinden görmüş,
Hâdimü'l-Furkan Bediüzzaman'ı...

Habib-i Hudâ hem de Gavs-ı Âzam,
Sultan-ı evliya Şâh-ı Geylânî...

Büyük bir hüsn-ü zan eyle, Üstadım
Seni Kur'ân hâdimi eder add...

Kapan secde-i şükre, de, Hulûsi:

إِلٰهِي أَنْتَ رَبِّي وَأَنَا الْعَبْدُ¹

Bu âciz kulunu muvaffak eyle,
Hizmet-i Kur'ân'la şerefyâb eyle...

Hizbü'l-Kur'ân'dan ayırma tâ ebed,
Bu âsi kuluna merhamet eyle...

Üstadım Said Nursî'den ol râzı,

بِحُرْمَةِ حَبِيبِكَ الرَّاضِي الْمَرْضِي²

Evliya sultânı Abdülkadir'in,
Himmetin eksiltme bizden İlâhî...

İhbarname-i gaybın izhârının,
Gönül istedi yazmak tarihini...

Yüz bin hamd ü şükret Hakka, Hulûsi
Sana Üstaddır Molla Said Nursî...

Uhrevî kardeşiniz

Hulûsi

¹ Allah'im, Sen benim Rabbimsin; ben ise Senin bir kulunum.

² O Senden, Sen Ondan râzı olduğun Habîbinin hürmetine.

(Kalemi kerametli Mesud'un ehemmiyetli bir rüyasıdır.)

Âlicenap ve faziletmend Üstad-ı Muhteremim Efendim Hazretleri,

Tulûat olmadıkça, siz Üstadıma mektup yazmaya muktedir olamıyorum. Çünkü başlıca âmâlîm Nur'ların ikmali olduğundan ve yazdığım esnada bir an evvel bitirmek emeliyle seri bir surette yazdığım için, o Nur'lardan almış olduğum feyzi etraflıca anlatamayacağım için, mektup tasfirine cüret edemiyorum.

Hüsrev Efendinin nezdinizden müfarakatı günü, bendeniz ziyarete geliyordum. Bedre'nin civarında birbirimize tesadüf ettik. Geri dönmekliğimizi söylediler. Sabırsızca, esbabının neden münbais olduğunu sordum. Neticeyi anlattılar. Birlikte köye avdet ettik. Çok müteessir oldum. Meyusiyetimden iki gün dışarıya çıkamadım. Kalbimin teessürünü teskin için, Nur'ları yazmakla meşgul oldum.

Avdetimizin ikinci gününün gecesini, saat on buçuğa kadar yazıyla iştiligal ettim. Sahuru yedikten sonra meyusâne ve mükedderâne yattım. Gördüm ki, zat-ı Âlinizle birlikte Medine-i Münevvere'ye gitmişiz. Harem-i Şerif'in kapısından girince, makber-i saadet önümüzde görünüyordu. Makber-i saadetin içinde Peygamberimiz (*sallallâhu teâlâ aleyhi ve sellem*) Bâbü's-Selâm'a doğru müteveccih idiler. Ben der'akap koşmak istedim. Birlikte, ben sizin bir adım arkanızda olarak vardık. İmamın namazdan fariğ olduğunda nasıl yüzünü cemaate çevirir, bizim girdiğimiz tarafa doğru Zât-ı Risalet dönmüşler. Diz üstüne oturmuşlar ve biz de vardık. Zât-ı Âliniz hemen bir adım mesafeli olarak diz çöküp oturdunuz. Ben de sizin arkanızda diz çöküp oturdum. Siz Resûl-i Ekrem (*aleyhissalâtü vesselâm*) ile epey müddet görüştünüz. Dikkatli veçh-i saadete nazar ettiğimde, alnı veçh-i mübareki güneş gibi gayet parlak ve sair aksâmı buğday rengi, re'yül-ayn müşahede ettim. O esnâda mükâlemeniz neye müncer olduğunu anlayamadım. Tefsirini Üstad-ı Ekremime havale ediyorum. Yalnız kâsır fikrimle, sen ne oluyorsun, diye kalbimi teskin edebildim. Üstadım, şu zâlimlerin İslâmiyet'e karşı tecavüzlerini, kendi merciine ve şeriat sahibine şikâyet etti.

(Vezirzâde Küçük Mustafa'nın fıkrasıdır.)

Ey sevgili Üstadımız, ey nurların mazharı ve nâşiri,

Cenâb-ı Hak, sizi bu memlekete göndermiş, tâ ki dalâlete giden ruhlar, senin neşrettiğin Nur'larla kurtulsun. Cenâb-ı Hakk'a gece ve gündüz secde-i şükran etsek, bu nimetlerin şükürünü ödeyemeyeceğiz.

Ey Üstadım, ben ümmîyim. Sair kardeşlerim gibi mâlûmatlı değilim ki, Risale-i Nur'a karşı hissiyatımı dilimle ifade edeyim. Fakat, inşaallah, sadakatte ve muhabbette ve irtibat-ı ruhîde kardeşlerime yetişmeye çalışacağım. Uyanık âleminde ifade-i meram edemeyen dilime bedel, uyku âleminde ruhumun diliyle, mahiyetini anlamadığım ve size karşı merbutiyetime delâlet eden bir-iki vak'ayı arz edeceğim:

Birincisi: Bundan bir buçuk sene evvel, ticaret için, iki günlük mesafede olan bir köye gitmişim. O esnada dünyanın içyüzü bana göründü. Hem fâni, hem zindan hükmünde olduğundan, bir nefret geldi. Bana bu fâni dünyadan, bâki bir âleme yol gösterecek bir Üstad, Cenâb-ı Hak'tan istedim. Ve dedim ki: “Öyle bir Üstada rast gelsem, söz veriyorum ki, ona tam hizmetkâr olacağım.”

İşte, ben bu hâlde ve bu niyazda iken, o gece gayet şirin ve güzel, bilmediğim bir şehirde gayet güzel, dünyada misli bulunmaz ziyetli bir at üstünde, siz Üstadımı ona binmiş, garptan şarka doğru beş-altı metre yüksekte, şehrin üstünde uçarken selâmınıza durduk, selâmınızı aldık. O esnada uyandım, şehadet getirdim. Şükrettim ki, istediğim Üstadı bulacağım. İki ay sonra ziyaretinize geldim.

İkinci vakıa: Rüyada, bir şehirde gayet kesretli askerler ve cephaneye görüyorum. Biz de, güya o askerlerdeniz. Dedim: “Ya Rabbi, bu askerlerin kumandanı kimdir?” Niyaz ettiğim vakit, karşımızda yüksek bir saray zuhur etti. O sarayın içerisine girdim ki, kumandanı göreyim. Baktım ki, parlak bir çay akıyor. O çayı takip ettim. Baktım, şubelere ayrılıyor. Devam ettim. Tâ menbâna kadar gittim. O askerlerin kumandanı, o suların sahibini buldum. Yani Üstadımızı, iki adamla başında namaz kılariken gördüm. Ben de o sudan abdest aldım, namaza dahil oldum. Kalbimin hareketiyle, dilimin şehadetiyle uyandım. Cenâb-ı Hakk'a şükrettim ki Üstadımızı bize gösterdi.

Hizmetkâr ve talebeniz

Mustafa

(Hulûsi Bey'in fıkrasıdır.)

Bu hafta Otuz Birinci Mektub'un Yedinci Lem'asıyla Üçüncü Lem'asını, hazine-i Mektubat'a ilâve ve muhibbân ve müştâkana tilâvet eylemekle, vesâtat-ı âliyenizle, bir lütf-u azîm-i ilâhîye daha mazhar olduğumdan dolayı Kerîm, Rahîm, Bâkî-i Zülcelâl'e yüz binler hamd ve şükür eylemekte ve sevgili Üstadımı rızâ-yı Samedânisine ve vazife-i meşkûre-i mâneviyesinde devamlı, nüfuzlu, şümullü muvaffakiyetlere mazhar buyurmasına, abîdâne tazarru ve niyazlarda bulunmaktayım. Bu biçâre ve isyankârdan çok dua beklediğinizi emir buyuruyorsunuz. Ben o dergâh-ı âliye ancak bir nevi i'câzının izharına Fahru'l-âlemîn, Habîb-i Rabbü'l-âlemîn, Seyyidü'l-mürselîn (*sallallâhu teâlâ aleyhi ve sellem*) Efendimiz Hazretleri'nin en büyük mucizesi olan, tâ kıyâm-ı saate kadar hükmü ve i'câzı bâki olacağına iman ettiğim Kur'ân'ın nurları delâletiyle ve Üstadımın mübarek isimlerini, vesile-i kabul olmak üzere kullanarak iltica edebiliyorum. Hiç mümkün müdür ki, bu eşîşe yüzümü sürerken, "Ya Rab, Üstadım Said Nursî Hazretleri'nden razı ol, dâreyinde muratlarını hasıl kıl!" diye yalvarmayayım? Asla ve kat'â! Bu bir vazife olmakla beraber, kanaatçe İnşallah, vesile-i icabe-i duadır.

Aziz Üstad, sadîkınızın zayıf ruhu, bu fâni hayatta olduğu gibi, bâki ve sermedî hayatta da inşaallah ulvî ruhunuzun cenâh-ı şefkatinden ayrılmayacaktır, ayrılamayacaktır ve ayıramayacaklardır.

Evet, gayr-i kabil-i inkârdır ki bu fâni hayatın dağdağaları arasında, havâs ve letâif her zaman müştâkı buldukları münevver ve muhteşem aynaya bakamıyorlar. Fakat o meşgaleden ferâgat edildiği anda, yine Nur bütün haşmetiyle arz-ı dîdar ediyor. Bu zamanlarda hiç ayrılık hissetmiyorum. Hatta ihtilâf-ı mekânı da tesirsiz görüyorum. Yedinci ve Üçüncü Lem'aların bura postahanesine vürûdu, Ramazan'ın on birine tesadüf ediyor. Bir gün postada kalmasına karşılık tutulursa, her bir Lem'a, bu mübarek ayın başından onuna kadar birer gün almışlar ve **أَوَّلُهُ رَحْمَةٌ**¹ olan aşr-ı ulâ-yı Ramazanda mahall-i maksuda vâsil olmuşlardır. Müftülük ilânına göre tam onuncu gündedir. Dördüncü ve Sekizinci Lem'aları da bu mâh-ı gufrânın on dördüncü günü aldım. Posta bir gün evvel geldiğine ve bir gün de postada kalışına veya birinci makama sayılırsa, bu nurlu eser de, sanki Ramazan'ın her gününde

¹ "Evveli rahmet (olan Ramazan ayı)" İbni Huzeyme, *es-Sahih* 3/191; el-Beyhakî, *Şuabü'l-imân* 3/306; el-Hâris İbni Ebi Üsâme, *Müsnedü'l-Hâris* 1/412; ed-Deylemî, *el-Müsned* 1/38.

bir Lem'a alarak, yerini bulmakla, hem bu adetlerin boşuna konulmadığına, hem de ¹ **أَوْسَطُهُ مَعْفِرَةٌ** olan aşr-ı sâni-yi Ramazanda yazıldığı mahalle yetişeceğine sarahat derecesinde delâlet ediyor.

Şu saatte şuââtını gözüme sokan güneş gibi, bu kadar nurlu ve zâhir hakâiki, mahzâ bir inâyet-i ilâhî olarak bu biçâreye gösterilen bu mübarek eserlerden, bu Nur'ların bihavlillâh gurupsuz tulû ettikleri mahalle, Utarid ve Zühre gibi maddeten ve mânen yakın bulunan Hizbü'l-Kur'ân'a dahi hâfız, sadık, halis ve salih kardeşlerimin daha çok esrar anlayacaklarına şüphe etmiyorum.

Madem ki, merkez-i feyze en uzak bulunan âciz bir kardeşlerinin mübarek eserler hakkındaki duyguları, kendilerinin de lâyıklığı, manalı çok değerli ihtisaslarını beyana vesile oluyor. İnşaallah, bu hareketleri hizmet-i Kur'ân'dan mâdud olur. Âlî huzurunuzda kardeşlerimle biraz konuşmak istiyorum.

Kardeşlerim, bu biçârenin Nur'larla işigali üç devreye ayrılmıştır.

Birincisi: Üstad Hazretleriyle ilk teşerrüf etmek saadetine nail olduğumdan itibaren intişar etmiş olan eserleri, kendim için istinsah etmek.

İkincisi: Yine muhterem Üstadımın emirlerine imtisalen, Sözl'er'in, muhtelif tabaka-yı nâsa tesirleri ve kabil-i cerh, lâzımı't-tashih, mucib-i itiraz cihetleri olup olmadığı hakkında, kasır aklımla anlayabildiğim kadar ve kısa görüşümle seçebildiğim kadarını arz eylemek ve bütün fırsatlardan istifadeyle, din kardeşlerime faydalı olmak, onlara da bu Nur'ları göstermek, dikkat-i nazarlarını celb etmek, kalbî ve bâtinî yaralarına merhem eylemek emeliyle, ihtiyarsız ve mânevî bir tesir altında âsâr-ı Nur'u aşkla okumak.

Üçüncüsü: Yine aziz ve müşfik Üstadımın emirlerine mutâvaatla, bildiğinize veçhile her birisi bir türlü letâfet ve belâgat ve celâdetle ve çok kolaylıkla akıllara hayret verecek tarzda intişar etmekte olan nurlu âsâr hakkındaki ihtisaslarımı arz eylemek ve bizzat veya kardeşlerim namına, bazı Kur'ânî müşkilât ve tereddüdatı makam-ı feyze takdim ederek, bu tarikle hem müşkilin halline, hem de sâil ile birlikte, diğer kardeşlerin de istifadelerine âcizâne hizmet eylemek. Denizden katre mesabesindeki bu Kur'ânî hizmetten dolayı, bu biçâreye bir kıymet affetmeyiniz. Çünkü maalesef hiç liyakatım olmadığını ben çok iyi biliyorum. ² **لَا تَقْتُطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ** âyet-i celîlesi ümit vermemiş olsa, isyanımın nihayetsizliği karşısında çıldırmak işten bile değil.

1 "Ortası mağfîret (olan Ramazan ayı)" İbni Huzeyme, *es-Sahih* 3/191; el-Beyhakî, *Şuabü'l-imân* 3/306; el-Hâris İbni Ebî Üsâme, *Müsnedü'l-Hâris* 1/412; ed-Deylemî, *el-Müsned* 1/38.

2 "Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyiniz." (Zümer sûresi, 39/53)

Öyleyse, aziz kardeşlerim, bu zavallı kardeşinize hayır dua buyurmanızı bilhassa rica ediyorum. Kur'ân hesabına bakılırsa, o zaman belki bazı güzellikler görünebilir. Bu da, sevgili Üstadımızın buyurdıkları gibi, Kur'ân'ın güzellikleri ve menba-ı kevserden gelen Nur'ların latifliği bu hususu temin etmişlerdir. Hîn-i sabâvetimden beri, en ziyade menfûrum –felilâhilhamd– yalan söylemektir. Onun için hakikati ifade ettiğime emin olabilirsiniz ki, yukarıda arz ettiğim üç safhada ihtiyar ve tesadüf yoktur. Hâkim olan, bir dest-i gaybî ve kader-i ilâhîdir. Bunu hissediyordum. Kader-i ilâhîyi izaha lüzum yok. Dest-i gaybın da Gavs-ı Âzam Sultan-ı Evliya Bâzü'l-Eşheb, Seyyid Abdülkadir-i Geylânî (*Kudûsî sirruhü'l-âlî*) Hazretleri olduğunu son defa öğrenmiş olduk.

Fakat muhterem Üstadımın âli aflarına istinaden şunu ilâve edeyim ki, Gavs-ı Âzam Hazretleri'nin keramet-i gaybiyeleri, sarahaten Üstadımız Said Nursî Hazretleri'ni göstermektedir. Çocukluğundan beri harika tercüme-i hâli tetkik edilecek olursa görülür ki, bu zatın vücudu sırf Kur'ân ve iman hesabıdır. Ondandır ki, o harika hâlâta mazhar olmuş biz biçâreler, bu şem'in pervanesi oldukça, hizbü'l-Kur'ân namına Hazreti Gavs'ın himmet ve duasına ve cedd-i zîşânî Peygamberimiz (*sallallâhu teâlâ aleyhi ve sellâm*) Efendimiz Hazretleri'nin şefâatine, iltimasına ve nihayet Münzilü'l-Kur'ân'ın affına, himâyesine mazhar olacağımıza şüphe edilmemek lâzımdır.

Allahü Zülcelâl Hazretleri cümlemizi muhafaza buyursun, âmîn. Dâreynde bâis-i necâtımız olan bu hizmeti bilkülliye terk edecek olursak, o zaman helâkimiz muhakkaktır. Madem ki elimizde ma'fuv olduğumuza dair senedimiz yok. Bâis-i feyzimiz Üstadımız Hazretlerinin bizlere şefkatinden dolayı, keramet-i gaybiyeden haber verdikleri müjdelere, yalnız şevkimizi ve şükrümüzü arttırmaya vesile olmalı. İsimlerinin sarahaten zikredildiğini bildirmekle beraber, gösterdikleri âli ferâgat, cümlemiz için nazar-ı ibretle görülmesi ve cidden taklit olunmalıdır.

Yine emirlerindedir ki, bizler hizmetle muvazzafız, mükellefiz. Netice ile değil. Bu Nurlu hizmette bizleri birleştiren Allahü Zülcelâlden niyazım, haşirde de livâ-yı Muhammedî (*aleyhissalâtu vesselâm*) altında haşir ve cem olmaklığımızdır.

اللَّهُمَّ ﴿رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾¹

¹ “Ey Rabbimiz! Bu hizmetimizi kabul buyur! Her şeyi hakkıyla işiten ve bilen ancak sensin.” (Bakara sûresi, 2/127).

Müsaadenizle sadede geliyorum:

Otuz Birinci Mektub'un Yedinci Lem'asına esas olan üç âyet-i celilenin tefsiri harika bir tarzdadır. Bilhassa İkinci Vecihle Birinci Vechin ikinci ihbar-ı gaybî ciheti, işitilmemiş bir surettedir. Bu Mektub'un Üçüncü Lem'ası ki,

كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهٗ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ¹

âyetinin meâlini ifade eden ² يَا بَاقِي أَنْتَ الْبَاقِي cümlelerinin gösterdikleri iki hakikatten çok büyük feyiz aldım. Gariptir ki bu mübarek eser, ³ لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّؤْيَا بِالْحَقِّ³ âyet-i celilesiyle başlamakla, sanki bu fakirin gördüğü rüyaya bir işaret yapıyor ve diyor ki: Senin rüyanda gördüğün kamer, bu âyette bahis buyurulan rüyanın sahibi, İki Cihanın Fahri (*sallâllâhu teâlâ aleyhi ve sellem*) Hazretlerinin bir parmak işaretiyle ve izn-i Hak'la inşikak etmiştir. Şems onun hatırı için, On Dokuzuncu Mektup'ta beyan buyurulduğu üzere, bir saat hareketsiz görünmüştür, gibi mu'cizatını hatırlatarak, “Ey gafil, ittibâ-ı sünnet et!” diyor. Bu rüyayı nakleden mektubumda, Otuz Birinci Mektub'un Birinci ve İkinci Lem'alarıyla, Yirmi Dokuzuncu Mektubun Birinci Remzinin Birinci Makamından gelen feyiz neticesi, ihtiyarsız yaptığım tâbirin sonunda yazmış olduğum ⁴ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ⁴ âyet-i celilesinin bir nevi i'câzlı tefsirini beyan buyurmakla, mektubuma gayet latîf ve çok muhteşem bir cevap verilmiş oluyor. Otuz Birinci Mektub'un Dördüncü Lem'asının Birinci Makamı “Minhâcû's-Sünne” denmeye hakikaten lâyıktır.

Birinci nükte: Resûl-i Ekrem'in (*aleyhissalâtü vesselâm*) ümmetine şefkatinin derecesini ve bihakkın şefi'l-müznibîn olduğunu göstermekle beraber, Süleyman Efendi merhumun Mevlid-i şerifindeki,

Tıfl iken ol diler idi ümmetin,
Sen kocaldın, terk edersin sünnetin

vecizesini hatırlatmakta ve ol Hazrete ümmet olanlara, sünnetlerine riayet lüzumunu ehemmiyetle ders vermektedir.

¹ “O'nun vechi (Zâtı), hariç her şey yok olacaktır. Hüküm O'nundur ve hepiniz O'nun huzuruna götüreceksiniz.” (Kasas sûresi, 28/88)

² Ey Kendinden başka her şeyin fânî olduğu tek Bâkî!

³ “Gerçek şu ki Allah, Rasûl'ünün gördüğünü tasdik eder ve onu mutlaka gerçekleştirecektir.” (Fetih sûresi, 48/27)

⁴ “O'nun Vechi (Zâtı ve rızası) dışında her şey yok olup gitmeye mahkûmdur.” (Kasas sûresi, 28/88)

İkinci nükte: Cenâb-ı Peygamber (*sallâllâhu teâlâ aleyhi ve sellem*) Efendimiz Hazretleri'nin nesl-i mübareklerinin, ilâ yevmilkıyâm Hz. Hasan ve Hüseyin'den (*radıyallâhu teâlâ anhumâ*) geleceklerini ve istikbalde çok mübarek zevâtın da bu meyanda zuhur edeceklerini nazar-ı nübüvvetle gördükleri için, bu iki hafidine bütün o nurlu zâtlar hesabına şefkat göstermesi öyle bir tariftir ki, beşerin düşünmesiyle yazılmasına imkân yoktur.

Üçüncü nükte: Nass-ı kat'î ile sabit¹ ve hadis-i nebeviyle müberhen² Âl-i Beyt'e muhabbete işaret etmekte, bu vazifeyi ifâya davet eylemektedir. Çünkü İslâmiyet bir vücutsa, bu vücudun belkemiği, muhakkak Âl-i Beyt ve başı her zaman Kitabullah'tır.

Dördüncü nükte: Şîaları ilzam edecek kadar kuvvetli bir derstir. Bu şü-mullü dersten gaye ne olduğu, sonunda mükemmelen icmal edilmiştir.

3 *وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا* emr-i celîline tevfiikan, bütün müminler tevhide çağırılmıştır.

Keramet-i Gavsıye'nin işârâtını teyid eden remizleri defaatle okudum. Bu müjdeler hamd ve şükrümü artırmıştır. Zenbilli Ali Efendinin hâle çok uygun olan fıkrası hoşuma gitti. Latîf tefe'ülünüz **4** *حَتَامُهُ مِسْكَ* kabîlinden olmuştur.

Evet, Kur'ânî bahçede her zaman başka renkte, başka letâfette, başka tesirde hakikî cennet çiçekleri açılıyor. Bu mezherenin bülbülünü ve onun gönülleri teshir eden nağmesini dinleyen, meşk eden yoldaşlarına, dâreyinde selâmet ve saadet ve muvaffakiyetler temenni ve niyaz eylerim.

Şairin zamana muvafık bir beyti:

Bir mevsim baharına geldik ki âlemin,
Bülbül hâmûş, havz tehî, gülistan da harap

Ben de derim:

Öyle bir bid'alar devrindeyiz ki İslâm'ın,
Bir bülbülü, bir gülistanı kalmış Kur'ân'ın.

Keramet-i Gavsıye'yi henüz kimseye okuyamadım. İçinde bu bîçâreden

¹ Bkz.: Şûrâ sûresi, 42/23.

² Bkz.: "Size iki şey bırakıyorum. Onlara temessük etseniz, necat bulursunuz: Biri Kitabullah, biri Âl-i Beyt'im." (Tirmizî, *menâkıb* 31; Ahmed İbni Hanbel, *el-Müsned* 3/14, 17, 26, 59, 5/181)

³ "Hepiniz toptan, Allah'ın ipine (dinine) sımsıkı sarılın, bölünüp ayrılmayın." (Âl-i İmran sûresi, 3/103)

⁴ "Hitamı misktir, içildiğinde sonu mis gibi kokar." (Mutaffifin sûresi, 83/26)

bahsedilişi, okumak hususunu düşündürüyor. Mübarek Ramazan¹(Hâşiye) bir an evvel bu isyankârların kadir-nâşinasların elinden yakayı kurtarmaya çalışır vaziyette, süratle elimizden gitmektedir. İmam Ömer Efendi geçen sene, “Ramazanın Hikmetleri” eserinin Ramazan ayı geçtikten sonra gelişinden, benim gibi müteessir olmuştu. Bu Ramazanın birinci Cuma hutbesinde, ben de hazır olduğum hâlde, yüzlerce cemaate, bu nurlu hikmetlerden birkaçını hemen aynen okudu. Bu anda bu fakirde husule gelen şükür hislerini tarif edemeyeceğim. ² **الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي**

Hulûsi

≈ 181 ≈

(Ahmed Hüsrev'in fıkrasıdır.)

Sevgili Üstadım,

Bu fakir talebenize teselli veren mektubunuzu aldım ve ba'de't-takbil okudum. Ruhumda hasıl olan mânevî yaraların ıztıraplarıyla çok müteallim olurdum. Her şeyden ziyade hürmet ettiğiniz ve ehemmiyeti dolayısıyla pek fazla itina ettiğiniz şeâir-i diniyemize ve sizi severek, hâhişle, fisebîlillâh emirlerinize itaat ederek size koşan talebelerimize sed çekmek suretiyle yapılan denâete ruhum sabredemiyordu. Bir an evvel Hâlık'ına ulaşmak isteyen ruhumda, azîm bir galeyân hissediyordum. Diğer taraftan da sizden mâlûmat alamadığım için, ıztırapların altında fevkalhad eziliyordum. Zâlimlerin kahrını için dergâh-ı ilâhîye iltica etmekle tesellî bulmak isterken, işte bu mektubunuz, kaza ve kadere razı olmak suretiyle tesellî ihsan ediyordu. Ben de **سَمِعْنَا** ³ **وَأَطَعْنَا** diyerek kahr talebinde bulunmayı bırakıyorum.

Ey sevgili ve müşfik Üstadım, her an duanıza muhtaç talebeniz, kendi hesabıma düşünürsem, ruhen bir parça istirahat ediyorum. Fakat Üstadım ve kardeşlerim hesabına düşünürsem, ıztırabım, yeisim birden bine çıkıyor, ruhum feverân ediyor, yine Cenâb-ı Hak hesabına, itaat etmek istemiyor.

Aziz Üstad, âlem-i İslâm'a indirilen o azîm darbeler, âlem-i İslâm hesabına sizin omuzlarınıza isabet ettiğini biliyorum. Böyle olmakla beraber, ulvî ruhunuz, âli hamiyetiniz, hadden efzûn sabrınız, daha pekçok ve pek güzel

1 (Hâşiye) Gariptir ki Hulûsi'nin bu sözünü belki yirmi defa tekrar etmişim. Süleyman gibi dostlar şahittirler. Demek bir hakikat var ki ikimizi böyle söyletmiş.

Said

2 Allah'a hamdolsun; bu Rabbimin ihsanıdır.

3 “İşittik ve itaat ettik ...” (Bakara sûresi, 2/285).

hasletleriniz üzerinde en bâriz izleri gözükken şefkatiniz, zâlimler hakkında da hayır dua etmek oluyor.

Talebeniz
Ahmed Hüsrev

≈ 182 ≈

(Babacan Mehmed Ali'nin fıkrasıdır.)

Cenâb-ı Vâcibü'l-vücûd ve Tekaddes Hazretleri'nin, Cibrîl-i Emîn vasıtasıyla, Âhırzaman Nebîsi Peygamberimiz (*aleyhissalâtu vesselâm*) Efendimiz'e gönderilen ve bugüne kadar muhafaza edilen Kur'ân-ı Hakîm'i hakikatiyle ve hak sözlerle, Hakk'ın yaratmış olduğu kullarına tercümanlık eden ve Hakk'ın rızası için gece ve gündüz dua eden, hakikî saidden bir muhabbetname aldım ki, o da Üstadım Efendimin mektubudur.

Ciddî ve samimî dostumuz ve kardeşimiz bulunan Âsım Bey'e vardığımda müjdeledi. Beş dakika kadar görüştüm. Ve göndermiş olduğunuz emanetleri alırken öyle sevindik ki bülbülün gül dalında seher vaktinde aşkından, ağzından çıkarmış olduğu nağmeler gibi işittik. Onun için birbirimizle ne konuştuğumuzu bilemedik. Bildiğim şu kadar ki: Yalnız ayrılırken, çok şükür Cenâb-ı Allah'a, böyle envâr-ı Kur'âniye'yi neşreden bir Üstadımız varken, hiçbir vakit saadetimizden mahrum kalmayız diye bildik.

Babacan

≈ 183 ≈

(Zeki Zekâi'nin fıkrasıdır.)

Aziz ve sevgili Üstadım,

Üç haftaya yakın bir zaman oluyor ki size mektup yazamadım. Her zaman olduğu gibi, şu günlerde dairede vazifenin çokluğu dolayısıyla, pek kıymetli olan uhrevî vazifelerim geri kalıyor ve bu cihetle teessürüm kâfi gelmiyormuş gibi, bu hafta içinde işittiğim pek acı, elîm bir haber, bir sâika gibi beni beynimden vurdu. İşittim ki Üstadım yılanların hücumuna mâruz kalmış.

Ah, Üstadım, vakit vakit tehacümlerine, taarruzlarına mâruz kaldığımız bu menhus hainlerin zulmünden ne zaman âzade kalacağız? Bu mülhid mütecevizler, haddini tecavüz etmeye başladılar. Artık tecavüzün bu derecesi fazladır. Bu itibarla, muazzam bir bârika-yı hakikatin zuhuru yaklaştığı iman ve itikadı, bizi teselli ediyor. Ne zaman ki, tahribat ve istibdad haddini aştı,

uçurum kendini gösteriyor. “Büyük felâketler, güler yüzlü intibahlar doğurur.” derler ki pek musîb bir söz. Herhangi bir hükümet zulmü ve istibdadı arttırdı; mazlum milletler istiklâlini kazanıyor. Şu asırda dinsizlik ve tahribat fazlaladı. İnşallah, mazlum ve mâsum ehl-i imanın yüzü gülecek. Parlak bir hakikat güneşi tulû edecek.

Aziz Üstadım, nâkıs kalemim, âciz lisânım, hissiyatıma tercüman olamıyor. Her dindaş gibi, benim de kalbim aziz imanımın aşkıyla çarpıyor. Hamdolsun, damarlarımızda dolaşan kan, binler senelik ehl-i hak ve imandan, irsen intikal etmiş bir mayadır.

Sevgili Üstadım, öyle anlar geliyor ki hayat çok alçalıyor. Biz insanlar o derece eğilmek mecburiyetinde kalıyoruz. Bu fikrimle, nefsim hesabına bir hisse-i gurur aramıyorum. Menhus ve mülevves ellerin temiz bileklerimiz sıkması, sabır taşını çatlatacak kadar müellim bir hâl değil midir? Tahribatın en müthiş zamanında hastalanan insanıyeti mânevî ilâçlarla tedavi etmeye çalışırken, bize musallat olan hâinlere mukabele etmek, acaba zavallı bir milletin sürükleneceği uçuruma sed çekmek için, çekilecek mezahim ve meşâk, hayatın ind-i ilâhîde makbuliyeti için sabretmek, son dereceye kadar tahammül etmek... bu fikir fakirin hayli düşüncesi neticesi bulabildiği bir hakikat.

Sevgili Üstadım, şu günleri, düşünceler ve elemeler içerisinde geçiriyorum. Hâdiseyi birkaç ağızdan birbirini tutmayan rivayetler gibi, dallı budaklı olarak işittim. Bendenize hâdisenin cereyanı hakkında lütfen bir haber veriniz. İnsan cünun getirecek!

Sevgili Hocam, siz herkes için, beşeriyet için, zararlı olan tahribat ve âfâtın önünü almak için, gece gündüz çalışınız, kendinizi tehlikeye atın da, acı acı tahkirata mâruz kalın! Hayır, aziz Üstadım, hayır! Yüce dâhi, hayır! Sizin nasi-biniz bu değil. Size verilecek mükâfat bu olamaz. Bu hâletler, olsa olsa üç-beş dinsizin ve birtakım cehennem yolcularının çılgınlığıdır. Bu hâle sabretmek ve ehemmiyet vermemekle, pek yüce mükâfatlara mazhariyetler kesbediyorsunuz. Siz asla ve kat’â müteessir olmayın. Ne kadar vahşiyâne ve zâlimâne olursa da dönüp arkanıza bakmayın. Size açılan mânevî âlemlerin kapılarına doğru ilerleyin. Yürüyün, yürüyün, tâ nâmütenâhi yürüyün. Gittiğiniz yerlerde, uzaklaştığınız âlemlerde bizim gibi yaralı, âciz, zayıf, pür-kusur, kemter bâcâreler için de, müebbed bir istirahat ve saadet yatağını hazırlayın.

~ 184 ~

(Zekâî'nin fıkrasıdır.)

Kalbim derin bir ihtiyaç ve iştiyak içinde, şu mübarek günlerde, Üstadımın ziyaretini arzu ediyor. Nasıl ki yaz günlerinin sıcak demlerinde bilumum nebatat, yağmura ihtiyaç hissederse, Zekâî de Üstadımın nasihatlerine ve telkinlerine öylece müştak ve muhtaçtır.

Üstadım, eyyâm-ı mübareke pek çabuk gelip geçti. Benim gibi mânevî yaralılarından mecruh bîçâreler, böyle mübarek günlerde, elbette kusurlarının affını ve meşru emellerinin husulünü, Hallâk-ı Âlem'den temenni ve niyaz etmişlerdir. Cenâb-ı Allah, mâh-ı gufrânın kudsiyeti hürmetine, kusurlarımızı af ve mağfiret eylesin, âmîn...

Sevgili Üstadım, bu defa üç gün izinle Atabey'e gidip, ebeveynimi ve âhiret dostlarımızı ziyaret ettim.

Ah, Üstadım, bazen zâhirî hadisat insanı çok düşündürüyor. Gayr-i ihtiyarî, ruhu garip ve rikkatle karışık bir ıztıraba düşürüyor. Bu anlarda, hayatın kararsızlıklarından mütevellit yeis, bizi müteessir ediyor. Şefkat ve merhame-te hasret çekiyoruz.

Üstadım, öyle zannediyorum ki âcizleri, hayatın ihtilâta mecbur eden ahvâlinden uzaklaşamadıkça, kalbim ârâm-gâh-ı lezzetinde tam bir sükûnu bulamayacak. İnşallah, duanızın himmetiyle, o anlara da selâmetle vâsıl olacağım. Bu hissiyatımı izah etmek, anlaşılmış bir ruh için zaid değil midir?

Aziz Üstadım, emsal-i kesiresiyle Üstadımızın riyaseti altında müşerref olmaklığımızı dilediğim İd-i Fıtrınızı tebrik vesilesiyle, takdim-i ihtirâmât eyler, muhterem ellerinizden ve ayaklarınızdan öperim, sevgili Üstadım.

Günahkâr talebeniz

Zekâî

~ 185 ~

(Âhiret hemşirelerimden Müzeyyene'nin fıkrasıdır.)

Sevgili Üstadım,

İki aya yakın zamandan beri, gelen âhiret kardeşlerle selâmınızı alıyorsam da benim gibi âcize bu talebenin, sizin her vakit nurlu nasihatlerinizi dinlemeye ihtiyacı olduğundan dolayı, haftaları bütün mahzuniyetle

geçiriyorum. Evet, zaman oluyor ki gözlerimden dökülen yaşları, nurlu risaleleri okumakla teskin ediyorum. Zaman oluyor, kalbim mütemadiyen ağlıyor. Hele şu mübarek Ramazan, birkaç müfsidin kalbimize saldığı hançerin acısını kalben, bütün gün için için ağlamakla geçiriyoruz.

Nihayet, aldığım bir haber üzerine, yine eskisi gibi âhret kardeşlerimizin, sizi ziyaret etmekten mahrum olmadıklarından memnun oldum. Yalnız mübarek ibadethanenin ve bütün ehl-i iştıyakın sizin duanızdan mahrum kaldığına çok acıyorum. Hattımın noksanlığı ve zayıflığı dolayısıyla risaleleri yazamadığımdan beni affediniz. “Şu zamanlarda dünyayı sevmez olduğumuz hâlde, kurtulamadığımızı çok müteessirim. Issız sahralar, susuz çöller, kimse-siz yerler ruhumuzun meskeni oluyor. Hayalen oralarda dolaşıyoruz. Evet, bir şey arıyoruz. Heyhât!.. Aradığımız gün hem çok uzak, hem çok yakın görölüyor. Daha ne kadar bu hâl içerisinde çırpınacağız?” diye feryad eden kardeşlerimizin hissiyatına bu âcize, bu fakire iştirak ediyorum.

Âcize talebeniz
Müzeyyene

~ 186 ~

(Ahmed Hüsrev'in fıkrasıdır.)

Senelerden beri zâlimlerin pençe-i zulmünde inleyen bu biçâre müslüman kardeşlerinize geçirmekte olduğunuz bu mübarek bayramın belki dokuzuncusunu hücre köşelerinde, dostlarınızdan uzak, akraba ve taallûkatınızdan mahrum bir vaziyette, teâlî ve terakkisi için çalıştığınız cemiyet-i İslâmiye arasından uzaklaştırıldığınız bir hâlde geçireceğinizi hatırladıkça yüreğim parçalanıyor, ruhum azîm bir elemle yanıyor, gözlerimden yaşlar dökölüyor. Kalbimden yükselip gelen bir ses, “Ağla, hem çok ağla! Belki rahmet-i ilâhiyenin nüzûlü ve âlem-i İslâm'ın saadet ve selâmeti için ağlayanlarla beraber ağla.” diyor.

Bu anda kalb gözüm, bu hüznü iştirak ederek, Dicle ve Fırat ve Nil-i Mübarek gibi âlem-i gayb vâdilerinde sular akıtarak ağlıyor.

Ah, sevgili Üstadım, ehl-i gaflet gülerken, ehl-i ilhad nefsî müştehiyatları arkasında koşarken, biz ne acı hayatlarla karşılaşılıyor! Ah, sevgili Üstadım! Cenâb-ı Hak bize saadet vermeyecek mi? Acaba bugün daha çok uzayacak mı? İhtiyarsız kendime sorduğum bu suâllere yine kendim cevap verirken,

teennî ve sabır tavsiye ediyorum. Ve sırr-ı ¹﴿إِنَّا أَعْطَيْنَا﴾² tebşirâtıyla müteselli oluyorum.

Ey kıymettar Üstadım, sizin hüznünüze, huzurunuzda olduğum hâlde iştirakimi istiyordum. Öyle hissediyorum ki ruhen hiç de uzak değilim. Bazen kendimi unutuyorum. Güya kanatsız tayeran ediyor, koca çınar ağacının arasından girerek meclisinize dahil oluyorum.

Sevgili Üstadım, Hâlıkımdan ebediyen razı olmuşum. O da sizden ebediyen razı olsun. Maalesef ziyaretinizle müşerref olamıyorum. Buna bedel Bekir Bey'le takdim ettiğim ve arzu edilen şekilde yazamadığım İ'câz-ı Kur'ân'ın sayfalarını açtıkça, hakîr talebenizin her sayfaya mukabil ellerinizden öpmekte olduğumu kabul buyurmanızı istirhamla, sıhhat ve selâmet ve muvaffakiyetiniz için dua ederek, el ve ayaklarınızdan öperim, efendim hazretleri.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي²

Talebeniz

Ahmed Hüsrev

≈ 187 ≈

(Sabri Efendinin fıkrasıdır.)

Dün Eğirdir'e gittim. Hulûsi Bey'in ihlâslı ve sadakatli mektubunu getirdim. Nuranî kalb ve ruhtan cûş eden şu mektubun muhteviyat ve münderecatını bu fakir de tekrar ederim. Kendi hesabıma takdim ediyorum. O muhterem kardeşime bedel fakire, madem ki Üstad-ı Muhteremim, Sâni-i Hulûsi ismini vermiş. O hâlis imza sahibinin halfinde bu fakir de görünse, ifâdâtına iştirak etse, irsiyet-i mânevîyesi daha iyi sâbit ve zâhir olur, emel-i âcizanesini esas gaye ve maksat bildim, efendim.

Âciz talebeniz

Sabri

≈ 188 ≈

(Aydın'lı İsmail'in fıkrasıdır.)

Sizin tatlı Sözlerinizi yazmaya başladım ve yazmaya doyamıyorum. Ve sizin tatlı Sözlerinizi yazmaya başladığım anda, ruhumda bir ferahlık

¹ "Hiç şüphesiz (sana bol ve kesilmez hayır) verdik." (Kevser sûresi, 108/1)

² Kendinden başka her şeyin fâni olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

hissediyorum. Aynı zamanda sizi hiçbir türlü unutamıyorum. Ve daima sizin mektubunuzu yazmak istiyorum.

Talebeniz
İsmail

≈ 189 ≈

(Aydın'da Doktor Şevket'in fıkrasıdır.)

Üstad-ı âzamım Efendim,

Nuranî ve çok kıymetli eserlerinizi okuduk, nurlu ve feyizli eserlerinizin tesiriyle parlayan kasvetli kalblerimizle, siz Üstadımıza ebediyen minnettar ve medyun-u şükran bulunduğumuz gibi, Risaleler'i bizlere okutturmaya ve yazdırmaya sebep olan, Hâfız Zühdü Efendi kardeşimizi de, daima hayırla yâd etmekten kendimizi alamıyoruz. Kendilerine fiyat takdir edilemeyecek derecede kıymete mâlik bulunan muhterem Risalelerinizi yazıp ikmal etmemize, Cenâb-ı Hakk'ın bizi muvaffak kılması için, Üstad-ı Ekremimizin dua ve himmetlerine muhtaç bulunuyoruz.

Talebeniz
Doktor Şevket

≈ 190 ≈

(Ahmed Hüsrev'in fıkrasıdır.)

Sevgili müşfik Üstadım Efendim Hazretleri,

Arz-ı hürmet ve iştiyakla el ve ayaklarınızdan öperim. Hulûsi Bey'in suâllerine verilen cevaplara ait cihandeğer kıymetli, nurlu, feyizli sözlerinizi iki gün evvel aldım. Suâllerin cevapları o kadar latîf idi ki ne okumaya doyabildim ve ne de idrâkim kadar olsun hakkıyla kavrayabildim.

Muhyiddin-i Arabî Hazretleri'nin makbûlünden olduğu hâlde, hatasının ve her kitabında mühdî olamamasının esbabı, o kadar amîk bir şekilde ve o derece ince bir tarzda izah buyuruluyor ki bu âli dersinizi sair kardeşlerimle beraber okudum. Dedim: "Aziz kardeşlerim, bu âli dersten istifade ediyor, mühim bir şey anlıyorum; fakat zübde edemiyorum, zihnimde toparlayamıyorum. Siz ne dersiniz?"

Hâzırûn, dersimizin yüksekliğine işaret ederek, İslâmiyet'in ardı ve arkası kesilmeyen hücumlara mâruz kaldığı bir zamanda, bu nurlu eserlere

kavuştuğumuzdan dolayı, binler teşekkür ettik. Bilhassa doktora verilen son cevap hâşiyesinin letâfeti, yüzümüzde âsârını göstermişti.

Bir taraftan hınzır etinin hurmeti esbâbı, iletı, gayet güzel bir surette izah edilmiş, diğer taraftan da âli müfekkirenizden parlayan nurlarla, hem de pek yakında dünyanın ufuklarında İslâmiyet'in güneşinin parlayacağına işaret buyuruyorsunuz. Cenâb-ı Hak sizden hadsiz, hesapsız razı olsun.

Sevgili Üstadım, âciz talebeniz, bu acziyle mânevî himmetinize iltica ediyorum. Ve öyle ümit ediyorum ki Hallâk-ı Kerîm'im beni ihtiyarım olmayarak istihdam ettiği bu vâdide, duanız himmetiyle, inşaallah bir idrak ve bir kabiliyet ihsan buyuracaktır.

Hakir talebeniz
Ahmed Hüsrev

≈ 191 ≈

(Said'in bir fıkrasıdır.)

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ³

Aziz, sıddık, fedakâr ve vefâdâr kardeşim Kürt Bekir Bey,

Maatteessüf, bilmeceburiye nâhoş ve mâlâyâni sayılacak bir bahis söyleyeceğim. Fakat bu bahsim, hakikî hamiyet-perver Türkçülere karşı değil, belki frengilik hesabına sahtekâr bir surette Türkçülüğü kendine perde eden mütecavizlere karşı söylüyorum. Şöyle ki:

Mülhid münafıkların en son ve alçakça ve vicdansızca aleyhimizde istimal ettikleri bir silâhı şudur ki, diyorlar: “Said Kürt'tür; bir Kürd'ün arkasında bu kadar koşmak hamiyet-i milliyeye yakışmaz.” Ben bu münafıkların vicdansızca desiselerine karşı değil, belki safdillerin temiz kalbleri bunların sözleriyle bulanmamak için diyorum ki:

Evet, ben başka memlekette dünyaya gelmişim. Fakat Cenâb-ı Hak beni bu memleketin evlâdına hizmetkâr etmiş ki dokuz sene mütemediyen bu

1 Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

2 “Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın.” (İsrâ sûresi, 17/44)

3 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

memleketteki milletin ondan dokuz kısmının saadetine kendi dilleriyle hizmet ettiğim, bu havalideki insanlara mâlûmdur.

Hem ben bu memlekette Hulûsi, Sabri, Hâfız Ali, Hüsrev, Refet, Âsım, Mustafa Çavuş, Süleyman, Lütfü, Rüşdü, Mustafa, Zekâi, Abdullah gibi yirmi-otuz müslüman Türk gençlerini âdeta yirmi-otuz bin milletdaşlarıma tercih ettiğimi ve onları o otuz bin adam yerine kabul ettiğimi, bu dokuz senedeki Türkçe âsâr ile ve hizmetle göstermişim.

Evet, ben bin gafil ve âmî Kürd'ü, bir Türk olan Hulûsi'ye karşı tutmadığımı ve bin cahil Kürd'ü, birer Türk olan Âsım ve Refet'e mukabil görmediğimi ve bir genç olan Hüsrev'i bin âmî Kürt'le değişmediğimi ehl-i dikkat ve benim ahvâlime muttali olanlar tasdik ettikleri hâlde, frengîlik namına ve ilhad hesabına, Türkçülük perdesi altında, sahtekâr bir milliyet-perverlik suretinde ve hodfuruşluk cihetinde bana tecavüz edenler ve Türk milletini ve milliyetini zehirleyen mülhidler bilsinler ki ben millet-i İslâmiye'nin en mühim ve mücahid ve muazzam bir ordusu olan Türk milletine binler Türk kadar hizmet ettiğimi binler Türk şahittirler. İşte bana Kürt diyen ve ittiham eden, zâhir hamiyet-perverlik gösteren sahtekârlar, bu millete ne gibi hizmet ettiklerini gösterebilirler.

Bu firavuncukların enâniyetini kabartan mahviyetkârâne söz söylemek câiz olmadığından, bilmeceburiye o mütekebbirlere karşı izzet-i ilmiyeyi muhafaza etmek için, söylenmeyecek ve izharı münasip olmayan uhrevî hizmetlerimi Cenâb-ı Hakk'ın affına güvenerek izhar ettim.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Said Nursî

≈ 192 ≈

(Zekâi'nin fıkrasıdır.)

Aziz Üstadım,

Bu elim hâdisat hususunda sabır ve tevekkülden bahsetmek, bilirim ki, zaidir. Esasen bizim gibi hayatın cüz'î ıztırabından ah ü enîn eden kemterlere, sabır ve tevekkül gibi define-i saadet ve necâtın kıymetini siz öğrettiniz. Hamdolsun, günden güne bu kelimelerin mefhumunu daha iyi kavıyoruz ve takdir edebiliyoruz. İlk zamanlarda, yani Nur'lara çok uzak olduğumuz gaflet

¹ Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

zamanları, hayatta, hâdisatta, her şeyde sabır ve tevekkül bizlere zâhiren acı ve kabil-i hazım değil gibi geliyordu, öyle görüyorduk. Fakat bu hususatı bi-hakkın telkin ve tenvir buyuran Üstadımızın irşadı, bizim nazarımızda sathî ve zâhirî şeyleri silmektedir. Bu fakirin ve günahkârın en ziyade medar-ı sürûru olan bir şey varsa, o da ancak akıl ve fikir ve bahr-i muhit-i kebirden bir katre nisbetinde kalb gözüyle hakikî nurları görüp muvakkat bir an ve zaman için mütelezziz olmasıdır.

Sevgili Üstadım, hamd olsun, kardeşlerimiz fikren ve ruhen hâl-i terakidedirler. İnşallah, mânen ve nazar-ı ilâhîde de terakki ediyorlar. Yirmi Yedinci Mektup gittikçe coşan berrak bir şelâle gibi çağlamaktadır. Yegâne arzum ve emelim, tarîk-i selâmet salıklarının kesretini ve elimizdeki mecmuayı hakâikin daha çok kıymetli ve temiz ellerde dolaştığını görmektir. İnşallah, zaman bu mukteza-yı hak ve hakikati icra edecektir. Âcizleri, bu ümit ve intizarla hayırlı âkıbeti Cenâb-ı Hak'tan temenni ediyor. Ve şimdilik gayûr, sadık, müttakî ağabeylerim ve kardeşlerimin meziyetleriyle ve temiz kalbleriyle ve hüsn-ü niyetleriyle iftihar ediyorum. Nur'larla, projektörlerle, semavî yıldızlarla ezeli bir iman gibi mânevî topraklarla mücehhez olan sefine-i mâneviyemizin şu zamanın dalgalarından, kasırgalarından âzâde kalmasını Cenâb-ı Hallâk-ı Âlem'den yalvarırken, müteveccih olduğumuz, hilkat-i âlemlere bâis ve bâdî olan iki cihan serveri, âcizlerin senedi Cenâb-ı Peygamber (*aleyhissalâtü vesselâm*) Efendimiz'in ve etbâi ezvacının sefinemizin erkân ve etbâıyla müttetik olduğu ümit ve imanını besliyorum. Âcizleri ise, mânen her an zarar ve ziyan içinde bir taraftan ıslah-ı hâl edememiş, hasara uğrayan mukaddes bilgilerin tashih ve takviyesine muhtaç, diğer taraftan nefsin hücumuna mâruz ve huzuzatına müptelâ, öbür taraftan günahlarına mukabil olmayan cüz'î bir ubûdiyetin saadet-i ebediyeyi bihakkın temine kâfi gelemeyeceğinden korkup kusurlarının cezasının tahayyülünden an bean müzmahilim. Bizler kendi ubûdiyetimiz ve bu nâkis hizmetimizle bize delil, bir mürşid ve bir şefi olmadıkça saadet-i ebediyeye vâsıl olmak ne kadar uzak! Heyhât, hayat-ı dünyeviye düm düz değil. Hissiyat-ı beşeriye tebeddüle pek müstaid.

Aziz Üstadım, madem ki bizi talebeliğimize ve kardeşliğimize, hatta kabul lâyık olmayan vatandaşlarımızı ve mecruhları huzurunuz ve arkadaşlığınıza kabul buyurdunuz. Ve bizim yaralarımıza devâ olacak semavî eczahane-i kudsiyeden ilâçları bize gösteriyor ve istimal ediyorsunuz. Lütfen şu âciz talebelerinizin feryatlarına acıyarak bir an evvel bizi tedavi edin de yaralarımız kabuklansın, kurusun. Ondan sonra esas mühim vazifelerimizi ifâ etmeye

başlayalım. Bizim yaralarımıza devâ olacak iksirler ve tiryaklar sizde mevcut iken şifâyı ve delâlet-i âliyelerini zât-ı fâzîlânelerinden umarız.

Sefine-i mâneviyenizin ilânat müvezzii talebeniz

Zekâi

﴿ 193 ﴾

(Galib'in Farisî fıkrası)

(Keramât-ı Gavsîye münasebetiyle yazmış.)

كَيْسَتُمْ مَنْ چُو يَكِي عَاجِزُو بِي تَابُ وَرَبُونُ
 اَزْ غَمِ فِرَقَتِ دِلْدَارِ بَسِي پُو يَنْدَمُ
 نَهْ يَكِي يَارِ مَوْافِقِ نَهْ يَكِي جَامِ سَكُونُ
 دَرِ سَرَمِ شَوْقِ جُنُونِ بُوْدُ شَبِّ وَرُوزِ فُرُونُ
 هِمَّتِ زُمْرَةِ مَرْدَانِ خُدا جِلْوَه نُمُونُ
 شُدَمِ الْحَاصِلِ اَزْ دَوْلَتِ وَ لُطْفِشِ مَأْمُونُ
 دِلِ بِيچارَه مَن شُد زَفِيوضِشِ مَمْنُونُ
 نُورِ حَقَّقِشْتِ هَمَانِ اَيْنِ نَهْ فِسانَه نَهْ فُسونُ
 پِشِشَانِ مَاضِي وَ اَتِي هَمَه يَكِ نَقْطَه نُونُ
 حَالُ وَ اَتِي هَمَه يَكِ شِيوه شَوْدُ كُفُّ وَ كُمُونُ
 زَانِ سَبَبِ نِهَانِ اَزْ دِلِ شانِ كُنْ فَيَكُونُ
 اَلْتُ وَ قُدْرَتِ حَقَّقَنْدُ مُكَمَّلِ مَوْزُونُ
 هَانِ دَرِ لَوْحِ زَبُورِ وَ صِفِ مَسِيحَا اَفْزُونُ
 اَيْنِ چه بِنِيشِ هَمَه اَزْ وَحِي خُدَايِ بِيچُونُ
 دَادَ اَزْ خَبَرِ اَتِي پَيَامِ مَقْرُونُ
 شَيْخِ اَكْبَرِ خَبَرِ مِصْرِي دِهْدُ اَمْرِ يَكُونُ
 مَن كَدَامَشِ بِشَمَارَمِ كِه زَاغَدَادِ فُرُونُ
 پِشِيانِ اَزْ پِسيانِ دَادَه نِشَانِ سَيَكُونُ
 غَوْثِ اَعْظَمِ قُطْبِ دَائِرَه كُنْ فَيَكُونُ
 هَزْ چه دِيدَسْتُ بَغْفَتَسْتُ بَيانِ مَسْنُونُ
 كَيْسَتُمْ مَنْ چُو يَكِي عَاجِزُو بِي تَابُ وَرَبُونُ
 اَزْ غَمِ فِرَقَتِ دِلْدَارِ بَسِي پُو يَنْدَمُ
 نَهْ يَكِي يَارِ مَوْافِقِ نَهْ يَكِي جَامِ سَكُونُ
 دَرِ سَرَمِ شَوْقِ جُنُونِ بُوْدُ شَبِّ وَرُوزِ فُرُونُ
 هِمَّتِ زُمْرَةِ مَرْدَانِ خُدا جِلْوَه نُمُونُ
 شُدَمِ الْحَاصِلِ اَزْ دَوْلَتِ وَ لُطْفِشِ مَأْمُونُ
 دِلِ بِيچارَه مَن شُد زَفِيوضِشِ مَمْنُونُ
 نُورِ حَقَّقِشْتِ هَمَانِ اَيْنِ نَهْ فِسانَه نَهْ فُسونُ
 پِشِشَانِ مَاضِي وَ اَتِي هَمَه يَكِ نَقْطَه نُونُ
 حَالُ وَ اَتِي هَمَه يَكِ شِيوه شَوْدُ كُفُّ وَ كُمُونُ
 زَانِ سَبَبِ نِهَانِ اَزْ دِلِ شانِ كُنْ فَيَكُونُ
 اَلْتُ وَ قُدْرَتِ حَقَّقَنْدُ مُكَمَّلِ مَوْزُونُ
 هَانِ دَرِ لَوْحِ زَبُورِ وَ صِفِ مَسِيحَا اَفْزُونُ
 اَيْنِ چه بِنِيشِ هَمَه اَزْ وَحِي خُدَايِ بِيچُونُ
 دَادَ اَزْ خَبَرِ اَتِي پَيَامِ مَقْرُونُ
 شَيْخِ اَكْبَرِ خَبَرِ مِصْرِي دِهْدُ اَمْرِ يَكُونُ
 مَن كَدَامَشِ بِشَمَارَمِ كِه زَاغَدَادِ فُرُونُ
 پِشِيانِ اَزْ پِسيانِ دَادَه نِشَانِ سَيَكُونُ
 غَوْثِ اَعْظَمِ قُطْبِ دَائِرَه كُنْ فَيَكُونُ
 هَزْ چه دِيدَسْتُ بَغْفَتَسْتُ بَيانِ مَسْنُونُ
 بَحْتِ نَاسازِ مَرَّاسازِي اِقْبَالَ رَسِيدُ
 نِيَسْتُ عَجَبِ خَاكِ سِيَه لَغَلِ شَوْدُ دَرِ پِشِشِ
 دَرِ زَمِينِ اَهْلِ حَقِّ اَنوَارِي تَجَلَّايِ خُدَاسْتِ
 اُنْچِه مَاضِيَسْتِ بِخَوَانْدِ بَدَلِ هَمِ چُو كِتَابِ
 دِلِ شانِ اَيْنَه اَيْتِ لَوْحِ مَحْفُوظِ
 اُنْچِه دِيدَنْدُو بَغُوِيَنْدُ خُدا اَمُورْدُ
 هَانِ دَرِ نُسَخَه تَوْرَاتِ ثَنَاءِ مَحْمُودِ
 وَ صِفِ اَصْحَابِ مُحَمَّدِ هَمَه دَرِ اِنْجِيلِيسْتِ
 باز دَرِ اَهْلِ وَايْتِ تُوْبِينِي اَيْنِ رازِ
 خَبَرِ كَلْسِنِي مِي دَادَ جَلالِ رُوْمِي
 اَحْمَدِ جَامِ دِهْدُ اَزْ اَحْمَدِ فارُوقِي خَبَرِ
 هَزِ يَكِي كُفْتَه خَبَرِ رَمَزُو اِشَارَتِ كَرْدَنْدُ
 باخْطُوضِ مَزْدِ خُدا حَضْرَتِ عَبْدِ الْقَادِرِ
 پَسِ اِشَارَتِ دِهْدُ اَزْ حَالَتِ اَتِي جِهَانِ

أَزْشَرُو فِتْنَةً نِگَهْبَانِ مُرِيدَمَ مَأْمُونُ
 بِنِگَرْدُ لِيكَ رُمُوزِ سُخْنَسِ تَابِكُونُ
 يَافَتَهُ أَزْ رَمَزِ أَوْ أَرْبَابِ يَقِينِ سَرْفُزُونُ
 زِشْرَارِ شُرُفْتِنَه شُدَه جَبِيحُونِ هَامُونُ
 عَرَضَهُ دِينِ زِمَزْدَانِ شُدَه خَالِي مَشْحُونُ
 مِي رَوْدُ رُودِ فِرَاتِ خَلْقِ هَمَه تَشْنَه نُمُونُ
 أَكْثَرِ خَلْقِ شُدَه حَالِ زَمَانَرَا مَفْتُونُ
 زَهْرِ حَنْدِ نَكُنْدِ بَلَكِه بِيگَرِيدِ مَجْنُونُ
 جَبْتَه بِيگَرِفْتِ خُوشَامَرُودِ سَعَادَتْمَقْرُونُ
 كِلْكَ أَوْزَمَرَه اِلْحَادِ هَمَه كَرْدَه زَبُونُ
 هَرْ كِه اَيْنِ نُورِ نَبِنْدِ شَوْدُ اِذْ عَانِشِ دُونُ
 تَا اَبْدِ اَزْ فَيِضِ عَيَانِشِ هَمَه جَانِ نُورِ عُيُونُ
 دَرْ حَقِ حَضْرَتِ اُسْتَادِ شَوْدُ اَصْلِ مَثُونُ
 نِعْمَ ذَا نَطَقِ كِه كَرْدَسْتِ سَعِيدِ سَعْدِ نُمُونُ
 حَقِ پَسَنْدَسْتِ شَوْدُ تَشْنَه فَيِضْشِ اَفْرُونُ
 بَادِ رَاضِي زِ سَعِيدِ ذَاتِ خُدَايِ بِيچُونُ
 بِيهْدُ حَضْرَتِ حَقِ نَسْتَه عَيْرِ مَمُونُ
 عَظَمَ اللهُ لَهُ الْاَجْرُ وَفَرْتَهُ عُيُونُ¹
 عَالِبُ

كُفْتِ دَرْ نَظْمِ تَجَلِي كِه شَوْمِ حِرْزِ مُرِيدِ
 كَرْدَه اَزْ فِتْنَه جَنْگِيَزُ وِ هَلَاكُو اِخْبَارِ
 خَبَرِ فِتْنَه اَيْنِ دَوْرِ زُنْطُقْشِ پَيْدَا
 فِتْنَه دَوْرِ كُنُونِ چُنْگِه زَحْدِ اَفْرُونَسْتِ
 اَهْلِ دَانِشِ هَمَه سَرْجَبِي قَبَا مِيكَرْدَنْدِ
 دِيْدَه دَهْرِ نَدِيدَسْتِ بَدِيْبِنِ دَعْدَعَه هِيچِ
 دَرْ هَمَه هِيچِ عَصْرِ فِتْنَه اَيْنِ دَوْرِ نَبُوْدِ
 مُلْحِدَانِ رُوْزِ سَبِّ اِيْجَادِ فِتْنِ مِي كَرْدَنْدِ
 بَزْ بَدِيْنِ فِتْنَه اَوْشَرِ حَضْرَتِ اُسْتَادِ سَعِيدِ
 تَبِيغِ سَرْتَبِيزِ شُدَه دَرْ كَفِ اَوْ چُونْگِه قَلَمِ
 هَيِيْتِ دِيْنِ زِ كُفْتَارِ خُوشِشِ پَيْدَا شُدِ
 كِلْكَ اَوْسْتَادِ اَزْ لَدُنْ بَسْطِ حَقَائِقِ مِيكَرْدِ
 (لَا تَحْفَ قُلُه) بِفَرْمُودِ مَكْرُ حَضْرَتِ عَوْثِ
 حَبْدَا رَمَزِ كِه كُفْتِ حَضْرَتِ عَبْدِ الْقَادِرِ
 اَنْ كِه دِيْدَسْتِ پَسَنْدَسْتِ بِيَانِ مِي كَرْدَسْتِ
 بَعْدِ زِيْنِ عَالِبِ بِي چَارَه دُعَايِ گُوِيْمِ
 هِمْتَشِ عَالِي وِ فَيِضْشِ هَمَه اَعْلَا بَادَا
 تَا فَلَكَ دَائِرُو اَيْنِ اَرْضِ هَمِي شُدِ سَائِرُو

¹ (Galib Bey'in Fârisî fıkрасının tercümesi.)

Kimim ben? Ben, gönülü kırık, sinesi dertlerle dolu, başında delilik sarhoşluğu (olan) âciz, güçsüz zavallı biriyim.

Gerçek dosttan (sevgiliden) ayrı olmanın üzüntüsünden çok gezip dolaşım, (lâkin), benim inleyen gönlüme yol gösterici (rehber) kimse yoktu.

Yıllarca ayınlığın eleminden perişandım, ne kafamın dengi bir dost, ne de sükûnet verecek bir (mârifet) kadehi (vardı)

Günden güne gidişatım daha da çıkmaza giriyordu, (öyle ki), gece gündüz başımdaki cinnet arzusu artıyordu.

Neticede, (Allah'ın) takdir eli iyiyeye, doğruya gitmeme hidâyet etti, Allah dostlarının himmeti yüz gösterip imdada yetişti.

Gönlüm pîrin sayesinde huzur buldu, hülâsa onun lütuf ve inâyetinin saadetine nail olarak emniyete kavuştum.

Bahtsızlığıma, iyi talih imdada yetişti, biçâre gönlüm onun feyzinden memnun oldu.

Onun nazarı ile kara toprak yakuta dönüşürse garipsenmez, (zira), onun bu nazarı, Hakk'ın nurudur, efsane ve sihir değildir.

Ehl-i Hak zemininde, Allah'ın tecellisinin nurları vardır, geçmiş ve gelecek onların nazarlarında bir "nun"un noktası gibidir.

Geçmişte olanı, gönüllerinde bir kitap gibi okurlar, hâl ve gelecek hepsi aynı şekilde, onların derûnundadır.

Onların gönülleri, Levh-i Mahfuz'da (mevcut) âyetlerin aynasıdır, o sebepten "ol" (deyince) "olur" sırrı gönüllerinde gizlidir.

Gördüklerini ve söylediklerini (onlara) Allah öğretiyor, (onlar), Hakk'ın mükemmel ve ölçülü kudreti ve âletidirler.

İşte Tevrat sayfalarında Mahmud'un övülmesi ve işte Zebûr sayfalarında Mesih'in ziyadesiyle vasfı. Hazreti Muhammed'in ashabının vasfı hepsi İncil'dedir, hepsi eşi ve benzeri olmayan (Allah'tan gelen) ne güzel görüşlerdir.

Bu sım, ehl-i velâyetten her zaman görürsün, gelecekten ve hâlden haber vermişlerdir.

Celâl-i rumî, Gülşeni'nin haberini veriyordu, Şeyh-i Ekber ise, Mısır'ın haberini verir...

Ahmed-i Câmî, Ahmed-i Fârûkî'den haber veriyor, ben hangisini sayayım, zira, sayılmayacak kadar çoktur.

Her biri bir haber söylemiş, remz ve işaret vermişlerdir, eskiler, sonra gelenlerden "olacak" diye müjde verdiler.

Özellikle, Allah adamı Hazreti Abdülkadir, Gavs-ı Âzam, "ol" der "olur" dairesinin kutbu, cihanın geleceğinin haberini vermiş, her ne görmüş ise münasip bir beyanla söylemiştir.

Parlak bir nazımla, "Kötülük ve fitneden müridimi koruyan emin bir sığınak olurum." dedi.

Cengiz ve Hülâgû'nun fitnesinden bahsetmiş, O'nun sözünün remzi günümüze kadar bakıyor.

Bu devrin fitnesinin işareti, O'nun sözlerinden anlaşılıyor. Yakın ehli, O'nun remzinden birçok sır bulmuştur.

Bu devrin fitnesi, haddinden fazla olduğundan dolayı, kötülerin şer ve fitneleri Hâmûn (çölünün) Ceyhûn (nehri)'u gibi olmuş.

İlim ehli, hepsi derin derin düşünüyörlardı, din sahası Allah dostlarından bomboştur.

Feleğin gözü, (böyle) bedbinlik dolu bir kargaşa (ortamı) görmemiştir. Fırat nehri akıp durduğu hâlde, halkın tümü susuz görünüyor.

Hiç bir sırda, bu asrın fitnesi mevcut değildi, halkın çoğu asrın (kötü) gidişatına kapılmıştı.

Mülhidler gece gündüz fitne çıkarıyorlardı, Mecnûn gülmez, aksine, ağlardı.

Bu fitne ve şerre karşı Hazreti Üstad Said, cephe aldı, saadete yakın ne mutlu insandır o.

Onun elindeki kalem, ucu keskin olmuş kılıç gibidir, onun kalemi, mülhidler güruhunun hepsini zebûn ve perişan etmiştir.

Dinin heybeti, onun hoş sözlerinden (yeniden) ortaya çıkmıştır. Bu nuru görmeyenin anlayışı kıt olur.

Üstad'ın kalemi, ilm-i ledün hakikatlerini açıklıyordu. Onun açık feyzi, tâ ebede kadar, bütün canlıların göz nurudur.

Hazreti Gavs, meğer "Korkma onu söyle!" diye buyurdu, (bu söz) Hazreti Üstad hakkındaki metinlerin aslı olur.

Hazreti Abdülkadir'in söylediği remz ne güzeldir, sa'd yıldızı görünümünde olan Said'in yapmış olduğu beyan ne güzeldir.

Görüp beğendiği şeyi beyan ediyordu. Hakk'ı beğenen (ve tutan) onun feyzine fazlası ile teşnedir.

Bundan sonra, ben biçâre Galib dua ediyorum, benzeri olmayan Hudâ'nın zâtı, Said'den razı olsun!

Himmeti yüce, feyzi daima en yüce olsun! Hazreti Hak, ona kesintisiz bir neşe versin!

Felek döndükçe ve bu arz hareket ettikçe, Allah onun ecrini yüceltsin ve gözü aydın olsun!

~ 194 ~

(Âsım Bey'in fıkrasıdır.)

Otuz Birinci Mektub'un Dördüncü Lem'ası olan Minhâcü's-Sünne, el-hak çok kıymettar ve emsâli bulunmayan risale-i şerifedir. Takdir ve tahsine bi-hakkın elyak, medih ve senâya şâyeste olup, ne kadar medhedilse yine azdır. Her gören ve her okuyan ve dinleyen meftun oluyor. Hatta meşrepçe Alevilik, Sünnilik cihetinde müfrit olanlar bile, son derece takdir etmektedirler. Müfrit meşrepelerin birbirine karşı adamları dahi, hiç itiraz edemeyip münakaşa kapısı açamıyorlar.

Asım

~ 195 ~

(Ahmed Hüsrev'in fıkrasıdır.)

Muhyiddin-i Arabî Hazretleri'nin meşrebini izah edip noksanîyetini beyan eden nurlu beyanatınızdan çok istifade ettim. O meseleye ait evvelki dersinizden anlayamadığım cümleler ve karanlık noktalar, bu defa başka bir tarza çevrilerek karşıma çıktığını hissettim. Ve güzel yüzlü hakikatlerini görmeye başladım. Elhak, çok tefeyyüz ettim. Kardeşim Refet Bey ile beraber okuduk. Üstadımıza minnettarâne teşekkürler ettik. Cenâb-ı Hak, size lâayık olduğunuz ecr-i kesîri ihsan etsin, âmîn...

Ahmed Hüsrev

~ 196 ~

(Babacan Mehmed Ali'nin fıkrasıdır.)

Ey benim ruh-u canım Üstadım Hazretleri,

Size karşı hakkıyla talebelik vazifesini ifâ edemiyorum ve Risale-i Nur'a tam hizmet edemiyorum. Çünkü Risale-i Nur'la tezahür eden kuvvet ve kudret, zekâvet, esrar ve envarı düşündükçe, tefekkür ettikçe kendimden geçip, bihuş kalıyorum. Öyle yüksek yerlere çıkamıyorum. İnşallah, Cenâb-ı Hakk'ın izniyle, kullarına bahşetmiş olduğu en kıymettar cevahirden bin kat ziyade kıymetli bulunan Kur'ân-ı Hakîm'in sırlarını izhar eden risalelerden gücüm yettiği kadar istifadeye çalışacağım. Gündüz derd-i maişetle vakit bulamadığımdan, gecenin bir kısmını o Nur'larla ışıklandıracağım.

O Nur'ları yazdıkça kalemim ve kalbim gayet şirin ve ruhânî bir sevinç hissediyorum. Cenâb-ı Hakk'a nasıl hamd ve şükredeceğimi bilemiyorum. Bazen o Risale-i Nur'un envârına karşı ihtiyarım elimden gidiyor. Gafletli

geçmiş zamanımı düşündükçe mahzun ve mükedder bulunuyorum. Bu Nur'ları bulduktan sonra istikbalimi gördükçe kahkahayla gülüyorum, ferah oluyorum ve müferrah oluyorum. On beş senedir böyle bir hizmeti arzu ediyordum. Dünyanın çok safahat-ı hayatını ve zevkiyatını gördüm. Bu ebede karşı arzuyu tatmin ve işbâ etmiyordular.

İşte tam o arzuyu tatmin ve temin edecek gıdayı Risale-i Nur'da buldum, elhamdülillâh. Şimdiye kadar nefsim dünyanın zâhirî zevklerine kapılmış ve beni diğer bir âlemin zindanlarına kadar sevketmeyi kurmuş ve bir derece muvaffak olmuştu ve bana binmişti. Şimdi ¹ **وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ** olan Cenâb-ı Mevlâ ve Tekaddes Hazretleri'ne hadsiz hamd ve şükrediyorum ki Said isminde bir zâtın vasıtasıyla esrar-ı Kur'âniye'yi benim imdadıma yetiştirdi. Nefs-i emmarenin o beliyesinden kurtuldum. On beş senedir, hakikatte giden yolu aramak için çok kapılar çaldım. Çoklarında dünyaya ait ziyetleri gördüğümden geri çekildim. Fakat -lillâhilhamd- tam bir kapı buldum. Cenâb-ı Hak beni o kapıya tam hizmetkâr yapıp sebat versin. Bu zulmetli asırda hakâik-i imaniyenin envarını neşreden Risale-i Nur, ne derece parlak olduğu ve herkese menfaatli bulunduğu inkâr edilmez. İnkâr edilse, bilmezlikten ve anlamamazlıktandır. Anlayana sivrisinek saz gelir, anlamayana davul zurna az gelir. Cenâb-ı Hak gözlerimizin perdelerini kaldırsın, hakâiki hakkıyla bize göstere, âmîn...

Babacan Mehmed Ali

≈ 197 ≈

(Binbaşı Asım Bey'in fıkrasıdır.)

Muhterem Üstadım Efendim,

Her defa olduğu gibi, bu kere de nâmüstehak olduğum hâlde hakk-ı fakirânemde lütuf ve ibzal buyurulan iltifatât-ı bînihaye bu fakiri mestediyor. Ne yapacağımı şaşırıyorum. Ancak Cenâb-ı Lemyezeli Hazretleri'nin lütf u kerem ü ihsanına hamd ü şükür u senâ ederek risale-i şerifelere sarılıyorum. Ve lezzet alıp, siz Üstadımı karşımda ve yanımda bulup mütehayyir ve mütefekkir olarak bahr-i sürûra dalıp gidiyorum. Ve bu hâlin devam ve tezyîdini eltaf ve inâyet-i sübhâniyeden niyaz ediyorum. Nasıl etmeyeyim, ya Hazret? Fakire bunca iltifattan başka, hele bu defaki lütufnâmelerinin başına, birçok

¹ "Ve O, her şey üzerinde mutlak güç ve kudret sahibidir." (Mâide sûresi, 5/120; Hûd sûresi, 11/4; Rûm sûresi, 30/50; Şûrâ sûresi, 42/9; Hadid sûresi, 57/2; Teğâbün sûresi, 64/1; Mülk sûresi, 67/1)

tavsiften sonra “Hizmet-i Kur’âniye’de kuvvetli arkadaşım ve tarik-i Hak’ta ve ebed yolunda enîs yoldaşım” kelimat-ı latîfesi, bu cihan-kıymet kelâmınız, benim gibi fakir, hakir, muhtaç bir kardeşinize karşı ibzal ve himmet buyurulması, sizin büyüklüğünüze ve daha doğrusu Gavs-ı Âzam Şeyh Geylânî (*kıddise sirruhü’l-âli*) Hazretleri’nin teveccüh, dua, himaye ve muhafazası olduğuna nasıl iman etmeyeyim? Nasıl ki bu defa Gavs-ı Âzam’ın ihbârât-ı gaybiyesi risale-i şerifesini gördüm, okudum, yazdım. Gavs-ı Âzam, âzam-ı aktâb olduğunu bilir ve kalben tasdik ederiz ve ziyade muhabbet etmekte iken, bu defa bu kanaat, bu muhabbet tasdikimi kat-ender-kat ziyadeleştirdi ve takviye etti. Ve Hazreti Şeyh’e iman ve muhabbetimi habl-i metin ile bağladı. Nasıl bağlanmayayım? Bu keramet ve ihbar-ı gaybiyesi ki hakikat fıskıran ve ruha hayat bahşeden sözleri söyleyen, haber veren öyle bir sahib-i menba-ı kerâmât ve hakikat olan Hazreti Gavs-ı Âzam, Üstadımın üstadıdır.

İşte bu keyfiyet, Üstadıma olan incizap, merbutiyet ve teslimimi bir kat daha tarsîn etti ve yıkılmaz ve tahrip edilmez bir kale hükmünü aldırdı. Madem bu fakir, bu muhkem kaledeyim, hariçten ve hiç kimseden pervam yok. Ve haricin taarruz ve kıyamına da mukabil taarruz ve hücumlar his ve kuvvetini elde ettim. Lütuf ve inâyet-i Bâri ile, Gavs-ı Âzam’ın teveccüh ve duasıyla siz Üstadıma kavuştum. ¹ **هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي**

Bâri’ Teâlâ ve Tekaddes Hazretleri’nden dilerim ve niyaz eylerim ki, âhîr ömrüme kadar bu yolda hatve-endâz olayım ve buyurulduğu gibi “sıddık, fedakâr, hakikî âhîret kardeşiniz ve hizmet-i Kur’âniye’de kuvvetli arkadaşınız ve tarik-i Hak’ta ve ebed yolunda enîs yoldaşınız” olmaya bihakkın kesb-i is-tihkak ve liyakat edeyim. ² **وَمِنَ اللَّهِ التَّوْفِيقُ**

Ya Üstad-ı Ekremim, size, yani Risale-i Nur’a hüsn-ü hat ve daha doğrusu tâzim, tekrim, hürmet, samimiyet, muhabbet ve teslimiyetimin binde birini takdim edemiyorum. Âciz kalemim ve lisanım, hissiyat ve ruhumun tercümanı olamıyor.

Ruhumun siz Üstadıma karşı incizap ve mahbubiyeti, yüzde beş şahsınıza karşı ise, doksan beşi neşr-i envâr-ı hakikat ve dellâllığında bulunduğu Kur’ân-ı Hakîm şerefine tâzim ve tekrimdir. Öyle kanaat ve imanım var ki, sizin nur ve hakikat fıskıran Sözleriniz, Kur’ân-ı Hakîm’den muktebes tef-siridir. Takdir, tahsin, medih ve sitayiş etmeyen ve muhabbet ve merbutiyet

¹ “Bu, Rabbimin bir lütfudur...” (Neml sûresi, 27/40)

² Tevfik ancak Allah’tandır.

beslemeyen insan değildir ve daha doğrusu merdud-u ilâhî ve Peygamberî olanlardır. Cenâb-ı Hâlık-ı Lemyezel Hazretleri bu gibilere de tarik-i Hakk'ı nasîbedâr eylesin, âmîn, bihurmeti Seyyidi'l-mürselîn...

Sevgili Üstadım, hemşirenizin hastalığının had devresi geçmiş; evvelce arzetmiştim. Yüzde yirmisi mevcuttur. Henüz yataktan kalkmadı. Kuvvet ve iktidarı yok. Namaz kılabiliyorsa da vücudu titremekte ve arasına arızaya mâruz kalmaktadır. Lehü'l-hamdü ve'l-minne, çok şükür Cenâb-ı Hakk'ın lütuf ve keremine ve bugününe, mâzinin sıkıntı ve elemi geçti. Hâl-i hazırına şükür ve istikbale tevekkülle meşguldür. Ve siz Üstadıma dualar ediyor ve diyor ki: “Şu nur ve hakikat-i Kur'âniye risale-i şerifeleri imdadıma yetişti.” Hele Otuz Birinci Mektub'un İkinci Lem'ası'ndaki sabır ve tahammül ve şükür bahsine o kadar bağlanmış ki, mezkûr risale-i şerifeyi evvel ve âhir ve bilhasa hastalığı sırasında müteaddiden fakire okutmuş ve Cenâb-ı Hakk'a hamd ü senâ etmiş ve diğer Üçüncü Lem'ayı ve sair risale-i şerifeleri okutup dinlemede ve gözyaşları dökmektedir. ¹ **الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي**

Bunlar ve diğer risale-i şerifeler hakikat fişkırın, nurlar saçan bir feyizdir. Şu kadar diyebilirim ki ehl-i dalâlet ve bid'aların en ileri gidenleri ve mülhidlerin en şenîlerini bile imana getireceğine kanaatim var yeter ki ruhuna nüfuz edebilsin.

Çok şükür, sevgili Üstadımızın sayesinde ve teveccüh ve duasıyla bu Nur'lardan mütenevvir ve mütena'im oluyoruz. Hele Gavs-ı Azam Şeyh Geylânî Hazretleri'nin kerâmât ve ihbârât-ı gaybiyesini hemşireniz o kadar lezzet ve muhabbetle dinliyor ki üç sene evvelisi hastalığa tutulduğu vakit, o hâlinde ve kısmen akli başında olmadığı zamanlar bahçede ağaçların dallarını tutup, “Ya Abdülkadir-i Geylânî, ya Veysel Karânî, meded!” diye bağırip salanıyordu. Bu defa kerâmât ve ihbârât-ı gaybiyesini mufassal surette görme ve dinlemeye muvaffak oldu. Bu risale-i şerife, fakire de ziyadesiyle tesir etti, sürûr ve gözyaşlarını akıttı ve akıtmakta sa'y ü gayret etti. Muhabbet ve şevkimi artırdı. Şükürümü nasıl ifâ edeceğimi bilemiyorum. Hâlık-ı Lemyezel Hazretleri'ne karşı vazife-i ubûdiyetim noksan, iki cihan serveri Seyyidü'l-mürselîn Fahr-i Âlem (*sallâllâhu teâlâ aleyhi ve sellem*) Efendimiz'e karşı ümmetlik vazifesinde kusur ve noksanım ziyade ve hizmet-i Kur'âniye'ye karşı bihakkın sa'y ü gayret ve çalışmakta kusur ve noksanım çok olmakla beraber, fakiri siz Üstadımla beraber bulundurup, hâdim-i Kur'ân kardeşlerle birleştirip,

¹ Allah'a hamdolsun; bu Rabbimin ihsanıdır.

hizmet-i Kur'âniye'den –velev ki bir bahr-i ummandan bir katre olsun– fakire hisse verilse, kendimi mesûd ve bahtiyar addederim. Hamd ü senâ ve şükür-me hadd ü pâyân göremem. Bütün okuduğum arkadaş ve kardeşlerin hep-si hep takdir ve tahsin ve tasdik ediyorlar ve kanaat-i kâmilede bulunuyorlar. Hizmet-i Kur'ân'a şevk ve gayretleri tezayüd ediyor ve bu kafilede ve bu da-iredekilere gıpta ediyorlar. Cenâb-ı Hâlık ümmet-i Muhammed'in (*aleyhissalâtü vesselâm*) kalblerine ilham versin, ruhlarını nurlandırısın, saadet-i dâreyn ihsan buyursun.

Kardeşiniz, fakir ve muhtaç
Asım

≈ 198 ≈

(Vezirzâde Mustafa'nın fıkrasıdır.)

Üstadım,

Beş vakit namazdan sonra, hakk-ı fâzilânelerinize duacıyım ve duanızı ri-ca ediyorum. Mesleğimize ve neşrettiğiniz Risale-i Nur'a karşı hissiyatımı, di-limle beyan edemiyorum. Ben ümmîyim, sair kardeşlerim gibi ifade-i meram edemem. Fakat –felillâhilhamd– kalb ve ruhum Risale-i Nur'un tesirâtıyla in-tibaha gelmişler.

Kalbimin intibahını rüyalarım ile anlıyorum. Zaten bu gaflet ve zulmet za-manının yakaza âlemini, ağır bir uyku âlemi; ve uyku âlemini ise, bir derece yakaza âlemi görüyorum. Onun için siz Üstadıma karşı rüyalarım ile size arze-diyorum.

İşte, bu rüyamın hülâsası şudur ki: Bir camide sizinle beraber bulunuyoruz. Avlusunda bazı talebe arkadaşlarımla temizlik yapıyoruz. Bir otomo-bil zuhur etti. Mescidin yakınında duruyor. İçinde Resûl-i Ekrem (*aleyhissalâtü vesselâm*) bulunuyor. Sonra bir dere açıldı, fasıla verdi. Tâbirini siz Üstadıma havale ediyorum. Yalnız ben bundan hissediyorum ki Resûl-i Ekrem'in (*aleyhissalâtü vesselâm*) sünnet-i seniyyesini ihyâya çalışan ve neşreden Risale-i Nur, Resûl-i Ekrem'in (*aleyhissalâtü vesselâm*) takdir ve tahsinine mazhar olmuş ki imdâd-ı ruhânîyle camimiz olan bu vilâyete mânevî teşrif etti. Fakat ehl-i dalâlet, desiseleriyle sünnet-i seniyye hizmetkârlarını müşevveş ediyorlar. Üstadlarıyla görüşmemek için mâniler teşkil ediyorlar.

İkinci rüyamın hülâsası şudur ki: Bir mezaristanın nihayetlerinde kesretli harmancıların buğday savurduğunu ve ileride iki kapılı muhkem bir kale gibi yapılmış bir saray içinde Hazreti Gavs-ı Geylânî oturmuş, gayet kalabalık insanlar varmış, gördüm. Ziyaret ettim. Tâbirini siz Üstadıma havale edip, fakat bundan hissediyorum ki mezaristan geçmiş zamandır. O harmanlarda ki kesretli buğdayları savuran, bu zamandaki Risale-i Nur'un naşirleri ve talebeleridir ki ruhların mânevî rızkını yetiştiriyorlar. Hakikat tanelerini evham ve hayâlât samanlarından tasfiye ediyorlar. Bu talebelerin Üstadının en mühim bir üstadı olan Hazreti Gavs-ı Geylânî, muhkem kale gibi bir sarayda oturduğunu ve onlara üstadlık ettiğini ve o etrafındaki kalabalık da ve kendi fazla meşguliyeti, keramet-i Gavsıyesî ile izhar ettiği gibi, Risale-i Nur talebelerine karşı himmet ve duasıyla fazla meşgul olduğunu fehmediyorum.

Ümmî talebeniz
Mustafa

~ 199 ~

(Hâfız Ali'nin fıkrasıdır.)

Muhterem Üstadım,

Birinci, İkinci Sözler çok ellerde dolaştıkları için, okunmaz bir hâlde idiler. Kezâ, istinsah ettim. Kalbime geldi ki, "Acaba şu İslâm ve iman hücceti olan Sözler'de bir sırr-ı tevâfuk var mı?" diye baktım, gördüm, **الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا**¹ dedim. Anladım ki, risalelerde umumiyetle bir kütle-i i'câz ve Şems-i Sermedî'nin sönmez bir ziya-yı hakikati görünüyor. Nasıl ki Kur'ân-ı Hakîm bütün dünyaya, ins ve cinne bin küsur seneden beri nidâ edip, düşmanlarını iskât ve dostlarını müferrah edip, hükmü kıyâmete kadar bâkîdir. Öyle de Kur'ân-ı Hakîm'in hakikî müfessiri olan Risale-i Nur ve eczaları, bu zulümatlı perdelerin altından kendilerini gösterip neşr-i envar ettikleri gibi, inşaallah, bir zaman olacak, zulümat perdelerini yırtarak, bütün dünyaya hitap edip, Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın mucize-i bahiresini isbat edecektir. Cenâb-ı Hak ilâ yevmi'l-kıyâm neşr-i envara hizmet eden hadimlerinin tek sirini ihsan buyursun.

Hâfız Ali

¹ Allah'a hamdolsun; bu Rabbimin ihsanıdır.

(Hâfız Ali'nin fıkrasıdır.)

Üstad-ı Âlîşânım Efendim Hazretleri,

On bir nükteyi hâvi Mirkatü's-Sünne'yi istinsaha muvaffak oldum. Bu ziyadar lem'a şu zamanda şirk ile imanın ve kötüyü iyinin temyiz ve tefriki için öyle bir cevher-mihenk ki memdûhu gibi gözler hakikatini görmekte ve akıl hakikatine ermekte hayran ve âcizdirler. Zaten şu zamanın pek şiddetli zulûmatını yırtacak, zıddının pek fevkinde bir nûr-u lâyezâlî, Cenâb-ı Hakk'ın rahmetinden ümit edilirdi. ¹ **أَلْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي**. O nur, bilfiil risale-i Nur'da nebeân ettiği, her akli başında olanlarca görülüyor. Değil böyle en büyük bir hakikati izah ve tefsir eden bir risale, hatta bir ferdi ikaz için yazılan bir mektubun bile, her meşrebe bakar bir gözü, herkese yarar bir sözü bulunuyor.

Ey aziz Üstad, bizler nasıl şükretmeyelim, nasıl minnettar olmayalım ki Cenâb-ı Hak, şiddetli muhtaç olduğumuz dünyanın o koca güneşi gibi, Kur'ân güneşinin hakikî bir müfessirine bizleri kavuşturdu. Nasıl salât ü selâm olmasın ki ol Hazreti sipeh-sâlâr-ı enbiyâ olan Şâh-ı Levlâk'e ki bizlerin görmez gözlerimizi nuruyla şûledâr edip, tarîk-i müstakime sevkeyledi. Nasıl duagû olmayalım, ol Hazreti Dellâl-ı Kur'ân'a ki isyanımıza bakıp, bizleri halka-yı ırşadından hariç ve hâl-i aslîmizde bırakmadı ve inşaallah iki cihanda da bırakmayacaktır.

Sevgili Üstad, her iki parçayı istinsah ederken kalbime geldi ki asıllarını taklit etmeyeyim. Zira, üzerlerinde zâhir ve ezhâr-ı tevâfuku, cilve-i bedâyi başka tarzda kendini nasıl gösterecek dedim. Ve takdim-i âcizânem olan iki nüshadaki sanat-ı bedîa, akıl ve istidad-ı beşerden pek uzak bir tarzda, güya tezgâhında ölçülerek, biçilerek, her harfi bir vezn-i kasdî ile zuhur ettiğini gösteriyor. Ve şu zamanın akıldan uzak eblehlerine mânen diyorlar ki “Bizim hâlen üzerimizde tecellî eden cilve-i cemâlî, aklınızla ölçemezsiniz. Yalnız gözleriniz varsa görebilirsiniz.”

Evet, baharda zeminin yüzünde sanat-ı rabbâniye ile her tarafta sündüsmisal çiçeklerin açılmaları; cüz'î şuur olan kimse, bir Kadîr-i Mutlak olan Zât-ı Zülcelâl'den başkasına veremez. Öyle de risaleler umumiyetle Kur'ân ömrünün asırlar senelerinden on dördüncü asır nevrûz-u sultânî misillü bir baharı taşıyorlar. Arı kadar akli olan, bu baharda bu çiçeklerden istifade etmez-

¹ Allah'a hamdolsun; bu Rabbimin ihsanıdır.

se ne denir? Ve koca baharı görmeyen ehl-i basîrete ne denir?.. Ve görüp de kendini kışta zemherire atana ne denir?.. Heyhât kendine zîşuûr ve ehl-i zikir ve ehl-i basiret süsü verenlere!

Var ol, ey sevgili Üstad! Sen bu Kur'ânî elmaslarla, o koca baharın mü-beşşirisin. “Cenâb-ı Hak, maksut ve muradınıza nâil buyursun, âmîn...” dua-sıyla dest ü dâmen-i muallâlarını öperim, Efendim Hazretleri.

Fakir talebeniz

Ali

≈ 201 ≈

Sâlîfü'z-zikr eserler hakkında bir arızacık da bu fakir ve âciz talebeniz takdim-i huzur-u fâzılâneleri niyetinde isem de esasen emel ve gayelerimiz bir olduğu için, Hâfız Ali Efendi kardeşimin şu mektubunun meâlini tekrarla ikti-fa eylediğimi arz ve hâk-i pâ-yı ekremîlerini öperim, efendim.

Pür-kusûr talebeniz

Hulûsi-i Sâni

≈ 202 ≈

(Hulûsi Bey'in fıkrasıdır.)

Aziz ve muhterem Üstadım,

Nur'ların intişarında berk gibi bir sür'at lâzım gelirken cüz'î bir betâetten her zaman esefle bahsettiğim, mâlûm-u âfîleridir. Yakın vakitte bazı müştak-lar daha söz dairesine iltihak ettiler. Kalbime gelen bir ihtarla keyfiyet-i intişarı düşündüm ve şu hakikatleri hissettim, hatta kani oldum:

Mübarek Sözler ve Mektuplar tamamen olmasa bile bu muhitte de hem de yazılmadan hayli intişar etmişler. Civar diğer vilâyet kazâlarında, bu âsârı görmek ve işitmek isteyenler çok varmış. Fesûbhânallah, bu kadar cüz'î ve nâkıs hizmetten bu derece fayda elde edilmesi de gösteriyor ki bu Sözler ve Mektuplar hakikaten “Nur” isminin tecellileridir ki sühuletle intişar ediyor-lar. Bu hâl karşısında hayretle tefekkürde iken, بِسْمِ اللّٰهِ¹ ismini alan Birinci Söz, hatırıma getirildi. Ve şöyle düşünmeye başladım. Dünyaya arkasını çeviren Üstad, Hazreti Gavs'ın teşvikiyle belki delâletiyle Kur'ân'ın gayr-i

¹ Allah'ın adıyla

mekşuf bir hazinesinden **بِسْمِ اللَّهِ** ile giriyor, Kur'ânî tarlaya **بِسْمِ اللَّهِ** diyerek Sözlere tohumunu ekliyor, Furkanî bahçeye **بِسْمِ اللَّهِ** diyerek nurlu Mektupları çekirdeğini dikiyor. Emr-i ilâhîye imtisâlen ekilen tohum ve dikilen çekirdeklerin inkişaf ve intişarları şüphesiz harika-âsâ olur.

Birinci Söz'deki temsilde seyahat eden mütevâzi zât, tamamen Üstadımızdır. Nebat, ağaç ve otların ipek gibi yumuşak kök, damarları nasıl **بِسْمِ اللَّهِ** tesiriyle, yer altında sert taş toprağı delip, geçiyorsa, aynen onun gibi, **بِسْمِ اللَّهِ** ile mevkî-i intişara vaz olunan Sözlere de harika bir tarzda arza yayılıyor. Ve en münevver ve mükemmel meyve olan beşerin müminlerinin kalblerine nüfuz ediyorlar. Bu bid'atların kesreti ve muharriplerin bolluğu devrinde **بِسْمِ اللَّهِ** ile gars olunan Nur fidanının yaprakları olan, diğer Sözlere ve Mektuplar'la, bu kudsî fidanın dal ve budakları olan Hizbü'l-Kur'ân ve bu hizbin esası ve seyyidi olan muhterem Üstad da bir hıfz-ı gaybîye mazhar bulunuyorlar.

Şems-i Risalet'ten gelen Kur'ânî Nur'ların evvelen Üstada ve buradan da biz biçârelere, bizlerden de diğer müştaklara, ilâ âhir... intikal etmekte olduğunu tasavvur ettim. "Elhamdülillâh!" dedim. Mühim bir rüyamda arzettiğim vecihle, Sözlere müminlere intişarına küçük cemaatiniz inâyet-i ilâhî ile âhize, vasita olmuşlar. **كَمْ مِنْ فِتْنَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِتْنَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ**¹ sırrına mazhariyetle mânevî galebeyi temin, merkezdeki mürşidlerine müteveccih ve murakıplı küçük bir halka-yı tevhidi teşkil edenler gibi, bu küçük cemaatinizin her biri arkasında, bir nisbet-i mütezâyide-i muntazama ile artan, mahrut şeklinde zümre-i muvahhidini görür gibi oldum; **اللَّهُ أَكْبَرُ**² dedim. Bu kudsî tasavvuru, kardeşlerimize aşağıdaki levha ile daha ziyade izaha çalışacağım. Bu nurlu tefekkür, bana büyük bir ümit bahşetti. Muallim Cûdî'nin kasidesindeki şu mısraı da derhatır ettirdi.

Cem etti kabâil ve şûbu
Bir kıbleye bağladı kulûbu

Mevlâ'ya muhabbeti müselleme
Sallallâhu aleyhi ve sellem.

1 "Nice küçük topluluklar vardır ki, Allah'ın izniyle çok büyük topluluklara galip gelmiştir!" (Bakara sûresi, 2/249)

2 Yegâne büyük, Allah'tır.

İşte, ittibâ-ı sünnete¹(Hâşiye) pek büyük ehemmiyet veren muhterem Üstadımız da bu asırda² **وَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ** sırınca, içlerine saçılan nifak tohumu yüzünden, her gün biraz daha tevhidi bırakanları, bir kibleye bağlamak için, Sözlere ve Mektubat namındaki nurlu eserlerle ehl-i imanı irşada çalışıyor. Küffara, hatta cin ve şeytanlara dahi, mebd-i nüzûlündeki gibi, nusûs-u Kur'âniye'yi ilan ediyor. Mahfi i'câzı izhar ediyor.

Vahdetü'l-vücûda dair olan risaleyi mühim zâtlara okuduktan sonra, bir sevk-i mâneviyle, ihtiyarsız, bir yere daha gittim. Orada vahdetü'l-vücûd meşrep sahibi âlim bir zâtı hazır buldum.³(Hâşiye) Vahdetü'l-vücûd hakkındaki mektubu okudum. Daha doğrusu, ihtiyarsız olarak okudum. Müstemî olan o mühim âlim, bidayette cüz'î itiraz parmağını uzatmak istedi. Sonuna kadar dinlemesini ihtar ettim. Tamamen okuduktan sonra, o zat hayretinden Sözlere'ni büyüklüğünü ve "Bu zamanda böyle büyük kelâmı acaba kim yazabilir?" diye merakı ve suâli üzerine, Kur'an'ın feyzine mazhar olan Üstadımızı haber verince, o zat tamamıyla arz-ı teslimiyet eyledi.

İşte, ihtiyarım olmayarak bu acîb tesadûf ve teslimiyette kader-i ilâhînin bu cilvesi, dâvâmıza sadık bir burhan ve tesadûf oyuncuğu olmadığımızı büyük bir delildir.

إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ⁴

Hulûsi

﴿ 203 ﴾

(Bu gelecek iki fıkra, İkinci Sabri olan Hâfız Ali Efendinindir.)

Bu defa istinsahına muvaffak olduğum Yirmi Dokuzuncu Söz istinsahım esnasında İkinci Esas'ın "Medarlar" namıyla, "biner mumluk elektrik

1 (Hâşiye) Hulûsi'nin tekerrür etmiş – **مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُ**^{*1} – bir kerâmet-i ihlâsiyesi şudur ki: Yeni yazılan ve daha ona gönderilmeyen risalelerin mevzuunu teşkil eden bir esas mektubunda yazar. Âdeta istiyor. Çok defa olduğu gibi, şimdi de, ittibâ-ı sünnete dair Mirkatü's-Sünne'ye sarîh bir surette bir hiss-i kablelvuku ile talep ediyor.

Said

*1 Durumun farkında, idrakinde olmaksızın...

2 "Alimler peygamberlerin mirasçılarıdır." Tirmizî, *ilim* 19; Ebû Dâvûd, *ilim* 1; İbni Mâce, *mukaddime* 17; Ahmed İbni Hanbel, *el-Müsned* 5/196.

3 (Hâşiye) Elaziz'li Hacı Şevket Hoca.

4 "Allah gerçekten her şeye kadirdir." (Bakara sûresi, 2/20, 109, 148; Âl-i İmran sûresi, 3/165; Nahl sûresi, 16/77; Nûr sûresi, 24/45; Ankebût sûresi, 29/20; Fâtır sûresi, 35/1)

lâmbaları”hizasına geldiğimde, şöyle bir fikir kalbime geldi. Kalemı bırakarak düşündüm ve düşündüğümü aynen yazıyorum:

Üstadım, beka-yı ruh ve haşır hakkında, Cenâb-ı Hak tarafından bize o hakâike giden yolu göstermiş. Gösterilen hakikatin yolunda hevesât-ı nefsâniyeye hoş gelmeyen şeyler vardı ki, bize uzun ve karanlık...

İşte, şimdi serâser nur olan Sözlere ve o Nur fabrikasının elektrik lambaları ve kuvve-i câzibeleri, o yolu pek parlak gösterdiği gibi, pek yakından cezbedip hemen yakın ve yakından daha yakın olduğunu göstermekle beraber, havf yerine emniyet, zakkum yerine asel bahşediyorlar. Ve fevkalgaye hikmetlerini beyanda aczimi itirafla, lisanımın döndüğü kadar derim:

يَا رَبِّ بِحَقِّ اسْمِكَ الْعَظِيمِ وَبِحَقِّ فُزَانِ الْحَكِيمِ وَبِحَقِّ حَبِيبِكَ الْأَكْرَمِ¹

Deryâ-yı Nur'un başkumandanı olan Üstadımı razı olduğun amel üzerine sâbit ve razı olacağı amelini teshil ve müyesser kıl, âmîn...

Ali

~ 204 ~

Serâser nur olan umum Sözlere'in hakikatini beyandaki âli, gâli, el yetişmez makam-ı mana-yı mefhumunu, değil şimdi zamanın zındıkları, tâ eski inatçı ve bunlara müşabeheti olan firavunlar, nemrutlar anlasalardı iman ederlerdi, dedim ve size çok dua ettim.

Ali

~ 205 ~

(Hulûsi Bey'in fıkrası.)

Yirmi Beşinci Söz, i'câz-ı Kur'ân'ı çok parlak bir tarzda isbat eden, ehl-i Kur'ân'a mesned, melce ve mahzen-i esrar; ve gürûh-u isyan ve tuğyan ve küfrâna bütün levâzimat-ı harbiyeyi câmi, mühlik bir silâhane; yıkılmaz, aşılmaz, geçilmez bir sur; burç ve barûsu muhkem, mahûf ve müthiş bir kale-i polat ve bedendir.

Hakikat böyle olmakla beraber, Kur'ânî sûra dayanan Kur'ânî kaleye iltica eden çok acib ve harika Kur'ânî esrarın tetkikine koyulan, Kur'ân'ı

¹ Ey Rabbim, ism-i âzamının hakkı için, Kur'ân'ı Hakîmin hakkı için, Habîb-i Ekreminin hakkı için...

kendilerine delil-i şefî, imam, refik, muhafız bilen hâdimü'l-Kur'ân namına esrar-ı Kur'ân'a inâyet-i Hak'la muttali, hakâik-i Kur'ân'a lütf-u Hak'la âşına, rumuzat-ı Kur'ân'a avn-i Hak'la vakıf, müdakkik, muarrif, mübeşşir Üstadımdan şunu öğrenmek istiyor ve bunu kalben cidden çok arzu ediyorum...

Hulûsi

﴿ 206 ﴾

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ³

Aziz kardeşim Mustafa Efendi,

Bazı emârelerle ve bazı zevâtın hüsn-ü şehadetiyle bana kanaat gelmiştir ki, zatınız dahi Müezzinzâde Bekir Efendi gibi bana ciddî bir talebe ve samimî bir âhîret kardeşi olabilirsiniz. Hem senin merhum pederin Hacı Said Efendi, silsile-i duamda çoktan beri dahildir.

Bu defaki gayet kıymetli hediye olan zezem suyu ve Medine-i Münevvere hurmasına mukabil, gayet kıymetli ve ehl-i iman mâbeyninde nihayet derecede muteber ve ehl-i dalâlet başında sâika gibi tesir gösteren, Otuz Birinci Söz olan miraç ve şakk-ı kamere dair risaleyi ve vahdaniyet ve marifetullah ve muhabbetullahı dair ve ehl-i tahkik meyanında emsalsiz ve pek meşhur ve nuranî üç mevkıflı olan Otuz İkinci Söz'ü takdim ediyorum. Eğer zâtınız hattı güzel bir zatı bulup size, (kendinize) istinsah etsen çok iyi olur. Fakat tashihine dikkat edilsin. Bir iki defa, kardeşim Seyyid Şefik'in muavenetiyle mukabele edilsin. Sonra Bekir Efendi alsın, kendine ve kayınpe-derine yazdırsın. Eğer zatınız öyle iyi bir kâtip bulamadın; aslı sana kalmak ve birkaç defa Bekir Efendi ile beraber okumak şartıyla Bekir Efendiye veya Mehmed Efendi veya Hâfız Hidâyet Efendi gibi kıymetini takdir eden ve mü-nasip gördüğün zâtlara ver, kendilerine yazdırsınlar.

Haber almışım ki, Arabî olarak eski hurufla Matbaa-yı Evkaf'ta tab edil-mek izni varmış. Eğer Cenâb-ı Hakk'ın rahmetiyle, Türkçe olarak eski huru-fa müsaade-i resmî olduğu dakikada ve Bekir Efendi şu iki risaleyi Seyyid

¹ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

² "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

³ Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Şefik'in taht-ı nezaretinde tashihine gayet dikkat etmek şartıyla çabuk tab ediniz. Tab masrafını da kesenizden sarf etmeye mecbur değilsiniz. Çünkü Haşır Sözü'ne seksen banknotu sarf ettik; üç yüz banknotu kazandık. Demek bunlar satılmayacak mallar değildir. Müslüman ruhları bunlara gıda gibi muhtaçtırlar. Yalnız iki yüze yakın aboneler bulunsa, birisi tab edilse hem fiyatını çıkarabilir, hem başka risalelerin de tab'ına medar olabilir. Halklardan sadaka kabul etmediğim gibi, kitaplarıma da sadakalarla tab'ını kabul etmem. Yalnız gayretinizi ve himmetinizi, Onuncu Söz gibi, yalnız yanlışsız ve güzelce tab'ına ve matbaadaki tashihatına sarf ediniz. Ve birinci olarak tab ettirdiğiniz risalenin masârif-i tab'iyesi ne kadar ise bana bildiriniz. Ben borç eder, para gönderirim.

Eğer tab'ına muvaffak oldunuz ise; zâtınız, pederiniz gibi çok sevdiğiniz Medine-i Münevvere ve Mekke-i Mükerreme ahâlisine bir miktar nüsha gönderseniz çok iyi olur. Belki eski hediyelerinizden daha hayırlı hediye hükmüne geçecektir, inşaallah.

أَبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Said Nursî

﴿ 207 ﴾

(Hulûsi Bey'e hitaptır.)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ² ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ³

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ⁴

Aziz kardeşim,

Sizler sabah ve akşam duamda dahilsiniz. Siz dahi beni duanızda dahil ediniz. *Şu âlemde müminin mümine karşı en büyük yardımı dua iledir.* Eğer bir adam, dostundan emin ise ki gurura girmez; onu şükre sevketmek için, tahdis-i nimet nev'inden ona ait bir kısım ihsânât-ı rabbâniyeyi bahsetse beis yoktur zannederim.

1 Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

2 Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

3 "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

4 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

İşte, seni gurursuz bildiğim için bu sırrı sana açıyorum. Şöyle ki:

Ben Sözlere'i yazarken ihtiyarsız olarak ekser temsilâtı, şuûnât-ı askeriye nev'inde zuhur ediyordu. Ben hayret ediyordum, neden böyle yazıyorum? Sebebini bulamıyordum. Sonra hatırıma geldi ki, belki istikbalde şu Sözlere'i hakkıyla anlayacak, kabul edip hırz-ı cân edecek en mühim talebeleri askeriden yetişecek. Onun için böyle yazmaya mecbur oluyorum, düşünüp o kahraman askerleri bekliyordum.

İşte mağrur olma, şükret; sen o askerlerden bahtiyar birisisin ki, evvel ye-tiştin. Yirmi Dört adet Sözlere'i meşâgil-i dünyeviye içinde yazmaklığın, benim bu hüsn-ü zannımı teyid etti. Fakat bâki kalan çok mühimdirler. Hususan i'câz-ı Kur'ân ve Kader Sözlere'i... İnşallah, ötekileri sana yazdıran, bunları dahi yazdı-racak. Şimdiye kadar yazdığın Sözlere'i bir vakit gönder, güzelce tashih edip gön-dereceğim.

Merhum Muallim Cûdî'nin kasidesi mübarektir. Cenâb-ı Hak o zati şefâat-i Kur'ân'a mazhar etsin. Görmemişim, görmesinden memnun oldum, Allah senden razı olsun. Yazdığın salavât-ı şerife ise, onun hususunda bir şe-ye rast gelmedim. Fakat ondaki letâfet ve nuraniyet gösteriyor ki, o onun hak-kında zikredilen sevaba ve fazilete lâyıktır.

İşittim ki Onuncu Söz'den sen kendi nüshanı pederinize göndermişsiniz. Ben ona mukabil bir nüshayı kardeşime hediye ediyorum. O nüshada, feh-mi teshil eder çok yerlerinde çizgi çekilmiş. Onu Şeyh Mustafa, Hakkı Efendi, Hüseyin Efendi'ye veriniz ve daha sair bildiğinize gösteriniz, tâ onlar nüsha-larını onun gibi yapsınlar.

Kardeşim, şu gurbet, esaret, yalnızlık vahşetinde Şeyh Mustafa, Hakkı Efendi, sen ve Hüseyin Efendi gibi nurlu dostlarla ünsiyet edip tesellî buluyo-rum. Cenâb-ı Hak beni de sizi de tarik-i haktan şaşırtmasın, âmîn.

Şeyh Mustafa ve Hakkı ve Hüseyin ve Edhem Efendilere selâmla dua ederim.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Âhiret kardeşiniz

Said Nursî

¹ Kendinden başka her şeyin fâni olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

(Hulûsi Bey'e hitaptır.)

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ عَاشِرَاتِ دَقَائِقِ زَمَانِكَ الْمَصْرُوفِ
لِكِتَابَةِ أَجْزَاءِ رَسُولَةِ النَّوْرِ³

Gayûr, ciddî, hâlis ve muhlis âhîret kardeşim,

Evvelen: Size Otuz İkinci Sözü İkinci Mevkıfını gönderdim.⁴(Hâşiye) Dikkatle okuyunuz ve güzelce yazınız. Hatalar varsa da tashih ediniz. Acele ve hazin bir kalble yazıldığı için, içinde müşevveşiyyet bulunacaktır.

Sâniyen: Muvakkat bir fütur, bir tembellik sizde ârız olduğunu yazıyorsunuz. Baharda kanın galeyânından gelen ve gecelerin kısalmasındaki uykusuzluğundan neş'et eden ve müstemilerin kalbleri işlere teveccüh etmelerinden tevellüd eden rehavet ve füturdan başka, meyânımızdaki münasebet-i ruhiyenin râbitasıyla, musibetin eseri olarak bendeki sarsıntının size in'ikâsı ve si-rayet etmesi mümkündür.

Merhum Abdurrahman'ın vefatı zamanında, bilmediğim hâlde, o münasebet-i ruhiye cihetiyle fazla bir sarsıntıyı Ramazan-ı Şerif'te hissettim. Şimdi anladım ki şuûrî ve ihtiyarî olmayan çok in'ikâsât vardır.

Fakat, kardeşim, sen şimdi iki vazifeyi görmekle mükellefsin: Biri, kardeşim Hulûsi Bey'in vazifesini; biri de, evlâd-ı mâneviyem ve biraderzâdem ve bir dehâ-yı nuranî sahibi olmak pek muhtemel olan Abdurrahman'ın vazifesi de size ilâve edildi. O benim hakikî bir vârisim idi. Yazdıklarımı ve malımı kendi malı telâkki ederdi, öyle de sahip oluyordu. Sen de bundan sonra yazı ve sözleri, senin hocanın yazısı diye tutma; kendi malın ve senin sözlerindir bil, öyle sahip ol. Hakkı Efendiye söyle ki, o da kardeşim Abdülmecid yerinde kendini anlatsın ve onun vazifesiyle mükellef olduğunu bilsin.

1 Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

2 "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

3 Risaletü'n-Nur'un eczâlarını yazmak için harcadığınız zaman dakikalarının âşireleri sayısınca, Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

4 (Hâşiye) Birinci Mevkıf ı ise Ramazan hediyesidir.

Sâlisen: Otuz Üçüncü Söz'den başka söz yazılmak ihtiyacı kalmadı. Hem şer'an çok mübarek bu otuz üç adetten, bazı esbaba binaen geçmeyeceğim. Hem de hakâik-i esasiye-i Kur'âniye ve imaniyenin elzem ve lâzım olan kısımları hemen ekseriyet-i mutlaka itibarıyla yazılmıştır.

Ümit ediyorum ki Cenâb-ı Hak kabul etse, tevfik verse, yazılanlar da lâlet bulutlarını dağıtmaya kâfidirler. Her derdin devâsı içinde var demeyeceğim; fakat mühlik dertlerin ağleb devâsı, yazılanlarda vardır. Siz onların mütâlaasını, kıymettar bir ibadet olan tefekkür nev'inde telâkki ediniz. Ve onlardaki ilmi, envâr-ı imandan ve mârifetullahtan tasavvur ediniz ki usanç vermesin. Hem sizde ve müstemîinde iştihak olduğu zaman okuyunuz. Bâkî selâm ve dua.

Kardeşiniz
Said

Otuz Üçüncü'nün Birinci Makamı'na dair sen fikrini yazdın. Beğendiğini gösteriyorsun. Hakkı Efendiyle Müftü Efendi ve sair ihvanların da nasıl bulduklarını anla, bana yaz. Umum kardeşlerime selâm ve dua ediyorum ve onların duasını istiyorum.

Hulûsi Bey kardeşim, o senin selefine mektubunu oku ve ona acı ve ona dua et...

﴿ 209 ﴾

(Hulûsi Bey'e hitaben yazılmış bir mektuptur.)

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ حِسَابِ أَجْدَادِ حُرُوفِ مَا قَرَأْتَهُ

مِنْ أَجْزَاءِ رِسَالَةِ التَّوْرِ³

Sevgili kardeşim,

Seni teşvik için değil, çünkü teşvike muhtaç değilsin. Hem medar-ı fahir olmak için değil; çünkü fahir ise ucub ve riyâya medardır. Belki sana medar-ı şükür olmak için diyorum ki:

¹ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

² "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

³ Risaletü'n-Nur eczâlarından okuduğunuz harf adedinin ebced hesabı sayısınca, Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Sen ve Hakkı Efendi benim için yüz ciddî talebe hükmüne geçtiniz. Hatta diyebilirim ki, kader-i ilâhî beni bu yerlere göndermesi, sizleri şu vazife-i kudsiyede uyandırmak içinmiş. Şimdi şu zamanda iman-ı tahkikînin dersini vermek pek büyük bir fazilettir ve kudsî bir vazifedir. İman-ı tahkikîyi taşıyan bir mümin, çok müminlere bir nokta-yı istinad olur ki, şuursuz olarak avâm-ı müminîn, o iman-ı tahkikî sahibinin kuvvet-i imanına istinad ederek kuvve-i mâneviyeleri kırılmaz; dalâletlere karşı dayanırlar.

İşte şöyle bir derste bulunduğunuz için Cenâb-ı Hakk'a şükretmelisiniz. Ben de Cenâb-ı Hakk'a yüz binler şükür ediyorum ki, o kuvvetli omuzlarınız yüküm altına girdiği için zayıf omuzum ağırlıktan kurtulup ruhum rahat etti. İstirahat bulan ruhum size takdîr-kârâne ve minnettarâne bakıyor. Ve mesuliyetten kurtulan kalbim de muvaffakiyetinize dua ediyor. Ve icrâ-yı vazife için çok düşünmekten kurtulan aklım da sizi tebrik ediyor. Ben şu vazife-i kudsiyede bilmeyerek istihdam olunurdum; siz bilerek hizmet ediyorsunuz, bahtiyarsınız. İnşallah, niyet-i hâliseniz, benim müşevveş niyetimi dahi tashih edecektir. Şimdi başka birkaç noktayı size beyan ediyorum.

Evvelen: Yazdığım bazı şeylere dair fikrinizi soruyordum. Maksudım, "Gördüğüm hakikat acaba hakikat midir?" diye sormuyorum. Belki, "Hakikate açılan yol, acaba umuma yol olabilir mi?" diye soruyorum. Çünkü umumun telâkkisini sizin kadar bilmiyorum.

Sâniyen: Misafir müftüye ve Şeyh Mustafa'ya, size gönderilen mektubun birer suretini verdiği için iyi ettiniz. Hatta bana da bir suret gönderiniz. Hem biraderzadem olan o müftünün oğluna deyiniz ki, benim tarafımdan âhiret kardeşim ve Kur'ân hizmetinde arkadaşım ve meşreben celâli olan pederine yazsın: Selâm, duamla beraber ondan istiyorum ki, beraber götürdüğü envâr-ı Kur'âniye'nin suhulet-i intişarları için irşad ve nasihatinde **فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَيْنَا**¹ âyetindeki lütf-u irşadı kendine rehber etsin...

Râbian: Sorduğunuz suâllere dair yanımda kitap bulunmadığı için, Hanefî ulemâsının kavillerini ve ehâdîsin rivayetlerini şimdilik bilmiyorum. Fakat bence, böyle efdaliyet meselesinde, kabul-ü âmmeyi ihsâs eden âdet-i cemaat medar-ı tercihtir. Âdet-i İslâmiye nasıl gelmiş, o daha efdaldır.

Birinci suâliniz: Eğer Kur'ân okunurken, namazın, tesbihatın tetimmesi ise, kıbleye karşı duranlar, vaziyetlerini bozmamak evlâdır. Yalnız müezzinin

¹ "Ona tatlı, yumuşak bir şekilde hitap edin." (Tâhâ sûresi, 20/44)

önündeki adam arkasını çevirsin, yahut çekilsin. Eğer Kur'ân müstakil olarak okunursa, okuyana karşı teveccüh etmek evlâdır. Hem cihât-ı sitte ile mukayyed olmayan ruh kulağıyla dinleyen adam kibleye karşı teveccüh etse; ve cismanî kulağıyla dinleyen adam, okuyana karşı teveccüh etse, evlâdır.

İkinci suâliniz: Cemaatin iştihakına ve okuyanın niyetine göre efdaliyet tahavvül eder.¹(Hâşiye)

Üçüncü suâliniz: Üç İhlâs, bir Fatiha, muhtasar bir hatim hükmünde olduğundan ona vakit tahdit edilmez. Her vakitte gayet müstahsendir.

Dördüncü suâliniz: اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ² kelâmını değil yalnız müezzin, her bir musallî her bir namazın selâmından sonra söylemesi Şâfiice sünnettir. Hanefice dahi, müezzin için her namazda sünnet olması gerektir.

Umum ihvanlara selâm ve bayramlarınızı tebrik ediyorum.

Âhiret kardeşiniz

Said Nursî

~ 210 ~

(Hulûsi Bey'e yazılan bir mektuptur.)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ³ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ⁴
وَعَلَيْكُمْ السَّلَامُ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ ضَرْبِ ذَرَّاتٍ وَجُودِكُمْ فِي عَاشِرَاتِ
دَقَائِقِ عُمْرِكُمْ⁵

Aziz kardeşim, hamiyetli arkadaşım, gayretli talebem, sevgili biraderzadem,

1 (Hâşiye) **İkinci suâl:** Sabah ve akşam namazlarından sonra Sûre-i Haşr'in sonunda "هُوَ اللَّهُ الَّذِي" den başlamak sünnet iken "لَا يَشْرِي" den başlanması efdaliyeti terk olur mu?

¹ "Allah O'dur ki..." (Haşir sûresi, 59/22, 23, 24)

² "(Cehennemliklerle cennet ehli) elbette bir olmaz." (Haşir sûresi, 59/20)

2 "Allah'ım, selâm Sensin; selâmet de ancak Sendendir. Çok yücesin, hayrın ve bereketin sınırsızdır ey Celâl ve İkrâm Sahibi!" Müslim, *mesâcid* 136; Tirmizî, *salât* 108; Ebû Dâvûd, *vitir* 25; Nesâî, *sehv* 82; İbni Mâce, *ikâme* 32; Dârimî, *salât* 88.

3 Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

4 "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

5 Vücudunuzdaki zerelerin ömür dakikalarınızla çarpımı sayısınca, Allah'ın selâmi, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Senin güzel mektubun bana şifalı oldu. Ben ziyade rahatsızken onu okudum, bana bir sürûr verdi, o sürûr dahi o hastalığa bir hiffet verdi. Şu hastalığın sırrı, insanlardan istiğnâya dair sana yazdığım mektubun kerametidir. Çünkü o mektubu bir gün iki-üç zata, onların hediyelerinin adem-i kabulüne medar olmak için okudum. Aynı günde o zatın hanesine gittim. Az bir yemek getirdi, arkadaşlarımla hatırları için bir parça yedim. Hiç hatırıma gelmedi ki, o günde o hakikatli mektubu o yemek sahibine okudum, şimdi muhalefet ediyorum. Yemekten sonra hatırıma geldi. Fakat “Hediye kabul edemiyorum, belki yemek yenilir.” tahmin ettim. Fakat **مَا لَا يَقُولُونَ لَا يَفْعَلُونَ**¹ altına girdiğimden, öyle bir şiddetli tokat yedim ki, bu dört senede böyle hastalık görmemişim. Fakat Cenâb-ı Hakk’a şükrettim ki, bir-iki senedir bazı emâreler ve hâdiselerle zannettiğim bir hakikat, bu tokatla gayet kat’iyetle görüldü.

Şeyh Mustafa’ya benim tarafımdan geçmiş olsun de ve şu hikâyeyi ona söyle:

Eskide iki ciddî âhret kardeşleri varmış. Biri hasta düşer; ötekisi ziyaretine gitti. Dua eder, hasta iyi olmaz. “Öyleyse sen kalk, ben yatacağım” demiş. Hasta kalkmış, onun yerine hasta olarak yatmış. Her neyse... Demek Şeyh Mustafa ile kardeşliğimiz ciddileşmiş ki, ben hastalığına dua ettim, kabul olmadı. Fakat birkaç gün devamı mukadder olan hastalığının bir parçası bana verildi. İnşallah ona bir parça hiffet gelmiştir.

Sözler hakkında hüsn-ü şehadetiniz, bana büyük bir tesellî verdi. Vazifemin bitmediğine dair burhanlarınız gayet kuvvetlidirler; lâkin ben gayet kuvvetsizim. Fakat Cenâb-ı Hakk’a tevekkül edip, o burhanlara serfûrû ediyorum.

Cemaate Sözler’i okumak zamanında, sendeki hissiyât-ı âliye ve fazla inkişaf ve fedakârâne hamiyet-i diniye galeyanının sırrı şudur ki:

Velâyet-i kübrâ olan veraset-i nübüvvetteki makam-ı tebliğin envarı altına girdiğin içindir. O vakit sen, dellâl-ı Kur’ân Said’in vekili, belki mânen aynı hükmüne geçtiğin içindir.

Gurbet mektubuyla kamer ve zemin ve seyyarata dair mektubuma cevap verilmemesinin sebebi şu olmak gerektir ki: Gurbet Mektubu, bütün dünyayı unutmak hissiyle yazılmıştır. Sen dünyayı unutmak değil, belki vazife itibarıyla en sathî maddiyatla zihnin meşbû olduğu bir zamanda, herhalde o gurbetteki zevki bulamadın. Ve o Mektub’un tam derecesini, muvakkaten perde çekilmiş olan parlak zekâvetin kavrayamadı ki, cevap yazamadı.

¹ “Hem de yapmadıkları ve yapmayacakları şeyleri söylerler.” (Şuarâ sûresi, 26/226)

Öteki Mektup, çok yüksek ve çok geniş hakâike işaret ettiği ve hadsiz âlem-i ulviyenin ve nihaysiz âlem-i mâneviyenin bir nevi haritasına işaret ettiği için, sâfi, meşgalesiz, arzî ve arzılardan sıyrılıp yukarıya çıkan bir akıl lâzımdı. Hâlbuki, benim gayretli kardeşim, o vakit zeminin haritasını alacak bir vazifeyle meşgul olduğundandır ki, o ulvî ve pek keskin zekâvetin, o Mektub'a karşı sükûtu iltizam etmeye mecbur olmuş.

Said Nursî

﴿ 211 ﴾

بِاسْمِهِ مَنْ ﴿تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ﴾

وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ¹

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ عَاشِرَاتِ دَقَائِقِ أَيَّامِ الْفِرَاقِ²

Aziz, sıddık, vefâdar, hakikatli, fedakâr kardeşlerim Nuh Bey, Molla Abdülmecid, Molla Hâmid,

Çok mübarek hediyenizi açtık, gördük ki, Van hediyesi değil, belki Medine-i Münevvere ve Ravza-yı Şerife'nin mübarek kerametli hediyesidir. Hem fiyatı, üstünde yazıldığı gibi yirmi beş lira değil, yirmi beş bin liradan fazla mânen kıymetlidir. O mübarek hediyeği Medine-i Münevvere namına, bu halvalideki Kur'ân-ı Hakîm'in hizmetinde hâlis hizmetkârlarına ve benim arkadaşlarıma tevzi' etmek için, –aler-re's-i vel'ayn– kabul ettik. Fakat bu mânevî hediyeğin ehemmiyetli bir sırrı bulunduğu bana ihtar edildi. Yani Cenâb-ı Hakk'a yüz bin şükür ediyorum ki, Kur'ân'a ve zât-ı Risalet'e hizmetimizin bir alâmet-i makbuliyeti nev'inden olarak, bir iltifat-ı nebevîyi hissettim. O sırrı size açmak münasip görüldü. Şöyle ki:

Şimdi bu mektubu yazan kâtiple kardeşi Mesud beraber bir gün, üç aydan beri bahsi geçmediği Ahmed Ağa'nın bahsi geçti. Beraberimde kâtip Tefvik'le Mesud'a dedim: “Bütün kitapları Diyarbakır'daki Ahmed Ağa'ya göndereceğiz. Tâ ya Şâm-ı Şerîf tarafına, ya Van'daki sıddıklara ulaştırırsın.” Bu sözü-müz ve meşveretten dört saat sonra, aynen o Ahmed Ağa habersiz çıktı geldi.

¹ Öyle bir zâtın adıyla ki, “Yedi kat gök, dünya ve onların içinde olan herkes Allah'ı takdis ve tenzih eder. Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tenzih etmesin.” (İsrâ sûresi, 17/44).

² Ayrınlık günlerindeki dakikalardan âşireleri adedince Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Aynı günde siyah bir mürekkebimiz vardı. “Keşke güzel bir kırmızı mürekkebimiz olsaydı.” dedik. Biraz o mürekkepten taş üzerine döktük; siyah ve mor idi. Sonra yazmaya başladık. Tam istediğimiz tarzda kırmızı oldu. Bu hâle yedi-sekiz kişi pekçok hayret ettik. Bu işi de bir fâl-i hayr addettik. “Fesühânallah,” dedik, “Bunda bir sır var.” Sonra birden bire hatırıma geldi: Şâm-ı Şerif’te eniştem Molla Said var; bir kısım kitapları Ahmed Ağaya verip göndereceğim” dedikten sonra, tam bir siddik olan Nuh Bey hatırıma geldi. Evvel başka memleket niyetiyle, sonra İstanbul’daki kardeşlerin istemesiyle, siyah talihimiz suretini değiştirip parlayacaktır, diye mana verdik. Sonra Mısır’a niyet edip yazdığım kitapları, en lâyük Van’ı ve en sâdık Nuh’u gördüm, ona göndereceğim diye, Ahmed Ağa gittikten sonra, onun arkasından Burdur’a kadar gönderdim.

Sonra bu işte öyle bir muvaffakiyet ve teshilât göründü ki, şüphe bırakmadı ki, burada bir sır var. Nazar-ı dikkati celbetti. Dikkat ettik ki evvelki mektupta size yazdığımız gibi, İstanbul’da oturan bir adam, üç defa buraya misafireten gelerek, onun eliyle Nuh Bey’in üç defa mektup telgrafı elime geçiyor. Ve en sevdiğim Hulûsi Bey ve Molla Abdülmecid ve Molla Hâmid ve Hoca Abdülmecid Efendilerin selâmları ve isimlerini bir mektupta, yine o Mehmed Efendi geçen sene bana o getirdi. Dedim: “Bu bir işaret-i inâyettir; bu tesadüfî değil.”

Sonra Nuh’un hediyesi, yirmi beş liralık kıymetinde bir teneke, bizim namımıza geldiğini işittik. Arkadaşlarla beraber hesap ettik ki, biz burada hangi tarihte kitap hediyelerini Nuh için hazırlıyorduk aynı tarihte, Nuh, habersiz olarak, kırk gün mesafede, bize o nisbette ve mana cihetiyle onun gibi mübarek hediyeyi hazırlıyordu. Bu tevâfuk katiyen tesadüf değil. Hatta bir kısım dostlar dediler ki, bu Nuh Bey’in kerametidir. “Acaba Nuh Bey’in kerameti var mı ki, biliyormuş gibi mukabilini gönderiyor?” dediler. Dedim ki, “İhlâsın ve sadakatin dahi velâyet gibi kerameti var. Belki, bazen daha fevkindedir.”

Hediyenin vürudundan sonra, bir ay kadar kaza merkezinde bıraktık, almadık. Sonra Nuh’un mektubunu aldıktan sonra getirterek açtık, hayrette kaldık. Tasavvurumuzun bütün bütün fevkinde çıktı. Bu teberrüke karşı istiğnâ değil, belki bir iltifat-ı Ravza-yı Mutahhara olduğundan, ona karşı dilencilikle iftihar ediyorum. **كُلُّ شَيْءٍ مِنْ الْحَبِيبِ حَبِيبٌ** sırınca, “Habîb’in diyarından gelen her şey mahbubdur.” Ve onun içinde bir, bilhassa Ravza-yı Mutahhara’nın levha-yı müzeyyene ve münevveresi vardı. Bir kısım sanat-ı ilâhiyenin bir nevi küçük müzehanesi şekline getirdiğim hücremin duvarına, o levha-yı mübarekeyi dahi tâlik ettim ve karşısında oturdum; derince, müştâkane

temâşâyâ başladım. Birden, o levhada bana ihtar eder gibi kalbime geldi: Bizler senin risalelerin mânidar işaretleriyiz. Fesühânallah, dedim, bu hediye içinde sırlar var.

Tetkike başladım. Baktım ki gönderdiğim risaleler kaç parçadır; her bir parçaya mukabil bir nevi hediye var. Yirmi bir parça, hem risalelerden hem teberrükten saydım. Bu çeşit teberrükü, şimdiye kadar işitmemiştim. Hiçbir hacı böyle bir zamanda, böyle merak edip, her neviden bir kısım alsın hem benim hesabıma Medine-i Münevvere'nin mübarek eşyasını bana ayırıp göndersin... Bu demek Nuh muh işi değil. Ravza-yı Mutahhara sahibinin bu teberrük içinde bir iltifatı vardır.

Madem kitapların parçaları ve hediyelerin neveleri birbirine tevâfuk ediyor. Öyleyse her bir nevi, bir nevi kitaba işareti var, münasebeti var. Şu gözümün önündeki levha ise, Mucizât-ı Ahmediye namında aslı beş parçadan ibaret On Dokuzuncu Mektub'a muvafakat münasebeti var. Çünkü şu levha o Ravza-yı Mutahhara'nın ve hücre-i saadetin suretini gösterdiği gibi, Mucizât-ı Ahmediye risalesi dahi, asr-ı saadetin mânevî suretini almıştır. Şu beş minare, o beş parçaya işaret ediyor. Şu kubbe Miraç Risalesi'ne bakıyor.

Öyleyse, sair nevilerin dahi, risalelerin nevelerine işaret eder diye, dikkat ettim ki yedi nevi hurma gönderilmiş. Bir parçası büyükçe, otuz üç tane kadardır. Fesühânallah, dedim, yedi nevi göndermekte ne mana var? Birden kalbime geldi ki: İman-ı billâha dair yedi nevi ile aynı hakikat yazılmış, Van'a gönderilmiş. Dikkat ettim: Evet, mevzu vahdâniyet-i ilâhiye olduğu hâlde, Yirminci Mektup'la sureti küçük, manası pek büyük zeyliyle ve Yirmi İkinci Söz her biri birer risale, Birinci Makam, İkinci Makamı ve Otuz İkinci Söz Üçüncü Mevkıfı ile evvelki iki mevkıf her biri birer risale hükmünde ve Otuz Üçüncü Mektup, Otuz Üç Pencere ile yedi risaledir. O da aynen yedi nevi envâr-ı mârifetullahtan bir şems-i hakikatin ziyasındaki elvân-ı seb'a gibi bir mahiyet gösterdiğinden, Medine-i Münevvere'nin hediyesi içinde hakikat-i hurmadan yedi nevi Nuh Bey'in eline verilip buraya kadar gönderilmesi, o yedi nura tevâfukla bir makbuliyet işareti veriyor dedik, Allah'a şükrettik.

Hem o neviden birisi otuz üç tane olması, o risalelerin birisi otuz üç pencere olması ve hediye içindeki tesbih üç defa otuz üç olması, Otuz Üçüncü Söz'ün Otuz Üçüncü Mektubu'nda otuz üç penceresine muvafakati, Nuh'u ihtiyarsız, sırf bir vasıta-yı zâhirî olarak bize gösterdi. Nuh'a değil, belki Ravza-yı Mutahhara'ya karşı minnettarâne, müteşekkîrâne baktık.

Sonra, o mübarek mâ-yı zemzem, büyükçe bir şişe ve parlak nuranî bir surette içinden çıkması... Dedik ki: Madem o levha-yı mübarek Mucizât-ı Ahmediye'ye, o yedi nevi hurma mârifetullaha ve resâil-i tevhide işaret var. Elbette bu mâ-yı zemzem dahi, âb-ı hayatın mâ-yı zemzemesini kâinata dağıtan Kur'ân-ı Mübîn'in menbâi ve birinci mahall-i nüzûlü bi'r-i zemzeme civarı olduğundan Yirmi Beşinci Söz olan i'câz-ı Kur'ân'a işaret vardır. Ve alâmet-i makbuliyet olarak telâkki ediyoruz.

Said Nursî

﴿ 212 ﴾

(Hulûsi Bey'e yazılmıştır.)

بِسْمِهِ شَبَّحَانَهُ¹

Suâl: İmam Gazâlî'nin “Neş'e-i uhrâ, neş'e-i ûlâya bütün bütün muhaliftir.” demesinin sebebi?

İncevap: Hüccetü'l-İslâm İmam Gazâlî'nin “Neş'e-i uhrâ, neş'e-i ûlâya bütün bütün muhaliftir.” demesi, mahiyet ve cinsiyet itibarıyla değildir. Çünkü ² وَهُوَ الَّذِي يَبْدُوا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ³ ve وَيُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذَلِكَ تُخْرَجُونَ gibi çok âyetlerin sarahatine muhalif olur. O muhalefet, keyfiyet ve suret itibarıyla. Hem de umur-u uhreviyenin mertebeye fevkalâde yüksek olmasına işaret. Hem de Gazâlî'nin haşr-i cismanî ile beraber haşr-i ruhânînin dahi vuku bulmasına, –bazı ehl-i bâtına taklit ve mümâşât cihetiyle– bir işarettir.

Suâl: Sa'd-ı Teftazânî biri hayvanî, diğeri insanî olmak üzere ruhu ikiye taksim ettikten sonra, “Mevte mâruz kalan, yalnız ruh-u hayvanîdir. Ruh-u insanî ise mahlûk değildir ve onunla Allah beyninde nisbet ve sebep yoktur. Cesetle kaim olmayıp müstakill-i bizzattır” demesinin sebebi ve izahı?

¹ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

² “(Kışta) ölümünün ardından (baharda) yeryüzünü diriltir. İşte siz de öldükten sonra böyle diriltilip, kabirlerinizden çıkarılacaksınız.” (Rûm sûresi, 30/19)

³ “O'dur ki, ilk baştan yaratır, sonra (dünyada yaratılışı sürekli iade eder ve âhirette her şeyi) yeni baştan yaratacaktır.” (Rûm sûresi, 30/27)

Elcevap: Sa'd-ı Teftazânî'nin ¹ قُلِ الرُّوحُ الْإِنْسَانِيَّةُ لَيْسَتْ مَخْلُوقَةً demesi; ² الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي demesi, sırrıyla –beka-yı ruh bahsinde beyan edildiği gibi– ruhun mahiyeti, zîhayat bir kanun-u emir, zîşuûr bir âyine-i ism-i Hayy, zîcevher bir cilve-i hayat-ı sermedî olduğundan mec'uldür. Bu cihetle, mahlûktur denilemez. Fakat Sa'd, *Makâsîd ve Şerhu'l-Makâsîd*'da, bütün muhakikîn-i İslâm'ın icmâına ve âyât ve ehâdisin nusûsuna muvafık olarak, "O kanun-u emir, vücud-u hâricî giydirilmiş, sair mahlûkat gibi mahlûk ve hâdistir." demiştir. Sa'd'ın ezeliyet-i ruha kâil olmadığına bütün âsârî şahittir. ³ لَيْسَتْ بِبَنِيهَا وَبَيْنَ demesi, hulûl gibi bâtil bir mezhebin reddine işaretler. Hayvânâtın ruhları dahi bâkîdir; kıyâmette yalnız cesetleri fenâ bulur. Mevt ise fenâ değil, belki alâkanın kesilmesidir. ⁴ وَلَا سَبَبَ demesi, esbâb-ı zâhiriye'nin tavasutu ve Azrail (*aleyhüsselâm*)'ın kabz-ı ervâh hususundaki münâcâtı bahsinde denildiği gibi, ruhun doğrudan doğruya perdesiz, vasıtasız icad edilmesine işaretler. ⁵ اِسْتَقَلَّتْ بِذَاتِهَا demesi, beka-yı ruh isbatında denildiği gibi, "Ceset ruha dayanır, ayakta kalır. Ruh ise bizâtihi kaimdir. Ceset harap olursa daha ziyade serbest olur, melek gibi göğe uçar." demektir ve bâtil bir mezhebin reddine işaretler.

(Hususî kısmı)

Haşre dair, Sûre-i Rûm'da ⁶ وَمِنْ آيَاتِهِ.. وَمِنْ آيَاتِهِ.. وَمِنْ آيَاتِهِ haşrin, ayrı ayrı çok kuvvetli burhanlarını mucizâne beyan eden o âyetlerin ilhamı ile, o âyetlere bir tefsir yazmak niyetinde olduğum vakitte, bu suâllerin sorulması, latîf bir tevâfuktur.

⁷ وَأَزْوَاجَهُمْ وَأَوْلَادَهُمْ fıkrasını dua ve münâcâtımda ilâve ettiğim dakikada hatırıma geldiniz. Bu nevi duada dahi birinciliği kazandınız. Kalben, kalemle, bilfiil alâkadar olmak şartıyla, yirmi dört saatte yüz defa, tasavvurca beş yüz defa, mânevî kazanç ve duamda hissedar olmaya müstehak olmanızı

¹ İnsanın ruhu mahlûk değildir.

² "De ki: 'Ruh, Rabbimin bir emri, emir âleminden bir tecellisidir.'" (İsrâ sûresi, 17/85)

³ Onunla Allah arasında nisbet yoktur.

⁴ Sebep de yoktur.

⁵ Bizâtihi müstakildir.

⁶ "...O'nun varlığının ve kudretinin delilleridir..." (Rûm sûresi, 30/20, 21, 22, 23, 24, 25)

⁷ Hanımları ve çocukları.

arzu ettiğim bir vakitte bu suâlleriniz, beni sizin hesabınıza çok mesrur etti ve bir beşaret oldu.

Said Nursî

﴿ 213 ﴾

(Hulûsi Bey'e hitaptır.)

بِاسْمِهِ مَنْ ﴿تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ
وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾¹
وَعَلَيْكُمْ السَّلَامُ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ عَاشِرَاتِ دَقَائِقِ
عُمْرِكُمْ عَمَّرَكُمُ اللَّهُ بِالسَّلَامَةِ وَالْعَافِيَةِ²

Aziz kardeşim,

Evvelâ: Mektubun bana tesir etti. Fakat hakikati düşündüm, o teessür gitti. İşte hakikat şudur ki:

Mâbeynimizdeki münasebet ve uhuvvet inşaallah hâlis ve lillâh için olduğundan, zaman ve mekânla mukayyed olmaz. Bir şehir, bir vilâyet, bir memleket, belki küre-i arz, belki dünya, belki âlem-i vücut, iki hakikî dost için bir meclis hükmündedir. Böyle dostluk ve kardeşliğin firakı yok, hep visaldir. Fâni, mecazî, dünyevî dostluklar sahipleri, firakı düşünsün, bize ne?

Mezhebimizde (mesleğimizde) firak yok. Sen nerede bulunsan, şu kardeşinle ellerinizdeki Sözler vasıtasıyla sohbet edebilirsiniz. Ben de istediğim zaman, seni yanımda dergâh-ı ilâhîye beraber el açıp niyaz etmek suretinde görebilirim. Eğer kader sizi başka bir yere gönderse, ³أَلْخَيْرُ فِي مَا اخْتَارَهُ اللَّهُ hükümünce, kemâl-i rızayla teslim ol. Hem senin gibi, inşaallah kalbi selîm, akılı müstakîm, hakikî iman dersini veren zâtlara başka yerler daha ziyade muhtaçtır. Orada (Eğirdir'de) lillâhilhamd imana çok hizmet ettin. Eğirdir'den ziyade başka yerler belki daha muhtaçtır.

¹ Öyle bir zâtın adıyla ki, "Yedi kat gök, dünya ve onların içinde olan herkes Allah'ı takdis ve tenzih eder. Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tenzih etmesin." (İsrâ sûresi, 17/44).

² Ömür dakikalarınızın âşireleri sayısınca, Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun. Cenâb-ı Hak hayatınızı selâmet ve âfiyet içinde idame ettirsin.

³ "Allah'ın kullarını sevk ettiği ve onlar için seçtiği her şeyde hayır vardır." (Bkz.: el-Aclûni, *Keşfü'l-hafâ* 1/478)

Sâniyen: Sorduğun birinci suâle senin kalbini tevkil ediyorum. Nasıl fetva verirse, ben de öyle razıyım. Merâtib-i dünya, nokta-yı nazarımda pek ehemmiyetsiz olmakla beraber, senin gibi mertebesini hizmet-i Kur'ân'a medar edenler için, minnet altına ve zillete girmek şartıyla hoş görüyorum. İkinci suâlin ise, peder ve validenin arzuları pek mühimdir. Kur'ân-ı Hakîm bir âyet-i kerîmede, beş tarzda onlara karşı şefkat ve hürmete emreder.¹ Eğer suhuletle arzuları yerine gelmek kabilsen yaparsınız.

Sâlisen: Aziz kardeşlerim, bahar ve yazın meşgaleleri, hem gecelerin kısalması, hem şuhûr-u selâsenin gitmesi ve ekser kardeşlerimin bir derece hisse alması ve daha sair bazı esbabın bulunması, elbette bir derece neşeli kış dersine fütur verir. Fakat onlardan gelen fütur size fütur vermesin. *Çünkü o dersler, ulûm-u imaniyeden olduğu için, bir insan yalnız kendi nefesine dinletirse yeter. Bâhusus, siz daima bir-iki hakikî kardeşi de bulursunuz.*

Hem o dersi dinleyenler yalnız insanlar değil. Cenâb-ı Hakk'ın zîşuur çok mahlûkatı vardır ki, hakâik-i imaniyenin istimândan çok zevk alırlar. Sizin o kısım arkadaşınız ve müstemileriniz çoktur.

Hem mütefekkirâne o çeşit sohbet-i imaniye, zemin yüzünün bir mânevî ziyneti ve medar-ı şerefi olduğuna işaretten biri demiş:

اَسْمَانُ رَشْكٌ بَرْدٌ بَهْرٌ زَمِينٌ كِه دَارْدُ
يَكْ دُو كَسِّ يَكْ دُو نَفْسِ بَهْرِ خُدَا بَرِ نَشِينْدُ

Yani, semâvât zemine gıpta eder ki zeminde hâlisen lillâh sohbet ve zikir ve tefekkür için, bir-iki adam, bir-iki nefes, yani bir-iki dakika beraber otururlar, kendi Sâni-i Zülcelâl'inin çok güzel âsâr-ı rahmetini ve çok hikmetli ve süslü âsâr-ı sanatını birbirine göstererek Sânilerini sevip sevirirler, düşünüp düşündürürler.

Hem de ilim iki kısımdır: Bir nevi ilim var ki, bir defa bilirse ve bir-iki defa düşünülse kâfi gelir. Diğer bir kısmı, ekmek gibi, su gibi, her vakit insan onu düşünmeye muhtaç olur. Bir defa anladım, yeter diyemez. İşte

¹ “Rabbin şöyle buyurdu: Allah'tan başkasına ibadet etmeyin. Anneye ve babaya güzel muamele edin. Şayet onlardan her ikisi veya birisi yaşlanmış olarak senin yanında bulunursa sakın onlara hizmetten yüksünme, “öfl!” bile deme, onları azarlama, onlara tatlı ve gönül alıcı sözler söyle. Şefkatle, tevazu ile onlara kol kanat ger ve şöyle dua et: ‘Yâ Rabbi, onlar küçüklüğümde nasıl beni ihtimamla yetiştirdilerse, ona mükâfat olarak sen de onlara merhamet buyur!’ Rabbiniz içinizdeki duyguları pek iyi bilir. Eğer siz iyi kimseler iseniz şunu bilin ki Allah kötülüklerden (özellikle anne ve babasına yaptığı kötü muamelelerden) tövbe edenlere karşı, günahları çok affedicidir.” (İsrâ sûresi, 17/23-25).

ulûm-u imaniye bu kısımdandır. Elinizdeki Sözler ekseriyet itibarıyla inşallah o cümledendir.

Bütün kardeşlerimize birer birer selâm ediyorum. Zannederim mufarakat ihtimalinden, ikimizden ziyade Hakkı Efendi kardeşimiz, daha ziyade sevap kazanmak emâresi olarak, daha ziyade müteessirdir. Fakat Cenâb-ı Hak hakkımızda çok emârelerle inâyet ve rahmetini gösterdiğinden, surî iftirakımız vuku bulsa, bir eser-i inâyet ve rahmet olduğunu telâkki etmeliyiz.

Râbian: Sizin gibi hakikate yetişmiş ve hakikatteki hakikî tesellî ve esaslı sevinci bulmuş zâtlara, envâr-ı imaniyenin ve esrar-ı Kur'âniye'nin neşirlerine karşı ehl-i dalâletin ve şeytanların desâisle tehacümünden neşet eden müşkülât ve gam ve kedere karşı sabır ve metanet et ve hüznü ve merak etme demeye ihtiyaç hissetmem.

Hem her vakit beklediğim, ehl-i zındıkanın bana hücumu gayretli talebem, cesaretli biraderzadem olan uhrevî kardeşimden başlaması muhtemel olmakla beraber, hıfz-ı Kur'ânî her müşkilâta galip ve lezzet-i hizmet-i imaniye her kedere unutturur itikadında olduğumdan, seni teşcî ve teşvike lüzum görmem.

Râkımü'l-hurûf Hâfız Hâlid sana selâm eder, duanı ister.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Âhîret kardeşiniz
Said Nursî

≈ 214 ≈

(Üçüncü Mektubun baş kısmı)

بِاسْمِ مَنْ تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَوَاتُ بِكَلِمَاتِ النُّجُومِ وَالشُّمُوسِ وَالْأَقْمَارِ وَالسَّيَّارَاتِ²
السَّلَامِ عَلَيْكُمْ وَعَلَى إِخْوَانِكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ النُّجُومِ فِي السَّمَوَاتِ³

Aziz kardeşim ve sevgili arkadaşım,

Şimdi yüz tabakalık fitrî bir sarayın, en yukarı menzilinde bulunuyorum. Sen de mânen burada hazır ol. Bir parça sohbet edip konuşacağız. İşte kardeşim,

¹ Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

² O Zâtın adıyla ki, semâvât kendisini yıldızların, güneşlerin, ayların ve gezegenlerin kelimeleriyle tesbih eder.

³ Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; semâlardaki yıldızlar sayısınca sizin ve kardeşlerinizin üzerine olsun.

Evvelâ: Evvelki mektubumda, bütün Sözler'e dair suâl etmiştim ki: İçlerinde cerh edilecek hakikatler var mı? Veyahut avâma izharı muzır şeyler bulunuyor mu? Yoksa yalnız Otuz İkinci Sözün Üçüncü Maksudı için değildi.

Sâniyen: Sana Nokta Risalesi'ni gönderiyorum. Acîptir ki, Eski Said'in kuvvet-i ilmiyle, nazar-ı aklıyla anladığı ve gördüğü hakikatleri, senin kardeşin suhud-u kalbiyle, nur-u vicdanla gördüğüne tevâfuk ediyor. Yalnız bazı cihetlerde noksan kalmıştır ki, Yirmi Dokuzuncu Söz'de tekmil edilmiş. Hususan âhirdeki remizli nükte ve o remizli nüktenin sırrı beyanında, çok hakikatler Nokta'da yoktur, Yirmi Dokuzuncu Sözde vardır. Fakat birbirinden çok uzak bu iki Said'in aklı, kalbi, bu derece ittifakı aciptir.

Sâlisen: Şeyh Mustafa'ya selâmımı tebliğle beraber de ki: Yazdığın Kader Sözü beni çok memnun etti. Duayla kardeşlik hakkını edâ ettiğin gibi, bunun yazmasıyla talebelik hukukunu dahi kaza ettin. Allah senden razı olsun. Yazdığını Abdülmecid'e gönderiyorum. O yüzlerce adama okutturacak; her birisinden sevap sana gelecek.

Râbian: Kardeşimiz Abdülmecid'e bir mektupla bazı Sözleri gönderiyorum. Sen gayet emniyetli bir tarzda postaya ver. Adres: "Ergani-i Osmaniye'de esnaftan Vanlı Şehabeddin Efendi vasıtasıyla Vanlı Abdülmecid Efendiye." Bu adresi yeni hurufla mektuba ve emanete yazınız.¹(Hâşiye)

چُو لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ بَرَابَرُ مِيزَنُنْدُ هَزْ شَيْ دَمَادَمْ چُو يَدَنْدُ يَا حَقِّ سَرَّاسَرُ كُو يَدَنْدُ يَا حَيِّ

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي³

Kardeşiniz

Said Nursî

¹ (Hâşiye) Mektubun bundan sonraki "Hâmisen" kısmı, *Mektubat*'ta Üçüncü Mektuptadır.

² "Çünkü bütün eşya *Lâ ilâhe illâ Hû* deyip, kâinatın azîm halka-yı zikrinde beraber zikrederek çalışıyorlar. Vakit-be-vakit, lisan-ı istidat ile, Cenâb-ı Haktan hukuk-u hayatını 'Yâ Hak' deyip hazine-i rahmetten istiyorlar. Baştan başa da, hayata mazhariyetleri lisanıyla 'Yâ Hayy' ismini zikrediyorlar."

³ Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

﴿ 215 ﴾

(Mektubat'ta On Sekizinci Mektub'un başı ve İkinci Mesele-i Mühimmedeki suâlinin cevabına bir zeyildir.)

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ³

Aziz, sıddık, muhlis kardeşim Hulûsi Bey,

Suâllerinize dair bir cevap yazmıştım. Kardeşimiz Hüsrev bir izah istedi. O zat ruhen size benzediği için, onun istizahına sen de iştirak ettiğini tahayyül ettim. Bu zeyli yazdım, size gönderdim.

Hem Keramet-i Gavsîye'nin birinci satırına dair bir parça gönderildi, onun âhîrine yazarsınız. Hem Keramet-i Gavsîye ile münasebettar bir nükte-i Kur'âniye'yi gönderdik. Meşrebimize muhalif olan bu izhar-ı esrara beni sevk eden mânevî ihtarla kardeşlerimizin sa'ye ziyade şevk ve gayrete gelmelerine bir vesile olmasıdır.

Hakikaten bir vakit fütur geldi. Tevâfuk çıktı, şevki tazelendirdi. Bir zaman yine fütur baş gösterdi. Keramet-i Gavsîye çıktı, gayreti çok ziyadeleştirdi. Ben bu hâletten anladım ki, izharından hizmetimize zararı yok; olsa olsa nefsi-me zarardır. Zaten nefsim hizmete feda olmaya hazırdır. Başta muhterem pederiniz, Fethi Bey, Hoca Abdurrahman, Kemâleddin, Ömer Efendi olarak ri-salelerle alâkadar olan zâtlara selâm ve dua ediyorum ve dualarını istiyorum.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي⁴

Kardeşiniz
Said

(Hulûsi'nin ikinci suâlinin cevabına bir zeyildir.)

Suâl: Muhyiddin-i Arabî, vahdetü'l-vücûd meselesini en yüksek bir mertebe telâkki ettiği gibi, ehl-i aşk bir kısım evliyâ-yı azîme dahi ona ittibâ etmişler. Bu meslek en yüksek mertebe olmadığını, hem hakikî

¹ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

² "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

³ Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

⁴ Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

olmadığını, belki bir derecede ehl-i sekir ve istiğrâkın ve ashâb-ı şevk ve aşkın meşrebi olduğunu diyorsun. Öyle ise, muhtasaran sırr-ı verâset-i nübüvvetle ve Kur'ân'ın sarâhatiyle gösterilen Tevhîdin yüksek mertebesi hangisidir? Göster.

Elcevap: Benim gibi hiç ender hiç, âciz bir bîçârenin kısa fikriyle bu yüksek mertebeleri muhâkeme etmek, yüz derece haddimin fevkindedir. Yalnız, Kur'ân-ı Hakîm'in feyzinden gelen gayet muhtasar bir-iki nükteyi söyleyeceğim; belki bu meselede faydası olacak.

Birinci nükte: Vahdetü'l-vücûdun meşrebine ve saplanmasına çok esbab var. Onlardan bir-ikisi kısaca beyan edilecek.

Birinci sebep: Mertebe-i rubûbiyetin hallâkiyetini âzamî derecede zihinlerine sığdıramadıklarından ve sırr-ı ehadiyet ile her şeyi bizzat kabza-yı rubûbiyetinde tuttuğunu ve her şey kudret ve ihtiyar ve irâdesiyle vücud bulunduğunu kalblerine tam yerleştiremediklerinden, “Her şey O'dur” veyahut “yoktur” veya “hayaldir” veya “tezâhürîyetidir” veya “cilveleridir” demeye kendilerini mecbur bilmişler.

İkinci sebep: Firâkı hiç istemeyen ve firaktan şiddetle kaçan ve ayrılıktan titreyen ve bu'diyetten cehennem gibi korkan ve zevâlden gayet derece nefret eden ve visâli, rûhu ve canı gibi seven ve kurbiyeti cennet gibi hadsiz bir iştihakla arzulayan aşk sıfatı, her şeydeki akrebiyet-i ilâhiyenin bir cilvesine yapışmakla, firak ve bu'diyeti hiçe sayıp, likâ ve visâli dâimî zannederek ¹ لَا مَوْجُودَ إِلَّا هُوَ diye, aşkın sekriyle ve o şevk-i bekâ ve likâ ve visâlin muktezâsıyla, gayet zevkli bir meşreb-i hâli vahdetü'l-vücûdda bulunduğunu tasavvur ederek, müthiş firaklardan kurtulmak için, o vahdetü'l-vücûd meselesini melce' ittihâz etmişler.

Demek birinci sebebin menşei, aklın gayet geniş ve gayet yüksek olan bazı hakâik-i imaniyeye yetişmediğinden ve ihâta edemediğinden ve aklın iman noktasında tamamıyla inkişâf etmediğindendir. İkinci sebebin menşei, kalbin aşk noktasında fevkalâde inkişâfından ve hârikulâde inbisâtından ve genişliğinden ileri gelmiştir.

Amma sarâhat-i Kur'âniye ile verâset-i nübüvvetin evliyâ-yı azîmesi ve ehl-i sahv olan asfiyânın gördükleri mertebe-i uzmâ-yı tevhid ise, hem çok yüksektir, hem rubûbiyet ve hallâkiyet-i ilâhiyenin mertebe-i uzmâsını, hem

¹ Vücûd-u Vâcib'e nisbeten başka şeylere vücûd denilmemeli.. onlar vücûd unvanına lâayk değillerdir..

bütün esmâ-yı ilâhiyenin hakikî olduklarını ifade ediyor. Ve esâsâtı muhâfaza edip, ahkâm-ı rubûbiyetin muvâzenesini bozmuyor. Çünkü derler ki:

Cenâb-ı Hakk'ın ehadiyet-i zâtîyesiyle ve mekândan münezzehiyetiyle beraber, her şey bütün şuûnâtıyla, doğrudan doğruya ilmiyle ihâta ve teşhis edilmiş; ve irâdesiyle tercih ve tahsis edilmiş; ve kudretiyle isbat ve icâd edilmiştir. Bütün kâinatı birtek mevcud gibi icâd ve tedbir ediyor. Bir çiçeği kolaylıkla halkettiği gibi, koca baharı dahi o suhûletle halkeder. Bir şey bir şeye mâni olmaz. Teveccühünde tecezzî yoktur. Aynı anda, her yerde, kudret ve ilmiyle tasarruf noktasında bulunuyor. Tasarrufunda tevzî ve inkısam yoktur. On Altıncı Söz ve Otuz İkinci Söz'ün İkinci Mevkıfı'nın İkinci Maksadı'nda bu sır tamamıyla izah ve isbat edilmiştir.

لَا مُشَاحَةَ فِي التَّمثِيلِ kadesiyle temsildeki kusura bakılmadığından, gayet kusurlu bir temsil söyleyeceğim tâ iki meşrebin bir derece farkı anlaşılın.

Mesela, hârîka ve emsalsiz, gayet büyük ve gayet ziyetli, şark ve garba bir anda uçacak ve şimalden cenuba ulaşan kanatlarını kapayıp açacak, yüz binler nakışlarla tezyin edilmiş ve kanadının her bir tüyünde gayet dâhiyâne sanatlar dercedilmiş bir tavus kuşu farz ediyoruz. Şimdi seyirci iki adam var. Akıl ve kalb kanatlarıyla bu kuşun yüksek mertebelerine ve hârîka ziyetlerine uçmak istiyorlar.

Birisi, bu tavus kuşunun vaziyetine ve heykeline ve hârîkulâde her bir tüyündeki kudret nakışlarına bakar ve gayet aşk ve şevk ile sever. Dakik tefekkürü kısmen bırakır ve aşka yapışır. Fakat görür ki, her gün o sevimli nakışlar tahavvül ve tebeddül eder. Sevdiği ve perestiş ettiği o mahbuplar kaybolur, zeval buluyor. O adam kendine teselli vermek ve aklına sığıştıramadığı vahdet-i hakikî ile rubûbiyet-i mutlaka ve ehadiyet-i zâtî ile hallâkiyet-i külliyyeye mâlik bir nakkâşın bir nakş-ı sanattır demek lâzım gelirken, o itikad yerine, “Bu tavus kuşundaki ruh o kadar âlidir ki onun sâanii onun içindedir veya o olmuş. Hem o ruh, vücuduyla müttehid, vücudu ise sûret-i zâhiriye ile mümteziç olduğundan, o ruhun kemâli ve o vücudun yüksekliği, bu cilveleri böyle gösterir, her dakika başka bir nakşı ve ayrı bir hüsnü izhâr eder. Hakikî ihtiyar ile bir icad değil, belki bir cilvedir, bir tezâhürdür.” der.

Diğer adam der ki: “Bu mizanlı ve nizamlı, gayet sanatkârâne nakışlar, kat'î bir surette, bir irâde ve ihtiyar ve kasd ve meşîeti iktizâ eder. İradesiz bir cilve, ihtiyarsız bir tezâhür olamaz. Evet, tavusun mahiyeti güzel ve yüksektir; fakat onun mahiyeti fâil olamaz belki münfaildir; fâili ile hiçbir cihette ittihad edemez. Ruhu güzel ve âlidir, fakat mücid ve mutasarrıf değil, belki

ancak mazhar ve medardır. Çünkü her bir tüyünde, bilbedâhe, nihayetsiz bir hikmetle bir sanat ve nihayetsiz bir kudretle bir nakş-ı zînet görünüyor. Bu ise iradesiz, ihtiyarsız olamaz. Bu kemâl-i kudret içinde kemâl-i hikmeti ve kemâl-i ihtiyar içinde kemâl-i rubûbiyeti ve merhameti gösteren sanatlar, cilve-milve işi değil. Bu yaldızlı defteri yazan kâtip onun içinde olamaz, onunla ittihad edemez. Belki, yalnız o defter, o kâtibin yazı kaleminin ucuyla temâsi var. Öyle ise, o kâinat denilen misalî tavusun hârikulâde ziynetleri, o tavus Hâlikî'nin yaldızlı bir mektubudur.”

İşte şimdi o kâinat tavusuna bak, o mektubu oku, Kâtibine “Mâşallah, tebârekâllah, sübhânallah!” de. Mektubu kâtip zanneden veya kâtibi mektup içinde tahayyül eden veya mektubu hayal tevehhüm eden, elbette aşk perdesinde aklını saklamış, hakikatin hakikî suretini görmemiş.

Vahdetü'l-vücûdun meşrebine sebebiyet veren aşkın envaından en mühim ciheti, aşk-ı dünyadır. Mecâzî olan aşk-ı dünya, aşk-ı hakikîye inkılâp ettiği zaman, vahdetü'l-vücûda inkılâp eder. Nasıl ki insandan şahsî bir mahbûbu muhabbet-i mecâzî ile seven, sonra zevâl ve fenâsını kalbine yerleştiremeyen bir âşık, mahbubuna aşk-ı hakikî ile bir bekâ kazandırmak için “Mâbud ve Mahbub-u Hakikî'nin bir âyine-i cemâlidir.” diye kendini teselli eder, bir hakikate yapışır. Öyle de koca dünyayı ve kâinatı hey'et-i mecmuasıyla mahbub ittihaz eden, sonra o muhabbet-i acîbe dâimî zevâl ve firak kamçılarıyla muhabbet-i hakikîye inkılâp ettiği vakit, o çok büyük mahbubunu zevâl ve firaktan kurtarmak için vahdetü'l-vücûd meşrebine iltica eder. Eğer gayet yüksek ve kuvvetli iman sahibi ise, Muhyiddin-i Arabî'nin emsâli gibi zâtlara zevkli, nurânî, makbul bir mertebe olur. Yoksa, vartalara, maddiyata girmek, esbapta boğulmak ihtimâlî var. Vahdetü'ş-şuhud ise, o zararsızdır, ehl-i sahvın da yüksek bir meşrebidir.

Kardeşiniz
Said Nursî

اللَّهُمَّ أَرِنَا الْحَقَّ حَقًّا وَارْزُقْنَا إِيْتَابَهُ¹

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ²

¹ “Allah'ım! Bize hakkı hak olarak göster ve ona ittiba etmekle bizi rızıklandır.” (et-Taberî, *Câmiu'l-beyân* 1/252; İbni Teymiyye, *Minhâcü's-sünne* 1/19)

² “Sübhansın ya Rab! Senin bize bildirdiğinden başka ne bilebiliriz ki? Her şeyi hakkıyla bilen, her şeyi hikmetle yapan sensin.” (Bakara sûresi, 2/32)

﴿ 216 ﴾

Yirmi İkinci Mektub'un Hâtimesi'ndeki Bahse Bir Zeyildir

أُجِيبُ أَحَدَكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا¹

Gıybet şu âyetin kat'î hükmüyle nazar-ı Kur'ân'da gayet menfur ve ehl-i gıybet, gayet fena ve alçaktırlar. Gıybetin en fena ve en şenî ve en zâlimâne kısmı, kazf-i muhsanât nev'idir. Yani, gözüyle görmüş dört şahidi gösteremeyen bir insan, bir erkek veya kadın hakkında zinâ isnad etmek, en şenî bir günah-ı kebâir ve en zâlimâne bir cinayettir, hayat-ı içtimâie-i ehl-i imanı zehirlendirir bir hıyanettir, mesut bir ailenin hayatını mahveden bir gadirdir. Evet, Sûre-i Nur bu hakikati o kadar şiddetle göstermiş ki, vicdan sahibini titretiyor ve tüylerini ürperttiriyor.

لَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَتَكَلَّمَ بِهَذَا سُبْحَانَكَ هَذَا بُهْتَانٌ عَظِيمٌ²

şiddetle ferman ediyor ve diyor ki: Gözüyle görmüş dört şahidi gösteremeyen, merdûdü's-şehadettir; ebedî şahadetlerini kabul etmeyiniz. Çünkü yalancılardır. Acaba böyle kazfe cesaret eden hangi adam var ki gözüyle görmüş dört şahidi gösterebilir? Kur'ân-ı Hakîm bu şartı koşturmakla, "Böyle şeylerde şakk-ı şefe etmeyiniz, bu kapıyı kapayınız demektir." **يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ** **الْفَاحِشَةُ**³ tehdidiyle, öyleleri münafık gibi ehl-i imanın hayat-ı içtimâyelerini böyle işâalarla ifsad ediyorlar, ifade ediyor. Ve bilhassa böyle gıybet ehl-i namus ve ehl-i haysiyet hakkında olsa ve bilhassa ehl-i ilim hakkında olsa ve bilhassa akıldan hariç bir tarzda olsa... Mesela, namuslu bir zat, kendi gayet yakışıklı, her cihetle mükemmel ve ailesine kemâl-i itimadı olduğu hâlde, hiçbir cihetle ona mukabil gelemeyen ve onun hizmetkârı hükmünde ve ona nisbeten çirkince bir insan ve dünyada onların içtimâini hiçbir fitrat ve vicdan kabul etmediği bir surette, o biçâre ailesini o suretle gıybet etmek, bu nevi gıybetin en şenîdir. Böyle eşna' gıybetin sebebi, olsa olsa, insanın dest-i ihtiyarında olmayan bir muhabbet vasıtasıyla, yine kadınların kıskançlığından ve habbeyi kubbe görüp ve kendi iffetini göstermekle başkasını itham etmek nev'inden bu nevi şayialar meydan alıyorlar. Bu

1 "Hiç sizden biriniz ölmüş kardeşinin cesedini dişlemekten hoşlanır mı?" (Hucurât sûresi, 49/12).

2 "Onu duyduğunuzda, 'Böyle bir şeyi ağızımıza almak bize yakışmaz. Aman Allah'ım, bu çok büyük bir iftira!' diyerek kestirip atmanız gerekmiyor muydu?" (Nûr sûresi, 24/16)

3 "İman edenler arasında çirkin şeylerin yayılmasını arzu edenlere gelince..." (Nûr sûresi, 24/19)

işâadan tevbe etsinler; yoksa kahr-ı ilâhî gelmesi kaviyen memuldür. Öyle iftira edenler, böyle iftiraya maruz kalacakları, cezâ-yı amelleri olmak ihtimalini düşünsünler!

Said Nursî

≈ 217 ≈

Yirmi Altıncı Mektub'un İkinci Mebhası'nın Âhirdir

(Benimle görüşen veya görüşmek arzu eden dostlara bir düsturdur ki, uzakta bulunan bir kısım kardeşlere yazılmıştır.)

Benimle görüşmek arzunuzu hissettim. Kardeşlerim, benimle görüşmek iki cihetle olur: Ya dünya cihetiyle, yani hayat-ı içtimaiye-i insaniye itibarıyla. Şu cihetteki kapıyı kapamışım. Veya hayat-ı uhreviye ve hayat-ı mânevîye cihetiyledir. O da iki vecihledir.

Biri: Şahsıma haddimden fazla hüsn-ü zan edip şahsımdan, bir istifade-i maneviyeyi niyet etmektir. Şu veçhi de kabul etmem. Çünkü ben Kur'ân-ı Hakîm'in sırf bir hizmetkârıyım, o mukaddes dükkânın bir dellâlıyım. Şahsî dükkânımdaki perişan, ehemmiyetsiz şeyleri satışa çıkarmayacağım ve çıkarmak istemiyorum. Çünkü Kur'ân-ı Hakîm'in kudsi elmaslarının kıymetlerine şüphe îras etmemek için, perişan ve şahsî dükkânımda bulunan kırık cam parçalarını satsam, hakikî sarraf olmayan müşteriler, dellâllık vaktinde elimde gördükleri elmaslara da şişe nazarıyla bakabilirler; zihinlerine bir iltibas, bir şüphe gelir. Onun için, şahsî dükkânımı katiyen kapamışım. Bana o mukaddes dükkânın hizmetkârlığı yeter. Müflis bir hizmetkâr olsam, daha hoşuma gidiyor.

İkinci vecih şudur ki: Kur'ân hesabıyla ve dellâllığı ve hâdimliği noktasında benimle görüşmektir. Şu vecihte gelenleri –ale'r-re'si ve'l-ayn– kabul ediyorum. Fakat bu görüşmek için şark ve garp mâni olmaz. Belki yerin üstü ve altı dahi birdir. Sureten görüşmeye o kadar lüzum yok.

Şu münasebetin de ve mânevî görüşmenin de üç meyvesi var:

Birincisi: *Dellâllık ettiğim mukaddes dükkânın mücevheratını benden almaktır. İşte o dükkândan şimdilik on iki küçük cevherleri size gönderdim.*

İkinci meyvesi: *Beş farz namazını kılan ve yedi kebâiri terk eden zâtları, şu mânevî münasebet ve görüşmek neticesi olarak, âhîret kardeşliğine kabul ediyorum. Ben her sabah mânevî kazancım ne ise, o âhîret kardeşlerimin sahife-i a'mâline geçmek için Cenâb-ı Hakk'ın dergâhına*

niyaz edip hediye ediyorum. Onlar dahi beni mânevî hayratlarına ve dualarına hissedar etmelidirler; tâ hisselerini kazancımızdan alsınlar.

Üçüncü meyvesi: Onları yanımda ya hakikaten veya hayalen hazır edip beraber dergâh-ı ilâhîye el açıp dua ederek ve Kur'ân'ın hizmetine dair el ele, kalb kalbe verip gayet ciddi bir surette rapt-ı kalb etmektir. İşte, kardeşlerim, size şu üç meyve şimdiden hâsıdır.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Said Nursî

~ 218 ~

Mesâil-i Müteferrika

Birinci Mesele

Suâl: Salavâtın bu kadar kesretle hikmeti ve salâtle beraber selâmı zikretmenin sırrı nedir?

İcevap: Resûl-i Ekrem'e (*aleyhissalâtü vesselâm*) salavât getirmek, tek başıyla bir tarik-i hakikattir. Resûl-i Ekrem (*aleyhissalâtü vesselâm*) nihayet derecede rahmete mazhar olduğu hâlde, nihayetsiz salavâta ihtiyaç göstermiştir. Çünkü Resûl-i Ekrem (*aleyhissalâtü vesselâm*) bütün ümmetin dertleriyle alâkadar ve saadetleriyle nasibedardır. Nihayetsiz istikbalde, ebedü'l-âbâdda, nihayetsiz ahvâle mâruz ümmetin, bütün saadetleriyle alâkadarlığının ihtiyacındandır ki, nihayetsiz salavâta ihtiyaç göstermiştir.

Hem Resûl-i Ekrem hem abd, hem resûl olduğundan, ubûdiyet cihetiyle salât ister, risalet cihetiyle selâm ister ki: Ubûdiyet halktan Hakk'a gider, mahbubiyet ve rahmete mazhar olur. Bunu **الصَّلَاةُ** ifade eder. Risalet Hak'tan halka bir elçiliktir ki, selâmet ve teslim ve memuriyetinin kabul ve vazifesinin icrâsına muvaffakiyet ister ki, **سَلَامٌ** lafzı onu ifade ediyor.

Hem biz **سَيِّدِنَا** lafzıyla tâbir ettiğimizden, diyoruz ki: Ya Rab! Yanımızda elçiniz ve dergâhınızda elçimiz olan reisimize merhamet et ki, bize sirayet etsin.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ²

¹ Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

² Allah'ım, Senin kulun ve resûlün olan efendimiz Muhammed'e ve onun bütün âl ve ashabına salât eyle.

İkinci Mesele

(Bir kardeşimizin uzun bir suâlüne kısa bir cevaptır.)

Eğer desen: Nedir şu tabiat ki ehl-i dalâlet ve gaflet ona saplanmışlar; küfür ve küfrâna girip, ahsen-i takvimden esfel-i sâfilîne sukut etmişler?

Elcevap: Tabiat namı verdikleri şey, şeriat-ı fitriye-i kübrâ-yı ilâhiyedir ki, mevcudatta zuhur eden ef'âl-i ilâhiyenin tanzim ve nizamını gösteren âdetullahın mecmu-u kavânîninden ibarettir. Mâlûmdur ki, kavânîn umûr-u itibariyedir; vücûd-u ilmîsi var, haricîsi yok. Gaflet veya dalâlet sâikasıyla Kâtip ve Nakkaş-ı Ezeli'yi tanımadıklarından, kitabı ve kitabeti kâtip ve nakkaş, kanunu kudret, mistarı masdar, nizamı nazzam, sanatı sâni tevehhüm etmişler.

Nasıl ki bir vahşî ve insanların içtimâiyatını görmemiş bir adam muhteşem bir kışlaya girse, bir ordunun nizâmât-ı mâneviyeyle muttarid hareketini temâşâ etse, maddî iplerle bağlı tahayyül eder. Veyahut o vahşî, muazzam bir camiye dahil olsa, görse ki müslümanların cemaat ve îdlerde muntazam, mübarek vaziyetlerini görse, seyretse, maddî rabitalarla bağlanmalarını tevehhüm eder.

Öyle de vahşiden çok vahşî olan ehl-i dalâletin, cünûd-u semâvât ve arza mâlik olan Sultan-ı Ezel ve Ebed'in muhteşem kışlası olan şu kâinata ve Mabûd-u Ezeli'nin mescid-i kebîri olan şu âleme girdikleri vakit, o Sultan'ın nizâmâtını tabiat namıyla yâd etse ve nihayet hikmetlerle meşhûn şeriat-ı kübrâsını, kuvvet ve madde gibi sağır ve kör ve câmid, karma karışık tezahürattan ibaret tahayyül etse, elbette ona insan demek değil, belki vahşî hayvan dahi denilmez. Çünkü o tevehhüm ettiği tabiat için, geçen Sözl'er'de ve sair risalelerimde yüz yerde, dirilmeyecek bir surette o tabiat fikr-i küfrîsi öldürüldüğü ve Yirmi İkinci Söz'de gayet kat'î bir surette isbat edildiği gibi; her zerrede, her sebepte bütün mevcudatı halkedecek bir kudret, bir ilim vermek, belki Vâcibü'l-vücûdun bütün sıfatını onda kabul etmek gibi nihayetsiz muhal ender muhal bir dalâlet, belki dalâletin divaneliğinden gelen manasız hezeyanlardır.

Elhâsıl: O Sözl'er'de gayet kat'î bir surette isbat edilmiş ki, tabiat-perest adam bir ilâh-ı vâhidi kabul etmediği için, gayr-i mütenâhi ilâhları kabul etmeye mecburdur. O ilâhlar, her birisi her şeye muktedir olmakla beraber, bütün ilâhlara hem zıt, hem misil olarak şu kâinatın intizamı içinde birleşsin. Hâlbuki, bir sineğin kanadından tut, tâ manzume-i şemsiyeye kadar hiçbir yerde bir sinek kanadı kadar şerike yer yoktur ki, parmak karıştırısın.

لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ¹

ferman-ı kat'î, şirk ve iştirâkin esâsâtını kat'î bir burhanla keser.

Üçüncü Mesele

Küfür, mânevî bir cehennem çekirdeği olduğunu İkinci Söz'de ve Sekizinci Söz'de ve başka Sözler'de isbat edildiği gibi, maddî bir cehennem dahi onun meyvesidir. Cehenneme duhulüne sebep olduğu gibi, cehennemin vücuduna dahi sebeptir. Zira küçük bir hâkim, küçük bir izzet, küçük bir gayret, küçük bir celâli bulunsa; bir edepsiz ona dese, "Beni tedip etmezsin ve edemezsin."; herhalde, o yerde hapisane yoksa da, onun için bir hapisane icad edecek, onu içine atacaktır. Hâlbuki, kâfir, cehennemi inkârla, nihayetsiz gayret ve izzet ve celâl sahibi ve gayet büyük bir zatı tekzip ve tâciz ediyor, yalancılıkla ve aczle itham ediyor, izzetine şiddetle dokunuyor, celâline serkeşâne ilişiyor. Elbette, farz-ı muhal olarak, cehennemin hiçbir sebab-i vücudu bulunmazsa, o derece tekzip ve tâcizi tazammun eden küfür için cehennemi halkedecek, o kâfiri içine atacaktır.

Dördüncü Mesele

Eğer desen: Ne için ehl-i küfür ve dalâlet dünyada ehl-i hidayete galip oluyor?

İncevap: Çünkü küfrün divaneliğiyle ve dalâletin sarhoşluğuyla ve gafletin sersemliğiyle, ebedî elmasları satın almak için verilen letâif ve istidâdât-ı insaniye sermayesini, fâni şişelere, soğuk buzlara veriyor. Elbette ham cam ve câmid cemed, elmas fiyatıyla alındığı için, en âlâ cam ve en eclâ cemed alınır.

Bir vakit elmasçı zengin bir adam divane olur, çarşıya gider, beş paralık cam parçasına beş altın verir. O zengin divaneye, herkes en iyi camlarını alır ona verir. Hatta çocuklar da güzel buz parçalarını ona veriyor, bir altın alıyorlardı.

Hem bir vakit bir padişah sarhoş olur, çocukların içine girer, onları vükelâ ve ümerâ-yı askeriye zanneder. Şâhâne emir verir, çocukların hoşuna gider, iyi itaat ettiklerinden güzelce bir eğlence yapar.

¹ "Halbuki gökte ve yerde, Allah'tan başka tanrılar bulunsaydı oraların nizamı bozulurdu. Demek ki o yüce arş ve hükümrânlığın sahibi Allah, onların zanlarından, onların Allah'a reva gördükleri vasıflardan münezzehtir, yücedir!" (Enbiyâ sûresi, 21/22)

İşte küfür bir divâneliktir, dalâlet bir sarhoşluktur, gaflet bir sersemliktir ki, bâki metâ yerine fâni metâ alır. İşte şu sırdandır ki, ehl-i dalâletin hissiyatları şiddetlidir. İnadı, hırsı, hasedi gibi her şeyi şedittir. Bir dakika meraka değmeyen bir şeye bir sene inat eder.

Evet küfrün divaneliğiyle, dalâletin sekriyle, gafletin şaşkınlığıyla, fitraten ebedî ve ebed müşterisi olan bir latife-i insaniye sukut eder; ebedî şeyler yerine fâni şeyler alır, yüksek fiyat verir. Fakat müminde dahi bir maraz-ı asabî bulunuyor veya maraz-ı kalbî var. O dahi, ehl-i dalâlet gibi, ehemmiyetsiz şeylere ziyade ehemmiyet verir. Lâkin çabuk kusurunu anlar, istiğfar eder, ısrar etmez.

رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا¹

Beşinci Mesele

Mühim bir sırr-ı âyet:

Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan, mecmûu mucize olduğu gibi, her bir sûresi dahi bir mucize, hatta pekçok âyetlerin her birisi birer mucize veya bir lem'a-yı i'câzı gösterir bir tarzdadır. Mesela, sahabeden bahseden âhir-i Sûre-i Fetih olan âyeti, ki مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ² 'tan başlar, bütün hurûf-u hecâiyeyi tazammun etmekle beraber, sahabenin tabakat-ı meşhuresinin ki Ashâb-ı Bedir, Şühedâ-yı Uhud, Ashâb-ı Suffe, Ehl-i Biat-ı Rıdvan gibi şöretgîr-i âlem tabakatın esmâsının adedine işaret ediyor. Ve şu âyetten evvelki هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ³ âyeti, altmış üç harf olduğundan, ömr-ü nebeviyeye işaret ettiği gibi, bahsettiğimiz âyetle beraber Ashab-ı Bedir ve Suffe ve Uhud ve Ehl-i Beyt-i Nebvi'nin adedini gösterir. İşte, âhirdeki âyetin adedi iki yüz altmıştır. Ashab-ı Bedir, Şühedâ-yı Uhud'la beraber, Bedir'le Uhud şühedâsından bulunan birtek sayılmak, hem isimleri bir olanlar bir sayılmak şartıyla, iki yüz altmıştır.

Aynı âyetteki hurufat gibi Ashab-ı Bedir, Ashab-ı Suffe ile söylediğimiz şartla beraber, iki yüz altmış dört eder. Âyetten dört fazladır ki, Hulefa-yı Erbaa veya Hamse-i Âl-i Abâ'dan dördüne işaret vardır. Âyette her bir harfin ne kadar tekerrür ettiği ve Ashab-ı Bedir ve Uhud ve Suffe'nin esmâsına ne derece muvafık adet göstermesine, gelecek hurûfâta dikkat et:

Hemze lafzı (9) gayr-i melfuzu (15) muvafık geliyor.

1 "Ey Rabbimiz! Unutur veya hataya düşer de bir kusur işlersek bizi onunla hesaba çekme!" (Bakara sûresi, 2/286)

2 "Muhammed Allah'ın resûlüdür." (Fetih sûresi, 48/29)

3 "Resûlünü (hidâyet ve hak dinle) gönderen O'dur. (Fetih sûresi, 48/28)

(3) ذ, (6) د, (10) خ, (3) ح, (8) ج, (3) ث, (8) ت, (4) ب, (16) ر, (6) ز, (7) س, (2) ش, (2) ص, (2) ض, (1) ط, (3) ظ, (10) ع, (6) غ, (14) ف, (1) ق, (6) ك, (34) ل, (18) ا, (2) لا, (12) ي, (15) و, (16) ه, (16) ن, (24) م, (18) ا, (2) لا, (12) ي, (15) و, (16) ه, (16) ن, (24) م muvafık...

İşte şu hurûfâtın yarısı Ashab-ı Bedir ve Suffe ve Uhud'da muvafık gelmesiyle gösteriyor ki, gayr-i muvafık olanlar başka tabakâtın adedine muvafıktır. Mesela, Ehl-i Biat-ı Rıdvan gibi tabakât-ı meşhureye...

Hem câ-yı dikkattir ki: **ثُمَّ أَنْزَلَ عَلَيْكُم مِّن بَعْدِ الْغَمِّ أَمَنَةً نُّعَاسًا**¹ âyetinde şu âyet gibi, bütün hurûf-u hecâiyeyi tazammun etmiş. Fakat bunun aksine olarak, o hurufatın tekrarı acip bir tarz-ı münasebettedir. Şu âyet ise birbirine bakıyor. Kardeş kardeşine muvafık gelmiyor. Demek şu âyetteki hurufatın vazifesi, âyetin manasını teyid ederek, bahsettiği sahabelerin esmâsına bakıyorlar. Evet, şu âyet-i kerîme, cümleleriyle gösterdiği aynı hükmü, yine kelimeleriyle, hurufatıyla aynı manaya işaret eder. Mesela, şu âyetin hurûfâtları ashaba baktıkları gibi, kayıtları da ashabin sîfât-ı meşhuresine bakar. O sîfatı göstermekle o sîfat sahiplerine parmak basıyorlar.

Mesela: **وَالَّذِينَ مَعَهُ**² 'deki maiyet-i hâssa, sohbet-i mahsusayı zikretmekle Ebûbekri's-Siddîk'in medar-ı fahri ve şöhreti olan maiyet-i hâssa ile başına parmak basıyor.

أَشِدَّاءَ عَلَى الْكُفَّارِ³ şiddet-i hamiyet-i İslâmiye ile küffâra galebe-i kat'iyesiyle şöhretşâr olan Hazreti Ömer'i ayna gibi gösterir.

رُحَمَاءَ بَيْنَهُمْ⁴ şefkat-i rahîmâneyle meşhur-u enâm olan Hazreti Osman-ı Zinnûreyn'e parmak basıyor.

تَرَبُّهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا⁵ kaydıyla, rükû ve secdede devam ve kesrette meşhur olan Hazreti Aliyyü'l-Murtazâ'ya işaret ediyor.

¹ "Sonra o kederin peşinden üzerinize bir güven duygusu indirdi. Sizden bir kısmını bürüyen tatlı bir uyku hali verdi." (Âl-i İmran sûresi, 3/154)

² "Onun beraberindeki müminler..." (Fetih sûresi, 48/29)

³ "...kâfirlere karşı şiddetlidirler." (Fetih sûresi, 48/29)

⁴ "...kendi aralarında şefkatlidirler." (Fetih sûresi, 48/29)

⁵ "Sen onları rükû ederken... görürsün." (Fetih sûresi, 48/29)

¹ **يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا**, cümlesiyle Ehl-i Biat-ı Rıdvân'a,

² **سَيِّمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ** Ashab-ı Suffe'ye,

³ **ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ** fukahâ ve ulemâ-yı sahabeye,

⁴ **وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ** Ashab-ı Huneyn ve Fetih, Uhud ve Bedir'deki saha-

belerin nâmdar yiğitlerine işaret ettiği gibi, enbiyâdan sonra benîâdem içinde en yüksek, en nâmdar, en mümtaz olan sahabelerin medar-ı rüçhâniyetleri, menşe-i imtiyazları ve mâden-i meziyetleri olan secâyâ-yı sâmiye ve ahlâk-ı âliye ve muamelât-ı gâliye o mezkûr kayıtlar ve sıfatlarla işaret ediyor. O kayıtlarla diyor ki:

Sahabelerin halka karşı vaziyetleri: Düşmanlarına şeditirler ve dostlarına ve müminlere rahîmdirler. Cenâb-ı Hakk'a karşı rükû ve secde kemâl-i itâattedirler. Her işlerinde Cenâb-ı Hakk'ın rıza ve fazlını kastederek kemâl-i ihlâstadırlar. Hem sahabelerin ilimde ve amelde ve siyasette ve askerlikte gösterdikleri fevkalâde metanet ve terakki ve sebat ve tefevvuku, maziden Tevrat ve İncil'i işhad ederek mucizâne ve müstakbelden ibadet ve cihad vazifesinde harikulâde hareketleri ihbar ederek mucizâne mâzi ve müstakbelde iki ihbar-ı gaybiyeye sahabelerin i'câzkâr ahvâlini haber vermekle, şu âyette bir lem'a-yı i'câzi gösterir. Ve âyetin daha başka çok işaretleri vardır. İzahı uzun olduğundan ve ihâtamız nâkıs ve elimiz kısa bulunduğundan kısa kestik.

İşte, madem şu âyet, hem cümleleri, hem kelimeleri, hem hurufatıyla, ayrı ayrı vazifeleri gördükleri hâlde, mana-yı maksudun etrafında toplanıp ona bakıyorlar. Acaba bilmediğimiz ve beyan etmediğimiz, şu âyetin daha çok esrar-ı acîbeyi cami olduğu anlaşılabilir mi?

Altıncı Küçük Bir Mesele

Otuz üç adet Sözlere'in ve otuz üç adet Mektup'ların mecmuuna Risaletü'n-Nur namı verilmesinin sırrı şudur ki:

¹ "(Sen onları rükû ederken, secde ederken,) Allah'tan lütuf ve rıza ararken görürsün." (Fetih sûresi, 48/29)

² "Onların alâmeti, yüzlerindeki secde izi, secde aydınlığıdır." (Fetih sûresi, 48/29)

³ "Bunlar, Tevrat'taki sıfatlandır." (Fetih sûresi, 48/29).

⁴ "İncil'de ise şöyle anlatılırlar:..." (Fetih sûresi, 48/29)

Bütün hayatımda Nur kelimesi her yerde bana rast gelmiştir. Ezcümle, kar-yem Nurs'tur, merhume validemin ismi Nuriye'dir, Nakşî üstadım Seyyid Nur Muhammed'dir, Kâdirî üstadım Nureddin. Kur'ân üstadlarımdan Nuri, talebelerimden benimle en ziyade alâkadarı Nur isimli bulunanlardır. Kitaplarımı en ziyade izah ve tenvir eden, nur misalidir. Kur'ân-ı Hakîm'deki en evvel ak-lıma, kalbime parlayan ve fikrimi meşgul eden, **اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ مِثْلُ نُورِهِ كَمِشْكُوتٍ¹** âyetidir. Hem hakâik-i ilâhiyede müşkülâtımın ekserisini halle-den esmâ-yı hüsnâdan Nur ism-i nurânîsidir. Hem Kur'ân'a şiddet-i sevk ve inhisar-ı hizmetim için hususî imamım Zinnûreyn'dir.

اللَّهُمَّ يَا نُورَ الثُّورِ ، وَيَا مُنَوَّرَ الثُّورِ ، وَيَا مُصَوَّرَ الثُّورِ ، وَيَا مُقَدَّرَ الثُّورِ ، وَيَا مُدَبَّرَ الثُّورِ ، وَيَا خَالِقَ الثُّورِ ، وَيَا نُورًا قَبْلَ كُلِّ نُورٍ ، وَيَا نُورًا بَعْدَ كُلِّ نُورٍ ، وَيَا نُورًا فَوْقَ كُلِّ نُورٍ ، وَيَا نُورًا لَيْسَ مِثْلَهُ نُورٌ .

سُبْحَانَكَ يَا لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْأَمَانُ الْأَمَانُ أَجْرُنَا (وَعَلِيًّا) مِنَ النَّارِ وَأَدْخِلْنَا (وَأَدْخِلْ عَلِيًّا) الْجَنَّةَ مَعَ الْأَبْرَارِ وَنُورِ قُلُوبَنَا وَقَلْبَهُ وَقُبُورَنَا وَقَبْرَهُ بِأَنْوَارِ الْإِيمَانِ وَالْقُرْآنِ يَا رَحِيمَ يَا عَفَّارُ وَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ الْمُخْتَارِ وَإِلَى الْأَطْهَارِ وَصَحْبِهِ الْأَخْيَارِ أَمِينَ أَمِينَ أَمِينَ²

Said Nursî

¹ “Allah göklerin ve yerin nurudur. O'nun nûrunun misali, (tıpkı içinde lamba bulunan) bir kandillik gibidir.” (Nûr sûresi, 24/35)

² Ey bütün nurlar Onun nûrunun ancak bir kesif gölgesi olan Nurların Nûru, Ey maddî ve mânevî bütün nurlar ve umum nûrâniyat Ondandır feyiz alan Nurların Münevviri, Ey her nûra ve nûrâniye ve her bir nurlu mahlûka meşîet ve kudretiyle sûret-i maddiye ve mâneviyesini veren Nurların Musavviri, Ey bütün nurların bütün keyfiyatını ilim ve irâdesiyle takdir eden ve maddî ve mânevî miktarlarını veren Nurların Mukaddiri, Ey bütün nur ve nûrânileri bütün levâzımâtıyla halk eden ve bütün nurları sevk ve idâre ve tedbir ve teşhir eden Nurların Müdebbiri, Ey bütün nurları halk eden Nurların Hâlıkı, Ey her nurdan önce var olan Nûr-u Ezeli, Ey bütün nurların sönüp gitmesinden sonra bâkî kalan Nûr-u Sermedî, Ey Nûru bütün nurların fevkinde olan ve azamet-i nûrâniyetiyle bütün mevcûdâta hükmeden Nûr-u Semâvât ve arz, Ey hiçbir nur hiçbir cihetle Onun nûruna misil olamayan Nûr-u Mukaddes ve Muallâ olan Allah'ım! Sen aczden ve şerikten münezzehtir ve mukaddesin. Senden başka ilâh yok. El-aman, el-aman! Bizi (ve Ali'yi) cehennem ateşinden kurtar. Bizi (ve Ali'yi) iyiler zümresiyle beraber cennete koy. Bizim kalblerimizi ve onun kalbini, bizim kabirlerimizi ve onun kabrini iman ve Kur'ân nuruyla nurlandır, ya Rahîm, ya Gaffâr! Âlemlerde seçilmiş Muhammed'e, onun tertemiz âline ve hayırlı Sahâbilerine salât et, âmîn, âmîn, âmîn...

﴿ 219 ﴾

(Hulûsi Bey'in suâline cevaptır.)

Dişlerin kaplanması hakkındaki suâle cevap

1932 tarihli suâlinize şimdilik etraflıyla cevap veremiyorum. Fakat bu meseleyle münasebettar bir-iki mesele-i şeriatı icmalen yazıyorum. Şöyle ki:

Abdest vaktinde ağız yıkamak farz değil, sünnettir. Fakat gusül hengâmında ağızını yıkamak farzdır. Az bir şey de yıkanmadık kalsa olmaz, zarardır. Onun için dişleri kaplama lehinde ulemâlar fetva vermeye cesaret edemiyorlar.

İmam Âzam ile İmam Muhammed (*radıyallâhu anhumâ*) gümüş ve altından dişlerin yapılmasına fetvaları, sabit kaplama hakkında olmamak gerektir. Hâlbuki bu diş meselesi umûmü'l-belvâ suretinde o derece intişarı var ki, ref'i kabil değil. Ümmeti bu belvâ-yı azîmeden kurtarmak çaresini düşündüm; birden kalbime bu nokta geldi. Haddim ve hakkım değil ki, ehl-i içtihadın vazifesine karışayım. Fakat bu umûmü'l-belvâ zaruretine karşı, fetvalara taraftar olmadığım hâlde diyorum ki:

Eğer mütedeyyin bir hekim-i hâzıkın gösterdiği ihtiyaca binaen kaplama sureti olsa, altındaki diş ağzın zâhirîsinden çıkar, bâtın hükmüne geçer. Gusûlde yıkanmaması, guslü iptal etmez. Çünkü üstündeki kaplama yıkanıyor, onun yerine geçiyor. Evet, cerihaların üstündeki sargıların zarar için kaldırılmadığından ceriha yerine yıkanması, şer'an o yaranın gasli yerine geçtiği gibi, böyle ihtiyaca binaen sabit kaplamanın yıkanması dahi dişin yıkanması yerine geçer, guslü iptal etmez. **وَالْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ**— Madem ihtiyaca binaen bu ruhsat oluyor. Elbette yalnız süs için, ihtiyaçsız dişleri kaplamak veya doldurmak bu ruhsattan istifade edemez. Çünkü hatta zaruret derecesine geldikten sonra, böyle umûmü'l-belvâda, eğer bilerek, sû-i ihtiyarıyla olsa, o zaruret ibâhaya sebebiyet vermez. Eğer bilmeyerek olmuşsa, zaruret için elbette cevaz var.

Said Nursî

﴿ 220 ﴾

(Üç cesetli bir ruhun bir fıkrasıdır.
Yani: Hâfız Ali, Sabri, Sarıbıçak Ali.)

Otuz Birinci Mektub'un On Yedinci Lem'asının On Yedinci Notası'nın yedi meselesindeki ikinci meselesi iken Yirminci Lem'a olan İhlâs Risalesi'ni

¹ Gerçek bilgi Allah katındadır.

aldım. Kuleönü'nde kardeşim Ali Efendi ile, Yirmi Birinci Lem'a namıyla projektör-misal, geceleri gündüze çeviren, pek mübarek ve çok kıymetli ve gayet müessir bir risaleyle, Yirmi İkinci Lem'a olan On Yedinci Nota'nın Üçüncü Meselesi iken, Lemeât'a karışmakla, sosyalizm ve bolşevizm oyunları ile âlem-i insaniyetin fitrat-ı hayat-ı hakikiyesini unutturmak, ebedî zulümü, müsâvat-ı esasiye namıyla, kendi şahıslarını istisna ederek, millet-i İslâmiye'yi esassızlığa attıkları gazlı bombalarıyla bir nevi geceyi getirdikleri gibi, güya istila ettiği mânevî toprakta kuvve-i inbatîyeye medar olacak bir hayat dahi bırakmayarak ihrak ettikleri bir anda, şu Lem'a o âlemi tenvir ile güneşi gösterip, âb-ı hayatıyla uyanık zemin üzerini yeşerttiğini gösteriyor.

Muhterem efendimiz, bir hafta mukaddem, maddeten küçük ve mânen büyük bir nâme-i mergubelerinizi, Bekir Bey vasıtasıyla bir ordu kuvvetinde aldım. Cenâb-ı Erhamürrâhimîn'e hesapsız hamd ve şükür olsun ki, bizim gibi âciz, zayıf, fakir, kusurlu kullarını, hiçbir zaman maddî ve mânevî takviye-i rahmetinden baîd tutmuyor. Esen rüzgârlar muvakkaten kapı ve pencerelerden girseler de, o hanenin sahibi derhal kapatıyor ve ayıktırdığını gösteriyor. Gerçi çok okuyamıyorsak da, yazıyı aynı vaziyette yazıyor. **الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ**

فَضْلِ رَبِّي¹

Muhterem efendim, “Şu yazılan risaleleri nasıl buldunuz?” buyuruyor-sunuz? Ya Hazreti Üstad, ne diyelim? Bizim mânevî yara ve hastalıklarımızı teşhis buyurup, öldürmemek için bir nevi muâleceleri ile memzuc, hem mugaddî, hem müessir tiryaklarını Cenâb-ı Hakk'ın ihsanıyla gönderiyorsunuz. İhlâs hakkında evvelce ve bilhassa sonra ihsan edilen risaleleri okudukça, vücudumun ağrıdığını ve her zerresinin titrediğini, müteaddit diyarlardan tevellüd eden kurtlar oynamaya başlayınca, en ahmak ve eblehçe hareketlerimi gösterdiler.

Şu Sözler bittecrübe yazılmasıyla, umum kardeşlerimiz ikaz ediliyor. Ve her ferde kudsiyetiyle, güya o ferde hitap eder gibi bir ulviyetle mâ-i zemzem içiriyor. İhlâsı tam, vicdanı temiz, ruhu teslim, cismi latif, nesebi tâhir kardeşlerimiz, bu ikazla Cenâb-ı Erhamürrâhimîn'e niyaz edip, “Yâ Rab, cümle ihvanımızı yaramaz şeylerden halâs et ve ihlâs-ı tâmmе ihsan et!” dualarında, sâlifü'l-arz haslet-i hamse-i âliye ve ehliyeden olmayan ve kesafetli ruhıyla müteaddit nuru karıştıran ve zâhir hâliyle sebab-i risale olup, ummun dua ve himmetlerini her an arzulayan, bu uğurda Risale-i Nur'a serfûrû

¹ Allah'a hamdolsun; bu Rabbimin ihsanıdır.

ve serfedâ edenleri, Cenâb-ı Erhamürrâhimîn, Habib-i Ekrem (*aleyhissalâtu vesselâm*), Kur'ân-ı Hakîm ve Hizbül-Kur'ân hürmetine mağfîret buyurup, niyet edip talep ettikleri hizmetinde muvaffak buyursun, âmîn...

Şu mübarek risaleler, hararetili bir adamın suyu gördüğünde, ufak bir kapta ise kazanına koymak, büyük göl ve deniz ise, içine girmek istediği gibi, şu zamanın nursuz yakıcı şiddet-i hararetine karşı ihlâs denizini göstermekle harareti kesmek, hem her nevi cevahir ve elmas içinde bulunduğunu beyan etmekle o denize dâvet ediyor. Nefsin talibi olduğunu riyâ ve hubb-u câh gibi her cihette zararlı yılanlar gibi zehirleyen, ibadet perdesi altında dünyayı tahsil etmek isteyip, kabir kapısında hatasını bildiği ve teveccüh-ü nâsa muhabbetten, firavun gibi gark olurken dönmek isteyip, kimseye müyesser olmadığını ve daha teferruatıyla.. o âlemleri bu Lem'alar öyle tenvir ediyorlar ki, eğer murad-ı ilâhî olsa, bu zamanın şöhret-perest zındıkları da görselerdi, ellerindeki vücutlarına zemherir getiren buzları atıp, ihlâs ile iman edip, Kur'ân'ın elmas cevahirlerini alırlardı.

Muhterem efendim, Keramet-i Aleviye risalesi çok cihetlerle keramet olduğu gibi, Risale-i Nur şâkirtlerini intibaha ve teşvike, sa'y ve gayrete, cesaret ve şecaate sevkle, hareket ettikleri yolda yalnız olmadıklarını ve karşılarında düşmanın, yalnız onların düşmanı olmayıp, belki mâzide duran ve bize pek yakından bakan ervâh-ı âliyenin de düşmanı olup, o âli ruhlar önümüzde pişdar, etrafımızda zırh gibi ve muhafız ve muavin olduklarını göstermekle, zayıflara kuvvet, havf edenlere cesaret ve şecaat, kavîlere refik oluyor ve her zaman bu risaleye herkesin ihtiyacını gösteriyor. Bu zamanın kisve-i ilmiye ve mümessil-i din ve rehber-i millet perdeleriyle ilmi eneye, dini dünyaya ve kendileri meyhaneye düşen ulemâü's-sûu haber vermekle, ehl-i iman ve irfanı insafa, ittifaka, ittihadâ dâvet ediyor.

Cümlemiz, hâk-i pâ-yı ekremîlerine yüzler sürerek, mübarek dest-i dâmen-i kerîmânelerini öperiz efendim.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

İslâm Karyesi'nden
Ali (*rahmetullâhi aleyhi*),

Kuleönü'nden
Ali

¹ Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

﴿ 221 ﴾

(Hüsrev'e hitâben yazılan bir mektuptur.)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ³

السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَىٰ وَالِدَتِكَ وَعَلَىٰ أَخِيكَ وَعَلَىٰ إِخْوَانِكَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ⁴

Aziz, mübarek, sıddık kardeşim,

Evvelâ: Sözler'e başlamadan iki ay evvel gördüğün mübarek rüya çok güzeldir, hem hakikattir. Evet, kardeşim, sen bir bahçe-i ebedî olan Kur'ân-ı Hakîm'in cennetinden, gül-ü Muhammedî (*aleyhissalâtü vesselâm*) namında, hadsiz nuranî hakikatlerin fabrikası hükmünde, tefsir-i hakâik-i Kur'âniye etrafında halka tutan ve sizin gibi çarklardan mürekkep olan bir cemaat-i mübareke içinde en has ve en yüksek mertebeye kâtip tayin edildiğine, o rüya beşaret verdiği gibi, biz de beşaret ediyoruz.

Sâniyen: Bu defa bize yazdığın Mucizât-ı Ahmediye (*aleyhissalâtü vesselâm*) risalesi çok harika düşmüş. Kim ona bakıyor; bir zevk-i hakikî hisseder. Demek oluyor ki, mânevî, hâlis, samimî hisler, maddî nakışlar suretinde kendini hissettiriyor. Bu sırra ben muttali olduğum vakit, kardeşim Galip dahi aynı hisse iştirak etti. "Evet, bunun altında mânevî tebessüm var" diye, senin hattını kendi hattına tercihle mukabele etti. O yazdığın risale vasıtasıyla pekçok insanlar imanlarını kuvvetleştiriyorlar; muhabbet-i Ahmediye (*aleyhissalâtü vesselâm*) kalblerinde ziyadeleşiyor. İşaret-i gaybiye hakkında şüpheleri kalmıyor. O sevap da senin defter-i a'mâline geçiyor. Kur'ân ve Resûl-i Ekrem (*aleyhissalâtü vesselâm*) kelimesinden başka, işaret ettiğin kelimât çok mânidardır, hem bir temeldir. O iki kelimenin mübarek tevâfukuna bir hüccettir. Hem gösteriyor ki, bütün o tevâfukatı dahi riâyet etmeyen, o iki kelimenin tevâfukuna kalem karıştırılmaz. Zannediyoruz ki o risalelerin hatt-ı hakikîsini sen buldun veyahut yakınlaştın.

Sâlisen: Mâbeynimizde münasebet mânevî, ruhî, hakikî olduğu için zaman ve mekân müdahale etmez. Dergâh-ı ilâhîye müteveccih olduğumuz

1 Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

2 "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

3 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

4 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi senin, annenin, kardeşinin ve diğer kardeşlerinin üzerine olsun.

vakit günde belki kaç defa, Hüsrev yanımda bir cihette hazır olmakla beraber, senin o şirin yazıların, hususan On Dokuzuncu Mektup'taki mübarek hat-
tın görüldükçe seni hayalimizce hazır ediyoruz. Ben ve buradaki arkadaşlar
dahi seni burada görmek çok arzuluyoruz. Fakat Isparta sana çok muhtaçtır.
Hem de şimdi hâl ve mevsim pek müsait görünmüyor. Onun için kardeşimi
bir miktar yanımda bulundurmakla, sana zahmet vermek istemiyorum. Yoksa
sen bize çok lâzımsın. İnşallah bir vakit kaza edeceğiz.

Râbian: Şu mübarek şehri-i Ramazan, leyle-i Kadr'i ihata ettiği için, ken-
disi de ömür içinde bir leyle-i Kadir'dir ki muvaffak olanın ömrüne bin ömür
katar. Dakikası bir gündür. Saati iki ay, günü birkaç sene hükmünde bir ömr-ü
bâkîdir. Senden ve âhret hemşirem yani ikinci validem ve kardeşimin muhte-
rem validesinden duanızı istiyorum. Madem duada sizi şerik ediyorum; siz de
benim duama âmîn hükmünde olarak dua ediniz.

Kardeşimiz Ali Efendi'ye dahi çok selâm ve dua ediyorum. İnşallah tam
Hüsrev'e lâyük bir kardeş oluyor. Sair kardeşlere seni tevkil ediyorum, selâm
ve dua ediyorum. Bu eyyâm-ı mübarekede bana dua etsinler.

Galip der: "Hüsrev'le mânevî bir irtibat hissediyorum." Çok selâm
ediyor. Ve bilhassa saatçi Lütfü Efendi'ye pekçok selâm ve dua ederim.
Cenâb-ı Hak ona, o bana yazdığı Pencere Risalesi'nin hurufu adedince
ruhuna rahmet, kalbine nur, aklına hakikat, malına bereket ihsan eylesin,
âmîn, âmîn, âmîn...

Maksadım, ona o risaleyi yazdırmak, onu has talebeler dairesine id-
hal etmektir. Yoksa ona o zahmeti vermezdim. Mâşallah, Hâtem-i Mucizât-ı
Ahmediye'yi (*aleyhissalâtü vesselâm*) çok güzel tersim etmişsiniz. Sözler'le
alâkadarlar içinde, bu hâteme tam kanaati olanların isimlerini bana yazsın-
lar, onları ikinci dairede yazacağız, tâ o nura hissedar olsunlar. Şükre dair
nüshanız Kuleönlü Mustafa bir adama verip, o da muhafaza edememiş.
Yağmur bir parça bozduğu için mahcup olarak, sana göndermeyip bana
gönderdi. Benim de güzel yazılmış bir nüsham var, sana gönderiyorum.
Ona göre yeni bir nüsha kendinize yazarsınız. Sen bana şükre dair yazdığ-
ın mübarek nüshayı, bir ay evvel Atabey tarafına göndermiştim. Kim al-
dığını bilmiyorum, elime geçmedi. Hem size Yirmi Sekizinci Mektub'un
Yedinci Meselesi'nin Hâtimesi'ni gönderiyorum. O Hâtime, hâtem-i i'câza
gelen tenkidatı reddediyor ve parlak bir mühr-ü tasdik olduğunu gösteri-
yor. O hâtemlerin bir nüshasını sana gönderdik. Orada hâtemi gören ve

kabul eden ve Sözlere'le alâkadar olan zâtların münasip gördüklerini, boş kalan gözlere kaydedebilirsin.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Mirzazade
Said Nursî

﴿ 222 ﴾

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ² ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ³
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ⁴

Aziz ve gayretli âhîret kardeşim ve hizmet-i Kur'ân'da yoldaşım Hulûsî-i sâni ve Sabri-i evvel,

Mâşallah, Yirminci Mektub'un kıymetini güzel anlamışsınız ve güzel de yazmışsınız.

Mektubunda ilm-i kelâm dersini benden almak arzu etmişsiniz. Zaten o dersi alıyorsunuz. Yazdığınız umum Sözlere, o nurlu ve hakikî ilm-i kelâmın dersleridir. İmam Rabbânî gibi bazı kudsî muhakkikler demişler ki: *Âhîrzamanda ilm-i kelâmı, yani ehl-i hak mezhebi olan mesâil-i imaniye-i kelâmiyeyi, birisi öyle bir surette beyan edecek ki, umum ehl-i keşif ve tarikatın fevkinde, o nurların neşrine sebebiyet verecektir.* Hatta İmam Rabbânî kendisini o şahıs gibi görmüştür.

Senin şu âciz ve fakir ve hiç ender hiç olan kardeşim, bin derece haddimin fevkinde olarak, kendimi o gelecek adam olduğumu iddia edemem, hiç bir cihette liyakatim yoktur. Fakat o ileride gelecek acip şahsın bir hizmetkârı ve ona yer hazır edecek bir dümdârı ve o büyük kumandanın pîşdâr bir neferi olduğumu zannediyorum. Ve ondandır ki, sen de yazılan şeylerden o acip kokusunu aldın.

Hem mektubunda *اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ⁵ ... الخ* 'ye ait olan esrarı suâl ediyorsun. Evet o âyetin büyük bir denizinden çok Sözlere'de katarâtı,

¹ Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

² Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

³ "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

⁴ Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

⁵ "Allah göklerin ve yerin nurudur..." (Nûr sûresi, 24/35)

reşehâtı vardır. Bâhusus Yirminci Mektup'ta, Otuz Üçüncü Mektup'ta, Otuz İkinci Söz'de, Yirmi İkinci Söz'de onun bazı çeşmeleri var. Elbette o âyette çok tabakat var. Her tâife bir tabakadan hissesini almıştır. Ruhum istiyordu ki, o âyetin bazı envârını yazayım; fakat şimdikiye kadar müteferrik surette yazıldığından öyle kalmış, şimdilik onunla iktifâ edilmiş.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Kardeşiniz

Said

﴿ 223 ﴾

بِاسْمِهِ شُبْحَانَهُ² ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ³
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا⁴

Aziz, sıddık kardeşlerim ve hizmet-i Kur'âniye'de fedakâr arkadaşlarım Sabri, Hâfız Ali, Hüsrev, Refet, Bekir, Lütfü, Rüşdü Efendiler,

Kardeşlerim, bu Ramazan-ı Şerif'te size, âlem-i nurdan bahisler açmak arzuları var idi. Maalesef bir hâdise zulmet âleminde bahsetmeye beni mecbur ediyor. Bu yeni hâdise için etraftaki dostlar lisan-ı kâl ve hâlle meraklı, endişeli bir tarzda benden istizah istiyorlar. Onları ve sizleri meraktan kurtarmak için, o hâdiseyi, iki kısım olarak, bir parça beyan edeceğim.

Birinci kısım: Bu bize nisbeten musibetli ve elîm hâdiseyi, Cenâb-ı Hak inâyet ve rahmetiyle başka surete çeviriyor. Evet, cennet ucuz olmadığı gibi, cehennem de lüzumsuz değil. Bu hâdisenin bize karşiki veçhi, rahmet görünüyor. Ehl-i dünyaya karşı veçhi, cehennemin lüzumunu gösteriyor. Filhakika bu Ramazan-ı Şerif'te hâdisenin sureti çok çirkindi. Fakat Gavs-ı Âzam'ın dediği gibi, inâyet gözünün altında ve hızında olduğumuzdan, çok cihetlerle hakkımızda lemeât-ı rahmet göründü.

İkincisi: Bu Ramazan-ı Şerif'te acz u zaafı ve fakr u ihtiyacı tam hissedip, Cenâb-ı Hak'a iltica etmek, bu surette intibah ve heyecan ve şuur ve şidet verdi. Ramazan-ı Şerif'te şimdi okuduğum münacatların okunmasına bu

1 Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

2 Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

3 "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

4 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun.

hâdise mühim bir kuvvet oldu. *Zaten musibetler, dergâh-ı ilâhîye sevk etmek için birer kader kamçısıdır.* Her okuduğum bir kelime ve dua da ve mü-nacat da şuurlu ve şiddetli oluyor. Resmî ve ruhsuz olmuyor. Sahâbelerdeki ibadetlerinin sırr-ı tefevvuku bu noktadandır. Tesbih ve zikri bütün manasıyla şuurlu bir surette söyledikleridir.¹(Hâşiye)

Said Nursî

﴿ 224 ﴾

(Hulûsi Bey'e hitaptır.)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ² ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ³
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا⁴

Aziz, sıddık, muhlis kardeşim,

Evvelâ: Biraderzadem Halil Nâci'nin dünyevî musibeti, beni de cidden mahzun eyledi. Cenâb-ı Hak onu da kurtarsın, size de sabır ve tahammül ihsân eylesin, âmîn... Nur'un eskiden beri hiç sarsılmayan muhlis bir kahramanı elbette dünyanın geçici, kıymetsiz, fâni vaziyetleri karşısında telâş etmez, mağlûp olmaz inşaallah.

Sâniyen: Silsile-i ilmiyede bana en son ve en mübarek dersi veren ve had-dimden çok ziyade şefkatini gösteren Hazreti Şeyh Muhammedü'l-Küfrevî'nin (*kuddîse sirruh*) hulefâsından Alvarlı Hoca Muhammed Efendiye ve ihvanlarına çok selâm ve arz-ı hürmet ederim. Ve o havâlide Nur'larla alâkadar senin dostlarına çok selâm ve Nur hizmetinde muvaffakiyetlerine dua ederiz.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي⁵

Hasta kardeşiniz

Said Nursî

1 (Hâşiye) Bu mektubun mütebâkisi bir maksada binâen buradan kaldırılmıştır.

Said Nursî

2 Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

3 "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

4 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar süreklî üzerinize olsun.

5 Kendinden başka her şeyin fâni olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

﴿ 225 ﴾

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ¹

Aziz kardeşim,

Beni merak etmeyiniz inâyet-i rabbâniye devam ediyor. Maişet cihetinde kanaat ve iktisat beni ihtiyaçtan kurtarıyor. Sakın bir şey gönderme. Sen altı-yedi nefse bakıyorsun; benim yarım nefsim var. Sen beni değil, ben seni düşünmeliyim. Sabri'nin mektubu ona yetişmemiş. Sen ve Hulûsi, benim her bir amel-i uhrevîmde hissedarsınız. Mâh-ı Ramazanda kazanç bire bindir. Siz de bana duanızla yardım ediniz.

Said

İşaret-i Aleviye'yi tam tasdik ettiniz mi, Haşır Risalesi'ni çok kuvvetli buldunuz mu?..

﴿ 226 ﴾

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ²

Binler selâm. Siz maddî rütbenizden çok yüksek mânevî rütbeniz iktizasıyla ayrı ayrı yerlere gönderiliyorsun. O yerlerin sana ihtiyacı var. Hiç merak etme. Senin Risaletü'n-Nur hakkında mektupların, çok talebe yerinde, senin bedeline hizmet-i nuriyede çalışıyorlar. Birinciliği daima sana kazandırıyorlar.

Kardeşiniz

Said Nursî

﴿ 227 ﴾

(Yıldız mektubu)

وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ³

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ⁴

Aziz, siddik kardeşlerim, hizmet-i Kur'âniye'de çalışkan arkadaşlarım Sabri, Hüsrev, Hâfız Ali, Refet, Bekir, Lütfü, Rüşdü,

¹ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

² Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

³ "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

⁴ Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Size Cemaziye'l-âhir ayında vuku bulan bir hâdise-i semâviye münasebetiyle bir mesele beyan edeceğim. Şöyle ki:

Hazreti Zât-ı Ahmediye'nin (*aleyhissalâtu vesselâm*) zuhuru zamanında, ¹وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ¹ âyetinin bir numûnesini gösterir bir tarzda, recm-i şeyâtine alâmet olan yıldızların düşmesi kesretle vuku bulmuştur. Ehl-i tahkin nazarında, o zaman vahiy zamanı geldiğinden, vahye şüphe gelmemek için, kâhinler gibi, gaybî ve cinler vasıtasıyla semavî haberlerine karışanlara sed çekmeye alâmet ve işaret olmakla beraber, zât-ı Ahmediye (*aleyhissalâtu vesselâm*) cin ve inse meb'us olarak teşrifine semâvât ehlince bir şenlik, bir bayram gibi bir alâmet-i sürûr olduğunu, ehl-i keşif ve hakikat hükmetmişlerdir.

Hem o Meb'us Zât, ehl-i küfür ve dalâlet için bir nîrân-ı muhrika ve ehl-i hidayet için envâr-ı müşrika menbaı olduğuna, gaybî ve semavî bir işarettir. Şimdi şu Cemâziye'l-âhir'de emsâli görülmemiş bir tarzda, gece saat dörtte başlayıp, beş ve beş buçuğa kadar devam eden yıldızların düşmesi ehemmiyetli bir hâdise-i semâviyedir. Semâvâtın hâdisâtı zeminimize baktığı cihetle herhalde o hâdisâtın dahi küre-i arzda bir eseri olacaktır. Cenâb-ı Hakk'ın rahmetine sığınmalıyız ki, nîrân-ı muhrika yapmasın, envâr-ı müşrikaya çevirsin.

Evet, nasıl ki Kur'ân-ı Hakîm'in sûrelerinde, âyetler birbirine bakar, işaret ederler. Öyle de, Cenâb-ı Hakk'ın bir kur'ân-ı kebîri olan şu kâinatın ulvî, süflî sûreleri dahi birbirine bakar, birbirinin nüktelerini izhar eder. Semâ sûresinde bizim gibi lafz-ı Celâl'i yalnız kırmızı yazmak değil, belki nur yaldızıyla lafzayı Celâl gibi yazılan yıldızlar ve o yıldızlardan fıskıran nuranî noktalar, elbette bir işaret fişekleri hükmünde, birer sırrı ilân ettiğini, o mu'ciznümâ semâvî sûresinin şânındandır. Kendimizce bir fâl-i hayır addetmeliyiz.

Sâniyen: Size semâvâtın kırmızı yıldızlarını andıran, Kur'ân'daki İsm-i Celâl'in iki bin sekiz yüz altı (2806) defa tekerrürü, Kur'ân semâsını o nuranî yıldızlarla ziynetlendirmiş ve o adetlerin sayfalar, yapraklar, sûreler itibarıyla birbirine mânidar münâsebât-ı tevâfukiyetleri, daha ziyade letâfetini, ziynetini güzelleştirmiş.

Bu defa size kendi nüsha-yı Kur'âniye'mi gönderiyorum. Bu nüshamda size gönderilen listeye göre işaretler koydum. İsm-i Celâl ve ism-i Rabb'e ayrı ayrı işaret vaz edildi.

İsm-i Celâl'in tevâfukat-ı adediyesi hem muntazamdır, hem mânidardır;

¹ "Yıldızlar dökülüp, etrafa saçıldığı zaman." (İnfîtar sûresi, 82/2)

fakat bir parça dikkat ister. Çünkü risalelerde görünen tevâfuk gibi, daima sayfa sayfaya bakmıyor. Bazen sayfa mukabiline değil, belki bir arkasına ve ya arkasının mukabiline bakar. Bazen bir yaprak atlar, bazen bir sayfa iki sayfanın mecmuuna bakar. Mesela: Otuz beşinci sayfada on üç (13) adet lafza-yı Celâl gelir. Arkasına sekiz (8), sonra beş (5) geliyor. Demek o on üç adet bu iki rakama birden bakar ki, o da on üç ediyor, ve hâkeza... Hem bazen bir sayfa, iki sayfanın mecmuuna bakmakla beraber, aynı suretinde iki adet gelir, her biri onun bir cüzünü gösterir. Mesela: Sûre-i Tevbe'de, 188. sayfada on altı lafza-yı Celâl geliyor, arkasında altı geliyor, altının arkasında on geliyor. Beraber yukarıdan okunsa on altı olur, tevâfuk eder.

Sûre-i Ahzab'ın yine sayfa dört yüz yirmi ikide (422) on altı ism-i Celâl geliyor; zâhirî tevâfuku yok. Hâlbuki bir sayfa daha evvel on gelir ve mukabilinde altı var; terkip edilse on altı olur, tevâfuk eder. Hem bazen ism-i Rab ile beraber tevâfuk eder. Bazen sayfa sayfaya değil, yaprak yaprağa bakar. Hem bazen sayfa rakamına bakar.

Dokuz rakamı çok defa sayfa rakamına baktığı için tevâfuktan çıktığını hissettim.¹(Hâşiye) Her neyse, siz de tetkik edersiniz. Sonra meşveretinizle gizli tevâfukatı gösterecek rakamları yazacağız. Yeni yazdığımız Kur'ân'dan tensip ettiğiniz takdirde kaydedeceğiz. Başta yüz elli sayfada elli bir defa yedi ve sekiz geliyor. Yirmi sekizde sekizdir, yirmi üçte yedidir. Bu yedi, sekiz birbirine muvafık kabul edilmiş; yediden sekize, sekizden yediye geçmekle tevâfuk bozulmuyor. Bu iki rakamın Kur'ân'da mühim sırları bulunduğu hissedilir.

Sâlisen: Hazreti Zât-ı Ahmediye (*aleyhisselâm*) nasıl bir şecere-i tûbâ olduğunu ve asfiya ve evliya ve sıddıkîn, o şecere-i nuraniyenin meyveleri ve mesâlik ve turuk onun dalları olduğunu gösterir bir silsile-i azîme, eskiden kalma ve eskimiş bir silsilename yanımda var. Onu güzelce tebyiz etmek için hattı güzel, cetvelde mehareti bulunan zâtları istiyorum. Şimdilik Hüsrev'le Tenekeci Mehmed Efendi, Bekir Ağa'da bulunan ölçüyle on beş tabaka kâğıt beraber, Hâfız Ali'nin haber gönderdiği vakit gelsinler.

Râbian: Yirmi Yedinci Mektub'a ilhak edilecek, kardeşlerimizin bazı yeni fıkralarını size gönderdim. Hakikaten bu fıkralar ve umum Yirmi Yedinci Mektub'un fıkraları çok faydalıdır. Ehemmiyetli, tatlı, hoş, güzel manalar,

¹ (Hâşiye) Elhâsıl: Bazı esrar-ı gaybiye için tevâfukat şeklini değiştiriyor. Lafza-yı Celâl'in diğer latif ve câzibedar ve mânidar bir tevâfuku şudur ki: Başta Fatıha sayfasıyla beraber yüz elli bir sayfada, elli bir defa yedi ile sekiz geliyor.

dersler; teşvik, teşci eder hisler vardır. Ben kendim onlardan tatlı istifade ediyorum; tembel olduğum zaman bana ehemmiyetli bir teşvik kamçısı oluyor. Her neyse... Kardeşlerim, gücenmeyiniz; bir miktardır sizlere mektup yazdığım zaman birbirinden uzak meseleleri topluyorum; her mektup bir aşure olur.

Hâmisen: Ben kolu kısa, boyu kısa cübbeme razı oldum; daha bir şey lâzım değil. Hüsrev'in sakosu yanımda makbul misafirdi, gönderiyorum. Validesinin bir derece kesb-i âfiyet ettiğinden çok mesrur oldum. Cenâb-ı Hak sıhat ve âfiyet versin. Orada Hüsrev'in kardeşi Ali Hasan ve Tenekeci Mehmed Efendi ve Hâfız Ahmed gibi Sözlere'le alâkadâr olanlara selâm ediyorum.

Kardeşiniz
Said Nursî

Numûne için gönderilen kâğıt zâyî olmuş, göremedik. Beyaz kâğıttan siz intihap edersiniz. Sulfato geldi, fakat çoktur. Mehmed Efendi bana yeniden bir levha yazması beni minnettar ediyor. Cenâb-ı Hak yazdığı her bir harfe mukabil bin sevap ihsan eylesin, âmîn, âmîn...

~ 228 ~

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ حُرُوفِ الْقُرْآنِ وَأَسْرَارِهَا³

Ey bu dâr-ı fânide medar-ı tesellilerim, bu diyar-ı gurbette enîslerim ve esrar-ı Kur'âniye'de beni iştiyaklarıyla konuşuran zeki, ferasetli muhataplarım,

Sizlere, yalnız bir-iki dakika temâşâ etmekle, ne derece acınacak bir hâlde, nâkıs bir hatla çalıştığımı ve sizin kıymettar kalemlerinizi, ne kadar bana ehemmiyetli olduğunu ihsas etmek için, kendi hattımla tashihsiz bir fihriste-i huruf göndermiştim. Hâlbuki, sizler bir-iki dakika değil, saatlerce baktınız ve günlerce zaptettiniz. Bundan anladım ki, siz ona fazla merak ediyorsunuz. Onun için size o listenin tebyizini gönderiyorum. İsterseniz kendinize bir suret alırsınız.

Fakat bunu biliniz ki bu fihriste muvakkat bir me'haz olmak için takribî bir tarzdadır. Ben kolaylık için, kısmen eski mahfuzatıma, kısmen iki mikyasla

¹ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

² "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

³ Kur'an'ın harfleri ve esranı adedince, Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

dokuz saatte perişan hattımla yazmışım. Sonra anladım ki, bu vadede bir tefsir köyümüzde var. O tefsiri getirdik, mukabele ettik. Ekseriyet-i mutlakayla tevâfuk etmişiz, birkaç büyük yekûnlarda, on-on beş küçük yerlerde muhalefet oldu. Tahkikat neticesinde, tefsirin matbaa ve müstensihlerin eser-i sehvi olarak muhalefet olmuş. İki üç yerde müsvedde listemizi tashih ettik. Sonra o tashihimizin yanlış olduğunu anladık, daha listemizi değiştirmedik. Matbaa hatası olarak tefsir tashihe muhtaç zannettik, fakat edemedik. Çünkü sahibi büyük bir müdakkik ve matbaa da Câmiü'l-Ezher yanında ve kurbünde, Ezherî ulemâsının nazarı altında olduğundan tashihe cüret edemedim.

Aynı tefsiri, tebyizle beraber gönderiyorum. Ona bakarsınız; fakat tenkide uğraşmayınız. Çünkü benim listem takribîdir, daha tahkikî yapmadım. Tefsir ise, çoğunda rivayete istinad eder. Hem bazı Sûre-i Mekkiye'de Medenî âyetler girmiş. Belki hesaba dahil etmemiş. Mesela, Sûre-i Alâk'ta harufu yüz küsur demiş. Muradı, en evvel nâzil olan nısf-ı evveldir. O doğru söylemiş. Ben ise, eski mahfuzatıma istinaden mecmu-u sûreyi zannettiğim için onun savabında hata etmişim.

Hem tevâfuktaki esrar, küllî yekûnlara bakar. Takribî fihriste bize kâfidir. Kenzü'l-Arş'ın üç nüktesinde yazılan tevâfukat, küsuratın değişmesiyle değişmezler. Belki büyük yekûnların değişmesiyle dahi o tevâfukat bozulmaz. Mesela, Sûre-i Kehf ile otuz dokuz sûre, bin adedinde ittifak ediyorlar. Bir-iki tane bin adedini kaybetse, o mühim tevâfuk bozulmaz. Ve hâkeza... Küsuratın çendan esrarı var, daha bize tamamıyla açılmadı. İnşallah açıldığı vakitte fihriste dahi tahkikî bir surete girecek.

Said Nursî

(Hüsrev'in fıkrasıdır.)

Aziz Üstadım,

Cemaziye'l-âhir ayında vuku bulan ¹ وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَشَرَتْ¹ âyetinin ifade ettiği hâlâtın bir numûnesini izah eden hâdisat-ı semâviyeyle Kur'ân'ın semasında parlayan lafza-yı Celâl yıldızlarının acip ve tatlı tevâfuklarını ders veren o kıymettar mektubunuzu, Hâfız Ali kardeşimiz de dahil olduğu hâlde Refet, Bekir, Lütfi, Rüşdü, Keçeci Mustafa Efendi ve ağabeyim Ali Efendi'yle beraber

¹ "Yıldızlar dökülüp, etrafa saçıldığı zaman." (İnfitâr sûresi, 82/2)

okuduk. O gece meclisimiz pek tatlı idi. Hâdisât-ı semâviyeyi hayret ve taac-
cüle ve pek büyük bir sevinçle karşılayarak, mele-i âlânın bayramlarına biz
de iştirak etmiştik.

Nasıl ki bu hâdise-i semâviyenin birinci defa vukuu, (başta insan suretin-
de yapılmış Hubel tâbir ettikleri büyük putlarıyla 360 putu ilâh kabul eden)
müşrikîn-i Kureyş'in helâkine netice vermişti. İnşallah, bu ikinci vuku'da
14'üncü asr-ı Muhammedî'de ve Avrupa terakkiyatıyla iftihar ettiği ve yirmin-
ci asır namını alan bugünde, ehl-i fetretin putperestliğin daha feci bir surete
giren suret-perestliğinin kökü kesileceğini bize ilân ediyordu.

Bu ilân, ümmet-i merhume-i Muhammediye'ye, pek güzel ve pek hayır-
lı bir fütuhâtı hazırladığını hatırlatarak, mahzun kalblerimizi şenlendirmiş, ağ-
layan yüzlerimizi güldürmüştü, gamnâk çehrelerimize beşâset serpmişti. Dima-
ğımızda asr-ı saadetin o câzibedar hayatını canlandırmış, güya mâziyi istikba-
le çevirerek, bir müddet o âlemlere ve o nezih ruhlu, ulvî düşünceli insanlar
arasında yaşatmıştır.

Sâniyen: Lafza-yı Celâl'in mânidar ve münasebettar tevâfukatını temâ-
şâya koyulduk. Bu tevâfukat, ihtiyarsız nazarımızı kendisine çeviriyordu. İrae
edilen kısımlar ve tevâzün ettirilen adetler, o kadar şirindi ki, okurken kalbimi-
ze serinlik, dimağımıza bir inkişaf, ruhumuza bir gıda veriyordu...

Vaktimizi arttırmak için, yan yazı ile yazılan Kur'ân-ı Kerîm'in 15'inci
sayfasına kadar 7, 8 adetler tevâfukatını muhafaza ederek, 51 defa gelmesi,
mektubun nihayetini asel (bal) ile bağlıyordu. Ne kadar gariptir ki bu rakam-
ların hem yazılmaları birdir, hem sırada kardeşlikleri birdir ve hem de sayfada
gösterdikleri rakamla tevâfuqları birdir.

Ey sevgili Üstad, Cenâb-ı Hak sizden çok razı olsun, yeni yeni meyveler
ve fâkihelerle tagaddi suretiyle takviye-i ezhana, hem de def-i cû' suretiyle ız-
tıraplarımızı teskine vasita oluyorsunuz.

Hüsrev

≈ 230 ≈

(Hüsrev'in fıkrasıdır.)

Sevgili Üstadım, aziz hocam, efendim hazretleri,

El ve ayaklarınızdan öperek, sıhhat ve âfiyetiniz için duacıyım. Bu hafta
zarfında, yazıp ikmaline muvaffak olabildiğim yirmi altıncı ve onuncu cüzleri ve

Kur'ân-ı Kerîm'in tamamen yazılmasından mütevellid sürûrlarımı ifade eden şu arızamı takdim ediyorum.

Sevgili Üstadım, bu hususta mâruz kaldığım, o Furkan-ı Ezelî'nin bazı inâyâtından bahsetmekliğime müsaade edilmesini rica ederim. Şöyle ki:

Lafza-yı Celâl ve lafz-ı Rab tevâfukatıyla, kelime tevâfukatını muhafaza etmek suretiyle, bir Kur'ân-ı Kerîm yazılmasını emir buyurduğunuz vakit, pek büyük bir sevinçle kaleme sarılmıştım. İlk yazdığım üç cüzün başlangıcında, o kadar müşkülâtla yazı yazıyordum ki, sevincimi yeis, şevkimi fütür doldurmuştu. Esasen Arabî hattımın hiç olmaması, yeisimi teşdid, füturumu tezyid ediyordu.

Sevgili Üstadım, bu hâl çok devam etmedi. İlk günlerde sabahtan akşama kadar çalıştığım hâlde, beş veya altı sayfa yazı yazabilmek, benim için büyük bir muvaffakiyet iken, Kur'ân-ı Azîmü'l-Burhân'ın yardımı imdadıma yetişti. Müşkülâtın yerini sürûr, teessürün yerini sevinç kapladı. Bazı günler kalemi elimden bırakmamak için, namaz vaktinin uzamasını veyahut gurubun olmasını temenni ediyordum. Bazen olurdu, sabahlara kadar yazı yazmak isterdim. Bazen olur, yazılması gayet güç sayfalara, Kur'ân'dan istimdad ederdim; gayet kolaylıkla o sayfayı yazmaya muvaffak olurdu. Bazen en kolay yazılacak sayfalarda, istimdadı bırakırdım. Elimde kalem güya yazı yazmakta izhar-ı acz ederdi. Hatta bazen yanlış yazarak sayfaları tebdil ettiğim olurdu.

Bu kadar teshilât arasında, Arabî hattımın şeklinin değişmekte olduğunu gördüm. Birinci defaki yazdığım yazılarımla son yazdığım yazılarımla karşılaştırdığım vakit, böyle çapraşık bir yazıyla, nasıl olur da dilâver bir pehlivan gibi ortaya atıldığını düşünerek evvelce çok meyûs oldum. Sonra da sevincimden mesrurâne şükürler ettim.

Kur'ân'da mevcut tevâfukatıyla beraber yazan Hâfız Ali, Hoca Sabri, Hâfız Zühdü gibi kardeşlerimin yazdıklarını gördükçe şevkim artıyordu. Ümidin fevkinde bir terakkiyat gördüm. Bu esnalardaki inâyetin bir kısmı kalbe tulû ediyordu. Bir kısmı idare-i taayyüşüme taallûk ediyordu. Bir kısmı da yazı yazarken vuku buluyordu. Mesela son bir hâdiseyi arzedeceğim. Şöyle ki:

En son yazdığım Sûre-i Tevbe'nin 197. sayfasında altı lafza-yı Celâl mevcut, dimağıma sayfanın yazılacak şeklini hazırladım.

سَيَّرَ حَمُّهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ¹

¹ "İşte onları Allah geniş rahmetine mazhar edecektir.Çünkü Allah azizdir, hakîmdir (üstün kudret, tam hüküm ve hikmet sahibidir)." (Tevbe sûresi, 9/71)

âyet-i celîlesindeki iki tane lafza-yı Celâl, tevâfuk harici kalmak suretiyle yazmaya başladım. Vaktâ ki **فَمَا كَانَ اللَّهُ**¹ 'taki lafza-yı Celâl'i yazdım. Düşündüm ki, istediğim gibi olmayacak, öyleyse üç bir, iki bir tevâfuk olsun dedim. Ben tevâfuk edecek lafza-yı Celâl'e yaklaştıkça, lafza-yı Celâl'ler tevâfuktan uzaklaşıyorlardı. Bir türlü arzu ettiğim şekilde muvaffak olamadım. En nihayet hâl-i hazır vaziyet vücuda geldi. Sayfayı değiştirmek istedim. Baktım, bu sayfa ihtiyarımı dinlememişti. Bunda bir maksat ve bir gaye olacağını hatırlayarak, sayfayı yırtmadım. 198'inci sayfayı yazdıktan sonra, dikkat ettim. 197'nci sayfada tevâfuk haricî bir satırdaki iki lafza-yı Celâl 198'inci sayfada aynı satır üzerindeki, iki lafza-yı Celâl ile üst üste geldiğini ve diğerinin 199'uncu sayfada pek cüz'î bir inhırafla (belki yarım santim kadardır) diğer bir lafza-yı Celâl'in üstünde olduğunu gördüm, **الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي**² diyerek, Cenâb-ı Hakk'ın benim gibi alîl ve pekçok mâsiyet ve kusurlu bir kulunu böyle kudsî bir hizmette istihdam ettirdiğinden dolayı, nihayetsiz sürûra müstağrak oldum.

Bu inâyet ve muvaffakiyetler, fazilet ve mübecceliyette her şeye tefevvuk eden susmaz ve susturulmaz bir ses, feyyaz bir ziya ve nevvâr bir azametle, yirmi sekiz bin âleme imamlık eden, ders veren o Furkan-ı Ezelî'nin hadsiz kerametlerinden bir kerameti ve nihayetsiz mucizelerinden, kıvılcım-misal küçük bir lem'ası idi.

Cenâb-ı Hak dergâh-ı izzetinde kabul buyursa, benim gibi, zillet ve meskenet her tarafını kaplayan kusurlu, âciz bir abd için, ne büyük bir saadet.

İşte, sevgili Üstadım, himmet-i âlîniz ki ve **لَوْلَاكَ لَوْلَاكَ لَمَا خَلَقْتُ الْأَفْلَاكَ**³ hitâb-ı izzetine mazhar olan menba-ı füyuzat Aleyhissalâtü vesselâm Efendimizin himemât-ı kudsiyeleriyle ve refik olan Kur'ân-ı Azîmüşşân'ın kerametleriyle ve Cenâb-ı Vâcibü'l-vücûd hazretlerinin müsaade ve lütufları sayesinde ve yine onların rızası uğrunda, ümmet-i Muhammed (*aleyhissalâtü vesselâm*) için vasıta olup yazdırılan bu Kur'ân-ı Kerîm'i size takdim ederken, fakir talebeniz (size ciddî bir talebe, hakikî bir kardeş, muti bir evlât ve Peygamber-i Zîşân Efendimiz Hazretleri'ne ümmet ve Hallâk-ı Kerîm'e de kemter bir kul)

1 "Allah, (onlara asla zulmetmiş) değil" (Tevbe sûresi, 9/70)

2 Allah'a hamdolsun; bu Rabbimin ihsanıdır.

3 "Sen olmasaydın, âlemleri yaratmazdım." (Aliyülkârî, *el-Esrâru'l-merfûa* s.385; el-Aclûnî, *Keşfü'l-hafâ* 2/214; eş-Şevkânî, *el-Fevâidü'l-mecmûa* s.326). Ayrıca yakın ifadeler için bkz.: et-Taberânî, *el-Mu'cemü'l-eusat* 6/314; el-Hâkim, *el-Müstedrek* 2/672.

olabilmek dilekleriyle el ve eteklerinizden kemâl-i tâzim ve hürmetle öperim, efendim hazretleri.

Fakir talebeniz
Ahmed Hüsrev

≈ 231 ≈

(Milâslı Halil İbrahim'in fıkrasıdır.)

Efendim,

İsterim ki Yirmi Yedinci Mektub'un tatlı sadâları içerisinde benim de boğuk sesim çıksın. Lâkin heyhât o maden-i esrâr bahrinden dem vurmak haddim değil. Benim arzum ve iştiyâkım, o gülistana girebilmek ve o güzel güllerden koklamak... Yoksa onun tavsifinde âciz ve kâsırım. Gerçi kalbimde galeyan eden manalar çoktur. Lâkin her nedense, lisan hissiyatımızın tercümanı olamıyor.

Şu kadar diyebilirim ki elimde mevcut risaleler ve Fihriste'de gördüğüm nazaran, Risale-i Nur eczaları bir şecere-i nuraniyedir ki dalları aktâr-ı arza neşr-i envâr ediyor. Ve ilânihaye edecektir. Karanlık bir gecede, semâdaki yıldız ve kamerler, zemin yüzünde nasıl rehberlik ederlerse, Risale-i Nur eczaları da öyledir. Ve zulmette nura ihtiyaç ne ise, Risale-i Nur eczaları da odur.

Bahr-i dalâlet mevceleri arasında, Sefine-i Nuh (*aleyhisselâm*) necat verir, her kim dahil olsa, tufan-ı maâsiden halâs bulur. Risale-i Nur eczaları, küre-i arzın mevsim-i erbaa kütüphanesinde bir bahardır. Ve bahar kadar letâfetlidir ve canbahşır. Ve ölmüş arza o bahar vasıtasıyla hayat verildiği gibi, Risale-i Nur eczaları da ölmüş arz kulûblara taze hayat verir. Risale-i Nur eczaları bir mürşiddir. İnsanı haksızlıktan hakka döndürür ve hayvanlıktan insaniyete ve esfel-i sâfilînden, âlâ-yı illiyyîne yükseltir. Otuz Üçüncü Söz'ün Yirmi Dördüncü Mektub'u ve emsalleri, insanın ruhunda inşirah hasıl ediyor. Ve kalbinde Sâni-i Hakîm'in hikmetine karşı pencereler açıyor. Risale-i Nur eczaları, insanın sıkıntılı vaktinde imdadına yetişir ve tesellî eder. Bu ciheti aynen gördüm ve elhâsil Risale-i Nur eczaları hakkında her ne desem, yine o nura karşı sö-nüktür. İşte o fihristeler fihristesi böyle olunca, daha ilerisini ehli olan anlar.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Kardeşiniz

Halil İbrahim (*rahmetullâhi aleyhi*)

¹ Kendinden başka her şeyin fâni olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

(Hulûsi Bey'in fıkrasıdır.)

Bugün hayreti mûcip, nazara cazip, dikkati câlip, manası latîf, tertibi zarîf, tevâfuku nazîf, envârı zâhir, icâzı bâhir, zübde-i burhan, erkân-ı iman, bir lem'ası i'câz-ı Kur'ân olan ve mübarek Hüsrev'in çok mükemmel bir tarzda istinsah ettiği, Yirmi Dokuzuncu Söz ile, melfufu cidden çok mühim meseleleri cami ve bedî cevapları hâvi On Altıncı Lem'a'yı ve benim gibi tembelle mükemmel bir ders-i ikaz olan Mektubu almakla bahtiyar ve çoktandır mahrum kaldığım Nur'lara kavuşmaktan mütevellid nimete mazhariyetten dolayı, Cenâb-ı Hallâk-ı Rahîm'e teşekkürden âcizim.

Orada kardeşlerimizden beş nevi ibadet hakkındaki izahlarıyla kötü şahsiyetime değil, sırf Kur'ân'a, imana, Nura, hakâike müteveccih hâlime bakımdır. Ve kanaatlerimi yokladım, ben de aynı şeyleri düşünmüş ve kanaat getirmiştim.

1– Ehl-i dalâlele karşı mücadele:

إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ¹

2– Neşr-i hakikatte Üstad'a yardım:

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى² ، وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ³

3– Müslümanlara iman cihetinden hizmet:

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ⁴ ، وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا⁵
إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ⁶

gibi âyetlerle

الدِّينُ النَّصِيحَةُ.. الدِّينُ النَّصِيحَةُ.. الدِّينُ النَّصِيحَةُ⁷

hadis-i şerifi.

¹ “Eğer siz Allah'a (Allah'ın dinine) destek olursanız, O da size yardım eder ve savaşta ayaklarınızı kaydırmaz.” (Muhammed sûresi, 47/7)

² “Siz iyilik etmek, fenalıktan sakınmak hususunda birbirinizle yardımlaşın!” (Mâide sûresi, 5/2)

³ “Allah'a da itaat edin, Peygambere de itaat edin.” (Mâide sûresi, 5/92; Teğâbün sûresi, 64/12)

⁴ “Allah katında (hak ve makbul) din ancak İslâm'dır.” (Âl-i İmran sûresi, 3/19)

⁵ “Hepiniz toptan, Allah'ın ipine (dinine) sınıksız sarılın, bölünüp ayrılmayın.” (Âl-i İmran sûresi, 3/103)

⁶ “Müminler birbirleriyle ancak kardeşlerdir.” (Hucurât sûresi, 49/10)

⁷ “Din nasihatidir.” Müslim, *îmân* 95; Ebû Dâvûd, *edeb* 59; Nesâî, *bey'at* 31; Dârimî, *rakâik* 41; Ahmed İbni Hanbel, *el-Müsned* 1/351, 2297, 4/102. Ayrıca bkz.: Buhârî, *îmân* 42 (bab başlığında).

4- Kalemle ilmi tahsil:

ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ¹ Madem ki hakikat ilmi tedris ediliyor; elbette mahfi hikmetlere binaen mahdud insanların eline geçen, kulağına giren bu nevi derslerin ciddi tahsili için, bilhassa okuması yazması olanların bizzat yazmak suretiyle bu neticeyi bulacaklarına şüphe edilmemelidir. Bir şeyi yazmak okumak, anlamak, sonra başka kâğıda nakletmektir ki, bu tarzla matlup istifadenin temin edileceği muhakkaktır.

5- Bir saati bir sene ibadet hükmüne geçecek tefekkür:

Evet, Nur'larla istifade, böyle saatler, zannederim, hepimizin meşhudu olmuştur. Sözler'deki hakâiki tefekkür, aynen Kur'ân'ın künûzunu mânen taharrîdir ki, "Fettâh" ismi imdada yetişerek, öyle muhayyirü'l-ukul kapılar açıyor ki zevkine nihayet bulunmuyor. Perdesiz, vasitasız Kur'ân'a bakınca, zülâl gibi hakâikin tecelli ettiği, bulutsuz havada güneş ve böyle bir havada yıldızlarla süslenmiş semâda bedirlenmiş kamer gibi müşahede olunuyor.

Benim gibi bir isyankârın vaziyeti, hâli, kabiliyeti, istidadı asla müstaid değilken, Allahü Zülcelâl'in nihayetsiz kerem ve rahmeti, fazl ve inâyetiyle, iki kere iki dört kat'iyetinde kat'î kanaatim gelmiştir ki, Hazreti Gavs'ın ve onun Üstadı, iki cihan fahri Nebiyi-i Efhamımız (*aleyhissalâtü vesselâm*) Efendimiz Hazretleri'nin dua ve himmetleri, Hazreti Kur'ân'ın şâkirtleri üzerindedir.

Sû-i ihtiyarımızla bozmazsak, bu himayet ve sahâbet elbette devam edecektir, kat'î kanaat ve imanındayım. Şu satırları bana yazdırtan âsâr-ı Nur'un şeref-i vürudları ve feyizleri, inşallah, içinde gizlenmiş olan aşr-i âhir-i Ramazandaki leyle-i Kadr'in ihyâ edilmiş sevabını verir ve rızâ-yı samedanîye mazhariyetle, saadet-i ebediyeyi kazanmaya bir vesile olur.

Ey Üstadımın bu fâni âlemde arkadaşları, inşallah, âhîret âleminde de yoldaşları olacak olan aziz ve kıymetli kardeşlerim,

Şu anda kalbim şöyle inliyor, ben de ihtiyarsız yazıyorum: Hazreti Üstadın gösterdiği yol, aynen Kur'ân'ın cadde-i kübrâsıdır; ondan ayrılmalıyım, hizmetten kaçmalıyım, fütur getirmeyelim. Sermayesi yalan ve yalancılık olan siyaset propagandaları, sû-i kesbimizle kazanılan ve bugün tevarüs edilen fena şeylere karşı, kaderi ittiham derecesinde muradullaha

¹ "Nûn. Kalem ve ehl-i kalemin satırlara dizdikleri ve dizecekleri şeyler hakkı için!" (Kalem sûresi, 68/1)

müdahaleye cesaret etmeyelim. Biz abdiz; sebab-i hilkatimiz, Seyyidimizi, Yaratanımızı, Râzıkımızı bilmek ve bulmaktır. Hülâsa-yı mevcudat olan Peygamberimiz vasıtasıyla inzal ve ikram buyurulan Kur'ân'ın ahkâmına ve o Hazretin sünnetine tevfik-i harekete bez ü gayret edelim. İşte o Nur elimizde mürebbî, yanımızda muarriif, aramızda Nur'ları neşre mürebbî ve muarriifimizi dinlemeye çalışalım. Biz vazife-i ubûdiyeti yapalım, netice-i mükâfatı, Hâlık-ı Rahîmimiz'e bırakalım. Yekdiğerimize en büyük yardım olan duayı da esirgemeyelim.

Zühre, Habbe, Katre ve Zeyli'nin Arabî bir nüshası bu fakire ihdâ buyurulmuş, birgün tercümesinin de yapılacağına işaret olunmuştu. Demek zamanı geldi ve benim gibi Arabî bilmeyen kardeşlerin mânevî arzuları, Zühre'nin tercümesine vesile oldu. Çok muhtasar olarak duygularımı arz edeceğim:

Birinci Nota:

¹ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ kelime-i tevhidiyle Mâbud-u Hakikî'ye bağlanmalı.

İkinci Nota:

اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، وَلِلَّهِ الْحَمْدُ²

tekbir-i ekberiyle kibriya ve azamet sahibi ancak Allahü Zülcelâl ve'l-kemâl olduğunu..

Üçüncü Nota:

كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ³

nass-ı azîmi ile, madem her şey helâk olacak; ey zayıf insan, bundan senin, şemse nisbeten bir zerre bile olmayan hayatının da hissesi olduğunu anla, aklını başına topla, yaratılışındaki hikmeti düşün, haddini bil, ömür ve hayatını, sana saadet-i ebediyeği temin edecek şeylerle geçir, hakikatini..

¹ "O halde şu gerçeği hiç unutma ki: Allah'tan başka ilah yoktur." (Muhammed sûresi, 47/19)

² İbn Ebi Şeybe, *el-Musannef* 1/490; et-Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebir* 9/307; ed-Dârakutnî, *es-Sünen* 2/50; Muhammed b. el-Hasan eş-Şeybânî, *el-Mebsût* 1/385.

³ "O'nun vechi (Zâtı), hariç her şey yok olacaktır. Hüküm O'nundur ve hepiniz O'nun huzuruna götürüleceksiniz." (Kasas sûresi, 28/88)

Dördüncü Nota:

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ¹

قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ²

gibi âyetlerle müeyyed olduğu üzere ba'de'l-mevt

ثُمَّ نُفَخَ فِيهِ أُخْرَى فَإِذَا هُمْ فِي يَوْمٍ يُنظَرُونَ³

âyetinin sırrı zâhir olacak ceza ve hesap gününde, Mâlik-i Yevmiddîn'in huzurunda, mahlûkat ve mevcûdatın en kıymetleri olan insanın, aynen halkolunarak bulundurulacağını..

Beşinci Nota:

Avrupa'nın sûrî medeniyetinin hakâik-i Kur'âniye'yle butlanını

وَنُنزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ⁴

âyetinin bir muhavere şeklinde tedrisini..

Altıncı Nota:

كَمْ مِنْ فِتْنَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِيهَا كَثِيرَةٌ⁵ ، إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ⁶

gibi âyetlerle, hem iman tâcını giyen hizbullahın galebesini ve hem zâhir insan suretinde halkolunan müşrikînin ve onların bir nev'i olan, her şeyi inkâr edenlerin, Kur'ân nazarındaki kıymetlerini..

Yedinci Nota:

وَلَا تَنْسَ نَصِيحَكَ مِنَ الدُّنْيَا⁷ ، إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ⁸

1 "Her canlı ölümü tadacaktır." (Âl-i İmran sûresi, 3/185)

2 De ki: "Onları baştan kim meydana getirmişse, onlara yine O hayat verecektir. O, her türlü yaratmayı ve yarattığı her şeyi bütünüyle bilir." (Yâsîn sûresi, 36/79)

3 "Sonra sûra bir defa daha üflenir ve bir de bakarsın ki, bütün ölümler dirilip kabirlerinden ayağa kalkmış, etraflarına bakılmaktadırlar." (Zümer sûresi, 39/68)

4 "Biz Kur'ân'ı mü'minlere şifa ve rahmet olarak indiririz." (İsrâ sûresi, 17/82)

5 "Nice küçük topluluklar vardır ki, Allah'ın izniyle çok büyük topluluklara galip gelmiştir!" (Bakara sûresi, 2/249)

6 "Müşrikler bir pislikten ibarettir." (Tevbe sûresi, 9/28)

7 "Dünyadan da nasibini unutma!" (Kasas sûresi, 28/77)

8 "Allah adaleti, hatta adaletten de fazla olarak ihsanı, en güzel davranışı emreder." (Nahl sûresi, 16/90)

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى¹

gibi âyâtın manasını hatırlattığını..

Sekizinci Nota:

Sonunda zikrolunan dört âyet-i celîlenin bir nevi tefsiri..

Dokuzuncu Nota:

Bugünün Dokuzuncu Sözünün bir çekirdeği olduğunu..

Onuncu Nota:

Mârifetullaha yol açacak, bid'aların kesreti zamanında Risale-i Nur unvanını alacak ve en evvel ehl-i imana “Öldükten sonra dirilmek var, ceza ve hesap günü var, uyanın” hitabıyla mevki-i intişara konulacak olan Onuncu Söz'e mahfi işaret ettiğini..

On Birinci Nota:

On Bir, On İki, On Üç, On Dördüncü Sözler gibi, Kur'ân'dan fazlaca bahs eden Nur risalelerini, bilhassa bunlar arasında parlak bir mevkiî işgal eden Yirmi Beşinci Söz'ün geleceğine îmâ edildiğini..

On İkinci Nota:

Bütün müslümanlara, muhtelif tarikatlarda sülûk ile kazanılacak neticeye, acz ve fakr ve şefkat ve tefekkür tarikinde besmele olacak bir ders verdiği..

On Üçüncü Nota:

Yirmi Altıncı Sözü² **إِنَّا جَرِيٌّ عَلَى اللَّهِ** âyetlerini, **مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ فَقَدْ عَرَفَ** ³ hadisini, Birinci Söz'ü, mecazî muhabbetteki mâkul dereceyi göstererek, taklitten tahkike geçmek lüzumunu..

On Dördüncü Nota:

Çok mühim ve pek nurlu bir eser olan, Yirminci Tevhid Mektubunu..

¹ “Siz iyilik etmek, fenalıktan sakınmak hususunda birbirinizle yardımlaşın!” (Mâide sûresi, 5/2)

² “Benim mükâfatım ancak Allah'a aittir.” (Yûnus sûresi, 10/72; Hûd sûresi, 11/29, 51; ...).

³ “Nefsini bilen, Rabbin bilir.” Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-evliyâ* 10/208 (Sehl İbni Abdullah'ın sözü); el-Münâvî, *Feyzu'l-kadir* 1/225, 4/399, 5/50; Aliyyülkârî, *el-Masnû'* s.189; el-Aclûnî, *Keşfü'l-hafâ* 2/343.

On Beşinci Nota:

Üç meselesiyle, Kur'ân'daki emir ve nehyin ne kadar yerinde olduklarını ve şariat-ı Ahmediye desâtirinin, ne kadar mâkul ve mantıkî esaslara istinad ettiğini, ayân beyan göstermektedir. Çok kusurlu ve âciz talebeniz, aldığı feyizleri ancak metindeki yazıları tekrarlar ifade edebilir. Hitabı azaltmak için, sözü itnâba düşürmemek daha mâkul düşüncesiyle, mâruzatımı kısa kesmeyi daha faydalı görüyorum.

Hulûsi

≈ 233 ≈

(Mucizât-ı Ahmediye'yi yaldızla yazan Doktor Abdülbâki Bey'in fikrasıdır.)

Sevgili, müşfik Üstadım, efendim hazretleri,

Kıymetine nihayet olmayan ve her vecihle medih ve takdir sitayişine şâyân bulunan Risale-i Nur eczalarından bir parçası olan On Dokuzuncu Mektub'u, bu mektubun mazhar olduğu intişarındaki inâyetine mâsadak olan kalemimle, iki gün evvel ikmal edip, sevgili Üstadıma takdim ediyorum. Bu risale hakkında aziz Üstadıma kalbî ihtisaratımı arz etmek istiyorum. Fakat ne kalemim ve ne de kalbim ifadeden âcizdir.

Bu risalenin ruhumda vücuda getirdiği tebeddülâtı tarif imkânsızdır. Hakikaten ruhumun asr-ı saadete ait karanlıklı noktalarını aydınlatmış, kalbimin en derin mahallerine nüfuz ederek, fakir talebenize verdiği ziyalari, nurlarıyla fakir talebenizi öyle bir hâle getirmiştir ki, bu kusurlu talebeniz Cenâb-ı Hak'tan istediği ve zulûmatları yararak nurlar serpen asırda, beşeriyeti helâkten kurtarıp saadete davet eden ve elinde ve lisanında sonsuz mu'cizatıyla, yalnız beşeriyete ve dünyaya değil, bütün mevcudata, dünya ve âhirete kendini tanıttıran o Peygamber-i Zîşân'a ümmet olabilmek ve sevgili Üstadıma talebe olabilmek kaydı altında hayatıma hâtime verilmesidir. El ve ayaklarınızdan öperim, efendim.

Abdülbâki

≈ 234 ≈

(Ehl-i dünyanın Üstadımız hakkındaki asılsız üç vehimleri münasebetiyle bir kardeşimizin ettiği suâlîne karşı cevaptır.)

Üstadımız Barla'da kimsesiz kaldığı için, mütâlaa edecek kitapları olmadığından, dünyadan ümidini kesip, âhîret noktasından, iman cihetinde, kendi

nefsiyle olan mükâlemelerini, düşündüklerini çok defa “Ey nefsim, ey nefsim!” diye kaleme almış. Ne vakit o vaziyetten, o belâdan kurtuldu. Buraya geldi, altı ay zarfında oradaki altı gün kadar bir şey yazmadı. Zaten neşriyat yapmıyor. Ancak kendi nefsi için nota nev’inden kaydettiği mesâili, iman cihetinde vesveseye düşmüş bazı has dostlarının istemelerine binaen, güçlkle onlar alıp mütâlâa ediyorlar. Yazdığı en mühim bir eseri, bir müdür, vesveseli ve onun hakkında muannid bir valiye şikâyet tarzında vermiş, o muannid vali tetkikatında, “Bu eserde ve bunun neşriyatında siyasete taallük edecek bir cihet yoktur; sırf mesâil-i imaniyeye aittir.” diye hakikati anlamakla o müdürü takdir etmiştir.

Hem hocamız tarikat zamanı olmadığını, mütemadiyen dostlarına söylüyor. “İmanı kurtarmak zamanıdır.” diyor. Buna delil, dokuz senedir hiçbir kimseye tarikat tâlim etmemesidir. Yalnız mezhebi Şâfiî olduğu için, namazdan sonraki tesbihatı biraz fazladır. O fazlalık da, otuz üçer tesbihattan sonra, mezheb-i Şâfiî’de sünnet olan bazen on, bazen otuz üç ¹ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ve üç defa da salavât okumaktan ibarettir.

Husûî ibadetinde yanına hiçbir kimseyi bırakmaz; en has hizmetçisi de yanına giremez. Ve diyor ki: “Ben şeyh değilim, ancak bir hocayım. Eskiden dünyaya karıştığım için günahlarım çoktur. Onlara istiğfar ediyorum.” diyor.

Üstadımız hakkında ehl-i dünyanın ve ehl-i hüküm tarafından çok defa “Neyle yaşıyor?” diye endişekârâne soruluyor. Bu suâl altında, “Acaba başkalarının hediye ve sadakalarıyla mı yaşıyor?” *deniliyor*.

Elcevap: Bizler daimî hizmetindeyiz. Hiçbir kimsenin sadaka ve hediyesini ihtiyarıyla kabul etmez. Mecbur kaldığı zaman, mukabilini vermek suretiyle alır. Barla’da köy halkı az olduğundan, men edip kendini kurtarıyordu. Buraya geldikten sonra, Barla gibi “Ben bir şey istemiyorum.” diye olan musırrâne redde muvaffak olamadı. Hatırları kırılmayacak bazı dostların getirdikleri yemekleri birkaç defa yedi. Sonra birden bire, hasta olmadığı hâlde iştahı tam kesildi. Bizim kanaat-i kat’iyemiz geldi ki, başkasının hediye ve sadakasını yedirmemek için, mânevî bir ihtar ve bir itaptır.

Evet iki sene evvel, bütün Ramazan’da üç ekmek, bir okka piring ona ve dört kedisine kâfi geldiği gibi, bir sene evvel üç fırancala, bir Ramazan yine kâfi gelmişti. Bu Ramazan-ı Şerifte, otuz günde, yarım okka yoğurtla, yarım

¹ “Allah’tan başka ilâh yoktur.” (Sâffât sûresi, 37/35; Muhammed sûresi, 47/19)

okkadan daha az piriñç ve dört kuruşluk bir firancala yediğini (yalnız bir-iki kupa çay içmek ve iftar zamanında bir çay kaşığı bal yemek müstesna) başka bir şey yemediğini bizzat müşahede ettik.¹(Hâşiye)

Hem daimî hizmetinde olan bir arkadaş Rüşdü Efendi, üç okkası beş kuruşa satılan ufak balıklardan güzelce kızartılmış üç tane getirmişti. Bunları Üstadımıza yedirmek için ısrar etti. Hem Rüşdü Efendinin hatırını kırma- mak, hem de balıkları sevdiği için yedi. O balık yüzünden beş saat mütema- diyen sancı çekti. Bu sancı başladıktan üç saat sonra, Rüşdü Efendiye de- di ki: “Hüsrev’deki paramdan balığın fiyatını al; sancı devam ediyor” dediği hâlde balıkların fiyatını almadığı için, iki saat daha devam ediyor. En niha- yet dedi ki: “Aman parayı al, beni bu sancının verdiği azaptan kurtar.” Rüşdü Efendi balığın fiyatını aldığı dakika, sancı birden bire kesildi. Biz Üstadımızın hâlinden, vaziyetinden, bu acip hâli aynen gördük. İşte Üstadımız hakkında “Neyle yaşıyor?” diyenler, hatalarını tashih etsinler.

Bekir, Refet, Hüsrev, Rüşdü

≈ 235 ≈

(Hulûsi Bey’in mektubudur.)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ² ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ³

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ مِنَ الْأَزَلِ إِلَى الْأَبَدِ بِلا انْقِطَاعٍ⁴

Eyyühe'l-Üstadü's-Said,

Risale-i Nur şâkirtlerinin şahsiyet-i mâneviyelerinde en âciz, en zayıf ve

1 (Hâşiye) Üstadımız has hizmetçilerinden başka hiç kimseyi ihtiyarı ile kabul etmez. Hatta daimî hizmetinde bulunan iki-üçümüzün beraber bulunduğunu istemez. Şimdiye kadar hizmet edenlerden mâadâsını, beş-on günde bir defa bile kabul etmez, geri gönderir. Eski zamanını düşünüp, şimdi dahi siyasetle ve ahvâl-i âlemlerle münasebettar olduğunu teveh- hüm edenlerin asılsız vehimlerini kat'î reddedecek şu hâlidir ki on üç sene evvel günde bel- ki dokuz gazete okurken, dokuz senedir, biz şahadet ediyoruz ki, birtek gazeteyi bile ne oku- du ve ne de okutturdu, ne istedi ve ne de arzu ettirdi:

Münavebe ile yanında bulunan
Süleyman Rüşdü

Sekiz senelik bir arkadaş
Bekir

Münavebe ile yanında
bulunan Hüsrev

Barla'da daimi hizmetkârı
Mustafa Çavuş

Münavebe ile yanında bulunan
Refet

Sekiz senelik hizmetinde bulunan bir arkadaş
Barlalı Süleyman

2 Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

3 “Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın.” (İsrâ sûresi, 17/44)

4 Ezelden ebede kadar hiç kesintisiz Allah'ın selâmı, rahmet ve bereketi üzerinize olsun.

en menfaatsiz bir uzuv olmakla beraber, bu intisabın verdiği kuvvetle, mânevî efradının dualarının ve kudsî himayelerinin himmetine ve Rabb-i Rahîm'in kerem ve inâyetine dayanarak, nail olduğumuz son nurlu âsârın mütâlaa ve zavallı muhitimizdeki neşrinden mütevellid hâlis sürûrumuza ve nihayetsiz mânevî duygularımıza tercüman ve lisan-ı acz ile hissiyatı izhara vasıta, başta muhterem ve çok müşfik ve aziz Üstada ve onun tevfik-i Hüdâ ile en kıymetli muinleri ve Risale-i Nur şâkirtlerinin mânevî cisimlerinde daima faal ve nevar nâkil ve nâşirleri olan kardeşlerimize şükran ve dua borcumuzu iblâğ etmek emel ve niyetiyle, şu arızacığımı yazmaya başlıyorum.

Evvelâ ulvî ve gaybî kerametten bahs edeceğim: Mecmuatü'l-Ahza'b'da "Ercûze" namındaki kaside-i mübareki Fethi Bey'de buldum. Birçok yerlerini okudum. Fazla tetkik edemedim. Ancak "Sekîne" nâmı verilen ve ism-i âzamı tazammun eden altı isim **فَرْدٌ ، حَيٌّ ، قَيُّومٌ ، حَكَمٌ ، عَدْلٌ ، قُدُّوسٌ** (*celle celâlihi*) olarak buldum.¹ Bu esmâ-yı mübarekenin vird edilmesine müsaade ve ne suretle devam iktiza ettiğine emrinizi istirham ederim.

Merhum ceddimin Hazreti Ali (*radıyallâhu anhu*) Efendimiz Hazretlerine mâtuf ve evvelce arz ettiğim **كِرَامَاتُ الْأَوْلِيَاءِ حَقٌّ**² düsturunu tasdik sadedindeki keramat hadisinin ifade edildiği bir zamanda, orada da bu mübarek eserin neşredilmiş olması, cidden hayreti mucip olmakla beraber, işlerimizin tesadüfle alâkası olmadığını gösterecek küçük bir delil ve Risale-i Nur, mucize-i kübrâ-yı Ahmediye (*aleyfissalâtü vesselâm*) olan Kur'ân-ı Azîmüşşân'dan nebeân ettiği için i'câzkâr hâdisât eksik olmayacağına işarettir.³ **الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي**

Bu ulvî eserin sonuna Risale-i Nur şâkirtleri namına bu âciz talebenizin ismini koymakla, siddîkınızın yazılmış ve yazılacak bütün Risale-i Nur lemeâtına karşı tasdikte tereddüd etmeyeceğine işaret olduğunu, şükürle karşıladım.

Sûre-i Rahmân'daki **الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ**⁴ âyet-i celîlesindeki tekrarlar gibi, Risale-i Nur'un mebde-i intişarından bu zamana kadar envâ-ı keramet

¹ Hazreti Ali (kerremallâhu vehch) Kaside-i Ercûzesi'nde, Esmâ-yı Sitte'nin (yani Ferd, Hayy, Kayyûm, Hakem, Adl, Kuddûs) İsm-i Âzam ve Sekîne olduğunu ifade etmiştir. (Bkz.: el-Gümüşhânevî, *Mecmuatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzeli)* s.594-595)

² Evliyânın kerameti haktr.

³ Allah'a hamdolsun; bu Rabbimin ihsanıdır.

⁴ "Şu halde (ey insanlar ve cinler), Rabbinizin hangi nimetini inkâr edebilirsiniz?" (Rahman sûresi, 55/13, 16, 18, 21, 23, 25, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 45, 47, 49, 51, 53, 55, 57, 59, 61, 63, 65, 67, 69, 71, 73, 75, 77)

ve gaybî i'câz izhar edilmekte ve bu feyizli hâdisat, Risale-i Nur şâkirtlerini gayrete ve himmete teşvik eylemekle beraber, onları mânevî silâhlarla teçhiz ederek, kuvve-i imanlarını tezyide vesile olmaktadır.

Allahü Zülcelâl Kur'ân-ı Kerîm'inde, Peygamber-i Zîşân hadis-i nebevîlerinde, Cihâryâr-ı Güzîn, Sahâbe-i Kirâm ve Âl-i Beyt namlarına, Hazreti Ali ve evlâdından Hazreti Gavs kaside-i mübarekelerinde, fitne-i âhîrzamandaki en mühim ve Kur'ânî harekete remiz, delâlet, işaret, belki sa- rahatle parmak bastıklarını, Risale-i Nur nâşiri bütün eserlerinde gösterir ve derslerinde tekrar tekrar söylerse, tereddüt ve şüpheye zerre kadar mahal ve hak kalır mı? Asla ve kat'â. Allah'ın ihsanına yüz binler hamd ve şükürler olsun.

Münasebet gelmişken, tahdis-i nimet maksadıyla, mazhar olduğum, bütün acz ve noksanıma rağmen, gördürülmekte olan kudsî hizmetin şerefi, mânevî vahdetteki ihlâsın ikramı addedilmeye sezâ, gaybî himaye ve sıyaneti, Risale-i Nur şâkirtleri kardeşlerime mücmelen arz ve iblâğ edeyim.

1- Allah'a mâlûm, çok kusurlarımı bilmeyen büyük ve küçük bütün halkın hakkımdaki teveccühleri;

2- İktiza ettikçe, soruldukça, münasebet geldikçe, pervasızca daima aldığım derslerden, öğrendiğim hakikatleri söylediğim hâlde, bütün meslektaşlarımın hakkımda muhabbet göstermeleri ve cevap verememeleri;

3- Ahkâm-ı diniyece gücüm yettiği kadar mutâvaat gösterdiğimi bildiklerine ve gördüklerine rağmen, ekser meslek büyüklerimin hususiyet ve gidişlerini beğenmediğim hâlde, alenen takdirlerini izhar eylemeleri;

4- Elaziz'de maddeten hayli uzakta bulunmaklığıma rağmen, Risale-i Nur feyzi menbaından nebeân eden lemeâtın, izn-i Hak'la arızasız gelebilmeleri;

5- Eski hocalarımın âsâr-ı nuru bu âcizden dinlemeleri, vasıtamla okumaları;

6- Elhamdülillâh, buraya gelen nurlu eserlerin, hususiyet ve mahremiyet kayıtlarına bir derece dikkat ederek intişarına çalıştığım hâlde, yüz bin kere şükür ve minnet ol Hâlık-ı Azîme, bir mâni ve şer zuhur etmemesi.. ilâ âhîr...

Açık, zâhir, bâhir ve kat'î bir himaye ve sıyanet-i mâneviye neticesi ve Risale-i Nur şâkirtleri arasındaki hakikî ihlâs ve tesanüdün parlak bir tecellîsidir.

Sun'î bir tevazu için değil, hakikati ifade için derim ki, bundan evvel Sabri Efendi kardeşimize yazdığım küçük mektubumda da zikrettiğim veçh ile, Risale-i Nur şâkırtleri vücud-u mânevîsinde, ancak küçük bir ayak parmağı kadar bir kıymeti olan bu bîcâre kardeşinizi, Hâlıkımız bu günahkâr abdinî nihayetsiz in'âm ve ihsanına lââyık görmüş ki, Risale-i Nur naşirine bir talebe, Risale-i Nur şâkırtlerine bir kardeş, Kur'ân hâdimlerine bir arkadaş etmiştir. Arabî ve Fârisî bilmeyen, ilim ve medrese görmeyen bir âsi abdine, hikmet-i samedâniyesiyle böyle bir ikramda bulunuşu, elbette bir hikmete müsteniddir. O da herhalde Risale-i Nur'la alâkadar olanlar arasındaki safvet ve ihlâsla, Risale-i Nur'un ind-i ilâhîdeki derecesine ve hizmetin ulviyetine atfolunur.

İşte Risale-i Nur şâkırtlerinden en gayr-i nâfi bir uzva, misal olarak zikredilen bu kadar açık himaye ve sıyanet-i ilâhî vâki olursa, diğer münevver unsurlara ne derece ikram ve inâyet olacağı kıyas olunabilir.

Allah'ın inâyetine, Peygamberimiz Muhammed Mustafa (*sallâllâhu teâlâ aleyhi ve sellem*) Efendimiz Hazretleri'nin imdat ve ruhanîyetlerine istinad ederek, Allah rızası için hizmete koşan, yekdiğerini mânevî ve uhrevî kardeş tanıyan, başta müşfik Üstad, yani Risale-i Nur naşiri ile onun şâkırtlerini **فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ** **وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ**² **هُمُ الْغَالِبُونَ**¹ , **وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ** âyetlerinin sırlarının tezahürü inşaallah karşılayacaktır.

İktisat hakkındaki risale hem insanî, hem içtimaî, hem dinî, hem dünyevî çok güzel ahlâkî, çok hoş imanî, çok değerli nurânî bir nasihatnamedir. Buradaki kardeşlerimizden bazılarının âsâr-ı Nur hakkındaki ihtiyarsız şu sözleri, ne kadar yerindedir. Diyorlar ki: Bu mübarek eserlerden biri okununca, içimizden “Bundan daha yüksek eser olamaz.” dediğimiz hâlde, ikincisini dinlediğimiz zaman bakıyoruz ki, bu evvelkinden daha ulvî ve nurludur.

Ben de diyorum ki: Ey ihvan! Risale-i Nur'un bütün cüzlerinde öyle bir kuvvet var ki, yalnız birini dinlemeye, okumaya veya yazmaya muvafak olan kimse, Allah tefik verirse, imanını kurtaracak hakikatleri onda bulur. Çünkü her cüzün diğerleriyle mânen irtibatları vardır. Okuyana ve dinleyenlere sırran diyorlar ki: Bu okuduğun kitapta, bizdeki hakikatlerin de uçları, kokuları, işaretleri var. Dikkat edersen görürsün, çalışırsan

¹ “(Kim Allah'ı, Resûlünü ve iman edenleri dost edinirse) bilsin ki, bunların teşkil ettiği Allah tarafı, mutlaka galip gelecektir.” (Mâide sûresi, 5/56)

² “Güzel âkıbet, elbette müttakilerindir.” (A'râf sûresi, 7/128)

anlarsın, cüz-ü ihtiyarını bu emre sevk edersen Allah da muvaffakiyet verir. Bulur ve bilebilirsin.

İhlâsa dair Yirminci, Yirmi Birinci Lem'alar: Yirminci Lem'a muhtelif meslek ve meşrepte müminler arasındaki rekabetkârâne ihtilâfların esbabını öyle bir teşrihtir ki, tavsif edebilmek için bu mübarek eseri aynen naklelemekten başka çare yoktur. Allah cümlemizi muhlis kullarından eylesin, âmîn...

En az on beş günde bir defa okunması emir buyurulan Yirmi Birinci Lem'a: Evrad edinilecek kadar ehemmiyetlidir. Mâlûmdur ki kale içinden fetholunur. Bugünkü muvaffakiyete sebep olan ihlâs kalkarsa, maâzallah, o zaman çok vahîm neticeler tevellüd eder. En büyük düşmanımız nefsimizdir. Onu susturmak için, zannedersem, şu ihtar kâfidir: "Ey nefsi-nâdân! Beni kandıramazsın. Madem ki, peygamber-i azîmü'l-kadr bir nebiyyullah olan Hazreti Yusuf (*aleyhisselâm*),

وَمَا أُبْرِئُ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالشُّوْءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي¹

demmiştir. Aldatamazsın; senden ve senin samimî yoldaşların cinnî ve insî şeytan, ehl-i bid'a ve ulemâü's-sû şerlerinden Allah'a sığınırım."

Eski Said lisanıyla kaleme alınmış olan Yirmi İkinci Lem'a: Zaleme güruhunun hücumlarına pek mükemmel müdafaa ve elyak ve âlâ bir cevaptır.

فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ²

Otuz Birinci Mektubun Yirmi Beşinci Lem'ası

Maddî ve mânevî bütün hastalıklara mükemmel devadır. Altıncı Devanın iki defa yazılmasına merak ettim, hatırıma geldi. Birden yirmi beşe kadar devaları topladım, 325 oldu. Tekrar eden altı numaralı devayı da zam edince 331 çıktı. Söylenişte ve yazılıştaki ekseriyetle hafzedilen bu rakamlardaki kaldırılmış bin sayısını nazar-ı dikkate alırsak 1325 ve 1331'de İslâm âleminin başına gelmiş olan musibetlere, bu Lem'ada mahfî işaret bulunduğuna hükmeyledim. Basiretli ve nurlu arkadaşların, daha mahfî hakâik çıkardıklarını ümit ediyorum.

¹ "Doğrusu ben nefsimi temize çıkarmam. Çünkü Rabbimin merhamet edip korudukları hariç, nefis dâima fenalığı ister, kötülüğe sevkeder." (Yûsuf sûresi, 12/53).

² "En iyi koruyan Allah'tır ve O, merhametlilerin en merhametlisidir." (Yûsuf sûresi, 12/64).

Eski talebenizden Hâfız Hüseyin Efendiye bu Lem'ayı babasının vefatından birkaç gün sonra, arefe günü Hâfız Ömer Efendiyle evine gitmek suretiyle okumak nasip oldu. Maddî ve mânevî hastalıklarına ilâç veren hekim-i hâzık aziz Üstada çok dua etti. Bu mübarek eserin bu zat üzerindeki tesirini şöyle telhis edebiliriz. Ehibba ve arkadaşlarından hastalığını soranlara, “Çok mükemmel bir ilâç buldum. Doktorlara ilâç parası vermekten elhamdülillâh kurtuldum. Günden güne iyi oluyorum.” diyormuş. 17 Zilhicce 1353.

Uhrevî kardeşiniz ve âciz talebeniz

Hulûsi

≈ 236 ≈

(Risale-i Nur şâkirtlerinden Kuleönlü Hacı Osman'ın bir fıkrasıdır.)

Muhterem Üstadım,

Risale-i Nur'u birkaç seneden beri dinleyip, binde bir almış olduğum mânevî yaralarım bir ilâç vazifesi görüyordu. Fakat hastalara ait Yirmi Beşinci Lem'a ve ihtiyarlara ait Yirmi Altıncı Lem'a'yı Mustafa ve arkadaşlarımla beraber okuyup kemâl-i şevkle dinledim. Bakıyorum ki, vücudumdaki yaralara güzel tesir ediyor, arkadaşlarıma dedim: “Madem Risale-i Nur'un tesiri bu kadar kuvvetlidir; ben yazmaya karar verdim. Fakat hiç okuyup yazmam yok ki, böyle kıymetli Risale-i Nur'a yardım edeyim. Madem kalemim yok, beni hizmetçi ve postacı olarak tayin ediniz.” diye müteessirâne söyledim.

O gece rüyamda, kendimi ölmüş ve yıkanmış olarak kabre bıraktılar. Haşır zamanı gelip kabirden kefenle başım açık, ayaklarım yalın olarak kalktım. Korkarak memleketimize gelirken, büyük bir köprüye yolum uğradı. Köprü'nün iki tarafında iki nöbetçi vardı. Birinden geçip, diğeri hemen beni yakaladı. Acaba nereye götüreceksin diye, bütün vücudum titriyordu. Biraz gittikten sonra köprü bitmeden Üstadıma beni teslim etti. Üstadım beni yıkayıp bıraktı.

Sonra asker olarak bir camiye bütün ahali toplandı. Bir asker geldi, bana dedi: “Seni büyük bir kumandana hizmetçi tâyin ettiler, gideceksin.” Ben dedim: “Benim gibi süflî bir nefer, nasıl o müşirin yanında hizmetçilik eder?” İtiraz ettim. Yine tekrar etti, “Gideceksin.” Ben korkarak gittim. Baktım ki, orada Üstadımı görünce mesrûrâne sevindim. Bana dedi: “Arkamdan gel.” Yüksek bir saraya çıktı, bana dedi: “Bu ufak hizmetleri gör.” Ben düşünmekte iken, Barla'lı Süleyman Efendi geldi. Beraber bulunurken, Üstadım güzel

bir gül bahçesine gitti. Ve –orada bir küçük genç oturur– bana dedi: “Sen bu gence hizmet edeceksin” dedi. Hemen uyandım.

Ey kardeşlerim, madem Üstadım “Bende bir şey yok; ben yalnız tayin olduğum cevahir dükkânından herkesin ihtiyacı var olduğunu ve Kur’ân’ın dellâli olduğunu” sekiz-dokuz senedir ilân ediyor. Biz Risale-i Nur’ları yazmak, okumak ve dinlemek için herkesin ihtiyacı var. Onun için, ey müslümanlar, mânevî yaralarınıza ilâç ararsanız, Risale i Nur’da vardır. Yazın, okuyun, imanınız o kadar teâli edecektir. Hiç şüphe etmeyiniz.

Mübarek iki ellerinizden öperim ve bayramınızı tebrik ederim.

أَلْحَبُّ فِي اللَّهِ¹

Câhil ve âciz talebeniz
Hacı Osman

≈ 237 ≈

(Âhiret hemşirelerimizden ve Risale-i Nur talebelerinden
Müzeyyene’nin fıkrasıdır.)

Muhterem Üstadım,

Şu fâni dünyanın elemelerine gark olan gözlerim, sizin feyizli, nurlu Sözlerinize ve tesirli ve şifalı risalelerinize, can ü gönülden merbut oldukça ve okudukça, risaleleriniz ne kadar büyük bir mürşid olduğunu hiçbir şeyle tarif edemem.

Evet, şu dünyaya, şu zamana çöken zulmet ve gaflet perdelerini Sözleriniz yırtıyorlar, parçalayıp o zulmeti ve gafleti dağıtıyorlar. Hangi akıl var ki, hakikat perdesini görüp de, o hakikat perdesinde nur-u hakikat parlarken, onlara gözünü yumup, zulmet perdesine atılmış olsun? Ben de inşaallah zulmete atılmam. Artık güçlükle bahtıyar olup da tekrar bedbaht olamam.

Üstadım, ben sair kardeşlerim gibi sizden bizzat ders almaktan mahrumum. Fakat haftada veya bir ayda, âlî Sözlerinizden gıyabî bir ders alıyorum tasavvuruyla dinliyorum. Güya bizzat sizden ders alıyorum. Bütün gün ehl-i

¹ “İçte duyulacak sevgi, Allah için olmalıdır.” ‘Allah için sevme ve nefret etme’ bazı hadislerde amellerin en faziletli sayılmış; ² bazı hadislerde de imanın en güçlü bir bağı olduğuna dikkat çekilmiştir.

¹ Ebû Dâvûd, *sünnet* 2; Ahmed İbni Hanbel, *el-Müsned* 5/146; el-Bezzâr, *el-Müsned* 9/461.

² et-Tayâlisî, *el-Müsned* s.101; İbni Ebi Şeybe, *el-Musanef* 6/170, 172, 7/80.

İslâm'ın selâmetini ve şu hâlimin zulmetten nura dönmesini, siz başta ve önde, biz arkada Cenâb-ı Hakk'a yalvaralım. Cenâb-ı Mevlâm hayırlısıyla ihsan buyursun. Fazla söylemeye lisanım, aczim, kusurum bırakmıyor. Kusurumuzu Üstadımıza itiraf ediyorum.

İnşaallah, risalelerin tesiriyle, birgün olur da, müstakim Lütfü Efendi gibi ehl-i takvâ kardeşlerimiz misillü, biz dahi gayr-i ihtiyarî ve istemeyerek işlediğimiz ahvâlden Sözlerinizin irşadıyla kurtuluruz. Zekâi kardeşimizden On Yedinci Söz, On Sekizinci Mektup, Yirminci Mektup ve Otuz Üç Pencerele nurlarla parlayan kıymetli risaleleri aldık. Mütâlaa ediyoruz. Hakikî Üstadımız olan Hazreti Kur'ân elimizdedir.

Müzeyyene

≈ 238 ≈

(Müzeyyene'nin diğer bir fıkrası)

Üstadım,

Kıymettar risalelerinizi okuyan, elbette kilitli sandık içinde münevver kalan sönük kalbleri, gümüşten yapılmış altınla yaldızlanmış birer anahtar hükümündeki risalelerle açtığına ve kalbinin kurtulmasına ve parlamasına binaen kemâl-i memnuniyetle Cenâb-ı Mevlâ'ya şükürler ve risalelerin intişarına çalışanlara teşekkürler etmemek kabil değildir. Ah, vefasız dünyanın telâşesi ve elemi ve kederi beni Nur'lara hizmetten alıkoymuyor. Hakkıyla çalışamadığımdan ve kardeşlerim gibi Nur'lara hizmet edemediğimden kalbim öyle muazzep oluyor ki, tarif edemem. Bugünlerde dediler ki, "Af varmış, Üstad İstanbul'a gidiyormuş" demeleriyle, bir cihette memnun oldum ki, Üstadım esaretten kurtuldu. Ve bir cihette zannettim ki, bütün Atabey'in dağları başıma düşüyor, müteessir oldum. Affınıza ve bedbaht insanların eziyetinden kurtulmanıza teşekkürlerle beraber tebrik ediyorum. Fakat bu nurlu ve kıymetli risalelerin sahibi bizden uzaklaşmasına gönül razı olmuyor. Barla dağlarında bizi ve bu etrafı nurlandıran, bizlerden uzaklaşmamalı. Uzaklaşmasını kim arzu eder? Barla çok bahtiyardır ki, en evvel ve her vakit, o taze ve şirin risaleleri herkesten evvel, bizzat şifahen Üstaddan işitebilirler.

Müzeyyene

﴿ 239 ﴾

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ³

Gayûr, zeki, ciddî, siddîk, hakikî kardeşlerim Hoca Sabri Efendi, Hâfız Ali,

Bu Cuma günü gündüz, rahatsızlığımdan dolayı biraz yatmıştım. Rüyaya benzer, fakat rüya değil, hayalen gördüm ki: Sabri karşıma çıktı, arkasında Hâfız Ali... Sabri bana diyor: “Üstadım, inâyât-ı seb’a namıyla beyan edilen büyük inâyetler varken, Onuncu Söz’deki cüz’î inâyete bu kadar ehemmiyet vermenin sebep ve hikmeti nedir?” dedi, çekildi. Sonra kalktım, düşündüm. Dedim ki: “Isparta’ya yazdığım mektubu Sabri okumuş veya okuyor; hararetli yazışımından bana acıyarak benden suâl etmek istemiş.” Her neyse... Ben de Hulûsî’den sonra birinci muhababım olan Sabri’ye derim ki (Hâfız Ali de dinlesin):

Bu Onuncu Söz’deki cüz’î inâyete ziyade ehemmiyet verdiğimin üç hikmeti var:

Birincisi: *Onuncu Söz’ün kıymeti tamamıyla takdir edilmemiş. Ben kendi kendime hususî, belki elli defa mütâlâa etmişim ve her defasında bir zevk almışım ve okumaya ihtiyaç hissetmişim. Böyle bir risaleyi bazıları bir defa okuyup, sair ilmî risaleler gibi yeter der, bırakır. Hâlbuki bu risale ulûm-u imaniyedendir. Her gün ekmeğe muhtaç olduğumuz gibi, o nevi ilme her vakit ihtiyaç var. Bu risaleye nazar-ı dikkati ehemmiyetle celb etmeyi ruhum arzu ediyordu. Lâkin, elimden bir şey gelmezdi. Cenâb-ı Hak merhametinden bir işaret verdi. O işaret ne kadar gizli ise, benim o ciddî arzuma mutabık geldiğinden, çok ehemmiyetli görünüyor.*

İkincisi: Bilirsiniz, uzak yerlerden, bazı beş günlük yoldan bir zat bizi görmek ve uhrevî bir istifade etmek için gelir. Hâlbuki vaziyetim birkaç saatden fazla onunla görüşmeyi müsaade etmiyor. Hâlbuki, o misafire risalelerin kıymetini göstermek, onu onlardan istifadeye sevk etmek, hem muhtaç olduğu kuvvet-i imana ve kuvve-i mânevîyeye yardım etmek için, birkaç gün lâzım. Çünkü risalelerdeki kuvvetli burhanlara herkes yetişemiyor, tamamıyla kavramıyor. Ruhum çok arzu ediyordu ki, kısa, hafif bir vesile elime geçip,

¹ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah’ın adıyla.

² “Hiç bir şey yoktur ki, O’nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın.” (İsrâ sûresi, 17/44)

³ Allah’ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

bîcâre misafirlerin zahmeti beyhude gitmesin. Fakat kerametim yok, elimden bir şey gelmez. Yalnız misafirlerin niyet ve ihlâsına itimad edip onların mükâfatını rahmet-i ilâhiyeye havale ediyordum. İşte Cenâb-ı Hak evvel İşârâtü'l-İ'câz'da, sonra Onuncu Söz'de, çabuk kanaat verecek ve risalelere itimad ettirecek bir eser-i inâyet ihsan etti. Hakikaten benim için çok kolay oldu. Ben de çok rahat ettim. Ve çok zâtlara az bir zamanda kuvve-i mâneviye ve Kur'ân-ı Hakîm'in hakkâniyetine gözle görünecek emâreler gösteriyordum. Hatta çok muannidlerin inadı kırıldı. Çok dinsizler de onunla imana geldiler. Fakat İşârâtü'l-İ'câz'daki izahı bir, iki, üç saat bitmiyordu. Ben de yoruluyordum. Cenâb-ı Hak, kemâl-i rahmetinden daha kolay, İşârâtü'l-İ'câz'ın iki saatte verdiği faydayı Onuncu Söz iki-üç dakikada aynı faydayı verdi. *Bu zamanda gözle görünecek gayet cüz'î bir eser-i inâyet, mânevî büyük kerametlerden daha tesirlidir.* İşte bu cüz'î eser-i inâyet, hem bana, hem sizin gibi kardeşlerime bir kolaylık temin ettiği için, ziyade ehemmiyet verdim. Madem bu Söz'deki tevâfuk bize ve misafirlere çok faydalıdır ve hayırlı neticeler verir; elbette içinde bir inâyet var. Âdî olsun, yüz emsali bulunsun, yine bize fevkalâde bir inâyet, bir ikram-ı rabbânîdir.

Üçüncüsü: Bilirsiniz ki fazla iştigalâttan yorgun düşmüş bir fikir, kendini eğlendirmek, istirahat etmek ister. Biz meşgul olduğumuz pek derin, pek geniş, pek ciddî olan hakâik-i Kur'âniye ve imaniye, fazla meşguliyetimizden gelen yorgunluğu tahfif edecek ve yorgun fikrimizi neş'elendirecek ve eğlendirecek tevâfukat nevinden, latîf bir sanat-ı bediyye suretinde bir lutfunu gösterdi.

Hem o latîf ve hafif ve mahbup ve câzibedar tevâfukattaki inâyet, bir anahtar hükmüne geçip, Kur'ân'ın bir hazine-i esrarına bir nevi rehber olduğu için ziyade ehemmiyet verdim. Yoksa hizmetimize terettüp eden ve yardım eden inâyet-i rabbâniye o kadar çoktur ki, eğer saysam binden geçer. Şu Onuncu Söz'ün hurufatındaki sır, hiç kimsenin sun' ve ihtiyarıyla olmadığını herkes tasdik ettiği için, daha ehemmiyetli göründü.

Fakat ben mutlak işarete ehemmiyet verdim. Lâkin tafsilâtını ehemmiyetle tetkik edemedim. En iyi bir tarzda beyan edemedim. Bir-iki saat zarfında nota nev'inden işaretler koydum. Birinci defaya itimad edip daha tetkik etmedim. Hâlbuki, tâbirâtımda bazı kusur var, fehmi işkâl eder. Isparta'daki kardeşlerimiz maksadı anlamamışlar; hakları var. Çünkü o ibare o maksudu ifade edemiyor.

Madem öyledir; bu Söz'ün latif tevâfukat-ı harfiyesindendir ki (mebhasındaki) hem sayfanın yirmi iki olmak itibarıyla, yazı bulunanların yerinde, (yarısından ziyade yazılı bulunan sayfaların hakikî ve itibarî satırlarına) ve baştaki yaprağın cilt üstünde isminin iki satırı ilâvesiyle bin üç yüz kırk iki (1342) ilâ âhir... Hem o mebhastaki bu cümle, hem âhirdeki beyaz sayfayı saymak cihetiyle altmış altı olup baştaki âyetin melfuz (altmış altı) hurufuna tevâfuk ediyor. Birinde, âhirdeki iki beyaz sayfayı saymak cihetiyle (altmış yedi) olup baştaki âyetin melfuz (altmış yedi) hurufuna tevâfuk ediyor. O âyet Sûre-i İhlâs'ın hurufatına, hem lafzullahın makam-ı ebcedîsine tevâfuk ediyor, denilmeli. Biz bir nüshayı öyle yaptık, size gönderiyoruz. Yanınızdaki nüshaları ona göre yap. Eğirdir'deki nüshaları da öyle yapınız.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Kardeşiniz
Said Nursî

≈ 240 ≈

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ² ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ³
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ⁴

Aziz, ciddî, siddik kardeşlerim, hizmet-i Kur'âniye'de samimî ve kuvvetli arkadaşlarım Sabri, Hüsrev, Ali, Refet, Bekir, Lütfü, Rüşdü,

Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükür olsun ki sizleri hudutsuz bir sahrâ-yı hakikatte bana enîs arkadaş ve yoldaş vermiş. Bu acip sahradaki hareket ve sülûk, bazen pek ince ehemmiyetsiz görünen bir şeyde mühim istifadeler edilir. Onun için zâhir nazarda mâlâyânî zannedilen bazı meselelerde, fazla takip ediyorum. Ve ziyade nazar-ı dikkatinizi celb ediyorum. Ezcümle, Onuncu Söz'deki elif tevâfukatı, mühim bir mesele gibi nazar-ı dikkatinize gösteriyorum. Bunun sırrı şudur ki:

Bir iltifât-ı hâssaya gizliden gizliye bir işaret bulunduğunu kat'î hissettiğim için, ihtiyarsız olarak, kemâl-i sürûr ve ferahımdan taşkıncasına bağırarak,

1 Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

2 Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

3 "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

4 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

“Aman, geliniz, siz de görünüz.” diyorum. Evet, nasıl ki, bir padişahın has bir ednâ işaretine mazhar olmak, kanun-u umumî ile bir müşiriyet teveccühünden fazla medar-ı sürûrdur. Öyle de Hâlık-ı Zülcelâl'in hususî iltifatını îmâ eden en gizli bir işarete, yüz bin can olsa ve feda edilse ve yüz bin sene ömür varsa, o yolda sarf edilse yine ucuzdur.

İşte bu sırdan gelen sürûrun verdiği cezbekârâne taşkınlıkla, dikkatsizlere mâlâyânî ve israf sayılan böyle tevâfukata dair bahisler açıyorum. İşte bir bahis daha açacağım:

Onuncu Söz, Kur'ân'ın bir sülüsünü inkâr etmek niyetiyle, haşr-i cismanîyi resmen millet içinde inkâr etmek fikrinde bulunan zındıkları susturmakla, harika bir şûle-i i'câz-ı Kur'ânî'yi gösterdiği gibi, daha müteaddit emârelerle, mânevî i'câz-ı Kur'ân hesabına fevkalâde bir mahiyeti bulunduğunu icmâlen hissetmiştik. Ve şimdi yeniden tekrar Onuncu Söz'e nazar-ı dikkat-i âmmeyi celb etmek için, ihtiyarsız olarak onunla meşgul edildim ve baktım.

Bu defa lafzullahın en birinci harfi olan elif, Onuncu Söz'de öyle bir tevâfuk gösterdi ki, katiyen tesadüfe havale edilmediği gibi, başka emârelerle o tevâfukta gaybî bir işareti katiyen hissettim. Sonra işaretlerini koydum. Hem işarete medar olmak için harikulâde olmak lâzım değildir. Çünkü çok âdi perdeler içinde mühim işaretler verilir; ehli anlar.

Madem işaret-i gaybiye var; elbette tesadüf içinden kaçır, daha hükmedemez, en cüz'î rakamları da o işarete mâl edilir. Madem mecmuunda işaret var, bütün eczâsı o işaretin hikmetine tâbidir; tesadüf orada oynayamaz. Hatta yirmi dokuzuncu sayfada Üçüncü Hakikatteki elif sayılmamak lâzım gelirken, sehven saymıştım. Sonra anladım ki, bana saydırılmış. Baştaki Onuncu Söz kelimesiyle, şu Üçüncü Hakikat ikisi sayfa başında buldukları için, hakları sayılmaktı. Onların sair arkadaşları sayfa rakamları gibi bazı vazifeyi gördürmek için bir cihette saymak işareti olarak haberim olmadan bana yazdırılmış. Her neyse... Kendimin tereddüdü için değil, –çünkü kat'î kanaatim gelmiş– Belki başkasının şüphe ve tereddüdünü izale için bazı muvazeneler yaptım:

Onuncu Söz'ün âhırinde yazıldığı gibi, altı yüz sayfadan ziyade bir mübarek kitabın tevâfukatı yüz yirmi beş çıktı. Üç yüz elli sayfadan ibaret diğer bir kitabı yine saydım. Elli tevâfuk çıkmadı. Yine eskiden kendi telifatım Türkçe ve Arabî olan iki yüz seksen sayfadan ibaret bulunan kitabın elif'lerini saydım, tevâfukatı kırkı tecavüz etmedi.

Demek bu Onuncu Söz'de ve İşârâtü'l-İ'câz'daki ekseriyet-i mutlakanın tevâfukatı, gizli bir işaret-i gaybiyeyi tazammun ediyorlar. Mecmuunda işaret bulunsa yeter. Her cüzünde işareti göstermek lâzım değildir; fakat her cüz işaretin malıdır ve onun hikmetine tâbidir. Size acele edip, en evvelki işaret olunan nüshayı göndermiştim. Az hâşiyeleri sonra ilâve ettik. Bu defa Süleyman Efendi ile gönderilen nüshayla mukabele ediniz, tekmil ediniz ve Halil İbrahim Efendiyle gönderilen nüshayla, yine bu nüshayla mukabele ederek, sonra Âsım Bey'e gönderiniz.

Bu defaki Hulûsi Bey'in mektubunu size gönderdim. İşaret ettiğim iki kavs içerisinde bulunan kısım, Yirmi Yedinci Mektub'un Dördüncü Zeyli'nde yazılacak. Kavslar haricinde bulunan ve üzerlerine kırmızı çizgi çekilenler yazılmayacaktır. Hâfız Ahmed ve Mehmed Celâl ve Hâfız Veli gibi kalbi cezbeli dostlarıma ve tarik-i hakikatte sair kardeşlerimize selâm ediyorum. Hâfız Veli ile çendan geç görüştük, fakat Hâfız Veli'nin burada Mehmed Usta isminde, on senelik hâlis bir dostu bulunduğundan ve o Mehmed Usta benim sekiz senedir tarik-i âhirette gayet ciddî bir kardeşim olduğundan, Hâfız Veli'ye de o münasebetle eski dost nazarıyla bakıyorum. O bana mektup yazmıştı; vakit bulamıyorum ki mektubuna cevap vereyim. Ehl-i kalb için bazen sükût dahi bir konuşmaktır.

الْباقِي هُوَ الْباقِي¹

Kardeşiniz
Said Nursî

Kardeşlerim, affedersiniz, bu intizamsız perişan mektupla sizinle konuşmak istemiyorum. Fakat müteaddit işlerle ve tetkikatla meşgul olduğumuz anda, sür'atli bir surette fikrimizin bir köşesiyle yazdık. Keçeli kâtibin hâli mâlûm. Kafasını başka yerde bırakmıştı; mektup perişan oldu. Onun için kusura bakmayınız.

Tevâfuktaki müdahale-i gaybiyeyi bir mektupta size böyle bir temsille beyan etmiştim. Mesela, benim avucumda nohut, leblebi, üzüm, buğday gibi maddeler bulunsa, ben onları yere atsam, üzüm üzüme, leblebi leblebiye karşı sıralansa, hiç şüphe kalır mı ki, elimden çıktıktan sonra, gaybî bir el müdahale edip sıralamasın? İşte hurufat ve kelimat o maddelerdir; ağzımız o avuçtur.

¹ Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

﴿ 241 ﴾

(Mesud'un garip bir fıkrasıdır.)

Kamer yeni tulû ettiği esnada, onun aydınlığına ve gecenin serinliğinde, arpanın yumuşaması hasebiyle orak biçmekte iken, kamerin güzelliğine ve şeffaflığına bakarak ve orağın bitmemesi, Nur'ları yazmaktan mahrum kaldığımı tahassürâne ve meyusâne düşünmekte iken, bilmem iğfâlât, bilmem tulûât, hatırıma gelen şu sözü söyledim: “Yâ Rab! İsmim Mesud, kendim bîsud, çok çalıştım olamadım mesud!” dedim ve arpa biçmeye devam ettim. Aradan bir müddet geçtikten sonra yattım. Menamda dediler ki: “Bırakma üstadın Said'in eteğini, eyler seni mesud.” Derhal uyandım; ay hemen kaybolmak üzere. Derhal “Yâ Rab! Ben saadet-i dünyeviye istemedim, tevbekâr oldum.” Saadet-i uhreviyemin, sizin duanızla olacağı telkin edilmiştir ve duanıza muhtacım. Bendenizi duadan dirîğ buyurmamanızı temenni eder, el ve ayaklarınızdan öperim, efendim hazretleri.

Mesud (rahmetullâhî aleyhî)

﴿ 242 ﴾

Yirmi Altıncı Mektub'un Dördüncü Mebhası'nın Birinci Meselesi

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَعَلَىٰ وَالِدَيْكُمْ وَعَلَىٰ إِخْوَانِكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ³

Aziz, sıddık ve sadık, muhlis ve hâlis kardeşim İbrahim Hulûsi Bey,

Mektubunda beyan ediyorsun ki: “Eğirdir gibi” orada muvaffak olmuyorsun. Ondan telâş etme. Orada öyle esbap var ki bütün bütün tevakkuf ve tatil neticesini verebilirdi. Cenâb-ı Hakk'a şükür, yine tevakkuf değil muvaffakiyet var.

O mânevî esbaptan biri şudur ki: Cinnî şeytandan ders alan insan şeytanları, dünyevî meşgaleleriyle seni bir çember içine alıp, Nur'lara hizmetini tahdit etmek için, sezdirmeyerek perde altında çalışmışlar.

Hem o havalide sabıkan müthiş ameliyat ve icraat olduğundan, o muhitte bir ürkeklik hasıl olup, senin kalbindeki gayet kuvvetli bir metanet

¹ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

² “Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın.” (İsrâ sûresi, 17/44)

³ Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi sizin, anne ve babanızın ve kardeşlerinizin üzerine olsun.

olmasaydı, o Nur'lar orada hiç ışıklandırmayacaktı. Fakat orada az hizmet de çoktur, kıymettardır.

Sâniyen: (Bu kısım Yirmi Altıncı Mektub'un Dördüncü Mebhası'ndaki Dört Meseleden Birincisinin "Sâniyen" kısmının sonuna ektir.)

¹ رَبِّ الْعَالَمِينَ tâbirinden sonra ² رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ zikri, icmalden tafsîle geçmektir. Nasıl ki, "memleket-i İslâmiye hâkimi" tâbirinden sonra, "Anadolu, Asya ve Afrika hâkimi" tâbiri haşmet-i saltanatı mufassalan gösterir. Öyle de, rubûbiyet-i mutlakadan sonra, haşmet-i rubûbiyeti mufassalan gösterir. Her neyse, şimdilik suâlîne tam cevap veremiyorum. Ona bedel Kur'ân i'câzına ait iki küçük nükteyi söyleyeceğim. Sen şu iki nükteyi On Dokuzuncu Mektub'un Beşinci Cüzünün On Sekizinci İşaretinin Birinci Nüktesinin âhirine hâşiye olarak ilâve ediniz:

İşte **Birinci nükte:** (Mektubat'ın 210. sayfasındaki Hâşiye-2'dir; şu kısım ona ektir.)

Şu üç hakikate mukabil gelecek hangi hakikat var? Kimin haddine düşmüş ki, bunları taklit etsin? Evet, nasıl ki bu tarz-ı ifade sun'î olamaz, öyle de taklid edilmez. Evet, kimin haddine düşmüş ki, hadsiz derece haddinden tecavüz edip, Hâlık-ı Kâinat'ı bu surette konuşursun?

İkinci nükte: Kur'ân-ı Hakîm'in umum sayfaları âhirinde âyetler tamam oluyor. Güzel bir kafiye ile nihayetleri hitam bulması, hem lafzullah yaprağın iki sayfasında veya karşı karşıya iki sayfasında veya yakın sayfalarda ekseriya ya muvafakat-i adediye veya münasebet-i adediye bulunması, bir emâre-i i'câzdır. Ve bunun sırrı şudur ki: Âyâtın en büyüğü olan "müdâyene âyeti"³, sayfaları için ve Sûre-i İhlâs ve Kevser satırları için bir vâhid-i kıyâsî ittihaz edildiğinden, Kur'ân-ı Hakîm'in bu güzel meziyeti ve i'câz alâmeti görülmektedir. Demek bu hüner Kur'ân'ındır. Yoksa Hâfız Osman gibi zâtların değil. Çünkü bu vaziyet, âyetinden ve sûresinden neş'et etmiştir.

Sâlisen: Mektubunuzdan anladım ki sana gönderilen risaleleri kendin için istinsah ediyorsun, aslını Abdülmecid'e veriyorsun.

¹ "Âlemlerin Rabbi" (A'râf sûresi, 7/54; Şuarâ sûresi, 26/23; Kasas sûresi, 28/30; Mü'min sûresi, 40/64; Fussilet sûresi, 41/9; Tekvir sûresi, 81/29; Hâkka sûresi, 69/4)

² "Göklerin ve yerin Rabbi" (Ra'd sûresi, 13/16; İsrâ sûresi, 17/102; Kehf sûresi, 18/14; Meryem sûresi, 19/65; ...)

³ Bakara sûresi, 2/282.

Aziz kardeşim, çendan Abdülmecid benim nesebî kardeşim ve yirmi sene talebemdir. Fakat ne o ve ne hiçbirisi benim Hulûsime yetişmiyor. O mektuplar –ekseriyet-i mutlaka– senin namınla yazılmış ve sana gönderiliyor. Abdülmecid ikinci derecede, kendine istihsah etmek veya mütâlaa etmek için onu da teşrik et, diye bir mektupta demiştim. Fakat eğer sen, o kardeşini kendi nefesine tercih edersen ve ona zahmet vermemek için zahmet çeksen ona karışmam. Senin peder ve validene ve Fethi gibi arkadaşlarına ve senin eski hocalarına selâm ve dua ederim, dualarını isterim.

أَبَاقِي هُوَ أَبَاقِي¹

Kardeşiniz
Said Nursî

21 Ramazan-ı Şerif

(Abdülmecid'e yazılan mektubu, senin mektubunun içine koydum, ona gönderiniz.)

≈ 243 ≈

(Biraderlerine yazdıkları mektuptan.)

Eğer ahvâl-i ruhiyemi anlamak istersen, gelecek şu iki fıkra tercümandır. Bir şairin dediği gibi derim:

Ney gibi her dem ki, geçmiş ömrümü yâd eylerim.
Tâ nefes var ise kuru cismimde feryad eylerim.

Bir ticaret kılmadım, nakd-i ömür oldu hebâ,
Yola geldim, lâkin göçmüş cümle kervan, bîhaber.

Ağlayıp nâlân edip, düştüm yola تنها garip,
Dîde giryân, sîne biryân, akıl hayrân, bîhaber.

Evet, geçmiş ömrü israf ettik, zayi ettik. Çok mübarek zâtlar, ahbablar kaybettik, yalnız kaldım. O mübareklerle beraber âhirete çalışmadım.

¹ Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

Yirmi Sekizinci Mektub'un Sekizinci Meselesinin İkinci Nüktesi

Eğer denilse: Şu tevâfukat-ı gaybiye eğer bir meziyet-i belâgat olsaydı, Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan belâgatlerin envâından en ileride olduğu gibi, bu nevide de en ileri olmak lâzım gelirdi. Eğer bir meziyet-i belâgat değil; neden büyük bir ikrâm-ı ilâhî sayıyorsunuz? Hem hangi kitap olursa olsun, bu nevi tesadüfat içinde çok bulunabilir.

Escevap: Kur'ân-ı Hakîm ¹ **إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ** sırıyla, her zamanda bir milyondan fazla hâfızların kalbinde mânen yazdırmak lâzım geldiği için, hıfzı çok işkâl edecek ve hâfızları çok azaltacak olan şu nevi tevâfukat-ı müteşabihe, Kur'ân-ı Hakîm'de çok ileri gitmemiştir. Ehl-i hıfza, rahmet içinde mutabık-ı mukteza-yı hâl bir mânevî belâgati, bu meziyet-i belâgatin terkiyle yapmıştır: Çok defa kısa kesmekle çok uzun manaları ifade etmesi gibi. Hem şu tevâfukat belâgat olmasa da, madem içinde eser-i kast ve şuur görünür. Kast ve şuur ise, bilmüşahede ve bilitiraf, müellif ve müstensihlerin değil, elbette bir dest-i gaybînin tanzimiyledir. Ve o dest-i gaybînin bu tarz müdahalesi ise, alâmet-i kabuldür ve rızaya emâredir. Ve bu emâre de remzeder ki, yazılan hakikatler kusursuzdur, hak bir surette gösterilmiştir.

Ama sair kitaplarda şu nevi tevâfukat bulunuşu tesadüfe verilebilir. Fakat şu risalelerdeki şuurlu tevâfukat-ı gaybiyeyi, bütün gören zâtların ittifakıyla, şuursuz tesadüfe havale edilemez. Ve verilmesine imkân verilmiyor. Hatta en mühim iki müstensih ve bizler, değil ki bir risalenin umumunda, birtek sayfa kanaat verir ki, tesadüf karışamaz, haddi değildir. Çünkü misil olarak iki-üç kelime bulunur. Birbirine bakar öyle bir vaziyette ki, zâhiren bir kast irae ediyor.

Mesela, şimdi bakıyoruz, şu sayfada “yaş” lafzı, üç defa tekerrür etmiş. Üçü öyle bir vaziyette birbirine bakıyor ki şüphe bırakmaz ki, bir tanzim-i gaybîdir. Hem şimdi baktığımız şu sayfada, yalnız altı “hüzün” kelimesi var. O altı “hüzün”, üç satırda öyle latif iki kavsi teşkil etmiş ki, neş'eli bir hüznü görene verir.

¹ “Hiç şüphe yok ki o zikri, Kur'ân'ı biz indirdik, onu koruyacak olan da biziz.” (Hicr sûresi, 15/9).

Hem işâret-i gaybiye olmak için, başka hiçbir kitapta bulunmamak lâzım gelmez. Mesela, nasıl ki, belâgat-i Kur'âniye derece-i i'câza vâsıl olduğu için, bir mucize-i risalet olduğu hâlde, sair ehl-i belâgatın umum kitaplarında, de-recatlarına göre belâgat vardır. Onlarda belâgat bulunması, i'câz-ı Kur'ân'a münâfi olamaz.

Öyle de i'câz-ı Kur'ân'ın yüzer kısmından bir kısmının cilvesi, bir nevi ikram-ı ilâhî nev'inden, Kur'ân'ın bir nevi tefsiri olan Sözlere'de, hakâik-i Kur'âniye'nin hüsn-ü intizamına işareten görünüp tecellî etmesine, sair kitaplarda tevâfukatın bulunması zarar vermez. Çünkü o dereceye yetişmezler. Çünkü Sözlere'deki o nevi tevâfukat o dereceye gelmiş ki, dikkat edenlere kat'î kanaat verir ki, beşerin düşünüşü değil ve ihtiyarıyla da olmamıştır. Belki nakşî bir nevi Kur'ân i'câzının, gölgesinin gölgesi, kendi tefsirinin aynasında, bir nevi ikram-ı ilâhî suretinde temessül ediyor. ¹ **الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي**

~ 245 ~

Yirmi Sekizinci Mektub'un Sekizinci Meselesinin Üçüncü Nüktesi

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَعَلَىٰ وَالِدَيْكُمْ وَعَلَىٰ إِخْوَانِكُمْ
وَعَلَىٰ رُفَقَائِكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ³

Aziz kardeşim,

Evelâ: Kardeşimiz Abdülmecid'in, Yirmi Altıncı Mektubun Üçüncü Mebhasını, lüzumsuz bir ihtiyata binaen ziyade görmesini, sen de onun ziyadesini ziyade görmekliğin beni ziyade sevindirdi.

وَكَيفَ أَخَافُ مَا أَشْرَكْتُمْ وَلَا تَخَافُونَ أَنَّكُمْ أَشْرَكْتُمْ بِاللَّهِ⁴

diyen ve Kur'ân'ın takdirine mazhar olan Hazreti İbrahim'in (aleyhisselâm)

¹ Allah'a hamdolsun; bu Rabbimin ihsanıdır.

² "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

³ Allah'ın selâmı sizin, anne ve babanızın, kardeşlerinizin ve arkadaşlarınızın üzerine olsun.

⁴ "Hem siz, (Allah'ın size tanrı oldukları hakkında hiçbir delil indirmediği şeyleri) O'na ortak saymaktan korkmuyorsunuz da, nasıl ben sizin O'na ortak koştuğunuz şeylerden korkarım?" (En'âm sûresi, 6/81)

ittibâna mükellef olduğumuza işaret eden ¹ **مَلَّةٌ إِنْزَاهِيمٌ حَنِيفًا مُسْلِمًا** sırımına mazhar olduğumuzu bilmeliyiz.

Sâniyen: Bana karşı umumen dost bir şehir ahalisinden bir müftü, sathî bir nazarla, vâhî bazı tenkidâtı, Onuncu Söz'ün teferruat kısmına etmiş diye Abdülmecid yazıyor. Abdülmecid'in ona verdiği cevaplar, iki yer müstesna, mütebâkisi kâfidir. Fakat iki yerde, o da o zatın sathî suâline, sathî olarak cevap vermiş:

Birincisi: O zât demiş ki: “Onuncu Söz'ün hakikatleri münkirlere karşı değil. Çünkü sıfât ve esmâ-yı ilâhiyeye binâ edilmiş.” Abdülmecid cevabında diyor ki: “Münkirleri hakikatlerden evvelki dört İşaretle imana getirmiş, ikrar ettirmiş. Sonra hakikatleri dinlettiriyor.” meâlinde cevap vermiş. Hakikî cevabı şudur ki:

Her bir hakikat, üç şeyi birden isbat ediyor: *Hem Vâcibü'l-vücûd'un vücudunu, hem esmâ ve sıfâtını; sonra haşri onlara bina edip, isbat ediyor.* En muannid münkirden, tâ en hâlis bir mümine kadar herkes, her hakikat-ten hissesini alabilir. Çünkü hakikatlerde, mevcudata, âsâra nazarı çeviriyor. Der ki:

Bunlarda muntazam ef'âl var. Muntazam fiil ise fâilsiz olmaz. Öyleyse bir fâili var. İntizam ve mizanla o fâil iş gördüğü için, hakîm ve âdil olmak lâzım gelir. Madem hakîmdir; abes işleri yapmaz. Madem adaletle iş görüyor; hukukları zayi etmez. Öyleyse mecma-ı ekber, bir mahkeme-i kübrâ olacak.

İşte hakikatler, bu tarzda işe girişmişler. Mücmel olduğu için, üç dâvâyı birden isbat ediyorlar. Sathî nazar fark edemiyor. Zaten o mücmel hakikatlerin her birisi, başka risaleler ve Sözlerde kemâl-i izahla tafsil edilmiş.

Abdülmecid'in ikinci nâkıs cevabı şudur ki: O zâtın yanlış suâline mümâşât edip, yanlışını kabul ettiği için, yanlış etmiş. Çünkü Onuncu Söz'ün Hâşiyesi'nde, ism-i âzam, yalnız her ismin bir mertebesinden ibaret olduğu zikredilmemiş. Belki çok yerlerde demişiz: İsm-i âzamdandır ve her ismin âzamî mertebesinden tezahür eder. İsm-i âzamı isbat etmekle beraber, her ismin bir mertebe-i âzamı var ki, Resûl-i Ekrem (*aleyhissalâtu vesselâm*) bunlara mazhar

¹ “Dupduru bir tevhid inancı üzerinde İbrahim Milleti'ne bağlılık.” (Ahmed İbni Hanbel, *el-Müsned* 3/375, 406; el-Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ* 6/4; el-Beyhakî, *Şuabü'l-îmân* 5/484). Aynı hususu ifade eden âyetler için bkz.: Bakara sûresi, 2/135; Âl-i İmran sûresi, 3/95; Nisâ sûresi, 4/125; En'âm sûresi, 6/161; Nahl sûresi, 16/123)

olduğu gibi, haşr-i âzam da onlara bakıyor. Mesela ism-i Hâlık merâtibi, benim Hâlıkım'dan tut, tâ Hâlık-ı küll-i şey'e kadar olan mertebe-i âzama kadar merâtibi var.

O şüpheli zatın, her ismin bir mertebe-i âzamı olduğunu tezyif etmek niyetiyle, "Mutasavvife-i mütefefsife fikridir." demiş. Hâlbuki, başta İmam Âzam, İmam Gazâlî, Celâleddin-i Süyûtî, İmam Rabbânî, Şâh-ı Geylânî gibi siddikîn-i muhakkıkîn, ism-i âzamı ayrı ayrı görmüşler. İmam Âzam demiş: el-Adl, el-Hakem ism-i âzamdır, ve hâkezâ. Her neyse, bu mesele bu kadar yeter.

O zatın sathî ilişmesinden üç cihetle memnun oldum:

Birincisi: Tenkit etmek istediği hâlde, edemediği için gösteriyor ki, Onuncu Söz'ün hakâiki, kabil-i tenkit değildir. Olsa olsa, teferruat kabilinden bazı ibarelerine ilişebilir.

İkincisi: İnşallah, âli bir zekâ ve gayreti bulunan Abdülmecid'i gayrete getirdi. Hulûsi'ye yakışacak çalışkan, müteyakkız bir arkadaş oldu.

Üçüncüsü: O zât müşteridir ki ilişmiş. Müşteri olmayan lâkayt kalır. İnşallah, ileride tam istifade edecek.

Bu nüktenin bir güzel meâlîni ya sen, ya Abdülmecid kaleme alıp, benim selâmımla, memnuniyetimle beraber, o zata gönderebilirsiniz.

Mahallenizin imamı Hâfız Ömer Efendiye selâm et ve de ki, ben onu kabul ettim. Talebelik şartlarını da ona söyle. Pederiniz ve Fethi Bey ve Hoca Abdurrahman, Sözler'i ciddî dinlemeleri beni çok mesrur ediyor. Ben onlara dua ediyorum. Onlar da bana dua etsinler. Seydâ namındaki zât, pederinizin intisap ettiği zât değil, ondan evvel gelmiş iştihar etmiş mühim bir zâttır. Başta Sabri, Süleyman, Tefvik bütün ihvanlar size selâm ediyorlar.

Kardeşiniz
Said Nursî

﴿ 246 ﴾

وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ¹

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ عَاشِرَاتِ دَقَائِقِ أَيَّامِ الْفِرَاقِ²

Aziz, siddik kardeşim,

¹ "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

² Aynalık günlerindeki dakikaların âşireleri adedince Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Sana bu defa Yirmi Dokuzuncu Mektub'un üçüncü Kısmını ve Beşinci Kısmını gönderiyorum. Üçüncü Kısım'da bir sır var. Ramazan'da bir saatte, benimle müsevvid zât hasta iken sūr'atle yazılmış. Göreceğiniz tarz, aynen bulunmuş; biz hayret ettik. Anladık ki o kısımda Kur'ân'a dair niyetimiz tam haktır ve lâzımdır ki, böyle olmuştur.

Hem Mucizât-ı Ahmediye'deki tevâfukata, bir sened-i kat'î olarak, iki parça (o Mektuptan 4'üncü, 5'inci cüzlerini) gönderdim.

O iki parça o risalenin telifinin akîbinde, acemi bir müstensih müsvedde-i aslıden acele yazdığı, hatta salavâtları (A.S.M) işaretiyle geçtiği hâlde, iki sene sonra tetkik ettik, ümidimiz fevkinde acîb bir tevâfuk gördük.

Sonra, ondan daha acemi bir müstensihe dedim: "Resûl-i Ekrem (aleyhissalâtü vesselâm) kelimesiyle, Kur'ân kelimesini kırmızı yaz, aynen o nüshayı istinsah et." Hâlbuki, ikinci müstensih çok acemi idi. Evvelki müstensihihin nüshasındaki tevâfuku kısmen bozmuş, şuuru taallûk ettiği için letâfetini ihlâl etmiş. Fakat yine tevâfukata bir hüccet olur, siz de güzelce kendinize tebyiz ediniz. O müsvedde-i ûlânın bir sureti ya sende veya Abdülmecid'de mahfuz kalsın.

Felillâhilhamd, şimdi Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın iki yüz eczâ-yı i'câzından bir cüzünü göze gösterecek birkaç Kur'ân'ı yazdırıyoruz. Birisi tamam oluyor. İçinde 2806 lafza-yı Celâl'den, yüzde bir müstesna, umumen tevâfuku, gaybî tarzında görünüyor. Lafzullahı kırmızıyla yazdırdık. Gören, "Kur'ân'ın i'câzını gözümle görebiliyorum." diyebilir. İnşallah, bu cüz-ü i'câz, hatt-ı Kur'ânî'yi muhafaza edecek, tahriften kurtaracak.

Elmas kalemlerimize taksim ettim, en birinci kardeşimiz Hakkı Efendi birinci cüzü yazdı. İkincisini, üçüncüsünü senin bedeline yazmaya hâhişkârdır.

Başta valideyninize, Fethi Bey, Hoca Abdurrahman Bey, yeni talebem İmam Ömer Efendi olarak Sözler'le alâkadar olanlara selâm ve dua ediyorum, dualarını isterim.

Sâbık Müftü Kemâl Efendiye de ki: Müjde! Her bir saat hastalıklı ömrü, bir gün ibadet hükmündedir. Şu zamanda hayatın en iyi sureti böyledir. Biz dergâh-ı ilâhîde onun hakkında en hayırlısını niyaz edip dua ediyoruz ve edeceğiz. Öylelerin duası makbuldür. Bana dua etsin. Hoca Abdurrahman ile Fethi Bey, ikisi, has talebelerin daire-i duası içinde duada kazancıma

hissedardırlar. İkisi bana dua etsinler. Eskide benim Ömer isminde talebem vardı; senin şimdiki orada Ömer Efendi ona duada arkadaş olmuştur.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Kardeşiniz

Mirzazade Said Nursî

﴿ 247 ﴾

Yirmi Dokuzuncu Mektub'un dördüncü kısmı hem uzundur, hem bir-tek nüshadır. Bu defa gönderemedim. O kısım doğrudan doğruya i'câz-ı Kur'ân'ın bir aynasıdır ve çok da mühimdir. Otuz sekiz sayfadır. Başta Sabri, Süleyman, Hüsrev, Bekir, Tevfik, Galip sizlere selâm ederler. On Dokuzuncu Mektub'un dördüncü cüzünü, On Beşinci Nükteli İşarete kadar tashih ettim. Acele göndermek lâzım geldi, vakit bulamadım, tam tashih edeyim.

Sen evelâ On Beşinci Nükteli İşaret'ten sonra, kendi nüshanızla muka-bele edip tashih ediniz, sonra tebyiz ediniz. Yirmi Sekizinci Mektub'un Yedinci Meselesi'nde acip bir tevâfuk görüldü; şöyle: İki sayfa baştan başa, yalnız baş-taki satır müstesna, yirmi dokuz satır şuur ve ihtiyarımızın hâricinde, bütün "elif" gelmiş. Bu bütün "elif" Yirmi Sekizinci Mektup'tan Yirmi Dokuzuncu Mektub'a ehemmiyetli bir işaret-i gaybiyedir, diyordu. Sonra numûnesini si-ze göndereceğiz.

Said Nursî

﴿ 248 ﴾

(Said Nursî'nin bir fıkrasıdır.)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ² ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ³

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ⁴

Aziz, sıddık, hakikatli âhiret kardeşim ve ciddî ve kuvvetli arkadaşım,

Kur'ân-ı Hakîm'in baş hâşiyelerinde, âyât-ı Kur'âniye'nin adedi altı bin altı yüz altmış altı olmakla, envâr-ı Kur'âniye ve hakikat-i Furkaniye eyyâm-ı

¹ Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

² Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

³ "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

⁴ Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

şer'iyeye ile altı bin altı yüz altmış altı sene kadar, küre-i arzda hükmü cereyan edeceğine işaret ettiğine dair suâlinize, o vakit zihnim başka yere müteveccih olduğu için, izahlı bir cevap veremedim. Sonra bana ihtar edildi ki: "Âsım'ın suâli ehemmiyetlidir, cevap ver." Ben de o ihtar binaen, üç esasla bir parça izah edeceğim:

Birinci esas: Nasıl ki nur-u Muhammedî ve hakikat-i Ahmediye (*aleyfissalâtü vesselâm*), divan-ı nübüvvetin hem fatıhası, hem hâtimesidir. Bütün enbiyâ onun asl-ı nurundan istifaza ve hakikat-i dininin neşrinde onun muînleri ve vekilleri hükmünde oldukları ve nur-u Ahmedî (*aleyfissalâtü vesselâm*) cephe-i Âdem'den, tâ zât-ı mübarekine müteselsilen tezahür edip neşri nur ederek, intikal ede ede tâ zuhur-u etemle kendinde cilveger olmuştur.

Hem mahiyet-i kudsiye-i Ahmediye, Risale-i Miraç'ta kat'i bir surette isbat edildiği gibi, şu şecere-i kâinatın hem çekirdek-i aslîsi, hem en âhir ve en mükemmel meyvesi olmuş. Öyle de hakikat-i Kur'âniye zaman-ı Âdem'den şimdiye kadar, hakikat-i Muhammediye (*aleyfissalâtü vesselâm*) ile beraber, müteselsilen enbiyâların suhuf ve kütüplerinde nurlarını neşrederek, gele gele tâ nüsha-yı kübrâsı ve mazhar-ı etemmi olan Kur'ân-ı Azîmüştân suretinde cilveger olmuştur.

Bütün enbiyânın usûl-ü dinleri ve esas-ı şeriatları, hülâsa-yı kitapları Kur'ân'da bulunduğu, ehl-i tahkik ve ehl-i hakikat ittifak etmişler. Bu sırada binaen fetret-i mutlakının zamanı ihraç edildikten sonra, rivayet-i meşhureyle zaman-ı Âdem'den tâ kıyâmete kadar, "eyyam-ı şer'iyeye" ile tâbir edilen yedi bin seneden, fetret-i mutlakının zamanı tarh edildikten sonra altı bin altı yüz altmış altı sene kadar, din-i İslâm'ın sırrını neşreden hakikat-i Kur'âniye, küre-i arzda ayrı ayrı perdeler altında neşri envar edeceğine, âyâtın adedi işaret ediyor demektir.

İkinci esas: Mâlûmdur ki küre-i arzın mihr-i üstündeki hareketiyle, gece gündüzler ve medâr-ı senevîsi üstündeki hareketiyle, seneler hâsıl oluyor. Güneşle beraber her bir seyyarenin, belki sevâbitin ve Şemsü'ş-şümûs'un dahi, her birinin mihr-i üstünde eyyam-ı mahsusalarını gösteren bir hareketi ve medârı üzerinde deveranı dahi, bir nevi seneleri gösteriyor. Hâlık-ı arz ve semâvât'ın hitâbât-ı ezeliyesinde, o eyyam ve seneleri dahi irae ettiğine delili şudur ki: Furkan-ı Hakîm'de,

ثُمَّ يَعْرُجُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ¹
تَعْرُجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ²

gibi âyetler isbat ediyor.

Evet, kış günlerinde ve şimal taraflarında, gurup ve tulû mâbeyninde dört saat günden ve bu yerlerde kışta sekiz-dokuz saatten ibaret eyyاملardan tut, tâ güneşin mihverî üstünde bir aya yakın yevminden, hatta kozmoğrafyanın rivayetine göre, tâ رَبِّ الشَّعْرَى³ tâbiriyle Kur'ân'da nâmı ilân edilen ve şemsimizden büyük "Şi'râ" namında diğeri bir şemsin, belki bin seneden ibaret olan gününden, tâ Şemsü's-şümûs'un mihverî üstündeki elli bin seneden ibaret birtek yevmine kadar eyyâm-ı rabbâniye vardır.

İşte semâvât ve arzın Rabbi, o Şemsü's-şümûs ve Şi'râ'nın Hâlik'ı hitap ettiği vakit, o semâvât ve arzın ecrâmına ve âlemlerine bakan kudsî kelâmında o eyyاملarı zikreder ve zikretmesi gayet yerindedir.

Madem eyyâmın lisan-ı şer'ide böyle itlâkatı vardır. İlmü't-tabakatü'l-arz ve coğrafya ve tarih-i beşeriyet ulemâsınca, nev-i beşerin yedi bin sene değil, belki yüz binler sene geçirdiğini teslim de etsek, "Âdem'den kıyâmete kadar ömr-ü beşer yedi bin senedir."⁴ olan rivayet-i meşhurenin sıhhatine ve beyan ettiğimiz altı bin altı yüz altmış altı sene, Nur-u Kur'ân hükümfermâ olduğuna münâfi olamaz, cerh edemez. Çünkü eyyâm-ı şer'iyenin, dört saatten elli bin seneye kadar hükmü ve şumulü var. Fakat nefsü'l-emirdeki eyyâmın hakikati, o rivayet-i meşhurede hangisi olduğu şimdilik bu dakikada kalbime inkişaf ettirilmedi. Demek o sırrın inkişafı münasip değil.

Şu meselede şimdilik delilini gösteremeyeceğim bir müddeâyı beyan ediyorum. Şöyle ki:

Şu dünyanın bir ömrü, ve şu dünyadaki küre-i arzın dahi ondan kısa diğeri bir ömrü, ve küre-i arzda yaşayan nev-i insanın daha kısa bir ömrü vardır. Bu birbiri içinde üç nevi mahlûkatın ömürleri, saatin içindeki dakika, saniye, saatleri sayan çarkların nisbeti gibidir. Nev-i insanın ömrü, küre-i

¹ "Sonra her iş, sizin günleriniz hesabıyla bin yıl tutan bir günde O'na yükselir." (Secde sûresi, 32/5)

² "Melekler ve Rûh, O Allah'ın Arşına; miktarı elli bin sene olan bir günde yükselirler." (Meâric sûresi, 70/4)

³ "(Müşriklerin taptığı) Şi'râ yıldızının Rabbi." (Necm sûresi, 53/49)

⁴ Bkz.: et-Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebir* 11/96; İbni Hişâm, *es-Siratü'n-nebeviyye* 3/74; et-Taberî, *Câmiu'l-bevân* 1/383; el-Hâkim, *el-Müstedrek* 2/654.

arzın iki hareketiyle hasıl olan mâlûm eyyam ile olduğu gibi, zihayatın vücuduna mazhar olduğu zamandan itibaren, küre-i arzın ömrü ise merkez-i irtibatı olan şemsin hareket-i mihveriyesiyle hasıl olan eyyam ile olması hikmet-i rabbâniyeden uzak değildir. Ve dünyanın ömrü ise Şemsü'ş-şümûs'un hareket-i mihveriyesiyle hasıl olan eyyâm iledir.

Şu hâlde nev-i insanın ömrü yedi bin sene eyyam-ı mâlûme-i arziyeye olsa, küre-i arzın hayata menşe olduğu zamandan, harabiyetine kadar, eyyam-ı şemsiye ile iki yüz bin seneden geçer. Ve Şemsü'ş-şümûs'a tâbi ve âlem-i bekadan ayrılıp küremize bakan dünyaların ömrü –Şemsü'ş-şümûsun işârât-ı Kur'âniye ile her bir günü 50.000 (elli bin) sene olmasıyla– yedi bin sene, o eyyâmı yüz yirmi altı milyar (126.000.000.000) sene yaşarlar. Demek, eyyâm-ı şer'iyeye tâbir ettiğimiz eyyâm-ı Kur'âniye'de bunlar dahil olabilirler.

Evet, semâvât ve arzın Hâlik'i, semâvât ve arza bakan bir kelâmıyla semâvât ve arzın sebab-i hilkatî ve çekirdek-i aslîsi ve en mükemmel âhir meyvesi olan bir zata hitabında, o eyyamı istimal etmek, Kur'ân'ın ulviyetine ve muhatabın kemâline yakışır ve ayn-ı belâgattir.¹(Hâşiye)

وَالْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ، وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَسْرَارِ كِتَابِهِ²
رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا³

Said Nursî

≈ 249 ≈

On Beşinci Nota'nın Üçüncü Meselesi

Ey insan ve ey nefsim, muhakkak bil ki: Cenâb-ı Hakk'ın sana in'âm ettiği vücudun, cismin, âzaların, malın ve hayvânâtın ibâhadır, temlik değildir. Yani, istifaden için kendi mülkünü senin eline vermiş, istifade et diye ibâha etmiş. Senin gibi, idare etmekten hakikaten âciz ve tedbirden cidden câhil bir şahsa temlik etmemiş. Çünkü mülk olarak verseydi, idaresini sana bırakmak lâzım gelirdi.

1 (Hâşiye) Bu hesap Şamlı Hâfız, Kuleönü'nden Mustafa ve arkadaşı Hâfız Mustafa'nın şehadetî ile bir dakika zarfında ezber yapılmıştır. (Sene üç yüz altmış gün hesabına göredir; kusur varsa bakılmamak gerektir.)

2 İlim Allah katındadır. Yazdıklarının sırlarını en iyi Allah bilir.

3 "Ey Rabbimiz! Unutur veya hataya düşer de bir kusur işlersek bizi onunla hesaba çekme!" (Bakara sûresi, 2/286)

Acaba en kolay, en zâhir ve daire-i ihtiyar ve şuurda dahil olan bir mide-nin idaresini yapamadığın hâlde, nasıl göz ve kulak gibi daire-i ihtiyar ve şuurun haricinde idare isteyen şeylere mâlik olabilirsin?

Madem sana verilen hayat ve hayatın levâzımatı temlik değil, ibâhadır. Elbette ibâhanın düsturuyla hareket etmek lâzımdır. Yani, nasıl bir zât, ziyafete misafirleri dâvet eder. Onlara, meclis ziyafetindeki eşyadan ve ziyafetten istifadeyi ibâha ediyor, temlik etmiyor. İbâha ve ziyafetin kaidesi ise, mihmandarın rızası dahilinde tasarruf etmektir. Öyleyse israf edemez, başkasına ikram edemez, sofradan kaldırıp başkasına sadaka veremez, dökemez, zâyî edemez. Eğer temlik olsaydı, yapabilirdi ve kendi arzusuyla hareket edebilirdi.

Aynen bunun gibi, Cenâb-ı Hak sana ibâha suretinde verdiği hayatı intihar ile hâtıme çekemezsin, gözünü çıkaramazsın ve mânen gözü kör etmek demek olan gözü verenin rızası haricinde harama sarf edemezsin. Ve hâkezâ, kulağı ve dili ve bunlar gibi cihâzâtı harama sarf etmekle mânen öldüremezsin. Ve eti yenilmeyen hayvanını lüzumsuz tâzip edip katledemezsin. Ve hâkezâ... Bütün sana verilen nimetler, bu misafirhane-i dünyanın sahibi olan Mihmandar-ı Kerîm-i Zülcelâl'in kavânîni-şeriatî dairesinde tasarruf etmek gerektir.

Said Nursî

﴿ 250 ﴾

بِاسْمِهِ شُبْحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ³

Aziz kardeşim Refet Bey,

Senin mektubunu ve kitabını memnuniyetle aldım. Gayet sevdiğim bir talebem olan Hulûsi Bey'in ruhunu sizde hissettim. Seni yeni değil, Hulûsi gibi eski bir talebe olarak kabul ettim. Talebeliğin hâssası şudur ki: Yazılan Sözler'e kendi malı gibi sahip olmalıdır. Kendisi telif etmiş ve yazmış nazarıyla bakıp neşrine ve ehil olanlara iblâğına çalışmaktır. Mâşaallah, hattın güzeldir. Vakit bulursan bir kısmını yazın. Bir kısmını Hüsrev gibi ciddî talebeler yazar; onlardan bilâhare alır, yazarsınız ve onlarla teşrik-i mesai edersiniz. Altı senedir Isparta'da ciddî talebelerin çıkmasına muntazırdım, bekliyordum.

¹ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

² "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

³ Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

El-minnetü lillâh, şimdi sizinle beraber birkaç tane çıkmaya başladı. Çünkü bir talebe, yüz dosta müreccahtır. Sözler namındaki envâr-ı Kur'âniye ise, en mühim ibadet olan ibadet-i tefekkürîye nev'indedir. *Şu zamanda en mühim vazife, imana hizmettir. İman saadet-i ebediyenin anahtarıdır.*

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Kardeşiniz
Said Nursî

﴿ 251 ﴾

بِاسْمِهِ شُبْحَانَهُ² ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ³
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ⁴

Ciddî, sıddık, dikkatli, hakikatli kardeşim Refet Bey,

Cenâb-ı Hak yeni hayatınızı mübarek eylesin ve refika-yı hayatını-zı hayat-ı ebediyenizde, Otuz İkinci Sözün Üçüncü Mevkıfı'nın âhirlerindeki Üçüncü İşarete, refika-yı hayata dair vaade ve sıfata mazhar eylesin, âmîn...

Bu defaki mektubun çok güzeldir. Arkadaşlarının fıkraları içerisinde Yirmi Yedinci Mektup içine dercedeceğim. Arasına yazıyla meşgul olsanız iyi olur. İnşallah yeni hayatınız size risalelerin hakâikine karşı yeni bir şevk uyandıracak.

Kardeşim, sen, Hüsrev, Âsım, nazarımda çok kıymettarsınız. Cenâb-ı Hak sizleri ve sizin gibileri Kur'ân hizmetinde sâbit-kadem ve fedakâr ve kemâl-i sadakatte dâim ve muvaffak eylesin, âmîn...

Orada Şeyh Mustafa, Lütfü, Rüşdü gibi kardeşlerime çok selam ediyorum.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي⁵

Kardeşiniz
Said Nursî

1 Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

2 Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

3 "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

4 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

5 Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

﴿ 252 ﴾

بِسْمِهِ سُبحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ³

Aziz, sıddık, ciddî, samimî âhîret kardeşim ve hizmet-i Kur'âniye'de çalışkan bir arkadaşım Refet Bey,

Mektubunuz beni mesrur etti. Biliniz ki, iki sene evvel mâbeynimizde haremli bir uhuvvet başladı. Sonra bazı ânzalarla ileri gitmedi. Müjde, şimdi ileri gidiyor. Çünkü Hüsrev bana yazdığı mektubunda, senden çok memnun olduğunu, Barla'dan döndükten sonra seni istediğim tarzda bana gösteriyor.

Demek tam onunla ittihad ve teşrik-i mesâi ediyorsun. Elinden geldiği kadar onunla münasebeti kuvvetleştire. Hem her bir has talebenin mühim bir vazifesi, bir çocuğa Kur'ân öğretmek olduğundan, sen bu vazifeyi yapmaya başladın. Sen birinci talebelerden olduğundan, inşaallah senin çocuğun da birincilerden olacaktır. Madem çocuk benim de evlâd-ı mânevîyemdir; ona verdiğin ders, yarısı senin namına ise, yarısı da benim hesabıma olmalıdır.

Senin rüyan ise çok mübarektir. Tâbiri pek zâhirdir. Isparta bir camidir. Hüsrev, Refet, Lütfü, Rüşdü gibi zâtların samimî mütesânid heyetin şahs-ı mânevîsi sana Said suretinde gösterilmiş. Risalelerle verdiğiniz ders ise, vaaz u nasihat suretinde gösterilmiş. Sen namazı kılmadığınızdan geç kalıp, acele ederek derse yetişmek tâbiri, Sözlere'nin neşri haricinde bazı vezâif-i diniye, hem bir parça tembellik, sizi birincilik hakkın olan birinci derste ikinci derecede kaldığınıza işaret edip, seni ikaz ediyor. Her neyse...

Ben senden şimdi çok memnunum ve oradaki kardeşlerim dahi senden çok memnundurlar. Cenâb-ı Hak bize ve size tarik-i hakta hizmet-i Kur'âniye'de sebat ve metânet versin, âmîn... Kayınpederiniz Hacı İbrahim Efendiye çok selâmla Bedreddin'e ve hemşireme çok dua ediyorum.

أَبَاقِي هُوَ الْبَاقِي⁴

Kardeşiniz
Said Nursî

1 Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

2 "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

3 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

4 Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

﴿ 253 ﴾

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ³

Aziz, sıddık, gayûr kardeşim,

Süleyman Efendi'den anladım ki, bazı hususî müşkülâta mâruz oluyorsunuz. Sizin gibi metin insanlara sabır tavsiyesi zâiddir. *Hizmetin kudsiyeti ve o hizmetteki zevk ve gayretindeki şevk, o acı hususî müşkülâta karşı gelir ve galebe eder tahmin ediyorum.* Mümkün olduğu kadar aldırmamalısın. Kıymettar, kusursuz bir malın dükkâncısı müşterilere yalvarmaya muhtaç değil. Müşterinin akli varsa o yalvarsın.⁴ خَيْرِ الْأُمُورِ أَحْمَرُهَا⁴ sırınca, azîm hayırların müşkülâtı çok oluyor. Müşkülât çoğaldıkça ehl-i himmet fütur değil, gayret ve sebatını ziyadeleştirir. İnşallah siz de öyle metin ve sebatkârlardansınız.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي⁵

Kardeşiniz
Said Nursî

﴿ 254 ﴾

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ⁶ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ⁷
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ⁸

Aziz, sıddık kardeşim Refet Bey,

Maşaallah, şimdi siz ümit ettiğim tarzda risaleleri takip ediyorsunuz ve yazıyorsunuz. Senin gibilerin az sa'yi dahi çok hükmündedir. Çünkü çoklar size itimad edip sizi taklit eder. Sizin gibi ciddî kardeşleri, bu gurbet memleketinde bulduğumdan, burası benim için hakikî bir vatan hükmüne geçti, hakikî vatanımı unutturdu. Yazılan eserlerin yüksekliği, me'haz ve mâden-i kudsilere olan Kur'ân'dan sonra, sizler gibi muhatapların ciddî iştihakları ve

1 Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

2 "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

3 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

4 "İşlerin en hayırlısı, zorlu olanıdır." Bkz.: Aliyyülkârî, *el-Masû'û* 1/57; el-Aclûnî, *Keşfü'l-hafâ* 1/175.

5 Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

6 Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

7 "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

8 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

tam tefehhümleridir. Siz beni bulduğunuzdan bir şükretseniz, ben sizi bulduğumdan dolayı bin şükrediyorum.

Mektubunda ism-i âzamı suâl ediyorsun. İsm-i âzam gizlidir. Ömürde ecel, Ramazan'da leyle-i Kadir gibi, esmâda ism-i âzâmın istitarı, mühim hikmeti var. Kendi nokta-yı nazarımda hakikî ism-i âzam gizlidir, havassa bildirilir. Fakat her ismin de âzamî bir mertebesi var ki, o mertebe ism-i âzam hükmüne geçiyor. Evliyaların ism-i âzamı ayrı ayrı bulması bu sıradandır. Hazreti Ali'nin (*radıyallâhu anhu*) Ercûze namında bir kasidesi Mecmuatü'l-Ahzab'da var. İsm-i âzamı altı isimde zikrediyor. İmam Gazâlî onu Cünnetü'l-Esmâ namındaki risalesinde, Hazreti Ali'nin zikrettiği ve ism-i âzâmın muhîti olan o esmâ-yı sitteyi şerh ve hassalarını beyan etmiştir. O altı isim de **فَرْدٌ ، حَيٌّ ، قَيُّومٌ ، حَكَمٌ ، عَدْلٌ ، قُدُّوسٌ** tür.¹

Keramet-i gaybiyenin ikinci parçasını tashih ederek bir parça daha ilâve ettik, gönderdim.

Bedreddin'in sūr'atle ileri gitmesi, Kur'ân-ı Hakîm'in feyz-i kerametindedir. Cenâb-ı Hak muvaffak etsin.

Hacı İbrahim Efendiye bilhassa selâm ediyorum. Lütfü, Rüşdü, Hâfız Ahmed, Sezai Efendilere selâm ediyoruz. Âhîret hemşireme de dua ediyorum. Senin bu defaki mektubun bir parçası Mektubat içine dercedildi.

أَبْقَى هُوَ الْبَاقِي²

Kardeşiniz

Said Nursî

﴿ 255 ﴾

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ³ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ⁴

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ⁵

Aziz, sıddık kardeşim ve hizmet-i Kur'âniye'de hakikatli bir arkadaşım Refet Bey,

¹ Hazreti Ali (kerremallâhu veheh) Kaside-i Ercûzesi'nde, Esmâ-yı Sitte'nin (yani Ferd, Hayy, Kayyûm, Hakem, Adl, Kuddûs) İsm-i Âzam ve Sekîne olduğunu ifade etmiştir. (Bkz.: el-Gümüşhânevî, *Mecmuatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzeli)* s.594-595)

² Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

³ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

⁴ "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

⁵ Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Bu defa istinsah ettiğiniz risaleler çok güzel olmuştur. Senin gayret ve samimiyet ve ciddiyetini bana gösterdiler ve Refet tembel değildir, isbat ettiler. Onları tashih edip göndermiştim. Sonra işittim ki, getiren adam İslâmköyünde bırakmış. Otuz Birinci Mektubun Üçüncü, Dördüncü Lem'alarını yazmaya vakit bulamadım. Korkuyorum ki, onların da ﴿إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ﴾¹ sırrı gibi, mevsimi geçerek, sonra güzel yazılmamış olsun. İnşallah sizlerin iştiyakı beni çalıştıracak. Fakat bu şuhûr-u selâse çok kıymettardır; leyle-i Kadr'in sırrıyla seksen sene bir ömrü kazandıracak bir vakitte, en iyi, en efdal şeylerle meşgul olmak lâzım geliyor. İnşaallah, Kur'ân'a ait mesâille iştilal, bir nevi mânevî mütefekkirâne Kur'ân okumak hükmündedir. *Hem ibadet, hem ilim, hem marifet, hem tefekkür, hem kıraat-i Kur'ân manaları risalelerin istinsah ve mütâlaalarında vardır itikadındayız. Zaten bu ciheti siz takdir etmişsiniz.*

Mucizât-ı Ahmediyе'yi sizin için yazdırdım, tek mil oldu. Fakat başka bir nüsha ona göre yazdırmak lâzım olduğu için, muvakkaten burada kalacak. Senin mektubunda Hâfız Sezai bizimle ciddî alâkadar olduğunu gösteriyor. Ben bir zaman idi, Ağroslu Zekâi gibi samimî, hararetli Isparta'da yeni bir kardeşimiz bulunacak, vicdanen hissediyordum. İnşaallah, bu Sezâi, o olacak. Ben onu işittiğim vakit, hissettiğim şahıs tevehhüm ettim. Eğer tasavvurum gibi ise zaten iyi; olmasa öyle olmaya çalışsın. Eğer Zekâi nasıl adamdır merak ederse, Yirmi Yedinci Mektub'un fıkralarında Zekâi'nin mahiyetini ve ne derece samimî olduğunu gösterir fıkraları var, baksın.

Kapıpederin Hacı İbrahim Efendiye çok selâm ediyorum. O zatı ciddî bir âhîret kardeşi telâkki etmişim. İnşaallah senin bu yeni gayret ve sa'yinden o da hissedardır.

Bedreddin'in küçüklüğüyle beraber, büyük talebeler dairesine dahil etmişim. O, küçüklerin büyüğüdür. Ve inşaallah Cenâb-ı Hak onun emsâlini çoğaltsın. Bedreddin'in validesine dua ediyorum. Elbette Bedreddin'in hüsn-ü terbiyesinde en mühim hisse onundur. Çünkü onun en birinci üstadı odur.

Bekir Ağa, Lütfü Efendi, Hâfız Ahmed, Sezai gibi kardeşlere selâm ediyorum.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي²

Kardeşiniz

Said Nursî

¹ "Allah'ın yardımı geldiği zaman.." (Nasr sûresi, 110/1)

² Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

﴿ 256 ﴾

بِسْمِ ﴿تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ
وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾¹
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ²

Aziz, sıddık kardeşim,

Evvelâ: Bu yeni hâdisenin mahiyetini merak etmişsiniz. Oraya gelen iki uzun mektup mahiyetini gösteriyor.

وَمَنْ أَظْلَمَ مِمَّنْ مَنَعَ مَسَاجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذَكَّرَ فِيهَا اسْمُهُ³

âyeti o hâdiseye sebebiyet verenlerin başına sâika gibi iniyor ve incek. Fakat biz acûlüz. Her şeyin bir vakt-i muayyenesi var.

فَضْرَبَ بَيْنَهُمْ بَسُورٍ لَهُ بَابٌ بَاطِنُهُ فِيهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهُ مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ⁴

âyetine mâsadak olarak bu hâdiseye bize karşı veç-i merhametle bakıyor. Mülhidlere karşı olan vecih, azap ve kahr ile nazar ediyor. Her neyse... Cennet ucuz olmadığı gibi cehennem de lüzumsuz değildir.

Sâniyen: Bedreddin'i burada dinlemek arzu ediyordum; vakit müsaade etmedi. Ben mânen orada hayalen dinliyorum. İnşallah evlâtlık mertebesinden talebelik mertebesine gidiyor.

Sâlisen: Benim kendi hattımla mektup istiyorsun. Bir dudaksız adama, "Lâmbayı üfle, söndür." demişler. Demiş, "En zahmetli işi bana gösteriyorsunuz, yapmayacağım."

Belî, Cenâb-ı Hak bana hüsn-ü hat vermemiş. Hem bir satır yazmak, bana büyük bir iş gibi usanç veriyor. Eskiden beri diyordum: "Yâ Rabbi! Ben o kadar muhtaç iken ve nazmı severken, bu iki nimet bana verilmedi" diye, teşekkî değil, tefekkür ediyordum. Sonra bana kat'î tebeyyün etti ki, şiir ve hat bana verilmemek de büyük bir ihsan imiş.

¹ Öyle bir zâtın adıyla ki, "Yedi kat gök, dünya ve onların içinde olan herkes Allah'ı takdis ve tenzih eder. Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tenzih etmesin." (İsrâ sûresi, 17/44).

² Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

³ "Allah'ın mescitlerini ibadete kapatan, içlerinde O'nun adının anılmasını yasaklayandan daha zalim kim vardır? (Bakara sûresi, 2/114)

⁴ "Derken müminlerle onların arasına bir duvar çekilir ki, onun (aralığından münafıkların müminleri pişmanlık içinde izleyecekleri) bir kapısı vardır; içerisi rahmet, dış tarafı ise azaptır." (Hadîd sûresi, 57/13)

Hem o hatta ihtiyacımı, sizin gibi kalem karamanlarının muavenetleri temin ediyor. Hat bilseydim, hatta itimad edip, mesâil ruhta kararlayarak nakşedilmeyecekti. Eskiden hangi ilme başladım, hattım olmadığı için ruhuma yazardım. Fevkalâde bir meleke ihsan edildi.

Şiir ise, çendan kıymettar, şirin bir vasıta-yı ifadedir. Fakat şiirde hayal hükmettiği için, hakikate karışır, hakikatlerin suretini değiştirir. Bazen hakikat birbirine geçer. Hâlis hak ve mahz-ı hakikat olan Kur'ân-ı Hakîm'in hizmetinde, istikbalde bulunacağımız mukadder olduğundan, kader-i ilâhî, bir inâyet olarak bize şiir kapısını açmadı. ¹ وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ

İşte, kendi hattıma mukabil, sana iki nükte söyledim. İnşallah başka bir vakit senin hatırın için büyük zahmet çekip birkaç satır yazacağım. Galip Bey'in iki eli var; sağ elini bana vermiş, benim hesabıma yazıyor. Sol eli de kendine kalmış. Bu mektup o iki elle yazılmıştır. Hazır Mesud, Galip ve Süleyman Efendiler, Mustafa Çavuş, Abdullah Çavuş selâm ediyorlar. Ben de başta Hüsrev, Bekir Bey, umum kardeşlerimize selâm ediyorum. Bilhassa kayınpederiniz Hacı İbrahim Bey'e ve muhtereme hemşireme ve mübarek Bedreddin'e çok dua ediyorum.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي ²

Kardeşiniz

Said Nursî

﴿ 257 ﴾

Aziz, sıddık, müdakkik âhiret kardeşim, hizmet-i Kur'âniye'de arkadaşım,

Evvelâ: Mektubunuzda, benim her mektubumun başında **وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ** ³ yazılmasının hikmetini soruyorsunuz. Bunun hikmeti şudur ki:

Kur'ân-ı Hakîm'in hazâin-i kudsiyesine, bana açılan en birinci kapı olduğudur. En evvel, hakâik-i âliye-i Kur'âniye'den şu âyetin hakikati bana zâhir olmuş ve ekser risalelerde, o hakikat sereyan etmiştir.

Hem bir hikmeti şudur ki: *İtimad ettiğim mühim üstadlarımın mektuplarının başlarında istimal etmeleridir.*

¹ “Biz peygambere şiir öğretmedik.” (Yâsîn sûresi, 36/69)

² Kendinden başka her şeyin fâni olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

³ “Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın.” (İsrâ sûresi, 17/44)

Hem mektubunuzda yedi kebâiri soruyorsunuz. *Kebâir çoktur; fakat ekberü'l-kebâir ve mûbikat-ı seb'a tâbir edilen günahlar yedidir: Katl, zina, şarap, ukuk-u vâlideyn (yani kat-ı sila-yı rahim), kumar, yalancı şehadetlik, dine zarar verecek bid'alara taraftar olmaktır.*

Sâniyen: Bu yaz mevsiminde hakâik-i Kur'âniye'ye nisbeten meyveler hükmünde tevâfukata dair, hurufat-ı Kur'âniye'nin nüktelerini beyan ediyorduk. Şimdi mevsim değişmiş; huruftan ziyade hakâike ihtiyaç vardır. Gelecek yazıya kadar, muvakkaten o kapıyı ihtiyarımızla çalınmayacağız. Fakat o hurufa ait beyanat ne derece hak olduğunu, Mevlânâ Câmî'nin Divanıyla kardeşlerimle tefe'ül ettik. Dedik: “Ya Câmî! Bu hurûfât-ı Kur'âniye'ye dair beyan ettiğimiz nüktelere ne dersin?” Bir Fatiha okuyup fâli açtık. İşte başta fâl şu geldi:

جَامِي أَرْخَطِ خُو شَسْ پَاكْ مَكْنُ لَوْحِ ضَمِيرِ
كَيْنَ نَهْ حَرْفِيَسْتْ كِهْ أَرْصَفْحَهْ إِذْرَاكْ رَوْدُ

Yani, “Bu haruf öyle harf değildir ki akıl ve idrak sayfasından gitsin. Öyle kudsî harf, öyle güzel şirin hat, daima kalbimin sayfalarında yazılmalı, silinmemeli.” Acıptır ki bütün Divan'ında bu fâle benzer mealde yazı göremedik. Demek bu fâl, Hazreti Câmî'nin kerametinden bir nebze oldu.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Kardeşiniz
Said

~ 258 ~

Mucizât-ı Ahmediye'yi (*aleyhissalâtü vesselâm*), sana güzel ve tevâfuklu bir tarzda yazdırdım. Hüsrev kerametli kalemiyle bana yazdığı gayet kıymetli bir nüshayı, aynen ve tam tamına muvafık gelmek şartıyla size yazdırıldı, yakında göndereceğim. Yanınızda yeni yazılan i'câz-ı Kur'âniye gibi, bana bir nüsha lâzımdır. Fakat Hâfızın kalemi oradaki mevcut tevâfuku tamamen muhafaza edememiş. Tevâfukçu Hüsrev'in taht-ı nezaretinde, mâbeyninizde taksim edip, bana yadigâr bir i'câz-ı Kur'ânî'yi müştereken yazsanız çok iyi olur.

¹ Kendinden başka her şeyin fâni olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

﴿ 259 ﴾

14 Şevval 1352, Kânun-u Sâni 1934¹(Hâşiye)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ² ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ³
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ⁴

Aziz, sıddık, müdakkik âhiret kardeşim ve mütefekkir ve hakikatli arkadaşım Refet Bey,

Evvelâ: Mektubunuzda Risale-i Nur'un mizanlarını her okudukça daha ziyade istifade ettiğinizi yazıyorsunuz. Evet, kardeşim, o risaleler Kur'ân'dan alındığı için kut ve gıda hükmündedir.

Her gün ihtiyaç gıdaya hissedildiği gibi, her vakit bu gıdâ-yı ruhânîye ihtiyaç hissedilir. Senin gibi ruhu inkişaf edip kalbi intibaha gelen zâtlar okumaktan usanmaz. Bu Kur'ânî risaleler, sâir risaleler gibi tefekküh nevinden değil ki usanç versin. Belki tagaddîdir.

Sâniyen: Gavs-ı Âzam gibi, memattan sonra hayat-ı Hızırîye yakın bir nevi hayata mazhar olan evliyalardır. Gavs'ın hususî ism-i âzamı, "Ya Hay" olduğu sırrıyla, sair ehl-i kuburdan fazla hayata mazhar olduğu gibi, gayet meşhur, Mâruf-u Kerhî denilen bir kutb-u âzam ve Şeyh Hayâtü'l-Harrânî denilen bir kutb-u azîm, Hazreti Gavs'tan sonra mematları hayatları gibidir. Beyne'l-evliya meşhur olmuştur.

Sâlisen: Tenekeci Mehmed Efendinin hıfz-ı Kur'ân'a çalışmak niyeti çok mübarektir. Cenâb-ı Hak onu muvaffak etsin. Elimizden geldiği kadar duayla yardım edeceğiz. Kur'ân-ı Azîmüştân'ın her bir harfinin ekalli on hasene olmakla beraber, tekerrür ettikçe ve mübarek vakitlere rast geldikçe ve melek ve sair zîşuur ruhânîler kıraatini dinledikçe, her bir harfi öyle bir çekirdek olur ki hasenat cihetinden öyle bir mânevî sümbül teşekkül eder ki o sümbülün taneleri, tekellüm vaktinde ağızdan çıkan bir kelimenin havanın dalgalarının aynalarında temessül eden milyonlarca, o kelime gibi kelimelerin adedine belki müsâvi gelir. Böyle her bir harfi bir hazine-i ebediyenin bir anahtarı olabilir bir kudsî kelâmı kalbinde yazmak, ne kadar mukaddes bir hizmet olduğu

1 (Hâşiye) Refet Bey'e vürud tarihidir.

2 Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

3 "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

4 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

âşikârdır. İnşaallah, Bedreddin çoklara bir hüsn-ü misal olacaktır, daha çoklarını hıfz-ı Kur'ân'a sevkedecektir.

Başta Bedreddin, kayınpederin Hacı İbrahim ve âhîret hemşirem olarak ihvanınızın bayramını tebrik ve selâm ve dua ediyorum. Babacan orada ise ona çok selâm ediyorum.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Kardeşiniz
Said Nursî

﴿ 260 ﴾

(5 Şubat 1934)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ² ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ³
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ⁴

Aziz, sıddık, müdakkik, müştak kardeşim Refet Bey,

Sen benimle ne kadar konuşmayı arzu ediyorsan, belki ondan ziyade ben arzu ediyorum. Fakat, maatteessüf, müteaddit esbap tahtında sıkıntılı bir vaziyetteyim. Hatta bir-iki saatte bulduğum bir fırsat, yedi-sekiz mektubu yazmaya çalışıyorum. Arasına benim yanıma gelen Galip dahi menedildi. Yalnız biçâre Şamlı kaldı; o da her vakit gelemiyor.

Hem bu yılanları yaralandırıp bize canavarcasına saldırıyorlar. Her fırsattan sıkıntı vermeye çalışıyorlar. Zaten ben meb'uslardan hayır beklemiyordum. Bunlara iliştiler, kaldırmadılar, bütün bütün düşman ettiler. İşte, maatteessüf, bunlar dünyayı hatırıma getirdikleri için, tulûât-ı kalbiye tevakkuf ediyor. Başlarını yesin, bu ehl-i dünyanın dünyasını düşünmek bana zehir oluyor. "Ben dünyanıza karışmıyorum; buna mukabil o pis dünyanızı bana düşündürmeyiniz." dediğim hâlde olamıyor. Ben de Cenâb-ı Hakk'a niyaz ettim ki bana kuvvetli bir sabır, bir tecrid-i zihin ih-san etsin ki, düşünmeyeyim. Lillâhilhamd, kalbime bu esas geldi ki: "Bu hizmet-i Kur'âniye'de başa ne gelirse gelsin, hatta her günde birer başım

¹ Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

² Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

³ "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

⁴ Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

olsa da kesilse, yine o hizmetin kudsiyetindeki lezzet-i ruhânîye mukabil geliyor ve kâfidir.” diye, kemâl-i teslimle kazâyâ rıza, kadere teslim ve Cenâb-ı Hakk’a tefvîz-i umur düsturunu rehber ittihaz ettim.

Nuh’a yazdığım gibi, size de diyorum ki: Eskide bir zât, haksız bir mesleği hak zannederek, ondan aldığı bir muhabbetle, diri iken derisinin soyulduğuna tahammül ederek, kahramanâne bir tavır gösterdiği gibi, acaba ayn-ı hak ve mahz-ı hakikat ve bütün envâr-ı hakâikin menba ve mâdeni olan hakikat-i Kur’ânîye’ye hizmetimizdeki kudsi lezzet, bu mülhidlerin muvakkat, ehemmiyetsiz iz’açlarına ve kalbimizde açtıkları yaralara tiryak ve merhem olamaz mı? Elbette olur ve olmuş ve oluyor.

Sâniyen: Yemen imamı olan Zeydiler Seyyidi hakkındaki suâliniz, hakikaten ehemmiyetli ve yümünlüdür. Fakat meymenetsiz bir zamana rast geldi. Hem zihnim kapalı, hem hâl müsait değil, hem ve hem... Yalnız bu kadar var ki meşhur İmam Zeyd sâdât-ı azîmeden ve eimme-i Âl i Bey’tendir. Ve müfrit Şîaları reddeden ve ¹ **إِذْهَبُوا أَنْتُمْ الرَّوَافِضُ** deyip Hazreti Ebûbekir ve Hazreti Ömer’den teberrîyi kabul etmeyen ve o iki halife-i zîşânı hürmet edip kabul eden bir zâttır. Onun etbâları, Şîaların en mutedili ve en Sünnîsidir. Bunlar hem ehl-i insaf ve hem çabuk hakkı kabul eder bir tâifedir. İnşallah, Vehhâbîlerin tahribatını tamire sebep oldukları gibi, Ehl-i Sünnet ve Cemaatten Zeydîlerin inhirafı dahi istikamet kesbedip, Ehl-i Sünnet’e iltihak edip imtizaç edecekler. Bu âhîrzaman çok çalkalanıyor; bu fitne-i âhîrzaman acîb şeyler doğuracağını ihsas ediyor.

Risalelerle alâkadar arkadaşlara selâm ve Bedreddin ve hemşireme ve Hacı İbrahim’e dua ediyorum.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي²

Kardeşiniz
Said Nursî

¹ Gidin; siz râfizîsiniz.

² Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah’tır.

﴿ 261 ﴾

(15 Şubat 1934)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ³

Aziz, sıddık, dikkatli kardeşim Refet Bey,

Evvelâ: Onuncu Söz'ün Birinci İşaretinin âhîrinde, “Evet, bir şeyden her şeyi yapmak ve her şeyi birtek şey yapmak, her şeyin Hâlıkına has bir iştir.” Şu cümle hem Yirmi İkinci Söz'ün lem'alarında, hem Otuz Üçüncü Mektub'un pencerelerinde, hem Yirminci Mektub'un on bir kelimelerinde izah ve isbat edilmiştir. Buradaki külliyyet nisbî ve örfîdir. “Bir şeyden her şeyi yapmak”taki murad, bütün dünyanın mevcudatını bir şeyden yapmak ve icad etmek değildir. Belki ondaki murat, bir şeyden yani bir katre sudan, bir insanın, bir hayvanın her şeyini, her eczâsını, her bir cihâzâtını halkediyor ve bir şey olan topraktan nebatat ve hayvanatın her bir şeylerini ondan halkeder demektir. Hem “her şeyi birtek şey yapmak” cümlesindeki külliyyet mukayeddir, nisbîdir. Yani, insanın yediği her nevi taamdan o insanda basit bir cilt ve bir kan ve bir et ve hâkezâ...

Elhâsıl: Bu külliyyetten maksat odur ki bir şeyi çok muhtelif eşyaya çevirmek ve birçok muhtelif eşyayı da birtek şey yapmak, ancak Hâlık-ı küll-i şey'e mahsustur.

Sâniyen: Minhâcû's-Sünne'yi kendi hattınla yazdığına, çok memnun oldum. Senin kalemin, merhum Abdurrahman'ın kalemi gibi bana şirin geliyor.

Sâlisen: Tenekeci Mehmed Efendinin hıfza başlaması mübarektir. Allah muvaffak etsin. Biz ona duayla yardım ediyoruz. O da okudukça bize duayla yardım etsin. Bedreddin'e ve validesine ve ceddine dua ediyorum. Sezâi Bey benim nazarımda Isparta'nın bir Zekâi'sidir. Ben de onu görmek istiyorum. Fakat şimdi maddeten, mânen kıstır. Zaten sizlere demiştim ki Said'in şahsının ehemmiyeti yoktur ki sohbetine arzu edilsin. Üstadınız olan Said ise, her bir risaleyi açtıkça onunla sohbet edersiniz. Âhîret kardeşiniz olan Said ise, her sabah akşam dergâh-ı ilâhîde dua vasıtasıyla sizinle beraberdir. Sezâi Bey, üstadını, kardeşini istediği vakit görebilir. ⁴تَسْمَعُ بِالْمَعْنِيَّيْ خَيْرٍ مِنْ أَنْ تَرَاهُ

¹ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

² “Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın.” (İsrâ sûresi, 17/44)

³ Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

⁴ el-Muaydi'yi işitmen, onu görmenden daha hayırlıdır.

kaidesiyle işitmesi görmekten çok evlâ olan şahs-ı Said'i görenler bazı pişman olur, "Keşke görmeseydim." der. Bu, davula benziyor; uzaktan sesi iyi geliyor, yakında boş görünüyor.

Başta Hüsrev, Bekir Bey, Rüşdü, Hâfız Ahmed, Sezâi, Keçeci Şeyh Mustafa, Tenekeci Mehmed Efendi gibi has kardeşlerinize selâm, dua ediyorum.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Kardeşiniz

Said Nursî

﴿ 262 ﴾

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ² ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ³
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ⁴

Aziz kardeşim Refet Bey,

Bu sabah namazdan sonra başımı çevirdim, Refet Beyi gördüm zannettim. Geceleyin bir torba bal ve içinde dolu altın, mübarek bir talebeme veriyordum. Arkamdaki zât demek Refet Bey'in kalb ve ruhunu taşıyor. Hem dellâli olduğum hazinenin en kıymetkar, en tatlı şeyi bizim vasıtamızla satın almak istiyor. Sonra gördüm ki senin ikinci bir nüshandır, yani Seyranî'dir.

O rüyada ikiniz hissedarsınız, paylaşırsınız. Her neyse... Sizin bu defa yazdığınız Söz ziyade hoşuma gittiği için, evvelce sana dediğim gibi, başka hatlara nisbeten senin hattın gözüme eski dost görüldüğünün sırrını anladım ki, merhum biraderzadem Abdurrahman'ın hattına benziyor. Bu hat kendini göstermeli. İştiyakın oldukça, böyle intihap ettiğin risaleleri yazsanız mübarek olur.

Hulûsi, Abdurrahman'ın yerine çendan geçmiş. Şu yazı müşâbeheti bana müjde ediyor ki, bir Abdurrahman Refet'ten de çıkacak. Mürekkep hakkında düşündüğün iyidir. Elde gezecek, güzel olmak şartıyla sabit olsun. Kendinize yazdığınız parlak olsun. Çünkü mütâlaaya iştiyak ve iştahı açar.

Yeni Sözler'le alâkadarlık edenlere, evvelki üç Hâfız ile Mutaf Hâfız

1 Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

2 Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

3 "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

4 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Mahmud Efendiye selâm, hem dua ediyorum. Sebat etsinler; onları kardeş dairesine dahil etmişim, talebe dairesine girmeye çalışsınlar. Siz kimi intihap etseniz benim de kabulümdür. Hoca İsmail Hakkı Efendiye çok selâm ve dua ediyorum. Madem az adamla konuşan İşârâtü'l-İ'câz onunla hayli konuşmuş, ben de o zatı –ale'r-re'si ve'l-ayn– kabul ediyorum. İşârâtü'l-İ'câz ile iktifa etmesin. İşârâtü'l-İ'câz'ı tefsir eden ve hakâikini aydınlattıran ve göz görür derecesinde gösteren Sözl'er'i, Mektupları okusun. Hususan Yirmi Beşinci, Yirmi Altıncı Sözl'er'i, Yirminci ve Otuz Üçüncü Mektupları gibi intihap ettiği risaleleri de okusun. Başta Bekir ve Hüsrev kardeşlerime selâm ve dua ederim ve dualarını isterim.

Vahhâbî meselesi dünkü gün elime geçti. Baktım, sana göndermek ruhum istedi. Başka bir surette Refet kendi geldi, kendi kitabını kendine götürdü.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Said Nursî

Senin ve Hüsrev'in yazıları beni hiç yormuyor. Çünkü yanlışları azdır. Fakat başkalar, bir defa kendileri tashih etmeden bana geliyor. Hafızama itimad edip, yalnız tashih edip yoruluyorum. Sâirlerin yazdıklarını sizler muka-bele edip, ba'dehu bana gönderseniz daha iyi olur.

~ 263 ~

بِاسْمِهِ شُبْحَانَهُ² ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ³

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ⁴

Aziz, sıddık, gayûr, ciddî kardeşlerim Refet Bey, Hüsrev Efendi,

Sizler çokların medar-ı intibahı oldunuz ve hüsn-ü misal oldunuz. **السَّبَبُ**⁵ sırımca vasıtanızla ve size iktidâ ile hizmet-i Kur'âniye'ye girenlerin kazandıkları hasenatın bir misli, inşaallah sahife-i a'mâlinize geçer. Bu defaki, isimlerini yazdığınız Hâfız Bekir, Hâfız Tahir, Hâfız Şükrü efendileri kardeş kabul ettim; talebe olmaya da çalışsınlar. Selâmımı onlara tebliğ ediniz.

¹ Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

² Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

³ "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

⁴ Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

⁵ (Bir işe) sebep olan, (onu bizzat) yapan gibidir.

Size bu defa avâm-ı müminîn hakkındaki keramete benzer işler nev'inden ve maûnet-i ilâhiye tesmiye edilen iki cüz'î hâdiseyi söyleyeceğim:

Birincisi: Bir iki arkadaşımız On Dokuzuncu Mektub'u yazmışlar. Birisinin dördüncü cüzünde salavât-ı şerife, iki-üç sayfa müstesna, üç-dört salavâtta başka bütün salavâtlar birbirine bakıyor. Ben de hayrette kalarak işaretler koydum. Diğerinde ikinci, üçüncü cüzünde beş-altı sayfa müstesna, bütün sayfalarda salavâtları birbirine müvâzi, birbirine bakıyor, işaretler vaz' ettim. Kime gösterdim, hayrette kaldı. Görenler müttefikan karar verdiler ki, umum Sözl'er'de mânevî i'câz-ı Kur'ân'ın bir şuâi in'ikâs ettiği gibi, On Dokuzuncu Mektup'tan bilhassa Mucizât-ı Ahmediye'nin bir nevi şuâi salavât-ı şerife suretinde in'ikâs etmiştir. Hem görenler karar verdiler ki, Sözl'er'e mahsus, bilhassa On Dokuzuncu Mektub'a has bir tarz-ı hat var. Eğer o tarz hatta tevfi kan yazılsa, çok garip letafetler görünecektir. Her vakit musırrâne, her yazana "Seyrek ve güzel yazınız." derdim. Şimdi anlaşılıyor ki, o mânevî has hat tı tavsiye etmek için, intak-ı hak kabilinden bana söylettiriliyordu. Şu hakikatı ve mânevî tarz-ı hatta en yakın, Küçük Hâfız Zühdü'nün ve Eşref'in ve Kuleönlü Mustafa'nındır ki, o muvafakat, muvazenet onların hattında daha ziyade görünüyor. Her vakit ben görüyordum; dikkatli yazarlar da bazı bir satır atlıyor, bir kelime yanlış yazmayan bir satır yanlış yazıyordu. Meğerse, Sözl'er'deki fevkalâde bir letafetin eseri olarak tevâfukat atlattırıyor.

İkinci hâdiseyi yazmaya kâğıdımız müsait olmadığından kestim.

الْباقِي هُوَ الْباقِي¹

Kardeşiniz

Said Nursî

﴿ 264 ﴾

Refet Bey,

Senin çok antika iki mucize-i kudret, müzehânemi tezyin etti. Âdi zannettiğimiz şeylerde ne kadar hârikulâde işler bulunduğunu ihtar ediyorlar, şu On Dokuzuncu Mektup'ta ikinci, üçüncü cüzünde salavât-ı şerifenin her sayfada birbirine bakması tesadüf işi olamaz. Çünkü tesadüf, onda bir tevâfuk eder. Bu ise onda dokuz tevâfuk var. Demek, ne şuursuz tesadüfün işi ve ne de benim ve ne de kâtiplerin düşüncesidir. Çünkü ben yeni anlıyorum, kâtipler benden sonra anladılar. Demek gaybî bir kast ve iradeyle, umum Sözl'er'de

¹ Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

ve bilhassa On Dokuzuncu Mektup'taki salâvât-ı şerifede harika bir letafeti irade etmiş. O tevâfukat ise, gaybî bir kastla dercedilen bir belâgat ve letafetin tereşsuhatıdır.

Said Nursî

﴿ 265 ﴾

(14 Nisan 1934 Çarşamba)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ³

Aziz, sıddık, müdakkik, meraklı kardeşim Refet Bey,

Namınıza yazılan On İkinci Lem'a'nın izaha muhtaç noktalarının izahına şimdilik ihtiyaç yoktur. Asıl maksat, âyâta gelen evhamın def'ine kifayettir. Ve bu nokta-yı nazarda kâfi derecede herkes fehmeder. Her risalede herkesin hissesi var; fakat herkes her şeyini bilmek lâzım değildir. Mirkatü's-Sünnet ve vahdetü'l-vücûda dair iki risaleyi nasıl buldunuz? Elbette kıymetşinas nazarın onları takdir etmiş.

Bu defaki suâlinizin iki ciheti var: Biri, sırr-ı Âl-i Abâ ciheti ki o sırdır. Ben o sırrın ehli değilim ki, cevap vereyim. Yahut her bir sırrın izharı kaleme gelmez. Çünkü hakikat-i Muhammediye'nin bir cilvesi o Âl-i Abâ'da tezahür ediyor. İkinci cihet-i zâhîrî ise zâhirdir. Ezcümle: Sahih-i Müslim'de Ümmü'l-Müminin Âişe-i Sıddika'dan (*radıyallâhu anhá*) mervûdir ki demiş:

خَرَجَ النَّبِيُّ غَدَاةً وَعَلَيْهِ مِرْطٌ مَرَجَلٌ مِنْ شَعْرِ أَسْوَدَ فَجَاءَ الْحَسَنُ فَأَدْخَلَهُ (فِيهِ) ثُمَّ جَاءَ الْحُسَيْنُ فَأَدْخَلَهُ ثُمَّ جَاءَتْ فَاطِمَةُ فَأَدْخَلَهَا ثُمَّ جَاءَ عَلِيٌّ فَأَدْخَلَهُ ثُمَّ قَالَ: ﴿إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا﴾⁴

1 Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

2 "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

3 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

4 "Peygamber (*aleyhissalâtü vesselâm*), üzerinde siyah yünden yapılmış nakışlı bir örtüyle sabahleyin evden çıktı. O esnada Hasan bin Ali (*radıyallâhu anhî*) geldi. Hemen onu örtünün altına aldı. Sonra Hüseyin (*radıyallâhu anhî*) geldi. O da onunla beraber örtünün altına girdi. Sonra Fâtma (*radıyallâhu anhá*) geldi. Onu da içeri aldı. Sonra Ali (*radıyallâhu anhî*) geldi. Onu da içeri aldı. Ve sonra şöyle dedi: '(Ey Peygamberin şerefli hane halkı, ey Ehl-i Beyt!) Allah sizden her türlü kiri giderip sizi tertemiz yapmak istiyor.' (Ahzâb sûresi, 33/33) buyurdu." (Bkz.: Müslim, *fezâilü's-sahâbe* 61; Tirmizi, *tefsiru sûre* (33) 7, *menâkıb* 31; Ahmed İbni Hanbel, *el-Müsned* 1/330, 4/107)

İşte bu hadîs-i şerîf gibi, Kütüb-ü Sitte-i Sahiha'da bu mealde kesretli hadîsler vardır ki Âl-i Abâ'yı gösterir. Bir zât def-i beliyât için istişfâ (استِشْفَاء) ve istişfa' (اشْتِشْفَاع) için böyle demiş:

لِي خَمْسَةٌ أَطْفِئُ بِهَا نَارَ الْوَبَاءِ الْخَاطِمَةِ
الْمُضْطَفَى وَالْمُرْتَضَى وَابْنَاهُمَا وَالْفَاطِمَةَ¹

Gücenme, şimdilik bu kadar. Senin mektubunda isimleri zikredilen her birerlerine ayrı ayrı selâm ve dua ediyorum.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي²

Kardeşiniz
Said Nursî

أَعُوذُ سıRRına dair yazılan On Üçüncü Lem'a'nın yedi işaretini gönderdim. Bakarsınız, izahı değil noksanı varsa bildiriniz.

﴿ 266 ﴾

(9 Mayıs 1934 Çarşamba)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ³ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ⁴
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ⁵

Aziz, sıddık, müdakkik kardeşim Refet Bey,

Evelâ: Nevzad-ı mübarekenin dünyaya gelmesini, sizin için bir fâl-i hayır olarak tebrik ediyorum. İnşallah, ⁶ **وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالْأُنثَى**, sırrına mazhar olacak. *Âsım Bey gibi senin de bir kız evlâdı dünyaya gelmesi, meşrebimizde en mühim esas şefkat olduğu cihetiyle ve şefkat kahramanları kızlar olduğundan ve en sevimli mahlûk bulunduğundan, daha ziyade tebrike*

¹ "Bende beş şey vardır ki, onlarla vebâ ateşinin yangını söndürürüm: Hz. Muhammed Mustafa (aleyhissalâtü vesselâm), Murtazâ Hz. Ali (radıyallâhu anhu), onun iki oğlu Hasan ve Hüseyin (radıyallâhu anhumâ) ve Fâtıma (radıyallâhu anhâ)." (el-Gümüşhânevî, Mecmûatü'l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzeli) s.505)

² Kendinden başka her şeyin fâni olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

³ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

⁴ "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

⁵ Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

⁶ "Erkek evlat, elbette kız gibi değildir." (Âl-i İmran sûresi, 3/36)

şâyansınız. Zannederim, bu zamanda erkek çocukların tehlikesi daha çok. Cenâb-ı Hak onu sizlere medar-ı teselli ve ünsiyet ve evinize küçük bir melâike hükmüne getirsin. “Rengigül” ismi yerine “Zeynep” olsa, daha münasiptir.

Sâniyen: Hikmetü'l-İstiâze'nin, Besmele-i Şerifenin sırlarına dair senin ve Şerif Efendinin ifadeleriniz kısadır. Tenkit mi, takdir mi, anlaşılmıyor. Zaten mükerreren demiştim: *Herkes her risalenin her meselesini anlamasına muhtaç değil. Ne kadar anlarsa kâfidir.*

Sâlisen: Âlem-i misal, âlem-i ervahla âlem-i şehadet ortasında bir berzahdır. Her ikisine birer vecihle benzer. Bir yüzü ona bakar, bir yüzü de diğerine bakar. Mesela, aynadaki senin misalin, sureten senin cismine benzer; maddeten senin ruhun gibi latıftır. O âlem-i misal; âlem-i ervah, âlem-i şehadet kadar vücudu kat'îdir.¹(Hâşiye) Acâib ve garâibin meşheridir, ehl-i velâyetin tenezzühgâhidir.

Küçük bir âlem olan insanda kuvve-i hayaliye olduğu gibi, büyük bir insan olan âlemde dahi, bir âlem-i misal var ki o vazifeyi görüyor. Ve hakikatlidir. Kuvve-i hâfıza Levh-i Mahfuz'dan haber verdiği gibi, kuvve-i hayaliye dahi âlem-i misalden haber verir.

Başta Hüsrev, Bekir Bey, Rüşdü, Lütfü, Hâfız Ahmed, Sezâi, üç Hoca, üç Mehmed, hanenizdeki üç mâsum ve kayınpederin olarak oradaki kardeşlerimize selâm ve dua ediyorum.

الْباقِي هُوَ الْباقِي²

Kardeşiniz
Said Nursî

¹ (Hâşiye) Bence âlem-i misalin vücudu meşhuddur. Âlem-i şehadet gibi tahakkuku bedihîdir. Hatta rüya-yı sadıka ve keşf-i sadık ve şeffaf şeylerdeki temessülât, bu âlemden o âleme karşı açılan üç penceredir; avâma ve herkese o âlemin bazı köşelerini gösterir.

² Kendinden başka her şeyin fâni olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

﴿ 267 ﴾

(30 Mayıs 1934 Çarşamba)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ³

Aziz, sıddık, müdakkik, meraklı kardeşim Refet Bey,

Senin bende bir üstadın, bir kardeşin, bir dostun var. Üstadını her risale içinde görüp görüşürsün. Kardeşini sabah akşam dergâh-ı ilâhîde, mânen ve hayalen, o seni duayla gördüğü gibi, sen de onu o suretle görebilirsin. Bende ki dostunu görebilmek için, buraya gelmekle zahmet çekme. Çünkü o dostun ziyarete liyakati yoktur. O bir, siz çoksunuz. İnşallah o gelir, sizi orada ziyaret eder.

⁴ وَلَيْسَ الذَّكْرُ كَالْأُنثَى âyetine dair şimdi cevap vermeye vaktim müsait değil. Sıhhatini bilmiyorum, fakat rivayet ediliyor ki: Resûl-i Ekrem (*aleyhissalâtu vesselâm*) ferman etmiş ki: “Oğlan çocuğunu seviniz.” Demişler: “Kızları niçin istisna ettin?” Ferman etmiş ki: “Kızlar kendi kendini sevdirebilirler, onlar fitraten sevimlidirler.”⁵

Evet, kız, şefkat ve cemâlin mazharı olduğundan, erkek çocuğundan daha ziyade sevilir. Bâhusus bu zamanda ebeveyn hakkında kızlar daha mübarektir. Çünkü tehlike-i diniyeye çok mâruz olmuyorlar.

İkinci suâlin: İbrahim Hakkı, “Cû’, ism-i âzamdır.” demesinin muradını bilmiyorum. Zâhiren manasızdır, belki de yanlış. Fakat ism-i Rahmân madem çoklara nisbeten ism-i âzam vazifesini görüyor. Mânevî ve maddî cû’ ve açıklık, o ism-i âzâmın vesile-i vüsulü olduğuna işaretten, mecazî olarak, “cû’ ism-i âzamdır, yani bir ism-i âzama bir vesiledir.” denilebilir.

Mübarek hanenizdeki mâsumlara dua ve ders arkadaşlarına umumen selâm ediyorum.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي⁶
Kardeşiniz
Said Nursî

¹ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah’ın adıyla.

² “Hiç bir şey yoktur ki, O’nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın.” (İsrâ sûresi, 17/44)

³ Allah’ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

⁴ “Erkek evlat, elbette kız gibi değildir.” (Âl-i İmran sûresi, 3/36)

⁵ el-Aclûnî, *Keşfü’l-hafâ* 1/55.

⁶ Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah’tır.

﴿ 268 ﴾

(20 Haziran 1934 Çarşamba)

بِسْمِهِ سُبحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ³

Aziz, sıddık, meraklı kardeşim Refet Bey,

Mektubunda letâif-i aşereyi suâl ediyorsun. Şimdi tarikati ders vermek zamanında olmadığımdan, tarik-i Nakşî muhakkiklerinin letâif-i aşereye dair eserleri var. Şimdilik vazifemiz ise, istihrac-ı esrar olduğundan, mevcut me-saili nakil değildir. Gücenme, tafsilât veremiyorum. Yalnız bu kadar derim ki:

Letâif-i aşere, İmam Rabbânî kalb, ruh, sır, hafî, ahfâ, insanda anâsır-ı erbaanın her bir unsurdan o unsura münasip bir latife-i insaniye tâbir ederek, seyr-i sülûkta her mertebede bir latîfenin terakkiyatı ve ahvâlınden icmâlen bahsetmiştir.

Ben kendimce görüyorum ki insanın mahiyet-i câmiasında ve istidad-ı hayatiyesinde çok letâif var; onlardan on tanesi iştihar etmiş. Hatta hükemâ ve ulemâ-yı zâhirî dahi, o letâif-i aşerenin pencereleleri veyahut numûneleri olan havâss-ı hamse-i zâhirî, havâss-ı hamse-i bâtına diye, o letâif-i aşereyi başka bir surette hikmetlerine esas tutmuşlar.

Hatta avâm ve havas beyninde teâruf etmiş olan insanın letâif-i aşeresi, ehl-i tarikin letâif-i aşeresiyle münasebettardır. Mesela vicdan, âsab, his, akıl, hevâ, kuvve-i şeheviye, kuvve-i gadabiye gibi letâifi, kalb, ruh ve sırta ilâve edilse letâif-i aşereyi başka bir surette gösterir. Daha bu letâiften başka sâika, şâika ve hiss-i kablelvuku gibi çok letâif var. Bu meseleye dair hakikat yazıl-sa çok uzun olur. Vaktim de kısa olduğundan, kısa kesmeye mecbur oldum.

Senin ikinci suâlin olan, mana-yı ismî ile mana-yı harfinin bahsi ise, ilm-i nahvin umum kitapları başlarında o mesele izah edildiği gibi, ilm-i hakikatin Sözler ve Mektubat'lar namındaki risalelerinde temsilâtla kâfi beyanat vardır. Senin gibi zeki ve müdakkik bir zâta karşı, fazla izahat fazla oluyor.

Sen aynaya baksan, eğer aynaya şişe için bakarsan, şişeyi kasten görürsün. İçinde Refet'e tebeî, dolayısıyla nazar ilişir. Eğer maksat, müba-rek sîmanıza bakmak için aynaya baktın; sevimli Refet'i kasten görürsün,

1 Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

2 "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

3 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

¹ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ dersin. Ayna şişesi tebeî, dolayısıyla nazarın ilişir. İşte birinci surette ayna şişesi mana-yı ismîdir; Refet mana-yı harfî oluyor. İkinci surette ayna şişesi mana-yı harfîdir, yani kendi için ona bakılmıyor, başka mana için bakılır ki, akistir. Akis mana-yı ismîdir. Yani دَلَّ عَلَى مَعْنَى فِي ² نَفْسِهِ olan târif-i isme bir cihette dahildir. Ve ayna ise ³ دَلَّ عَلَى مَعْنَى فِي غَيْرِهِ olan harfin tarifine mâsadak olur.

Kâinat, nazar-ı Kur'ânî ile, bütün mevcudatı huruftur, mana-yı harfî ile başkasının manasını ifade ediyorlar. Yani, esmâsını, sıfâtını bildiriyorlar. Ruhsuz felsefe, ekseriya mana-yı ismiyle bakıyor, tabiat bataklığına saplanıyor. Her neyse... Şimdi çok konuşmaya vaktim yoktur. Hatta Fihriste'nin en kolay, en mühim, en âhir parçasını dahi yazamıyorum.

Senin ders arkadaşların, bilhassa Hüsrev, Bekir, Rüşdü, Lütfü, Şeyh Mustafa, Hâfız Ahmed, Sezâi, Mehmedler, hocalara selâm ve mübarek hâ-nende mübarek mâsumlara dua ediyorum.

أَبْقَى هُوَ الْبَاقِي ⁴

Kardeşiniz

Said Nursî

﴿ 269 ﴾

(27 Haziran 1934 Çarşamba)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ ⁵ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ ⁶
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ ⁷

Aziz, sıddık, ve ziyade müteharri ve müstefsir kardeşim Refet Bey,

Senin fâik zekân ve dikkatin, sorduğun suâllerin çoğuna cevap verebildiği için, muhtasar cevap veriyorum, gücenme. Seninle çendan konuşmak istiyorum, fakat vaktim müsaadesizdir. “Müslim-i gayr-i mümin” ve “mümin-i gayr-i müslim”in manası şudur ki:

¹ “İşte bak da Allah'ın ne mükemmel Yaratan olduğunu bir düşün!” (Mü'minün sûresi, 23/14)

² Mânâsı kendisine delâlet eder. (ez-Zemahşerî, *el-Mufasssal* 1/23; el-Ukberi, *Mesâilü hilâfiyye fi'n-nahv* 1/45, 48; el-Âmidî, *el-İhkam* 1/39)

³ Mânâsı başkasına delâlet eder. (ez-Zemahşerî, *el-Mufasssal* 1/379; el-Âmidî, *el-İhkam* 1/94)

⁴ Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

⁵ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

⁶ “Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın.” (İsrâ sûresi, 17/44)

⁷ Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Bidayet-i Hürriyet'te İttihatçılar içine girmiş dinsizleri görüyordum ki İslâmiyet ve Şeriat-ı Ahmediye, hayat-ı içtimaiye-i beşeriye ve bilhassa siyaset-i Osmanîye için, gayet nâfi ve kıymetdar desâtîr-i âliye-yi câmi olduğunu kabul edip, bütün kuvvetleriyle Şeriat-i Ahmediye'ye taraftar idiler. O noktada müslüman, yani iltizam-ı hak ve hak taraftarı oldukları hâlde, mümin değildiler. Demek, "müslim-i gayr-i mümin" itlakına istihkak kesbediyordular.

Şimdi ise frenk usulünün ve medeniyet namı altında bid' atkârâne ve şeriat-şikenâne cereyanlara taraftar olduğu hâlde, Allah'a, âhirete, Peygamber'e imanını da taşıyor ve kendini de mümin biliyor. Madem hak ve hakikat olan Şeriat-ı Ahmediye'nin kavânînini iltizam etmiyor ve hakikî tarafgirlik etmiyor, gayr-i müslim bir mümin oluyor.

İmansız İslâmiyet sebep-i necat olmadığı gibi, bilerek İslâmiyet'siz iman dahi dayanamıyor, belki necat veremiyor, denilebilir.

İkinci suâliniz: Ecel-i mübrem ile muallâk, mâlûmunuz olan tâbir-i diğere "ecel-i müsemmâ" ve "ecel-i kazâ" tâbir edilir.

Üçüncü suâliniz ki Sözlere otuz üç, Mektubat otuz üç, Pencerele otuz üç, mecmuu doksan dokuz olduğu gibi, Arabî Katre risalesinin başında beyan edildiği üzere, en evvel bu fakir kardeşinizin harekât-ı fikriyesi namazdan sonra otuz üç **سُبْحَانَ اللَّهِ**¹ ve otuz üç **الْحَمْدُ لِلَّهِ**² ve otuz üç **اللَّهُ أَكْبَرُ**³ 'deki meratibe göre doksan dokuz mücâhedât-ı fikriye ve makamat-ı ruhiyedeki tezahürat ve doksan dokuz esmâ-yı hüsnâ cilvesine mazhariyet sırlarını, hayal meyal bir surette uzaktan uzağa hissedilmesindedir ki bu otuz üç mübarek adedi, ihtiyarım olmayarak çok harekât-ı ilmiyemde ve neşriyede hükmediyor.

Başta senin ders arkadaşların ve Hacı İbrahim olarak kardeşlerimize selâm ediyorum. Ve mübarek hanendeki mâsumlara dua ediyorum.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي⁴

Kardeşiniz

Said Nursî

Yirmi Yedinci Mektub'un fıkraları içine dercetmek üzere, kardeşim Abdülmeccid'in Hulûsi Bey'e yazdığı mektubun işaret olunan baş tarafıyla arkasındaki Refet Bey'in mektubundan alınan fıkraları Hüsrev yazsın, sonra Hâfız Ali'ye göndersin.

1 Allah'ı bütün eksikliklerden tenzih ederim.

2 Bütün hamdler, övgüler Allah'adır.

3 Yegâne büyük, Allah'tır.

4 Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

﴿ 270 ﴾

(11 Temmuz 1934 Çarşamba)

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ³

Aziz, sıddık, müdakkik, meraklı kardeşim Refet Bey,

Sizin gibi hoşsohbet bir kardeşimi, haksız olarak suâl sormamaya ve sükûta davet ediyordum. Çendan bu davette mâzurum, belki mecburum. Çünkü bugün dört saat mütemadiyen kâtibi bekledim ki, bir mektup yaza-
cağım, olmadı. Tâ ben yirmi dakikadaki mesafeye gittim. Bağ suyu başın-
da bularak uykusuz yorgun buldum. Onu aldattım, “Az bir işim var.” dedim.
Hâlbuki on dakika zannedip, iki saat zarurî yazılar yazdırdım. Zaten kafam da
yorgun ve istirahat muhtaçtır. Fakat Refet gibi bir müştakı susturmanın ce-
zası olarak bir tokat yedim. Senin bu hafta edeceğin kolay, latîf suâlîne bedel,
Senirkentli arkadaşlarımız müz’ic, eski Said’in kuvve-i hafızasına havale edile-
cek acîb suâlleri sordular. Dedim kendi nefsim: “Müstehak oldu. Sen Refet’i
dinlemedin, işte bunları dinle.” Hâlbuki onlara cevap vermek lâzım geliyor.
Çünkü onlara, böyle meselelerde dinsizler ilişiyorlar. Mecburî, gayet muhta-
sar ve nâkis ve kısa cevap yazdım. Fakat yine Refet’in hatırı için yazdım.

O cevabı, bundan evvel dört suâle cevap ve mugayyebât-ı hamseye da-
ir Sabri Efendi ve Hâfız Ali’nin suâllerine dair kısa cevabı, Hüsrev ile beraber
okuyunuz. Münasip görürseniz, üçü birden, ya On Altıncı Lem’a veya yazıl-
mayan On Dördüncü Mektup makamına kaim edilsin.

Hem yanlış varsa tashih edersiniz. Çünkü cevapların aslı sünühat ol-
makla beraber, tafsilâtında fikrim karışarak yanlış edebilir. Hâfız Ahmed
Efendi On Dokuzuncu Mektub’u yazacaktı; acaba başladı mı? Ona çok
selâm ediyorum. Yazı hizmeti ehemmiyetlidir, kaç cihette ibadettir. Senin
mübarek hanenizdeki mâsumlara dua ediyorum. Ve malûm ders arkadaş-
larına çok selâm ediyorum. Keçeci Şeyh Mustafa Efendi bazı risaleleri yazı-
yordu. İnşallah, böyle kudsi hizmete öyle mübarek zâtlar iştirak ederler. Ona
da bilhassa selâm ediyorum ve duasını istiyorum. Hacı İbrahim Efendi ve

1 Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah’ın adıyla.

2 “Hiç bir şey yoktur ki, O’nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın.” (İsrâ sûresi, 17/44)

3 Allah’ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Bedreddin'i, Refet'i tahattur ettikçe, ekseriyetle onları hatırlıyorum. Onlara da bilhassa selâm ediyorum.

Kardeşiniz
Said Nursî

﴿ 271 ﴾

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ³

Aziz, sıddık, müdakkik kardeşim Refet Bey,

Sorduğun suâle en kolay ve ruhsatlı cevap senin cevabındır. Mülteka Şerhi Damad'ın ve Merâku'l-Felâh ikisi demişler: İki Ramazan için bir keffâret kâfidir. Müteaddit vâkıalara bir keffâret kifâyet eder. Çünkü tedâhül vardır. Ve هُوَ الصَّحِيحُ⁴ demişler.

Hakikat nokta-yı nazarında bu meselede azimet var, ruhsat var. Azimet hâli, kuvveti müsait ise, her Ramazan için ayrı bir keffâret var. Fakat ruhsat ciheti, tedahül sırrına binaen, müteaddit Ramazan için bir keffâret farz, ayrı ayrı keffâret müstehap derecesinde kalır. Bu keffârette mana-yı ukubetle mana-yı ibadet ikisi dahi münderic olduğu için, hem kerhen icbar edilmeyecek, hem tedâhül eder.

Aziz kardeşim, fikhü'l-ekber olan esâsât-ı imaniye ile meşgul olduğumuz için, nakle ve ehl-i içtihadın medârikine ve meâhizine bakan dekâik-i mesâil-i fer'iyeye zihnim şimdilik ciddî müteveccih olamıyor. Zaten yanımda da kitaplar olmadığı gibi, vaktim de yoktur ki müracaat edeyim. Hem ulemâ-yı İslâm o kadar tetkikat-ı sâibe yapmışlar ki fûruata dair tetkikat-ı amîkaya ihtiyaçları kalmamış. Eğer hakikî ihtiyaç hissetseydim, böyle fûruata dair müçtehidînin derin me'hazlarına gidip bazı beyanatta bulunacaktım. Belki de, daha o nevi hakâike meşguliyet zamanları gelmemiş. Her neyse. Size bu defa Sûre-i Feth'in âhirine ait ve onun münasebetiyle

فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ⁵

¹ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

² "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

³ Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

⁴ Bu görüş, üzerinde karara varılan görüştür.

⁵ "İşte onlar, Allah'ın nimetlerine mazhar ettiği nebîler, sıddıklar, şehidler, salih kişilerle beraber olacaklardır." (Nisâ sûresi, 4/69)

âyetine dair beyanatı ve “Minhâc-ı Sünnet” namındaki lem’ada **إِلَّا الْمَوَدَّةَ**¹ **فِي الْقُرْبَى** sırrına dair muhakematı nasıl buluyorsunuz? Kardeşin Hüsrev ile sen, Şeyh-i Geylânî’nin kerâmât-ı gaybîyesinin bütün parçalarıyla bir nüsha yazıp Hulûsi Bey’e gönderseniz iyi olur. Âsım Bey’e de onlar bütün gitmelidir. Başta, Gavs-ı Âzam’ın tâbiriyle Bekir Bey, bizim tâbirimizle Bekir Ağa, Ahmed Hüsrev, Lütfü, Rüşdü, Hâfız Ahmed, kayınpederin Hacı İbrahim Bey ve Sezâi Bey olarak umum kardeşlerinize selâm, dua ediyorum. Ve mübarek ve bahtiyar Bedreddin’in başından öperim. O Kur’ân’ı okudukça bana dua etsin. Öyle mâsumun duası inşaallah hakkımızda makbuldür. Onun validesi olan âhiret hemşireme ayrıca dua ediyorum. Bedreddin gibi bir evlât sahibesi olduğundan tebrike şâyandır. Bedreddin’in okuduğu her bir harf-i Kur’ân’ın, on sevaptan tut, tâ bine kadar uhrevî meyveleri vardır. Hem validesinin defter-i a’ mâline, hem hoca ve Üstadının defter-i a’ mâline dahi o sevaplar kaydolunur.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي²

Kardeşiniz

Said Nursî

≈ 272 ≈

(Hüsrev, Üstadının kendi hakkında hiddetini zannedip, bir meseleye dair müteessiren yazdığı mektubundan bir fıkradır.)

Sevgili ve kıymettar Üstadım,

Mektubunuzun mütâlaasından mütevellit teessüratım arasında, kalbime çok havâtır hutur ediyordu. Her tarafı ve her hâli kusur ve ayıpla dolu talebeniz, sevgili Üstadının ayaklarının altına varlığını sermişti. Belki her gün, bu şiddetten daha büyük bir şiddetle muamele görse ve hatta Üstadı uğrunda, yüz bin hayatı olsa hepsini bile vermeye bilâ-tereddüt hazır olduğunu, sûrî değil, kalbî bir itirafla müheyyadır.

Mücrim talebeniz, senelerden beri Hâlık’ından bir hâmi istiyordu. Baştan aşağıya kadar siyahlıklarla dolu olan defter-i a’ mâlim tetkik edilse, bu hususta ne kadar tazarru ve niyazım vardır ve ne kadar gözyaşlarım bulunacaktır.

¹ “(Ben bu risalet ve irşad hizmetinden ötürü), sizden akrabalık sevgisinden başka beklediğim hiçbir karşılık yoktur.” (Şûrâ sûresi, 42/23)

² Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah’tır.

Kur'ânî hizmet uğrunda, arzın sekenesi kadar hayatım olsa, her birisini feda etmeyi, ne büyük saadet ve şeref kabul etmişim.

Ey sevgili Üstadım, ey kıymetkar Hocam, ey senelerden beri aradığım muhterem müşidim, ey aziz dellâl-ı Kur'ân,

İztırplarımın sürûra inkılâp etmekte olduğunu hissediyorum. Uzakta olanın kusuru görülmez, tokat yakında olana vurulur. Kalbim bu cümlelere ¹ *هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي* diyor. Fakat dimağımından silinmeyen bir şey varsa, o da aziz Üstadımın elemlerine iştirak etmek idi.

Muhterem müşidim, kimin haddi var ki risalelerin birisine el uzatsın veyahut bir sayfasına dil uzatsın veyahut bir cümlesini tenkit etsin veyahut bir kelimesine, hatta bir harfine ve belki bir noktasına itirazda bulunsun? Bilâ-istisna, her fert istihsan ederken, böyle bir şey yapmak için, bu cüreti kimden alayım?..

Yok, sevgili Üstadım, müsterih olunuz; senelerden beri çekmekte olduğunuz, kalebend cezasından pek şedit azâbınıza, bir başka ve mühim elem katılmasına taraftar olanlara bir parça meyletmek şöyle dursun, belki bu hâlin şiddetle ve belki fedaisi olarak aleyhte olduğuma, vicdanımın tasdiki kâfi bir şahittir.

Ahmed Hüsrev

≈ 273 ≈

(Hâfız Ali'nin bir fıkrasıdır.)

Aziz Üstad,

Bu asrın sisli, semli revacı, (şecere-i kâinatın meyvesi olan insanın nüve, lüb, kışır gayelerini) zâil ve faniye, zillet ve gurura, âfil firaka, zâhir bâtıla, atâlet ademe, hırs ve hayvaniyete, câmid ve abesiyete, başıbozukluk ve hiçliğe sevk ile, o meyvenin kısm-ı âzâminin ölüp, ekallinin de ölmek ve tefesühü ânında, mezkûr şecerenin merkez üzerine karib, Isparta dalına tâlik edilen, Hakîm-i Mutlak'ın etem, ekmel şifahanesi olan Kur'ân'dan nebean eden "Tiryak Notalar" tesmiyesi ile, her notanın binler harfler damlalarıyla imdada yetişerek, küre-i arz bahçesini iska ve binler meyvelere hayat bahşeden ve bu yüzden menbai gibi, kıyâmete kadar harika bir keramet ve taklit edilmez bir turra ile çağlayacak olan eser-i mübareki, elhamdülillâh, istinsah ettim.

¹ "Bu, Rabbimin bir lütfudur..." (Neml sûresi, 27/40)

Evet, Üstadım, nasıl ki,

وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافُ أَلْسِنَتِكُمْ وَأَلْوَانِكُمْ¹

âyet-i kerîmesinin binler mâsadağlarından bir mâsadağı olan nev-i insanın her bir ferdine sîma, ses, etvar, ahlâk gibi daha çok latîfeler ve cihâzât mevcut iken, birbirine benzemeyip, her bir şahıs bir âlem olarak, Vâhid-i Ehad-i Samed'in malı ve masnuu ve muvazzaf memuru olduğunu, bilmeceburiye şuuru olana kabul ettiriyor.

Öyle de Kur'ân-ı Hakîm'in hayattar semeresi olan Sözler ve Mektubâtü'n-Nur'un her bir parçası, kendi âleminde nihayetsiz kudreti gösteren ve her mebhasları ile binler âlemler içinde bir âlem olan âlem-i şuhudun tılsım-ı acîbini tam keşif ve hâl ile, her risale bir muammanın miftahı ve hayattar ervâhı hükmündedir.

Bundan böyle, daha binler ihsan-ı ilâhî ve rahmet-i sübhânî olsa, yazılsa, ihtiyaç görünüyor ve yerleri boş karanlık bir âlem gibi, o şems-i hakikat güneşinin şualarını bekliyorlar. Dilerim Cenâb-ı Hak'tan, böyle anûd bir zamanda, (böyle asâ-yı Mûsâ misillü) çok cihetlerle harika, fütuhata sebep olan ve inşaallah bundan böyle olacak olan Resâilü'n-Nur'u teksir buyursun, âmîn, âmîn, âmîn...

Kusurlu talebeniz
Ali (rahmetullâhi aleyhi)

≈ 274 ≈

Aziz, sıddık kardeşlerim,

Rüşdü'nün gönderdiği otuz liradan yirmi yedisini postayla size gönderdim. Siz ona gönderirsiniz. Ona da öyle yazdım. Benim ihtiyacım olmadığından ve kaideme muhalif olduğundan, kabul edemedim. Yalnız onun hayırlı niyeti için, ehemmiyetli hayırlara sarfedilmek suretiyle, onun hesabına otuzdan üç banknot aldım. Sizlere ve sizinle alâkadar olanlara pekçok selâm ve dua ediyorum.

Kardeşiniz
Said Nursî

¹ "O'nun varlığının ve kudretinin delillerinden biri de: Göklere ve yeri yaratması, lisanlarınızın ve renklerinizin farklı olmasıdır." (Rûm sûresi, 30/22)

﴿ 275 ﴾

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ³

Aziz, sıddık, muhlis kardeşim,

İsparta'ya nakl-i mekân, hem tulûat-ı kalbiyeye, hem sizinle muhabereye bir derece fütur verdi.

Evvelâ: Kardeşimiz Sabri, Hakkı Efendiler arzularıyla, yine Eğirdir vasıtasıyla size emanet gönderilecek. On Yedinci Lem'a namındaki notaları Sabri size göndermiş veya gönderecek. Bu defa da sırlı, kerametli Yirmi Dokuzuncu Söz'ü size gönderiyorum. Latif ve mânidar bir tevâfuktur ki Hüsrev senin için Yirmi Dokuzuncu Söz'ü yazıyordu.

Yazdığı vakitte Hüsrev vasıtasıyla çok mübarek Ramazan hediyesi aynı anda gelmesiyle beraber, aynı gecede ben senin hânen tarafına ve hânene geldiğimi rüyada gördüğüm gibi, iki gece evvel, elhak ikinci bir Hüsrev ve ikinci bir Süleyman olan Süleyman Rüşdü, aynen sizi görmüş. Bundan anladık ki bizler bir menzil içindeki adamlar hükmündeyiz. Maddeten uzaklık tesiri yok ve birbirimize karşı münasebet-i âdiye dahi kaydedilir.

Sâniyen: Şu Yirmi Dokuzuncu Söz, tarifnamelerde yazıldığı gibi, bir müstensih hatt-ı hakikiyesine ihtiyarsız takarrüble, sırrı tezahüre başlamış ve diğer müstensih hatt-ı hakikisini bulmuş. Hakikaten, ne fikirde bulunursa bulunsun, gören herkesi tasdik mecbur ediyor. Hatta burada mühim ve müşkül-pesent ulemâlar dahi, güneş gibi inanıp tasdik ediyoruz, diyerek imza ediyorlar.

Şüphemiz kalmadı ki, i'câz-ı Kur'ân'ın yüz cüzünden bir cüzü, şu tefsiri-ne in'ikâs etmiş. Yalnız şu fark var ki i'câz kastîdir, kasten de kimse muaraza edemez.

Şu kitabın tevâfuku ise, fitrî, ihtiyarsız olmak cihetiyle harika olur, keramet sayılır. Kastî ve sun'î bir surette muaraza edilmez. Her neyse, şu nüshayı kardeşiniz Abdülmecid bir defa görsün. İnşallah, ona da bir vakit bir tane yazılacak. Şayet orada birisi aynen istinsah etmek niyet etse, çok dikkat etmek gerekir. Çünkü bu risalenin hurufatı da sırlı; kendine güvenmeyen yazmasın.

1 Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

2 "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

3 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Sâlisen: Kardeşimiz Fethi Bey ne hâldedir, neden az görüşüyorsunuz? Ben ona çok dua ettim ve ediyorum. Sen bir muzır memurun yüzünden onunla az görüşmen beni müteessir etti. Allah kabul etsin, ben de ona çok defa dua ettim. İnşallah, tam bir arkadaşı, bir muhatabın olan Hâfız Ömer, Risale-i Nur'un intişarına mühim bir vasıta olacak ki her mektubunda onu ciddi alâkadar görüyorum.

On Altıncı Lem'a namındaki üç mühim meseleden ibaret bir risaleyi sizin için yazdıyorum, yetişirse onu da gönderiyorum. Lillâhilhamd, burada git-tikçe Risale-i Nur'un şâkırtleri ve yazıcıları çoğalıyor. Ne vakit az fütur başlasa, bir teşvik kamçısı hükmünde bir şey zuhur ediyor.

Ezcümle: Sufî meşrep ve yazıda muvakkaten tembellik eden bir kısım kardeşlerimize yazılan bir mektubun nüshasını, melfufen gönderiyorum. Belki tembel olmayan, fakat tembelleşen Abdülmecid de görür. Muhterem valideniz ne hâldedir; onu da merak ediyorum. Çok dua ediyorum. Hastalığın her bir saati bir gün ibadet hükmünde olduğunu, benim tarafımdan hem ona, hem Hoca Abdurrahman'a söyle. Başta pederiniz, Fethi Bey ve Hoca Abdurrahman, İmam Ömer, Kemâleddin gibi dostlara selâm ve dua ediyorum. Ve dualarını istiyorum.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Kardeşiniz
Said Nursî

≈ 276 ≈

Mesleğimizin bir medar-ı şevki ve zevki olan tevâfuk letâifinden üç-dört numûne

Birincisi: İktisat Risalesi, birbirinden habersiz altı müstensihin yazdıkları altı nüshada, elif'lerin elli üç adedinde tevâfukları, telif ve istinsah tarihi olan elli üçe muvafık gelmesidir. Sonra baktım ki asıl müsvedde-i ûlâda çok çıkıntı ve tashihlerle beraber elli üç adet sırrını muhafaza ettiğini hayretle gördük.

İkincisi: Risaleler'in Fihristesi tamam yazıldıktan sonra, birinci müsevvid, ihtiyarsız "Bu güzel Fihriste tamam oldu." deyip yazmış. O müsevvid hesab-ı ebcedi hiç bilmediği gibi, hiçbir şey de düşünmemiş. "Bu güzel fihriste tamam oldu," aynen bin üç yüz elli iki tarihini gösterip Fihriste'nin tarih-i telif ve istinsahını göstermiştir.

¹ Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

Üçüncüsü: Yirmi Üçüncü Lem'a'nın müsveddeden tebyiz edilirken, hiç elif'lerin adedini hatıra getirmeden, yazıldıktan sonra yüz yirmi sekizinci risale olduğuna işareten, yüz yirmi sekiz elif olmasıdır.

Dördüncüsü: Dünkü gün Mucizât-ı Ahmediye (*aleyhissalâtü vesselâm*) tashih edilirken, küçük, latif iki tevâfukun on dakika fasılayla vücuda gelmesidir. Şöyle ki:

İkişer arkadaş Mucizât-ı Ahmediye ve Mirâcı ayrı ayrı tashih ediyorlardı. Mirâcın altı yüz satırı içinde birtek satır, kuru direğin ağlamasından bahsediyor. Mucizât-ı Ahmediye yüz elli sayfa içinde bir sayfa o bahse dairdi. Birden o iki kısım musahhihler aynı kelimeyi söylüyorlarken, içlerinden bir efendi intikal etti, iki kısım aynı kelimeyi söylüyoruz dedi. Baktık, fevkalâde bir surette iki tashih aynı kelime üzerindedir.

On dakika sonra, yedi mucizeye mazhar yedi çocuğun bahsi tashih edilirken, umulmadığı bir zamanda, hazır zâtların nazarında mübarek Meliha isminde beş yaşında bir çocuk geldi, oturdu. Çocukların bahsini zevkle dinlemeye başladı. Çay verdik, çocuk bahsi bitinceye kadar içmedi. Hazır olan biz dört kişi şüphemiz kalmadı ki sırr-ı tevâfukun birinci menbaı olan Mucizât-ı Ahmediye'nin telifçe ve istinsahça ve kıraatça ve harika tevâfukça kerametini gösterdiği gibi, bu iki küçük tevâfukla, yine o kerametın şuândan iki latifeyi gösterdi.

Hem bir sene evvel bir seyre giderken, arkamdan bir kız çocuğuyla bir kadının geliyorlardı. Ben yoldan çıktım, yolu onlara bıraktım. Baktım, beni geçmiyorlar. Sıkıldım. Acele geçtim, bir bahçeye girdim. Baktım, onlar da bahçeye girdiler. Hem hiddet, hem hayret ettim. Mucizât-ı Ahmediye elimdeydi. Tefe'ül gibi açtım. En evvel gözüme ilişen ve yalnız risalede birtek defa zikredilen bir isim ki aynı o kadının ismini o sayfa içinde gördüm. Baktım, o kadını tanıdım. Fesühânallah, dedim. Bunlar kim olduklarını anlamak için, daha evvel o kitaba baksaydım, bu hayretten kurtulacaktım. Bu hâdiseye hem ben, hem hazır olan Şamlı Hâfız ve hâdiseyi anlayan o kadın ve başkaları hayret ettik.

Said Nursî

Kalben rahatsızlığım dolayısıyla, Kurban Bayramına kadar Süleyman Efendi, Şamlı Hâfız Tevfik, Abdullah Çavuş ve Mustafa Çavuş'tan başka kimseyi kabul etmiyorum. Affedersiniz, gücenmeyiniz.

Said Nursî

Isparta Cumhuriyet Müddeiumumîliğine,

Dokuz senedir, beni bu memlekette sebepsiz olarak ikamete memur ettiler. Hariçle ihtilâttan menolduğum için çalışmadım, perişan bu gurbette kimsesiz kaldım. On üç seneden beri, beni bu vilâyette tanıyanların tasdikleri tah-tında, siyasetle hiçbir cihetle alâkam kalmadığına delilim şudur ki:

On üç seneden beri bir gazeteyi okumadığımı ve dinlemediğimi, sekiz se-ne oturduğum Barla halkıyla işhad ediyorum. On üç sene, bu zamanda siya-setin lisanı olan gazeteyi dinlemeyen, işitmeyen, istemeyen bir adamın siya-setle alâkası olmadığı ve sekiz aydan beri merkez-i vilâyette bütün buradaki benimle temas edenlerin şهادetleriyle, siyasete taallûk eden hiçbir meseleye temas etmediğimi gösterebilirim.

Bu hâlimle beraber, bu senenin Kurban Bayramında, fitraten sohbetten hoşlanmadığım için, hiç kimseyi kabul etmediğimi gösterir bir-iki satırlık ya-zıyla kapımda yazdığım ve hiçbir kimse de gelmediği hâlde, bu mübarek bay-ramın dört gününde bir polis bulundurulmak suretiyle, benim gibi garip, ih-tiyar, hastalıklı bir adama şüphe isnat ederek tarassut ettirmek ve hareket-i şahsiyemi bilâ-sebep taht-ı nezarete bulundurmakla verilen tazyik ve sıkıntı kâfi gelmiyormuş gibi, bu senenin Nisan'ının dördüncü günü, kış münasebe-tiyle ve mütemadiyen harekâtımın takip ve tarassut edilmesinden dolayı ha-ricce çıkmadığımdan sıkılmışım.

İşte o günü, altı aylık ıztırabımı tahfif etmek ve biraz teneffüs ve rahatsız-lığımı izale etmek için, havanın güzelliğinden istifade ederek gezmeye gitmiş-tim. Avdetimde, bir komiser ile iki polis ikamet ettiğim evimin kapısında ve bir komiser ile iki polis de bahçenin dışarısında bulunuyorlardı. İçeriye girdim, komiser ve iki polis beni takip ettiler. Odama çıktım, onlar da arkamda idiler. Benimle beraber girdiler, taharriye başladılar.

Dokuz seneden beri ihtilâttan bilâ-sebep menedildiğimden, mesleğim iti-barıyla Kur'ân ve imanla hasr-ı iştigal etmiştim. Ve onun neticesi olarak yaz-dırdığım eserlerden,

Birisi, Kur'ân-ı Hakîm'deki iki bin sekiz yüz küsur lafza-yı Celâl'in bir sır-ı kerametini ve bir nakş-ı i'câzını gösterecek, en müstesna bir hatla yazıl-mış gayetle kıymettar yirmiden fazla Kur'ân-ı Kerîm cüzlerini;

2. Beka-yı ruh ve melâike ve haşrin hakkâniyetine dair Yirmi Dokuzuncu Söz namı altındaki risalenin içinde tezahür eden, kendimce en ekal bin liraya değer bir sır-ı azîmi gösteren risaleyi;

3. Hazreti Peygamber'in risaletini güneş gibi isbat eden ve harika bir surette on iki saatte telif edilen yüz elli sayfalık On Dokuzuncu Mektup namı altında Mucizât-ı Ahmediye Risalesi'ni ki o mucizâtın kerameti olarak, o risalede tevâfuk namıyla öyle bir sırr-ı azîm tezahür etmiş ki, o risale tek başıyla maddeten bin lira kadar kendimizce kıymettardır;

4. Vahdâniyet-i ilâhiyeyi güneş gibi isbat eden ve Kur'ân'ın otuz üç âyet-i azîmesini tefsir eden Otuz Üç Pencere namındaki Otuz Üçüncü Mektup ki sırr-ı tevâfukla beraber kıymet-i ilmîyesi ve edebîyesi itibarıyla ehl-i tevhidce yalnız maddeten bin lira kadar ehemmiyetli olan risaleyi;

5. Şirkin esasını ref edip, vahdâniyeti nihayetsiz derecede kuvvetle isbat eden Otuz İkinci Söz namı altındaki eseri ki o eser bir âlim tarafından zayi edilse, onu elde etmek için bin lira tereddütsüz vereceğini zannettiğim misilsiz risalemden mevcut her iki tanesini;

6. İsraktan kurtarmak ve bu fakir milleti iktisada alıştırmak için yazdığım, küçük fakat müstesna bir ehemmiyette olan İktisat Risalesi ismindeki risalemin mevcut olan her üç nüshasını;

7. Kendi ihtiyarlığımdan dolayı, iman noktasında Kur'ân'dan bulduğum rica ve teselli nurlarından kaleme aldığım ve mevcudu tam üç nüsha ve iki nüsha da noksan olarak umum beş parçasını ki bence bu risale benim gibi kabre yakınlaşmış bir ihtiyar adama kıymet takdir edilmeyecek derecede yüksek bir hakikatle yazılmıştır;

8. On beş sene evvel Arapça olarak tab edilen, Harb-i Umumî'de ateş içinde yazıldığı için, o zamandaki Başkumandanın bu yâdigâr-ı harbin hayrına iştirak etmek niyetiyle kâğıdını kendisi verdiği İşârâtü'l-İ' câz tefsirini;

Hem üç yüz otuz beş senesinde İstanbul'da tab edilen Katre, Şemme, Habbe, Habbenin Zeyli ve Ankara'da Yeni Gün Matbaası'nda Zeylinin Zeyli ve Ankara Matbaasında tab edilen Hubab ve İstanbul'da tab edilen Zühre ve Şûle gibi risaleleri hâvi Arapça matbu bir mecmuamı ve İstanbul'da on beş sene evvel tab edilen Sünuhat isminde kıymettar iki matbu risalemi ve hem biraderzadem Abdurrahman tarafından on beş sene evvel İstanbul'da tab ettirilen Tarihçe-i Hayat'ımın bir kısmına ait matbu risalemden üç nüshası tamam ve beş-altı nüshası noksan kitaplarımı ve hem de İstanbul'da yeni huruf çıkmadan evvel tab ettirdiğim Onuncu Söz namında gayet kıymettar haşri ve kıyâmeti gündüz gibi isbat eden risalemi ve daha bilmediğim hususî ve şahsî ve imanî evraklarımı ve risalelerimi tekrar iade etmek üzere, o taharri neticesinde alıp götürdüler.

Bu taharriyatta o kadar ileri gidildi ki altı ay evvel oturduğum köşkten şimdiki oturduğum köşke nakledince, sandalye, şişe, demir ve sair eşyaya ait listeye varıncaya kadar aldılar ve el'an da iade edilmedi.

Dokuz seneden beri bu memlekette ve bu kadar dostlarımla temas ettiğim hâlde, şimdiye kadar hiçbir cürüm bana isnat edilmedi ve hiçbir vukuatım da olmadı ve hayatımda dâî-i şüphe hiçbir emâre vücut bulmadı. Ve menfiligimde, sebepsiz ve ancak ihtiyat ve tevehhüm yüzünden olmakla inziva ettiğim bir mağaradan çıkartılarak menfilerle birlikte nefyedildim. Bu müddet zarfında siyasetle ve dünyayla alâkam olmadığına, bu memleketteki dokuz senelik tarz-ı hayatımın şهادetiyle beraber, risalelerimde gerek emniyet dairesi ve gerekse hükûmet dairesi dâî-i şüphe bir şey bulamadıklarıdır.¹(Hâşiye) Eğer bir cürümüm varsa, dokuz seneden beri mütemadiyen dikkat ettikleri hâlde cürümümü görmeyen veya gösteremeyenler, şimdi göstermeye mecburdurlar.

Şu kitap zayıyatımdan lâakal şahsî iki bin lira zararım var. Çünkü bunların hiçbirisinin başka bir nüshasını bende bırakmadılar. Vaktiyle tab etmek için, yalnız İşârâtü'l-İ'câz tefsirine iki yüz elli lira verdim. Arabî mecmuası üç yüz lira. Ve Yirmi Dokuzuncu Söz ve On Dokuzuncu Sözlerde o sırr-ı azîme hiçbir âlim ve hiçbir edip yoktur ki “Bin lira kıymetindedir.” demesin.

Ve bir de on üç sene evvel hükûmet Dârü'l-Hikmet'te yüz lira maaş alacak kadar iş görebilecek bir adam nazarıyla bana bakmış, ayda yüz lira maaş vermiş. Bu sekiz senede beni, yarım saat bir köy olan İläma'ya iki defadan fazla gitmeye müsaade edilmeyecek derecede ihtilât ve gezmekten menedildiğim gibi, bir vâridâtım, bir malım olmamakla beraber, o köyde benim gibi bir adam çalışacak iş bulamadığımdan ve kimsenin bir şeyini de kabul etmemek, bir meslek-i hayatım olduğundan, çektiğim perişanîyet ve zarar ve ziyanın takdirini müddeiumumîliğe havale ederek, ya kitaplarımın hepsinin iadesini veyahut bu husustaki zarar ve ziyanımın müsebbiplerinden tazminini dâvâ ediyorum.

1 (Hâşiye) Câ-yı dikkattir ki sekiz-dokuz seneden beri zulüm ve tazyikat altında gizlemeye mecbur olduğum en eski ve en mahrem evrakları âni olarak taharri edip hiçbir şey bırakmayarak alındığı hâlde, mûcib-i telâş ve dâî-i endişe ve medar-ı hicap ve hacâlet bir şey bulunmaması, garazkâr sû-i zanlı ehl-i dünyanın ona karşı ettikleri haksız tazyikat ve tarassut ne kadar çirkin ve hata olduğunu gösteriyor. Acaba onu itham eden ve kendini vatana ve millete sadık tevehhüm eden ehl-i dünyanın en büyük memurundan en küçüğüne kadar, değil sekiz-dokuz sene, belki sekiz-dokuz ay zarfında en mahrem ve en gizli evrakı meydana atılıp tetkik edilse, ona telâş verecek ve utandıracak sekiz-dokuz madde çıkmaz mı?

Tetimme: Hükûmetin kanunu, tarikat dersi vermeye ve muska yazmaya ve nüfuz temin etmeye müsaade etmediği ve ben de bunlarla alâkadar olmadığım ve hükümet de yanıma gelen ziyaretçileri hoş görmediği için, bazı adam müteaddit defa tarikat ve muska niyetiyle yanıma gelmek istedi. Ben de hükümetin kanununa riayet etmek ve hükümet memurlarını sebepsiz kuşkulandırmamak için, kabul etmeyip reddettim.

Mesmuatıma göre, bu hâlden muğber olanlar yalan ve asılsız bir surette isnadatta bulunmuş. Böyle hükümetin kanununa riayeten reddettiğim kimse-ler yüzünden beni böyle sıkıştırmaktan, hilâf-ı kanun hareket etmediğim için böyle azap vermek, kanunu dinlememeye mecburiyet vaziyetini veriyorlar manası çıkıyor.

Dokuz senedir dünyevî hayatıma gelen her türlü işkencelere tahammül edip sabrettim, sükût ettim. Fakat dünyalarına karışmadığım hâlde, böyle hayat-ı uhreviyeme suikast suretindeki taarruz karşısında sabrım tükendi. Hakkımı aramak için ikame-i dâvâya mecbur oldum.

Said Nursî

**Bundan sonraki kısım Hazreti Üstadın Kastamonu
ve Emirdağ hayatında iken yazılan ve el yazma
nüshalarda dercedilen mektuplardır.** ¹ (Hâşiye)

≈ 279 ≈

(Risale-i Nur'un faal bir şakirdi olan, Ahmed Nazif Çelebi'nin bir istih-racıdır ve bir fıkrasıdır. Bunu, hem Birinci Şuâ'nın otuz ikinci âyeti olarak ve hem Yirmi Yedinci Mektub'un fıkralarında kaydetmek münasip görüldü.)

O kendisi diyor: Gelen âyetleri hâfızdan dinledim.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ۖ وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ۗ هُوَ الَّذِي
يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ۗ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ
رَحِيمًا ۖ تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ سَلَامٌ ۖ وَأَعَدَّ لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا ۖ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ
شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ۖ وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا ۖ وَبَشِيرَ الْمُؤْمِنِينَ
بِأَنَّ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ فَضْلًا كَبِيرًا²

Bu âyetlerde Risale-i Nur'a îmâ ve remz ve belki işaret var diye hissettim.

Evet, madem bu âyet gibi vazife-i risalet ve dâvete bakan âyetler, her as-
ra bakıyorlar ve her asırda efradları ve mâsadaıkları var...

¹ (Hâşiye) Hazreti Üstadımız el yazma nüshalarda Kastamonu Lâhikası'nda bulunan bu mek-
tupları, Ankara'ya yeni yazı neşri için gönderdiği Küçük Ali'nin (*rahmetullâhi aleyhi*) nüsha-
sında Ahmet Nazif'in (*rahmetullâhi aleyhi*) bu mektuplarının etrafını işaretleyerek "Başka yer-
de neşredildiğinden burada neşredilmesin." diye yazmıştır. Böylece Barla Lâhikası'nda
neşri Hazreti Üstad tarafından münasip görülmüş ve el yazma Barla Lâhikası'nda aynen
dercedilmişlerdir.

Mustafa Sungur

² "Ey iman edenler! Allah'ı çok zikredin, O'nu sık sık anın. Sabah-akşam O'nu takdis ve tenzih edin.
O'dur ki sizi karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için feyiz ve rahmet indirir, melaikesi de sizler için dua
ederler. O, müminlere gerçekten pek merhametlidir. Allah'a kavuşacakları gün: "Selâm!" iltifatı ile
karşılanırlar. O, onlara pek değerli ve cömertçe, bir mükâfat hazırlamıştır. Ey şanlı Peygamber! Biz seni
insanlar hakkında şahit, müjdecî, uyarıcı, Allah'ın izniyle O'nun yoluna dâvet eden bir peygamber
ve aydınlatan bir lamba olarak gönderdik. Sen, müminlere Allah'tan büyük bir lütfâ nail olacaklarını
müjdele!" (Ahzâb sûresi, 33/41-47)

Ve madem bu âyetlerde Resûl-i Ekrem'e (*aleyhissalâtu vesselâm*) verilen sıfatlar ve unvanlar her zamanda cereyanı ve her bir asırda hükmetmek hayşiyetiyle ve unvanların altında, mana-yı remziyle Risale-i Nur gibi, o vazife-yi yerine getiren eserler ve zâtlar; bu gibi âyâtın dâire-i şümüllerine girmeleri, Kur'ân'daki i'câz-ı mânevîsinin şe'nidir.. belki muktezâsıdır ve lâzımıdır.

Madem Risale-i Nur, bu acîb asırda, müstesna bir surette bu âyetin işâret ettiği vazifeyi yapıyor ve manasının daire-i külliyesinde bir ferdidir. Elbette müteaddit emâreler ve gizli karinelerle diyebiliriz ki bu âyette dahi, Birinci Şuâ'ın sair otuz bir adet âyetleri gibi, Risale-i Nur'a mana-yı işârî ile bakar. Şöyle ki:

¹ **لِيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا** cümlesi, mana-yı işârîsi ile diyor: “Bin üç yüz yetmişe kadar tecavüz eden en karanlık bir zulüm, en karanlık bir zulmetten, sizi, ey ehl-i iman ve'l-Kur'ân, Kur'ân'dan gelen nurlara ve imanın ışıklarına çıkararak ve isminde nur ve manasında rahîmiyet bulunan ve ism-i Nur ve ism-i Rahîm'in mazharı olan bir lem'a-yı Kur'âniye'ye ve bu asırımıza bakıp ima ediyor.

Mana mutabakatından başka bir emâre ve karinesi budur ki: **إِلَى النُّورِ** ² **وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا** fıkrasının (şedde ve tenvin sayılır) makam-ı cifrîsi, dokuz yüz kırk yedi edip, Risale-i Nur isminin makamı olan, dokuz yüz kırk yedi adedine tam tamına tevâfuk ediyor.

³ **إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا** cümlesi, şeddeler sayılmaz ve âhirde tenvin vakıftır (elif sayılır) makam-ı cifrîsi, bin üç yüz yirmi üç tarihini gösterir. O tarihte, merkez-i hilâfette, dehşetli bir inkılâbın mebd-i infilâki içinde yeise düşen ehl-i imana müjde verip, İslâmiyet'in hakkâniyetine ve kuvvetine kuvvetli şehadet eden ve veraset-i nübüvvet noktasında davette bulunan hakikî bir şahide işâret eder.

⁴ **وَنَذِيرًا ۖ وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ** cümlesi, ⁵(Hâşiye-1) tenvinler vakıf olmadığından

- 1 “Sizi karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için (feyiz ve rahmet indirir, melaikesi de sizler için dua ederler.) O, müminlere gerçekten pek merhametlidir.”
- 2 “Aydınlığa çıkarmak için (feyiz ve rahmet indirir, melaikesi de sizler için dua ederler.) O, müminlere gerçekten pek merhametlidir.”
- 3 “Biz seni insanlar hakkında şahit, müjdecî... olarak gönderdik.”
- 4 “(Seni) uyanıcı ve O'nun yoluna dâvet eden (bir peygamber olarak gönderdik.)”
- 5 (Hâşiye-1) ¹ **وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ** kelimesi, Risale-i Nur'un hakikî bir ismi olan Bediüzzaman'ın makamına tam tamına tevâfuku ve mânen mutabakatı olduğu gibi, yalnız, ²**دَاعِيًا** kelimesi de

sayılırlar. Makam-ı cifrîsi ki bin iki yüz elli altı tarihini göstermekle, bu asırda ve bu zamandaki İslâmiyet'in inhisafını, bir asır evvel izhar eden mukadde-matına bakarak, ¹وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ kelimesi yüz doksan bir (191) ederek, Risale-i Nur'un bir hakikî ismi olan Bediüzzaman'ın makam-ı cifrîsi bulunan, yüz doksan bir (191) adedine tam tamına tevâfukla ima eder ki Risale-i Nur dahi, o inhisaf içinde bir dâî-i ilâllahtır.

²يَا ذُنْبَهُ وَسِرَاجًا مُنِيرًا³(Hâşiye-2) ve yalnız ⁴سِرَاجًا مُنِيرًا kelimesi ise, tam tamına Risale-i Nur'un bir ismi olan Sirâcü'n-Nur'a lafzan ve mânen ve cifren tevâfukla bakar. ⁵مُنِيرًا'daki "mim, yâ", ⁶التَّوْرِ'deki "şeddeli nun" a mukabildir.

Evet İmam Ali (*radiyallâhu anhu*) keramet-i gaybiyesinde, Risale-i Nur'a Sirâcü'n-Nur namını vermesi, bu âyetin bu fıkrasından mülhemdir denilebilir ve çekinmeyerek deriz.

⁷وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ cümlesi, şedde sayılmak cihetiyle, makam-ı cifrîsiyle bin üç yüz elli dokuz (1359) tarihini göstermekle, bu asrımızın, tam bulunduğumuz bu senesine bakarak ehl-i imana bir büyük ihsanı var diye, mana-yı remzî ile haber veriyor.

Biz bakıyoruz, bu zamanda en büyük ihsan imanı kurtarmaktır. Ve görüyoruz, imanı harika burhanlarla kurtaran, "başta" Risale-i Nur'dur.

Risale-i Nur'un tercümanı olan Said ismine, üç harfle ittihat ve üç farkla tevâfuk eder. Çünkü "tenvin, elif ve vav" mecmuu elli yedi, "sin"den üç fark var.

Risale-i Nur talebelerinden
Küçük Abdurrahman Tahsin

^{*1} O'nun (Allah'ın) yoluna dâvet eden.

^{*2} Dâvet eden.

¹ "O'nun (Allah'ın) yoluna dâvet eden (bir peygamber olarak gönderdik)."

² "Allah'ın izniyle (O'nun yoluna dâvet eden bir peygamber) ve aydınlatan bir lamba olarak (gönderdik)."

³ (Hâşiye-2) (Tenvinler, elif sayılır) makamı (1330) edip, Risale-i Nur'un fatıhası olan İşârâtü'l-İcâz tefsirinin zuhur tarihine ve ⁴سِرَاجًا مُنِيرًا, eğer birinci tenvin sayılsa (1380) ederek, yirmi bir sene sonra Risale-i Nur küre-i zemini ışıklandıracak bir sirac-ı münevver olacağına remzeder inşaallah...

Risale-i Nur talebelerinden
Tahsin

⁴ "Aydınlatan bir lamba"

⁵ "Aydınlatan"

⁶ "Nur"

⁷ "Sen, müminlere Allah'tan (büyük bir lütfâ) nail olacaklarını müjdele!"

Demek, bu zamana nisbeten bir fazl-ı kebir de odur. Bu işareti kuvvetlendiren şudur: ¹ فَضْلًا كَبِيرًا 'daki ² فَضْلًا kelimesi, dokuz yüz altmış (960) edip, Risaletü'n-Nur'un bu ismi, izafeden tavsif tarzına geçmekle, Risaletü'n-Nuriye olup makamı olan dokuz yüz altmış iki (962) adedine mânidar iki farkla tevâfuku, onun başına remzen ve imâen parmak basmasıdır.

İlâhî, ya Rab! Sen Risale-i Nur'u ve Risale-i Nur Müellifi Üstadımız Said Nursî'yi ve Risale-i Nur talebe ve şâkirtlerini ve mensuplarını, muhafaza-yı hıfzında ve kale-i ilâhiyen içinde muhafaza ve emin eyle., âmîn... Ve hizmet-i Kur'ân ve imanda sabit ve daim eyle., âmîn... Ve bu kudsî hizmetlerinde, muvaffakiyetlerle yardım ve muâvenetler ihsan eyle., âmîn... Ve Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan-ı Azîmüştân'ın sırr-ı âzamına, marifetullah, muhabbetullah ve muhabbet-i Resûlullah sırr-ı kudsîsine; ve ³ حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ sırr-ı uzmâsına; ve rızâullah ve rû'yet-i cemâlullah lütuf ve ihsanına mazhar eyle, yâ Rabbe'l-âlemîn!

وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ وَأَهْلِ بَيْتِهِ أَجْمَعِينَ الطَّاهِرِينَ
 آمِينَ آمِينَ بِحُرْمَةِ سَيِّدِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ⁴

Fakir, âciz, zayıf, günahkâr talebe ve hizmetkârınız

İnebolulu
 Ahmed Nazif Çelebi

≈ 280 ≈

(Ahmed Nazif Çelebi'nin bir fıkrasıdır. Bayram münasebetiyle kabul edilmeyen bir hediye için yazmıştır.)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ⁵ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ⁶
 السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا⁷

¹ "...pek büyük bir lütf u ihsan)" (Ahzâb sûresi, 33/47)

² "lütuf"

³ "Allah bize yeter. O ne güzel vekildir!" (Âl-i İmran sûresi, 3/173)

⁴ Ve Allah'ın salât ve selâmı Muhammed'in (aleyhissalâtü vesselâm) ve onun âlinin, ashabının ve iyi ve temiz kimseler olan bütün ehl-i beytinin üzerine olsun, âmîn, âmîn, âmîn... Peygamberlerin efendisinin hürmetine. Alemlerin Rabbi olan Allah'a hamd olsun.

⁵ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

⁶ "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

⁷ Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun.

Çok aziz ve çok kıymetli, müşfik ve fedakâr üstad-ı âzam efendim hazretleri,

Hazineler dolusu mücevherattan daha fazla, hatta bu fani dünya hayatının zinetleriyle ölçülemeyecek derecede kıymettar mektubunuzu, mübarek Ramazan-ı Şerifin yirmi üçüncü günü akşamı, iftardan on dakika evvel postadan aldım. Cenâb-ı Allah kabul buyursun, iki iftarı bir yaptım. **الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا**

مِنْ فَضْلِ رَبِّي¹

Evvelce yazdığım uzun satırların mâlâyânî ve boşluğundan, fazla meşgul ettiğimden ve gerek bizim ve gerekse mübarek Zekeriya kardeşimizin kıymetsiz, değersiz hediyelerini, mezuniyetsiz kabul ederek, takdim etmek cesaretinde bulunduğumdan mütevellit, aziz Üstadımın adem-i kabul ve hoşnutsuzluğuyla tekdiratına mâruz kalacağımdan korkarak intizarda iken, müvezzi iki mektup verdi. İftar vakti dar olduğundan, ayakta zarfı açtıktan sonra, kıymet takdir edemediğim çok şirin ve câzip olan hatt-ı fâzılâneniz, sanki, “Korkma!” diye hitap ediyormuş gibi, tebessüm ederek gözüme ilişince, sürûrumdan okuyamadım. Hemen hâneme koştum, iftarla beraber okumaya başladım.

Sevgili ve müşfik Üstadım,

Muhyiddin-i Arabî Hazretleri'nin tebşirâtı hatırıma geldi. Zât-ı fâzılânelerindeki gördüğüm şefkat-i pederânenin, o büyük zâtın haber verdiği şefkat-i pederâneyi hâiz bulunduğunuza iman ettim. Kadîr-i Mutlak Hazretleri siz Üstadımızdan kat kat razı olsun ve bizleri de hizmetinizde ve hizmet-i Kur'ân'da daim ve sabit eylesin ve Üstadımızın kıymetli ve kudsî işaretlerine ve kıymetli dualarına mazhar eylesin, âmîn, bihurmeti Seyyidi'l-mürselîn...

Şefkatli Üstadım, hizmet-i Kur'ân'da ve Risale-i Nur'un neşriyatındaki zerre-i vâhîde kabîlinden olan mesâinin, nezd-i âlî-i Üstadanelerinde hüsn-ü kabule mazhariyeti, zayıf, âciz, fakir hizmetkârınız ve iktidarsız, idraki nâkıs, ihatası dar, şuuru muhtel talebenizi ne derece sevinç ve sürûra kalbettiğini tarif edemem.

Böyle mânevî ve kudsî takdirata mazhar buyurulan ve bizim gibi günahkârlara, otuz senelik iştiyakla, on senelik münâcât ve niyaz mukabilinde siz Üstadımızı ihsan buyuran ve kullarının isyanlarına bakmayarak her istediklerini bilen, işiten ve bâliğan-mâ-belâğ veren ve bütün mükevvenâtı yed-i kudretinde tutan ve her şeye sahip ve mâlik ve hâkim bulunan Cenâb-ı

¹ Allah'a hamdolsun; bu Rabbimin ihsanıdır.

Hak ve Feyyâz-ı Mutlak Hazretleri'ne ne suretle hamd ve şükredeceğimi bilemiyorum.

Kıymetli Üstadım, siz tavassut buyurunuz, değersiz hizmetimizle pek az ve kısa olan şu dünya hayatı içinde, belki bir katre mesabesindeki hamd ve şükürümüzü, “tekabbelallah” sırrına mazhar buyursun, inşaallah.

Mektubat risalesinin İkinci Mektub'unu daima hatırlayarak, bu emirlerinize riayet etmeye çalıştığım hâlde, bir mücbir-i gaybî bendenizi tahrik ederek, İkinci Mektub'a muhalefete sevk ediyor.

Niyetim hâlis, sadakat ve merbutiyetim ciddî ve çok sağlam. Her türlü riyâdan âri ve hiçbir maddî menfaate mâtuf ve müstenit olmayan, Allah rızası yolunda Kur'ân namına ve Risaletün-Nur'a hizmet gayesine mâtuf ve bilhassa bizim gibi âciz, âsi ve günahkârların hidayet ve irşad ve isâline ve ehl-i dalâleti ve ehl-i bid'ayı tarik-i Hakk'a dâvet ve hakâik-i imaniyeye hâdim bir kudsî zât, bizlere ve memleketimize “vedîatullah” olarak ihsan buyurulmuş. Kıymetli misafirimiz, nasıl ki biz günahkârların mânevî yardımına koşuyor ve gece ve gündüz mağfiret-i ilâhiyeye ve irşadımıza çalışıyorsa, bizler de bu aziz misafirimizin maddî yardımına, seve seve ve iştiaqla ve ancak Allah için koşmak ve çalışmak vazifesiyle mükellef bulunduğumuzu hissediyoruz.

Hem bizlere Kur'ân ve Hazreti Peygamber (*aleyhissalâtu vesselâm*) emrediyor: **تَعَاوَنُوا** (gurabâya muâvenet...)²

Af dilerim, kıymetli ve sevgili Üstadım.. bilirim ki hediyeleri kabul etmiyorsun. Fakat zekât ve sadaka gibi muâveneti, arkadaşlarımızın ısrarı üzerine yazmaya mecbur oldum. Hem de maddî ihtiyaçlarınıza, ikametgâh kirası, odun ve kömür gibi mübrem ihtiyaçlar için lâzım olduğunu düşünmüştüm.

Esasen kaide-i Üstâdâneleri bozulmamak için, arkadaşlarıma daima tavsiye ve telkinatım, hiçbir maddî menfaat düşünülmemesidir. Çünkü din dünyaya âlet olmaz ve din vasita-yı cerr ve maddî menfaati katiyen kabul edemez. Hatta Risale-i Nur'un neşriyatında, kimsenin minnetini almamak için, kıymetli Üstadımı taklit ederim.

Kıymetli ve müşfik Üstadım, şu kadar var ki hizmetkârınız, Üstad namına değil, kıymetli ve garip bir misafirimiz namına ve rızâen-lillâh maddî yardım

¹ “(Siz iyilik etmek, fenalıktan sakınmak hususunda) birbirinizle yardımlaşın!” (Mâide sûresi, 5/2)

² Bkz.: Buhârî, *mezâlim* 3, *ikrah* 7; Müslim, *birr* 58; Tirmizî, *hudûd* 3, *fiten* 68; Ebû Dâvûd, *edep* 40; Ahmed b. Hanbel, *el-Müsned* 3/99.

etmek istiyoruz. Hem mânevî zarar görmemeniz için, kuvvet ve kudret ve azamet sahibi Cenâb-ı Allah'a niyaz ve tazarru ederek, dergâh-ı ilâhîsinde hüsn-ü kabule mazhar eylesenizi dua ediyoruz.

Kıymetli Üstadım, bayramda ziyaret ve arz-ı tâzim makamına kaim olmak üzere, bütün arkadaşlarımızla beraber hem Ramazan-ı Şerifi, hem Leyle-i Kadri, hem mübarek İd-i Saîd-i Fıtrı, Risaletü'n-Nur'un umum talebe ve şâkirtleri ve Kur'ân'ın kıymetli hizmetçileri makamında ve hükmünde kıymetli Üstadımızı tebrik ederek, Cenâb ı Hak'tan daha çok kardeş ve arkadaşlarımızla birlikte ve siz Üstadımız başımızda olarak, Ramazan-ı Şerifin emsâl-i kesiresiyle müşerref olmaklığımızı niyaz ve tazarru eyleriz. Ve mübarek iki elerinizden öperek, dua-yı hayriyenizi ve kudsî irşadlarınızı istirham eyleriz, kıymetli Üstadımız.

Dâimî kudsî dualarınıza muhtaç günahkâr, hizmetkâr ve talebeniz

Ahmed Nazif

(Abdurrahman Tahsin'in fıkrasıdır.)

Ey yüce Üstad,

Risale-i Nur dairesi içine kabul ve bu âb-ı kevser-i hayatla menba-ı feyz-i iman, gayet değerli ve kıymetli bu ebedî ders ile, kendimi daima mesut ve bahtiyar addediyorum. Yalnız sür'at-i kalemim olmadığından, yazıyı biraz tehirinden müteessirim. Sehil ve muvaffakiyetime hayırlı dualarınızı rica eder, kemâl-i edele ellerinizi öperim, muhterem Üstadım.

Rûz sâim, leyl kaim,
Çû makam-ı âşıkân
Leyle-i nısf-ı Regaib,
Têrik-i dünya ve têtib.

Nâşir-i Risale-i Nur,
Bediüzzaman muhibb-i bâz-ı Geylân.
Ey ferîd-i asri'z-zamân
Sensin hakîm-i kalbân.

Fakir talebeniz
Abdurrahman Tahsin

﴿ 282 ﴾

(Ahmed Nazif'in bir parça mektubundandır.)

Maddî ve mânevî borcumuz olan hizmetleri ifâdan kendimizi çekmek, hissizlik ve bigânelik fitratımızda ve yaratılışımızda yoktur ki kalalım. Madem Cenâb-ı Hâlık-ı Rahîm bizleri insan yaratmıştır. İnsanlığın emrettiği vezâifin binde birini dahi ifâ edemediğimiz hâlde, bûs bütün nasıl bigâne kalalım?

Bu hususta mâzur görmenizle beraber, azimkâr ve cefakâr ve vefâkâr ve fedakâr ve hadsiz mütehammil, garip ve kudsî ve aziz bir misafirimiz olan çok kıymetli Üstadımızın, biz âsi ve günahkârların kalblerini nurlarla doldurduğu hâlde, mukabil borcumuzu, mâneviyata uzanamadığımızdan, ancak değersiz ve kıymetsiz olan maddiyatla ödeyebiliriz, zannıyla teselli bulmaktayız. Af buyurunuz, Üstadım... Dellâl-ı Kur'ân'ın nidalarını işiten hangi müslüman vardır ki kulaklarını tıkasın? Hâşâ, sümme hâşâ!

Nur'larınızın şuâi gözlerimizi kamaştırıyor. Kalblerimizi bütün sâfiyetiyle Allah'a, Kur'ân'a ve Resûl-i Müçtebâ'ya (*aleyhissalâtu vesselâm*) ve o iki cihan serverinin aziz vârislerine bağlıyor ve bağlamıştır. Bu bağ öyle bir bağ ki inâyet-i Hak'la, hiçbir maddiyûnun ve hiçbir mülhidin ve fırak-ı dâllenin değil, dünya kâfirlerinin bütün kuvvetleri bir araya gelse, bu kudsî rabita-yı kalbiye bağını koparamaz. ¹ **الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي**

Zât-ı fâzilânelerince lüzum görülüp icap etmeden, hiçbir zaman mektup yazmak zahmetlerini ihtiyar etmenize razı olamam. Bu hususta güvenmek şöyle dursun, kıymetli Üstadımın kudsî vazifelerinin ifâsına mâni teşkil eden işgali, en büyük hata ve hürmetsizlik sayarım.

Ahmed Nazif Çelebi

﴿ 283 ﴾

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ² ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ³

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ حُرُوفَاتِ رَسَائِلِ الَّتِي كَتَبْتُمْ أَوْ تَكْتُبُونَ⁴

Aziz, sıddık kardeşlerim,

¹ Allah'a hamdolsun; bu Rabbimin ihsanıdır.

² Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

³ "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

⁴ Yazdığınız yahut yazacağınız Risale-i Nur harflerinin sayısınca Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Onuncu Şuâ nâmında yazdığınız Fihriste'nin ikinci kısmı, bana şöyle kuvvetli bir ümit verdi ki: Risale-i Nur, benim gibi âciz ve ihtiyar ve zayıf bir bîcâreye bedel, genç, kuvvetli çok Said'leri içinizde bulmuş ve bulacak. Onun için, bundan sonra Risaletü'n-Nur'un tekmil ve izahı ve hâşiyelerle beyanı ve isbatı size tevdi edilmiş, tahmin ediyorum. Bir emâresi de şudur ki: Bu sene çok defa ihtar edilen hakikatleri, kaydetmek için teşebbüs ettim ise de çalıştırlamadım.

Evet, Risaletü'n-Nur, size mükemmel bir me haz olabilir. Ve ondan erkân-ı imaniyenin her birisine, mesela Kur'ân'ın Kelâmullah olduğuna ve i'câzî nüktelerine dair, müteferrik risalelerdeki parçalar toplansa veya haşre dair ayrı ayrı bürhanlar cemedilse ve hâkezâ mükemmel bir izah ve bir hâşiyeye ve bir şerh olabilir.

Zannederim ki hakâik-i âliye-i imaniyeyi tamamıyla Risale-i Nur ihata etmiş, başka yerlerde aramaya lüzum yok. Yalnız bazen izah ve tafsile muhtaç kalmış. Onun için vazifem bitmiş gibi, bana geliyor. Sizin vazifeniz devam ediyor. Ve inşaallah, vazifeniz şerh ve izahla ve tekmil ve tahşiyeye ile ve neşr ve talem ile belki Yirmi Beşinci ve Otuz İkinci Mektupları telif ile Dokuzuncu Şuâ'nın dokuz makamını tek mil ile ve Risale-i Nur'u tanzim ve tertip ve tefsir ve tashih ile devam edecek.

Risale-i Nur'un samimi, hâlis şâkirtlerinin heyet-i mecmuasının kuvvet-i ihlâsından ve tesânüdünden süzülen ve tezahür eden bir şahs-ı mânevî bâki ve muktedir bir kuvvet-i zahırdır, bir rehberdir. Buradan oraya gelen mektupları, mübarekler heyeti, bir risale şeklinde toplamasını ve Hüsrev de cüz'î ve hususî bazı cümlelerini ve lüzumsuz bazı fıkralarını tayyetmeyi Hâfız Ali ve Sabri'ye havale etmiş olduğunu yazıyorsunuz. Evet, Risaletü'n-Nur hakkında, kerametli ve dikkatli ve isabetli ve keskin Hüsrev'in nazarı doğrudur. Bâki bir eserde, muvakkat ve cüz'î ve hususî kelimeler tayyedilse daha iyidir. Bu defaki mektubunuzda kerametkârâne üç nokta gördük.

Birincisi: Buranın bir Hüsrev'i olacak derecede ihlâs ve irtibat ve iktidarı gösteren Küçük Hüsrev, Mehmed Feyzi isminde Risaletü'n-Nur'un çalışkan bir talebesi askerden gelip, daha ikinci defa görüşüldüğü vakit, mektubunuzda Feyzi ismini gördük, dedik. Bu Risaletü'n-Nur'un şâkirtleri, birbirinden ne kadar uzak olsa da birbirine pek yakındır ki böyle birden hissedip yazdılar.

İkincisi: Bu küçük Hüsrev Feyzi, bu âhirlerde İstanbul'da iken, Risaletü'n-Nur hesabına zihnime dokundu. Müteessir oluyordum. "Acaba rahatsızlığı var mı?" Birden zihnim yüzünü ondan çevirdi: Hâfız Ali ile şiddetli meşgul oldum. Anladım ki teessür verecek var. Fakat Risaletü'n-Nur'un faal merkezi

olan Hâfız Ali cihetinde olacak. Hâfız Ali'ye şifa duasına başladım devam ettim. Ve mektup gelmeden evvel Feyzi'den sordum: "Sen bir hastalık çektin mi?" O dedi: "Yok." Dedim: "Öyle ise, Isparta'da Risale-i Nur'un ehemmiyetli ve kuvvetli bir rûknünün bir rahatsızlığı var." Fakat, hayalim hakikatin suretini şaşırmış. Sonra mektubunuz geldi, hakikat anlaşıldı...

Üçüncüsü: Bundan yirmi gün evvel, eyyâm-ı mübarekeden sonra, hatırıma geldi ki: Vazifedârâne kalemi her gün istimal etmeyenler, Risale-i Nur talebeleri unvan-ı icmâlîsinde, her yirmi dört saatte yüz defa hissedar olmak yeter diye, hususî isimlerle has şâkirtler dairesi içinde bir kısmın isimleri muvakkaten tayyedildi. Kardeşimiz Hakkı Efendi de onların içinde idi. Bir kaç gün öyle devam etti. Sonra birden hiç sebep hissetmeden, yine Hakkı, Hulûsî'ye arkadaş oldu. İsmi ile resmi ile has dâiresine girdi. Hakkı'nın beni duadan unutmasını diye, mektubunuzdaki fıkranın yazıldığı aynı zamanda, hususî duayı kazanmış hesabıyla tahmin ettik.

Hatta, bu günlerde bunun gibi inayetin çok lem'aları var. Emin bunları, havâdis-i yevmiye diye, bir fıkra yazacak. Belki size de gönderecek. (Risaletü'n-Nur'un küçük talebeleri ve istikbalde çalışan, kıymetli şâkirtleri olanlar, şimdi de talebeler dairesinde olarak hissedardırlar).

İstanbul'da Mehmed Feyzi, Eski Said'in risalelerini ararken, aynı günde Kahraman Rüşdü, bir dükkânda mevcudunu toplamış almış idi. Küçük Hüsrev müteessir olarak, başka yerde aramış, İşârâtü'l-İ'câz'ı bulmuş, tahminen demiş ki bana sebkat eden, herhalde benden ilerideki Ispartalı kardeşlerimdir.

Her neyse.. bu İşârâtü'l-İ'câz nüshasını Hâfız Ali ve Sabri'deki nüshalarda bulunan keramet-i tevâfukiyeyi yazdırmak istiyor. En kolay bir çaresi, küçük bir defterde, her sayfasında tefsirin bir sayfasına mukabil, hurûf-u hecânın ("ا" ve "ت" ve sâire) kaydedersiniz. Kolayını bulmazsanız kalsın.

Umum kardeşlerime birer birer ve bilhassa risaleler ile çok meşgul olanlara selâm ve dualar ederim ve duâlarını beklerim.

Not: Emin ve Küçük Hüsrev ve Hâfız Tevfik selâm ve arz-ı hürmet ederler. Tahsin askere gitmiş.

Kardeşiniz
Said Nursî

﴿ 284 ﴾

(Risale-i Nur'un ehemmiyetli bir şakirdi olan Yusuf'un bir fıkrasıdır.)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَبِهِ نَسْتَعِينُ¹

Rahîm, Raûf ve Zülminen Hazretleri'nin inâyet ve lütuflarından olarak, tevbe ve istiğfar gibi kullarına ihdâ eylediği, miftâh-ı kerem ve ihsana, çok günahkâr ve terbiyesiz olan ben sefil Yusuf Toprak, bütün fezâyih ve îtisaf-larıma rağmen, tevessül ettikçe bana fazlından verdiği mazhariyetin kıymetini takdir etmek, ona şükreylemek şöyle dursun, bilâkis küfran-ı nimet, defaatle nakz-ı ahd, irtikâb-ı kizb ve hıyanet eylediğim için, derin kasavete, kesif zulmete, müthiş dalâlete (hakkıyla) mâruz kalan kalbimin, ruhumun aldığı müzmin ve münkis yarayı tedavi çaresini taharri yolunda aklımı, zevkimi kaybetmiş, âdeta çılgın bir hâle girmiştım.

Başvurduğum her tabib-i mânevîden aldığım ilâçlar, yarımı tedaviye, aklımı iknaya, lehfemi iskâta kâfi gelmedi. Bizzarure, **قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا**, me'lûf olduğum denâetlerden mütehasıl koyu lekeleri kal' ve tathîre ve tarik-i Hak'ta sebata muîn olacak bir rehberi ararken, ortada hiçbir sebep-i zâhirî olmadığı hâlde, memleketimden Kastamonu'ya nefyim, şüphesiz, nefsime giran gelmiş ve hatta ye-is ve teessüfe kapılmıştım. Bilmiyordum ki, bu nefyimle,

وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ³

فَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا⁴

âyetlerinin sırrına mazhar edecek ve iltiyamı ümit ve imkânsız gördüğüm mânevî yaralarımın tedavisine muktedir doktorların ve yanlarındaki kuvvetli muâlecenin eserini, varlığını ve ism-i Hayy ve Hakîm'in cilvesini şefkaten

¹ Ancak O'ndan yardım dileriz.

² "(Benden naklen) de ki: Bizzat kendi aleyhlerine olarak (inançta) haddi aşan ve kendilerine verdiğim duygu, meleke ve kabiliyetleri boşa sarfeden kullarım!" (Zümer süresi, 39/53)

³ "Olur ki, siz bir şeyden hoşlanmazsınız da o şey hakkınızda hayırlıdır; bir şeyi seversiniz ama, o şey ise hakkınızda şerlidir. Allah bilir, siz bilmezsiniz." (Bakara süresi, 2/216)

⁴ "Bir şey sizin hoşunuza gitmez de, bakarsınız Allah onda pek çok hayırlar takdir etmiştir." (Nisâ süresi, 4/19)

göstermek suretiyle, bana minnet üstünde minnet-i uhrevî yapmak içindir. Bu mülevves ahlâkımla ben neciyim ki, bu ihsân-ı azîme nail olayım diye şaştım. Fakat, **لَهُ الْحَمْدُ وَالْمِنَّةُ**¹ -

مَنْ طَلَّبَنِي وَجَدَنِي² ، **وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا**³ ، **يَجِدِ اللَّهُ عَفْوَراً رَحِيمًا**⁴

gibi işârât-ı celîle hatırıma gelmekle, bir derece müteselli oldum.

Ey yaramın doktoru ve ey dalâlet uçurumunda yuvarlanan ruhumun halâşkârı, ve ey ilâhî ve kudsî yolların rehberi,

Evvelden hiç muarefemiz yokken, seni kale üstünde ilk ve tesadüfen gördüğümde “Dalâletten halâsın, Allah’ın rahmetine vüsulün en kısa yolu var mı?” diye sordum. “Çok kısa bir çare-i Kur’âniye vardır.” diye buyurdunuz. Fakat dalâletim, gafletim, enâniyetim itibarıyla bu kısa ve merdâne cevaptaki hikmet-i azîme, nebeân-ı rahmete dikkat etmedim. Ruhuma ihanet ederek aldırdım. Ve felâket-i mâneviyede bir müddet daha kalmış oldum.

Vaktâ ki Risale-i Nur hatta enhâr-ı nur demesine şâyeste olan mektuplardan, yine tesadüfen elime geçen bir nüshayı görünce ve münderecatındaki hakâike dalınca, inâyet-i rabbânî, mu’cizat-ı Kur’ânî, himemat-ı sübhânî, kerâmât-ı ruhânî eseri olmalıdır ki, kasî kalbime, âsi ruhuma, gafil aklıma, mağrur vicdanıma, sakim düşünceme “tak” diye bir tokmak vuruldu. Bir intibah halkası takıldı. Hemen düşündüm. “Ulemânın midâd-ı aklâmı, şühedanın kanından mübecceldir.” ve **الْعُلَمَاءُ وَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ**⁵ ، **عُلَمَاءُ أُمَّتِي كَأَنْبِيَاءِ بَنِي إِسْرَائِيلَ**⁶ gibi hadisler ile Hazreti İsa’nın (*aleyhisselâm*) havâriyyûna, Hazreti Muhammed’in (*aleyhissalâtü vesselâm*) ensara tekliflerini ve onların icabetini hatırladım.

Âdeta, fetret devri denmeye sezâ olan bu zamanda, irsiyet-i nübüvvet makamında, îlâ-yı kelimetullah uğrunda maddeten uğraşan seyl-i dalâletle kapanmış olan râh-ı Hakk’a çığır açan bir recül-ü fedâkâra iltihak ve muavenet etmek ve bu vesileyle fırsatı ganimet bilerek, zulûmattan nura mazhar

1 Bütün şükür ve şükranlar Allah’adır, minnetin her türlüşü de sadece O’nadır.

2 Kim beni isterse beni bulur. (Bkz.: el-Gazâlî, *İhyâu ulâmi’d-din* 4/324; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-evliyâ* 10/93; el-Âlûsî, *Rûhu’l-meânî* 24/93)

3 “O, müminlere gerçekten pek merhametlidir.” (Ahzâb süresi, 33/43)

4 “Allah’ı gafur ve rahim (affi ve merhameti bol) bulur.” (Nisâ süresi, 4/110)

5 “Alimler peygamberlerin mirasçılarıdır.” Tirmizî, *ilim* 19; Ebû Dâvûd, *ilim* 1; İbni Mâce, *mukaddime* 17; Ahmed İbni Hanbel, *el-Müsneid* 5/196.

6 “Ümmetimin alimleri, İsrailoğullarının peygamberleri gibidir.” (el-Münâvî, *Feyzu’l-kadir* 4/384; Aliyyülkârî, *el-Masnû’* s.123; el-Aclûnî, *Kesfü’l-hafâ* 2/83)

olmak lüzumunu his ve intikal ettim. Pek âdi bir mahlûk olduğum ve kalbime müstevli, ağır dalâlet darbesi, kalın perdesi altında hasta bulunduğum için, fazileti, mâneviyatı anlamam. Zira, fazileti takdir edebilmek, fazileti bilmekle mümkündür. Yalnız, bunca mesâvi ve müteredit hareketlerimle huzuru-sâmilerine lütfen kabulümde, yüksek ruhunuzdan yağan samimî şefkat, hakikî refet, halîmâne iltifat, kerîmâne hüsn-ü kabulünüz beni birtakım ümitlere, ihtiyarsız muhabbetlere sevk ve büyük sürürlara gark etti. Ancak Allah'ın en âciz, en aşağı, en günahkâr, en zâlim bir mahlûkunu arkadaşlığına kabul ve tahammül eden, bir şahsiyet-i alelâde olamayıp, kuvvetli püştibâne, fütur götürmez bir mesnede mâlik olmak lâzım geldiğini teyakkun edebildim.

وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ¹ ، وَحَسِّنْ أَوْلِيَّكَ رَفِيقًا²

Riyakârlık olmasın, selim fikrinizden, ciddî tavrınızdan, Kur'an'a ittiba ve temessük yolundaki doğru irşadınızdan, hakikî sözlerinizden, samimî telkininizden, umumî hayırhah hissiyatınızdan kalbime, mecruh ruhuma uzanan tîğ-i şifa, neşter-i ümidin tesiriyle dilşad ve mutmain oldum. Türlü türlü evhamın açtıkları menfezlerden, rahnedar kalan ruhuma tamam ve muvafık buldum. Zira,

وَاتَّبِعُوا النُّورَ الَّذِي أُنزِلَ مَعَهُ³ ، وَالَّذِينَ يَمَسِّكُونَ بِالْكِتَابِ⁴

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا⁵ ، وَمَنْ يَعْصِمِ بِاللَّهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ⁶

فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى⁷ ، وَنُنزِلَ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ⁸

هَذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ⁹ ، تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ¹⁰

1 “O'na yaklaşıp ulaşmaya bir vesile arayın ve O'nun yolunda (mallarınız ve canlarınızla) cihad edin.” (Mâide sûresi, 5/35)

2 “Ne güzel arkadaşlardır bunlar!” (Nisâ sûresi, 4/69)

3 “Onunla beraber indirilen nûra tâbi olanlar...” (A'râf sûresi, 7/157)

4 “Kitaba sınıksıkı sarınlılar...” (A'râf sûresi, 7/170)

5 “Hepiniz toptan, Allah'ın ipine (dinine) sınıksıkı sarılın.” (Âl-i İmran sûresi, 3/103)

6 “Kim Allah'a gönülden sınıksıkı bağlanırsa, hiç şüphesiz doğru bir yola iletilmiş demektir.” (Âl-i İmran sûresi, 3/101)

7 “İşte o, kopması mümkün olmayan en sağlam tutamağa yapışmıştır.” (Bakara sûresi, 2/256; Lokman sûresi, 31/22)

8 “Biz Kur'an'ı müminlere şifa ve rahmet olarak indiririz.” (İsrâ sûresi, 17/82)

9 “İşte bu, bütün insanlara yöneltilen bir açıklamadır, haramlardan korunacak müttakiler için bir hidâyet ve öğüttür.” (Âl-i İmran sûresi, 3/138)

10 “Bunlar, Allah'ın (çizmiş olduğu) sınırlardır.” (Bakara sûresi, 2/187, 229, 230; Nisâ sûresi, 4/13; Mücadele sûresi, 58/4; Talâk sûresi, 65/1)

قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ¹ ، وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا²

مَنْ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ³

ve saire gibi hakikatler dimağıma yerleşti.

Elbette bu keyfiyet bana hacc-ı ekber, râh-ı saadet, ömr-ü ebed, tayr-ı devlet, enfâl-i ganime sebebi olunca, sürûrumdan ne kadar kabarsam ve siz halâskâr ve hakîm-i derdime, ne kadar teşekkür ve izhar-ı mahmidet eylesem hakkım olmaz mı?

İşte bu vesiledir ki beni Kur'ân dellâlına, Risale-i Nur Müellifinin şâkirtliğine tahsis ve kabul ettirmek gibi, azîm lütuflarına mazhar kılan Rabb-i Rahîmime karşı, dünyada kaldığım ve imkân bulduğum müddetçe kalemimi, hayatımı bu uğurda istîmal etmeye söz ve karar verdirdi.

Fazlaca söz söylemeye salâhiyetim ve o mertebeye istihkakım olmadığından, şimdilik kısa kesiyorum. Hizmetiniz umumî ve müessir, a'mâliniz muvaffak, himmetiniz âli ve daim, emeğiniz makbul, sa'yiniz meşkûr, hayatınız mesûd, ömrünüz eفزûn, sıhhatiniz mahfuz olsun. Sonsuz minnettarlığımın kabulünü, mânevî himmet ve teveccühünüzün devamını rica eder, nurla meşgul, nurlu ellerinizi öperim, efendimiz, büyüğümüz. (15 Şubat 1359)

Talebe namzedi, sefil

Yusuf Toprak

﴿ 285 ﴾

(Risale-i Nur'un istikbalde ehemmiyetli bir talebesi olan Ihsan Sırrı'nın bir fıkrasıdır.)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Vakıf-ı esrar-ı sübhân, Ferîd-i Bediüzzaman, es-Seyyid Saîdül-Kürdî Hazretleri huzur-u sâmişine,

Es-selâmü aleyküm ey mürşid-i kâmil!

Kemâl-i tâzimle hâk-i pâyinize yüzlerimi sürmeme ve mübarek ellerinizi takbil etmeme müsaadenizi yalvarırım. Bendeniz, şu ilticanamemi zât-ı âlînize

¹ "İşte size Allah tarafından bir nûr ve hakikatleri açıklayan bir kitap geldi." (Mâide sûresi, 5/15)

² "İşte benim dosdoğru yolum." (En'âm sûresi, 6/153)

³ "Rızasını talep eden ve rızası istikametinde davrananları huzur, kurtuluş ve emniyet yollarına iletir." (Mâide sûresi, 5/16)

sunan Saraç Ahmed Efendi fakirinizin oğluyum. Üstad-ı kaderin, ezelde levh-i kazaya çizdiği yazılar hükmüyle mahkûm olmuş, zavallı bir âvâreyim.

Makam-ı Yusuf'ta talihin cilvelerini takdir-i ilâhîye tam bir inkiyadla seyretmekte iken, babamdan aldığım bir şefkatnamede zât-ı mürşidânenizin muhabbet-i mânevîlerinin mübeşşiri olan selâmlarınızı tebliğiyle, viran gönüm şâd ve bünyâd edildi. Şu mazlum ânımı nurlandıran huzur-u mânevînin muvacehesinde, satırларım gibi kapkara yüzümü, seyyiat-ı mâzi ile a'mâl-i kabîhamın nişanelerini gizlemeye muktedir olamamaktan mütevellit hicabımı setre kudret-yâb olamadım.

Yolunu şaşırılmış, nur-u hakikati görmekten mahrum, mâsivâ-perestlere Risale-i Nur'la dest-gîr ve şefî olduğunuzu yıllardan beri bildiğim için, kapınıza boynumu uzatarak, hidayet yolcularınız meyanında yer alabilmek emel-i hâlisânesiyle halka-yı irşadınıza bütün ruhumla şitâb ediyorum. İrşâdât ı âliyenize muhtaç bulunduğumu arzederken cüretimin nazar-ı affınıza mazhar buyurulmasına yalvarır, kemâl-i tâzimle mübarek ellerinizi takbil ve tevkirle kesb-i şeref ve cân eylerim, büyük mürşidim, efendim hazretleri.

Bir gün zâlimlere dedirir Hazreti Mevlâ,
“Tallâhi lekad âserakâllahü aleynâ!”

Risale-i Nur şâkirtlerinden
İhsan Sırrı

﴿ 286 ﴾

(Küçük Hüsrev Mehmed Feysi'nin bir fıkrasıdır.)

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ³

Kıymettar Üstadım, efendim,

Çeşm-i im'ânımla kıldım, Risale-i Nur'a nazar
Yoktur imkân yaza mislin, efrâd-ı beşer.

Bu ne elfaz, bu ne mana, bu ne üslûb-u hasen,
Okudukça münceî olmakta, daim bir hüsün.

1 Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

2 “Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın.” (İsrâ sûresi, 17/44)

3 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Bârekâllah, ey mukaddes nur-u Hüdâ,
Sendedir envâr-ı tevfik-i ilâhî, rûşenâ.

Âfitâbın nuru zâildir, bu nur emân verir,
Subh-u mahşerde uyûn-u müminîne incilâ.

Her harfi şem'a-yı feyz-i ilâhî, cilveger,
Zevk alır baktıkça insan, bütün eşyadan geçer.

Eyliyor tâlîm-i iman-ı tahkikî cümle âleme,
Kim okur sıdk ile, iner feyz-i Rahmân kalbine.

Halleder tılsım-ı kâinatı, her harfi dünyaya değer,
İlm-i nâfidir, yazılır ecr-i cezîl, tâ kıyâmet bîkeder.

Hâsılı, bilcümle meknûzât-ı hikmet-perverin,
Her biridir ehline, bir âfitâb-ı Hak-nümâ.

İlâhî bihakki Esmâike'l-Hüsnâ,
Tâ kıyâmet münteşir olsun, uyûn-u ehl-i Hak bulsun cilâ.

Ey müellif-i Risale-i Nur, ger edersin iftihar becâdır,
Gıpta ederse cümle ihvanın sana, çok sezâdır.

Çünkü eyledin iman-ı tahkike bir memer,
Elde ettin şâh-ı eserle zuhr-u yevmi'l-mefer.

Bilirim değilsin enbiyâdan bir nebî,¹(Hâşiye)
Lâkin elinde nedir bu nur-u muteber?

Feyzi ya sen etme tatvîl-i kelâm,
Eyler elbet ehl-i irfan, arz-ı tahsîn-i eser.

Fakir talebeniz
Küçük Hüsrev Mehmed Feyzi

¹ (Hâşiye) Mevlânâ Câmi, Mevlânâ Celâleddin-i Rumî hakkında demiş:

مَنْ جِهَ كُؤَيْمَ دَرُ وَضِيفَ أَنْ عَالِي جَنَابٍ نَيْسَتْ بِيَعْمَيْرِ وَلِي دَارُ كِتَابٍ

Câmi'nin bu fıkrasının meâline işaret etmek istiyorum: O yüce zâtı tavsif etme konusunda ben ne söyleyeyim? Peygamber değildir, fakat kitabı vardır.

﴿ 287 ﴾

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²

الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ عَاشِرَاتِ دَقَائِقِ أَيَّامِ الْفِرَاقِ³

Aziz, sıddık, muhlis, halis kardeşim,

Evvelâ: Sizin bayramınızı ve nurlarla ciddî iştigalinizi ve daima birinciliği Nur dersinde ve sadakatinde muhafaza etmenizi, bütün ruh u canımla tebrik ederim..

Sâniyen: Hiç merak etme, seninle muhabere mânen devam eder. Bütün mektuplarımda “Aziz, sıddık kardeşlerim” dediğim zaman, muhlis Hulûsi saff-ı evvel muhatapların içindedir.

Sâlisen: Nur’lar pek parlak ve galibâne fütuhâtı geniş bir dairede devam ediyor. ⁴ سِرًّا تَتَوَرَّتْ sırıyla, perde altında daha ziyade işliyor. İki makine, bin ve beş yüz kalemlî iki kâtip olmasıyla, inşaallah, zemin yüzünü de ışıktandıracak derecede ders verecek.

Kardeşim, ben de senin fikrindeyim ki Nur hizmeti için kader-i ilâhî seni gezdiriyor. En muhtaç yerlere sevkeder. Hususan, o havali, memleketim. Güzel levha-yı hakikatın lâhikalarına geçirmek için, Nur şâkirtlerine gönderdik. O civarda Nur’larla alâkadar zâtlara selâm.

Biraderzadem Nihad’ın gözlerinden öperim. O da babasıyla beraber da-ima duamdadır.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي⁵

Seni unutmayan hasta kardeşiniz

Said Nursî

¹ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah’ın adıyla.

² “Hiç bir şey yoktur ki, O’nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın.” (İsrâ sûresi, 17/44)

³ Ayrılık günlerindeki dakikalarn âşireleri adedince Allah’ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

⁴ “gizli olarak nurlanır.” (Bkz.: el-Gümüşhânevî, *Mecmûatü’l-ahzâb (Evrâd-ı Şâzeli)* s.509)

⁵ Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah’tır.

﴿ 288 ﴾

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا³

Aziz, sıddık kardeşlerim,

Evvelâ: Umumunuzun hesabına Tahiri'yi gördüm ve kendi hesabıma da umumunuza tam bir Said ve canlı bir mektup olarak gönderdim. Ve Sandıklı'dan Ethem Hocayla Mustafa Hoca bugün geldiler, Nurlu vazifelerine gittiler.

Sâniyen: Hulûsi Bey kardeşimiz Zülfikar ve Siracü'n-Nûr'u ve sonra Sikke-i Gaybiye'yi istiyor. Nur santralı Sabri muhabere etsin, göndermeye çalışsın.

Sâlisen: Risale-i Nur kendi kendine, hem dahilde, hem hariçte intişar edip fütuhât yapıyor. En muannit dinsizleri de teslime mecbur ettiğini haberler alıyoruz. Yalnız, şimdilik bir derece ihtiyatın lüzumu olduğuna, hususan Beşinci Şuâ içinde bulunan Siracü'n-Nur, lâyük olmayan ellere verilmemelidir.

İmam Ali (*radıyallâhu anhu*) Risale-i Nur'a, Siracü'n-Nur nâmı vermesi ve ⁴سِرًّا تَنَوَّرَتْ demesiyle işaret ediyor ki Siracü'n-Nur perde altında daha ziyade tenvir edecek diye bir işaret-i gaybiye telâkki ediyoruz. Umumunuza selâm ederiz.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي⁵

Kardeşiniz
Said Nursî

¹ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

² "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

³ Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun.

⁴ "gizli olarak nurlanır." (Bkz.: el-Gümüşhânevî, *Mecmûatü'l-ahzâb* (Evrâd-ı Şâzeli) s. 509)

⁵ Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah'tır.

﴿ 289 ﴾

بِاسْمِهِ شُبْحَانَهُ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ²
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا³

Aziz, sıddık, muhlis kardeşim ve iman hizmetinde sebatkâr, metin arkadaşım,

Evvelâ: Katiyen bil, sen eski mevkiini Nur dairesinde tam muhafaza ediyorsun. Ve seninle muhabere hiç kesilmemiş. Ben kardeşlere yazdığım mektubumda “Aziz, sıddık” dediğim vakit, daima saff-ı evvelde Hulûsi de muhataptır. Senin bu ağır şerait altındaki nurlu hizmetlerine bin bârekâllah deriz. Ve bu bîçâre hasta kardeşine ettiğin çok yüksek duana binler âmîn deyip, Allah senden razı olsun, sizi tebrik ederiz.

Sâniyen: Lillâhilhamd, Nur’ların her tarafta fütuhatları var. En ehemmiyetli yerlere sizin gibi kahramanlar gönderiliyor. O havalide ve Kars’ta Nur’larla alâkadar kardeşlere, hususan biraderzadem Nihad’a çok selâm ve selâmetlerine dua edip dualarını isteriz. Buradaki Nurcular size arz-ı hürmetle çok selâm ediyorlar.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي⁴

Kardeşiniz ve seni unutmayan
Said Nursî

﴿ 290 ﴾

Aziz kardeşim,

Beni merak etme. Cenâb-ı Hakk’ın inâyeti devam ediyor. Hem de dünyaya madem geçer, meraka değmiyor. Sen her günde belki yirmi defa duada tahattur edilirsin.

S. A.

¹ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah’ın adıyla.

² “Hiç bir şey yoktur ki, O’nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın.” (İsrâ sûresi, 17/44)

³ Allah’ın selâmı, rahmeti ve bereketi; sonsuza kadar sürekli üzerinize olsun.

⁴ Kendinden başka her şeyin fânî olduğu gerçek Bâkî, Allah’tır.

﴿ 291 ﴾

Nur'un makinistleri, Medresetü'z-Zehrâ'nın faal, muktedir şâkirtlerinden Terzi Mehmed, Halil İbrahim, mâsumların küçük kahramanlarından Talât ve arkadaşları hem bizleri, hem bütün Nur şâkirtlerini memnun ettikleri gibi, inşaallah, ileride bu memlekete, bu hizmet-i nuriye ile çok büyük fayda ve netice verecekler.

Sordukları mesele-i şer'îye ise, şimdiki mesleğimiz ve hâlimiz, o meselelerle meşgul olmaya müsaade etmiyor. Yalnız bu kadar var ki:

Ruhsat-ı şer'îye olan kasr-ı namaz ve takdim-tehir, vesâit-i nakliye bir karda olmadığı için, onlara bina edilmez. Belki, kaide-i şer'îye olan kasr-ı namaz, sabit olan mesafeye bina edilebilir.

Eğer denilse ki; tayyareyle ve şimendiferle bir saatte giden, zahmet çekmiyor ki ruhsata müstehak olsun.

İlcevap: Tayyare ve şimendiferde abdest alıp vaktinde namazını kılmak, yayan serbest gidenlerden daha ziyade müşkülât bulunduğu için, ruhsata sebebiyet verir.

Her neyse, şimdilik bu kadar yazılabildi. Bu mesele-i şer'îyeyi ulemâ-yı İslâm halletmişler, bize ihtiyaç bırakmamışlar. Şimdi hazır Doktor Hayri ve Terzi Mustafa, kendi hisselerine arz-ı hürmet ve selâm ederler.

Said Nursî

﴿ 292 ﴾

بِاسْمِهِ سُبْحَانَہٗ¹ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِم²

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَأَحْسَنَ عَزَائِكُمْ وَأَعْطَاكُمْ صَبْرًا جَمِيلًا وَغَفَرَ لِمَتِّكُمْ وَنَوَّرَ قَبْرَهُ بِنُورِ
الإِيمَانِ وَبِالْقُرْآنِ وَجَعَلَهُ فِي قَبْرِهِ مُشْتَعَلًا بِرِسَالَةِ النَّوْرِ بَدَلَ الْفَلْسَفَةِ السَّقِيمَةِ، آمِينَ³

Aziz kardeşim,

Bu hâdisе dahi, Abdurrahman hâdisesi gibi bir hüccettir ki bize şimdiki tarz-ı hayat yaramaz. Bize bu dünyada daha sâfi ve âli ve kudsî bir hayat-

¹ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

² "Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın." (İsrâ sûresi, 17/44)

³ Allah'ın selâmı üzerinize olsun. Başınıza gelen bu musibetten dolayı size tahammül ihşan etsin ve sabr-ı cemil versin. Mevtânızı affetsin. Kabrini iman ve Kur'ân nuruyla nurlandırın. Ve onu, felsefe-i sakîmeye bedel kabrinde Risâle-i Nur'larla meşgul kılın.

mâsumane ihsan edildiğinden, ona kanaat lâzımdı. Merhum Abdurrahman gerçi muvakkaten alandı, fakat İstanbul'da Risale-i Nur mukaddematına büyük bir hizmeti var. Hem Onuncu Söz'le tam kurtuldu, sonra gitti.

Merhum Fuad dahi, inşaallah, Risale-i Nur'un feyziyle imanını kurtarmış ve mektubu dahi, senin dediğin gibi gösteriyor ve size ve hânedânınıza mensubiyetiyle, samimî iftihar ve kuvvetli irtibatı, Risale-i Nur cihetiyle olduğunu hissettim.

Ben size tâziye vermek değil, belki hem onu hem sizi tebrik ederim ki bu zamanın dehşetli ve dalâletli hayatından kurtuldu, daha mâsum ve çok bu-
laşmadan gitti. Ve size cennette lâyük bir evlât ve **وَلَدَانٌ مُّخَلَّدُونَ**¹ sırrına mazhar oldu.

Ben şimdiye kadar merhum Molla Abdullah ile beraber Abdurrahman'ı ve Ubeyd'i ekser dualarımda zikrettiğim gibi, merhum Fuad'ı dahi onlarla beraber her vakit yâd edeceğim, inşaallah.

Evet, kardeşim, dediğin gibi, Fuad'ın (*rahmetullâhî aleyhi*) mektubu aynen Abdurrahman'ın (*rahmetullâhî aleyhi*) mektubu misillü, Risale-i Nur'un bir şûle-i kerametini gösteriyor. Yalnız Abdurrahman'ın gayet hâlis ve şimdiki tarz-ı hayattan ve tâbirlerinden müberra, sâfi ifadesi onda yoktur. Eğer dünyada kal-
saydı, mağlûp olmak ihtimali vardı.

Cenâb-ı Erhamürrâhimîn hem ona, hem Risale-i Nur hânedânına ve da-
iresine merhamet edip, onu rahmetine ve cennete aldı, mağlûp ettirmedi. Risale-i Nur'un küçük talebeleri dairesindeki makamında ibka etti. Hadsiz şükür olsun ki bu iki kahraman biraderzadelerim vefatlarının ilânnameleriyle, Risale-i Nur şâkirtleri imanla kabre gireceklerine dair olan müjde-i Kur'âniye'ye iki misal ve iki delil gösterdiler.”

Benim tarafımdan Risale-i Nur'a alâkadar veya bizimle dost olanlara selâm ve dua ile, Dâvud ve Nihad iki Muhammed ve Abdülmecid ile beraber, bütün mânevî kazançlarıma her gün hissedardırlar.

Kardeşiniz
Said Nursî

¹ “Ebediliğe ermiş çocuklar” (Vâkıa sûresi, 56/17; Dehr sûresi, 76/19)

Onuncu Lem'a

Şefkat Tokatları Risalesi

يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحْضَرًا وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ
تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ وَاللَّهُ رَؤُفٌ بِالْعِبَادِ¹

âyetinin bir sırrını, hizmet-i Kur'âniye'de arkadaşlarımla beşeriyet muktezâsı olarak sehiv ve hatalarının neticesinde yedikleri şefkat tokatlarını² beyân etmekle tefsir ediyor. Hizmet-i Kur'âniye'nin bir silsile-i kerâmeti ve o hizmet-i kudsiyenin etrafında izn-i ilâhî ile nezâret eden ve himmet ve duasıyla yardım eden Gavs-ı Âzam'ın bir nevi kerâmeti beyân edilecek. Tâ ki, bu hizmet-i kudsiyede bulunanlar, ciddiyetlerinde, hizmetlerinde sebat etsinler.

Bu hizmet-i kudsiyenin kerâmeti üç nev'idir:

Birinci nev'i: O hizmeti ihzâr etmek ve hâdimlerini o hizmete sevk etmek cihetidir.

İkinci kısım: Mânileri bertaraf etmek ve muzırların şerrini defedip, onları tokatlamaktır.

Bu iki kısmın hâdiseleri çoktur, hem çok uzundur.^{3(Hâşiye)} Başka vakte ta'likan, en hafif olan üçüncü bir kısımdan bahsedeceğiz.

Üçüncü kısım şudur ki: Hizmette hâlisen çalışanlara fütûr geldiği vakit, şefkatli bir tokat yerler, intibaha gelerek yine o hizmete girerler. Bu kısmın hâdisâtı, yüzdenden fazladır. Yalnız yirmi hâdiseden on üç-on dördü şefkatli tokat yemişler, altı-yedisi zecr tokatı görmüşler.

Birincisi

Bu bîçâre Said'dir. Her ne vakit hizmete fütûr verir, “neme lâzım” de-yip hususî, nefsimi âit işlerle meşgul olduğum zaman tokat yemişim. Hem de

¹ “Gün gelir, her şahıs (dünyada iken) hayır adına ne işlemişse önünde hazır bulur; kötülük adına ne işlemişse de. İster ki, o kötülükle kendisi arasında upuzun bir mesafe olsun! Allah, sizi Kendisi'ne karşı gelmekten sakındırıyor. Allah, kullar(ın)a pek çok acıyandır.” (Âl-i İmran sûresi, 3/30)

² Bkz.: “Başınıza gelen her musîbet, işlediğiniz günahlar (ihmal ve kusurlarınız) sebebiyledir, hatta Allah günahlarınızın çoğunu da affeder.” (Şûrâ sûresi, 42/30) Ayrıca ehl-i imanın hükmen küçük hataları, onların çabuk temizlenmesi için kısmen dünyada ve sür'aten verildiğine dair bkz.: Tirmizî, *zûhd* 57; Ahmed İbni Hanbel, *el-Müsned* 2/287, 450.

³ (Hâşiye) Mesela: Din muhaliflerinin (Halk Partisi), Nur Talebelerine verdikleri azap ve sıkıntı ve ihanetlerden, kendileri dünyada daha ziyâde cezasını çektiler, aynıyı gördüler.

kanaatım geliyor ki; ihmalden tokat yedim. Çünkü hangi maksadım beni iğfâle sevketmiş ise, onun aksi ile tokat yedim. Sâir hâlis arkadaşlarımın da yedikleri şefkat tokatları, dikkat ede ede, benim gibi hangi maksat için ihmal etmişse, onun aksiyile şefkat tokatlarını yediklerinden kanaatımız gelmiş ki o hâdiseler, hizmet-i Kur'âniye'nin kerâmetindendir.

Mesela, bu biçâre Said, Van'da ders-i hakâik-i Kur'âniye ile meşgul olduğum miktarca Şeyh Said hâdisâtı zamanında vesveseli hükümet, hiçbir ci-hette bana ilişmedi ve ilişemedi. Vaktâ ki “neme lâzım” dedim, kendi nefsi-mi düşündüm. Âhiretimi kurtarmak için Erek Dağı'nda harabe mağara gibi bir yere çekildim. O vakit sebepsiz beni aldılar nefyettiler. Burdur'a getirildim.

Orada yine hizmet-i Kur'âniye'de bulunduğum miktarca, –o vakit menfilere çok dikkat ediliyordu, her akşam isbât-ı vücud etmekle mükellef oldukları hâlde– ben ve hâlis talebelerim müstesna kaldık. Ben hiçbir vakit isbât-ı vücuda gitmedim, hükümeti tanımadım. Oranın valisi, oraya gelen Fevzi Paşa'ya şikâyet etmiş. Fevzi Paşa demiş: “Ona ilişmeyiniz, hürmet ediniz!” Bu sözü ona söylettiren, hizmet-i Kur'âniye'nin kudsiyetidir. Ne vakit nefsimi kurtarmak, yalnız âhiretimi düşünmek fikri bana galebe etti. Hizmet-i Kur'âniye'de muvakkat fütûr geldi; aks-i maksadıyla tokat yedim. Yani, bir menfâdan diğerine (Isparta'ya) gönderildim.

Isparta'da yine hizmet başına geçtim. Yirmi gün geçtikten sonra bazı korkak insanların ihtârlarıyla: “Belki bu vaziyeti hükümet hoş görmeyecek, bir parça teenni etsen, daha iyi olur.” dediler. Bende, tekrar yalnız kendimi düşünmek hâtrası kuvvet buldu. “Aman halklar gelmesin.” dedim. Yine o menfâdan dahi üçüncü nefiy olarak Barla'ya verildim.

Barla'da ne vakit bana fütûr gelmiş ise, yalnız kendimi düşünmek hâtrası kuvvet bulmuş ise, bu ehl-i dünyanın yılanlarından, münafıklarından birisi bana musallat olmuş. Bu sekiz senede seksen hâdiseyi, kendi başımdan geçtiği için hikâye edebilirim. Usandırmamak için kısa kesiyorum.

Ey kardeşlerim! Başıma gelen şefkat tokatlarını söyledim. Sizlerin de başınıza gelen şefkat tokatlarını, izin verseniz ve helâl etseniz söyleyeceğim. Gücenmeyiniz. Gücenen olursa ismini tasrîh etmeyeceğim.

İkincisi

Öz kardeşim ve en birinci ve yüksek ve fedâkâr bir talebem olan Abdülmecid'in Van'da güzel bir evi vardı. İdaresi yerinde, hem muallim idi.

Hizmet-i Kur'âniye'nin daha revaçlı bir yeri olan hududa gitmekliğim için arzumun hilâfına olarak teşebbüs edenlere, içtihadınca güyâ menfaatim için iştirak etmedi, rey vermedi. Güyâ ben hududa gitseydim, hem hizmet-i Kur'âniye siyasetsiz, sâfi olmayacak, hem onu Van'dan çıkaracak idiler diye iştirak etmedi. Maksudunun aksiyle şefkatli bir tokat yedi. Hem Van'dan, hem o güzel evinden, hem memleketinden ayrıldı. Ergani'ye gitmeye mecbur kaldı.

Üçüncüsü

Hizmet-i Kur'âniye'nin pek mühim bir âzâsı olan Hulûsi Bey, Eğirdir'den memlekete gittiği vakit, saadet-i dünyeviyeyi tam zevk ettirecek ve temin edecek esbab bulunduğundan, bir derece sırf uhrevî olan hizmet-i Kur'âniye'de fütûra yüz göstermeye dair esbap hazırlandı. Çünkü hem çoktan görmediği peder ve vâlidesine kavuştu, hem vatanını gördü, hem şerefli, rütbeli bir sûrette gittiği için dünya ona güldü, güzel göründü. *Hâlbuki hizmet-i Kur'âniye'de bulunana, ya dünya ona küsmeli veya o dünyaya küsmeli. Tâ ihlâsla, ciddiyet ile hizmet-i Kur'âniye'de bulunsun.*

İşte, Hulûsi'nin kalbi çendan lâyetezelzel idi. Fakat bu vaziyet onu fütûra sevk ettiğinden şefkatli tokat yedi. Tam bir-iki sene bazı münafıklar ona musallat oldular. Dünyanın lezzetini de kaçırdılar. Hem dünyayı ondan, hem onu dünyadan küstürdüler. O vakit vazife-i mâneviyesindeki ciddiyete tam manasıyla sarıldı.

Dördüncüsü

Muhâcir Hâfız Ahmed'dir. O kendisi söylüyor: Evet ben itiraf ediyorum ki, Hizmet-i Kur'âniye'de âhiretim nokta-yı nazarında içtihadımda hata ettim. Hizmete fütûr verecek bir arzuda bulundum. Şefkatli, fakat şiddetli ve keffaretli bir tokat yedim. Şöyle ki:

“Üstadım yeni icâdlara¹(Hâşiye) taraftar olmadığı için –benim câmim onun komşusudur; suhûr-u selâse geliyor– câmimi terk etsem, hem ben çok sevâp kaybediyorum, hem mahalle namazsızlığa alışıcağım. Yeni usûl yapmazsam men edileceğim. İşte bu içtihadı göre rûhum kadar sevdiğim Üstadımın muvakkaten başka bir köye gitmesini arzu ettim. Bilmedim ki, o yerini değiştirirse, başka bir memlekete gitse, hizmet-i Kur'âniye'ye muvakkaten fütûr gelir. Tam o sıralarda ben tokat yedim. Şefkatli, fakat öyle dehşetli bir tokat yedim

1 (Hâşiye) Yani, Türkçe ezan gibi, şeâir-i İslâmiye'ye muhalif bid'atlardır.

ki, üç aydır daha aklım başıma gelmedi. Fakat –lillâhilhamd– Üstadımın kat’î ihbârıyla, ona ihtâr edilmiş ki, o musîbetin her dakikası, bir gün ibâdet hük-münde olduğunu rahmet-i ilâhiyeden ümitvar olabiliriz. Çünkü o hata, bir ga-raza binâen değildi. Sırf âhretimi düşünmek noktasında o arzu geldi.”

Beşincisi

Hakkı Efendi’dir. Şimdi burada olmadığı için, Hulûsi’ye vekâlet ettiğim gibi, ona da vekâleten derim ki: Hakkı Efendi talebelik vazifesini hakkıyla ifâ ederken, ahlâksız bir kaymakam geldi. Hem Üstadına, hem de kendine zarar gelmemek için, yazdıklarını sakladı. Muvakkaten hizmet-i Nuriyeyi terk etti. Birden bir şefkat tokadı manasında bin lirayı vermeye mükellef olacak bir dâvâ başına açıldı. Bir sene o tehdit altında kaldı. Tâ geldi, burada görüştük, avdetinde hizmet-i Kur’âniye’ye talebelik vazifesine girdi. Şefkat tokadının hükmü kalktı, tebrie etti.

Sonra Kur’ân’ı yeni bir tarzda^{1(Hâşiye)} yazmak hususunda talebelere bir vazife açıldı. Hakkı Efendi’ye de hisse verildi. Elhak o, hissesine sahip çıktı. Bir cüzü güzel yazdı, fakat derd-i maîşet zaruretiyle kendini mecbur bilip gizli dâvâ vekâletine teşebbüs etti. Birden bir şefkat tokadı daha yedi. Kalemli tutan parmağı, muvakkaten kırıldı. Bu parmakla hem dâvâ vekâleti yapmak, hem Kur’ân’ı yazmak olmayacak diye, lisân-ı mana ile ihtâr edildi. Dâvâ vekâletine teşebbüsünü bilmediğimiz için parmağına hayret ediyorduk. Sonra anlaşıldı ki, kudsi, sâfi hizmet-i Kur’âniye, gayet temiz kendine mahsus parmakları başka işe karıştırmak istemiyor. Her ne ise... Hulûsi Bey’i kendim gibi bildim, ona bedel konuştum. Hakkı Efendi de aynen onun gibidir. Eğer benim vekâletime râi olmazsa, kendi tokatını kendi yazsın.

Altıncısı

Bekir Efendi’dir. Şimdi hazır olmadığı için, ben, kardeşim Abdülmecid’e vekâlet ettiğim gibi, onun itimâd ve sadâkatine itimâdım ve Şamlı Hâfız ve Süleyman Efendi gibi bütün has dostlarımın hükümlerine (bildiklerine) istinaden diyorum ki: Bekir Efendi, Onuncu Söz’ü tab’ etti. İcâz-ı Kur’ân’a dair Yirmi Beşinci Söz’ü yeni hurûf çıkmadan tab’ etmek için ona gönderdik. Onuncu Söz’ün matbaa fiyatını gönderdiğimiz gibi, onu da göndereceğiz diye yazdık. Bekir Efendi, benim fakr-ı hâlîmi düşünüp matbaa fiyatı dört yüz banknot kadar olduğunu mülâhaza ederek ve kendi kesesinden vermek,

1 (Hâşiye) Tevâfuk mucizesini gösterir bir sûrette demektir.

belki Hoca râzı olmaz diye onun nefsi onu aldattı. Tab edilmedi. Hizmet-i Kur'âniye'ye mühim bir zarar oldu. İki ay sonra dokuz yüz lira hırsızların eline geçti. Şefkatli ve şiddetli bir tokat yedi. İnşallah ziyâa giden dokuz yüz lira, sadaka hükmüne geçti.

Yedincisi

Şamlı Hâfız Tevfik'tir. O kendisi diyor: “Evet itiraf ediyorum ki: Ben bil-meyerek ve yanlış düşünerek, Hizmet-i Kur'âniye'de fütûr verecek harekâtım sebebiyle iki şefkatli tokat yedim. Şüphem kalmadı ki, bu tokat o cihetten geldi.

Birincisi: Lillâhilhamd, benim hatt-ı Arabiyem Kur'ân'a bir derece uygun bir tarzda ihsân edilmişti. Üstadım en evvel üç cüz bana yazdırmakla sâir arkadaşlarıma taksim etti. Kur'ân yazmak iştiyakı, risalelerin tebyiz ve tesvidindeki hizmetime arzumu kırdı. Hem Arabî hattı bulunmayan sâir arkadaşlara tefevvuk edeceğim diye gururkârâne bir tavırda bulundum. Hatta Üstadım yazıya âit bir tedbir bana söylediği vakit, “Bu iş bana âittir.” o vakit dedim. “Ben bunu biliyorum, ders almaya ihtiyâcım yoktur.” gibi mağrurâne söyledim. İşte bu hatama göre, fevkalâde hiç hatıra gelmeyen bir tokat yedim. En az Arabî hattı olan bir kardeşime (Hüsrev'e) yetişemedim. Bizler bütün hayret ettik. Şimdi anladık ki, o bir tokattır.

İkincisi: Ben itiraf ediyorum ki: Hizmet-i Kur'âniye'deki kemâl-i ihlâs ve sırf livechillâh için hizmeti, iki vaziyetim ihlâl ediyordu. Şiddetli bir tokat yedim. Çünkü ben bu memlekette garip hükmündeyim, garibim. Hem şekvâ olmasın, Üstadımın en mühim bir düsturu olan iktisâda ve kanaata riâyet etmediğimden fakr-ı hâle mâruzum. Hodbin, mağrur insanlarla ihtilâta mecbur olduğumdan –Cenâb-ı Hak afvetsin– mürüvvetkârâne bir sûrette riyâyâya ve tabasbusa da mecbur oluyordum. Üstadım çok defa beni ikaz ve ihtâr ve takdir ediyordu. Maatteessüf kendimi kurtaramıyordum. Hâlbuki Kur'ân-ı Hakîm'in rûh-u hizmetine zıt olan bu vaziyetimden şeytan-ı cinnî ve insî istifâde etmekle beraber hizmetimize de bir soğukluk, bir fütûr veriyordu.

İşte ben bu kusuruma karşı şiddetli, fakat inşaallah şefkatli bir tokat yedim. Şüphemiz kalmadı ki, bu tokat, o kusura binâen gelmiş. O tokat da şudur: Sekiz senedir ben, Üstadımın hem muhâtabı, hem müsevvidi, hem mübeyyizi olduğum hâlde, sekiz ay kadar nurlardan istifâde edemedim. Bu hâlde hayret ettik. Ben de ve Üstadım da “Bu neden böyle oluyor?” diye esbab arıyorduk. Şimdi kat'î kanaatimiz geldi ki: O hakâik-i Kur'âniye nurdur, ziyâdır.

Tasannû, temelluk, tezellül zulmetleriyle birleşemiyor. Onun için bu nurların hakikatlerinin meâli, benden uzaklaşıyor tarzında bulunarak, bana yabancı görünüyor, yabancı kalıyordu. Cenâb-ı Hak'tan niyaz ediyorum ki, bundan sonra Cenâb-ı Hak bana o hizmete lâyük ihlâs ihsân etsin, ehl-i dünyaya tasannû ve riyâdan kurtarsın. Başta Üstadım olarak, kardeşlerimden dua rica ediyorum.”

Pür kusur
Şamlı Hâfız Tevfik

Şekizincisi

Seyranî'dir. Bu zât, Hüsrev gibi Nur'a müştâk ve dirâyetli bir talebemdi. Esrâr-ı Kur'âniye'nin bir anahtarı ve İlm-i Cifr'in mühim bir miftâhı olan tevâfukata dâir Isparta'daki talebelerin fikirlerini istimzaç ettim. Ondan başkaları, kemâl-i şevk ile iştirak ettiler. O zât başka bir fikirde ve başka bir me-rakta bulunduğu için, iştirak etmemekle beraber, beni de kat'î bildiğim hakikatten vazgeçirmek istedi. Cidden bana dokunmuş bir mektup yazdı. Eyvah dedim, bu talebemi kaybettim! Çendan fikrini tenvir etmek istedim. Başka bir mana daha karıştı. Bir şefkat tokadını yedi. Bir seneye karib bir halvethânedede (yani hapiste) bekledi.

Dokuzuncusu

Büyük Hâfız Zühdü'dür. Bu zât, Ağrus'taki Nur Talebelerinin başında nâzırları hükmünde olduğu bir zaman, sünnet-i seniyyeye ittibâ ve bid'alardan içtinâbî meslek ittihâz eden talebelerin mânevî şerefini kâfi görmeyerek ve ehl-i dünyanın nazarında bir mevki kazanmak emeliyle mühim bir bid'anın muallimliğini derûhte etti. Tamamıyla mesleğimize zıt bir hata işledi. Pek müthiş bir şefkat tokadını yedi. Hânedânının şerefini zîr u zeber edecek bir hâdiseye mâruz kaldı. Fakat, maatteessüf Küçük Hâfız Zühdü, hiç tokada istihkâkı yokken, o elîm hâdiseye ona da temas etti. Belki, inşaallah o hâdiseye, onun kalbini dünyadan kurtarıp tamamıyla Kur'an'a vermek için bir ameliyat-ı cerrahiye-i nâfia hükmüne geçer.

Onuncusu

Hâfız Ahmed (*rahmetullâhi aleyhi*) nâmında bir adamdır. Bu zât, risalelerin yazmasında iki-üç sene teşvikkârâne bir sûrette bulunuyordu ve istifâde ediyordu. Sonra ehl-i dünya, zayıf bir damarından istifâde etti. O şevk zedelen-di. Ehl-i dünyaya temas etti. Belki o cihetle ehl-i dünyanın zararını görmesin,

hem onlara sözünü geçirsin ve bir nev'i mevki kazansın ve dar olan maîşetine bir sühûlet olsun. İşte hizmet-i Kur'âniye'ye o sûretle o yüzden gelen fütûr ve zarara mukabil iki tokat yedi.

Biri, dar maîşetiyle beraber beş nüfus daha ilâve edildi, perişanlığı ehemmiyet kesbetti.

İkinci tokat, şeref ve haysiyet noktasında hassas ve hatta birtek adamın tenkid ve itirazını çekemeyen o zât, bilmeyerek bazı derras insanlar onu öyle bir sûrette kendilerine perde ettiler ki, şerefi zîr u zeber oldu, yüzde doksanını kaybetti ve yüzde doksan adamı aleyhine çevirdi. Her ne ise... Allah affetsin, belki inşaallah bundan intibâha gelir, yine kısmen vazifesine döner.

On Birincisi

Belki rızası yok diye yazılmadı...

On İkincisi

Muallim Galip'tir (*rahmetullâhi aleyhi*). Evet bu zât, sâdikâne ve takdirkârâne, risalelerin tebyizinde çok hizmet etti ve hiçbir müşkülât karşısında zaaf göstermedi. Ekser günlerde geliyordu, kemâl-i şevk ile dinliyordu ve istinsâh ediyordu. Sonra kendine, otuz lira ücret mukabilinde umum Sözlere ve Mektubat'ı yazdırdı. Onun maksadı, memleketinde neşretmek ve hem hemşehrilerini tenvir etmek idi. Sonra bazı düşünceler neticesinde risaleleri tasavvur ettiği gibi neşretmedi, sandığa bıraktı. Birden elîm bir hâdise yüzünden bir sene gam ve gussa çekti. Risalelerin neşri ile ona adâvet edecek resmî birkaç düşmanlara bedel, zâlim insafsız çok düşmanları buldu; bir kısım dostlarını kaybetti.

On Üçüncüsü

Hâfız Hâlid'dir (*rahmetullâhi aleyhi*). Kendisi der:

"Evet, itiraf ediyorum, Üstadımın hizmet-i Kur'âniye'de neşrettiği âsârın tesvidinde hararetle bir sûrette bulunduğum zaman mahallemizde bir câmi imamlığı vardı. Eski kisve-i ilmiyemi, sarığı bağlamak niyetiyle muvakkaten o hizmete fütûr verip, bilmeyerek çekildim. Maksadımın aksiyetle şefkatli bir tokat yedim. Sekiz-dokuz ay imamlık ettiğim hâlde, müftünün çok vaadlerine rağmen, fevkalâde bir sûrette sarığı saramadım. Şüphemiz kalmadı ki, o kusurdan bu şefkatli tokat geldi. Ben Üstadımın hem bir muhâtabı, hem bir müsevvidi idim. Benim çekilmem ile tesvid hususunda sıkıntı çekmişti. Her ne ise... Yine şükür ki, kusurumuzu anladık ve bu hizmetin de ne kadar

kudsî olduğunu bildik ve Şâh-ı Geylânî gibi arkamızda melek-i sıyânet gibi bir Üstad bulunduğuna itimâd ettik.”

Ez'afû'l-ibâd

Hâfız Hâlid

On Dördüncüsü

Üç Mustafa'nın küçücük “üç tokat” yemeleridir.

Birincisi: Mustafa Çavuş (*rahmetullâhî aleyhi*) sekiz senedir bizim hususî küçük câmiye, hem sobasına, hem gazyağına, hem kibritine kadar hizmet ediyordu. Hatta gazyağını ve kibritini sekiz senedir kendi kesesinden sarf ettiğini sonra öğrendik. Cemaate, hususan Cuma gecelerinde gayet zarurî bir iş olmayınca geri kalmıyordu. Sonra ehl-i dünya onun saffet-i kalbinden istifâde ederek dediler ki:

“Sözler'in bir kâtibi olan Hâfız'ın sarığına ilişecekler. Hem gizli ezan, muvakkaten terk edilsin. Sen kâtibe söyle, cebir görmeden evvel sarığı çıkarsın.”

O bilmiyordu ki: Hizmet-i Kur'âniye'de bulunan birisinin sarığını çıkarmaya dâir sözü tebliğ etmek, Mustafa Çavuş gibi yüksek rûhlulara pek ağırdır. Onların sözlerini tebliğ etmiş. O gece rüyada ben görüyordum ki: Mustafa Çavuş'un elleri kirli, kaymakam arkasında olarak odama geldi. İkinci gün ona dedim:

Mustafa Çavuş, sen bugün kim ile görüştün? Seni elin mülevves bir sûrette kaymakamın arkasında gördüm.

Dedi: “Eyvah! Bana böyle bir söz, muhtar söyledi, kâtibe söyle. Ben arkasında ne olduğunu bilmedim.”

Hem aynı günde bir okkaya yakın gazyağını câmiye getirmiş. Hiç vukû bulmayan, o gün kapı açık kalmış, bir keçi yavrusu içeriye girmiş, büyük bir adam gelmiş, keçi yavrusunun seccademe yakın bıraktığı müzahrefatı yıkmak için, ibrikteki gazyağını su zannedip bütün o gazyağını temizlik yapıyorum diye câminin her tarafına serpmiş. Acâibdir ki, kokusunu duymamış. Demek o mescid lisân-ı hâl ile Mustafa Çavuş'a diyor: “Senin gazyağın bize lâzım değil. Ettiğin hata için gazyağını kabul etmedim.” diye işaret vermek için o adama koku iştirtilmedi. Hatta o hafta içinde Cuma gecesinde ve birkaç mühim namazda, o kadar çalıştığı hâlde cemaate yetişemiyordu. Sonra ciddî bir nedâmet, bir istiğfar ettikten sonra saffet-i asliyesini buldu.

İkinci Mustafalar: Kuleönündeki kıymettar, çalışkan mühim bir talebem olan Mustafa ile, onun çok sâdık ve fedâkâr arkadaşı Hâfız Mustafa'dır (*rahmetullâhî aleyhî*). Ben bayramdan sonra, ehl-i dünya bize sıkıntı verip hizmet-i Kur'âniye'ye fütûr vermemek için şimdilik gelmesinler, diye haber göndermiştim. Şayet gelecek olurlarsa birer birer gelsinler. Hâlbuki bunlar üç adam birden, bir gece geldiler. Fecirden evvel hava müsaid ise gitmek niyet edildi. Hiç vukû bulmadığı bir tarzda hem Mustafa Çavuş, hem Süleyman Efendi, hem ben, hem onlar, zâhir bir tedbiri düşünemedik, bize unutturuldu. Her birimiz ötekine bırakıp ihtiyatsızlık ettik. Onlar fecirden evvel gittiler. Öyle bir fırtına onları iki saat mütemâdiyen tokatladı ki; bu fırtınadan kurtulmayacaklar, diye telâş ettim. Şimdiye kadar bu kışta ne öyle bir fırtına olmuş ve ne de bu kadar kimseye acımıştım. Sonra Süleyman'ı, ihtiyatsızlığının cezâsı olarak arkalarından gönderip sıhhat ve selâmetlerini anlamak için gönderecektim. Mustafa Çavuş dedi: O gitse, o da kalacak. Ben de onun arkasından gidip aramak lâzım. Benim arkamdan da Abdullah Çavuş gelmek lâzım." Bu hususta "Tevekkelnâ alellah" dedik, intizar ettik.

Suâl: Has dostlarınıza gelen musîbetleri, tokat eseri deyip hizmet-i Kur'âniye'de fütûrları cihetinde bir itab telâkki ediyorsun. Hâlbuki size ve hizmet-i Kur'âniye'ye hakikî düşmanlık edenler, selâmette kalıyorlar. Neden dosta tokat vuruluyor, düşmana ilişilmiyor?

İncevâp: **الظُّلْمُ لَا يَدْومُ وَالْكَفْرُ يَدْومُ**¹ sırrınca: Dostların hataları, hizmetimizde bir nev'i zulüm hükmüne geçtiği için, çabuk çarpılıyor. Şefkatli tokat yer, akli varsa intibâha gelir.

Düşman ise, hizmet-i Kur'âniye'ye zıddiyeti, mümânaatı, dalâlet hesabına geçer. Bilerek veya bilmeyerek hizmetimize tecâvüzü, zındıka hesabına geçer. Küfür devam ettiği için, onlar ekseriyetle çabuk tokat yemiyorlar.

Nasıl ki, küçük kabahatleri işleyenlerin, nâhiyelerde cezâları verilir. Büyük kabahatleri de büyük mahkemelere gönderilir. Öyle de, ehl-i imanın ve has dostların hükmen küçük hataları, çabuk onları temizlemek için kısmen dünyada ve sür'aten verilir.² Ehl-i dalâletin cinâyetleri, o kadar büyüktür ki, kısıcık

¹ "Zulüm devam etmez, küfür devam eder." Bkz.: el-Münâvî, *Feyzu'l-kadîr* 2/107. Ayrıca "Allah Teâlâ, zalime biraz fırsat tanır, amma bir de yakaladı mı artık paçayı kurtaramaz." anlamındaki hadis için bkz.: Buhârî, *tefsîru sûre* (11) 5; Müslim, *birr* 62; Tirmizî, *tefsîru sûre* (8) 11.

² Bkz.: "Başınıza gelen her musîbet, işlediğiniz günahlar (ihmal ve kusurlarınız) sebebiyledir, hatta Allah günahlarınızın çoğunu da affeder." (Şûrâ sûresi, 42/30) Ayrıca ehl-i imanın hükmen küçük hataları, onların çabuk temizlenmesi için kısmen dünyada ve sür'aten verildiğine dair bkz.: Tirmizî, *zühd* 57; Ahmed İbni Hanbel, *el-Müsned* 2/287, 450.

hayat-ı dünyeviyeye cezâları sığışmadığından, muktezâ-yı adâlet olarak âlem-i bekâdaki mahkeme-i kübrâya havale edildiği için, ekseriyetle burada cezâyâ çarpılmıyorlar.

İşte, hadis-i şerifte ¹ **أَلَدُّنْيَا سِجْنُ الْمُؤْمِنِ وَجَنَّةُ الْكَافِرِ** mezkûr hakikate dahi işaret ediyor. Yani, dünyada şu mümin, kısmen kusûrâtından cezâsını gördüğü için dünya onun hakkında bir dâr-ı cezâdır. Dünya, onların saadetli âhiretlerine nisbeten bir zindan ve cehennemdir. Ve kâfirler mâdem cehennemden çıkmayacaklar.² Hasenâtlarının mükâfâtlarını kısmen dünyada gördükleri ve büyük seyyiâtları tehir edildiği cihetle, onların âhiretine nisbeten dünya, cennetleridir. Yoksa mümin bu dünyada dahi kâfirden mânen ve hakikat nokta-yı nazarında çok ziyâde mes'ûddur. *Âdetâ müminin imanı, müminin rûhunda bir cennet-i mâneviye hükmüne geçiyor; kâfirin küfrü, kâfirin mâhiyetinde mânevî bir cehennemi ateşlendiriyor.*

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ³

¹ “Dünya müminin zindanı, kâfirin cennetidir.” (Müslim, zühd 1; Tirmizî, zühd 16; İbni Mâce, zühd 3; Ahmed İbni Hanbel, *el-Müsned* 2/197, 323, 389, 485.)

² Kâfirlerin ebediyyen cehennemden çıkamayacaklarına dair 45 âyet vardır. Bir kısmı şunlardır: Bakara sûresi, 2/39, 81, 162, 217, 257, 275; Nisâ sûresi, 4/14, 169; Mâide sûresi, 5/37, 80.

³ “Sübhansın ya Rab! Senin bize bildirdiğinden başka ne bilebiliriz ki? Her şeyi hakkıyla bilen, her şeyi hikmetle yapan sensin.” (Bakara sûresi, 2/32)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا اللَّهُ يَا رَحْمَنُ يَا رَحِيمُ يَا فَزْدُ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ يَا حَكَمُ يَا عَدْلُ يَا قُدُّوسُ¹

İsm-i âzamın hakkına ve Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın hürmetine ve Resûl-i Ekrem (*aleyhissalâtu vesselâm*)'ın şerefine, bu mecmuayı bastıranları ve mübarek yardımcılarını ve Risale-i Nur talebelerini Cennetü'l-Firdevs'te saadet-i ebediye mazhar eyle, âmîn...

Ve hizmet-i imaniye ve Kur'âniye'de dâima muvaffak eyle, âmîn...

Ve defter-i hasenâtlarına Barla Lâhikası'nın her bir harfine mukabil, bin hasene yazdır, âmîn...

Ve Nur'ların neşrinde sebat ve devam ve ihlâs ihсан eyle, âmîn...

Yâ Erhamerrâhimîn!.. Umum Risale-i Nur şâkirtlerini iki cihanda mesûd eyle, âmîn...

İnsî ve cinnî şeytanların şerlerinden muhafaza eyle, âmîn...

Ve bu âciz ve bîçâre Said'in kusurâtını affeyle, âmîn...

Umum Nur Şâkirtleri Nâmına
Said Nursî

¹ Ya Allah, yâ Rahmân: Ey Zât'ı itibarıyla merhametli olan! yâ Rahim: Ey rahmetiyle mahlûkâtına merhamet eden! yâ Ferd: Ey eşi ve benzeri olmayan! yâ Hayy: Ey her zaman var olan, diri olan, ezeli ve ebedi hayat sahibi olan! yâ Kayyûm: Ey kendi Zât'ı ile var olup, zeval bulmayan ve bütün varlıkları varlıkta tutup onları yöneten! yâ Hakem: Ey hükmü geçersiz kılınmayan Hâkim! yâ Adl: Ey tam adalet sahibi! yâ Kuddûs: Ey her şeyi tertemiz yapan ve kendisi bütün eksiklerden uzak ve yüce Zât!